

§ 126

Årsbokslut och årsredovisning 2019

KSN-2019-2465

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta

1. **att** godkänna årsredovisning för 2019, samt
2. **att** till investeringsbudgeten för 2020 lägga de pågående investeringarna 2019 enligt handlingens **bilaga 4**.

Kommunstyrelsen föreslås för egen del besluta

3. **att** anmäla uppföljningen av intern kontroll till kommunfullmäktige, handlingens **bilaga 3**,
4. **att** godkänna årsredovisning 2019 för kommunstyrelsen, ärendets **bilaga 1**,
5. **att** anmäla rapport om jämställdhet i Uppsala kommun till kommunfullmäktige, ärendets **bilaga 2**, samt
6. **att** anmäla Uppsala Stadshus AB:s årsredovisning 2019 till kommunfullmäktige, ärendets **bilaga 3**.

Beslutsgång

Ordförande ställer föreliggande förslag mot avslag och finner att arbetsutskottets bifaller föreliggande förslag.

Sammanfattning

Uppsala kommunkoncern redovisar ett stort positivt resultat 2019. Den ekonomiska ställningen för Uppsala kommunkoncern har därmed stärkts. Uppsala kommunkoncern bidrar sammantaget positivt till att förverkliga kommunfullmäktiges vilja inom ramen för de resurser som finns till hands. Koncernen bedöms därför ha en god ekonomisk hushållning i förhållande till kommunfullmäktiges mål. Samtidigt strävar koncernen självklart efter att skapa ännu mer värde per insatt krona för att långsiktigt ge goda förutsättningar för kommunens invånare, företag och organisationer.

Viktiga händelser efter bokslutsdagen

Kommunstyrelsens arbetsutskott
Protokollsutdrag

Datum:
2020-03-31

Covid-19 situationen påverkar förutsättningarna mycket negativt och utvecklingen är osäker. Effekterna för Uppsala kommun kan i dagsläget inte överblickas. Förutom omedelbara konsekvenser för drabbade invånare och redan nu förändrade förutsättningar för verksamheten väntas skatteunderlaget minska framåt samtidigt som behoven i samhället förändras eller ökar. Minskade intäkter och stigande kostnader för flera verksamheter kommer att påverka resultat och ställning negativt.

Beroende på utvecklingen och omfattningen av covid-19 kommer betydande omprioritering krävas i drifts- och investeringsverksamheten. I detta avseende uppfattar Uppsala kommun sig trots osäkerheter ändå relativt sett väl rustad. Kommunen har såväl organisatorisk som finansiell förmåga att möta och hantera stora utmaningar.

Rapporteringen till kommunfullmäktige i juni av uppföljning av ekonomi och verksamhet per mars/april 2020 fokuserar särskilt på konsekvenser av Covid-19.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse
- Årsbokslut och årsredovisning 2019
- Bilaga 1 Årsredovisning 2019 för kommunstyrelsen
- Bilaga 2 Rapport om jämställdhet i Uppsala kommun
- Bilaga 3 Uppsala Stadshus AB:s årsredovisning 2019

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Kommunstyrelsen
Tjänsteskrivelse

Datum:
2020-03-27

Diarienummer:
KSN-2019-2465

Handläggare:
Maria Ahrgren, Susanne Angemo

Årsbokslut och årsredovisning 2019

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

1. att godkänna årsredovisning för 2019, samt
2. att till investeringsbudgeten för 2020 lägga de pågående investeringarna 2019 enligt handlingens bilaga 4.

Kommunstyrelsen föreslås för egen del besluta

1. att anmäla uppföljningen av intern kontroll till kommunfullmäktige, handlingens bilaga 3,
2. att godkänna årsredovisning 2019 för kommunstyrelsen, ärendets bilaga 1,
3. att anmäla rapport om jämställdhet i Uppsala kommun till kommunfullmäktige, ärendets bilaga 2,
4. att anmäla Uppsala Stadshus AB:s årsredovisning 2019 till kommunfullmäktige, ärendets bilaga 3.

Sammanfattning

Uppsala kommunkoncern redovisar ett stort positivt resultat 2019. Den ekonomiska ställningen för Uppsala kommunkoncern har därmed stärkts. Uppsala kommunkoncern bidrar sammantaget positivt till att förverkliga kommunfullmäktiges vilja inom ramen för de resurser som finns till hands. Koncernen bedöms därför ha en god ekonomisk hushållning i förhållande till kommunfullmäktiges mål. Samtidigt strävar koncernen självklart efter att skapa ännu mer värde per insatt krona för att

långsiktigt ge goda förutsättningar för kommunens invånare, företag och organisationer.

Viktiga händelser efter bokslutsdagen

Covid-19 situationen påverkar förutsättningarna mycket negativt och utvecklingen är osäker. Effekterna för Uppsala kommun kan i dagsläget inte överblickas. Förutom omedelbara konsekvenser för drabbade invånare och redan nu förändrade förutsättningar för verksamheten väntas skatteunderlaget minska framåt samtidigt som behoven i samhället förändras eller ökar. Minskade intäkter och stigande kostnader för flera verksamheter kommer att påverka resultat och ställning negativt.

Beroende på utvecklingen och omfattningen av covid-19 kommer betydande omprioritering krävas i drifts- och investeringsverksamheten. I detta avseende uppfattar Uppsala kommun sig trots osäkerheter ändå relativt sett väl rustad. Kommunen har såväl organisatorisk som finansiell förmåga att möta och hantera stora utmaningar.

Rapporteringen till kommunfullmäktige i juni av uppföljning av ekonomi och verksamhet per mars/april 2020 fokuserar särskilt på konsekvenser av Covid-19.

Ärendet

Verksamhetsåret 2019 presenteras i bifogad årsredovisning.

Beredning

Ärendet är berett av kommunledningskontoret och baseras på av nämnder och bolagsstyrelser inrapporterat underlag.

Årets resultat

Uppsala kommunkoncern redovisade ett samlat resultat på 635 (629)¹ miljoner kronor för verksamhetsåret 2019.² För kommunen i förvaltningsform uppgick resultatet till 475 (429) miljoner kronor och för de kommunala bolagen till 167 (209) miljoner kronor. Justerat för jämförelsestörande poster uppgick resultatet till 534 (486) miljoner kronor för kommunkoncernen, 323 (271) miljoner kronor för nämnderna och 205 (211) miljoner kronor för de kommunala bolagen.

Årets resultat för Uppsala stadshuskoncern påverkades av jämförelsestörande poster på 38 (3) miljoner kronor. Dessa poster av engångskaraktär avser framför allt kostnader för koncernens pågående arbete med avyttringar av fastigheter, realisationsresultat och utrangeringar. Resultatet efter skatt är dock lägre än föregående år och beror i huvudsak på att koncernen är inne i en expansiv fas med flera stora pågående fastighetsprojekt. Projekten är framtunga i kostnader medan intäkterna kommer först flera år senare.

Intäkterna från skatter, generella statsbidrag och utjämning översteg budget med 52 miljoner kronor och ökade med 5,8 procent jämfört med 2018. Nettokostnaderna för verksamhet i förvaltningsform rensade för jämförelsestörande poster ökade med 5,8

¹ 2018 års värden visas i parentes.

² Kommunkoncernens resultat för 2018 har till följd av ändrad eliminering justerats upp till 629 miljoner kronor från 563 miljoner kronor i årsredovisningen 2018.

procent, vilket motsvarar ökningstakten för intäkterna från skatter, generella statsbidrag och utjämning. De senaste åren har kommunen tappat i skattekraft gentemot övriga kommuner vilket har kompenserats, dock inte fullt ut, med högre inkomstutjämningsbidrag.

Merparten av nämnderna redovisade en ekonomi i balans. Omsorgsnämnden, gatu- och samhällsmiljönämnden, socialnämnden och äldre- och funktionsnämnden redovisar underskott. Dessa nämnder gick in i 2019 års verksamhet med underskott eller en hög kostnadsnivå och vidtog effektiviseringsåtgärder med varierande effekt i syfte att anpassa verksamheten till kommunfullmäktiges ramar.

Fem av bolagen i koncernen har inte nått upp till de resultatkrav som kommunfullmäktige fastställt för 2019. Dessa bolag är Uppsala Kommun Förvaltningsfastigheter AB, Uppsala Konsert och Kongress AB, Uppsala stadsteater AB, Uppsala Parkerings AB och Uppsala Vatten och Avfall AB. En dialog förs med berörda bolag om möjliga åtgärder och om framtida nivåer på resultatkravet.

Årsredovisning för Uppsala kommun och kommunkoncern framgår av handlingen där återfinns redovisningen av verksamhetens effektivitet och ändamålsenlighet. I årsredovisning för Uppsala Stadshus AB framgår att ägardirektiv till aktiebolag och produktionsstyrelser uppnås i allt väsentligt, se även **bilaga 3**.

Året Investeringar

Årets investeringar uppgick till 3 690 (3 610) miljoner kronor. De kommunala bolagen investerade för 2 834 (2 906) miljoner kronor och nämnderna för 868 (718) miljoner kronor. Kommunkoncernens investeringar finansierades till övervägande del, 2 063 (1 808) miljoner kronor, från den löpande verksamheten. Resterande finansiering kom från finansieringsverksamheten där nyupplåningen svarade för 1 385 (1 200) miljoner kronor. Nämndernas förteckning över pågående investeringar från 2019 för överföring till 2020 redovisas i handlingens **bilaga 4**.

Finansiella mål

Kommunfullmäktige fastställde i mål och budget 2019–2021 ett antal finansiella mål för att uppnå och upprätthålla god ekonomisk hushållning. Resultatet för kommunens verksamhet i förvaltningsform ska motsvara minst 2,0 procent av intäkterna från skatter, generella statsbidrag och utjämning. Därtill ska soliditeten för kommunkoncernen, inklusive pensionsåtagandet, stärkas inom ett intervall om 15–17 procent och kommunkoncernens låneskuld per invånare inte öka med mer än fem procent årligen.

För 2019 är resultatmålet uppnått då resultatet justerat för jämförelsestörande poster uppgick till 2,6 procent av skatter, generella statsbidrag och utjämning. Målet för soliditeten är också uppnått då soliditet inklusive pensionsåtagande uppgick till 19 procent. Men låneskulden per invånare ökade med 5,8 procent vilket är något högre än kommunfullmäktiges mål. Följaktligen överträffade både resultatet och soliditeten kommunfullmäktiges mål medan förändringen i låneskulden överskred målet med 580 kr per invånare eller drygt 135 miljoner kronor.

Uppdrag och direktiv

Mål och budget 2019–2021 har sammanlagt nio inriktningsmål och 115 uppdrag. Bedömningen av hur arbetet mot målen och uppdragen går baseras på nämnders och bolagsstyrelsers rapportering av resultat, åtgärder och utvecklingsinsatser.

Under 2019 har flera kommunala insatser bidragit till arbetet mot måloppfyllelse av de globala målen samtidigt som styrning utifrån hållbarhetsperspektiv varit i fokus. Den samlade bedömningen av nämndernas och bolagsstyrelsernas arbete är att de kommer att uppnå övervägande delar av det som de planerat för en önskvärd utveckling inom inriktningsmålen. När det gäller uppdragen som ingår i Mål och budget 2019–2021 löper över hälften av uppdragen på enligt plan eller är färdiga. De två stoppade uppdragen kan inte genomföras på grund av begränsningar i gällande lagstiftning. De uppdrag som inte löper på enligt plan är framförallt försenade i en mindre utsträckning. De kommunala bolagen uppfyller i princip alla kommunfullmäktiges ägardirektiv.

Uppsala kommun har två nämnder som är gemensamma med andra kommuner: räddningsnämnden och överförmyndarnämnden. Uppsala är värdkommun för dessa nämnder, men de styrs gemensamt av de kommuner som samarbetar. De gemensamma nämnderna knyter an till de mål och uppdrag i *Mål och budget* som stämmer överens med vad samarbetskommunerna kommit överens om.

Samtliga nämnders verksamhetsberättelser anmällda till kommunstyrelsen avseende årsbokslutet 2019 finns i akten. Kommunledningskontoret följer under året upp de uppdrag och direktiv som nämnderna och bolagsstyrelserna inte verkställt.

Internkontroll

Intern kontroll är en del av kommunens styrning och syftar till att säkerställa att kommunens mål och uppdrag uppfylls. Enligt kommunens reglemente för intern kontroll ska bolagsstyrelser och nämnder årligen till kommunstyrelsen rapportera in en analys och utvärdering av sina system och rutiner för intern kontroll. Analyserna visar att arbetet med den interna kontrollen i kommunen är fokuserat på internkontrollplanen och att det pågår ett utvecklingsarbete med fokus på intern kontroll på flera håll. Arbetet med internkontrollplanerna bedrivs på ett systematiskt sätt i kommunen. Synen på vad intern kontroll har också vidgats under det senaste året, vilket är positivt för fortsatt utveckling. Styrningen över den interna kontrollen har stärkts och det finns en högre medvetenhet om intern kontroll bland de förtroendevalda. Perspektiven i riskhanteringen har vidgats, vilket bidrar till att riskerna kan åtgärdas på ett bättre sätt.

I internkontrollplanerna för 2019 har det totala antalet kontrollmoment i nämndernas planer ökat från 138 stycken 2018, till 166 stycken 2019. Det allmänna intrycket är att den interna kontrollen i kommunen genomförts på ett ärligt och öppet sätt och att den interna kontrollen i kommunen under 2019 var acceptabel. I stort sett samtliga planerade kontrollmoment har genomförts. De kontroller nämnderna genomfört bedöms ha haft möjlighet att upptäcka avsedda brister. Totalt redovisas då upptäckta brister för 66 kontrollmoment. De nämnder som upptäckt brister beskriver hur dessa ska åtgärdas. Det finns upptäckta brister som kan tyda på behov av ett kommunövergripande grepp.

Under året har kommunstyrelsen genomfört flera åtgärder för att öka kunskap och förståelse avseende intern kontroll. Samtliga ansvariga tjänstepersoner för nämndernas interna kontroll har fått återkoppling på nämndernas uppföljning av intern kontroll, riskregister och internkontrollplaner. Under 2019 började kommunstyrelsen erbjuda fördjupningsutbildning i intern kontroll samt utbildning

i riskhantering. För en mer fullständig redogörelse av kommunens interna kontroll, samt utveckling av process och utbildning inom området se handlingens **bilaga 3**.

Rapport om jämställdhet i Uppsala kommun

Uppsala kommun har som samhällsutvecklare, servicegivare och arbetsgivare höga jämställdhetspolitiska ambitioner. Kommunen arbetar för att förverkliga Sveriges jämställdhetspolitiska mål: Kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv. Utifrån kommunstyrelsens beslut (KSN-2018-3089) redovisas i ärendets **bilaga 2** resultat av kommunkoncernenes arbete som främjar utvecklingen mot ett jämställt Uppsala.

Uppsala kommuns omvärldsanalys 2019 och kommunens jämställdhetsboksut 2019 visar påtagliga skillnader mellan kvinnor och män när det gäller till exempel hälsa, utbildningsnivå och inkomstnivå. Skillnaderna är relativt konstanta sett över en 10-årsperiod. Särskilt viktiga områden för Uppsala kommun att arbeta med är, enligt kommunens omvärldsanalys 2019, att värna ungas välmående och motverka framtida marginalisering, att bli en kommun fri från trakasserier och våld samt att bidra till att bryta den könsuppdelade arbetsmarknaden.

Rapporten Uppsala kommuns jämställdhetsboksut 2019 redovisar med utgångspunkt i kommunens nio inriktningsmål en nulägesbild av lokala och nationella jämställdhetsutmaningar, exempel på jämställdhetsfrämjande arbete som Uppsala kommun genomfört under året och pekar ut viktiga utvecklingsområden för kommunen. Rapporteten summerar sex övergripande slutsatser om vad Uppsala kommun behöver göra för att möta några av kommunen särskilda utmaningar. De tre inledande slutsatserna (1-3) rör Uppsala kommuns jämställdhetsutmaningar och de tre avslutande slutsatserna (4-6) rör förutsättningar för kommunens arbete med jämställdhetsintegrering:

1. Prioritera utrikes födda kvinnor och flickor i kommunens verksamheter
2. Konsekvenser för kvinnor utifrån demografiska och finansiella utmaningar behöver följas nogsamt
3. Prioritera flickors välmående
4. Täta de organisatoriska mellanrummen
5. Kommunen behöver jämställdhetsintegrera och stärka analys och uppföljning
6. Chefernas verksamhetsansvar behöver tydliggöras och följas upp

Kommunstyrelsens årsboksut och årsredovisning 2019

Kommunstyrelsen ska enligt de kommungemensamma anvisningarna för årsboksut kommentera boksutet i förhållande till kommunfullmäktiges budget, se ärendets **bilaga 2**. Handlingen omfattar även kommunstyrelsens investerings- och exploateringsverksamhet samt den verksamhet som utskottet för gemensam service omfattar.

Kommunstyrelsens resultat för 2019 är ett överskott om 142 miljoner kronor, varav 52 miljoner kronor avser kommunledning och 89 miljoner kronor avser stadsbyggnad. Helårsprognosen visade ett överskott på 64 miljoner kronor för året, varav 39 miljoner kronor avser kommunledning och 25 miljoner kronor avser stadsbyggnad. Större avvikelser i boksut och prognos förklaras nedan uppdelat på kommunledning och stadsbyggnad.

Inom kommunledning är resultat per december ett överskott på 52 miljoner kronor. Överskottet beror till stor del på att externa medel har erhållits avseende delar i

Handlingsplan Gottsunda, varför budgeterade medel inte nyttjas i de delar som täcks av de externa medlen. En bidragande orsak till överskottet är också att förfogandemedel inte nyttjats i budgeterad omfattning. Gemensam service bidrar med högre intäkter genom ökade volymer främst inom måltidsservice. För stabsverksamheten är resultatet något högre än budgeterat, vilket främst förklaras av lägre personalkostnader än budgeterat inom vissa staber. De insatser som budgeterats för att främja näringslivet har också haft något lägre kostnader än planerat.

Resultatet är 13 miljoner kronor högre än tidigare lämnad prognos. Förklaringarna till den högre prognosen är i stor utsträckning desamma som förklaringen till överskottet för året. Mot bakgrund av att flera nämnder prognostiserat underskott har kommunledningskontoret sökt extra besparingar under året samt varit allmänt återhållsamma så att resultatet för nämndverksamheten sammantaget förbättras.

Kommunstyrelsens verksamhet inom stadsbyggnad, visar ett resultat på 89 miljoner kronor vilket är 64 miljoner kronor högre än prognos per augusti. I bokslutsresultatet ingår flera större jämförelsestörande poster inom såväl exploaterings- som fastighetsverksamheten vilket förklarar merparten av avvikelsen mot prognos.

Kommunstyrelsen redovisar måluppfyllelse för arbetet enligt nämndens verksamhetsplan, i ärendets **bilaga 2**.

Kommunstyrelsen har i hög grad bidragit till uppfyllandet av kommunfullmäktiges inriktningsmål under 2019. Bedömningen av nämndens bidrag till inriktningsmålen utveckling baseras på både fullmäktiges uppdrag och övrig verksamhet som nämnden bedriver. De uppdrag som hanterats under 2019 omfattar de uppdrag kommunfullmäktige riktat till kommunstyrelsen i Mål och budget 2019 - 2021, uppdrag som ges löpande under året och kvarvarande uppdrag från tidigare Mål och budget.

Kommunstyrelsen har blivit färdig med 35 av 107 uppdrag under året. 33 uppdrag pågår enligt plan. 37 uppdrag är försenade jämfört med ursprunglig plan. Genomförandet av två uppdrag är stoppat då de inte omfattas av nämndens ansvarsområde. De uppdrag som är stoppade avser uppdrag som kommunfullmäktige fördelade till samtliga nämnder i Mål och budget 2019–2021, men som enbart avser ett fåtal.

Kommunstyrelsen bedömer att majoriteten av de försenade uppdragen kommer bli klara under 2020 och vidtar inga ytterligare åtgärder än det som redan är planerat inom respektive uppdrag. För de flesta uppdragen är planerat arbete inom uppdraget genomfört och det finns beslutsunderlag framtaget. Förseningarna beror i huvudsak på att beslut i ärendet har skjutits framåt i tid jämfört med plan. Exempel på detta är uppdrag som rör dricksvattenförsörjningen, sociala investeringar och rekreationsanläggningar.

Samverkansgrupp

Den centrala samverkansgruppen har getts information om bokslut 2019 den 27 mars 2020.

Beslutsunderlag

1. Tjänsteskrivelse
2. Årsbokslut och årsredovisning 2019
3. Bilaga 1 Årsredovisning 2019 för kommunstyrelsen
4. Bilaga 2 Rapport om jämställdhet i Uppsala kommun

5. Bilaga 3 Uppsala Stadshus AB:s årsredovisning 2019

Kommunstyrelsen

Joachim Danielsson
Stadsdirektör

Ola Hägglund
Ekonomidirektör

Årsredovisning 2019

Uppsala kommunkoncern

Kommunfullmäktige
Redovisande dokument

Datum
2020-04-27

Diarienummer:
KSN-2019-2465

Innehåll

Kommunstyrelsens ordförande har ordet	3
Förvaltningsberättelse	4
Översikt över verksamhetens utveckling	4
Den kommunala koncernen	5
Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning	7
Händelser av väsentlig betydelse	14
Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten	17
God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning	20
Balansomslutning	53
Investeringar och soliditet	54
Väsentliga personalförhållanden	60
Förväntad utveckling	67
Driftsredovisning	70
Varifrån kommer pengarna och vad används de till?	70
Verksamhet i förvaltningsform – nämnder	72
Verksamhet i bolagsform	137
Redovisningsprinciper, tabeller och noter	176
Redovisningsprinciper	176
Resultaträkning	178
Specificerad resultaträkning (kommunen)	179
Balansräkning	180
Kassaflödesanalys	181
Noter och tilläggsupplysningar	182
Bilagor	196
Bilaga 1 Uppföljning av mål och uppdrag	196
Bilaga 2 Nationella nyckeltal för Agenda 2030	265
Bilaga 3 Redovisning av den interna kontrollen 2019	271
Bilaga 4 Nämndernas överförda investeringar i ny räkning	290

Kommunstyrelsens ordförande har ordet

Kommer senare

Förvaltningsberättelse

Översikt över verksamhetens utveckling

	2019	2018	2017	2016	2015
Allmänt					
Antal invånare 31 december	230 767	225 164	219 914	214 559	210 126
Genomsnittlig utdebitering per 100 kronor	32,85	32,85	32,85	32,85	32,00
varav kommunens ¹	21,14	21,14	21,14	21,14	20,84
Skattekraft i procent av rikets (taxeringsår)	102	103	103	103	103
Kommunens verksamhet					
Skatteintäkter och statligt utjämningsbidrag, netto (mnkr)	12 381	11 705	11 180	10 580	9 746
Verksamhetens nettokostnader, totalt (mnkr)	12 108	11 346	10 642	10 278	9 855
dito, skattefinansierad verksamhet (mnkr)	12 108	11 346	10 642	10 278	9 855
Verksamhetens nettokostnader i procent av skatteintäkter	97,8	96,9	95,2	97,1	101,1
Finansiella intäkter och kostnader, netto (mnkr)	202	69	42	79	164
Resultat före extraordinära poster (mnkr)	475	429	581	381	56
Årets resultat (mnkr)	475	429	581	381	56
Årets resultat exkl. jämförelsestörande (mnkr)	323	271	488	440	-50
Nettoinvesteringar (mnkr)	734	549	509	391	421
Låneskuld, koncernextern räntebärande (mnkr)	14 915	12 430	8 987	6 606	6 581
Låneskuld per invånare (kronor)	64 632	55 204	40 866	30 789	31 319
Anläggningstillgångar per invånare (kronor)	102 320	91 746	77 331	73 647	69 928
Soliditet (procent)	33	35	39	40	42
Soliditet inklusive pensionsåtaganden (procent)	20	20	20	18	17
Kassalikviditet (procent)	101	92	104	85	77
Kommunkoncernens verksamhet²					
Verksamhetens nettokostnader, totalt (mnkr) ³	11 689	10 866	9 849	9 929	9 487
Finansiella intäkter och kostnader, netto (mnkr)	-58	-210	-214	-189	-244
Årets resultat (mnkr)	635	563	962	381	-39
Investeringar i anläggningstillgångar (mnkr)	3 690	3 610	3 378	2 273	2 043
Anläggningstillgångar (mnkr) ³	32 431	29 999	27 155	25 443	22 673
Räntebärande lång- och kortfristiga skulder (mnkr)	17 815	16 430	15 501	14 120	12 592
Soliditet (procent) ³	30	30	29	27	29
Soliditet inklusive pensionsåtaganden (procent) ³	19	18	15	12	12

1) Skattesatsen fastställs varje år av kommunfullmäktige. Den anges som antalet utdebiterade kronor och ören per skattekrona (1 skattekrona motsvarar 100 kronor beskattningsbar inkomst).

2) Från och med år 2017 redovisas bruttoinvesteringar, åren dessförinnan redovisas nettoinvesteringar

3) Kommunkoncernens nettokostnader, anläggningstillgångar, soliditet samt soliditet inkl. pensionsåtagande jämförelseåret 2018 har ändrats till följd av en redovisningsteknisk justering av en av elimineringsarna i den sammanställda redovisningen. Kommunkoncernens nettokostnad år 2018 är dessutom justerad för den skattekostnad som tidigare låg redovisad på egen rad i resultaträkningen.

Den kommunala koncernen

Den kommunala koncernen är samlingsnamnet för kommunfullmäktige, kommunstyrelsen, kommunens nämnder och förvaltningar samt det kommunägda moderbolaget Uppsala Stadshus AB med tillhörande dotterbolag. Två av kommunens nämnder är gemensamma med andra kommuner i Uppsala län. Räddningsnämnden är gemensam för Tierp, Uppsala och Östhammar, medan överförmyndarnämnden finns till för alla kommuner i länet. Utöver kommunens egna verksamheter samarbetar kommunen med organisationer i civila samhället och privata företag för att ge förutsättningar för så goda livs- och utvecklingsmöjligheter som möjligt.

Privata utförare och egenregi

De kommunala nämndernas verksamheter genomförs inte enbart av kommunen själv, utan även av privata utförare. Möjligheten för kommunen att styra över hur mixen mellan privata utförare och egenregi ser ut varierar utifrån lagstiftning inom olika områden. På samma sätt varierar möjligheten för kommunen att kontrollera eller påverka hur de privata utförarna genomför sitt uppdrag.

År 2019 svarade privata utförare för 33 procent av den kommunalt finansierade verksamheten.

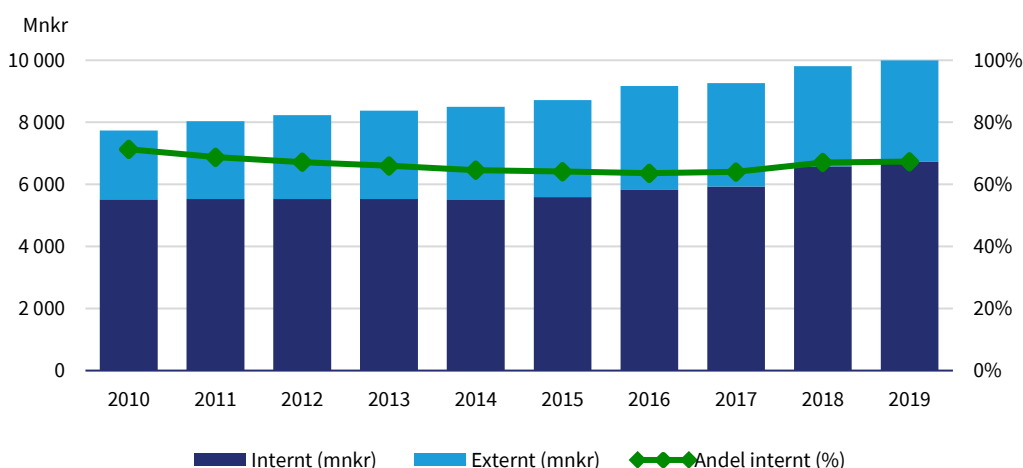

Diagram: Fördelning mellan egen regi och privata utförare. Källa: kommunens ekonomisystem.

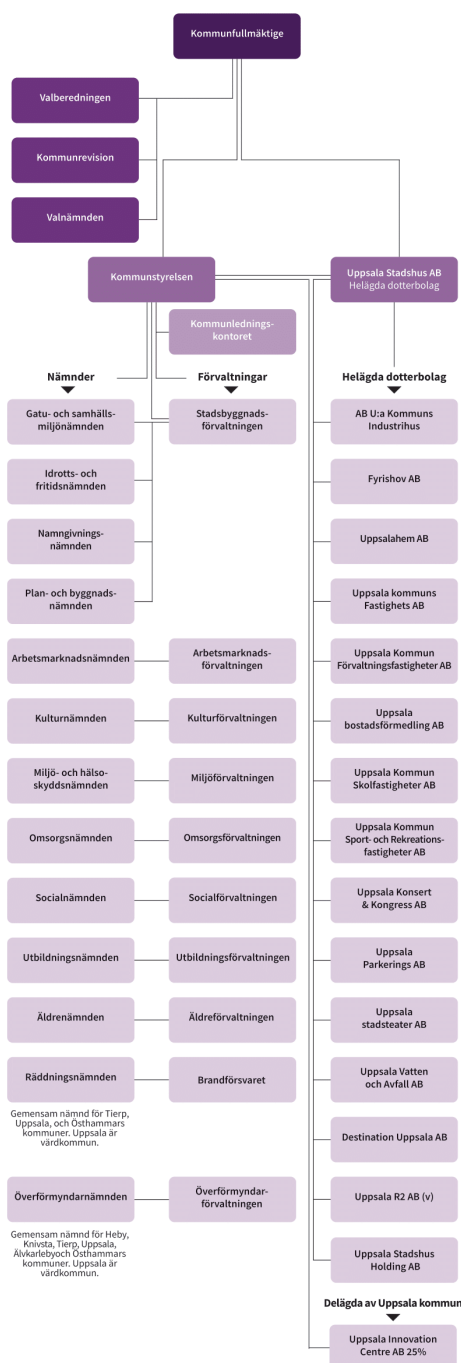
Inom vård- och omsorgsverksamheter utförs drygt 40 procent av verksamheten av privata utförare. Inom pedagogisk verksamhet går ungefär var fjärde krona till verksamhet som utförs privat medan inom kultur och fritid går var åttonde krona till privata utförare.

Organisationsförändringar

Kommunfullmäktige beslutade i april att genomföra förändringar i Uppsala kommuns fastighetsäggande. Beslutet innebär att fastighetsbeståndet i de kommunala bolagen AB Uppsala Kommuns Industrihus och Uppsala Kommuns Fastighets AB ska säljas, antingen till extern part eller internt inom kommunkoncernen. Beslutet att sälja fastigheterna har sin utgångspunkt i Uppsalas höga tillväxt. Att sälja delar av kommunkoncernens befintliga tillgångar möjliggör för nya investeringar och att fortsätta bygga upp nya tillgångar. Den samlade försäljningen av fastighetsbeståndet i Aktiebolaget Uppsala Kommuns Industrihus och Uppsala Kommuns Fastighets AB

bedöms över tid generera en intäkt på runt 5,3 miljarder kronor. För att genomföra försäljningen har Uppsala Stadshus AB förvärvat Uppsala Stadshus Holding AB med 12 dotterbolag. Bolagen kommer att användas i samband med att Uppsala kommuns Fastighets AB och Uppsala kommuns Industrihus AB säljer delar av sitt fastighetsbestånd under år 2020.

Under året har kommunen inrättat en landsbygdsberedning för att förstärka arbetet med att Sveriges bästa landsbygdskommun. Uppsala kommun är den kommun i Sverige med flest boende på landsbygden. Beredningen ska vara rådgivande när det gäller landsbygdsfrågor och arbeta för en långsiktig och hållbar utveckling i kommunen. Ledamöterna är utsedda av kommunstyrelsen och kommunstyrelsens ordförande avgör vilka av kommunstyrelsens ärende som ska beredas i landsbygdsberedningen.

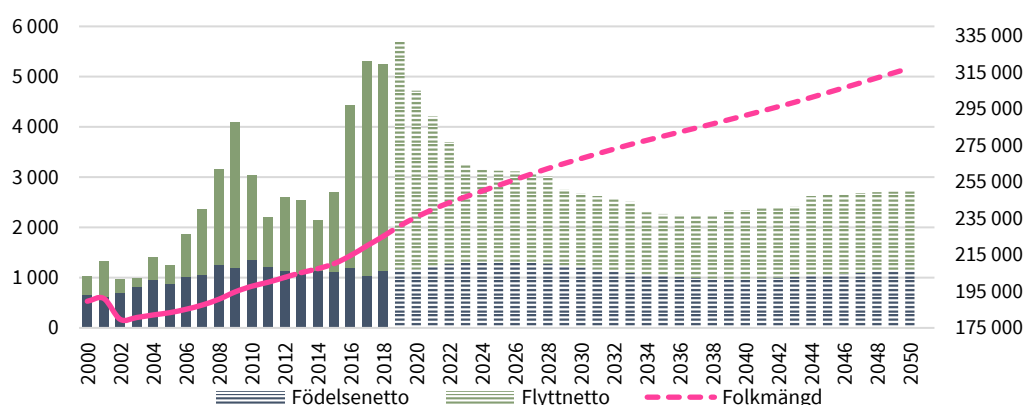
Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Flera faktorer i Uppsalas omvärld påverkar kommunens verksamhet och utveckling. Det handlar till exempel om befolkningsutvecklingen, arbetsmarknadsutvecklingen och den ekonomiska konjunkturen. Det handlar också om byggandet av bostäder och infrastruktur.

Befolkning

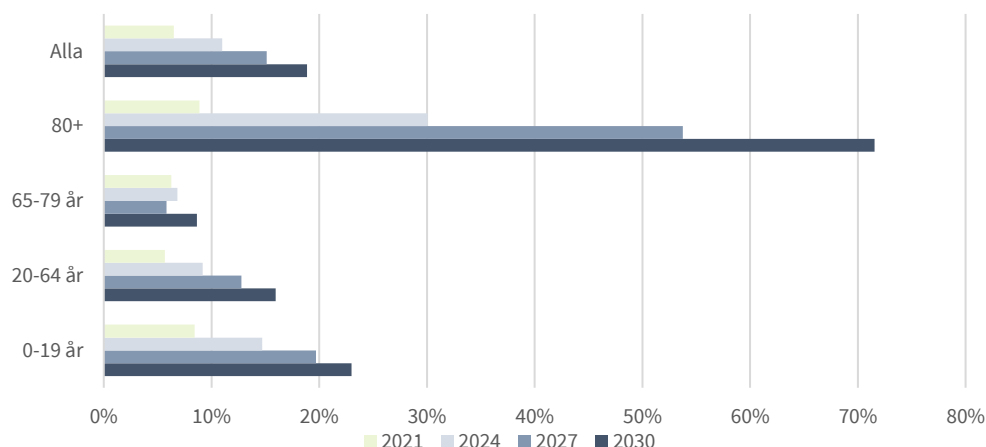
Uppsalas befolkning ökade rekordartat under 2019 med 5 603 personer. Antalet invånare uppgick därmed till 230 767 personer. Det var 4 401 fler personer som flyttade till Uppsala än som flyttade härifrån. Antalet födslar översteg antalet som avled, vilket innebär att födelsenettet landade på 1 142 personer.

I den senaste befolkningsprognosen från 2019 beräknas kommunens befolkning uppgå till cirka 268 000 invånare år 2030. Det innebär en årlig genomsnittlig ökning på närmare 3 800 personer. År 2050 bedöms kommunens befolkning uppgå till drygt 317 000 invånare.

Figur: Befolkningsökning 2000–2050, Uppsala kommun. Befolkningsökning (staplar) på vänster axel och folkmängd (linje) på höger axel. Källa: Kommunprognos 2019.

De kommande åren ökar antalet barn och äldre i en högre takt än befolkningen i arbetsför ålder. Det innebär att efterfrågan på kommunala verksamheter som förskola, skola och äldreomsorg bedöms öka. Detta sätter press på kommunens ekonomi och finansieringen av välfärden.

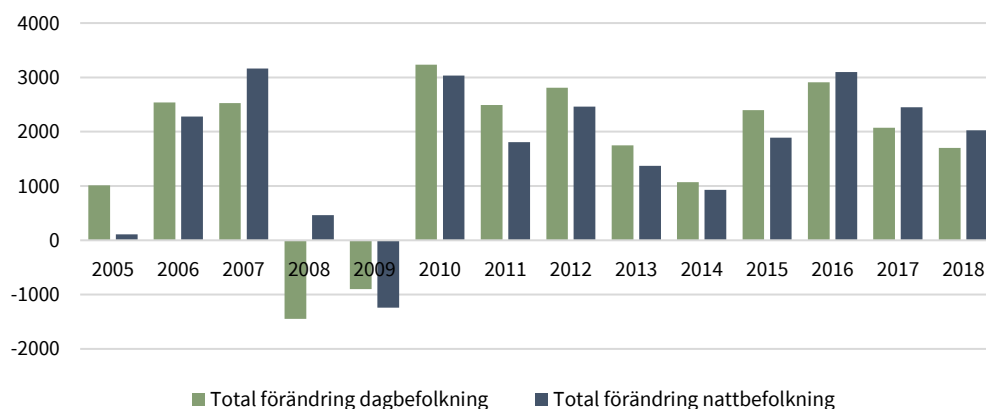

Figur: Förändring över tid i olika åldersgrupper i Uppsala kommun. Jämförelseåret är 2018. Källa: Kommunprognos 2019.

Arbetsmarknad

Antalet sysselsatta i Uppsala har ökat starkt de senaste åren och uppgick till cirka 108 500 personer vid utgången av 2018 (senast tillgängliga statistiken).

Arbetspendlingen till och från kommunen är stor. Under 2018 pendlade nära 23 150 personer till Uppsala från andra kommuner, medan cirka 25 900 uppsalabor pendlade till arbetsplatser utanför kommunen. Det är framför allt män som i hög grad pendlar ut från Uppsala, medan kvinnor i högre grad pendlar in än ut ur kommunen. Uppsala har ett starkt positivt pendlingsnetto gentemot det egna länet, men ett ännu starkare negativt netto gentemot Stockholms län.

Figur: Sysselsättningstillväxt i Uppsala kommun. Sysselsättningstillväxten är mätt som förändring av antalet förvärvsarbetande 20–64 år. Med dagbefolkning avses sysselsatta efter arbetsställets belägenhet. Det indikerar antalet arbetstillfällen i kommunen. Med sysselsatt nattbefolkning avses sysselsatta efter bostadens belägenhet. Det indikerar antalet personer som bor i kommunen och som också har ett arbete. Skillnaden mellan sysselsatt dag- och nattbefolkning i kommunen avgör nivån på kommunens nettopendling. Källa: Statistiska centralbyrån.

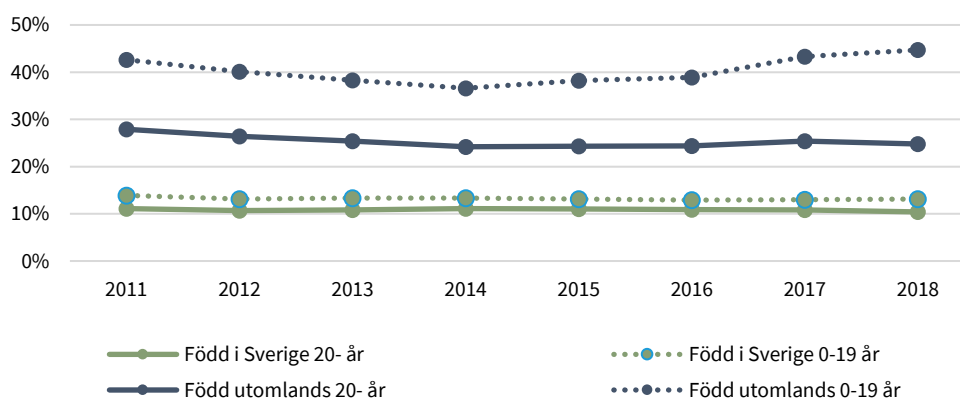
I takt med att sysselsättningen ökat har även arbetslösheten i kommunen successivt minskat. År 2019 uppgick andelen öppet arbetslösa eller sökande i program med aktivitetsstöd i åldersgruppen 16–64 år till 5,7 procent. Motsvarande siffra för riket som helhet var 7,0 procent.

Inkomster

Sverige tillhör fortfarande de länder i världen som har relativt jämlik inkomstfördelning, men inkomstskillnaderna har ökat sedan 1980-talet. Även om ekonomin som helhet vuxit under perioden, så har tillväxten främst tagit uttryck i stigande inkomster hos den rikare delen av befolkningen. De delar av befolkningen som tjänar minst har sett en svagare utveckling.

Andelen personer i Uppsala med låg inkomst (under 60 procent av den nationella medianinkomsten) har ökat svagt de senaste åren. Skillnaderna mellan utrikes födda och de födda i Sverige är stora, särskilt mellan barnfamiljer. Det är mer än tre gånger så vanligt att någon 0–19 år som är född utomlands bor i ett hushåll med låg ekonomisk standard jämfört med någon 0–19 år som är född i Sverige. Trenden är ökande sedan 2014.

2018 levde över 8 000 barn och unga i ekonomisk utsatthet i Uppsala. Det är drygt 500 fler än 2017 då cirka 7 500 barn och unga levde i ekonomisk utsatthet.

Figur: Uppsalabor i hushåll med jämförelsevis låga inkomster. Med låga inkomster menas disponibel inkomst per konsumtionsenhet som är lägre än 60 procent av medianinkomsten. Det innebär att inkomsterna mäts med hänsyn till hur många som bor i hushållet och deras ålder. Källa: Statistiska centralbyrån.

Medborgarundersökning

Hösten 2019 deltog Uppsala kommun för åttonde gången i Statistiska centralbyråns (SCB) medborgarundersökning. Undersökningen, som är en attitydundersökning, visar att Uppsalaborna är nöjda med *utbildningsmöjligheter, kommunikationer, kommersiellt utbud* samt *fritidsmöjligheter*. Däremot är nöjdheten mindre än genomsnittet när det gäller *bostäder* och *trygghet*. Trygghetsfrågan har varit central i Uppsala det senaste året och det påverkar sannolikt att just *trygghet* får lägre betyg än i förra mätningen och tillhör de områden som bör prioriteras.

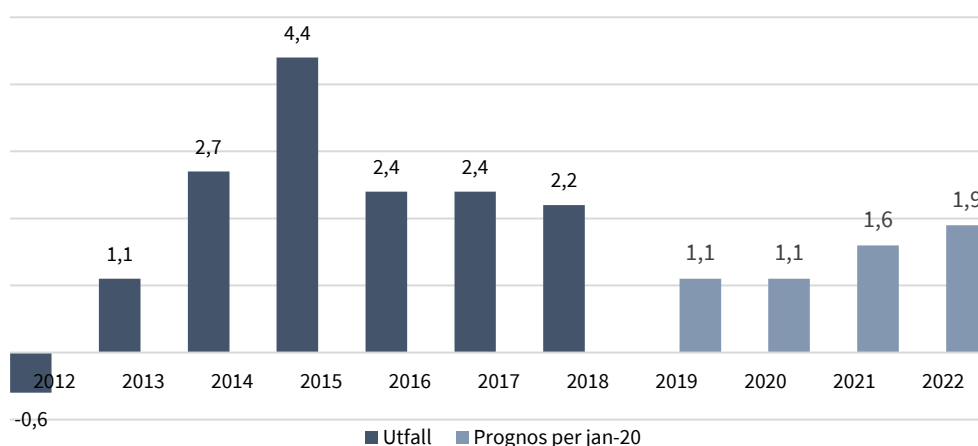
Inom området medborgarnas syn på Uppsala kommuns verksamheter har bland annat *förskolan, äldreomsorgen* (som dock har förbättrats jämfört med förra mätningen) och *bemötande och tillgänglighet* lägre betyg än genomsnittet medan verksamheterna som arbetar med *gymnasieskolan, kultur* samt *gång och cykelvägar* ett högre index än snittet. Områden som medborgarna anser behöver prioriteras är *gator och vägar, äldreomsorgen, stöd för utsatta personer* och *miljöarbetet*.

I området medborgarnas inflytande på kommunen ligger *kontakt* lägre än snittet och i grupperna *information, påverkan* och *förtroende* går det inte att säkerställa om Uppsala har ett högre eller lägre resultat. De två sistnämnda är områden som bör prioriteras.

Samhällsekonomi – konjunkturavmattning

Sveriges har haft en lång period av ekonomiskt tillväxt. Nu står vi inför ett försämrat ekonomiskt läge. Den globala tillväxten är den lägsta på ett decennium. Handelskonflikten mellan USA och Kina har dämpat världshandeln och investeringarna. Dessutom råder en fortsatt hög osäkerhet till följd av förhöjd konfliktnivå USA-IRAN, upptrappat tonläge USA-EU och befarade effekter av coronaviruset.

En dämpad orderingång och svagt konsumentförtroende genererar en försvagad svensk BNP-tillväxt 2019 och 2020.

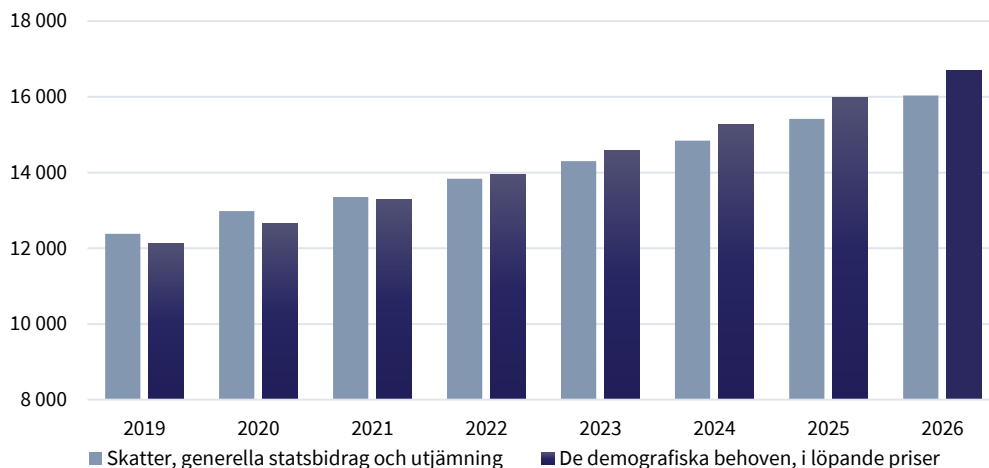
Figur: BNP-tillväxt Sverige, procentuell förändring. Källa: Regeringskansliet

Prognoser visar att konjunkturen mattas av med nedgång i sysselsättning och en svag tillväxt i skatteunderlaget som följd.

Kommunernas ekonomi

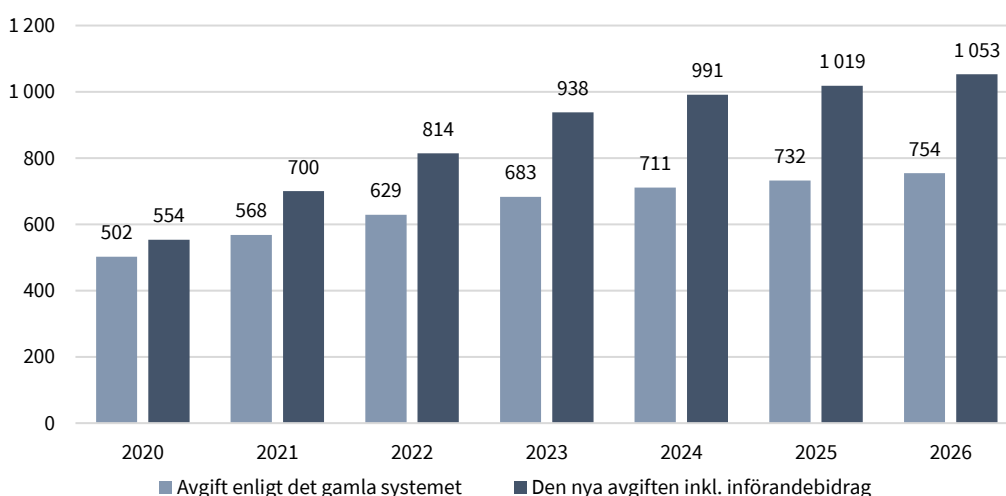
Sysselsättningsutvecklingen och den demografiska utvecklingen är faktorer som har störst inverkan på kommunens ekonomiska förutsättningar. Konjunkturläget på arbetsmarknaden och antalet kommuninvånare i förvärvsåldern påverkar kommunens skatteunderlag medan antalet yngre och äldre i befolkningen avgör behovet av kommunala tjänster och därmed kommunens utgifter.

Prognosen är att konjunkturen mattas av framöver. Det finns signaler om dämpad arbetsmarknad och minskad inhemsk efterfrågan. Detta kommer att ske samtidigt som kommunsektorn befinner sig under demografiskt tryck. Antalet yngre och äldre fortsätter att öka och lägger anspråk på en allt större del av de kommunala resurserna. Detta skapar ett gap mellan intäkter och kostnader – ett finansieringsgap – som behöver finansieras på andra sätt än genom skatteintäkter.

Figur: De demografiska behoven och den reala skatteunderlagstillväxten i Uppsala kommun, i miljoner kronor. En svag sysselsättningsutveckling påverkar skatteintäkterna negativt. Från 2022 bedöms kostnaderna för de demografiska behoven överstiga intäkterna. Källa: Uppsala kommun.

Parallellt har riksdagen röstat igenom ett förslag till förändrad kostnadsutjämning från 2020. Beslutet innebär att Uppsalas avgift till kostnadsutjämningen ökar. Förändringen kommer att fasas in under 4 år, och få fullt genomslag först 2024. Uppsala är en av kommunerna som drabbas hårdast av förändringen. Förändringen får fullt genomslag 2024. Åren 2020 - 2024 tappar Uppsala i genomsnitt 180 mnkr per år. Intäktsbortfallet motsvarar en årskostnad för 300 grundskolelärare.

Figur: Uppsala kommuns avgift till kostnadsutjämningsystemet. Avgift i miljoner kronor. Källa: Uppsala kommun.

Andra utmaningar som påverkar Uppsala kommuns ekonomiska förutsättningar är stora investeringar i verksamhetslokaler och infrastruktur, ökande trend för ekonomiskt bistånd och behov av medel för trygghet och motverkande av segregation.

Näringsliv

Arbetsmarknaden i Uppsala kommun har vuxit med i genomsnitt 2 000 nya jobb per år perioden 2008–2018, det vill säga totalt 20 000 nya jobb. Privat sektor har svarat för cirka 70 procent av jobbtillväxten.

Nyttillkomna företag står för nettotillväxten av nya arbetstillfällen. Företagssektorn i Uppsala växer starkare än den i riket och omfattar i dagsläget fler än 22 000

företag, som tillsammans står för 61 procent av samtliga arbetstillfällen i kommunen. Drygt hälften av företagen är aktiebolag, som står för tre fjärdedelar av antalet anställda och 85 procent av tillväxten inom näringslivet.

Befolkningsökningen är en stark drivkraft bakom näringslivets tillväxt i Uppsala och ligger bakom mer än två tredjedelar av de nya jobben under senare år. Det handlar om olika serviceyrken inom detaljhandel, besöksnäring, vård, fastighet, logistik och byggsektorn. Det har ökat efterfrågan inom yrkesområden i behov av mer praktisk kompetens och med relativt låga inträdeströsklar, vilket skapar möjligheter för individer med kortare utbildning.

Vid sidan om befolkningsökningen drivs tillväxten i det privata näringslivet av Uppsalas exportindustri – dominerad av life science-industrin. Det finns ett växande antal anställda i olika branscher som är leverantörer till exportindustrin. Ett sådant exempel är avancerade företagstjänster såsom teknik, juridik och ekonomi. Inom branscherna företagstjänster och IT finns också många företag har kunder internationellt. Tillsammans bildar de med life science-industrin spetsen i och den kunskapsintensiva delen av Uppsalas näringsliv, i nära symbios med universiteten och andra innovationsfrämjande aktörer såsom den globalt topprankade företagsinkubatorn Uppsala Innovation Centre.

70 procent av tillväxten sker inom näringslivet. Unikt för Uppsala är att samtliga branscher inom kommunen bidrar till tillväxten. Besöksnäring, företagstjänster, IT, bygg och Life Science har till exempel alla mer än dubblat sin omsättning på 10 år.

Efterfrågan på mark för verksamheter i olika lägen och prisklasser är fortsatt hög i Uppsala. Planering av mark för verksamheter pågår i flera områden såsom Västra Librobäck, Fullerö och Bergsbrunna. Förutsättningar för ytterligare förtätning på privatägd mark finns i strategiska lägen i Ultuna och Fyrislund. Försäljning av kvarstående mark slutförs i Östra Fyrislund och en sista etapp av Librobäcks verksamhetsområde är färdig för försäljning. Samarbeten med lokala fastighetsägare pågår inom ramen för planläggning för utvecklingen av exempelvis Främre Boländerna.

Antalet kommersiella gästnätter i Uppsala minskade enligt preliminära siffror med cirka 0,8 procent under 2019 (+1,5 procent för Sverige). Noterbart är att internationella gästnätter har ökat medan svenska gästnätter har minskat under året.

Ett högt utbud av evenemang och aktiviteter för näringslivet gör att nätverken och mötesplatserna i Uppsala ökar. Bland de största näringslivsevenemången märks Innovation Day för uppstarts företag, Uppsala Life för life science sektorn, Ung företagsamhets mäsä samt Företagargalan. Stort intresse har också visats från näringslivet med rekordmånga deltagare kring leverantörsträffar och frukostmöten för besöksnäringen, vilket är viktiga dialogplattformar för kommunen.

Uppsalas universitet

Uppsalas två universitet, Uppsala universitet och Sveriges lantbruksuniversitet, är med sina cirka 28 000 helårsstudenter och omkring 9 700 anställda en viktig del av både kommunens och universitetets utveckling.

Uppsala kommun har en lång tradition av samverkan med både Uppsala universitet och Sveriges lantbruksuniversitet. Samverkan mellan Uppsala kommun och

universiteten ska bidra till att utveckla universitetens vitalitet, Uppsala kommun som organisation och samhället i stort. Under 2019 har nya strategiska partnerskapsavtal med universiteten undertecknats.

Byggnade - bostäder, verksamhetslokaler och infrastruktur

Den demografiska utvecklingen gör tillsammans med det ökande intresset för investeringar i lokaler och bostäder i Uppsala att takten i samhällsbyggandet är fortsatt hög. Enligt preliminär statistik påbörjades byggandet av drygt 2 000 nya bostäder under 2019. Drygt 2 200 nya bostäder färdigställdes.

Med det så kallade Uppsalapaketet som förhandlats fram med staten säkras möjligheterna till en fortsatt hög utbyggnadstakt och förbättringar i kollektivtrafiksyste- met. Uppsalapaketet innebär bland annat 33 000 nya bostäder, fyraspårig järnväg till Stockholm, en ny tågstation vid Bergsbrunna samt spårvägstrafik eller annan kapacitetsstark kollektivtrafik till 2050.

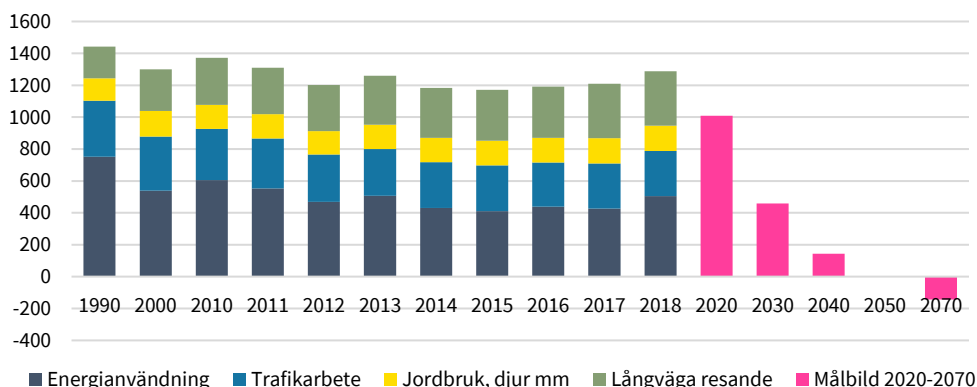
Många stora byggprojekt med bostäder och verksamhetslokaler pågår eller planläggs på olika platser, inklusive i innerstaden, Rosendal, Ulleråker, Östra Salabacke, Eriksberg, Flogsta, Börjetull, Gottsunda, Bäcklösa, Kapellgärdet, Kungsängen, Fyrislund, Studentstaden/Studentvägen, vid Råbyvägen samt i Störvreta, Lindbacken och Gunsta.

Kring infrastruktur kan särskilt nämnas planeringen av den nya Tullgarnsbron, en ny återvinningscentral vid Nyby samt förberedelser för två spårvägssträckningar. Trafikverket arbetar med vägplan inför ombyggnad av väg 55 till mötesfri landsväg och har påbörjat planeringsarbetet för kapacitetshöjning på ostkustbanan. Svenska kraftnät planerar för förstärkning av nationella elnätet, nödvändig effekthöjning för samhällsbyggande och näringslivsutveckling. För att underlätta elförsörjningen på kortare sikt har Vattenfall planerat ett batterilager i Gränby för utjämning av elbelastningen. Kapacitetshöjande och förbättrings-investeringar i miljardklassen pågår i stadens avloppsreningsverk.

Något av det som sticker ut i projektfloren 2019 är trähusbyggande, samt markanvisningar till byggherrar som ska bygga bostäder med lägre boendekostnader än vanligt i nyproduktion. Mark har också anvisats till kollektivhus och bygg- gemenskaper, ”raw”-konceptet och mobilitetshus. Det breddar utbudet av nyproduktion och ger en ökad variation av bostadskoncept och boendekostnader. Det har också pågått ett innovativt arbete med lokal dagvattenhantering, som ger grönska och god stadskvalitet samtidigt som det säkrar grundvattnets kvalitet och värnar naturmiljön.

Klimatpåverkan

Utsläppen av växthusgaser har minskat i Uppsala kommun sedan basåret 1990, men legat i princip stilla under 2010-talet. Ökningen 2018 bedöms vara tillfällig.

Figur: Utsläpp av växthusgaser i det geografiska området Uppsala kommun (tusen ton koldioxidekvivalenter). Olika källor som kombineras av Uppsala kommun

Växthusgasutsläppen relaterade till värme och elanvändning har gått ner, medan Uppsalabornas långväga resande har ökat. Motsvarande utsläpp från de lokala transporterna ligger stilla. Klimatpåverkan från byggmaterial, produkter och livsmedel som används i Uppsala men produceras någon annanstans syns inte i grafen, men är betydande.

Uppsala kommuns två övergripande kommungeografiska klimatmål är att Uppsala ska vara fossilfritt och förnybart år 2030 och klimatpositivt år 2050. Det finns motsvarande mål om att skapa en giftfri miljö med ren luft, rent vatten och ren mark. Detta ligger i linje med vad vetenskapen säger måste göras för att Uppsala ska bidra till att vi når de nationella och globala klimatmålen. För att Uppsala ska nå målen måste dock omställningstakten öka.

När Vattenfall år 2020 har avvecklat torveldningen är det utsläppen från de lokala transporterna och arbetsmaskinerna som är Uppsalas stora lokala utsläppspost. Av de globala utsläppen är det de långväga resorna samt den lokala konsumtionens indirekta påverkan på växthuseffekten som är de stora utmaningarna för Uppsala.

Uppsalas planerade expansion, med bland annat 33 000 nya bostäder i kommunens södra delar, kommer också att ge upphov till betydande utsläpp under byggprocessen och genom byggmaterialet.

För att nå högt ställda miljö- och klimatmål krävs strukturella förändringar som påverkar samhällsplaneringen, energiförsörjningen och våra val av byggmaterial, transporter, matvanor och konsumtionsmönster. Fokus behöver riktas mot både utsläppsreducerande åtgärder och åtgärder för klimatanpassning.

Händelser av väsentlig betydelse

Uppsala har en stark stadsutveckling. Avtalet med staten kring ytterligare två järnvägsspår mellan Uppsala och Stockholm innebär en kraftig utbyggnad av framför allt sydöstra Uppsala. Under året har planeringen för utbyggnaden fortsatt samtidigt som kommunen fortsätter att utvecklas på andra håll för att möta framtidens krav på ett gott liv. Här följer några exempel på utveckling inom andra geografiska områden.

I Rosendal blev den nya Siegbahnsparken färdig. Den erbjuder både lekplats och konst samtidigt som den har en ekologisk funktion. I Rosendal har dagvattenbäddar byggts på ett sätt som gör regnvattnet till en resurs som skapar grönare gator, samtidigt som

det renas och lagras. Nya trafikljus gör det enklare att ta sig både in och ut ur Rosendal. Etapp 2 av Rosendal fortsätter och etapp 3 har dragit igång. Upphandling av idrottslokaler och bibliotek har påbörjats och beräknas vara färdiga 2024.

Kommunen har beslutat om ett planprogram för Gottsundaområdet som beskriver en omfattande stadsutveckling med minst 5 000 nya bostäder, nya arbetsplatser, parker och torg samt ett nytt stadsstråk med spårväg. Kommunens beslut att sälja Gottsunda centrum syftar till att hitta en köpare som har erfarenhet och kompetens att utveckla ett centrum av Gottsundas storlek. Ett medborgarlöfte skrevs under mellan kommunen, polisen och Fastighetsägarföreningen för att öka tryggheten. Över 600 besökare kom till en vårdmessa i Gottsunda centrum för att höra mer om möjligheterna att arbeta inom vårdsektorn. Under året öppnade kommunen ett lärcentrum i Gottsunda som ger större möjligheter till utbildning och stöd för att hitta vägar till jobb.

Året som gått – ett axplock av stort och smått

Januari, februari, mars, april

- Kommunen rörde upp träd i stadsnära skogar, naturreservat och friluftsområden efter stormen Alfrida.
- Den stora mängden snö ledde till att kommunen förde bort snö ur staden för att skapa bättre framkomlighet och sikt i trafiken.
- Kommunen upptäckte och hanterade allvarliga kvalitetsbrister hos en privat utförare av boende med särskild service för vuxna genom att ta över boenden och förlänga avtal med annan privat utförare.
- En av fastigheterna i Rosendal fick Bostadspriset 2018 på Arkitekturgalan.
- Grindstugans förskola öppnade i den växande stadsdelen Rosendal.

Maj, juni, juli, augusti

- Kommunen utsågs till Årets nattvandringssamfund av stiftelsen nattvandring.nu på grund av samarbete med ideella krafter.
- Ny skateramp stod klar vid KAP-området.
- Kommunen blev för andra året i rad utsedd till Sveriges bästa cykelstad av Cykelfrämjandet.
- Kommunen beslutade att gå över till digital arkivering för att möta omvärldens och medborgarnas krav på insyn, tillgänglighet och miljöhänsyn.
- Valet till Europaparlamentet gav det högsta valdeltagandet hittills.
- Två nya bibliotekscyklar besökte badplatser, förskolor och parker för att nå målgrupper som i normala fall inte besöker bibliotek.
- Inför höstterminen kunde eleverna som evakuerats från den nedbrunna Gottsundaskolan flytta tillbaka till tillfälliga lokaler i Gottsunda.
- Katedralskolans byggnad återinvigdes på sin 150-årsdag efter tre års renovering.
- Kommunen tog över två äldreboenden från företag som gått i konkurs.

September, oktober, november, december och helår

- Kommunen deltog i den stora kärnkraftsövningen Havsörn tillsammans med ungefär 75 andra myndigheter och organisationer.
- 60 gymnasieungdomar deltog i *Sustainability hackathon* kring specifika hållbarhetsutmaningar.
- Ytterligare 27 kommunala arbetsplatser diplomerades internt för sitt hbtq-arbete.
- Kommunens nya kontaktcenter invigdes och kommer att underlätta invånares kontakt med kommunen.
- En ny innovationsstrategi och en innovationsfond för äldreomsorgen beslutades för att bättre möta framtidens behov av äldreomsorg.
- Vårdsätra strandpromenad invigdes och underlättar även för besökare med rullstol eller barnvagn att vistas i området.
- Rekordmånga arrangörer deltog vid Kulturnatten – 230 stycken.
- Brandmän och brandbefäl från hela Sverige samlades för att lära av varandra vid konferensen Skadeplats 19.
- Kommunens hedersmedaljer delades ut till Cecilia Wikström, Elisabeth Viksten Eriksson, Håkan Holmberg, Ingrid Hovstadius och Svante Axelsson.
- Uppsala klättrade i rankingen och utsågs till tredje bästa idrottskommun av Sport & Affärer.
- Cykelparkeringshuset vid Uppsala resecentrum invigdes och erbjuder plats för totalt 1 292 parkeringsplatser i två plan.
- Studenternas nya isanläggning öppnade lagom till bandypremiären.
- Ny idrottshall och fritidsklubb invigdes i Lindbacken.
- Invånare på landsbygden fick prioritera hur skattemedel ska användas genom att lägga förslag inom ramen för medborgarbudget.
- Uppsala blev dubbelt prisad som innovationskommun i klasserna *Master of startups* och *Best startup collaborator* av Ignite Sweden.
- En ny konstgräsplan som uppfyller högt ställda miljökrav har byggts vid Johannesbäckskolan.
- Förra sommarens torka och almsjukan har lett till att många träd har dött, men under året planterades 418 träd i kommunens egna projekt.
- Ungefär 1 100 lampor i gatubelysningen har bytts ut till LED, som både ger en bättre belysning och minskar energianvändningen.

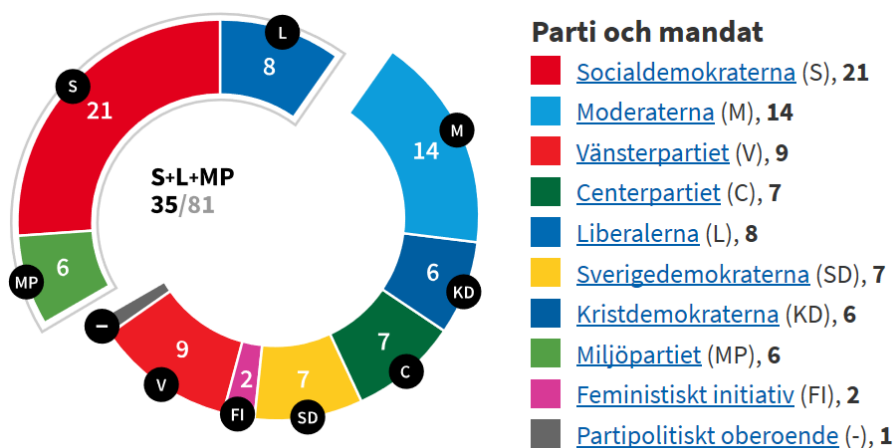
Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

Det kommunala styret

Den kommunala demokratin gör det möjligt för kommunens invånare att känna delaktighet och ta ansvar för samhällets utveckling. I Sverige har kommuner ett mycket stort ansvar för välfärd och samhällsservice. Det är därför viktigt att Uppsala kommun har effektiva sätt att utöva demokrati och genomföra demokratiskt fattade beslut.

Den högsta demokratiska församlingen i Uppsala är kommunfullmäktige. De förtroendevalda som finns i kommunfullmäktige är valda av kommunens invånare i allmänna val. Det är kommunfullmäktige som beslutar om hur mycket av kommuninvånarnas pengar i form av exempelvis avgifter och kommunalskatt som ska gå till kommunens verksamheter och hur kommunen bör utvecklas. Kommunfullmäktige beslutar också om vilka kommunala nämnder och bolag som ska finnas och vilka förtroendevalda som ska sitta med i dem. Två av nämnderna, överförmyndarnämnden och räddningsnämnden, är gemensamma med andra kommuner.

Efter valet i september 2018 valdes en ny kommunstyrelse med ett nybildat mittenstyre bestående av socialdemokraterna, miljöpartiet och liberalerna.

Socialdemokraterna, liberalerna och miljöpartiet leder i minoritet. Det har lett till förändringar i ärendehanteringens så att oppositionspartier involveras mer i beslutsprocessen. Under 2019 bjöds exempelvis samtliga oppositionspartier in till den gemensamma beredningen av kommunens mål- och budgetdokument.

Med kunskap som grund

Uppsala kommun arbetar efter devisen *Ett Uppsala – en kommun*. Det innebär bland annat att nämnder och kommunala bolag arbetar för att gemensamt ta tillvara kompetens och erfarenheter genom dialog och gemensam beredning och på så sätt erbjuda bästa möjliga service och tjänster utefter de förutsättningar som ges.

För att möta framtidens utmaningar behöver kommunen ha kunskap och insikt om vad som händer i omvärlden. Kommunen tar därför varje år fram en omvärldsanalys som visar hur händelser och trender kan komma att påverka kommunens verksamheter. Omvärldsanalysen ligger till grund för planeringen inom alla delar av

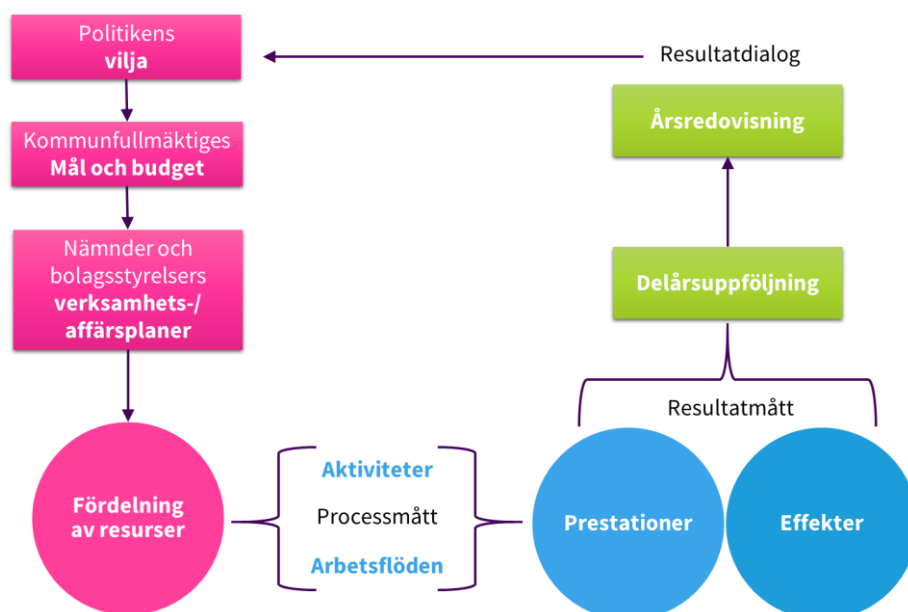
kommunkoncernen. Omvärldsanalysen är därför ett viktigt underlag för att gå från insikt till handling.

Kommunen behöver också ha insikt om hur de egna ansvarsområdena fungerar. Metoder för intern kontroll hjälper kommunen att synliggöra och hantera risker som annars skulle kunna få negativa konsekvenser. Även den regelbundna uppföljningen av verksamhet och ekonomi bidrar till att skapa förståelse för styrkor och svagheter och ger underlag till verksamhetsutveckling och planering.

Program och inriktningsmål pekar ut riktningen

I Uppsala beslutar kommunfullmäktige om program inom flera olika områden. De innehåller den politiska viljeinriktningen inom området. I det koncernövergripande styrdokumentet Mål och budget beslutar kommunfullmäktige om nio inriktningsmål som ska bidra till att uppnå Agenda 2030 och Förenta Nationernas 17 hållbarhetsmål. Inriktningsmålen ger riktningen för utvecklingen och är utgångspunkten när nämnder, bolagsstyrelser och verksamheter skapar sina egna mål och planer.

Kommunstyrelsen leder arbetet med att ta fram Mål och budget och involverar stora delar av organisationen i att analysera utmaningar och ta fram underlag för politiska prioriteringar. Arbetet mynnar ut i en budget, inriktningsmål och uppdrag som speglar den demokratiska viljan. Styrningen följs upp per april, per augusti och per helår och analyseras för att se om utvecklingen går i önskvärd riktning. Nämnderna och bolagen ansvarar för att driva en effektiv verksamhet inom sina respektive uppdrag utifrån lagstiftning, politiska mål, bolagsordningar, ägardirektiv, reglementen, styrdokument och ekonomiska förutsättningar. Kommunens styrning kan sammanfattas enligt följande figur.

Utveckling av styrningen

Kommunen har många olika ansvarsområden. För att leda alla verksamheter behöver det finnas styrdokument som tydliggör hur saker bör fungera och vilka förändringar som behöver göras. Samtidigt finns det en risk för att styrningen blir för omfattande. Det kan leda till att handlingsutrymmet i verksamheterna blir för litet och att

styrningen blir alltför motsägelsefull. Kommunen har därför knutit ihop hanteringen program och handlingsplaner med den ordinarie verksamhetsplaneringen.

Det finns ingen fördjupad bild av hur det samlade genomslaget av program, handlingsplaner och annan styrning ser ut. Därför kommer kommunen att göra en analys av styrdokument i syfte att förenkla och förtydliga den politiska styrningen. Tanken är att det ska leda till förslag till en framtida styrning som gör det enklare att hantera tvärgående frågor i den ordinarie verksamheten och därmed öka genomslaget för den politiska styrningen.

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

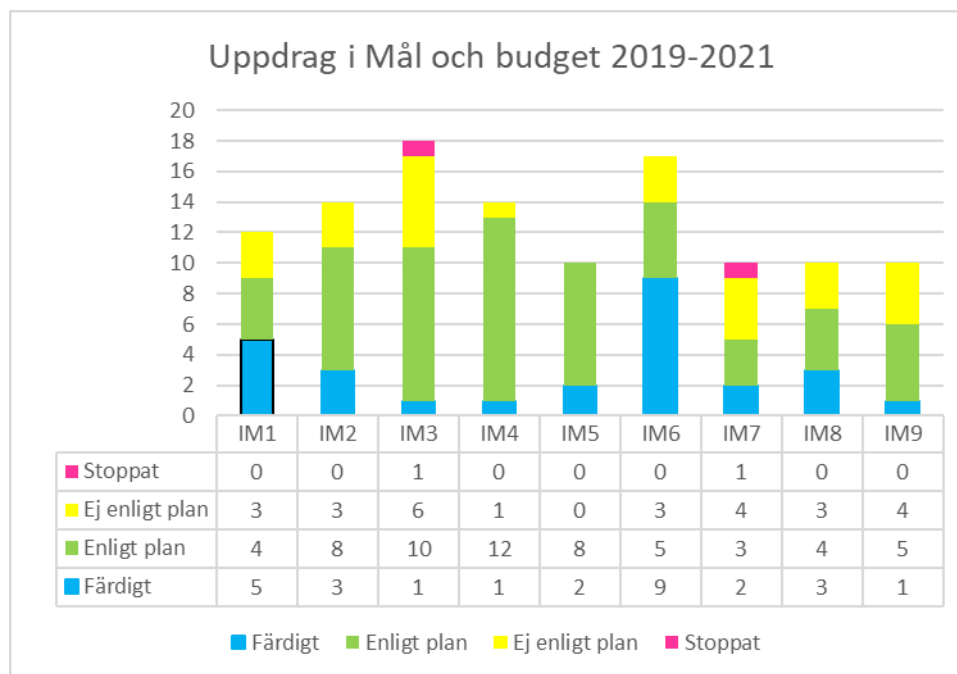
Uppsala kommunkoncernen bidrar sammantaget positivt till att förverkliga kommunfullmäktiges vilja inom ramen för de resurser som finns till hands. Koncernen bedöms därför ha en god ekonomisk hushållning i förhållande till kommunfullmäktiges mål. Samtidigt strävar koncernen självklart efter att skapa ännu mer värde per insatt krona för att långsiktigt ge goda förutsättningar för kommunens invånare, företag och organisationer.

Målsättningar för verksamheten

Mål och budget 2019–2021 har sammanlagt nio inriktningsmål och 115 uppdrag. Bedömningen av hur arbetet mot målen och uppdragen går baseras på nämnders och bolagsstyrelsernas rapportering av resultat, åtgärder och utvecklingsinsatser.

Den samlade bedömningen av nämndernas och bolagsstyrelsernas arbete är att de kommer att uppnå övervägande delar av det som de planerat för en önskvärd utveckling inom inriktningsmålen. En klar majoritet av fullmäktiges uppdrag löper på enligt plan eller är färdiga.

När det gäller uppdragen som ingår i Mål och budget 2019–2021 löper över hälften av uppdragen på enligt plan eller är färdiga. De två stoppade uppdragen kan inte genomföras på grund av begränsningar i gällande lagstiftning. De uppdrag som inte löper på enligt plan är framförallt försenade i en mindre utsträckning.

Nedan redovisas en analys för varje inriktningsmål. För indikatorer som är kopplade till inriktningsmålen, varje nämnds och bolagsstyrelses bedömning av arbetet med inriktningsmål och uppdrag se bilaga 1.

Inriktningsmål 1

Uppsala ska ha en jämställd och hållbar ekonomi

Inriktningsmålet knyter an till flera globala hållbarhetsmål i FN:s Agenda 2030. Kommunen ska verka för att kommunorganisationens ekonomi sköts på ett ansvarsfullt sätt och för en god ekonomisk tillväxt i samhället. Kostnader för dagens välfärd ska inte föras över på kommande generationer. Kloka investeringar idag ska ge förbättrade livsmöjligheter i framtiden. Kvinnor och män, flickor och pojkar, ska ges lika möjligheter att själva forma sina liv och bidra till näringslivets och samhällets utveckling. Det handlar om att ge kvinnor lika rätt till jämställd och rättvis fördelning av makt, inflytande och resurser i samhället. Kommunen är en stor köpare av varor och tjänster och ska bidra till en hållbar konsumtion och produktion. I det ingår att kommunen ska investera och konsumera på ett sätt som bidrar till att motverka klimatförändring.

Kommunkoncernens ekonomiska utfall

Uppsala kommunkoncern redovisade ett samlat resultat på 635 (629)¹ miljoner kronor för verksamhetsåret 2019.² För kommunen i förvaltningsform uppgick resultatet till 475 (429) miljoner kronor och för de kommunala bolagen till 167 (209) miljoner kronor. Justerat för jämförelsestörande poster uppgick resultatet till 534 (486) miljoner kronor för kommunkoncernen, 323 (271) miljoner kronor för nämnderna och 205 (211) miljoner kronor för de kommunala bolagen.

Årets investeringar uppgick till 3 690 (3 610) miljoner kronor. De kommunala bolagen investerade för 2 834 (2 906) miljoner kronor och nämnderna för 868 (718) miljoner kronor. Kommunkoncernens investeringar finansierades till övervägande del, 2 063 (1 808) miljoner kronor, från den löpande verksamheten. Resterande finansiering kom från finansieringsverksamheten där nyupplåningen svarade för 1 385 (1 200) miljoner kronor. Under året ökade låneskuld per invånare med 5,8 procent till 77 200. Sett över två år ökade dock skulden per invånare med 4,6 procent, vilket är i linje med kommunfullmäktiges mål.

Årets starka resultat tillsammans med en redovisningsteknisk justering i koncernelimineringarna har stärkt soliditeten. Soliditeten, inklusive ansvarsförbindelsen uppgick till 19 (18) procent vilket överstiger kommunfullmäktiges mål om 15–17 procent.

Årets resultat för Uppsala stadshuskoncern påverkades av jämförelsestörande poster på 38 (3) miljoner kronor. Dessa poster av engångskaraktär avser framför allt kostnader för koncernens pågående arbete med avyttringar av fastigheter, realisationsresultat och utrangeringar. Resultatet efter skatt är dock lägre än föregående år och beror i huvudsak på att koncernen är inne i en expansiv fas med flera stora pågående fastighetsprojekt. Projekten är framtunga i kostnader medan intäkterna kommer först flera år senare.

Intäkterna från skatter, generella statsbidrag och utjämning översteg budget med 52 miljoner kronor och ökade med 5,8 procent jämfört med 2018. Nettokostnaderna för verksamhet i förvaltningsform rensade för jämförelsestörande poster ökade med 5,8 procent, vilket motsvarar ökningstakten för intäkterna från skatter, generella

¹ 2018 års värden visas i parantes.

² Kommunkoncernens resultat för 2018 har till följd av ändrad eliminering justerats upp till 629 miljoner kronor från 563 miljoner kronor i årsredovisningen 2018.

statsbidrag och utjämning. De senaste åren har kommunen tappat i skattekraft gentemot övriga kommuner vilket har kompenserats, dock inte fullt ut, med högre inkomstutjämningsbidrag.

Merparten av nämnderna redovisade en ekonomi i balans. Omsorgsnämnden, gatu- och samhällsmiljönämnden, socialnämnden och äldre- och funktionsnämnden redovisar underskott. Dessa nämnder gick in i 2019 års verksamhet med underskott eller en hög kostnadsnivå och vidtog effektiviseringsåtgärder med varierande effekt i syfte att anpassa verksamheten till kommunfullmäktiges ramar.

Underskottet inom omsorgsnämndens verksamhet på 60 miljoner kronor beror framförallt på svårigheter att anpassa personalstyrkan till minskade volymer framförallt inom personlig assistans och på övertagandet av extern verksamhet. Underskottet inom gatu- och samhällsmiljönämnden på 47 beror på avskrivningskostnader för avslutade exploateringsprojekt, utrangeringar samt ökade kostnader för vinterväghållning och färdtjänst.

Ökade insatser för unga vuxna, fler vård dygn på HVB-hem och stödboende och en högre grad av komplicerande ärenden svarar för underskott inom socialnämnden på 25 miljoner kronor. Arbetsmarknadsnämnden redovisade en ekonomi i balans samtidigt överskred verksamheten ekonomiskt bistånd kommunfullmäktiges budget med 17 miljoner kronor dels för att fler hushåll uppbär bistånd, dels för att bistånd per hushåll ökade i huvudsak till följd ökade kostnader för boende, medicin med mera. Inom äldre- och funktionsnämndens verksamhet beror underskottet om 8 miljoner kronor främst på högre kostnader för inhyrda sjuksköterskor och kostnader i samband med övertaganden av vårdboenden från extern regi.

Kommunstyrelsen och utbildningsnämnden redovisar större överskott, 142 (52) respektive 65 (89) miljoner kronor. Överskottet på utbildningsnämnden beror framförallt på lägre antal elever än budgeterat i grundskolan och högre statsbidrag. Kommunstyrelsens överskott fördelar sig på 52 (36) miljoner kronor på kommunledningskontoret och 89 (17) miljoner kronor inom stadsbyggnadsverksamheten. Kommunledningskontorets positiva resultat förklaras främst av ett överskott för gemensam service, externa medel för Handlingsplan Gottsunda samt att förfogande medel nyttjades i en lägre omfattning än budgeterat. I resultatet för kommunstyrelsens stadsbyggnadsverksamhet ingår en nettovinst om 228 miljoner kronor från markförsäljning samt nedskrivningar av mark på 191 miljoner kronor.

Finansförvaltningen redovisade ett resultat om 399 (286) miljoner, vilket överstiger av kommunfullmäktige budgeterat resultat med 111 miljoner kronor. Den positiva budgetavvikelsen beror framförallt på en förbättrad skatteprognos för 2019 års utfall samt en ny beräkning av kommunens pensionsskuld som innebär lägre pensionskostnader än budgeterat.

Årets resultat högre än budgeterat

Uppsala kommunkoncern redovisar ett resultat på 635 (629) miljoner kronor. Det positiva resultatet inrymmer jämförelsestörande poster på sammanlagt -152 (-158) miljoner kronor i kommunen och 38 (3) miljoner kronor i Uppsala Stadshuskoncernen. De betydande jämförelsestörande posterna var nedskrivningar av mark, realisationsförluster från försäljning av anläggningstillgångar, realisationsvinster från mark- och exploateringsverksamheten, och realisationsvinst från försäljning av finansiella tillgångar samt en engångsminskning av pensionskostnaderna till följd av

en ny pensionsprognos från KPA. Efter justeringar för dessa jämförelsestörande poster uppgick resultatet i kommunkoncernen till 534 (486) miljoner kronor.

Resultat för Uppsala kommunkoncern i miljoner kronor

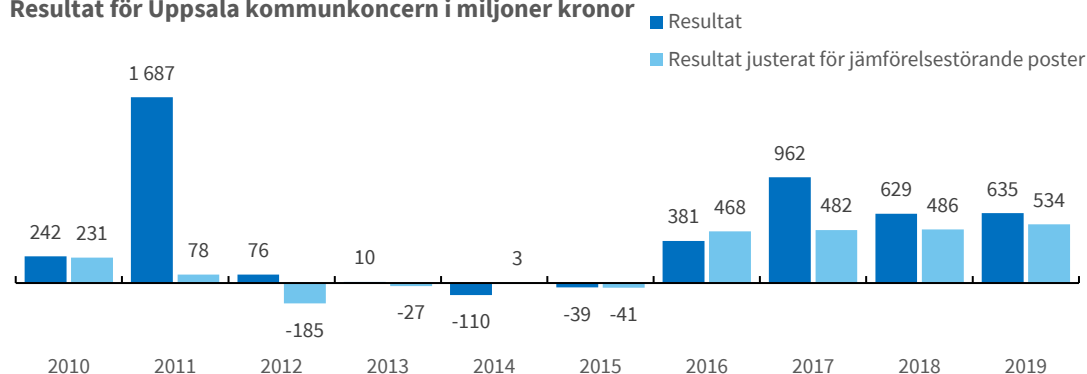

Diagram: Resultat för Uppsala kommunkoncern, miljoner kronor.

Uppsala stadshuskoncern redovisade ett resultat efter skatt på 167 (209) miljoner kronor. Årets resultat har påverkats av jämförelsestörande poster på 38 (3) miljoner kronor. Dessa poster av engångskaraktär avser framför allt kostnader hänförliga till koncernens pågående arbete med avyttringar av fastigheter, realisationsresultat och utrangeringar. Under 2018 avsåg de jämförelsestörande posterna främst försäkringsersättningarna för branden i Gottsundaskolan och skyfallet i juli.

Nettoomsättningen i koncernen har ökat med 6,2 procent sedan föregående år till följd av ett utökat fastighetsbestånd. Resultatet efter skatt är dock lägre än föregående år och förklaras i huvudsak av att koncernen är inne i en expansiv fas där flera stora fastighetsprojekt pågår. Projekten medför ökade kostnader där intäkterna kommer först under senare år.

Fem av bolagen i koncernen har inte nått upp till de resultatkrav som kommunfullmäktige fastställt för 2019. Dessa bolag är Uppsala Kommun Förvaltningsfastigheter AB, Uppsala Konsert och Kongress AB, Uppsala stadsteater AB, Uppsala Parkerings AB och Uppsala Vatten och Avfall AB. En dialog förs med berörda bolag om möjliga åtgärder och om framtida nivåer på resultatkravet. En utförlig beskrivning av bolagens verksamheter och ekonomi finns i kapitlet *Verksamhet i bolagsform*.

Resultatet för verksamhet i förvaltningsform uppgick till 475 (429) miljoner kronor. Årets resultat är 187 miljoner kronor högre än kommunfullmäktige budgeterat och 173 miljoner kronor högre än prognosen från augusti. Justerat för jämförelsestörande poster beräknas resultatet till 323 (271) miljoner kronor, vilket motsvarar 2,6 (2,3) procent av intäkterna från skatter, generella statsbidrag och utjämning.

Resultat Uppsala kommun, miljoner kronor

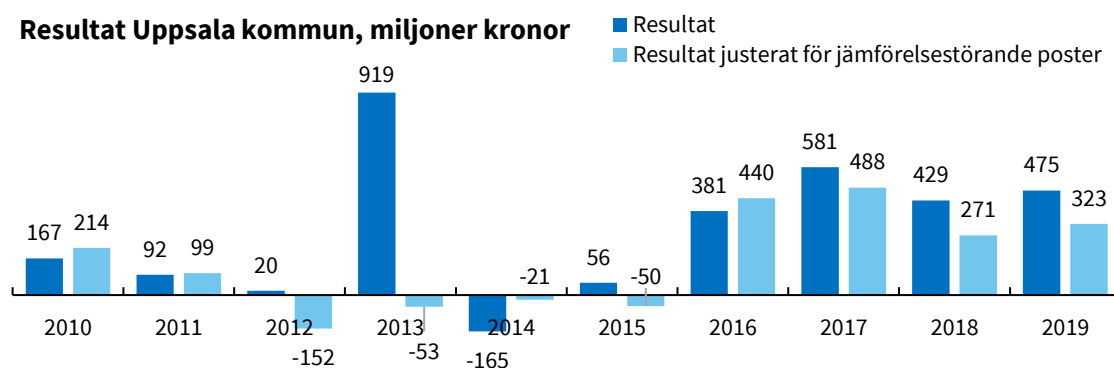

Diagram: Resultat för Uppsala kommun, miljoner kronor.

Nämnderna redovisade ett samlat överskott om 76 (143) miljoner kronor. Fem nämnder överskrider de av kommunfullmäktige beslutade ramarna. Omsorgsnämnden och gatu- och samhällsmiljönämnden redovisar resultat om -60 (-25) respektive -47 (-5) miljoner kronor. Socialnämnden överskrider också sin rama och redovisar resultat om -25 (21) medan äldre- och plan- och byggnadsnämnden redovisar resultat om -8 (-13) respektive -7 (2) miljoner kronor.

Utbildningsnämndens överskott på 65 (89) miljoner kronor härleds till grundskolan och i mindre omfattning till förskolan. Överskottet förklaras av högre statsbidrag än budgeterat, bland annat för likvärdig skola i grundskolan och för mindre barngrupper i förskolan. Nämnden redovisar även högre intäkter dels från försäljning av grundskoleplatser till andra kommuner, dels från föräldraavgifter i förskolan.

Kommunstyrelsen redovisar ett resultat på 142 (52) miljoner kronor, vilket fördelar sig på 52 (36) miljoner kronor på kommunledningskontoret och 89 (17) miljoner kronor inom stadsbyggnadsverksamheten. Övriga nämnder redovisar i stort sett en ekonomi i balans. I resultatet för stadsbyggnadsverksamheten ingår en nettovinst på 228 miljoner kronor från markförsäljning men även en nedskrivning av mark på 191 miljoner kronor. Kommunfullmäktiges budgeterade resultat inrymde inte vinster från markförsäljning eftersom eventuella överskott från exploateringsverksamheten ska finansiera investeringar i kommunen.

Övriga nämnder redovisar ekonomi i balans eller mindre positiva resultat.

Finansförvaltningens resultat uppgick till 399 miljoner, 111 miljoner konor högre än budget. Överskottet fördelar sig huvudsakligen på 52 miljoner kronor i högre intäkter från skatterprognos för 2019 samt 53 miljoner i lägre pensionskostnader till följd av en ny beräkning av kommunens pensionsskuld.

En utförlig beskrivning av nämndernas verksamheter och ekonomi finns i kapitlet *Verksamhet i förvaltningsform – nämnder*.

En hållbar samhällsekonomi

Nämnder och bolagsstyrelser arbetar aktivt för en ekonomi i balans. Det sker bland annat genom att söka möjliga statsbidrag, se över avgifter för olika tjänster och genom att organisera om och utveckla verksamheten. Beroendet av statsbidrag för en budget i balans inom skolan är ett bekymmer eftersom det försvårar den långsiktiga planeringen. Bland åtgärderna ingår också att se över avtal. Nämnder och bolagsstyrelser rapporterar överlag att ekonomin är i balans. Vissa nämnder har ett visst överskott medan andra har ett visst underskott. Kommunen står samtidigt inför stora ekonomiska utmaningar de kommande åren. Många indikatorer pekar sammantaget på en försvagad svensk konjunktur samtidigt som kommunen behöver genomföra stora investeringar. Glädjande fortsätter Uppsalas bruttoregionalprodukt per invånare (BRP per capita) att öka och ligger också högt jämfört med genomsnittet för R9-kommunerna. Uppsala ökar också mer än dessa.

Ett ökande antal barn, ungdomar och äldre i relation till invånare i arbetsför ålder medför ökad försörjningskvot. Kommunen behöver därför fortsätta att skapa resursutrymme genom starkare resultat och genomföra effektiviseringsåtgärder för att klara välfärdsuppdraget. Flera nämnder rapporterar också om åtgärder de vidtagit för att förbättra ekonomin. Detta innefattar bland annat avveckling av olika verksamheter men också förändringar i genomförandet för ökad kostnadseffektivitet. Till exempel socialnämnden redovisar flera sådana åtgärder. Uppföljningen av placerade barn och ungdomar har utvecklats genom att kommunen följer upp alla placeringar i hem för

vård och boende varje månad för att dels planera för hemgång, följa kvalitet och kostnader. Kostnaderna för personlig assistans är en utmaning, i huvudsak på grund av svårigheter att snabbt anpassa personalstyrkan till ett minskat antal ärenden. Därför har kommunen beslutat att upphandla detta vilket förväntas ge lägre kostnader på sikt.

Nämnder har också förbättrat sin ekonomiska uppföljning, bland annat genom fördjupad analys. En ny resursfördelningsmodell har tagits fram för kommunfullmäktiges kommunbidrag till nämnder. Syftet är att bättre möta verksamhetens behov av resurser i förhållande till kostnadsutveckling och demografiutveckling över tid. Kommunfullmäktige har även beslutat om avyttring av delar av kommunkoncernens fastighetsbestånd för att lösa kommunens finansiering samtidigt som soliditeten stärks. Samtidigt bidrar kommunens fastighetsbolag till en god driftsekonomi och ett ökat värde på tillgångarna genom en långsiktig förvaltning av fastigheterna och en hög miljöprofil. Bostadsförmedlingen har höjt kö- och förmedlingsavgifterna för att klara av att vara självförsörjande till 2021–2022.

Under året har kommunen säkrat att den alltid utreder behov och möjlighet av att samnyttja lokaler och tagit fram en modell som ska kunna användas för att avgöra om lokaler ska byggas av kommunen eller hyras. Det har också tagits fram förslag på åtgärder för att öka och förbättra möjligheterna för föreningslivet att i större utsträckning nyttja lokaler som står tomma kvällstid. Arbetet med lokalförsörjning inom kulturnämndens verksamhet har lett till bättre planeringsunderlag och beredskap för ekonomi och verksamhet. Samtidigt är ökade lokalkostnader ett problem inom skolan eftersom detta tar resurser från verksamheten. Inom kommunen pågår flera arbeten både med att främja digitaliseringens möjligheter och med att digitalisera delar av verksamheten.

En stark näringslivsutveckling är avgörande för en hållbar tillväxt. Kommunen fokuserar arbetet med att förbättra servicen till företag och prioriterar information, kommunikation och dialog. Kommunen samverkar också med flera parter som stödjer näringslivsutvecklingen enligt intentionerna i näringslivsprogrammet, ger stöd till lokala aktörer för att stärka platsvarumärket Uppsala och arbetar för att locka etableringar inom handel. Under året har kompetensförsörjning prioriterats med satsningar på att bygga upp en internationell mottagningsfunktion för spetskompetens och en operatörsutbildning inom life science. I takt med globaliseringen ökar konkurrensen om talanger med nyckelkompetenser. För att säkra konkurrenskraft och tillväxt i framtiden har kommunen tillsammans med Region Uppsala, Uppsala universitet och Sveriges Lantbruksuniversitetet påbörjat ett strategiskt arbete inom talangattraktion. Företagsfrämjande organisationer har medverkat i lanseringen av Gottsunda Business som är en plattform för ett entreprenörsjobb i Gottsunda och kommunen främjar företagande på landsbygden med hjälp av servicepunkter.

För att möta tillväxten och framtida utmaningar krävs att kommunen har god förmåga att genomföra komplexa utvecklingsprojekt. Under 2019 har därför arbetssätt och metodstöd för projekt- och portföljstyrning tagits fram. Under året slutfördes en genomlysning av samtliga exploateringsprojekt. Det medförde att årets resultat belastas med 23 miljoner kronor för projektkostnader från tidigare år. Framöver kvalitetssäkras alla projekt löpande. Portföljstyrningen av stadsbyggnadsprojekten kommer att stärkas genom prioritering och beslut om innehållet i portföljen i samband med ordinarie verksamhetsuppföljning. Ett portfölj- och projektstyrningsverktyg kommer att införas under 2020.

En jämställd ekonomi

Under året har kommunen tagit fram en plan för att genomföra en koncernövergripande kartläggning av hur resurser fördelas mellan män och kvinnor. Kommunens kartläggning av resurser utifrån kön är en viktig förutsättning i arbetet mot en jämställd kommun där service och tjänster erbjuds och används rättvist och jämställt. Redan nu genomförs analyser av verksamhet ur ett jämställdhetsperspektiv och utveckling av den kommunala statistiken. Bland annat går idag en större del av resurserna för särskilt stöd i de kommunala skolorna till pojkar. Idrotts- och fritidsnämnden har låtit genomföra en kartläggning av jämställd subventionsfördelning inom föreningsidrotten. Kommunen har också genomfört flera jämställdhetssatsningar, till exempel utbildning för föreningslivet. Vidare genomförs kontinuerlig jämställdhetsanalys vid fördelning av föreningsbidrag samt vid nya investeringsprojekt. Glädjande nog fortsätter kvinnors andel av mäns medianinkomst att öka och Uppsala ligger också bra till vid en jämförelse.

En ansvarsfull kommun

Att stärka den sociala ekonomins förutsättningar för utveckling och tillväxt bidrar till en socialt hållbar ekonomisk tillväxt, framförallt genom att stödja sådana verksamheter som har som övergripande syfte att ge personer med särskilda behov en meningsfull sysselsättning. Kommunen har inrättat en mikrofond för sociala företag och lånat ut medel för fondens finansiering. På så sätt har kommunen underlättat tillgången till finansiella tjänster till småskaliga verksamheter inom den sociala ekonomin och därigenom stärkt möjligheterna för egen försörjning och egenmakt för de målgrupper som de sociala verksamheterna riktar sig till.

Uppsala kommun har tilldelats en utmärkelse för viktiga insatser för biogasens utveckling i Sverige för de kravställningar på biogas- och elfordon som gjorts i upphandlingen av samhällsbetalda transporter under 2019. Kommunen har också utvecklat sin förmåga att ställa sociala och miljömässiga krav vid upphandling, där det pågår ett löpande arbete med att kategorisera upphandlingar och implementera miljökrav och sociala krav. Ett upphandlingsråd har inrättats och förenklade mallar och anpassning av annonseringstider ska underlätta för föreningslivet att delta i upphandlingar. Arbetet med sociala investeringar har utvärderats under året och under våren fattas beslut om framtida hantering.

Utmaningar framöver

Den demografiska utmaningen

Vi utgången av 2019 uppgick antalet invånare i Uppsala kommun till 230 767 invånare, en ökning med drygt 5 600 personer eller 2,5 procent jämfört med året innan. Ökningstakten i Uppsala var 2019 den åttonde högsta i landet och bland kommuner med befolkning över 50 000 är det bara Sundbyberg som överträffar Uppsala. Samtidigt förändras också Uppsalas befolkningssammansättning främst för att befolkningen åldras över tid men också till följd av födslar, dödsfall samt inflyttning och utflyttning.

Jämfört med föregående år ökade antalet barn i skolåldern med 3,0 procent och antalet personer 80 år och äldre med 3,5 procent. Antalet personer 20–64 år ökade däremot med 2,4 procent, vilket är lägre än ökningstakten för antalet barn i ålder 0–19 år och personer 65 år och äldre. Detta innebär att den demografiska försörjningskvoten

på ett år har ökat från 64,8 till 65,0. Försörjningskvoten är antalet personer som 100 personer i arbetsför ålder behöver försörja utöver sig själva.

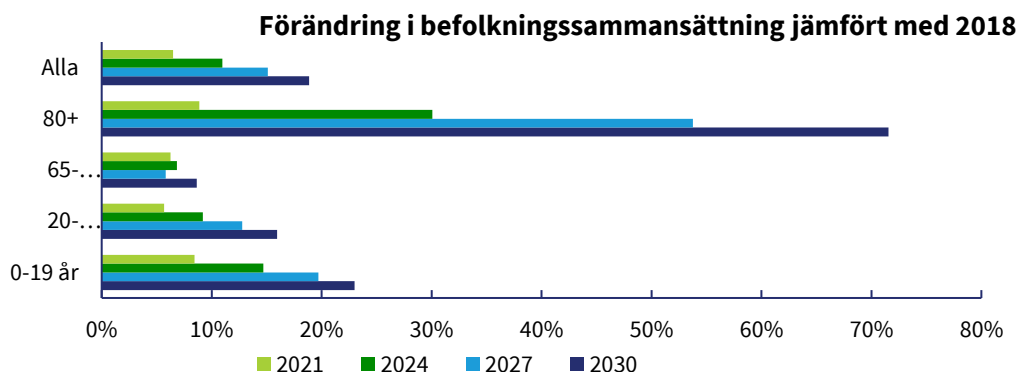

Diagram: Förändring i befolkningssammansättning jämfört med 2018.

Diagrammet ovan visar den demografiska utvecklingen i Uppsala de kommande tio åren enligt kommunens befolkningsprognos från maj 2019. De kommande åren förväntas trenden förstärkas ytterligare med snabbare ökning i antalet barn och ungdomar i skolåldern och antalet personer 80 år och äldre. År 2030 beräknas antalet barn och ungdomar och antalet personer 80 år och äldre att vara drygt 20 respektive 70 procent högre än 2018 medan antalet i arbetsför ålder beräknas öka i lägre takt. Detta innebär en stor utmaning för kommunen då behovet att bygga ut välfärdsverksamheten skola och äldreomsorg kommer att vara större än förutsättningarna att bemanna och finansiera dem.

De senaste åren har Uppsala tagit emot ett stort antal nyanlända där merparten var barn i skolåldern och ungdomar. Detta har även inneburit ett ökat tryck på redan utsatta bostadsområden i form av ett ökat utanförskap som uttrycker sig i social oro, skadegörelser och en försämrad social sammanhållning. Kostnaderna för ekonomiskt bistånd ökar i snabbare takt och befaras öka ytterligare om ekonomin stagnerar och arbetslösheten ökar.

Försämrade ekonomiska utsikter

Den försvagade konjunkturen samt osäkerheterna i världshandeln och de ekonomiska konsekvenserna av coronaviruset på den globala konjunkturen försämrar de ekonomiska utsikterna. Det reala skatteunderlaget förväntas öka i en lägre takt än det har gjort de senaste åren. Uppsalas högre avgift till kostnadsutjämningsystem försämrar Uppsalas ekonomiska förutsättningar ytterligare. År 2024, året det nya systemet får fullt genomslag, kommer Uppsala kommuns avgift att vara 280 miljoner kronor högre än beräknat i det gamla systemet. Intäkterna från skatter, generella statsbidrag och utjämnning kommer därmed inte att fullt ut kunna finansiera de demografiska behoven.

Framöver möter kommunen kraftigt ökande pensionskostnader till följd av allt högre avsättningar för förmånsbestämda pensioner. För att klara välfärdsuppdraget måste kommunen därför skapa resursutrymme genom starka resultat, ökade intäkter och effektiviseringsåtgärder, till exempel förändrade arbetssätt och implementering av ny teknik.

Utbyggnad och förnyelse av infrastruktur

Det demografiska trycket medför ett behov av stora investeringar inom infrastruktur, VA, bostäder, skolor och äldreboenden, utöver förnyelse och renovering av den gamla infrastrukturen och de kommunala verksamhetslokalerna. Därtill innebär utbyggnaden av de sydöstra stadsdelarna ett fortsatt tryck på kommunens finanser, i synnerhet på kort sikt eftersom dessa investeringar är framtunga i kostnader och där intäkterna dröjer ett antal år. Men ett samhälle som växer har också större förutsättningar att mobilisera den kompetens och resurser som behövs för att klara av den nödvändiga strukturella omställningen.

För att klara av välfärdens och tillväxtens utmaningar utan att urholka sin långsiktiga ekonomiska ställning behöver kommunen prioritera och effektivisera sin verksamhet. På längre sikt behöver kommunen höja skatteunderlaget. Detta sker bland annat genom en högre sysselsättningsgrad, vilket kan uppnås med ett blomstrande näringsliv och genom att få en större andel av de nyanlända i arbete. En framgångsrik skolgång och goda resultat i språkundervisning, samt sociala insatser i bostadsområden med svagare socioekonomiska förutsättningar är viktiga framgångsfaktorer för att öka sysselsättningen, överbrygga den socioekonomiska ojämlikheten samt främja tryggheten. Utan en lyckad etablering kommer integrationen att försvåras och de ekonomiska och sociala kostnaderna att öka.

Inriktningsmål 2

Uppsala ska vara tryggt och attraktivt att leva, verka och vistas i

Stärkt krisberedskap och trygghets- och säkerhetsfrågor bidrar till Agenda 2030:s mål om hållbara städer och samhällen, där bland annat reducering av katastrofrisk på alla nivåer är ett av delmålen. En del av att arbeta för fredliga och inkluderande samhällen handlar om att minska alla former av våld, särskilt dödligt våld. Näringslivet behöver ges goda villkor att bidra till en tillväxt som är ekonomiskt, socialt och ekologiskt hållbar över tid. Regeringens handlingsplan för genomförande av Agenda 2030 lyfter vikten av innovationssamarbete för genomförande av målen för hållbar utveckling. Kommunen behöver arbeta med innovationsutveckling och testbäddar i den egna verksamheten tillsammans med näringsliv och universitet för att nå målet om ett mer attraktivt Uppsala och Agenda 2030:s ambitioner. Flera innovations- och utvecklingsprojekt handlar om att utveckla den smarta staden och bidrar därför till att förstärka ekosystem och biologisk mångfald. Agenda 2030:s mål om ekosystem och biologisk mångfald handlar även om att stärka insatserna för att skydda och trygga världens kultur- och naturarv.

En företagsam kommun

En checklista har tagits fram för att beakta näringslivsperspektivet i beslutsärenden. Kommunen arbetar för att främja företagande på landsbygden genom flera åtgärder inom ramen för landsbygdsprogrammet, näringslivsprogrammet och bredbandsprogrammet. Under året har fyra servicepunkter startats och ytterligare fem är planerade att starta under hösten 2020. En genomförandestrategi för full bredbandtäckning är framtagen. En pilot för en årlig analys av förbättringsarbetet av näringslivsklimatet, i form av en grundläggande näringslivsanalys, har tagits fram under 2019 som underlag till årsredovisningen.

En trygg kommun

Kommunen genomför olika åtgärder för att nå ökad trygghet och säkerhet. Trygghetsskapande aspekter är prioriterade i planläggningen för Gottsunda och Gränby för att aktivt motverka en tilltagande otrygghet. Kommunstyrelsen beslutade 2016 om myndighetssamverkan för att bekämpa de kriminellas ekonomi och arbetet pågår löpande sedan dess. Under 2019 inleddes också ett fördjupat samarbete med polisregion Mitt mot grov och organiserad brottslighet, med metodstöd av Brottsförebyggande rådet (BRÅ). Arbeta med 24-timmarsgaranti för samtal mellan vårdnadshavare och socialtjänst när unga begår brott påbörjas under 2020.

Arbetet med kamerabevakning och ordningsvakter fortsätter att utvecklas. Kommunen har ansökt om och beviljats uppsättning av ett antal bevakningskameror på olika platser i Uppsala centrum. Systemen förväntas vara driftsatta och klara under första kvartalet 2020. Kommunen har även ansökt om tillstånd hos Datainspektionen för att kamerabevaka fler platser i staden i syfte att stävja brott. På vissa skolgårdar har kommunen installerat kamerabevakning som är kopplad mot larmcentral. Kamerabevakningen har lett till att flera brott gällande skadegörelse har klarats upp av polisen.

Kommunen planerar för sin roll i det civila försvaret utifrån överenskommelsen mellan Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) och Sveriges kommuner och regioner (SKR). En säkerhetskyddsanalys genomförs med fokus på att utveckla kommunens arbete med säkerhetsskydd för samhällsviktiga verksamheter. Under året har Uppsala kommuns krisledningsnämnd utbildats i krisledning. En utbildningsserie har genomförts för att höja den lägsta förmågan hos samtliga nämnders och bolagsstyrelser krisledningar.

Etableringen av Utbildnings- och jobbcenter i Gottsunda samt samverkan med det civila samhället, gör att kommunen kan nå och stötta fler än tidigare. Arbeta pågår för att skapa skolenheter med allsidig elevsammansättning i gymnasieskolan. Kommunen utökar stödet till föreningar som arbetar mot bland annat hedersrelaterat våld och förtryck samt stöttar våldsutsatta.

En attraktiv kommun för invånare och besökare

En förstudie har utförts och en fördjupad utredning ska genomföras gällande konstmuseiverksamhet i nya lokaler. En förstudie har påbörjats gällande Uppsala kommuns kandidatur till Europeisk Kulturhuvudstad 2029. En lokalförsörjningsplan för friluftsområden beräknas bli klar under året. En samordningskarta för grävarbeten är framtagen, uppdateras kontinuerligt och ligger tillgänglig för allmänheten på Uppsala kommuns webbplats.

Uppsala kommun fortsätter att ligga i topp i den nationella rankingen av mötesstäder. Uppsala är den enda kommun i landet som konsekvent ökat i antal möten per år under de senaste fyra åren. I den internationella rankingen bibehåller Uppsala tredjeplatsen som internationell mötesstad i Sverige, efter Stockholm och Göteborg. Aktiviteter i form av möten och evenemang är positiva för kommunens besöksnäring och ger goda förutsättningar för ett bra urval av restauranger, handel och hotell året om.

Inriktningsmål 3

Uppsalas stad och landsbygd ska växa genom ett hållbart samhällsbyggande

FN har som mål att väsentligen öka andelen förnybar energi och att fördubbla den globala förbättringstakten vad gäller energieffektivitet till år 2030. För Sveriges del är transportsektorn den stora utmaningen kring förnybar energi. Agenda 2030 betonar vikten av att minska städernas negativa miljöpåverkan per person, att stärka motståndskraft och förmåga till anpassning till klimatrelaterade faror samt att integrera klimatåtgärder i politik, strategier och planering på nationell nivå. I Uppsala är målsättningen att vara fossilfri 2030 och klimatpositiv 2050. För att nå dit behöver kommunen ta vara på innovationskraft, smarta lösningar och digitaliseringar i samverkan med näringsliv och andra goda krafter. Agenda 2030 strävar efter att stärka positiva ekonomiska, sociala och miljömässiga kopplingar mellan stadsområden, stadsnära områden och landsbygdsområden genom att förbättra den nationella och regionala utvecklingsplaneringen. Trygghet och social inkludering ska främjas.

Klimatarbete och energiomställning

I dagsläget växer efterfrågan på el fortare än vad elnätskapaciteten hinner byggas ut. Uppsala kommun deltar i EU-projektet CoordiNet som siktar på att använda dagens elnät smartare. Syftet är att hitta lösningar på effektkrisen i elnätet. Kommunen leder en innovationsprocess i samverkan med marknaden för att ta fram ett förslag till systemval för teknisk försörjning av de sydöstra stadsdelarna.

Uppföljning av insatserna i miljö- och klimatprogrammet har tidigarelagts. Syftet är att identifiera eventuella områden där arbetet behöver förstärkas för att nå klimatmålet 2030. Arbetet med att ta fram en handlingsplan med årliga kontrollpunkter för att nå målet om fossilfritt Uppsala 2030 har påbörjats under året.

En inventering har gjorts av pågående arbete med innovationer och digitalisering i kommunkoncernen. Flera omfattande projekt bidrar till förbättringar för verksamhet, näringsliv och invånare. Bland annat tas en plattform för testbäddsverksamhet kopplat till pågående samhällsutvecklingsprojekt fram. Framtagandet sker i samverkan med akademi, näringsliv och myndigheter. Nya möjliga testbäddar inom klimatområdet undersöks, till exempel inom vätgas och batterilagring. Inom pilotprojektet Ignite Public har tester med mindre utvecklingsprojekt genomförts med små företag. Det har bland annat resulterat i att Uppsala kommun utsågs till årets bästa samarbetspartner för startup-företag.

Nämnder och bolagsstyrelser har inom ramen för åtgärden rapporterat ett stort antal aktiviteter och framgångar med referens till digital utveckling. Ett stort antal processer som tidigare har varit analoga eller halvdigitala har under året digitaliserats genom en kombination av utveckling av processer, arbetssätt och digital teknik. Exempel på tjänster som digitaliserats är ansökan om skolskjuts, ansökan för ekonomiskt bistånd och digital bokning för budget och skuldrådgivning. Bolagsstyrelserna berättar bland annat om nya e-tjänster för boende i Uppsalahems lägenheter och en ny servicewebb för Uppsala vattens kunder. Ett nytt ärendehanteringssystem för hantering av kommunkoncernens generella ärenden och diarieföring är infört. Arbetet fortsätter under 2020 med att utveckla verksamhetsstödet för att stötta processerna för plan och bygg samt miljötillsyn. Det finns stora utmaningar i utvecklingen av det nya verksamhetsstödet. Det kräver mycket resurser och det finns risk för att införandet tar lång tid och tar fokus från andra utvecklingsområden.

Ett flertal nämnder och bolagsstyrelser berättar om pågående innovations- och utvecklingsprojekt med koppling till digital utveckling. Bland annat deltar kommunens grundskolor i ett nationellt projekt om digitalt lärande, Testbädd för edtech, som ska testa, utveckla och utvärdera digital teknologi för lärande. I projektet ingår entreprenörer, skolor, utbildningsaktörer, forskare, lärare och studenter. Utöver konkret arbete med digitalisering av arbetssätt och utvecklings- och innovationsarbete berättar flera nämnder och bolagsstyrelser om bredare förändringar med koppling till digital transformation. Det handlar bland annat om att nämnder samverkar aktivt kring digital utveckling och kompetensförstärker inom området. Ett flerårigt utvecklingsarbete är startat för att åstadkomma en digital samhällsbyggnadsprocess som i alla delar är effektiv och hållbar och där ny teknik används på ett smart sätt.

Genom Uppsala klimatprotokoll sker samverkan för att främja klimatdriven affärsutveckling inom områden som byggmaterial, energi och transporter. Under protokollsperiod fyra som löper 2018–2021 har Klimatprotokollet 40 aktiva medlemmar som samverkar för att nå Uppsalas klimatmål. Under 2019 har Uppsala klimatprotokoll beslutat att skärpa klimatmålen och öka takten i klimatomställningen. Målsättningens utgångspunkt är att utsläppen ska minska i den takt som krävs för att ligga i linje med Parisavtalets åtagande. Det innebär en utsläppsminskning på 10-14 procent per år (basår 2017). Från 2020 ska minskningen vara 14 procent per år till 2030 (basår 2020). Arbetet pågår även med att ta fram en klimatfärdplan för kommunens klimatmål. Arbetet finansieras genom Viable Cities och kommer bland annat att belysa modeller för lokal klimatkompensation kring biokol och kolsänkor. Vasakronan har under 2019 fått bygglov för att bygga en 4,4 MW solpark i Fyrislund. Kommunen planerar även för upphandling av en 1–2 MW park med energilager. En handlingsplan för att nå målet om solceller kommer att tas fram i samverkan med Uppsala klimatprotokoll och andra aktörer under våren 2020.

I klimatomställningsarbetet ingår också utredning för att minska riskerna för översvämning från Fyrisån och skyfallskartering som underlag för vidare åtgärder. Under året har en plan tagits fram för arbetet med etappmålet att fasa ut fossil plast. Vägledning för att minska klimatpåverkan vid inköp och användning av plastprodukter finns som stöd. Ett verktyg för livscykelanalys av plastprodukters klimatpåverkan samt en webbaserad utbildning är framtagna. Piloter inom olika verksamhetsområden har satts igång för att minska användning av fossil plast i praktiken.

Ett hållbart resande

Under året har program- och projektdirektiv för Uppsala spårväg och Uppsala central beslutats. Arbetet med en fördjupad översiktsplan för de sydöstra stadsdelarna som innehåller över 20 000 bostäder pågår. I juni beslutade dock Trafikverket att avslå Uppsala kommuns och Region Uppsalas ansökan om stadsmiljöavtal för spårväg mellan Gottsunda och Uppsala centralstation. Huvudsaklig anledning till avslaget är att projektet är i ett för tidigt utredningsskede. Spårvägen är en viktig del i avtalet med staten om fyra järnvägsspår. Därför har resurser under året prioriterats om för att intensifiera utredningsarbetet inför en förnyad ansökan.

Ett program för mobilitet och trafik som ska ta ett helhetsgrepp på arbetet med transporter, infrastruktur och hållbart resande har arbetats fram. Programmet med en tillhörande handlingsplan planeras bli färdigt under 2021. Arbetet omfattar bland annat förutsättningar för fler mobilitetsanläggningar och förbättrad tillgång till säkra cykelparkeringar och ska utgöra underlag för framtida åtgärder inom området.

Flera insatser görs för att förbättra framkomligheten i staden med gående, cyklister och kollektivtrafik som utgångspunkt. Planläggning för en kapacitetsstark kollektivtrafik har påbörjats vilket på sikt kommer att stärka det hållbara resandet. Testverksamhet för att öka kollektivtrafikens framkomlighet och planering för Uppsala spårväg pågår. Ökade insatser behöver dock göras för att nå kommunens mål om klimatneutralt Uppsala 2030 och klimatpositivt 2050.

Riktlinjer för pendlarparkeringar antogs i maj. Riktlinjerna omfattar både pendlar- och cykelparkeringar och ska underlätta prioriteringar och bidra till en utbyggnad av sådana parkeringar i kommunen. Kommunen samverkar med byggaktörer för att skapa förutsättningar för ökad cykling i bland annat Rosendal och Östra Salabacke. Det handlar till exempel om att säkerställa lättåtkomliga utrymmen för cyklar, uppmuntra till kollektivt resande och anslutning till bilpool. Flera friluftsområden har fått nya cykelparkeringar och nya cykelbanor byggs i år i Skölsta och Lindbacken. Kommunen arbetar med att ta fram en modell för systematiskt arbete med trafiksäkerheten och hållbart resande vid skolor, förskolor och fritidsanläggningar. Det arbetet omfattar att ta fram en definition av säker skolväg. Arbetet är nära kopplat till det parallella arbetet med säkra övergångsställen.

Arbetet med att övergå till fossilfria och hållbara drivmedel för kommunens fordon går enligt plan. Idag är 80 procent av kommunens fordonsflotta fossilbränslefri. Ruttoptimering av kommunens interna transporter såsom post- och varuleveranser bidrar även till minskade utsläpp. Genom att tanka kommunens lastbilar med förnybar diesel (HVO) har utsläppen minskat med 20 ton koldioxid på ett år. För att klara målet om 100 procent fossilfria fordon är det avgörande att infrastruktur för fossilfri tankning (gas- och laddstationer) byggs ut i motsvarande takt.

Utveckling av både stad och landsbygd

Den strategiska planeringen utvecklas för att bidra till ökad social hållbarhet. Analyser av relationen mellan tillgång till fysiska strukturer, sociala förutsättningar och trygghetsaspekter i olika delar av Uppsala genomförs. För att lyfta fram trygghetsfrågor i stadsplanering och landsbygdsutveckling har bland annat en bostads- och lokalförsörjningsplan tagits fram. I planen har dagens och framtidens utmaningar med boende och lokaler för personer med funktionsnedsättning synliggjorts. Arbetet med att skapa tryggare, trivsammare och mer attraktiva allmänna miljöer lokaliseras till lägen där behov identifierats med anledning av närområdets socioekonomiska karaktär. Det bidrar till att utveckla välkomnande mötesplatser i miljöer som idag kan upplevas som otrygga och begränsande.

Innovationer, digitalisering och miljö- och klimatdrivet arbete ger möjligheter att möta samhällets utmaningar på ett effektivt och hållbart sätt och är bärande i de stora samhällsbyggnadsprojekten. En del i detta arbete är införandet av systemstöd för att visa staden i 3D vilket ger överskådlig och lättillgänglig information om pågående planering och stadsutveckling. Verktöget har använts i framtagandet av förslaget till fördjupad översiktsplan för sydöstra stadsdelarna. Det testas även för att kunna visualisera indikatorer för hållbarhet i planerade stadsutvecklingsprojekt.

Markförvävsstrategin har kompletterats med bland annat behov för social infrastruktur. Ett samlat arbete med att kommungemensamt utveckla den strategiska planeringen för jämlikhet, trygghet och minskad segregation pågår. Bland annat sker det genom att sprida de erfarenheter som gjorts inom arbetet med Handlingsplan för Gottsunda och Valsätra. Tillsammans med planprogram för Gottsunda förstärker de inslagen av social hållbarhet i den fysiska planeringen.

Implementering av den sociala kompassen är genomförd. Fortsatt utveckling sker i den löpande verksamheten. Flera nämnder och bolagsstyrelser använder den sociala kompassen som ett planerings- och beslutsunderlag. Samarbeten inom kommunen pågår för att samla den kompetens och erfarenheter som finns i organisationen. En utredning görs av hur stadsplaneringsinsatser når ut till olika delar av Uppsala, i syfte att i förlängningen göra prioriteringar för ökad jämlikhet och minskad segregation.

Arbetet med att möjliggöra för fler och mer blandat byggande i tätorterna på landsbygden i enlighet med Landsbygdsprogrammet pågår. Det sker inom ramen för kommunens samlade projektprioritering av stadsbyggnadsutveckling och vid tillämpningen av Uppsalamodellen för markanvisningar.

Kommunens naturdatabas med kvalitetssäkrade naturdata är färdigställd. Över 12 000 naturvärdesobjekt har identifierats. Det moderniserade naturvårdsarbetet är tillgängliggjort i form av en Storymap. Arbeta fortsätter med att analysera dessa samt behovet av grön infrastruktur för fokusarter och ekosystemtjänster. En riktlinje för kulturmiljö finns framtagen och förväntas beslutas våren 2020. Arbeta pågår med en grönstrukturplan där grönytorna i staden inventeras och pekas ut. En trädinventering har genomförts som underlag för att förbättra förutsättningarna för trädplantering i täta stadsmiljöer. Arbeta pågår med att ta fram modellen för kompensations- och förstärkningsåtgärder av ekosystemtjänster och ökad biologisk mångfald.

Inriktningsmål 4

Uppsala ska vara jämlikt och inkluderande med goda förutsättningar för folkhälsa och livskvalitet

Det globala målet om minskad ojämlikhet innehåller flera delmål som handlar om att skapa ett mer jämlikt samhälle 2030. Det handlar till exempel om att möjliggöra för alla människor – oavsett ålder, kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning, funktionsnedsättning, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning eller socioekonomisk bakgrund – att bli inkluderade i det sociala, ekonomiska och politiska livet. Barns utveckling och en snabb och jämställd integration är av särskild vikt för social hållbarhet. Uppsala ska vara ett bra samhälle att åldras i. Tillsammans med föreningsliv och näringsliv ska kommunen skapa förutsättningar för god hälsa, demokratiska värderingar och minskade klyftor i befolkningen.

Ett hälsosamt Uppsala

Orsakerna till den ökande psykiska ohälsan är komplexa. Kommunen behöver därför samverka för att utveckla insatser och nya lösningar som främjar psykisk hälsa. Arbetet med att ta fram en handlingsplan för att förbättra ungas psykiska hälsa fortgår och ett första utkast är framtaget. Under inledningen av 2020 kommer handlingsplanen att förankras för att senare beslutas. Samtal förs även med flera externa aktörer som till exempel Region Uppsala, Uppsala universitet och föreningslivet. Kommunen genomför flera åtgärder för att fullgöra uppdraget kring främjande, förebyggande och tidiga insatser för barn och unga. För att tidigare upptäcka barn som riskerar att fara illa så har ett arbete påbörjats för att förskolorna i ett tidigare skede ska anmäla till socialnämnden när det finns en oro kring ett barn.

Kommunstyrelsen samordnar arbetet med handlingsplan Gottsunda/Valsätra där främst utbildningsnämnden, socialnämnden och kulturnämnden verkar för att sänka den ogiltiga skolfrånvaron samt att främja barn och ungas deltagande i fritidsaktiviteter. För att stärka det förebyggande arbetet mot ungdomars bruk av

alkohol, spel, narkotika och andra droger pågår en revidering av det drogpolitiska programmet. Skolorna ska ha välfungerande samarbetsformer med socialtjänst, fritidsverksamhet och polis.

Uppsala kommun har under våren 2019 deltagit i framtagande och utformning av en nationell cykelkampanj inom ramen för svenska cykelstäder, som syftar till att öka barns cykling till skolan och på fritiden. Att lära barn att cykla själv eller att cykla tillsammans har många positiva effekter som bland annat stärker barnens hälsa och skapar bra vanor i unga åldrar.

I syfte att bevara Uppsalaåsen som en vattenreservoar har en sammanvägd riskbedömning för hela Uppsalaåsen genomförts. Arbetet med att ta fram en åtgärdsplan har påbörjats.

Ett Uppsala för alla

Uppsalamodellen för markanvisningar används för att stärka den sociala hållbarheten. Verktyg för användning av en social kompass kommer att på försök implementeras i markanvisningar. Syftet är att premiera byggutvecklare som hittar sätt att bidra till att öka den sociala hållbarheten och till en positiv utveckling på den lokala arbetsmarknaden. I Rosendal säljs mark för kooperativa hyresrätter och för hyresrätter med lägre nyproduktionshyror. Samarbete har inletts med en ankarbygggherre (företrädare för övriga byggherrar i den första delen av planprocessen) för prisrimliga bostäder i Östra Sala backe.

Handlingsplanen för äldrevänlig kommun förväntas beslutas av kommunstyrelsen i inledningen av 2020. Därefter påbörjas implementeringen av handlingsplanen vilken i huvudsak förväntas vara färdig 2022. Kommunen arbetar dock redan med aktiviteter för att göra Uppsala till en äldrevänlig kommun. Under 2019 har exempelvis flera nämnder och bolagsstyrelser samarbetat kring frågan om hur kommunen bättre möter äldres behov på bostadsmarknaden. Andra exempel är kartläggning av behov i lokalförsörjningsplaneringen för idrotts- och fritidslokaler, förmedling av trygghetsbostäder, teater och andra kulturaktiviteter under dagtid samt fysisk träning i anslutning till seniorluncher. Kommunen medverkar även i ett projekt för att utveckla boendelösningar för äldre kvinnor med låg inkomst.

Kommunen arbetar med att öka kännedomen och medvetenheten om barns rättigheter tillsammans med Barnombudet i Uppsala län. Utbildningsmaterial tas fram för olika yrkesgrupper inom kommunen. Flera av kommunens nämnder och bolagsstyrelser har rapporterat att de har tagit del av det framtagna utbildningsmaterialet och på olika sätt möjliggjort för medarbetare att öka kännedomen och medvetenheten om barns rättigheter.

Kostnaderna för ekonomiskt bistånd överstiger budget med 17 miljoner kronor. Bakgrunden är att en stor andel nyanlända flyktingar har fortsatt behov av stöd efter etableringsfasen. En av de åtgärder som motverkar kostnadsökningen är om de personer som avslutar sin extratjänst lyckas komma i arbete. Kommunen är beroende av andra myndigheter för att dessa personer ska få rätt försörjning. Trots att färre flyktingar anvisats till kommunen under 2019 kommer kostnaderna för ekonomiskt bistånd sannolikt öka de kommande åren då dessa avslutar sin etablering hos arbetsförmedlingen. Arbetet pågår med att sammanställa en integrationsrapport för Uppsala kommun. Rapporten kommer att innehålla en nulägesbild avseende etablering och integration, en målbild samt indikatorer för resultatuppföljning. Rapporten bedöms vara klar andra halvåret 2020.

Arbete med att förebygga hedersrelaterat våld och förtryck utvecklas. Utifrån resultatet av en kartläggning har kommunen beslutat att förstärka samarbetet med TRIS (Tjejers rätt i samhället) och ta fram en handlingsplan mot hedersrelaterat våld. Arbetet med handlingsplanen har påbörjats och kommer att fortsätta under våren 2020 i samverkan med TRIS. En djupanalys av kartläggningen UNG-018 har inletts och analysen i sin helhet kommer att presenteras vårterminen 2020.

En meningsfull fritid

Arbetet med att skapa fler kulturaktiviteter i direkt anslutning till skoltid är påbörjat. En modell för kulturgaranti, där barn och unga har rätt att ta del av kultur under sin skoltid, är under framtagande. Kommunen arbetar också löpande med att utveckla barns och ungas tillgång till kultur under den fria tiden, bland annat genom fortsatt utveckling av kulturskolan samt att utveckla kommunens evenemangskalender för barn och unga. Kommunen har initierat en dialog med Upplands idrottsförbund om utveckling av konceptet sportis. En kartläggning över parasportutrustning pågår genom Fyrisgården, Fritid för Alla, och särskolan. Planen är att ett register över utrustningen ska finnas tillgänglig för intressenter hos Fritidsbankerna, Fritid för Alla och särskolan.

Stadsteatern arbetar långsiktigt med barn och unga som målgrupp, till exempel via samarbeten med skolor, och erbjuder ett brett utbud för att öka verksamhetens räckvidd. Uppsala konsert och kongress ökar satsningarna på kultur för barn och unga, till exempel med lovaktiviteter.

Inriktningsmål 5

Uppsalas invånare ska ha bostad och arbete

Agenda 2030 pekar på att fattigdom omfattar fler dimensioner än den ekonomiska. Alla länder behöver inkluderas oavsett deras ekonomiska status, eftersom fattiga människor även finns i rika länder och medelinkomstländer. Det globala målet om anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt lyfter fram vikten av att verka för en tillväxt som är inkluderande och långsiktigt hållbar och för en full och produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor för alla. Ett av delmålen handlar om att till 2030 väsentligt minska den andel ungdomar som varken arbetar eller studerar. Ett annat delmål är att till 2030 väsentligen öka det antal ungdomar och vuxna som har relevanta färdigheter, däribland tekniska färdigheter och yrkeskunnande, för sysselsättning, anständigt arbete och entreprenörskap. Agenda 2030 lyfter även fram betydelsen av fullgoda, säkra och ekonomiskt överkomliga bostäder.

En bostadsmarknad för alla

Uppsala har under de senaste åren haft en befolkningsutveckling och en sysselsättningsnivå långt över riksgenomsnittet. Under 2019 färdigställdes 3 000 bostäder och det finns över 9 000 möjliga bostäder i form av byggrätter i antagna detaljplaner. Arbetet med en fördjupad översiktsplan för sydöstra stadsdelarna som innehåller över 20 000 bostäder har pågått under året med sikte på samråd under våren 2020. Byggandet i Uppsala ökar över tid, men antalet bygglov för nya bostäder har stabiliserats på en lägre nivå än senaste år och slutar på ungefär 1 600. Uppsala har lägst antal hyresrätter och flest antal bostadsrätter per invånare av jämförbara kommuner. Andelen hyresrätter i bostadsbeståndet ligger sedan flera år på drygt en tredjedel. Uppsala har genom ett forskningsprojekt fått ett underlag för hur

bostadsbehoven ser ut och hur de kan matchas mot bostäder i det befintliga utbudet och i nyproduktion. Resultatet utgör en del av underlaget i framtagandet av kommunens nya program för bostadsförsörjning. Med en bättre analys om hur hushållens behov ser ut och kunskap om bostadsbeståndet kan kommunen formulera mål och åtgärder för att i nyproduktion få till en blandning av bostadstyper och boendeformer som passar hushåll i olika skeden i livet och möjliggör en hög byggtakt.

Arbetet med att skapa förutsättningar som bidrar till lägre boendekostnader fortsätter. I februari beslutade kommunstyrelsen om handlingsplanen Bostad för alla för att skapa bostäder som fler har möjlighet att efterfråga. Under 2019 har ett flertal nya boendeformer fått markanvisning, såsom kollektivboende, kooperativ hyresrätt, byggemenskap och colive-koncept. Kommunen har deltagit i Vinnovaprojektet Max 4 lax som i samband med renovering av befintliga flerbostadshus undersökt lösningar för delade bostadsytor med låg boendekostnad. Hur det befintliga beståndet kan nyttjas mer effektivt och fler få tillgång till billigare bostäder behandlas i kommande program för bostadsförsörjning. I Rosendal har kommunen anvisat mark för ett nytt boendekoncept, Raw property, som ska skapa maximal flexibilitet för boende med möjlighet att sänka priset för den som flyttar till bostaden. Ett samarbete med en så kallad ankarbygggherre har inletts för Östra Sala backe med målet att driva utvecklingen för klimatsmarta hyresrätter med rimliga hyror. En ankarbygggherre är en företrädare för övriga byggherrar i den första delen av planprocessen. Uppsalahem planerar att bygga typhus i Bäcklösa och utreder möjligheterna att bygga fler typhus för att på så vis minska byggkostnaderna. Uppsalahem arbetar även med kostnadssparande och hyresgästvänliga lösningar vid renoveringar.

Uppsalahem riktar ett pågående nyproduktionsprojekt (Dansmästaren) mot ungdomar och studenter. Utöver det kommer antalet ungdomsbostäder i det befintliga beståndet att utökas. Uppsalahem planerar även att införa kompiskontrakt och Uppsala bostadsförmedling för en dialog med hyresvärdar för att möjliggöra kompiskontrakt i den digitala tjänsten. I tidiga skeden inför bygglov diskuteras hur kommunen kan ta vara på nya kreativa idéer om bostadsformer för att underlätta för unga och studenter.

Det finns en bred samverkan inom kommunen kring att analysera bostads- och lokalbehov för flera nämnders målgrupper och verka för samutnyttjande av bostäder och lokaler. Flera initiativ pågår för att stärka samarbetet med byggaktörer som utvecklar bostäder för äldre. Arbetet sker utifrån en bostads- och lokalförsörjningsplan som utgår från äldres behov av tryggt boende och social samvaro. Alternativa boendeformer utreds, kriterier för subventionering av trygghetsbostäder revideras och utökat stöd ges till personer över 65 år som söker bostad. Behovet av bostad med särskild service (enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade) är större än kommunens tillgång. En behovsanalys visar att ytterligare utbyggnad med cirka 30 lägenheter behövs fram till år 2025. Kommunen har också utvecklat en systematik för att klargöra och säkra behovet av en bostadssocial resurs. Genom att sammanställa behoven av genomgångslägenheter, bostadssociala kontrakt och egna kontakt för samtliga målgrupper skapas förutsättningar för en tydlig boendekedja. Förändringar i boendekedjan för ensamkommande har lett till att ett 40-tal ensamkommande ungdomar gått vidare till genomgångsboende under året. När det gäller arbetet mot hemlöshet fortlöper detta enligt överenskommelsen med Stadsmissionen.

En arbetsmarknad för alla

Näringslivets kompetensförsörjning har hög prioritet och samverkan med näringslivet är viktig för att skapa förutsättningar för nya arbetstillfällen. Det finns flera näringslivsfrämjande uppdrag även inom andra inriktningsmål, exempelvis kring att förstärka näringslivsutvecklingen, beakta näringslivsperspektivet i kommunala beslut, stödja sociala företag och analysera förbättringsarbetet av näringslivsklimatet. Kommunen arbetar utifrån en handlingsplan för att främja sociala företag och har inrättat en mikrofond för sociala företag.

Den kortperiodiska sysselsättningsstatistiken visar en konjunkturedgång som blir allt tydligare och indikerar en dämpad tillväxt. Preliminära siffror visar färre än 1000 nya arbetstillfällen i Uppsala under 2019. Den nationella sysselsättningsstatistiken visar också på en avmattning. Brist på lediga resurser och att det tar tid få nyanlända i arbete är bidragande till att det numerära målet inte uppnås. För att förbättra förutsättningarna för näringslivet gör kommunen mark tillgänglig för verksamheter. Kommunen har särskilda näringslivsansvariga inom detaljplaneverksamheten för att sätta extra fokus på näringslivets behov. Förutsättningarna för fler arbetstillfällen skapas även genom den pågående etableringen av ett internationellt talangcenter, en utbildning för operatörer inom life science samt revidering av riktlinjer för studentsamarbete och prao. Under 2019 var Uppsala kommun huvudpartner till en av Norra Europas främsta mötesplatser – Nanoforum 2019 – för aktörer inom nanoteknologi. Under året har kommunen medverkat i ett samverkansprojekt som syftar till att matcha behov och utmaningar i offentlig sektor med innovativa lösningar utvecklade av unga nystartade företag. Som resultat av arbetet belönades Uppsala kommun med två priser i december 2019.

I december gick startskottet för entreprenörslabbet Gottsunda business. Kommunen erbjuder tillsammans med företagsfrämjande aktörer en utvecklingsplattform för att främja utveckling av nya företag och tillväxt i befintliga företag i Uppsala. Gottsunda business tog över utbildnings- och jobbcenters tidigare lokaler och dessa har utvecklats till en plats för öppna arbetsmarknadsinsatser, kompetenstorg, företagslabb, samhällsinformation och en samverkansyta för olika aktörer.

Under 2019 har kommunen etablerat ett utbildnings- och jobbcenter i Gottsunda där möjlighet ges till att studera inom vuxenutbildning, svenska för invandrare och på distans. Där finns också tillgång till studie- och yrkesvägledare och jobbcoacher. Insatserna i Gottsunda kommer successivt att öka med fler utbildningar och mer kommunal verksamhet. Kommunen undersöker även möjligheten att starta ett lärlingscentrum för att öka antalet lärlingar och förbättra samarbetet med näringslivet. Utbildnings- och jobbcenter har haft över 5 000 spontanbesök under 2019 och nått cirka 1 500 deltagare vid fem rekryteringsmässor. Klart fler kvinnor har under året lämnat arbetsmarknadsverksamheten för arbete eller studier jämfört med 2018.

Genom tidiga satsningar på feriearbete förbättras ungdomars erfarenheter, kontakter och nätverk inför kommande yrkesliv. Kommunen erbjöd alla ungdomar som avslutade årskurs 9 ett sommarjobb och totalt fick drygt 2 400 ungdomar möjligheten att arbeta under sommaren. Antal organisationer föreningar och företag som tagit emot sommarjobbare via kommunen har dock minskat 2019 jämfört med 2018.

Det pågår flera insatser för att påskynda och stärka etableringen och integrationen av nyanlända, bland annat ett nämndövergripande projekt för att fler nyanlända ska klara av sina studier och få kontakt med arbetsmarknaden. Utöver utbildnings- och arbetsmarknadsinsatser har kommunen ett starkt samarbete med civila samhället för att öka anknytningen till arbetsmarknaden och andra egna insatser, som

integrationskoordinator, språkfrämjande insatser och nätverksstärkande insatser. Kommunens verksamheter använder på olika sätt kommunens egna sysselsättnings- och arbetsmarknadsverksamheter för intern service, exempelvis för leverans av frukt, drift av café inom kommunala verksamheter och internpost.

Den senaste årsstatistiken visar att arbetslösheten minskat något över tid. Män är fortfarande arbetslösa i högre grad än kvinnor. Skillnaden mellan den fjärdedel bostadsområden med lägst arbetslöshet jämfört med den fjärdedel bostadsområden med högst arbetslöshet har minskat något vid den senaste mätningen från förra hösten. Det är fortfarande en stor skillnad mellan hur vanligt det är att inrikes och utrikes födda har ett arbete, men skillnaden minskar över tid. Andelen invånare mellan 17-24 år som varken studerar eller arbetar har minskat något och minskningen är jämnt könsfördelad. Andelen nyanlända som lämnat etableringsuppdraget och börjat arbeta eller studera (status efter 90 dagar) har ökat markant och mest i Uppsala jämfört med jämförbara kommuner.

Inriktningsmål 6

Uppsalas alla barn och elever ska klara sin utbildning, nå sin gymnasieexamen och utmanas i sitt lärande

Agenda 2030:s mål 4 handlar om att säkerställa en inkluderande och jämlik utbildning av god kvalitet och att främja livslångt lärande för alla. Utbildningsfrågor ska ses utifrån behovet av kunskapsinhämtning under hela livet och då särskilt kopplat till möjligheten till deltagande i näringsliv, arbetsliv och samhällsliv. All utbildning ska främja värderingar, kunskaper och färdigheter som bidrar till hållbar utveckling.

En kunskapsskola för alla

Från och med höstterminen 2019 gäller ny lagstiftning som styr garanti för tidiga stödinsatser. Det nya regelverket kring kartläggning av elevernas språkliga medvetenhet och matematiska tänkande tillämpas framåt i alla förskoleklasser. Fokus ligger på att ge eleverna rätt insatser så tidigt som möjligt. Utvecklingsgrupper för naturorienterande ämnen anordnas på elevers lediga tid i samverkan med universitetet. En uppdragsutbildning anordnas från hösten 2019 för lärare som undervisar elever som är särskilt begåvade. För att stärka förutsättningarna för att varje barn ska kunna få det stöd som behövs för en fungerande skolgång har riktlinjer för tilläggsbelopp tagits fram.

Medel för att fortsätta kulturskolanprojektet har beviljats av Kulturrådet. Detta innebär en fortsatt satsning på landsbygdens skolor och skolenheter där kommunen inte har ordinarie verksamhet. I Knutby skola påbörjades musikverksamhet under hösten och den planeras utökas. Utredning pågår av möjligheter kring möjligheterna i Almunge skola.

Satsningar på lärande

För många elever ges bra förutsättningar att klara sina utbildningar inom den kommunala vuxenutbildningen och i särskild utbildning för vuxna (Lärvux). Ett lärcentrum har etablerats med särskilt riktade insatser för elever i behov av stöd. Antalet elever förväntas fortsatt öka när sfi-eleverna går vidare i utbildningssystemet. Nya avtal inom vuxenutbildningen med höga kvalitetskrav medför att kostnaderna för utbildningsplatser i extern regi ökar jämfört med tidigare.

Vuxenutbildningens antagning där i princip alla som ansöker om vuxenutbildning blir antagna kommer att behöva ses över. Egenregikostnaderna för vissa yrkesutbildningar är för höga. Detta beror främst på små gruppstorlekar i förhållande till lärarresurser. Arbete med att se över och minska kostnaderna för egen regi pågår. Arbetet med att erbjuda ett ökat utbud av yrkesutbildningar för elever inom Lärvox fortsätter. Ett större utbud av yrkesutbildningar kan innebära att fler elever ges ökade förutsättningar att komma in på arbetsmarknaden.

Simkunnighet är en förutsättning för godkänt betyg i Idrott och hälsa i grundskolans årskurs 6. Med hjälp av nationell finansiering erbjöds alla förskoleklasser i kommunen kostnadsfri simskola under läsåret 2018-2019. Cirka 2 600 barn i förskoleklass deltog vid fem tillfällen, totalt 99,8 procent av årskullen. 93 procent nådde målet att ta simmärket Baddaren blå. Från och med hösten 2019 drivs uppdraget vidare med kommunal finansiering till och med 2021.

En lärvänlig arbetsmiljö

Trivseln i skolan har minskat något. Pojkarna trivs bättre i skolan och skillnaden mellan könen ökar något. Kommunen utreder förutsättningarna att inrätta digitala kuratorer i grundskolan eller att på andra digitala sätt öka tillgängligheten till elevhälsan. Under hösten 2019 tillsatte kommunen supermentorer i gymnasieskolan. Under läsåret prövas också att ha socialarbetare på plats i skolan. Samverkan sker i arbetet med skolkoordinatorer för att öka skolnärvaron. För att hantera problem med lång skolfrånvaro pågår ett arbete med att kartlägga behov för att se vilka insatser som idag kan ges samt vilka eventuella insatser som saknas inom skola, socialtjänst, omsorg och region.

Den kommunala förskolan deltog 2019 i en nationell satsning för minskade barngrupper. Med stöd av statsbidrag genomfördes insatser som ledde till att den genomsnittliga barngruppstorleken sjönk från 13,2 till 12,7 barn per grupp. Samtidigt har personaltätheten förbättrats något, från 5,3 barn per årsarbetare till 5,25 barn per årsarbetare.

Det pågår också ett projekt med syfte att skapa förutsättningar för giftfri miljö i förskola och skola. Kommunen arbetar också med att se över skolornas ljudmiljöer i syfte att främja studiero och måluppfyllelse. Satsningar på att anpassa arbetsmiljön i grundskolan för elever med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar har genomförts under året. De medel som tillsattes har omsatts både i kompetensutveckling och lokalanpassningar. Utvecklingen har skett i samarbeten med bland annat Uppsala universitet och Specialpedagogiska skolmyndigheten. Fortsatt utveckling sker inom ramen för skolans uppdrag. Arbete med anpassningar för att säkerställa god arbetsmiljö i vuxenutbildningen vid utbildnings- och jobbcenter i Boländerna pågår.

En systematisk och framåtsyftande lokalförsörjning är en viktig del i att skapa lärvänliga arbetsmiljöer. Nämnder och bolagsstyrelser beskriver ett gott samarbete som syftar till att tillgodose behovet av förskole- och skolplatser över tid. Processen för lokalförsörjning har implementerats under året med utgångspunkt i verksamheters och ytterst medborgares behov. Även om planering av lokaler för förskolor och skolor är en integrerad del i arbetet med att planera den växande kommunen finns fortsatt stora utmaningar i att matcha utbyggnaden i den takt som efterfrågan kräver. En viktig del i lokalförsörjningen är tillgången till idrottsanläggningar där kommunen samverkar för att tillhandahålla lokaler för pedagogisk undervisning. Flera nya idrottshallar har utvecklats för att möta målet att alla barn och unga ska klara sin utbildning. För idrottshallarna behövs fortsatt arbete för att nå en högre beläggningsgrad, det vill säga

att idrottshallarna både nyttjas av skolor dagtid och av till exempel föreningar efter skoltid.

Inriktningsmål 7

Uppsala ska vara en äldrevänlig kommun och invånare med funktionsnedsättning ska uppleva trygghet, frihet och tillgänglighet

Agenda 2030:s mål 3 är att säkerställa att alla kan leva ett hälsosamt liv och verka för alla människors välbefinnande i alla åldrar. Ett av FN:s delmål är att till 2030 minska det antal människor som dör i förtid av icke smittsamma sjukdomar, med en tredjedel genom förebyggande insatser och behandling samt främja psykisk hälsa och välbefinnande. Ett annat delmål är att stärka insatserna för att förebygga och behandla drogmissbruk, inklusive alkohol. FN lyfter inom flera områden fram personer med funktionsnedsättning och äldre personer som prioriterade målgrupper när det gäller bland annat näringsrik mat, transporter, grönområden och offentliga platser.

Tillgång till samhället

Kommunen har kommit överens med Region Uppsala om att införa ett lokalt seniorkort för lokaltrafiken från och med 1 januari 2021 och utreder också kostnaderna för att sänka färdtjänstavgifterna till samma nivå som kollektivtrafiken. Kommunen har även avhjälpt hinder på allmän plats och utökat antalet sittplatser med många nya bänkar. I arbetet med kommunens bebyggelse är tillgänglighetsaspekter prioriterade så att den ska vara tillgänglig för alla. Kommunen arbetar för att öka tillgängligheten till idrottsanläggningar för personer med funktionsnedsättning. Anläggningarna anpassas för parasport. Kommunen arbetar också med äldres tillgång till fysisk aktivitet.

För att motverka det digitala utanförskapet hos äldre ställer kommunen krav på nätverk och wi-fi i lokaler för boenden. Den absoluta merparten av vård- och omsorgsboenden kan numera leverera wi-fi i lägenheterna. Åtgärder för digitala stödinsatser ingår i förslaget till handlingsplan för äldrevänlig kommun men det pågår också redan visst stöd och utbildning för medborgare på träffpunkterna för äldre för att öka kunskaperna kring digitalisering hos den äldre delen av befolkningen.

För att öka måluppfyllelsen och undvika avbrott i Komvux för personer med funktionsnedsättning och se till att alla elever har en likvärdig utgångspunkt, erbjuder kommunens specialpedagoger kartläggningar och anpassningsförslag för de studerande. Inom arbetsmarknadsverksamheten anpassas stödet utifrån behov genom bland annat en stor variation av arbetstränings- och praktikplatser. Det finns även subventionerade anställningar som vänder sig till personer med funktionsnedsättning.

Kommunen har stora utmaningar med volymökningar inom personlig assistans samtidigt som kostnaderna för personlig assistans ökat med 29 procent. Risken finns att trenden fortsätter. Missbrukarvård och övrig vård för vuxna har högre kostnader än förväntat. Verksamheten har ett ökat antal vårddygn i högre grad än ökningen av antal brukare. Även kostnaderna för barn- och ungdomsvård är högre än förväntat. Inflödet av ärenden är högt och antalet orosanmälningar och ny öppnade utredningar fortsätter att öka.

Invånarfokus genom samverkan

Kommunen har sedan tidigare kartlagt öppna förebyggande friskvårdsinsatser för äldre och tagit fram åtgärder. Äldre är också viktiga i utformningen av Fyrishovs badanläggning och i planeringen av den dagliga verksamheten. Kommunen samverkar med Upplands idrottsförbund om fysisk aktivitet för äldre och friskvård för personer med funktionsnedsättning. Kommunen avvaktar resultatet av den pågående utredningen om föreningsbidrag och idéburet offentligt partnerskap innan arbetet med nya partnerskap påbörjas för att skapa fler träffpunkter och möjlighet till anpassad friskvård.

Flera insatser för att öka samverkan med regionen och andra aktörer har genomförts, bland annat för att skapa trygg och säker hemgång för utskrivningsklara från slutenvården, närvårdssamverkan och förstärkta ungdomsmottagningar. Gemensamma digitala journaler med Region Uppsala kan inte införas på grund av patientsekretessen i gällande lagstiftning och det finns frågetecken avseende möjligheterna till samordning mellan nämnder för hjälp med, och stöd i, myndighetskontakter.

Kommunen har utvecklat samverkan kring barn och ungdomar med missbruksproblem och arbetar med närvårdssamverkan och har förstärkt ungdomsmottagningar mot psykisk ohälsa hos barn och unga. Kommunen har utvecklat samverkan med Region Uppsala och polismyndigheten kring barn och ungdomar med missbruksproblem och prioriterar psykisk hälsa för barn och unga upp till 25 år, hälsa och inkludering i arbetslivet samt samordning och stöd för utsatta grupper och samverkar även vid arbetslivsinriktad rehabilitering. Flera åtgärder har genomförts för att främja tillgängliga lärmiljöer i förskolor och skolor, bland annat en dialog med om möjligheten till en fungerande skolgång för elever med funktionsnedsättning.

Service av hög kvalitet

En samlad bedömning av kommunens arbete för äldre är att det fått en bättre struktur än tidigare. Arbetet har på ett tydligare sätt blivit en angelägenhet för fler delar av kommunorganisationen. Arbete kvarstår dock med att få till fler verksamhetsövergripande samarbeten samt för att samtliga ska känna att äldreperspektivet rör också dem. Medborgarnas uppfattning om det stöd och den hjälp som utsatta personer får i kommunen ligger kvar på en rätt låg nivå men detta är i linje med andra jämförbara kommuner. Brukarna inom daglig verksamhet och äldreomsorg är dock i allmänhet nöjda. Andelen äldre som bor i hushåll med låg inkomst behöver minska men ligger kvar på en nivå runt 15 procent vilket är i samma nivå som jämförbara kommuner. Den genomsnittliga väntetiden till särskilt boende var under året 33 dagar vilket är bättre än jämförbara kommuners 55 dagar. Trenden är också fortsatt på nedåtgående vilket är positivt.

Inom flera verksamheter arbetar kommunen på olika sätt för att säkra en jämställd biståndsbedömning och arbetet utvecklas ytterligare med stöd av en nämndövergripande samverkansgrupp. En utredning ska se över möjligheten att utöka förenklad biståndsbedömning inom vissa verksamheter för äldre. Kommunen utvecklar också sina arbetssätt för att öka möjligheten till inflytande och egenmakt genom att bland annat ställa frågor om möjligheten till inflytande i olika brukarundersökningar. Resultaten används i utvecklingen av verksamheten. Inom överförmyndarens verksamhetsområde arbetar kommunen aktivt med rekrytering

vilket förbättrat tillgången till gode män och ställföreträdare. På de äldreboenden som kommunen driver i egen regi arbetar man kontinuerligt med den enskildes delaktighet och inflytande i vardagen och alla hem för vård och boende har handlingsplaner och rutiner för delaktighet i den egna vården. Kommunen har under året arbetat för att utveckla brukarinflytandet för personer med funktionsnedsättning och äldre. Bland annat genom att lyfta brukarperspektivet i arbetet med utvecklingen av kommunens kontaktcenter, som syftar till att ge en samlad ingång till kommunens verksamheter och som också ska bidra till att stärka demokrati och delaktighet för personer med funktionsnedsättning. Flera verksamheter som arbetar med äldre har deltagit i kommunens hbtq-utbildningar.

Kommunen har behövt ta över flera upphandlade boenden med särskild service för vuxna, på grund av kvalitetsbrister vilket krävt stora resurser. Förhoppningen är att verksamheten utvecklas under året och att brukarna får en verksamhet med högre kvalitet. Trenden för ej återaktualiserade ett år efter avslutad utredning eller insats är fortsatt nedåtgående för ungdomar och vuxna. När det gäller aktiviteter för unga vuxna satsar kommunen framförallt på Gottsunda och genomför insatser för att erbjuda fler ungdomar feriearbete och för att få ungdomar att studera. Kommunen arbetar även för att stärka ungdomarnas uppfattning om området inom ramen för Mötesplats Gottsunda. Kulturnämndens verksamhet inriktas mot unga vuxna i möjligaste mån men har under året också arbetat med att erbjuda anpassad kulturverksamhet till äldre och tillhandahålla bänkar som en del av offentlig konst. Man har också arbetat med att tillgången till kultur- och fritidsverksamheter för personer med funktionsnedsättning.

Kommunens arbete med digital utveckling och innovation har inom hemvården bland annat resulterat i läkemedelsrobotar som ökar och bibehåller brukarnas självständighet. Det pågår också två stora projekt med nattkameror och inköp på nätet för att människor skall kunna öka och bibehålla sitt oberoende och fortsatt vara trygga och delaktiga i samhället. Kommunen ser också över och förbättrar måltidssituationen för äldre, stärker deras inflytande över måltidssituationen och arbetar med att på försök servera seniorluncher på skolor. Stadsteatern erbjuder aktiviteter på dagtid och strävar efter att erbjuda ett utbud som berör livsfrågor kopplade till en äldre generation. Teatern erbjuder syntolkning och teckenspråkstolkning och utrymmena är anpassade för människor med olika funktionsnedsättningar. Uppsala konsert och kongress har fri entré för ledsagare på alla arrangemang. Fyrishov är en mötesplats med god tillgänglighet som erbjuder olika motions- och fritidsaktiviteter. Programverksamhet inom biblioteken som riktar sig till bland annat personer med funktionsnedsättning har bidragit till inkludering och ett minskat utanförskap.

Inom arbetsmarknadsverksamheten finns subventionerade anställningar som vänder sig till personer med funktionsnedsättning. Anställningarna bidrar till att minska kostnader för ekonomiskt bistånd då personerna får inkomst i form av lön.

Inriktningsmål 8

Uppsalas invånare, organisationer och näringsliv ska vara delaktiga i att utforma samhället

Demokrati och mänskliga rättigheter genomsyrar hela Agenda 2030. Mål 16, om att främja fredliga och inkluderande samhällen, handlar om att myndigheter, institutioner och kommuner tar ansvar inom sina respektive ansvarsområden för ett tryggt, rättvist och inkluderande demokratiskt samhälle, där allas lika rättigheter skyddas och

respekteras. Alla människor ska, oavsett bakgrund och förutsättningar, vara inkluderade i det sociala, ekonomiska och politiska livet.

Demokratisk delaktighet

Kommunen drev under våren 2019 projektet Din rösträtt i EU-parlamentsvalet. Valdeltagandet ökade i flera distrikt där det tidigare varit mycket lågt, men gick också tillbaka i några distrikt. Som helhet ökade valdeltagandet i kommunen från 59,9 procent förra EU-parlamentsvalet till 63,2 procent i årets val. I alla lokaler fanns skriftlig information på flera olika språk. Flerspråkiga röstmottagare rekryterades och femton demokratiambassadörer med bred språklig kompetens informerade kommuninvånare om varför det är viktigt att rösta och hur det går till. Insatserna lade ett särskilt fokus på grupper där valdeltagandet tidigare varit lågt – unga, utrikes födda samt personer med funktionsnedsättningar – samt vissa geografiska områden med lågt valdeltagande. Femton skolbesök genomfördes och nära 800 personer deltog i utbildningsaktiviteter, så kallade valskolor. En inventering av vallokaler ledde till att flera av de lokaler som använts vid tidigare val byttes ut på grund av att de hade bristande tillgänglighet. Det innebar att samtliga lokaler som användes för röstning som minst nådde upp till minimikraven för tillgänglighet.

Kommunen har under 2019 haft olika former av samråd och dialog med de nationella minoriteterna där frågor som är viktiga för dessa har kunnat lyftas. Kommunens dialoger med barn har ökat genom arbetet med kompetenslyft inom barnrätt. Samarbete med organisationen We_change har fortsatt under året kring gymnasieungdomars inflytande och delaktighet utifrån Agenda 2030. Dialoger har genomförts på flera nivåer i arbetet med att ta fram program och handlingsplan för kommunens barn- och ungdomspolitik. En ny överenskommelse med Uppsala elevkårer och elevråd tecknades i december. Gymnasieungdomars uppfattning om att vilja och kunna påverka kommunen är oförändrad. Däremot går det att se att andelen flickor som vill vara med och påverka minskar liksom andelen flickor som tycker att de har möjlighet att framföra åsikter.

Delaktighet för bättre service

Kommunen har regelbunden dialog med aktörer som verkar för nyföretagande och tillväxt i bolag. För att förstärka kvaliteten i kommunens verksamheter finns numera ett metodstöd i rättighetsbaserat arbetssätt och introduktionsutbildningar har genomförts under hösten. Kommunen vidareutvecklar även brukar- och kundundersökningar och prövar olika former av brukarrevision.

För att utveckla den kommunala servicen utvecklar kommunen sin synpunktshantering och felanmälan. Ungefär hälften av alla nämnder och bolagsstyrelser har en systematik i hur de arbetar med synpunktshantering. Exempel på förändringar i verksamheterna utifrån inkomna synpunkter handlar om förbättrad kvalitet i undervisningen, trygghetsskapande åtgärder i stadsmiljön, kompetensutvecklingsinsatser, tillgänglighet till lokaler, utveckling av arbetet kring arrenden och utveckling av webbplatser. Det finns dock fortfarande brister i hur kommunkoncernens synpunkthantering fungerar. Det går inte att ge en övergripande bild av hur många synpunkter som kommer in till kommunen och inte heller att analysera vilka som är de viktigaste förbättringsområdena utifrån inkomna synpunkter. Kommunstyrelsen arbetar därför vidare med att skapa en kungemensam hantering av synpunkter och felanmälan. Ett gemensamt IT-stöd utvecklas i två steg där det första, kortsiktiga steget handlar om att använda redan

befintliga IT-lösningar för att underlätta för både synpunktslämnare och verksamheter. Det praktiska arbetet med synpunkter och övriga kontakter med kommunen gynnas av att ett gemensamt kontaktcenter öppnat under hösten.

Genom nya typer av upphandlingar och relationer med föreningslivet ges företag och organisationer större möjligheter att vara delaktiga i att utforma samhället. Kommunen arbetar med att underlätta för föreningar att ha med kommunen att göra. Det handlar bland annat om att tydliggöra grundprinciper för föreningsbidrag, se över möjligheten att ta fram enhetliga riktlinjer och bidragsformer och skapa digitala lösningar, men arbetet går något långsammare än planerat. I linje med kommunens överenskommelse med föreningslivet har kommunen 2019 arbetat med grundprinciper och kriterier för samverkan och för ansökning av föreningsbidrag. Det pågår ett arbete med en digital lösning för ansökan av föreningsbidrag och lokalbokning samt med att förbättra kommunikationen med föreningslivet genom kontaktcenter och Uppsala.se. Arbetet förväntas bidra till ökad transparens för föreningar, likvärdig bedömning av föreningsbidrag, bättre samordning i kommunen samt smidigare och snabbare kontaktvägar.

Under året har kommunen arbetat för att stärka anställdas förmåga att kommunicera på svenska, där sådana behov finns. Det finns numera utbildade språkbud och språkstödjare, främst inom vård- och omsorgsområdet. Språkbud finns idag på flera kommunala boenden samt inom hemvården.

Delaktighet i samhällsplaneringen

Trygghetsvandringar och dialoger om trygghet genomförs löpande. Under året har vandringar genomförts i resecentrum, Gottsunda och Kvarngärdet tillsammans med bland andra fastighetsägarföreningen, polis och nattvandrare. Åtgärder som noterades handlade främst om klottersanering, belysning och rensning av vegetation.

Uppföljande medborgardialoger om trygghet har hållits vid resecentrum och Gottsunda utifrån de framtagna medborgarlöften. I Gottsunda har ett stort antal dialoger genomförts under året i samband med i genomförandet av planprogrammet, med utveckling av Gottsunda centrum och ny Gottsundaskola. Kommunen har även genomfört medborgardialoger med äldre för att få fram förslag på hur Uppsala kan bli en mer äldrevänlig kommun.

Inriktningsmål 9

Uppsala kommuns medarbetare ska ha bra arbetsvillkor och kan med hög kompetens möta Uppsala

I Agenda 2030 ses utbildningsfrågor utifrån behovet av kunskapsinhämtning under hela livet och då särskilt kopplat till möjligheten till deltagande i arbets- och samhällsliv. I Sveriges rapportering till FN lyfter regeringen vikten av att kompetensen ska tas till vara hos alla i Sverige, såväl hos inrikes som utrikes födda. Agenda 2030:s mål 8 handlar om att verka för en inkluderande och långsiktig hållbar ekonomisk tillväxt, full och produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor för alla. Ett av delmålen siktar på att senast 2030 uppnå full och produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor för alla kvinnor och män, inklusive ungdomar och personer med funktionsnedsättning, samt lika lön för likvärdigt arbete. Ett annat delmål inom Agenda 2030 är att tillgången till utbildade lärare ska öka.

Jämställt och hållbart arbetsliv

Uppsala kommun har generellt en positiv utveckling när det gäller att erbjuda ett jämställt och hållbart arbetsliv. Bland annat utmärker sig Uppsala som den första kommunen som infört heltid som norm i samtliga verksamheter. Dock finns fortfarande strukturella skillnader mellan män och kvinnor gällande ett jämställt och hållbart arbetsliv. Kvinnor är fortfarande starkt överrepresenterade inom till exempel administration, vård, omsorg och förskola. Könsfördelningen bland cheferna speglar fördelningen mellan män och kvinnor totalt sett. Sambandet mellan verksamhet och chefsled är allra tydligast bland första linjens chefer. När det gäller chefer som leder chefer avviker mönstret något mot en jämnare könsfördelning. I traditionellt kvinnodominerade yrken tenderar chefstätheten vara lägre, vilket även gäller för Uppsala kommun. Andelen medarbetare som har haft sex eller fler frånvarotillfällen ligger vid årets slut på cirka 13 procent. Kvinnor har fortfarande en högre andel kortidsfrånvarotillfällen och högre sjukfrånvaro än män, både vad gäller kort och lång frånvaro.

Kompetensförsörjning

Uppsala kommun har utmaningar i sin kompetensförsörjning. Framöver väntas ett underskott på kompetenser inom vissa yrkeskategorier, till exempel lärare, undersköterskor och socialsekreterare. I nämnder som har svårt att rekrytera och behålla kompetens sker både strukturella åtgärder och riktade satsningar av olika slag. Bland annat har vård- och omsorgsverksamheten uppmärksammat språkutvecklingsbehov. Kommunstyrelsen stöttar nämnderna genom att bidra med samordning och resurser till ett antal utvecklingsgrupper som arbetar nämndöverskridande med att attrahera och behålla prioriterade yrkeskategorier. Vidare har utveckling av modeller och metoder för kommunens kompetensförsörjning påbörjats. Kommunstyrelsen tar en samordnande roll i syfte att systematisera och förenkla arbetet med kompetensplanering och kompetensförsörjning i kärnverksamheten. Systematisering av chefs- och ledarförsörjning har stärkts upp och fortsätter utvecklas de kommande åren.

Attraktiv arbetsplats

Uppsala kommun har haft en positiv utveckling de senaste åren. Merparten av processer, metoder och rutiner för kompetensförsörjning, systematiskt arbetsmiljöarbete, lönebildning och villkor är i dag på plats. Ledningssystemets utveckling har drivits med två målsättningar. Dels att klara kompetensförsörjningen i förhållande till mål och uppdrag och dels att nå en ökad jämställdhet, likabehandling och inkludering. Arbetet med att vara en inkluderande arbetsgivare pågår, men behöver stärkas mer och i möjligaste mån ingå i den ordinarie kompetensförsörjningen. Kommunen har uppnått målet för lika lön för lika arbete, men arbetet med lika lön för likvärdigt arbete kommer att fortsätta. Samordningen av arbetet med kommunens varumärke som attraktiv arbetsgivare fortsätter. Under 2019 fick kommunen priset Årets employer-branding kommun, med motiveringen att kontinuerligt arbete givit resultat och tydlighet i vad kommunen kan erbjuda.

Verksamhetsutveckling

Den årliga medarbetarundersökningen visade 2019 att verksamheterna i huvudsak arbetar med frågor som rör styrning och arbetsbelastning, vilka har varit de vanligast förekommande utvecklingsområdena. Arbetet med att förbättra företagens villkor fortskrider enligt plan, med kompetenshöjande satsningar och etablering av kontaktcenter. Andra prioriterade områden för kompetenshöjning har varit barnrätt, hbtq-frågor och mottagande av nyanlända. Generellt fortsätter arbetet mot en mer tillitsbaserad styrning. Programmet som ersätter nuvarande IT-plan kommer till stor del syfta till att stärka kommunkoncernens förmåga att använda digitalisering som en möjliggörare för verksamhetsutveckling.

Den pågående och fortsatta utvecklingen av ledningssystemet som åligger kommunstyrelsen påverkas av att utvecklings- och förändringstrycket är generellt högt. Därför tar utveckling längre tid i anspråk än planerat, inte sällan för att frågor tenderar att bli mer komplexa i samband med att fördjupade analyser genomförs. För att värna mottagarförmågan i organisationen behöver även utvecklingssatsningar, införanden och utrullningar av förändringar anpassas till varandra, vilket också kan orsaka fördröjningar i förhållande till ursprungliga tidplaner.

Ekonomisk ställning

Kommunfullmäktige fastställde i mål och budget 2019–2021 ett antal finansiella mål för att uppnå och upprätthålla god ekonomisk hushållning. Resultatet för kommunens verksamhet i förvaltningsform ska motsvara minst 2,0 procent av intäkterna från skatter, generella statsbidrag och utjämning. Därtill ska soliditeten för kommunkoncernen, inklusive pensionsåtagandet, stärkas inom ett intervall om 15–17 procent och kommunkoncernens låneskuld per invånare inte öka med mer än fem procent årligen.

För 2019 är resultatmålet uppnått då resultatet justerat för jämförelsestörande poster uppgick till 2,6 procent av skatter, generella statsbidrag och utjämning. Målet för soliditeten är också uppnått då soliditet inklusive pensionsåtagande uppgick till 19 procent. Men låneskulden per invånare ökade med 5,8 procent vilket är något högre än kommunfullmäktiges mål. Följaktligen överträffade både resultatet och soliditeten kommunfullmäktiges mål medan förändringen i låneskulden överskred målet med 580 kr per invånare eller drygt 135 miljoner kronor. Sett över två år klarade dock kommunen målet om högst fem procents årlig ökning i låneskuld per invånare.

Verksamhetens nettokostnader blev 56 miljoner kronor högre än vad kommunfullmäktige budgeterat när både kostnaderna och intäkterna är rensade för jämförelsestörande poster. När kommunfullmäktiges ram justeras även för den senaste prognosen av Pris- och lönekostnadsindex (PKV) uppgår dock nämndernas samlade budgetavvikelse till drygt 90 mnkr, vilket motsvarar ett budgetöverskridande om 0,7 procent.

Nettokostnadsförändringen, justerad för jämförelsestörande poster, uppgick till 5,8 procent, vilket motsvarar årets förändringstakt för intäkterna från skatter, generella statsbidrag och utjämning. Merparten av nettokostnadsförändringen förklaras av demografiskt betingade behov till följd av ökande antal barn i skolålder och ökande antal äldre över 80 år. Med fortsatt demografiskt tryck och en ekonomisk stagnation de kommande åren blir det svårare att bibehålla en nettokostnadsförändring som understiger ökningstakten i skatter, generella statsbidrag och utjämning. På längre sikt, till exempel över en konjunkturcykel, bör dock nettokostnadsförändringen inte överstiga ökningstakten av skatter, generella statsbidrag och utjämning om god ekonomisk hushållning ska upprätthållas.

Att nettokostnaderna är något högre än kommunfullmäktiges ram innebär att nämnder med underskott går in i 2020 års verksamhet med en högre nettokostnadsnivå än kommunfullmäktige räknat med. Detta innebär att dessa nämnder måste vidta åtgärder för att anpassa sin verksamhet till ramarna i kommunfullmäktiges budget.

Den ekonomiska ställningen för Uppsala kommunkoncern har stärkts, soliditeten är högre än föregående år och resultatet är högre än budgeterat. Låneskulden ökade emellertid mer än målet trots att årets investeringar var betydligt lägre än budget. Utifrån de stora budgeterade investeringsvolymerna fanns det redan vid årets ingång en medvetenhet om svårigheten att på kort sikt, årligen, nå målet. Aktiva åtgärder för att nå målet, till exempel försäljning av tillgångar, samt variationer i kassaflödet behöver ses ur ett längre tidsperspektiv. Detta har fångats upp i mål och budget 2020–2022 där målet har formulerats om till att skuldutvecklingen ska begränsas och över tid inte öka mer än fem procent årligen.

Skatteintäkterna högre än beräknat i budget

Konjunkturavmattningen som inleddes under 2018 fortsatte under året och BNP-tillväxten bromsade in delvis till följd av en stagnerande världshandel. Ett dämpat konjunkturläge och oförändrat antal arbetade timmar till trots beräknas det reala skatteunderlaget öka i reala termer jämfört med 2018. Detta beror framförallt på att timlönen hade sin högsta ökning på flera år samtidigt som priset på kommunsektors kostnader ökade måttligt. Det reala skatteunderlaget beräknas öka med 1,5 procent jämfört med 1,1 procent 2018.

De närmaste åren väntas en ytterligare försvagning i konjunkturer vilket medför att antalet arbetade timmar minskar 2020 och ökar svagt 2021. Det faktiska skatteunderlaget, justerat för regeländringar, beräknas öka de närmaste två åren med 3,0 respektive 3,1 procent, att jämföras med 3,9 procent 2019³. I reala termer beräknas skatteunderlaget öka med 0,5 respektive 0,4 procent, den lägsta ökningstakten på tio år.

³ SKR, MakroNytt Nr. 1/2020

Enligt prognosen från Sveriges kommuner och regioner (SKR) beräknas Uppsala kommuns intäkter från skatter, generella statsbidrag och utjämning för 2019 till 12 381 miljoner kronor, varav 10 958 miljoner kronor i skatteintäkter, 1 082 miljoner kronor i generella statsbidrag och utjämning och 341 miljoner kronor i kommunal fastighetsavgift. Utjämningen omfattar 1 396 miljoner kronor i inkomstutjämningsbidrag, 525 miljoner kronor i kostnadsutjämningsavgift samt 145 och 77 miljoner kronor i Uppsalas andel av välfärds miljarderna, de gamla från 2016 respektive under året tillkomna. Intäkterna från skatter och fastighetsavgiften baseras på SKR:s prognos från december 2019. Eventuella avvikelser från de faktiska utfallen kommer att regleras i bokslut 2020.

De samlade intäkterna från skatter, generella statsbidrag och utjämning blev 676 miljoner kronor eller 5,8 procent högre än 2018. Intäkter från skatter blev 52 miljoner kronor högre än budgeterat, en avvikelse som förklaras av ett högre beskattningsutfall 2018 än tidigare beräknat och förbättrade utsikter för skatteunderlagets tillväxt 2019. Jämfört med föregående år blev skatteintäkterna 443 miljoner kronor eller 4,2 procent högre.

Inkomstutjämningen ökade med 152 miljoner kronor och kostnadsutjämningsavgiften minskade med 46 miljoner kronor, jämfört med 2018. Ökningen i inkomstutjämningen beror huvudsakligen på att Uppsala kommun tappade i skattekraft gentemot riket och därmed kompenserades med en högre inkomstutjämningsbidrag. Att kostnadsutjämningsavgiften minskade beror på att Uppsalas befolkningssammansättningen förändrades i förhållande till rikets befolkning för att gynna Uppsala i det aktuella kostnadsutjämningsystemet.

Den kommunala fastighetsavgiften beräknades öka med knappt 12 miljoner kronor delvis till följd av en taxering av hyreshus som görs under 2019 och som ger kommunen en ökad intäkt. Merparten av ökningen kommer dock från taxeringen av småhus.

Från 2020 höjs dock kommunens kostnadsutjämningsavgift i enlighet med det nya kostnadsutjämningsystemet. Förändringen införs under fyra år och får fullt genomslag 2024 då Uppsalas avgift beräknas till 990 miljoner kronor, vilket är 280 miljoner kronor högre än det var beräknat enligt det gamla systemet.

År 2019 svarade intäkterna från skatter, generella statsbidrag och utjämning för 78,5 procent av finansieringen av kommunens verksamhet. Därtill tillkom statsbidrag och taxor och avgifter som svarade för 8,8 respektive 3,2 procent av kommunens intäkter. Återstående andelen på 9,6 procent utgörs framförallt av intäkter från hyror och arrenden, ränteintäkter från utlåning till kommunala bolag, försäljning av verksamhet samt realisationsvinster från försäljning av exploateringsfastigheter och anläggningstillgångar samt finansiella intäkter huvudsakligen från utlåning till kommunala bolag men även realisationsvinster från försäljningar av finansiella anläggningstillgångar.

Riktade statsbidrag och migrationsersättningar

Årets intäkter från riktade statsbidrag och migrationsersättningar uppgick till 770 miljoner kronor, drygt 70 miljoner kronor lägre än 2018. Jämfört med 2018 ökade statsbidragen för de pedagogiska verksamheterna men samtidigt redovisade ett antal nämnder lägre riktade statsbidrag då ett flertal riktade bidrag försvann från statens budget efter riksdagsvalet 2018.

Riktade statsbidrag och migrationsersättningar				
	Bokslut	Bokslut	Bokslut	Förändring
Belopp i miljoner kronor	2017	2018	2019	(%)
Riktade statsbidrag	371	481	485	1%
Boendeersättningar och återsökning	411	176	126	-28%
Schablonersättning	171	186	158	-15%
Summa statsbidrag	953	842	770	-9%

Statsbidragen från migrationsverket uppgick till 285 miljoner kronor, varav 158 miljoner kronor är schablonersättning och 126 miljoner kronor boendeersättning och återsökning. Intäkterna från boendeersättning och återsökning minskade med drygt en fjärdedel jämfört med 2018 eftersom antalet ensamkommande barn och unga fortsätter att minska. Schablonersättning för mottagning av nyanlända med uppehållstillstånd minskade men i mindre omfattning än övriga migrationsersättningar. Minskningen beror på att det antalet mottagna är färre än föregående år och likaså antalet bosatta under etablering.

Under 2019 togs 716 personer emot, både anvisade och de som hade bosatt sig på egen hand, jämfört med 916 personer året innan. De senaste fem åren tog kommunen emot totalt drygt 5 000 personer, då är personer som anvisas till andra kommuner men flyttar till Uppsala under etableringsperioden och personer som flyttar ut under etableringsperioden ej inräknade

Kommunmottagna och antal bosatta							
Antal personer	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Kommunmottagna enligt ersättningsförordningen	481	552	794	1 314	1 400	916	716
varav ensamkommande	53	74	73	196	212	227	167
Antal bosatta vid uppdateringstillfället, som blivit kommunmottagna senaste 24 månaderna	713	1 033	1 300	2 125	3 014	2 582	1 788
varav ensamkommande	108	127	175	277	431	486	408

Antalet mottagna fortsätter att minska från toppnivåerna åren 2016 och 2017 huvudsakligen för att det kommer färre asylsökande till följd av mer restriktiva asyllagar.

Vid utgången av 2019 fanns det i Uppsala 1 788 nyanlända personer både mottagna och vidareflyttade till kommunen som var under etablering, vilket innebär att de blivit kommunmottagna de senaste 24 månaderna. Av dessa var 408 personer ensamkommande barn. Vid samma tidpunkt 2018 uppgick motsvarande antal till 2 582 personer, varav 486 var ensamkommande barn.

Jämfört med toppåret 2016 har intäkterna från återsökningen och boendeersättningar minskat med knappt 80 procent. Detta beror på att merparten av de ensamkommande barnen har blivit myndiga varför statens finansiella ansvar har minskat eller upphört helt.

För kommunmottagna eller inflyttade under etableringsperioden får kommunen schablonersättning som ska täcka specifika mottagningsinsatser. Merparten av de kommunala insatserna riktade till denna grupp personer sker inom ramen för den ordinarie verksamheten och finansieras inom ramen för kommunfullmäktiges budget.

Taxor och avgifter

Årets intäkter från taxor och avgifter uppgick till 504 miljoner kronor, vilket är 2,8 procent högre än 2018. Ökningen beror dels på att ett flertal nämnder hade höjt sina taxor och avgifter, dels till följd av högre volymer inom äldreomsorg och inom de pedagogiska verksamheterna förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg där även inkomstkontroll spelat en viss roll. Intäkterna blev emellertid 33 miljoner kronor lägre än det nämnderna hade budgeterat, där en avvikelse med 20 miljoner kronor förklaras av en periodisering av årets intäkter inom stadsbyggnadsverksamheten. Intäkterna periodiseras över ett antal år för att kunna bättre möta kostnaderna när de inträffar.

Intäkterna inom stadsbyggnadsområdet är beroende av antalet ärenden inom bygglov och detaljplaneverksamheten. Antal beviljade bostäder minskade under året men kompensades av högre intäktsbringande ärenden för verksamhetslokaler i Östra Fyrislund. Bostadsbyggandet har nu stabiliserat sig på en mer ”normal” nivå medan byggandet av verksamhetslokaler ökat markant jämfört med tidigare år. Detaljplaneverksamheten har också följt konjunkturen och haft minskade intäkter 2018 och 2019 men det beror mer på förskjutningar av ärenden som tar längre tid än planerat.

Föräldraavgifterna i förskoleverksamheten och skolbarnsomsorgen och avgifterna inom äldreomsorgen svarar för cirka 40 respektive 30 procent av intäkterna från taxor och avgifter. Eftersom det råder maxtaxa inom dessa verksamheter är kommunens möjlighet att höja taxorna för att utöka finansieringen av verksamheten begränsad. Dessa taxor förändras enbart genom en årlig indexering, oftast med prisbasbeloppet.

Nettokostnaderna i takt med skatter, generella statsbidrag och utjämning

Verksamhetens samlade nettokostnader för 2019, justerade för jämförelsestörande poster, uppgick till 12 118 miljoner kronor, vilket är 56 miljoner kronor högre än vad beräknades i kommunfullmäktiges budget. Jämfört med 2018 blev nettokostnaderna 659 miljoner kronor eller 5,8 procent högre, vilket är en förändring i takt med intäkterna från skatter, generella statsbidrag och utjämning.

De samlade nettokostnaderna för nämnderna, exklusive finansförvaltning och kommunstyrelsen, överstiger budgeterad ram med 65 miljoner kronor, motsvarande 0,6 procent av ramen. Infrastruktur, stadsbyggnad med mera är det verksamhetsområde som har både den högsta procentuella ökningen i nettokostnader men även den största procentuella förändringen i ramen för 2019. Verksamheten utökas till följd av förnyelse samt utbyggnad av infrastruktur och större byggprojekt, högre avskrivningskostnader till följd av utökade tillgångar samt kostnader i anslutning till tidigare planeringsinsatser inför utbyggnaden av de sydöstra stadsdelarna.

Bland övriga verksamheter med hög nettokostnadsutveckling kombinerat med underskott finns missbrukarvård och övrig vuxenvård (16,2 procent), barn- och ungdomsvård (10,5 procent), utbetalt ekonomiskt bistånd (5,7 procent), insatser för personer med funktionsnedsättning enligt SoL och LSS (5,3 procent) och färdtjänst (11,8 procent).

Inom ekonomiskt bistånd beror den höga kostnadsökningen på att fler hushåll ansöker om och beviljas bistånd. Under 2019 erhöll knappt 6 000 hushåll ekonomiskt bistånd, vilket är en ökning med 2,0 procent. Samtidigt ökade det utbetalda biståndet med 5,7 procent, vilket är mer än dubbelt så hög som ökningstakten i antal hushåll. Detta

förklaras dels av att andelen hushåll med fler än fem personer har ökat, dels av ökade kostnader för boende, el och medicin.

Extratjänster var en åtgärd som var tänkt att möjliggöra inträde på arbetsmarknaden men även fick en gynnsam effekt på kommunens kostnad för ekonomiskt bistånd. För åren 2017 till 2019 fick Uppsala kommun statliga bidrag om totalt 250 miljoner kronor för finansiering av extratjänster. Den av riksdagen antagna budgeten för 2019 skulle inneburi stopp för nya extratjänster men regeringen tillkom i budgetpropositionen för 2020 med en fortsatt satsning på extratjänster om än i mindre omfattning än tidigare. Uppsala får 120 nya extratjänster under 2020.

Inom missbrukarvård fortsätter trenden med ökande nettokostnader främst till följd av fler komplicerande ärenden och ett ökat behov av insatser för yngre missbrukare. Antalet placeringar på HVB-hem ökar och de interna stödboendena fortsätter att ha en hög belastning. Inom barn- och ungdomsvården beror nettokostnadsökningen på ett högt inflöde av ärenden och ökande volym av insatser. Under året ökade antalet aktualiseringar på unika personer med 16 procent och antalet öppnade utredningar för unika personer med 19 procent. Antal unika personer med HVB-placering ökade med 15 procent, samtidigt var ökningen i antal vårdygn på HVB-hem enbart 3,0 procent.

Skolverksamhet för 6–15 år och gymnasieskolan är verksamheter som redovisade en hög nettokostnadsutveckling, nämligen 6,0 respektive 9,5 procent. Nettokostnadsökningen förklaras emellertid av den demografiska ökningen och högre lokalkostnader till följd av att nybyggda skolor och förskolor har tagits i bruk. Denna ökning har varit förväntad och var därför också beaktad i kommunfullmäktiges ram.

Fortsatt positiv trend i nettokostnadsutvecklingen

De senaste fem åren har kommunen arbetat för att få verksamheternas kostnader att inte överskrida referenskostnaden, dvs. de kostnader som Uppsala kommun borde ha utifrån sina strukturella förutsättningar och utifrån riksgenomsnittlig ambition, effektivitet och avgifter. Uppsala har haft en utvecklingsresa som resulterat i att de samlade nettokostnaderna för förskola, skola, äldreomsorg och individ- och familjeomsorg blev 5,8 procent lägre än referenskostnaderna 2018 från att ha varit 4,1 procent högre än referenskostnaderna 2013. En nettokostnadsförändring på sammanlagt 10 procent i relation till referenskostnaderna motsvarar 770 miljoner kronor jämfört med utgångsläget 2013. Samtliga verksamheter har bidragit till denna utveckling.

Ett högre kapacitetsutnyttjande, prioriteringar och riktade effektiviseringar förklarar merparten av den gynnsamma nettokostnadsutvecklingen de senaste åren. Tack vare denna utveckling befinner sig kommunen i dag i ett relativt gynnsamt läge för att möta utmaningarna med det fortsatta demografiska trycket.

Ett flertal effektiviseringsåtgärder

Nämnder som gick in i 2019 års verksamhet med underskott och nämnder som befarade underskott under året vidtog åtgärder för att nå en ekonomi i balans. Organisationsförändringar och effektiva och enhetliga processer bland annat inom myndighetsutövning, månatlig uppföljning av volymer och kostnader, bättre samarbete med region Uppsala kring hälso- och sjukvårdsfrågorna och med polisen kring trygghetsfrågorna är några av åtgärderna som vidtogs. Att förändra budgetansvar, ett närmare samarbete kring lokalförsörjningen med lokalförsörjningsstaben och en förstärkt individuppföljning med dialog med brukare är

några av åtgärder som genomförts inom vård- och omsorgsverksamheterna. Generellt vidtog nämnderna åtgärder för att sänka sina kostnader för medarbetare och konsulter och för att öka sina intäkter.

Under året genomförde socialnämnden flera effektiviseringsåtgärder, bland annat avveckling av flera enheter och organisatoriska förändringar. Enheten för ensamkommande barn slogs ihop med enheten för barn och ungdom. Nämnden ökade också samordningen mellan egen regi och myndighetsavdelningen och genomförde förändringar för att öka helhetssyn och för att nå ett enhetligt arbetssätt och en högre grad av flexibilitet.

Under året antog arbetsmarknadsnämnden en 26-punktsplan för att försörjningsstödstagare snabbare ska komma i egen försörjning och för att minska antalet individer beroende av försörjningsstöd. Ett arbetsmarknads- och utbildningsfokus gällde i hela förvaltningen för att utöka möjligheten att kombinera sfi-studier med arbetsmarknadsinsats.

Omsorgsnämnden vidtog ett antal åtgärder för att sänka personalkostnader och för att öka intäkterna. Därtill omförhandlade nämnden avtal för att få bättre villkor.

Inom äldreomsorgen genomfördes flera resultatförbättrande åtgärder bland annat sänktes ersättningen till särskilt boende (LOV) och en ny ersättningsmodell för hälso- och sjukvård togs fram i syfte att sänka ersättningen.

Balanskravsresultat

Enligt kommunallagen ska en kommun ha en god ekonomisk hushållning och det ska finnas en balans mellan intäkter och kostnader. En kommun som redovisar ett negativt balanskravsresultat ska redovisa en plan för återställande av eget kapital inom en period av tre år om inte underskottet kan motiveras med synnerliga skäl. Detta är ett minimikrav för att säkerställa god ekonomisk hushållning. Vid beräkning av ett balanskravsresultat rensas redovisat resultat för de poster som inte är en del i den ordinarie verksamheten såsom realisationsvinster från försäljning av anläggningstillgångar, eventuella realiserade förluster på värdepapper och förändringar i pensionsskuld intjänad före 1998.

Årets balanskravsresultat uppgår till 332 miljoner kronor, vilket visar att Uppsala kommun med god marginal uppfyller det lagstadgade resultatmålet för ekonomi i balans.

Balanskravsutredning			
Belopp i miljoner kronor	2017	2018	2019
Årets redovisade resultat	581	429	475
Nettoresultat från avyttring av anläggningstillgångar	-7	-6	-143
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	574	423	332

Balansomslutning

Likviditet och kassaflöde

Kommunkoncernens likviditet har under 2019 varit god och banktillgodohavandena uppgick den 31 december till 534 (530) miljoner kronor. Det likvidmässiga inflödet har i stort varit lika högt som det likvidmässiga utflödet.

Kommunkoncernens investeringsverksamhet har påverkat kassaflödet med utbetalningar på 3 481 (3 573) miljoner kronor. De pågående investeringarna har delvis finansierats genom ett likvidmässigt inflöde från den löpande verksamheten, delvis genom upptagande av nya lån. Kassaflödet från den löpande verksamheten har under året varit 2 063 (1 808) miljoner kronor, vilket motsvarar 59 (51) procent av utbetalningarna för investeringsverksamhet. Resterande inflöde kommer från finansieringsverksamheten som påverkat kassaflödet med 1 421 (1 275) miljoner kronor. Det är till övervägande del nyupplåning som skapat det likvidmässiga inflödet. Den externa låneskulden har under året ökat med totalt 1 385 (1 200) miljoner kronor.

Kassaflöde exploateringsverksamhet

Exploateringsverksamheten genererade under 2019 ett positivt kassaflöde på 144 miljoner kronor, vilket är lägre än bedömningar som gjorts inför och under året. I huvudsak förklaras avvikelsen av enstaka större markförsäljningar i Östra Fyrislund som förskjutits från 2019 till 2020.

Försäljningen av bostadsmark har under året ökat något jämfört med året innan. Ökningen innebär en normalisering till en nivå av byggande på kommunal mark som kan förväntas ligga stabil över tiden. Av det positiva kassaflödet utgör markförsäljningsintäkterna 303 miljoner kronor för 2019 vilket till två tredjedelar härstammar från projekten Rosendal (mark för bostäder) och Östra Fyrislund (verksamhetsmark). Resterande del kommer från för utbyggda anläggningar enligt exploateringsavtal.

Det finns fortfarande utmaningar vad gäller försäljning av bostadsrätter i nyproduktion varför efterfrågan på kommunala mark i huvudsak fokuseras mot hyresrättsprojekt. Detta kommer att få negativ resultateffekt om tendensen håller i sig över tid eftersom mark för hyresrätter har ett lägre pris än mark för bostadsrätter. Under året har arbetet fortlöpt med att anvisa mark för alternativa bostads- och upplåtelseformer. För att hålla byggtakten uppe över tid har större omförhandlingar av givna markanvisningsavtal gjorts. Ett antal markanvisningar har avbrutits, främst i sådana fall där anvisade byggherrar har bedömts sakna genomförandeförmåga eller där de anvisade förslagets kvalitet genomgått allt för stora kompromisser för att kunna genomföras.

Marknaden för byggbar verksamhetsmark och kommersiella fastigheter återhämtade sig från föregående års nedgång och markområdet vid Östra Fyrislund har i stort sett sålts slut under året. Verksamheten arbetar aktivt med omförhandling av upplåtelser för att både säkra rätt prisnivåer och säkra framtida utvecklingsmöjligheter inom de markområden som upplåts till externa parter.

Investeringar och soliditet

Investeringar och självfinansieringsgrad

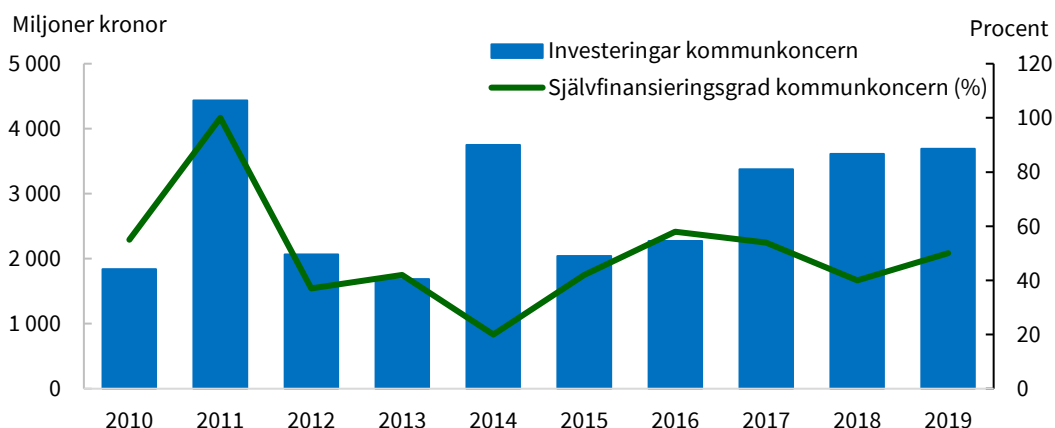
I och med att Uppsala växer ökar behovet av kommunal infrastruktur, såsom vägar, broar, bostäder, skolor, vatten och avfallshantering, anläggningar för idrott, fritid och parkering.

Investeringarna har kontinuerligt ökat de senaste åren och kommunkoncernens investeringar 2019 uppgick till 3 690 (3 610) miljoner kronor. Investeringarna fördelar sig mellan kommunen med 868 (718) miljoner kronor och de kommunala bolagen med 2 834 (2 906) kronor. I koncernkonsolideringen 2019 har 12 (14) miljoner kronor eliminerats som följd av en intern överlåtelse.

Merparten av kommunens investeringar avser infrastruktur inom gatu- och samhällsmiljönämndens ansvarsområde 197 (292) miljoner kronor samt inom kommunstyrelsens exploateringsverksamhet, 230 (328) miljoner kronor. Erhållen finansiering genom exploateringsavtal uppgår till 144 miljoner kronor. Bland årets investeringar märks det pågående projektet Tullgarnsbron över Fyrisån samt cykelparkeringshuset vid resecentrum som invigdes under hösten. Vidare investerades i nya cykelvägar, utveckling av allmän plats och parker samt reinvesteringar. Inom exploateringsverksamheten är de största investeringsvolymerna hänförliga till utbyggnationen av bostadsområdena Rosendal och Östra Salabacke.

Bland de kommunala bolagens större investeringar märks särskilt Uppsalahem AB med 620 (866) miljoner kronor för nyproduktion och förnyelse av sitt bostadsbestånd och Uppsala Kommun Skolfastigheter AB med 571 (807) miljoner kronor för utveckling och förvaltning av förskolor, grundskolor och gymnasieskolor. Uppsala Vatten och Avfall AB:s arbete med att bygga ut ledningsnätet och öka kapaciteten i VA-anläggningarna medför höga investeringsnivåer. Därtill kommer Uppsala Kommun Sport- och rekreationsfastigheter AB:s ny- och ombyggnation av Studenternas samt Uppsala Kommun Förvaltningsfastigheter AB:s ombyggnation av stadshuset.

Att investera i tillgångar kräver kapital, antingen lånat eller eget. Behovet av många och stora investeringar som följd av en växande befolkning kan medföra att den egna finansieringsförmågan bli lägre och behovet av externt kapital bli högre. Den egna finansieringsförmågan mäts genom självfinansieringsgraden, det vill säga andel av investeringarna som finansieras med egna medel. Självfinansieringsgrad 2019 uppgick till 50 (42) procent. Den högre självfinansieringsgraden är en följd av ett högre kassaflöde från den löpande verksamheten.

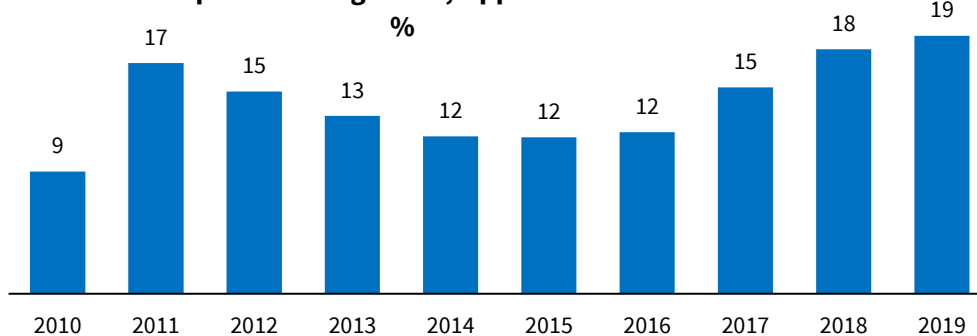
I diagrammet ovan redovisas hur investeringarna utvecklats sedan 2010. Investeringsnivån 2011 förklaras av Uppsalahems förvärv av Studentstaden (2 424 miljoner kronor) och investeringsnivån 2014 förklaras av förvärvet av Ulleråker (1 835 miljoner kronor).

Balansomslutning och soliditet

Kommunkoncernens balansomslutning uppgick 31 december 2019 till 34 597 (32 207) miljoner kronor, vilket är en ökning med 7,4 procent sedan förra årsskiftet. Ökningen förklaras av investeringarna i den kommunala infrastrukturen till följd av ett växande Uppsala och att investeringarna till stor del lånefinansieras.

Nyckeltalet soliditet visar betalningsförmågan på lång sikt. I nyckeltalet ingår även den pensionsförpliktelse som ligger utanför kommunkoncernens balansräkning, i syfte att visa kommunkoncernens handlingsutrymme på lång sikt.

Soliditet inkl. pensionsåtaganden, Uppsala kommunkoncern

Soliditeten, inklusive pensionsförpliktelsen, uppgick till 19 (18) procent, vilket är en ökning med 1 procentenhet sedan föregående år. Det positiva resultatet 2019 har medfört att det egna kapitalet ökat. Därtill har en redovisningsteknisk justering skett i koncernelimineringarna. Sett över längre tid får den tekniska justeringen ingen påverkan, men 2019 har den redovisningsmässigt stärkt det egna kapitalet med 373 miljoner kronor. Årets resultat och den tekniska justeringen har tillsammans stärkt soliditeten i kommunkoncernen.

Arbetet med kvalitetssäkring av exploateringsverksamhetens samtliga pågående projekt avslutades under första kvartalet 2019 med endast begränsad påverkan på eget kapital. Som en fortsättning av arbetet genomförs nu löpande kvalitetssäkring av samtliga pågående projekt och utvecklingsarbetet fortsätter i enlighet med kommunstyrelsens handlingsplan för verksamheten (antagen i juni 2019). I februari 2020 har kommunstyrelsen fastställt total budget för samtliga pågående exploateringsprojekt.

Finanspolicy och finansiella riktlinjer sätter ramarna för finansverksamheten

Kommunfullmäktige har fastställt en finanspolicy för Uppsala kommunkoncern, det vill säga för Uppsala kommun och de kommunala bolagen. Finanspolicyn utgör det övergripande ramverket för finansverksamheten. Inom ramen för finanspolicyn har kommunstyrelsen fastställt finansiella riktlinjer för kommunkoncern som närmare reglerar hur finansverksamheten ska bedrivas, hur finansiella risker och ramar ska hanteras samt hur ansvaret är fördelat.

Internbanken

Kommunkoncernens lånebehov hanteras centralt av Uppsala kommuns internbank. Internbanken har till uppgift att tillvarata skalfördelar och stödja koncernen i den finansiella hanteringen. Detta uppnås bland annat genom ett gemensamt koncernkontosystem där koncernens likviditetsflöden och banktillgodohavanden samordnas.

Internbanken sammanställer löpande prognoser över koncernens likviditetsbehov, baserat på upprättade prognoser från bolagen och de större investerande nämnderna. Utifrån dessa prognoser tillgodoser internbanken koncernens likviditetsbehov genom extern upplåning. Bolagens finansieringsbehov samordnas genom gemensam extern upplåning, som internbanken vidareutlånar till bolagen. Räntan på vidareutlåningen till bolagen är marknadsmässig och motsvarar den räntenivå bolagen får låna till i eget namn.

Kreditvärdighet

Det internationella kreditvärderingsinstitutet Standard & Poor´s betygsätter varje år kommunens kreditvärdighet, så kallad rating. Ratingen ska avspegla kommunkoncernens förmåga att infria sina betalningsåtaganden och finansiella skyldigheter på både kort och lång sikt. Uppsala kommuns långfristiga rating är den näst högsta, AA+, på en skala där AAA är högst. För investerare innebär denna rating att det är förknippat med mycket låg risk att låna ut pengar till Uppsala kommun. Den höga ratingen som bekräftades under hösten 2019 möjliggör att kommunkoncernen erhåller fortsatt fördelaktiga lånevillkor.

Upplåning och utveckling av låneskulden

Kommunkoncernens externa upplåning, bruttoskuld, uppgick per 31 december till 17 815 (16 430) miljoner kronor. Huvuddelen av kommunkoncernens låneskuld kan hänföras till bolagens tillgångar i fastigheter, där låneskulden möter övervärden i bolagens fastighetsbestånd. Den externa skulden har under året ökat med 1 385 miljoner kronor vilket motsvarar 8,4 procent. Ökningen av den externa skulden beror på en fortsatt hög investeringsnivå i kommunkoncernen. Den genomsnittliga räntan för kommunkoncernens externa upplåning uppgick 2019 till 0,97 (1,11) procent.

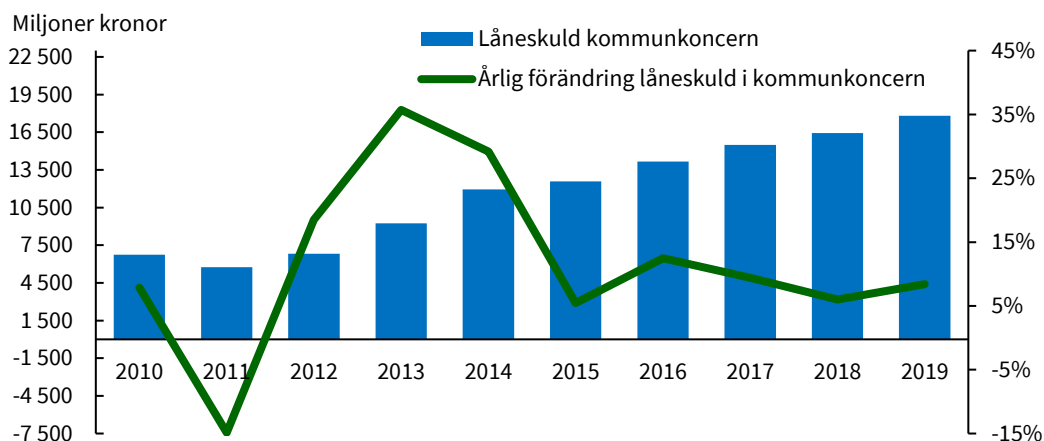
Kommunkoncernens externa upplåning hanteras genom dels egna marknadsprogram genom att emittera certifikat och obligationer, dels Kommuninvest, Europeiska Investeringsbanken, Nordiska Investeringsbanken. Kommunkoncernen har även extra betalningsberedskap genom checkräkningskrediter om totalt 2 200 miljoner kronor samt lånelöften om totalt 3 000 miljoner. Lånelöftet har utökats med 500 miljoner sedan inledningen av året.

I tabellen nedan anges fördelningen av kommunkoncernens externa låneskuld per 31 december 2019.

Externa lån Uppsala kommunkoncern		
Belopp i miljoner kronor	2019-12-31	2018-12-31
Obligationslån	7 300	7 400
Certifikatslån	2 050	2 350
Lån Kommuninvest	7 765	5 580
Lån Europeiska Investeringsbanken	300	300

Lån Nordiska Investeringsbanken	400	400
Övriga lån	0	400
Summa	17 815	16 430

Diagrammet nedan visar kommunkoncernens skuldutveckling och skuldutvecklingstakt sedan 2010. Låneskuldens utveckling förklaras av stora investeringar i kommunkoncernen som till stor del har lånefinansierats.

Riskhantering

Internbanken hanterar de risker som är förknippade med finansverksamheten med utgångspunkt i fastställda riktlinjer och ramar. Riskerna är huvudsakligen motpartsrisk, ränterisk, finansieringsrisk och likviditetsrisk. Riskerna följs upp löpande och rapporteras till kommunstyrelsen.

Med motpartsrisk menas risken för att drabbas av förluster främst på grund av att en motpart inte kan fullgöra sina förpliktelser. Risken hanteras genom att ställa krav på motparternas kreditvärdighet samt genom att sprida derivataffärer på flera motparter. Enligt riktlinjerna får derivat användas för att hantera ränte- eller valutarisker. Uppsala kommun och Uppsalahem använder därmed ränteswappar för att räntesäkra delar av låneskulden. Per 31 december 2019 uppgick kommunkoncernens ingångna swapavtal till 6 020 miljoner kronor. Swapavtalen sprids mellan de fem banker som koncernen kan ingå swapavtal med. Samtliga ingångna derivat är kopplade till underliggande lån.

Med ränterisk menas risken att förändringar i marknadsräntan påverkar kommunkoncernens räntenetto negativt. Ränterisken uttrycks som genomsnittlig räntebindningstid för den externa skuldportföljen och ska enligt riktlinjerna vara mellan 1,5 – 4 år. Koncernens genomsnittliga räntebindningstid uppgick per 31 december 2019 till 2,78 (2,63) år. I och med det rådande gynnsamma ränteläget har längre räntebindningar upptagits i samband med upplåning vilket ökat portföljens genomsnittliga räntebindningstid.

Med finansieringsrisk menas risken att finansiering inte kan erhållas, eller att den endast kan erhållas till väsentligt högre kostnader, som följd av förändringar på den finansiella marknaden. Enligt riktlinjerna får därför högst 40 procent av skuldportföljen förfalla inom 12 månader och den genomsnittliga kapitalbindningstiden ska vara minst

2 år. Därutöver ska finansieringsrisken också begränsas genom att skuldportföljen i möjligaste mån struktureras så att låneförfallen sprids över tid. Per 31 december 2019 uppgick koncernens andel låneförfall inom 12 månader till 23 (31) procent och kapitalbindningstiden till 2,84 (2,56) år. Den längre kapitalbindningstiden förklaras dels av ett aktivt arbete med att öka spridningen av koncernens låneförfall genom att uppta en större andel lån med längre kapitalbindningstid dels genom att certifikatsutnyttjandet minskat något.

Med likviditetsrisk menas risken att inte ha tillgång till likvida medel för att sköta framtida betalningar. Kommunkoncernen har extra betalningsberedskap främst i form av checkräkningskrediter och lånelöften men även genom banktillgodohavanden och finansiella placeringar. En god betalningsberedskap begränsar finansiering- och likviditetsrisken.

Pensionsåtagande

För helåret 2019 uppgick de samlade pensionskostnaderna till 600 (654) miljoner kronor. Den låga kostnaden för året beror på att en engångskorrigerig av pensionsskulden. KPA som administrerar kommunens pensionsskuld bytte beräkningssystem under året och upptäckte att den gamla beräkningsmetoden systematiskt överskattat skulden framförallt för den förmånsbestämda pensionen. Exakt hur mycket korrigeringen sänkt kostnaden 2019 går inte att säga, men troligen rör det sig om cirka 60 miljoner kronor. Vid utgången av 2019 sjönk det totala pensionsåtagandet inklusive ansvarsförbindelsen till 5 162 miljoner kronor tack vare ovan nämnda engångskorrigerig.

PENSIONSÅTAGANDE			
Belopp i miljoner kronor	2017	2018	2019
Avsättningar för pensioner	959	1 073	1 131
Upplupen pensionskostnad, individuell del	265	267	279
Pensionsförpliktelse som ansvarsförbindelse	3 993	3 883	3 752
Totalt pensionsåtagande	5 218	5 223	5 162
Placerade pensionsmedel, anskaffningsvärde	604	604	657
Placerade pensionsmedel, marknadsvärde	713	698	805

Åtagandet för pensionsutbetalningar intjänade före 1998 redovisas som en ansvarsförbindelse, i enlighet med kommunal praxis och den s k blandmodellen. Detta innebär att kostnaden tas först när utbetalning görs. Årets utbetalning på denna historiska pensionsskuld uppgick till 220 (213) miljoner kronor, motsvarande 1,8 procent av intäkter från skatter, generella statsbidrag och utjämning.

Storleken på ansvarsförbindelsen nådde sin kulmen 2013 och har sedan dess minskat årligen eftersom amorteringen på skulden överskrider ränteuppräknigen. Utbetalningarna förväntas däremot att fortsätta att öka fram till 2026 för att därefter successivt avta tills ansvarsförbindelsen är slutförd omkring 2056.

Kommunen har avsatt medel till en pensionsstiftelse i syfte att kunna minska framtida likviditetsbelastningar genom att begära gottgörelse(utbetalning) från stiftelsen. Stiftelsen placerar i aktier- och räntefonder samt alternativa placeringar. Marknadsvärdet på placeringarna uppgick vid slutet av 2019 till 805 (698) miljoner kronor. Det motsvarar en avkastning på placeringarna om 15,1 procent.

Intern kontroll

Intern kontroll är en del av kommunens styrning och syftar till att säkerställa att kommunens mål och uppdrag uppfylls. Varje nämnd och styrelse fattar varje år beslut om en plan för intern kontroll utifrån en bedömning av vilka risker som är viktigast att åtgärda. Internkontrollplanerna innehåller kontrollmoment som följs upp och rapporteras under året. Utifrån kommunstyrelsens ansvar enligt reglementet så har arbetet för ökad likvärdighet mellan nämnderna i arbetet med den interna kontrollen fortsatt. Under året har kommunstyrelsen genomfört flera åtgärder för att öka kunskap och förståelse avseende intern kontroll. Samtliga ansvariga tjänstepersoner för nämndernas interna kontroll har fått återkoppling på nämndernas uppföljning av intern kontroll, riskregister och internkontrollplaner. Under 2019 började kommunstyrelsen erbjuda fördjupningsutbildning i intern kontroll samt utbildning i riskhantering.

Enligt kommunens reglemente för intern kontroll ska bolagsstyrelser och nämnder årligen till kommunstyrelsen rapportera in en analys och utvärdering av sina system och rutiner för intern kontroll. Analyserna visar att arbetet med den interna kontrollen i kommunen är fokuserat på internkontrollplanen och att det pågår ett utvecklingsarbete med fokus på intern kontroll på flera håll. Arbetet med internkontrollplanerna bedrivs på ett systematiskt sätt i kommunen. Synen på vad intern kontroll har också vidgats under det senaste året, vilket är positivt för fortsatt utveckling. Styrningen över den interna kontrollen har stärkts och det finns en högre medvetenhet om intern kontroll bland de förtroendevalda. Perspektiven i riskhanteringen har vidgats, vilket bidrar till att riskerna kan åtgärdas på ett bättre sätt.

Avrapporteringarna av internkontrollplanerna för 2019 har skiftande omfång, struktur, innehåll och kvalitet. Utifrån bolagsstyrelsernas avrapporteringar går det inte att avgöra om den genomförda kontrollen haft möjlighet att upptäcka avsedda brister. Det framgår därför inte heller om det finns upptäckta brister. Kommunstyrelsen har därför genomfört en informationsinsats och tagit fram en mall för avrapportering av uppföljning av internkontrollplanen. Dessutom får alla nämnder och bolag som önskar återkoppling på sina internkontrollplaner och uppföljningar av dessa.

Det allmänna intrycket är dock att den interna kontrollen i kommunen genomförts på ett ärligt och öppet sätt och att den interna kontrollen i kommunen under 2019 var acceptabel. I stort sett samtliga planerade kontrollmoment har genomförts. De kontroller nämnderna genomfört bedöms ha haft möjlighet att upptäcka avsedda brister. Totalt redovisas då upptäckta brister för 66 kontrollmoment. De nämnder som upptäckt brister beskriver hur dessa ska åtgärdas. Det finns upptäckta brister som kan tyda på behov av ett kommunövergripande grepp.

I internkontrollplanerna för 2020 har det totala antalet kontrollmoment i nämndernas planer ökat från 166 stycken 2019 till 189 stycken 2020. Nämnderna har i genomsnitt tolv och ett halvt kontrollmoment var i sina internkontrollplaner men variationen är fortsatt stor. Det går också att se skillnader mellan nämnderna när det gäller internkontrollplanens koppling till den verksamhet som nämnderna ansvarar för. Kommunstyrelsen arbetar för att internkontrollplanerna framöver ska innehålla kontrollmoment för alla delar av den verksamhet som respektive nämnd ansvarar för. Antalet kontrolltillfällen är vanligtvis tre eller flera och antalet återrapporteringstillfällen tre till fyra. Det är positivt att arbetet med den interna kontrollen sprids över tid, bland annat för att arbetet med den interna kontrollen då hålls aktuellt under hela året. På detta sätt kan också arbetstoppar undvikas.

Riskbeskrivningarna har utvecklats och blivit bättre de senaste åren. Detta gör det enklare för nämnderna att ta fram kontrollmoment och andra riskåtgärder. Kontrollmomenten bedöms på det stora hela vara relevanta för att hantera identifierade risker. De flesta nämnder beskriver sitt arbete med intern kontroll och hur detta kan utvecklas. Beskrivningarna kan dock förbättras. Detta kommer förhoppningsvis att framöver leda till en ökad kunskap om intern kontroll i nämnderna och en starkare koppling mellan den interna kontrollen i stort och internkontrollplanen.

Bolagsstyrelserna har fler kontrollmoment än nämnderna i sina internkontrollplaner. Det finns dock en stor variation. Inom flera bolag utförs kontrollmomenten också vid fler tillfällen än nämndernas moment. Det är i många fall svårt att avgöra om kontrollmomenten är relevanta för att åtgärda identifierade risker och om de är möjliga att genomföra. För de bolag som beskriver risker och moment mer utförligt bedömer kommunstyrelsen att kontrollmomenten är relevanta. Överlag ger bolagens internkontrollplaner intryck av att vara starkare knutna till deras verksamhet och grunduppdrag än nämndernas.

Under kommande verksamhetsår fortsätter kommunstyrelsen arbetet med att öka kunskap och förståelse om intern kontroll i kommunen. Detta görs genom utbildning om intern kontroll och genom kunskapsspridning över nämndgränserna om arbetet med den interna kontrollen. Det pågår ett utvecklingsarbete med fokus på intern kontroll på flera håll i kommunen. Kommunstyrelsen fortsätter att följa och stödja detta liksom utformningen av anvisningar för nämndernas interna kontroll.

Nämnderna har i sin interna kontroll identifierat risker och upptäckt brister som kan tyda på behov av ett kommunövergripande grepp. Ansvariga för det kommunövergripande arbete om dessa områden informeras om bristerna. Kommunstyrelsen fortsätter också arbetet med att se över och förändra de obligatoriska kontrollområdena och i samband med detta även arbeta för att internkontrollplanerna framöver ska innehålla kontrollmoment för alla delar av den verksamhet som respektive nämnd och bolag ansvarar för.

Väsentliga personalförhållanden

Jämställt och hållbart arbetsliv

Det har inte skett några omfattande förändringar i kommunens totala personalstruktur jämfört med 2018. Antalet tillsvidareanställda har fortsatt att öka, dock i mindre omfattning än vid en jämförelse mellan åren 2017 och 2018. I slutet av 2019 var 12 652 personer tillsvidareanställda. Kvinnor är fortfarande starkt överrepresenterade inom administration, vård och omsorg samt inom skol- och barnomsorgsarbete. Inom kultur, turism och fritidsarbete råder en jämnare könsfördelning. Fördelningen av kvinnor och män i chefsleden speglar fördelningen i verksamheten. Uttag av fyllnadstid och övertidsersättning har minskat jämfört med 2018 per den 31 december, vilket kan anses vara en normal variation.

Antal medarbetare i bolagen har ökat för varje år de senaste fem åren och var i medeltal 1019 personer under 2019. Det har inte skett några förändringar i bolagens personalstruktur jämfört med 2018. Andelen kvinnliga anställda i bolagen är något mindre än andelen anställda män, 44 procent jämfört med 56 procent.

Allmän personalstatistik	2015	2016	2017	2018	2019
Antal tillsvidareanställda medarbetare	11 109	11 407	11 672	12 332	12 652
Tillsvidareanställningar omräknat till heltider	10 250	10 796	11 203	11 959	12 298
Visstidsanställningar omräknat till heltider	1 198	1 257	1 344	1 731	1 356
Timavlönades arbetade timmar omräknat till heltider	1 304	1 380	1 249	1 319	1 471
Övertidsuttag omräknat till heltider	46	88	54	70	49
Fyllnadstidsuttag omräknat till heltider	49	93	56	57	50
Genomsnittlig ålder för tillsvidareanställda	47	46,2	45,9	45,7	45,6
Andel kvinnor tillsvidareanställda Uppsala kommun (%)	74,6	74,3	74,1	73,4	72,8
Andel män tillsvidareanställda Uppsala kommun (%)	25,4	25,7	25,9	26,6	27,2
Genomsnittligt antal anställda inom Stadshuskoncernen	819	879	922	952	1019
Andel kvinnor Stadshuskoncernen (%)	44,8	46,8	44,8	44,3	44,4
Andel män Stadshuskoncernen (%)	55,2	53,2	55,2	55,7	55,6

Uppsala kommun är den enda kommunen i Sverige som infört heltid som norm i alla verksamheter. Från och med januari 2019 har alla tillsvidareanställda medarbetare i Uppsala kommun en heltidsanställning. De knappt 6 procent av medarbetarna som fortfarande har en deltidsanställning ingår i de personalgrupper som undantagits från heltid som norm. Det handlar om personliga assistenter, skolläkare samt medarbetare med stadigvarande sjukersättning.

Heltid och deltid	2015	2016	2017	2018	2019
Andel deltidsanställda av tillsvidareanställda medarbetare	25,9	24	10,2	6,36	5,53
Andel deltidsanställda kvinnor av tillsvidareanställda medarbetare	26,8	24,8	8,7	4,79	3,99
Andel deltidsanställda män av tillsvidareanställda medarbetare	23,1	21,7	13,7	10,63	9,64

Införandet av heltid som norm har pågått i etapper under åren 2017–2019 och andelen medarbetare som arbetar heltid har ökat varje år sedan införandet började 2017. Från 1 januari 2020 införs en ny rätt till tjänstledighet, tjänstledighet från heltidsarbete. Den ger samtliga anställda med en tillsvidareanställning på heltid rätt att gå ner i tjänstgöringsgrad. Den nya tjänstledigheten införs för att öka jämställdheten inom kommunen, främja hållbara anställningar och skapa förutsättningar för kompetensförsörjning i framtiden.

Per den 31 december 2019 var den totala sjukfrånvaron 6,4 procent, vilket innebär att den i stort sett är oförändrad jämfört med förgående år vid samma tidpunkt. Sjukfrånvaron för samtliga åldersgrupper är i stort sett oförändrad jämfört med 2018 liksom sjukfrånvaron för både män och kvinnor. Kvinnor har fortsatt betydligt högre sjukfrånvaro jämfört med män. Per den 31 december 2019 var den totala sjukfrånvarotiden i bolagen 4,6 procent, vilket är en ökning jämfört med förgående år vid samma tidpunkt. Sjukfrånvaron för kvinnor i bolagen har ökat jämfört med 2018 medan sjukfrånvaron för män ligger på i stort sett samma nivå som tidigare år.

Sjukfrånvaro	2015	2016	2017	2018	2019
Total sjukfrånvarotid	6,2	7	6,9	6,3	6,4
Långtidssjukfrånvaro (>59 dagar) av total sjukfrånvarotid	58,7	54,9	55,8	42,7	X
Sjukfrånvaro kvinnor	7	7,9	7,8	7,1	7,2
Sjukfrånvaro män	4,2	4,6	4,5	4,2	4,3
Sjukfrånvaro åldersgrupp <30 år	4,5	6,2	5,6	5,3	5,5
Sjukfrånvaro åldersgrupp 30–49 år	5,9	6	6,1	6	6,1

Sjukfrånvaro åldersgrupp >49 år	7,2	8,4	8,4	7,1	7,1
Total sjukfrånvarotid, Stadshuskoncernen	3,9	3,4	4,2	3,9	4,6
Sjukfrånvaro kvinnor, Stadshuskoncernen	3,1	3,2	4,5	4,5	5,5
Sjukfrånvaro män, Stadshuskoncernen	3,4	3,3	3,9	3,5	3,9

För att säkerställa rättssäkerhet och likabehandling har en rehabiliteringsutbildning tagits fram under 2019. Utbildningen riktar sig till chefer och syftar till att ge verktyg, stöd och förutsättningar för att arbeta med sjukskrivna medarbetare. Uppsala kommun har också tecknat ett samverkansavtal med Försäkringskassan för särskilda insatser riktade till medarbetare som har varit frånvarande i 2,5 år eller mer.

Andel medarbetare som haft sex eller fler frånvarotillfällen under de senaste 12 månaderna har ökat jämfört med 2018 och ligger på 14 procent per den 31 december 2019. En större andel kvinnor (14 procent) har haft upprepade korttidssjukfrånvaro jämfört med män (8 procent). Arbetet med korttidssjukfrånvaro skiljer sig åt mellan nämnderna men det finns en medvetenhet och arbetet med att fånga upp tidiga signaler på ohälsa fortsätter. Flera förvaltningar har initierat projekt för att systematiskt arbeta med hög korttidssjukfrånvaro, bland annat genom tidiga omtankessamtal. Kommunens sjuktal visar att kvinnodominerade arbetsplatser procentuellt sett har högre sjukfrånvaro än mansdominerade arbetsplatser. En identifiering av riskindivider och riskarbetsplatser visar också att det är kvinnodominerade arbetsplatser som sticker ut. Inom bolagen hålls samtal vid upprepade korttidssjukfrånvaro, och det finns rutiner för att identifiera riskindivider på arbetsplatsen.

Antal rapporterade ärenden om tillbud och arbetsskador har ökat jämfört med föregående år. Andelen färdighanterade ärenden har också ökat jämfört med 2018, från 55 procent till 59 procent. Det är positivt att både antalet rapporterade och klarmarkerade ärenden har ökat jämfört med föregående år. Ökat antal ärenden indikerar att mörkertalet sjunker.

Andelen medarbetare som använder kommunens friskvårdsbidrag är i stort sett oförändrad. År 2019 har knappt 67 procent av de anställda som är berättigade använt sitt bidrag, 71 procent av kvinnorna och 58 procent av männen.

Kompetensförsörjning

Kommunens kompetensförsörjningsutmaningar skiljer sig åt mellan olika verksamhetsområden. Vissa verksamheter som har haft svårt att rekrytera och/eller behålla kompetens över tid har under året utvecklat arbetssätt och strukturer för att öka attraktiviteten och ge medarbetare större möjligheter att påverka arbete och verksamhetsutveckling. Andra verksamheter har haft en god tillgång på kompetenta sökande och har lyckats bra med att anställa de chefer och medarbetare som verksamheten behöver.

Framöver väntas underskott på kompetenser inom vissa yrkeskategorier, till exempel lärare, socionomer och undersköterskor. För större stadsbyggnadsprojekt är det också svårt att möta konkurrensen på marknaden. I nämnder som har svårt att rekrytera och behålla kompetens sker riktade satsningar av olika slag, både i form av strukturella förändringar och riktade insatser. Kommunstyrelsen stöttar nämnderna genom samordning av ett antal utvecklingsgrupper som arbetar nämndöverskridande med att attrahera och behålla prioriterade yrkeskategorier.

Under året har Uppsala kommun publicerat 1773 rekryteringsannonser. Antalet ansökningar har uppgått till cirka 49 450, vilket ger ett snitt på cirka 28 ansökningar per annons. Kommunstyrelsen har fortsatt förbättra kommunens rekryteringsprocess under året. Bland annat undersöks kandidatupplevelsen systematiskt, med målet att inhämta underlag för utvecklingsåtgärder. Kommunstyrelsen har även lanserat en ny kommunövergripande introduktionsprocess för chefer respektive medarbetare.

Nämnderna arbetar systematiskt och långsiktigt med kompetensförsörjningen. Dock krävs ett mer enhetligt tillvägagångssätt för kompetensplanering och kommunstyrelsen har påbörjat ett arbete för förbättrad gemensam styrning, uppföljning och analys under 2019.

I dagsläget är cirka 13 procent av kommunens medarbetare 60 år eller äldre. Under perioden 2020 till 2024 förväntas mellan 235 till 310 avgångar per år, förutsatt att dessa lämnar arbetet vid 65 års ålder. Högst andel pensionsavgångar fram till 2024 finns inom administrativt arbete och tekniskarbete. Drygt tio procent av chefer som är anställda per den 31 december 2019 beräknas gå i pension under perioden 2020 till 2024. Avgångarna kulminerar 2021 och 2024 med cirka 20 förväntade avgångar, varav flest på enhetschefsnivå. Rekrytering kommer inte lösa hela ersättningsbehovet. Arbetet med att engagera, utveckla och behålla chefer kommer därför att bli allt viktigare de närmsta åren.

Kommunstyrelsen har under året fortsatt med det kommungemensamma chefs- och ledarutvecklingsprogrammet, erbjudit kompetenshöjning genom öppna seminarier och workshops samt fortsatt att erbjuda mentorsprogram för chefer.

Kommunstyrelsen har även förberett och tagit in anmälningar till Ledarlabbet, ett program för medarbetare som har potential att bli chefer. Programmet startar under 2020. Kommunen är även delaktig och drivande i ett nyetablerat nätverk för erfarna chefer. Deltagarna kommer från kommunen, regionen, universitetet och näringslivet. Nämnderna har under året även genomfört verksamhetsanpassade chefs- och ledarutvecklingsaktiviteter, till exempel chefsdagar, coaching och grupputveckling.

Uppsala kommun införde en anställningsgaranti i september 2017 för nyutbildade barnskötare och undersköterskor. Syftet med garantin var att höja intresset för utbildningar och säkra återväxten mot dessa två yrken. Under 2019 fattade kommunstyrelsen beslut om att garantin kommer att upphöra från första mars 2020. Intresset för utbildningarna har ökat väsentligt och antalet utbildningsplatser har ökat, vilket gör att målet med anställningsgarantin är uppnått. Kommunen kommer ha ett fortsatt inflöde av studerande som omfattats av garantin under ytterligare tre år, vilket gynnar kompetensförsörjningen inom berörda verksamheten.

Attraktiv arbetsplats

Arbetet med att förskjuta arbetsmiljöarbetet mot hälsofrämjande och förebyggande insatser har fortsatt under 2019. Den årliga uppföljningen av det systematiska arbetsmiljöarbetet visar att nämnderna följer årsplaner och beslutade rutiner på området. Kommunstyrelsen stödjer arbetet med förbättringsarbete av ledningssystemet, vilket inkluderar arbetsmetoder och arenor för dialoger mellan chefer och medarbetare. Inom ramen för hållbart arbetsliv pågår ett projekt om framtidens utmaningar vad gäller arbetstid. Kravet att jobba längre behöver även mötas med ett antal möjliggörare, som till exempel generationsväxlingstjänster.

Uppsala kommun tillhör de kommuner bland R9-kommunerna som de senaste åren har haft minst skillnad i medianlön mellan kvinnor och män. R9-kommunernas

medianlönerna för 2019 är ännu inte framtagna och Uppsala kommuns lönekartläggning avseende 2019 är under bearbetning. Arbetet med att nå jämställda löner fortgår. Den lokala lärarlönesatsningen som initierades 2012 har fortsatt under 2019. Löneavtalet i Kommunals kollektivavtal (HÖK) innebär att det på utbildningsförvaltningen genomfördes en särskild lönesatsning på yrkesutbildade barnskötare, motsvarande 0,3 procent av Kommunals löneutrymme.

Kommunstyrelsen har fortsatt arbetet med att samordna kommunens varumärke som attraktiv arbetsgivare och tog emot en utmärkelse som Årets employer branding kommun 2019. Motiveringen var att kommunen bedriver ett kontinuerligt arbete med tydliga och starka resultat, och kan visa på den bredd av möjligheter som kommunen kan erbjuda som arbetsgivare.

Arbetet med att erbjuda fler människor med funktionsnedsättning arbete och sysselsättning i kommunens egen verksamhet har fortsatt under året. Nämnder och bolagsstyrelser har bidragit genom att till exempel erbjuda praktik och använda tjänster från kommunens egna sysselsättnings- och arbetsmarknadsverksamheter för intern service. Under 2019 infördes ett tillfälligt stopp för anvisning av extratjänster. Fokus under 2019 har därför i huvudsak varit nystartsjobb, lönebidragsanställning och offentligt skyddat arbete.

Verksamhetsutveckling

Företagens syn på kommunens service mäts genom NKI (nöjd kund-index). Kommunens resultat har förbättrats sedan år 2012, särskilt när det gäller bemötande, kompetens och rättssäkerhet. Sedan 2012 har Uppsalas företag på totalen ökat sin nöjdhet med hela 11 enheter, från NKI 61 till NKI 72 vilket är precis under snittet för samtliga kommuner som mäter NKI.

Kommunen har fortsatt med kompetenshöjande insatser, baserat på prioriterade utmaningar och uppdrag. En satsning har haft i syfte att förkorta och effektivisera etableringstider och mottagande för nyanlända i flera av kommunens nämnder. Målet var att öka kunskapen om jämställdhet, tillgänglighet och ickediskriminering i arbetet med nyanlända. Kommunstyrelsen har erbjudit utbildningar med målet att öka kunskapen och kompetensen inom social hållbarhet för både chefer och medarbetare. Utbildningarna har bland annat behandlat barnrätt, rättighetsbaserat arbetssätt och hbtq-frågor. När det gäller relationen till företag i kommunen har kommunstyrelsen anordnat kompetenshöjning inom företagsservice med fokus på kommunikation och bemötande.

Arbetet med att införa en tillitsbaserad styrning där medarbetares kompetens, engagemang och kreativitet ta tillvara har fortsatt under 2019. För att stödja inriktningen anordnades en koncerngemensam chefsdag under hösten på temat Välkomna nyskapande, mod och innovation. Flera nämnder har även genomfört åtgärder för att främja ett aktivt ledar- och medarbetarskap som möjliggör verksamhetsutveckling och medledarskap utifrån kommunens värdegrund. Kommunstyrelsen stödjer nämndernas arbete, genom att erbjuda beprövade modeller för utveckling av välfungerande arbetsgrupper och olika metoder för dialoger mellan chef och medarbetare.

Året medarbetarundersökning hade en svarsfrekvens på 74 procent, vilket är två procentenheter lägre jämfört med 2018. Totalindex för Uppsala kommun i sin helhet har stigit med en enhet per år sedan 2017 och når för 2019 värde 75.

Under perioden 2017–2019 har index för ledarskap respektive arbetssituation stigit med tre enheter vardera. Resultatet för delindexen motivation och styrning ligger stabilt jämfört med föregående år. För delindex andra viktiga frågor visar årets resultat en förbättring med en enhet jämfört med föregående år. Detta innebär att kommunen nu är tillbaka på indexvärde 79, vilket är lika med 2017 års nivå. På aggregerad nivå ligger kvinnor i genomsnitt en indexenhet högre i sina svar än männen. Inom områdena motivation och styrning har kvinnorna något högre genomsnittsvärden än män medan det omvända gäller inom område arbetssituation. Utifrån ett totalindexperspektiv har chefer högre genomsnittligt resultat för delindex motivation och andra viktiga frågor. Inom delindex arbetssituation ger chefer lägre svar än anställda som inte är chefer.

För att möjliggöra jämförelser med andra kommuner innefattar Uppsala kommuns medarbetarundersökning de nio gemensamma enkätfrågorna för hållbart medarbetarengagemang (HME). Dessa nio frågor återfinns inom områdena motivation, ledarskap och styrning. Jämförelsemöjligheterna skapas genom att enkätsvaren för dessa nio frågor redovisas i Kolada, som är en nyckeltalsdatabas för kommuner och regioner. Index för hållbart medarbetarengagemang (HME) 2019 visar på en förbättring av totalindex jämfört med 2018 och når i år värde 78. Motivationsindex ligger stabilt på samma värde som föregående år medan HME-index för ledarskap och styrning har förbättrats med två indexenheter vardera. Ledarskap når värde 79 och styrning når värde 78. Uppsala kommun har i stort sett samma HME-värden som ett genomsnitt för alla kommuner, men med något högre värde än genomsnittet inom ledarskapsindex. Kommunens motivationsindex är däremot något sämre, 78 för Uppsala och 79 för genomsnittet.

Sammanfattande analys och aktuella utmaningar

Med fler äldre och yngre invånare, fortsatt tillväxt, snabb teknikutveckling och ökad rörlighet inom befolkningen så förändras det kommunala servicebehovet. Redan idag finns en utmaning att kompetensförsörja verksamheten och mycket pekar på att kommunen behöver arbeta mer systematiskt och träffsäkert för att ha rätt kompetens på rätt plats vid rätt tidpunkt.

Uppsala kommun har haft en positiv utveckling de senaste åren och det gångna året visar att kommunkoncernen är på rätt väg, både i förhållande till inriktningsmål och Agenda 2030. Merparten av processer, metoder och rutiner för kompetensförsörjning, systematiskt arbetsmiljöarbete samt lönebildning är på plats. Omvärldsanalys, verksamhetsplanering och kompetensplanering systematiseras allt mer. Detta ger förutsättningar för kommunen att kompetensförsörja verksamheten, både utifrån förändrade servicebehov och arbetsmarknadspolitiska målsättningar.

Det finns dock några områden som särskilt bör uppmärksammas.

I delar av verksamheten har kommunen en hög sjukfrånvaro, arbetsbelastningen upplevs som hög och chefer bedömer att de har svårt att hinna med sitt chefs- och ledaruppdrag inom ordinarie arbetstid. Personalomsättningen är relativt hög för chefer, en av verksamhetens viktigaste nyckelfunktioner. Kvinnodominerade arbetsplatser med stora arbetsgrupper verkar, baserat på hittills genomförda analyser, vara särskilt påverkade av en eller flera av dessa effekter. Här behöver kommunstyrelsen samverka med nämnder och bolag för att stabilisera läget och på sikt vända utvecklingen. Vägval och prioriterade åtgärder behöver baseras på gemensam förståelse och analys. Det finns även uppdrag för kommunstyrelsen och nämnderna att jobba vidare med dessa frågor. Bland annat ska arbetet med att

eliminera strukturella skillnader i arbetsförhållanden som kan beror på könstillhörighet. Ett annat uppdrag handlar om att se över villkor och strukturella förutsättningar för chefsuppdraget.

Arbetet med att engagera och utveckla medarbetare för att ta tillvara den kompetenspotential de besitter tillsammans kommer vara fortsatt avgörande för att klara det kommunala uppdraget. För att lyckas behövs en komplex sammansättning av arbete med styrmodeller, medarbetarskap, chefs- och ledarskap, kompetensutveckling och arbetsmiljö. Även här har koncernen ett bra utgångsläge med de förändringar i styrning och organisation som genomförts de senaste fyra åren.

Kommunkoncernen behöver öka förmågan att ta tillvara på redan genomförda förändringar. Med heltid som norm, fler som vill arbeta mer och längre upp i åldrarna behöver till exempel förmågan att samplanera bemanningen inom och mellan olika verksamheter öka. När teknik ger nya förutsättningar och möjligheter behöver förmågan att dra full nytta av den.

Koncernen behöver förstå och förhålla sig till värderingsförändringar på arbetsmarknaden. Mer individuella och globala värderingar förändrar förväntningar på medarbetarskapet, och kommer sannolikt att driva på en ökad rörlighet på arbetsmarknaden. Omvärldsanalyser pekar på att chefskapet kommer att bli en allt mindre attraktiv yrkesroll, åtminstone om förutsättningarna för chefsrollen inte förändras mot att innehålla mer av ledarskap och mindre av administrativa göromål.

För att möta kompetensförsörjningsutmaningarna och klara förändringstakten behövs flexibilitet men samtidigt stabilitet, systematik och enhetlighet. Att göra avvägningen mellan dessa olika perspektiv och uppnå balans, bedöms som en viktig framgångsfaktor.

Förväntad utveckling

Kommunens förväntade utveckling beror i hög grad på vad som sker utanför den kommunala organisationen. I avsnittet *Uppsalas omvärld* beskrivs exempelvis befolkningsutveckling, arbetsmarknad, näringsliv och konjunktur. I det här avsnittet beskrivs hur omvärldstrender kan komma att påverka genom att de sätter förändringstryck på kommunen.

Nio trender med påverkan på kommunens verksamheter

Varje år tar Uppsala kommun fram en omvärldsanalys. Syftet är att bevaka och upptäcka trender och händelser som påverkar kommunens verksamhet. Insikterna från analysen ligger till grund för hur kommunen sätter mål och planerar sin verksamhet.

I 2019 års omvärldsanalys analyseras nio aktuella trender som påverkar Uppsala kommun. Trenderna är identifierade och framlyfta eftersom de bedöms ha stor påverkan på Uppsalas förutsättningar att utvecklas till en socialt, ekologiskt och ekonomiskt hållbar kommun med upp emot 340 000 invånare år 2050.

Värderingsförändring	Demografisk förändring	Teknikutveckling	Globalisering	Klimatförändring
Ökad polarisering Ökat fokus på jämställdhet Ökad mångfald	Ökat fokus på livsmiljö och boende Åldrande befolkning	Ökad digitalisering Förändrade kompetens och utbildningsbehov	Ökad internationalisering och ökad global rörlighet	Miljö- och klimatförändringar

Figur: De nio trenderna, och deras koppling till de fem globala trenderna – värderingsförändring, demografisk förändring, teknikutveckling, globalisering och klimatförändring.

Varje trend har en sammanfattning med slutsatser som kallas förändringstryck. Förändringstrycken visar vad kommunen kan göra för att möta och hantera trender och andra omvärldsfaktorer.

Omvärldens förändringstryck på verksamheterna

En viktig utgångspunkt för den kommungemensamma omvärldsanalysen är verksamheternas egna beskrivningar av hur förändringar i omvärlden påverkar verksamheten. En genomgång av det samlade materialet pekar på vissa gemensamma framtidsutmaningar:

- Växande kommun ställer krav på flertalet verksamheter.
- Verksamheter möter nya krav och förväntningar på välfärden.
- Den förändrade demografin – med fler barn och äldre – ökar efterfrågan på kommunens verksamheter, samtidigt som den påverkar finansieringen av välfärden.
- Behov att möta och hantera kompetensförsörjning.
- Digitalisering ger möjligheter, men skapar också utmaningar.
- Social oro och ohälsa ökar, betydelsen av tidiga och samordnade insatser lyfts.
- Miljö- och klimatförändringar ökar risken för krissituationer.

Sammantaget handlar framtidsutmaningarna om behovet av att hitta nya sätt att styra och leda verksamheten, att växa på ett hållbart sätt och att anpassa verksamheter till ett mer ansträngt ekonomiskt läge. Utifrån dessa beskrivningar har tre tongivande förändringstryck – slutsatser – med särskilt stor påverkan på kommunens verksamheter lyfts fram.

Tre viktiga slutsatser från omvärldsanalysen

I omvärldsanalysen har tre tongivande förändringstryck – slutsatser – lyfts som särskilt viktiga att ha ett gemensamt fokus på. Det är förändringstryck som flera av kommunens förvaltningar och bolag har resonerat om i sina beskrivningar av hur omvärldsförändringar påverkar verksamheten.

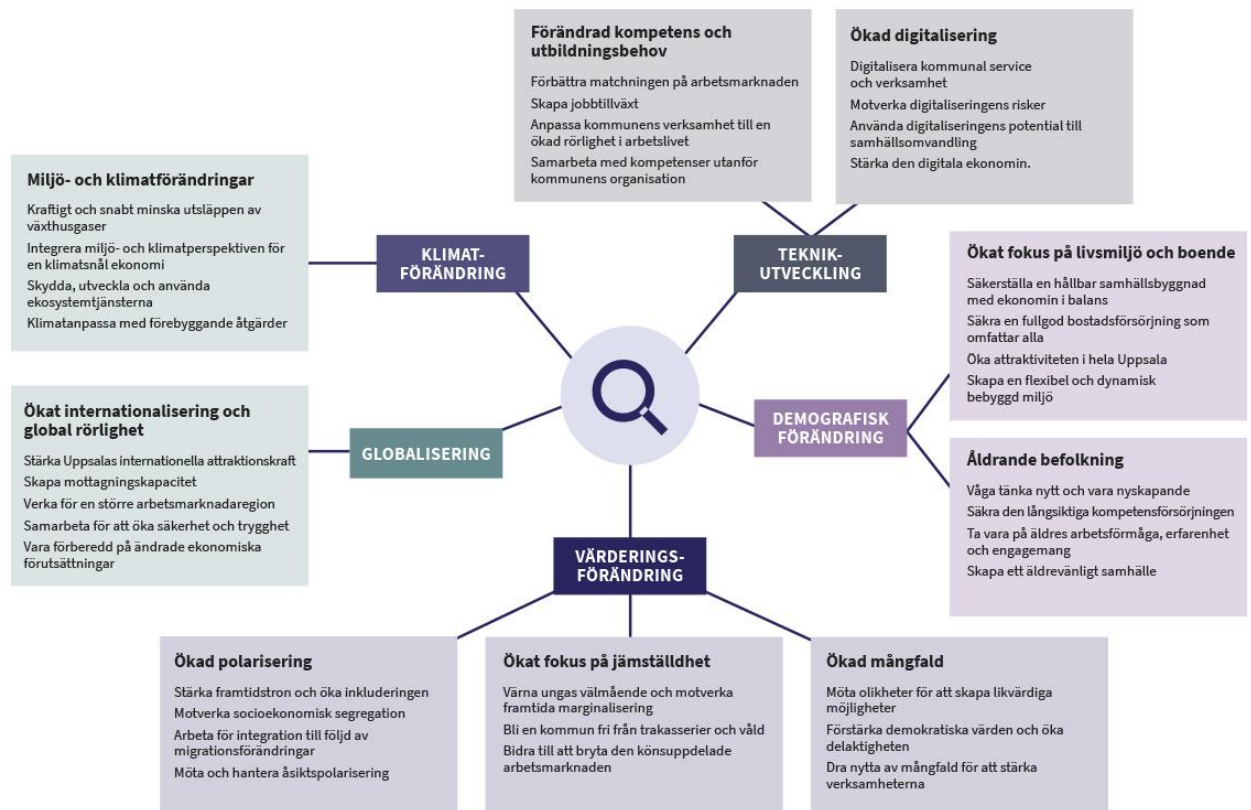
De tre förändringstrycken lyfter behovet av att kommunens verksamheter effektiviseras för att möta demografiska förändringar och förväntningarna hos dem som bor, verkar och besöker Uppsala. De pekar också på behovet av att den fysiska planeringen – i den växande kommunen – går i takt med det långsiktiga hållbarhetsarbetet och att den sociala sammanhållningen främjas.

De tre förändringstrycken är:

Stärka framtidstron och öka inkluderingen. Samhällsklimatet upplevs som allt hårdare. Lokalt kan detta ta sig uttryck i form av social oro och en ökad närvaro av icke-demokratiska krafter och metoder. Känslan av trygghet och inkludering i samhället behöver stärkas, främst för unga, genom tidiga och samordnade insatser inom utbildningssystem, socialtjänst och kultur- och fritidsverksamhet. Kommunens resurser behöver fördelas på ett sätt som ökar förutsättningarna för jämlika levnadsvillkor.

Säkerställa en hållbar samhällsbyggnad med ekonomin i balans. Uppsala står inför en snabb expansion. En utmaning består i att bygga ut den kommunala verksamheten, infrastrukturen och bostadsbeståndet i takt med att befolkningen växer. För att säkra en långsiktigt hållbar samhällsbyggnad och klara finansieringen krävs god ekonomisk hushållning, stärkt fokus på näringslivstillväxt, planering och samverkan såväl inom kommunkoncernen som med externa aktörer.

Våga tänka nytt och vara nyskapande. Den förändrade demografiska strukturen innebär att färre personer kommer att försörja fler framöver, samtidigt som behoven ökar i de personalintensiva verksamheterna som barnomsorg, skola och äldreomsorg. För att skapa effektiva och kvalitativa välfärdstjänster behöver kommunen tänka och arbeta annorlunda i framtiden. Innovationer, digitalisering, införandet av välfärdsteknik och en ökad samverkan såväl inom kommunkoncernen som med externa aktörer är åtgärder som kommunen kan använda sig av för att uppnå ett mer effektivt resursutnyttjande.

Figur: Sammanfattande bild över trender och förändringstryck på Uppsala kommun

Driftsredovisning

Varifrån kommer pengarna och vad används de till?

Intäkter, procent

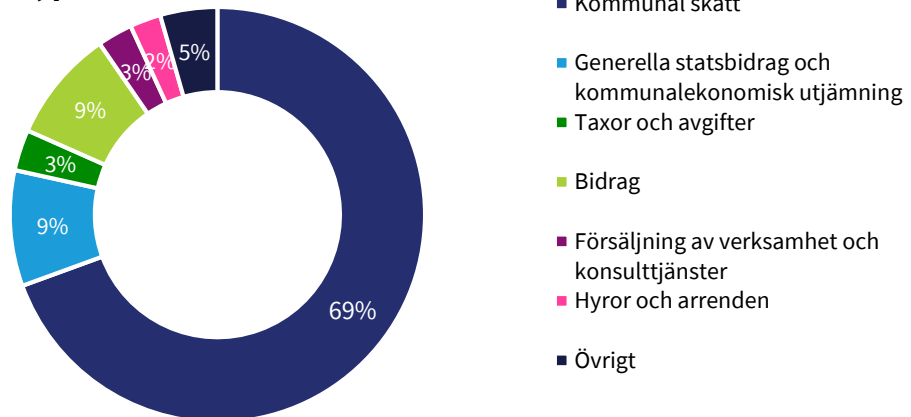

Diagram: Kommunens intäkter fördelade mellan typ av intäkt. Källa: kommunens ekonomisystem.

Kostnader, procent

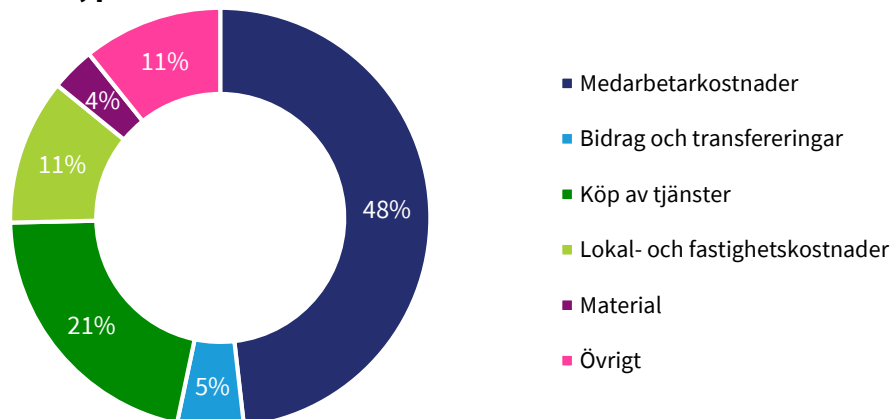

Diagram: Kommunens kostnader fördelad på typ av kostnad. Källa: kommunens ekonomisystem.

Nettokostnadernas fördelning på olika verksamheter, procent

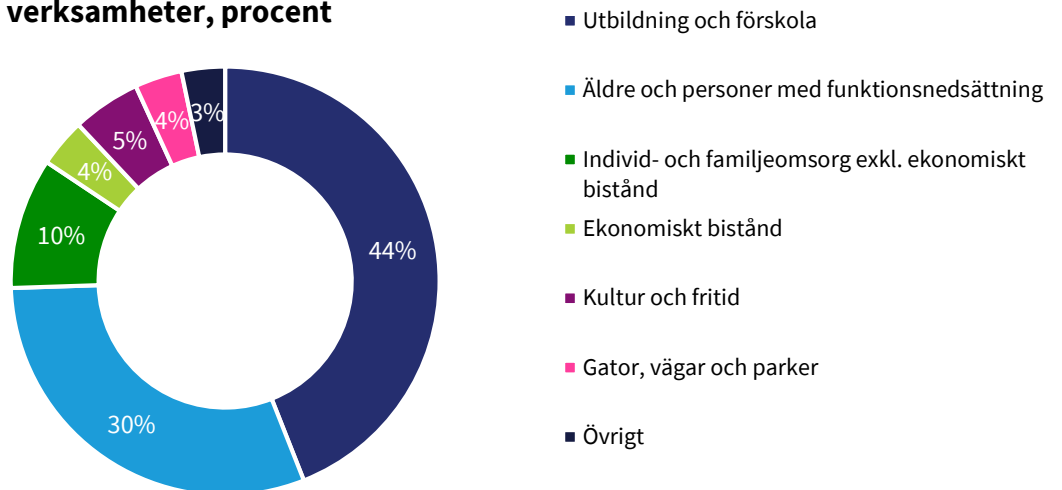

Diagram: Kommunens nettokostnad fördelad på verksamhet. Källa: kommunens ekonomisystem. Nettokostnaderna är det som återstår av de löpande kostnaderna efter avdrag för intäkter, exempelvis barnomsorgsavgifter och avgifter för äldreomsorg och bygglov.

Externt köpt verksamhet, procent

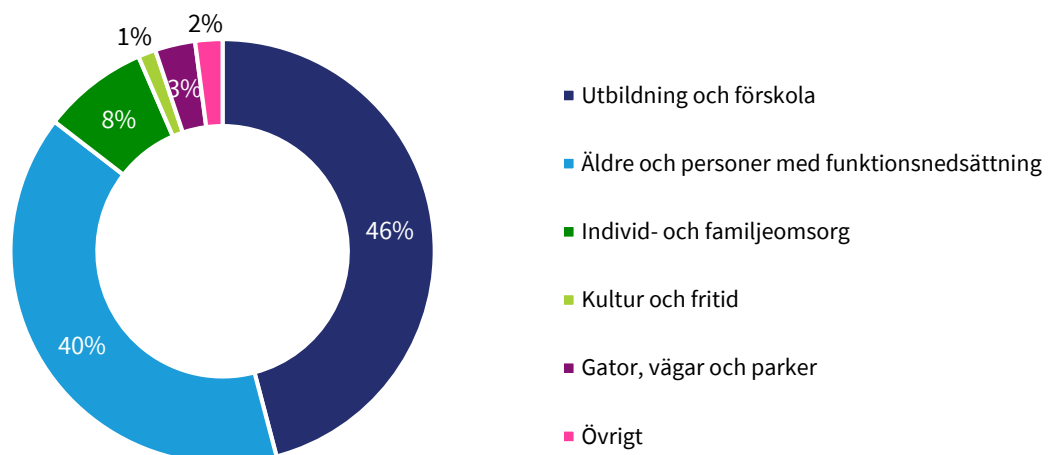

Diagram: Hur kommunens köp av verksamhet av privata utförare fördelas mellan verksamheter. Under 2019 köptes verksamhet av privata utförare för 3 266 miljoner kronor. Källa: kommunens ekonomisystem.

Verksamhet i förvaltningsform – nämnder

Följande avsnitt beskriver utvecklingen inom nämndernas verksamhet mer nyanserat. En översikt över statusen för nämndernas arbete med fullmäktiges mål och uppdrag finns i bilaga 1. I varje nämndavsnitt presenteras statusen för kommunfullmäktiges uppdrag till nämnden. Det handlar förutom om uppdrag från Mål och budget 2019 om kvarvarande uppdrag från tidigare Mål och budget och om uppdrag som kommunfullmäktige givit nämnden vid annat tillfälle än Mål och budget och som har sorterats in under relevant inriktningsmål. Värt att notera är att bedömningen av nämndens bidrag till inriktningsmålen utveckling baseras på både fullmäktiges uppdrag och övrig verksamhet som nämnden bedriver.

I redovisningen hänvisas ibland till jämförbara kommuner. Om inget annat sägs handlar det om kommunerna i jämförelsenätverket R9 där förutom Uppsala också Eskilstuna, Gävle, Jönköping, Linköping, Norrköping, Södertälje, Västerås och Örebro ingår. För den som är intresserad går det att hitta genomsnittliga resultat för R9-kommunerna i databasen Kolada på www.kolada.se genom att uppge Resultatnätverket R9 i sökningen av kommun.

Översikt över kommunens nämnder

Nettokostnad och resultat per nämnd					
Belopp i miljoner kronor	Intäkter exkl. kommunbidrag	Total kostnad	Netto-kostnad	Kommun-bidrag	Resultat 2019
Utbildningsnämnden	888	-5 996	-5 108	5 172	65
Arbetsmarknadsnämnden	402	-1 120	-718	723	5
Socialnämnden	181	-945	-763	738	-25
Omsorgsnämnden	234	-1 911	-1 677	1 618	-60
Äldrenämnden	460	-2 316	-1 856	1 848	-8
Kulturnämnden	45	-389	-344	346	2
Idrotts- och fritidsnämnden	60	-344	-284	289	5
Gatu- och samhällsmiljönämnden	154	-673	-519	472	-47
Plan och byggnadsnämnden	60	-141	-81	74	-7
Namngivningsnämnden	0	-1	-1	2	0
Räddningsnämnden	64	-224	-160	161	1
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	43	-67	-24	24	0
Överförmyndarnämnden	16	-37	-21	23	3
Kommunstyrelsen	2 559	-2 904	-345	487	142
Valnämnden	5	-10	-6	6	0
Finansförvaltningen	14 690	-14 291	-	-	399
Totalt kommunen			-11 907	11 983	475

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen styr, leder och samordnar arbetet med kommunens verksamhet och ekonomi, följer upp och rapporterar till kommunfullmäktige och samordnar verksamheten mellan kommunens nämnder. Kommunstyrelsen har även uppsiktsplikt över övriga nämnders verksamhet, inklusive de gemensamma nämndernas och de kommunala bolagens verksamhet. Kommunstyrelsen bereder ärenden inför kommunfullmäktige och ansvarar för att fullmäktiges beslut genomförs.

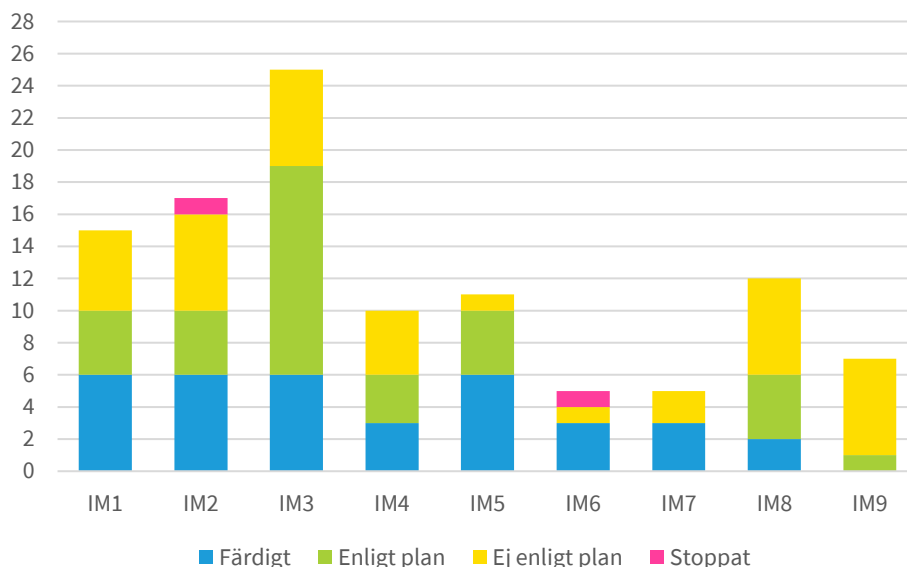
Kommunstyrelsen leder planering och utveckling, följer upp och analyserar inom strategiskt viktiga politiska områden som exempelvis de tre hållbarhetsdimensionerna social, ekologisk och ekonomisk inkluderande det näringslivspolitiska arbetet. Dessutom har kommunstyrelsen ett särskilt ansvar för kommunens ekonomi, IT, arbetsgivarfrågor, mark och exploatering, landsbygdsfrågor, samt kris och beredskap. Som kommunens arkivmyndighet har kommunstyrelsen ett övergripande ansvar för kommunens arkivfrågor.

Uppsala kommun ska ge de som bor, verkar och besöker Uppsala välfärdstjänster och service av god kvalitet. För att klara av att tillgodose dessa behov är det nödvändigt att ständigt utveckla arbetssätt, organisation och medarbetare. För att utveckla en modern och effektiv förvaltning har Uppsala kommun en centraliserad stabsorganisation som leder och stödjer nämnder och bolag.

Mål och uppdrag från kommunfullmäktige

Kommunstyrelsen har tilldelats betydligt fler uppdrag från kommunfullmäktige jämfört med andra nämnder och bolagsstyrelser. Kommunstyrelsen har blivit färdig med 35 av 107 uppdrag under året. 33 uppdrag pågår enligt plan. 37 uppdrag är försenade jämfört med ursprunglig plan. Två uppdrag har stoppats och kommer inte att genomföras då de inte tillhör nämndens verksamhetsområde. Nästan alla försenade uppdrag beräknas bli färdiga 2020. De försenade uppdragen handlar i flera fall om att det finns beslutsunderlag framtaget, men att beslutet kommer att fattas under år 2020. Exempel på detta är uppdrag som rör dricksvattenförsörjningen, solkommunstrategi, sociala investeringar och rekreationsanläggningar. De uppdrag som är stoppade avser uppdrag som kommunfullmäktige riktade till samtliga nämnder i Mål och budget 2019–2021, men som enbart avser ett fåtal.

Utifrån sina ansvarsområden bedöms kommunstyrelsen ha bidragit till kommunfullmäktiges inriktningsmål.

Observera att diagrammet över kommunfullmäktiges uppdrag till kommunstyrelsen har en annan skala än för övriga nämnder och bolagsstyrelser, eftersom kommunstyrelsen har så pass många fler uppdrag.

Kommunstyrelsen har exempelvis:

- tecknat en ny samverkansöverenskommelse med polisen om gemensamma prioriteringar för nolltolerans mot brott och ett tryggare Uppsala.
- beslutat om handlingsplan Bostad för alla för att säkerställa att kommunen arbetar aktivt för att skapa bostäder som fler har möjlighet att efterfråga.
- invigt två nya servicepunkter på landsbygden som samlar olika former av kommersiell service och skapar nya mötesplatser i bygderna.
- öppnat ett nytt kommungemensamt kontaktcenter som är en första ingång till kommunen för frågor, synpunkter och felanmälningar.
- möjliggjort för landsbygdsbor att påverka sin närmiljö och sin bygds utveckling genom medborgarbudget i Hammarskog, Vänge och Skogstibble.
- startat en utbildning för operatörer inom Life Science och ett samarbete inom talangattraktion för att stärka det lokala näringslivets kompetensförsörjning.
- inrättat ett upphandlingsråd som bidrar till att öka dialogen med marknaden och utveckla upphandlingsprocessen.
- tillsammans med övriga medlemmar i Uppsala klimatprotokoll beslutat att skärpa klimatmålen i linje med Parisavtalets åtagande.
- beslutat om program och handlingsplan för Uppsala kommuns barn- och ungdomspolitik för att stärka barnperspektivet i kommunen.
- utvecklat arbetet med kameraövervakning och ordningsvakter. Kommunen har fått tillstånd att sätta upp fler kameror i centrum för att öka tryggheten.
- tagit fram 10 lokalförsörjningsplaner som ska säkerställa ändamålsenliga och kostnadseffektiva lokaler till kommunens verksamheter.
- anlitat 15 demokratiambassadörer inför valet till Europaparlamentet för att öka valdeltagandet i områden och grupper där det tidigare varit lågt.
- infört ett e-arkiv som gör arkiverad information långsiktigt tillgänglig och användbar.
- genomfört flera satsningar på chefs- och ledarutveckling och på kompetensutveckling inom förändringsledning.
- fortsatt arbetet med att stärka varumärket som en attraktiv arbetsgivare. Uppsala utsågs 2019 till årets employer-branding-kommun.

Ekonomiskt utfall

Kommunstyrelsens resultat för 2019 är ett överskott om 142 miljoner kronor, varav 52 miljoner kronor avser kommunledning och 89 miljoner kronor avser stadsbyggnad.

Kommunstyrelsen				
Belopp i miljoner kronor	Kommunbidrag 2019	Resultat		Helårsprognos 201908
		Bokslut 2019	Bokslut 2018	
Politisk verksamhet	66	2	3	2
Infrastruktur, stadsbyggnad m.m	235	-19	65	39
Fritid och kultur	16	1	-8	3
Grundskola, förskoleklass och fritidshem	0	-2	-2	-2
Vård och omsorg	0	-3	1	-3
Affärsverksamhet	0	150	2	10
Kommunledning och gemensam verksamhet	170	13	-9	14
Nämnden totalt	487	142	52	64

	KF-budget 2019	Bokslut 2019	Bokslut 2018	Helårsprognos 201908
Investeringar	853	558	328	180
Extern finansiering		-141	-132	6

Inom kommunledning är resultatet ett överskott på 52 miljoner kronor. Överskottet beror till stor del på att externa medel har erhållits avseende delar i Handlingsplan Gottsunda, varför budgeterade medel inte nyttjas i de delar som täcks av de externa medlen. En bidragande orsak till överskottet är också att förfogandemedel inte har nyttjats i budgeterad omfattning. Gemensam service bidrar med högre intäkter genom ökade volymer främst inom måltidsservice. För stabsverksamheten är resultatet något högre än budgeterat, vilket främst förklaras av lägre personalkostnader än budgeterat inom vissa staber. De insatser som budgeterats för att främja näringslivet har också haft något lägre kostnader än planerat.

Mot bakgrund av att flera nämnder under året prognostiserat underskott har kommunledningskontoret sökt extra besparingar under året samt varit allmänt återhållsamma så att resultatet för nämndverksamheten sammantaget förbättras.

Kommunstyrelsens verksamhet inom stadsbyggnad visar ett resultat på 89 miljoner kronor. I bokslutsresultatet ingår flera större jämförelsestörande poster inom såväl exploaterings- som fastighetsverksamheten vilket förklarar merparten av avvikelserna mot prognos.

För mark- och exploateringsverksamheten är resultatet ett underskott om 66 miljoner kronor. I utfallet ingår effekter av årets markförsäljning som ger ett nettoöverskott på 228 miljoner kronor vilket är 181 miljoner kronor högre än budget, en nedskrivning av markvärdet i Ulleråker-projektet kopplat till reviderat projektdirektiv, 191 miljoner kronor, samt ombokningar av historiska poster till följd av kvalitetssäkringsarbetet, 23 miljoner kronor. Dessa jämförelsestörande poster förklarar merparten av årets resultat samt avvikelse mot budget och prognos. Avvikelse finns även inom Ulleråkers fastighetsförvaltning till följd av omställning av elförsörjningen inom området samt högre kostnader för internränta och fastighetsskatt. Bygglögniskcenter visar också underskott på grund av att färre anslutna byggaktörer än förväntat.

Fastighetsverksamhetens resultat uppgår till 152 miljoner kronor. Försäljningsvinster från avyttring av bostadsrätter uppgår till 142 miljoner kronor, varav 137 miljoner

kronor är hänförlig till återförsäljning av bostadsrätter till Brf Leopold, vilket förklarar merparten av avvikelsen mot budget och prognos. Exklusive försäljningsvinsterna uppgår resultatet till 11 miljoner kronor vilket är ett netto av i huvudsak överskott från uthyrning till externa hyresgäster, lägre underhållskostnader samt underskott på grund av vakanta lokaler.

Inom strategisk planering har omprioriteringar gjorts inom ram för att styra resurser mot Uppsala spårvägs projektledning som flyttats in till strategisk planering under 2019 och inte fanns med i årets budget.

Investeringar

Kommunstyrelsens investeringsmedel för 2019 uppgår till 853 miljoner kronor, varav 132 miljoner kronor avser investeringsmedel som överförts från 2018. Under året uppgår investeringarna till 558 miljoner kronor, varav 38 miljoner kronor inom kommunledning och 521 miljoner kronor inom stadsbyggnad. Erhållen finansieringen för anläggningar inom exploateringsverksamheten uppgår till 141 miljoner kronor.

Inom kommunledning avser investeringsutgifterna främst IT-investeringar. Till 2020 beräknas 13 miljoner kronor att föras över för pågående IT-investeringar. Inom ramen finns medel även avsatta för inrättande av en mikrofond för sociala företag som inte nyttjats, utan arbetet har istället hanterats genom beviljande av lån.

Inom stadsbyggnad har fastighetsverksamheten investerat bland annat i en värmeanläggning vid Jälla och i ombyggnation och utrustning av Sågargatan till aktivitetsbaserat kontor. Investeringarna är lägre än beräknat då flera pågående projekt blivit fördröjda bland annat inom Ulleråkers fastighetsförvaltning där en ny fastighetsstrategi inväntas. Till 2020 begärs 58 miljoner kronor överföras för pågående fastighetsprojekt såsom Hammarskog och lägenhetsupprustning inom Leopold samt 44 miljoner kronor för solenergianläggning som ska uppföras enligt kommunstyrelsens beslut 2018. I enlighet med kommunstyrelsens beslut i juni 2019 (KSN-2018-2735) har kommunen förvärvat fastigheten Gamla Uppsala 99:1 från bostadsrättsföreningen Leopold, med en köpeskilling om 160 miljoner kronor. Bakgrunden till förvärvet är att föreningen har trätt i likvidation per den 3 maj 2019. Kommunen och bostadsrättsföreningen Leopold har ingått både ett bostadsöverlåtelseavtal och ett fastighetsöverlåtelseavtal. Kommunen har avyttrat samtliga bostadsrätter till föreningen och därefter förvärvat fastigheten utan upplåtna bostadsrätter.

Inom exploateringsverksamheten uppgår de strategiska markförvärven till 47 miljoner kronor. Inga markförvärv kopplade till genomförande av Uppsalapaketet har skett under året, förberedelse pågår för förvärv under kommande år. Utöver dessa skattefinansierade investeringar har exploateringsverksamheten investerat i utbyggnad av allmänna anläggningar (infrastruktur, vägar, cykelvägar, parker) inom exploateringsverksamheten med finansiering från byggaktörer eller markförsäljning. Dessa anläggningsutgifter uppgår till totalt 272 miljoner kronor 2019, där utbyggnad inom de stora projekten Rosendal och Östra Salabacke står för drygt hälften. Finansiering som erhållits i samband med markförsäljning eller enligt avtal uppgår till 141 miljoner kronor.

Utveckling inom nämndens ansvarsområden

Hållbar samhällsbyggnad

Planering pågår av genomförandet av överenskommelsen med staten om det så kallade Uppsalapaketet. Under 2019 har kommunstyrelsen beslutat om program- och projektdirektiv för Uppsala spårväg och Uppsala central. Arbete med en fördjupad översiktsplan för sydöstra stadsdelarna som innehåller över 20 000 bostäder är påbörjad med sikte på samråd under våren 2020.

Uppsalamodellen för markanvisningar används för att stärka en socialt hållbar utveckling. Bland annat har mark sålts för kooperativa hyresrätter och för hyresrätter med lägre nyproduktionshyror i Rosendal. I februari beslutade kommunstyrelsen om handlingsplanen Bostad för alla. Handlingsplanen knyter an till riktlinjer för bostadsförsörjning 2016–2019 och belyser att Uppsala kommun behöver arbeta aktivt för att skapa bostäder som fler har möjlighet att efterfråga.

Innovationer, digitalisering och miljö- och klimatdrivet arbete ger möjligheter att möta samhällets utmaningar på ett effektivt och hållbart sätt och är bärande i de stora samhällsbyggnadsprojekten. En del i detta arbete är införandet av systemstöd för att visa staden i 3D vilket ger överskådlig och lättillgänglig information om pågående planering och stadsutveckling. Projektet Teknisk försörjning leder en innovationsprocess i samverkan med marknaden för att ta fram ett förslag till systemval för teknisk försörjning av de sydöstra stadsdelarna.

Kommunen har fått ett projektstöd av Tillväxtverket på cirka 3,5 miljoner kronor för att förbättra servicen på landsbygderna genom att etablera så kallade servicepunkter. Målet i projektet är att skapa nya mötesplatser i bygderna genom att samla kommersiell service såsom dagligvaror och post. Två servicepunkter invigdes 2018. Under 2019 har två nya servicepunkter öppnats i Vattholma och Tuna Alunda. Ytterligare fem servicepunkter planeras under 2020.

Aktivt klimat- och miljöarbete

Kommunstyrelsen leder och samordnar utvecklingen av Uppsala klimatprotokoll. Under 2019 har klimatprotokollet beslutat att skärpa klimatmålen och öka takten i klimatomställningen. Målsättningens utgångspunkt är att utsläppen ska minska i den takt som krävs för att ligga i linje med Parisavtalets åtagande. Arbete pågår även med att ta fram en klimafärdplan för kommunens klimatmål.

Arbetet med att fasa ut fossil plast har intensifierats. Under 2019 har kommunstyrelsen tagit fram vägledning, ett livscykelverktyg och en webbutbildning i syfte att minska klimatpåverkan vid inköp och användning av plastprodukter. Piloter har satts igång inom olika verksamheter för att påbörja minskad användning av fossil plast i praktiken.

Kommunstyrelsen har i samverkan med bland annat BiogasÖst, Region Uppsala och Swedavia tagit fram långtgående hållbarhetskriterier som användes i upphandlingen av samhällsbetalda persontransporter. Upphandlingen är en del i att nå kommunens mål om fossilfria upphandlade transporter senast år 2023. Genom att kravställa på en ökad andel närproducerade drivmedel bidrar upphandlingen även till ett mer kretsloppsorienterat samhälle och en stärkt energisäkerhet.

Ett förslag till reviderat åtgärdsprogram för luftkvalitet har påbörjats. Under året har en utredning gjorts av orsaker och åtgärder för att klara kväveoxidkraven, bland annat en analys av genomfartstrafik på Kungsgatan. Kommunstyrelsen har också påbörjat ett arbete med att identifiera ekosystemtjänster i planarbetet. En naturdatabas med

geografisk koppling har tagits fram som möjliggör analys av var åtgärder för att utveckla ekosystemtjänster bör sättas in och vilken effekt de får på luftkvaliteten.

Tryggt och socialt hållbart samhälle

Arbetet med att minska brottsligheten och öka Uppsalabornas trygghet sker i samverkan med polisen och Brottsförebyggande rådet. Samverkan sker även med fastighetsägare, näringsliv, föreningsliv och civilsamhället. Under året har en ny samverkansöverenskommelse tecknats med polisen. Med gemensamma prioriteringar arbetar kommunen och polisen för nolltolerans mot brott och för ett tryggare Uppsala.

Ett aktivt arbete pågår för att bidra till polisens genomförande av ett nationellt kameraprojekt. Kommunen har beviljats uppsättning av ett antal bevakningskameror på olika platser i Uppsala centrum. På vissa av kommunens skolgårdar har det installerats kamerabevakning som är kopplat mot larmcentral. Kamerabevakningen har lett till att flera brott gällande skadegörelse har kunnat klarats upp av polisen.

Kommunstyrelsen samordnar arbetet med handlingsplan Gottsunda/Valsätra. Erfarenheterna från arbetet med handlingsplanen ligger till grund för en modell för att motverka segregation. En samverkanssatsning med Polisen och Brottsförebyggande rådet har startat i Gottsunda och ska pågå i sex år. Under året har fokus även varit på att utveckla det lokala områdesarbetet i Gränby. En handlingsplan med fokus på trygghet är under framtagande för Gränby för att fokusera och stärka arbetet.

Kommunfullmäktige beslutade i december 2019 om program och handlingsplan för Uppsala kommuns barn- och ungdomspolitik. Beslutet stärker barn- och ungdomsperspektivet och styrningen förväntas på kort sikt bidra till att kunskapen om barnrätt ökar i kommunen, på längre sikt leda till ett starkare barnperspektiv i kommunens beslut.

Hbtq-arbete är en viktig del i kommunens uppdrag att kunna garantera likvärdig service till alla invånare och en inkluderande arbetsmiljö på våra arbetsplatser. Kommunstyrelsen tillhandahåller grundutbildningar och möjlighet att hbtq-diplomera kommunens verksamheter. Totalt har 35 verksamheter hbtq-diplomerats.

Under hösten deltog Uppsala kommun i den regionala kärnkraftsövningen Havsörn. Övningen var århundradets hittills största civila samverkansövning där ca 1600 personer från 77 aktörer deltog. Uppsala kommun deltog i övningen med cirka 50 medarbetare. Övningen är en del i att stärka kommunens krishanteringsförmåga.

Ekonomisk hållbarhet och ett aktivt näringsliv

Målsättningen är att kommunstyrelsen tillsammans med näringslivets olika aktörer ska skapa förutsättningar för 2000 nya arbetstillfällen varje år. Under perioden 2010–2018 har antalet jobb i Uppsala kommun ökat med i genomsnitt 2 150 per år. Preliminära siffror för 2019 indikerar en något lägre tillväxttakt, till följd av en avmattad konjunktur och få lediga resurser. Kommunstyrelsen bedömer dock att det arbete som görs inom området når tänkt effekt under rådande omständigheter.

För att säkra konkurrenskraft och tillväxt i framtiden har Uppsala kommun tillsammans med Region Uppsala, Uppsala universitet och Sveriges Lantbruksuniversitetet påbörjat ett strategiskt arbete inom talangattraktion. Näringslivets kompetensförsörjning tillgodoses även genom start av en utbildning för produktionsoperatörer i Uppsalas största exportindustri, life science.

Under året har kommunstyrelsen inventerat pågående innovationsarbete i kommunkoncernen samt genomfört en innovationsvecka för att stärka innovationsarbetet. Inom pilotprojektet Ignite Public har tester med mindre utvecklingsprojekt genomförts med små företag. Det har bland annat resulterat i att Uppsala kommun utsågs till årets bästa samarbetspartner för startup-företag.

Nya krav på verksamhetsutveckling med stöd av digital teknik ställer höga krav på en samlad strategi. Under året har en ny policy och handlingsplan för digital transformation tagits fram i bred samverkan inom kommunen. Ett portföljkontor har införts för att samordna och koordinera större utvecklingsinitiativ med digitala inslag. Syftet är säkerställa enhetliga och kvalitetssäkrade underlag för att prioritera större utvecklingsinitiativ utifrån nytta och genomförbarhet.

Under 2019 har ett antal stora införandeprojekt genomförts, till exempel byte av telefoni, upphandling av verksamhetssystem för de sociala nämnderna och ett nytt verksamhetsstöd för HR. En stor utmaning har varit att få tillgängliga resurser att räckta till för att leverera i såväl ordinarie linjeverksamhet som i dessa förändringsarbeten.

Kommunstyrelsen har tagit fram en ny resursfördelningsmodell i syfte att bättre möta verksamhetens behov av resurser i förhållande till kostnads- och demografiutveckling över tid. För att lösa kommunens finansiering och stärka soliditeten har ett förslag på avyttring av delar av kommunkoncernens fastighetsbestånd tagits fram och beslutats av kommunfullmäktige. Utifrån detta har arbetet mot marknaden påbörjats.

Under 2019 slutfördes en genomlysning av samtliga exploateringsprojekt. Det medför att årets resultat belastas med 23 miljoner kronor för projektkostnader från tidigare år. Framöver kvalitetssäkras alla projekt löpande. Genom en långsiktigt hållbar styrning och redovisning av exploateringsverksamheten skapas förutsättningar för kommunen att göra rätt investeringar vid rätt tillfällen.

Demokratiskt samhälle med delaktiga medborgare

Kommunens förmåga att säkra öppenhet och insyn och möjliggöra för medborgare att påverka kommunen har fortsatt att utvecklas. Inom flera områden sker regelbundna dialoger med olika medborgargrupper. Barn och unga är en viktig målgrupp för insatser som handlar om att skapa större delaktighet. En effekt av utbildning i barnrätt är att dialoger med barn och unga har ökat.

Under hösten har ett kommungemensamt kontaktcenter öppnats som en första ingång till kommunen för frågor, synpunkter och felanmälningar. Till kontaktcenter kan alla som vill kontakta kommunen vända sig via besök, telefon eller e-post. Fortsatt arbete krävs för en systematisk hantering av synpunkter som underlag för att utveckla verksamheten.

För att öka möjligheten för boende på landsbygden att påverka sin närmiljö och sin bygds utveckling pågår ett pilotprojekt som kallas medborgarbudget. Inom projektet är invånare med och prioriterar hur skattemedel ska användas. Under 2019 har ett utegym i Hammarskog, belysning på en lekplats i Vänge och en gemenskapsyta i Skogstibble finansierats genom medborgarbudget.

Kommunstyrelsen drev under våren projektet Din rösträtt i EU-parlamentsvalet. 15 demokratiambassadörer arbetade med att informera kommuninvånare om varför det är viktigt att rösta och hur det går till. Projektet fokuserade på områden samt grupper där valdeltagandet tidigare varit lågt; unga, utrikes födda och personer med funktionsnedsättning. Valdeltagandet i kommunen ökade med 3,3 procent.

Under hösten invigdes kommunens nya ärendehanteringssystem och e-arkiv. Det kommer att göra det lättare för alla som vill ha bättre insyn i kommunens olika ärenden. Kommunstyrelsen och kulturnämnden är först ut att använda systemen.

Attraktiv arbetsgivare

Arbetet med att förskjuta arbetsmiljöarbetet mot hälsofrämjande och förebyggande insatser har fortsatt under 2019. Den årliga uppföljningen av det systematiska arbetsmiljöarbetet visar att nämnderna följer årsplaner och beslutade rutiner på området. Kommunstyrelsen stödjer arbetet med förbättringsarbete av ledningssystemet, vilket inkluderar arbetsmetoder och arenor för dialoger mellan chefer och medarbetare.

Kommunstyrelsen har fortsatt arbetet med att samordna kommunens varumärke som attraktiv arbetsgivare och tog emot en utmärkelse som Årets employer branding kommun 2019. Motiveringen var att kommunen bedriver ett kontinuerligt arbete med tydliga och starka resultat, och kan visa på den bredd av möjligheter som kommunen kan erbjuda som arbetsgivare.

För att ytterligare stärka kommunens roll som en av de största arbetsgivarna i regionen behöver arbetsmarknadspolitiska åtgärder och hållbarhetsfrågor fullt ut arbetas in i den ordinarie kompetensplaneringen. Det är en del i organisationens arbete med att långsiktigt täcka verksamhetens kompetensbehov på ett sätt som samtidigt skapar fler möjligheter för grupper som står längre från arbetsmarknaden att komma i arbete.

Nämnderna arbetar systematiskt och långsiktigt med kompetensförsörjningen. Dock krävs ett mer enhetligt tillvägagångssätt för kompetensplanering och kommunstyrelsen har under 2019 påbörjat ett arbete för förbättrad gemensam styrning, uppföljning och analys.

Kommunstyrelsen har under året fortsatt med det kommungemensamma chefs- och ledarutvecklingsprogrammet, erbjudit kompetenshöjning genom öppna seminarier och workshops samt fortsatt att erbjuda mentorsprogram för chefer.

Kommunstyrelsen har även förberett och tagit in anmälningar till Ledarlabbet, ett program för medarbetare som har potential att bli chefer. Programmet startar 2020.

Framtida utmaningar

Ett tuffare ekonomiskt läge. Försvagad konjunktur, stora investeringar och en ökad försörjningskvot leder till ett tuffare ekonomiskt läge. Samtidigt ökar behoven inom flera områden. För att klara sitt välfärdsuppdrag måste kommunen fortsätta att skapa resursutrymme genom starkare resultat och effektiviseringar. Kommunstyrelsen behöver bland annat säkerställa en effektiv lokalförsörjning, bra upphandlingar och en tydlig styrning av utvecklingsprojekt för att nå störst nytta av satsade medel.

Kompetensförsörjning och näringslivsutveckling. Arbetsmarknaden i Uppsala kommun växer och det leder till en ökad konkurrens om arbetskraften. Inom det lokala näringslivet är rekryteringssvårigheter ett stort tillväxthinder. Uppsala kommun står inför stora egna rekryteringsbehov där stort fokus behövs på det strategiska kompetensförsörjningsarbetet. Samtidigt gör digitaliseringen att många yrken förändras i grunden.

En hållbar tillväxt. Det behövs innovativa lösningar som möjliggör de stora samhällsbyggnadsprojekten och samtidigt bidrar till en hållbar utveckling. Arbetet med hållbarhetsmålen enligt Agenda 2030 behöver fortsätta att integreras i alla

kommunens verksamheter. För att nå klimatmålen måste omställningstakten öka. Det krävs strukturella förändringar som påverkar samhällsplaneringen, energiförsörjning och våra val av byggmaterial, transporter, matvanor och konsumtionsmönster. Ytterligare arenor för möten med näringsliv, föreningar och andra aktörer som bidrar i samhällsutvecklingen och välfärden behöver utvecklas.

Trygghet och social sammanhållning. Trygghetsfrågorna kommer att vara fortsatt mycket viktiga liksom att vinna tillbaka förtroendet i utsatta områden och förhindra brott i välfärdssystemet. En stärkt integration och minskad segregation är avgörande för utvecklingen. Kommunens resurser ska fördelas på ett sätt som ökar förutsättningarna för jämlika levnadsvillkor. Sociala värden ska genomsyra utformningen av kommunens service. Kommunstyrelsen behöver öka fokus på att proaktivt möjliggöra för ökad trygghet istället för att reaktivt motverka otrygghet.

Förbättrad service utifrån ökat kundfokus. Det ska vara lätt för invånare, näringsliv och besökare i Uppsala att möta kommunen genom hela sin livscykel. Dessa möten behöver utgå från invånares, näringslivets och besökares behov. Förutsättningarna för kvalitativ medborgardialog, medborgarservice och företagsservice behöver förbättras. Servicen behöver utvecklas löpande utifrån systematisk mätning och analys.

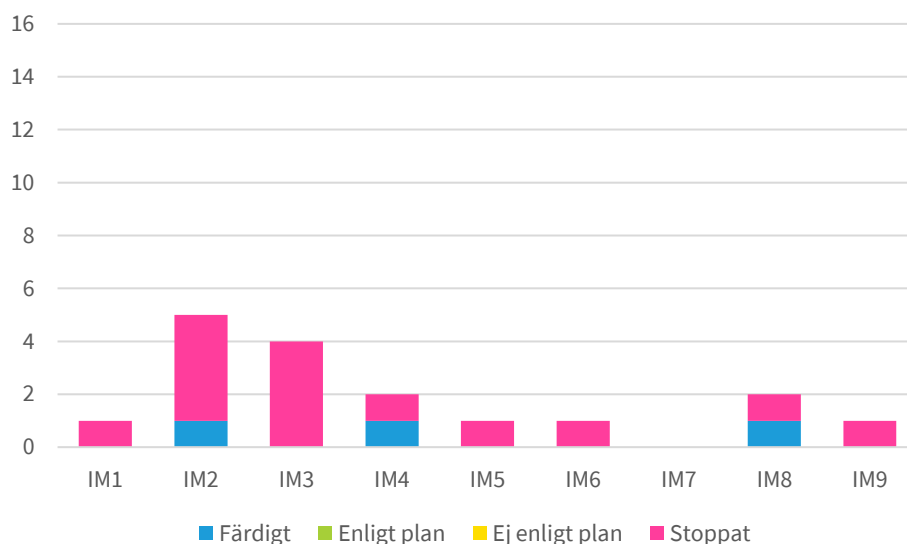
Verksamhetsutveckling för de vi är till för. Kommunen behöver stärka sin förmåga till verksamhetsutveckling och innovation för att uppnå ett effektivare resursutnyttjande och skapa ökat värde för de vi är till för. Innovation och digital transformation måste bli vardag. För att åstadkomma en hög takt i digital transformation krävs strukturella, tekniska och kompetensmässiga förutsättningar i samtliga verksamheter. Kommunstyrelsen behöver bidra till att rusta verksamheten med ändamålsenlig teknik, arbetssätt och kompetens inför flytten till stadshuset 2021.

Valnämnden

Valnämnden ansvarar för val i enlighet med bestämmelserna i vallagen, kommunallagen, lagen om kommunala folkomröstningar samt för opinionsundersökningar eller liknande förfaranden. Det innebär att Uppsala valnämnd är lokal valmyndighet och bland annat utser röstmottagare, beslutar om vallokaler, arrangerar förtidsröstning och svarar för den preliminära räkningen av rösterna på valkvällen.

Mål och uppdrag från kommunfullmäktige

Valnämnden har blivit färdig med tre av 17 uppdrag under året. Övriga 14 uppdrag kommer inte att genomföras på grund av att de inte tillhör nämndens verksamhetsområde.

Utifrån sina ansvarsområden bedöms nämnden ha bidragit till att uppfylla de inriktningsmål den är berörd av.

Nämnden har exempelvis:

- förstärkt valhemligheten vid årets val till Europaparlamentet jämfört med tidigare val.
- ökat tillgängligheten till valet, exempelvis för personer som har svårt att ta sig till vallokal.
- genomfört särskilda satsningar för att öka valdeltagandet i grupper med lågt valdeltagande.

Ekonomiskt utfall

Valnämndens resultat 2019 är ett överskott om 0,1 miljoner kronor.

Valnämnden				
Belopp i miljoner kronor	Kommunbidrag	Resultat		Helårsprognos
		Bokslut 2019	Bokslut 2018	
Politisk verksamhet	5,9	0,1	-0,3	0,1
Nämnden totalt	5,9	0,1	-0,3	0,1

Valnämndens verksamhet omfattar enbart politisk verksamhet. Den 26 maj 2019 genomfördes val till Europaparlamentet. För detta erhöll nära fem miljoner kronor i statsbidrag. Statsbidraget var nästan en miljon kronor högre än budgeterat. Bakgrunden till detta är den lagändring om extra skydd av valhemligheten som började gälla vid detta val. Nämnden använde det extra statsbidraget till att genomföra en extra inventering av alla vallokaler. Syftet var att se över om lokalerna klarade nya krav på logistik samt för att anställa extra röstmottagare i alla vallokaler.

Nämnden har även köpt in material för avskärmningar av valsedelställen. Den del av statsbidraget som var avsett för avskärmning av valsedelsställen och som var ett engångsbelopp har inte utnyttjats fullt ut och 0,4 miljoner kronor har överförts till kommande år för att kunna utnyttjas till inköp inför genomförandet av valet 2022.

Utveckling inom nämndens ansvarsområden

Valdeltagandet vid 2019 års val till Europaparlamentet hade ett högre valdeltagande än tidigare val och Uppsalas valdeltagande var högst bland jämförbara kommuner.

Bättre organisation

Vid utvärderingen av valet 2018 framkom att valkansliets organisation och bemanning inte varit optimal, vilket bland annat ledde till en för hög och ojämn arbetsbelastning under valperioden. I syfte att skapa en mer tidseffektiv och resurssmart organisation organiserades valkansliet inför valet 2019 som en projektorganisation med olika ansvarsområden. Utifrån den större utvärdering som gjordes efter valet 2018 identifierades ett antal utvecklingsområden som projektet arbetade med, exempelvis utbildning, information, ett valadministrativt system och rutiner.

En utvärdering av valet 2019 visar påtagliga förbättringar kring valhemligheten jämfört med 2018 års val. Även arbetsmiljön i vallokalerna och arbetssätten kring röstmottagningen och rösträkningen tycks ha varit bättre 2019 än 2018.

Fler förtidsröstare

Antalet personer som valde att förtidsrösta vid valet 2019 ökade i hela landet och så också i Uppsala kommun. Vid valet till Europaparlamentet 2014 valde 30 158 personer att förtidsrösta och 2019 blev motsvarande antal 43 768. Ökningen följde den prognos på antal förtidsröster nämnden planerat bemanning och antal röstningslokaler utifrån.

Tillgängligare val

Valnämnden har under året genomfört flera åtgärder för att tillgängliggöra valet för grupper som annars kan ha svårt att rösta. Nämnden beslutade i mars 2019 att stå för kostnaderna för de personer som behöver ledsagning för att kunna ta sig till röstnings- eller vallokal för att rösta. De ambulerande röstmottagarna åkte hem till väljare som av olika anledningar inte kunde ta sig till vallokalen. Efterfrågan på ambulerande röstmottagare var stor vilket nämnden bedömer som positivt.

De ambulerande röstmottagarna tillsammans med institutionsröstningen gjorde valet mer tillgängligt för flera grupper i kommunen. Valnämnden rekryterade också röstmottagare med olika bakgrund och språkkunskaper som ett led i att göra valet så tillgängligt som möjligt för så många som möjligt.

Framtida utmaningar

Vallokaler. Nämnden ser stora utmaningar att hitta lämpliga vallokaler och framförallt lokaler för förtidsröstning till valet 2022 då skyddet av valhemligheten för första gången ska tillämpas vid ett val till riksdag, region- och kommunfullmäktige. Nämnden ser också utmaningar i nybyggda bostadsområden då dessa områden innehåller få större samlingslokaler som går att använda till vallokaler.

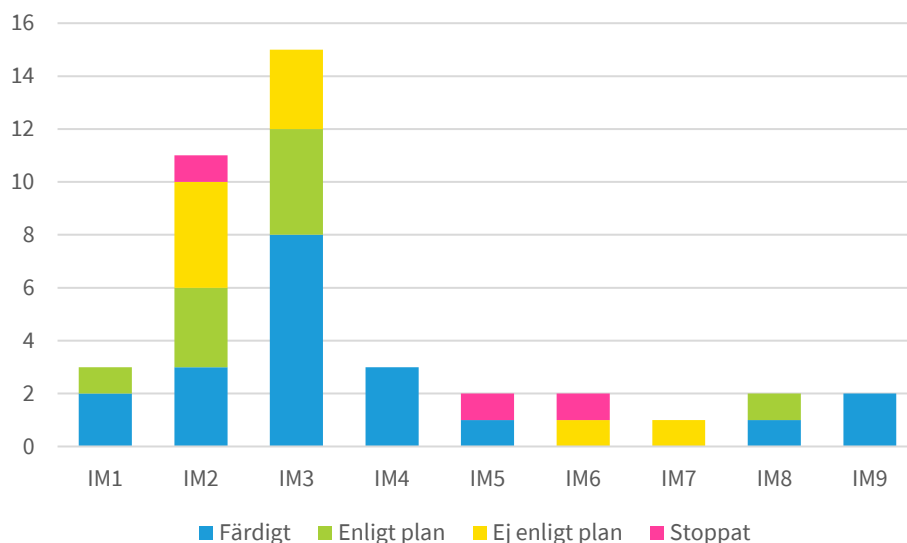
Påverkanskampanjer. En ökad polarisering av åsikter och en ökad mängd åsiktskanaler bidrar till att det samhälleliga samtalet innehåller mindre fakta och mer tyckande. Det leder till en ökad sårbarhet i samhället för påverkanskampanjer. En risk är till exempel att förtroendevalda utsätts genom hot och påtryckning. Kommunen behöver främja dialog, kunskapsutbyte och öppenhet så att förtroendet för kommunens verksamhet och organisation kan fortsätta upprätthållas.

Gatu- och samhällsmiljönämnden

Gatu- och samhällsmiljönämnden ansvarar för planering, byggande, drift och underhåll av gator, torg, parker, parkering, hamn, gång- och cykelvägar samt kommunala trafikanläggningar. Nämnden ansvarar även för kommunens naturreservat, övriga friluftsområden, friluftsbad och anlagda vattenområden. Inom nämndens område finns även ansvaret för färdtjänst, riksferietjänst och trafikfrågor.

Mål och uppdrag från kommunfullmäktige

Gatu- och samhällsmiljönämnden har blivit färdig med 20 av 41 uppdrag under året. Nio uppdrag pågår enligt plan. Nio uppdrag är försenade jämfört med ursprunglig plan och tre uppdrag kommer inte att genomföras på grund av att de inte tillhör nämndens verksamhetsområde. De försenade uppdragen rör samordning av rekreationsanläggningar, tillgänglighetsanpassat naturbad, Södra Åstråket, strategi för kulturmiljöarbetet, säker skolväg, ekosystemtjänster, trädplantering, förskolebussar och färdtjänstavgifter. De flesta av dessa uppdrag beräknas vara färdiga 2020. De uppdrag som är stoppade avser uppdrag som kommunfullmäktige fördelade till samtliga nämnder och bolag i Mål och budget 2019-2021, men som enbart avser ett fåtal samt uppdraget om att förkorta tiden för nyanlända att få egen försörjning.

Utifrån sina ansvarsområden bedöms nämnden ha bidragit till kommunfullmäktiges inriktningsmål.

Nämnden har exempelvis:

- satsat på trygghetsarbete och deltagit i flera trygghetsvandringar tillsammans med bland andra polis, socialtjänst, fastighetsägare och allmänhet.
- byggt om och förnyat parker i Gottsunda/Valsätra och Stenhagen för ökad trygghet och trivsel.
- färdigställt Vårdsätra strandpromenad från Skarholmen till Lurbo bro.
- flyttat stora mängder snö ur staden i början av 2019 som en framkomlighets- och trafiksäkerhetsåtgärd.
- planterat över 400 träd utöver vad som planterats av externa entreprenörer i exploateringsprojekt.
- infört ett nytt trafikmätningssystem för att bättre kunna följa trafikens utveckling.

- minskat mängden höga kanter och ojämna beläggningar på allmän plats och ökat antalet sittplatser för att göra platserna mer tillgängliga och inkluderande.
- beslutat om riktlinjer för lekmiljöer på allmän plats som ska leda till lekmiljöer som är långsiktigt hållbara, inkluderande och integrerade i omgivningen.

Ekonomiskt utfall

Gatu- och samhällsmiljönämnden redovisar ett underskott om 47 miljoner kronor vilket är 42 miljoner lägre än 2018, då resultatet var ett underskott om 5 miljoner kronor.

Gatu- och samhällsmiljönämnden				
Belopp i miljoner kronor	Kommunbidrag 2019	Resultat		
		Bokslut 2019	Bokslut 2018	Helårsprognos 201908
Politisk verksamhet	1	0	0	0
Infrastruktur, stadsbyggnad m.m	411	-43	-6	-38
Färdtjänst/Riksfärdtjänst	59	-2	3	0
Affärsverksamhet	0	-1	-1	-1
Nämnden totalt	472	-47	-5	-39

	KF-budget 2019	Bokslut 2019	Bokslut 2018	Helårsprognos 201908
Investeringar	527	197	292	263
Extern finansiering		7	-37	0

Under året har genomgången av öppna exploateringsprojekt fortsatt och detta har medfört att flertalet projekt har avslutats eller delavslutats. I samband med det har en stor mängd anläggningar förts över till nämnden och avskrivningskostnader har därmed börjat belasta nämnden. Resultateffekten av detta 2019 uppgår till netto 10 miljoner kronor; finansiering från exploateringsavtalen 10 miljoner kronor och avskrivningskostnader 20 miljoner kronor.

Nämnden har inventerat befintliga anläggningar vilket har medfört att nämnden har uttrangerat tillgångar till ett värde av 6 miljoner kronor. En genomgång av pågående investeringar har genererat att nämnden har kostnadsbokfört 19 miljoner kronor, kostnaderna avser till största delen utredningskostnader och konsultkostnader gällande Uppsala paketet, totalt 14 miljoner kronor. Utöver detta har även nämnden fått en kostnad gällande kreditivränta på totalt 4,5 miljoner kronor. Projektkostnader avseende utredningskostnader för planer och program samt lantmäteriförrättningar har belastat nämndens resultat med 5,5 miljoner kronor. Dessa kostnader har tidigare hanterats som projektkostnader och räknats in i investeringskostnaden på projekten.

Kostnaderna för vinterväghållningen är 3 miljoner kronor högre än budget vilket beror på höga kostnader avseende utforsling snö från centrumkärnan i februari, som till viss del kompenseras av de åtgärder nämnden beslutade om avseende vintersandupptagning men även av lägre kostnader under november och december.

Investeringar

Årets bruttoinvesteringar uppgår till 229 miljoner kronor vilket innebär är omkring 43 procent av den tillgängliga investeringsramen upparbetats. I utfallet ingår även korrigeringar av tidigare års investeringar och finansiering vilket innebär ett redovisat

utfall om netto 204 miljoner kronor. Många projekt har blivit fördröjda exempelvis på grund av pågående detaljplanearbete, koppling till andra projekt eller fördröjda markåtkomstförhandlingar. Totalt begärs 192 miljoner kronor av investeringsramen överföras från 2019 till kommande år.

Bland årets större investeringar märks Tullgarnsbron (pågående projekt), Kastellparken och Valsätraparken, Vårdsätra strandpromenad, allmän plats kring Juvelen, cykelparkeringshuset vid Resecentrum som invigdes under hösten, Snabbcykelled till Sävja, busshållplatser, pendlarparkering samt reinvesteringar av vägar och cykelvägar.

Utveckling inom nämndens ansvarsområden

Uppsala förtätas

Uppsala förtätas och fler människor ska samsas på den tillgängliga allmänna platsmarken. Stadsutvecklingen leder också till att ytor som är klassade som parkmark eller rekreationsstråk tas i anspråk för bebyggelse eller vägar och cykelvägar. Detta gör att miljöer som är viktiga för människors välmående, biologisk mångfald och stadens attraktivitet riskerar att gå förlorade. Nämndens prioriteringar kommer att bli viktiga för en hållbar stadsutveckling.

Trädbeståndet

Under året har ovanligt många almar tagits ner på grund av almsjuka. Även många lönnar och lindar har dött och även ett stort antal granar på grund av granbarkborren. Till viss del antas detta bero på förra sommarens torka. I början av året genomfördes uppröjningsarbete efter stormen Alfrida då stora mängder träd fallit i stadsnära skogar, naturreservat och friluftsområden. Kostnaden för uppröjningsarbetet uppgick till 1,5 miljoner kronor. Under året har 418 träd planterats inom olika projekt som byggts i egen regi. Därutöver har många träd planerats av externa entreprenörer i olika exploateringsprojekt. Nämnden ser också en ökad risk för att invasiva arter som exempelvis jätteloka och parkslide kommer påverka den biologiska mångfalden negativt.

Hållbart resande

Nämnden kommer arbeta vidare med att ge goda förutsättningar för hållbart resande inom all trafikplanering. Uppsala återigen blivit utsedda av Cykelfrämjandet till Sveriges bästa cykelstad. Detta är ett resultat av ett fortsatt gott arbete med cykelfrämjande åtgärder inom kommunen. Under året invigdes Uppsalas första inomhusparkeringsgarage för cyklar vid resecentrum. I början av 2020 kommer det finnas mer att läsa i "Cykelbokslut 2019".

Som en del i arbetet med nämndens nollvision har nya hastighetsgränser i Uppsala kommuns tätbebyggelse införts. Ett nytt trafikmätningssystem har införts. Trafikdata är grunden i all trafikplanering och informationen som nämnden nu får genom mätningarna gör att nämnden bättre kan följa trafikens utveckling. Det ger underlag för beslut om effektiva åtgärder i linje med uppsatta mål.

Digitalisering

Arbetet med att digitalisera nämndens tjänster och att använda IT lösningar i verksamheten fortsätter. Under våren publicerades exempelvis den första digitala versionen av Teknisk handbok. Teknisk handbok är en sammanställning av de krav och anvisningar som gäller vid byggnation och schakt på allmän platsmark i Uppsala kommun.

Framtida utmaningar

Fler besökare. Besöksstrycket i parker har ökat avsevärt, vilket är positivt. Det leder till ett ökat markslitage och nedskräpning och medför högre driftskostnader.

Biologisk mångfald. Trädbeståndet behöver förnygras för att upprätthålla den viktiga funktionen som träden har. Det är en utmaning att ta hand om träden för skogens välmående och för att undvika risker för allmänheten av att träd faller. Nämnden ser också en ökad risk för att invasiva arter som exempelvis jätteloka och parkslide kommer påverka den biologiska mångfalden negativt.

Extremväder. Nämnden behöver utveckla det förebyggande arbetet för att på ett säkert sätt hantera de extrema vädersituationer som blir alltmer frekventa, exempelvis dagvattenhantering via växtbäddar.

Kompetensförsörjning. Rekryteringen av projektledare till anläggningsprojekt har under året varit en utmaning för nämnden och ses även vara det framöver. En av orsakerna till detta kan vara stora anläggningsprojekt i Stockholmsområdet som till exempel förbifart Stockholm. Nämndens behov avseende projektledare inom anläggning förväntas öka kommande år. Det finns även en brist på konsulter vilket kan medföra förseningar vid byggnationen av ny infrastruktur vid exploatering.

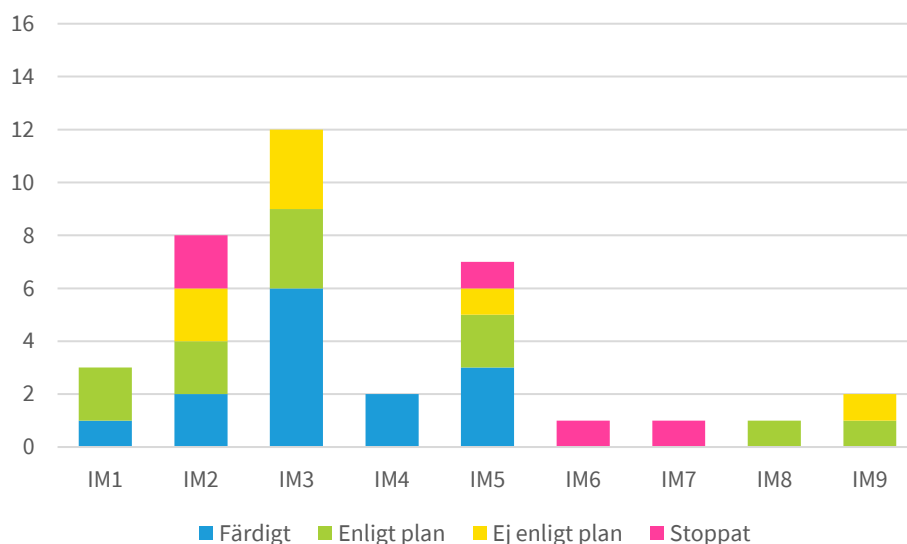
Fungerande transportsystem. I takt med att Uppsala växer så blir det mer trafik och rörelser i transportsystemet. Nämnden behöver möta människors behov av rörelse och säkra att infrastrukturen klarar den ökande befolkningen. Önskemål om att använda ytorna i stadskärnan växer vilket medför konkurrens om de allmänna ytorna. Ska en yta användas för uteservering eller cykelparkering?

Plan- och byggnadsnämnden

Plan- och byggnadsnämnden ansvarar för uppgifter enligt plan- och bygglagen, inklusive de lagar och andra föreskrifter som hör till denna lag, med undantag för översiktsplanering. Andra lagar och föreskrifter är exempelvis lagen om byggförsäkring och energideklaration för byggnader. Plan- och byggnadsnämnden planerar för, och ger förslag till, inrättande av områdesskydd såsom natur- och kulturresevat. Nämnden har också ansvar för uppgifter enligt lagen om bostadsanpassningsbidrag.

Mål och uppdrag från kommunfullmäktige

Plan- och byggnadsnämnden har blivit färdig med 14 av 37 uppdrag under året. Elva uppdrag pågår enligt plan. Sju uppdrag är försenade jämfört med ursprunglig plan och fem uppdrag kommer inte att genomföras på grund av att de inte tillhör nämndens verksamhetsområde. De försenade uppdragen rör social oro, strategi för kulturmiljöarbetet, förnybar energi och energieffektivisering, förbättrad framkomlighet, ekosystemtjänster, lägre boendekostnader och strukturella skillnader på grund av kön. De flesta av dessa uppdrag beräknas vara färdiga 2020. De uppdrag som är stoppade avser uppdrag som kommunfullmäktige fördelade till samtliga nämnder och bolag i Mål och budget 2019-2021, men som enbart avser ett fåtal samt uppdragen om att förkorta tiden för nyanlända att få egen försörjning och uppdraget att samordna myndighetskontakter för att underlätta för personer med funktionsnedsättning.

Utifrån sina ansvarsområden bedöms nämnden ha bidragit till de flesta av kommunfullmäktiges inriktningsmål. Ett av inriktningsmålen har nämnden sammantaget delvis bidragit till, nämligen mål 8 *Uppsalas invånare, organisationer och näringsliv ska vara delaktiga i att utforma samhället*. Nämnden har avstått från att bidra till mål 6 *Uppsalas alla barn och elever ska klara sin utbildning, nå sin gymnasieexamen och utmanas i sitt lärande*, men bidrar till utbildningsområdet inom ramen för mål 5, som bland annat handlar om att planera för behov av förskolor och skolor.

Nämnden har exempelvis:

- bidragit till ökad trygghet och attraktivitet i Gottsunda, bland annat genom att prioritera att göra det möjligt att bygga den tillfälliga modulsolan som ersätter den nedbrunna skolan.
- ökat hänsynen till dricksvattentäkten i detaljplaner och bygglov.
- lanserat e-tjänsten Bygglovshjälpen som underlättar att göra rätt vid bygglovsansökan.
- underlättat för näringslivet genom att bevilja ovanligt många bygglov för verksamhetslokaler.
- bidragit till att säkra en långsiktig skolplanering och varit med och analyserat framtida möjliga lägen för nya skolor och förskolor.
- utvecklat Uppsalarummet för att göra medborgarna delaktiga i stadsutvecklingen.
- tagit fram en utvecklingsplan för Gränbyparken.

Ekonomiskt utfall

Plan- och byggnadsnämndens resultat är ett underskott om 7 miljoner kronor, vilket kan jämföras med ett överskott om drygt 2 miljoner kronor 2018.

Plan- och byggnadsnämnden				
Belopp i miljoner kronor	Kommunbidrag 2019	Resultat		
		Bokslut 2019	Bokslut 2018	Helårsprognos 201908
Politisk verksamhet	2	0	-1	0
Infrastruktur, stadsbyggnad m.m	36	-9	-6	0
Vår och omsorg/bostadsanpassning	36	2	9	0
Nämnden totalt	74	-7	2	0

	KF-budget 2019	Bokslut 2019	Bokslut 2018	Helårsprognos 201908
Investeringar	1	0	0	1

Underskottet beror på att en avsättning gjorts på 6 miljoner kronor inom bostadsanpassningen för att reservera medel för fattade beslut som ännu ej betalats ut. Vidare har redovisningsprincipen för intäkter inom bygglov/byggnadsinspektion justerats under året. Intäkterna har periodiserats till kommande år för att uppnå bättre samstämmighet mellan arbetsinsats och finansiering. Utan dessa förändrade principer skulle nämnden visat ett överskott om drygt 13 miljoner kronor för 2019.

Volymerna inom bygglov har varit högre än förväntat vad gäller bygglov för verksamhetsfastigheter, främst inom Östra Fyrislund. Resultatet påverkas även positivt av lägre personal- och konsultkostnader medan resultatet för detaljplaneverksamheten är ett underskott på drygt två miljoner kronor på grund av förskjutningar i tidplanerna för några pågående ärenden.

Utveckling inom nämndens ansvarsområden

Bostäder och lokaler

Totalt finns det 1700 bostäder i detaljplaner som godkänts under året. 17 detaljplaner pågår i de prioriterade tätorterna på landsbygd och drygt 70 förhandsbesked har

beslutats på landsbygd. Kvarteret Ångkvarnen har varit ute på samråd och Börjetull har godkänts. Båda dessa planer är bidrar med mer än ett tusen bostäder.

Bygglov och detaljplaner för arbetsplatser har varit många under året. Ett stort antal av byggloven i verksamhetsområdet Östra Fyrislund har beviljats. Det är en bidragande orsak till att dryga 70 000 m² arbetsplatser beslutats, jämfört med dryga 45 000 föregående år.

Byggnationen har under 2019 förändrats jämfört tidigare år genom att årets bygglov varit fler för näringslivets behov av lokaler, och färre för bostäder. Många lov har beviljats för verksamheter inom Östra Fyrislund. Färdigställda bostäder som fått slutbesked är också högt; cirka 3 000, men bygglov för nya bostäder har stabiliserats på en lägre nivå jämförligt med främst 2017 och slutar på ungefär 1 600.

Intäkterna är högre än föregående år genom den höjda taxan och lov för verksamheter. En översyn av redovisningssätt och periodisering har genomförts för att säkra en långsiktigt mer stabil och trygg ekonomi, där tidpunkt för intäkt mer stämmer överens med tid för arbetsinsats.

Digitalisering

Digitalisering är ett viktigt verktyg för en modern myndighet. Bygglovhjälpen har lanserats, ett webbverktyg som ska underlätta för kunden att göra rätt vid bygglovsansökan. Införandet av ett handläggarsystem plan- och byggverksamheten förbereds.

Bättre underlag

Under året har kontakter med andra kommuner knutits för att påbörja jämförelser kring kvalitet och kostnad. Längst i det arbetet har verksamheten för bostadsanpassning kommit. De visar sig ha en väldigt effektiv handläggning jämfört med andra jämförbara kommuner. Kundnöjdheten är mycket hög bland brukarna oavsett kön. Kvalitetsarbetet är långt gången inom verksamheten.

Inom andra delverksamheter har jämförelsematerial börjat samlas in, men det har tagit mer tid än väntat och analys kommer att fortsätta under 2020.

Framtida utmaningar

Befolkningsutveckling. Bostadsanpassningsbidragen har till syfte att stödja brukare till ett självständigt liv. Den åldrande befolkningen kommer att leda till ökande behov av bidrag kommande år. Att stödja flyttkedjor för äldre till mer tillgängligt boende är en utmaning, då många bor billigt i äldre eller stora lägenheter med sämre tillgänglighet.

Utrymme för barn. Barnens utrymmen i staden har begränsats och minskats under de senaste åren. Riktlinjer för barns- och ungas utemiljöer är under framtagande för att skapa samstämmighet inom koncernen kring kvalitet och yta.

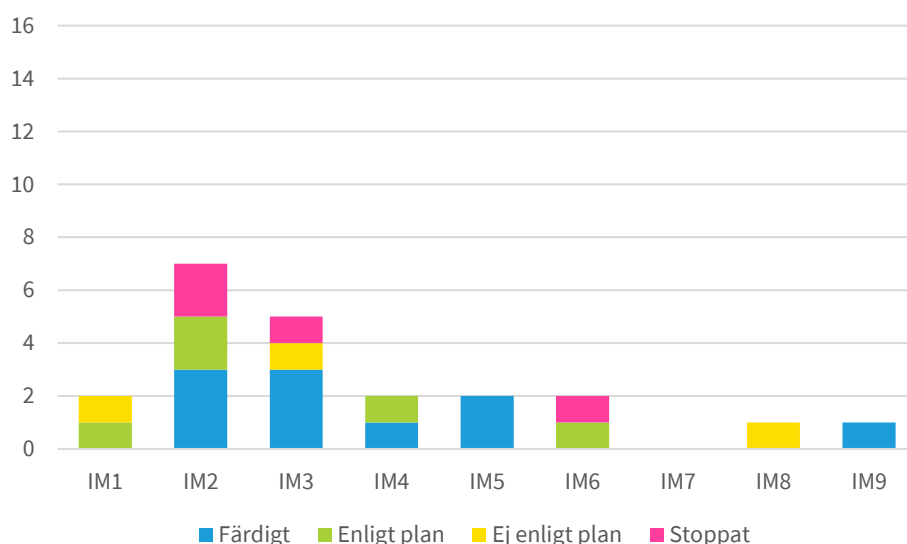
Digitalisering. Det finns många möjligheter att förenkla för kunder genom att utveckla hemsida, detaljplaner på webben och e-tjänster. Utmaningen är att båda finansiera och prioritera utvecklingsinsatser och den löpande ärendehandläggningen i en verksamhet som till stor del finansieras genom en taxa som främst är till för att finansiera den löpande ärendehantering.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Nämnden svarar för prövning och tillsyn enligt miljöbalken, livsmedelslagen, alkohollagen, lotterilagen, tobakslagen och lagen, lagen om elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare samt om handel med vissa receptfria läkemedel samt för den kommunala lantmäterimyndigheten.

Mål och uppdrag från kommunfullmäktige

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har blivit färdig med 10 av 22 uppdrag under året. Fem uppdrag löper på enligt plan. Tre uppdrag är försenade jämfört med ursprunglig plan och fyra uppdrag kommer inte att genomföras på grund av att de inte tillhör nämndens verksamhetsområde. De försenade uppdragen berör nämndens intensiva arbete med digitalisering, informationshantering och nytt ärendehanteringssystem. De uppdrag som är stoppade avser de uppdrag som kommunfullmäktige fördelade till samtliga nämnder och bolag i Mål och budget 2019-2021, men som enbart avser ett fåtal.

Utifrån sina ansvarsområden bedöms nämnden ha bidragit till att uppfylla kommunfullmäktiges inriktningsmål.

Nämnden har exempelvis:

- förstärkt tillsynen av små avlopp och kunde avsluta tillsynen av de allra sämsta anläggningarna. Arbetet bidrar till att minska övergödning och smittspridning från bristfälliga små avlopp.
- stärkt krisberedskapen genom en ny ledningsplan för allvarlig störning och genomfört en beredskapsövning tillsammans med Uppsala Vatten. Nämnden har också deltagit i att ta fram en plan för försörjning av nödvatten vid allvarlig störning inom kommunen och förberett sig för att delta i en ny beredskapsorganisation inom kommunen.
- spårat orsaken till ett utbrott av diagnosen badhusfötter genom en stor smittspårningsinsats. Orsaken visade sig vara vattenfyllda leksaker i ett badhus i kommunen.
- tagit fram kunskapsunderlag kring ljud- och luftmiljö på skol- och förskolegårdar.
- arbetat intensivt med att digitalisera handläggningen.

Ekonomiskt utfall

Nämndens resultat är ett överskott om 0,3 miljoner kronor och uppnår därmed budget.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden				
	Kommunbidrag	Resultat		
		Bokslut	Bokslut	Helårsprognos
Belopp i miljoner kronor	2019	2019	2018	201908
Politisk verksamhet	1,2	-0,5	-0,4	-0,3
Infrastruktur, stadsbyggnad m.m	22,8	0,8	0,4	1,1
Nämnden totalt	24,0	0,3	0,0	0,7

	KF-budget	Bokslut	Bokslut	Helårsprognos
	2019	2019	2018	201908
Investeringar	0,1	0,0	0,0	0,0

Överskottet avser framförallt EU-bidrag. Verksamhetens kostnader visar inga större avvikelser mot budget. Miljönämnden har inte haft några investeringar under 2019.

Det ekonomiska resultatet för miljöskydd, hälsoskydd, områdesskydd och tillstånd för alkohol och tobak är i linje med budget.

Den kommunala lantmäterimyndigheten visar ett överskott om 0,2 miljoner kronor. Verksamheten avviker från budget och helårsprognos vad gäller intäkter från förrättningar. Nettoeffekten blir noll eftersom verksamhetens kostnader i personal visar ett lägre utfall än budgeterat.

Livsmedelskontroll visar ett underskott om 0,1 miljoner kronor. Avvikelse beror på färre fakturerade timmar än planerat för extra offentlig kontroll vilket är uppföljning av tidigare avvikelser i livsmedelskontrollen. Verksamhetens kostnader är i linje med budget.

Utveckling inom nämndens ansvarsområden

Nämndens verksamheter har under de senaste åren haft höga siffror på kundnöjdhet. I den senaste mätningen från 2018 har nämnden fått nöjd-kund-index 74, vilket värderas högt. Under året har en rad insatser gjorts för att ytterligare utveckla miljöförvaltningens kommunikation, bemötande och service. I samarbete med näringslivsavdelningen genomfördes under hösten inspirationsföreläsningar kring bemötande och service och djupintervjuer med kunder som ett första steg i ett utvecklingspilotprojekt.

Även medarbetarna är nöjda. Förvaltningens resultat på medarbetarundersökningen tillhör de tre bästa i kommunen. Vid en jämförelse av hållbart medarbetarengagemang där områdena motivation, ledarskap och styrning ingår fortsätter nämndens verksamheter att ligga högt.

Miljöskyddstillsyn

Nämndens tillsyn av miljöfarliga verksamheter är en viktig del i arbetet med att skapa en god livsmiljö och hållbar samhällsutveckling i Uppsala kommun. Rättsläget har varit osäkert inom tillsynen av avfallshantering på restauranger. Hur avfallet klassas och om det faller under det kommunala avfallsmonopolet är avgörande för hur hanteringen ska ske och kan ha ekonomiska konsekvenser för verksamheterna. Nämnden genomförde därför en utredning av avgränsningen mellan verksamhetsavfall och

hushållsavfall. Utifrån utredningens resultat bedrev nämnden tillsyn på avfallshanteringen hos restauranger. Resultat visade att det finns behov av ytterligare tillsyn inom området då alla besökta restauranger uppvisade brister. De vanligaste avvikelserna var brister i eller avsaknad av utsortering av matavfall samt plast- och pappersförpackningar.

Hälsoskyddstillsyn

Nämnden har genomfört tillsyn av skolor och förskolor i kommunen med avseende på barnens arbetsmiljö och för att förebygga negativ påverkan på barn och ungas hälsa från deras vardagsmiljö. Fokus lades på att utveckla arbetssättet och följa upp tidigare konstaterade brister, särskilt vad gäller ventilation och städning. Nämnden lade i tillsynen särskilt fokus på ljudmiljön som en del av ett uppdrag från kommunfullmäktige. Nämnden fortsatte även arbetet med att följa upp hur rökförbudet på skolgårdar efterföljs och på detta sätt stötta skolorna i deras viktiga tobakspreventiva arbete.

Enskilt vatten och avloppstillsyn

Uppsala har en av Sveriges största befolkningar på landsbygden och antalet små avlopp är därför mycket omfattande. Flera av avloppen är bristfälliga jämfört med dagens krav och behöver åtgärdas för att bidra till att minska övergödning och smittspridning. Nämndens tillsyn fyller här en viktig funktion och under året beslutade nämnden om en plan för fortsatt tillsyn av små avlopp under kommande 10-årsperiod. Planen innebär tillsyn av de ca 4 000 avloppsanläggningar i kommunen som är äldre än 20 år vars funktion kan förväntas vara bristfällig.

Områdesskydd

Nämnden har under året fortsatt utveckla strandskyddstillsyn för attraktivt och tillgängligt vatten för alla. Arbetet innebär utmaningar då kännedomen och förståelsen för strandskyddets bestämmelser generellt är relativt små, och tillsynen har varit eftersatt under många år. En informationskampanj togs fram i början av sommaren för att öka kännedomen om strandskyddsreglerna hos allmänheten. Kampanjen uppmärksammades i flera medier.

Samhällsbyggnad och miljöövervakning

Luftkvaliteten i de mest centrala delarna i staden och särskilt på Kungsgatan har fortsatt att vara en utmaning. Tack vare fortsatta dammbindningsåtgärder med flera åtgärder klarades miljökvalitetsnormen för partiklar. Däremot överskreds miljökvalitetsnormer för kvävedioxid vid mätstationen på Kungsgatan. För att komma tillrätta med den bristande luftkvaliteten behöver arbetet med åtgärdsprogrammet att intensifieras under 2020.

Nämnden har genomfört en uppföljning av ljud- och luftkvalitet på samtliga skol- och förskolegårdar. Resultatet visade att flera förskole- och skolgårdar utsätts för trafikbullernivåer över riktvärdet. Luftkvaliteten bedöms som god på de allra flesta förskole- och skolgårdar. Resultatet är tänkt att användas i kommunens åtgärdsprogram för trafikbuller- och luftkvalitet.

Livsmedelskontroll

Livsmedelsmarknaden förändras snabbt i Sverige vilket också förändrar nämndens förutsättningar och arbetssätt. Under de senaste åren har antalet klagomål och larm om livsmedel ökat. En ny kontrollförordning började gälla i december 2019. Det resulterade bland annat i ökade krav på de kommunala kontrollerna och att kommunen behövde anta en ny taxa för livsmedelskontroll.

Nämnden har kontrollansvaret för cirka 120 olika typer av dricksvattenanläggningar. Det är det näst högsta antalet av alla kommunala kontrollmyndigheter i Sverige. Därför är det viktigt att nämnden, både för sin egen skull och för att ta ett nationellt ansvar, är med och utvecklar dricksvattenkontrollen. Under året deltog förvaltningen i arbetet i den nationella arbetsgruppen "Dricksvatten i offentlig kontroll". Nämnden genomförde också kontrollbyardager med andra kommuner där förvaltningen deltog med sin erfarenhet.

Tillståndsenheten

En ny tobakslag trädde i kraft 1 juli 2019. Den nya lagen innebar bland annat att det blev förbjudet att röka på uteserveringar och tillståndspliktigt att sälja tobak. Verksamheter som tidigare sålt tobak behövde ansöka om tillstånd senast 1 november 2019 eller upphöra med försäljningen. Detta medförde att det kom in många ansökningar om tillstånd under hösten.

Framtida utmaningar

Komplexitet kräver kompetens och samverkan. Ny lagstiftning kräver alltmer specialistkompetens och inom flera av nämndens ansvarsområden utbildas idag för få personer. Vid allvarliga störningar krävs ofta ett snabbt och effektivt kommungemensamt agerande som ibland även omfattar samverkan med externa aktörer. Nämndens nya beredskapsorganisation är ett viktigt steg på vägen för att säkerställa att det finns en framtida beredskap om det exempelvis inträffar en allvarlig olycka som hotar grundvattnet.

Förskolor och skolor – platsbrist och eftersatt underhåll innebär utmaningar i inomhusmiljön. Nämnden kan i sin tillsyn av skolor och förskolor se att platsbrist och eftersatt underhåll av skol- och förskolelokaler innebär utmaningar i inomhusmiljön. Under året har organisationen för fastighetsfrågor setts över inom kommunen vilket har bidragit till en tydligare ansvarsfördelning, men samarbetet behöver utvecklas ytterligare för att säkerställa en god inomhusmiljö.

Dricksvattnet behöver säkerställas. Uppsala- och Vattholmaåsarna utgör en av Sveriges viktigaste grundvattenförekomster. Att säkerställa nuvarande och framtida dricksvattentäkter är överordnat i stort sett all annan planering och riskbedömningar utifrån riktlinjer som rör dricksvatten kommer styra mycket av nämndens tillsyn framöver. Uppsala har problem med högfluorerade ämnen (PFAS) i grundvatten, dricksvatten, ytvatten och mark. Försvarmaktens tidigare verksamhet på Ärna har pekats ut som en källa men PFAS förekommer också i andra verksamheter i kommunen enligt nämndens kartläggning.

Sanering av gammal industrimark. I Uppsala byggs det ofta i områden där det tidigare varit industrier. I staden finns också gamla lertäkter som fyllts igen som deponier. Det ställer höga krav på sanering av marken och på tillsyn av hur de förorenade massorna hanteras. Att säkerställa att miljökraven tillgodoses vid exploatering och omställning

till bostadsområde är ett utmanande och viktigt arbete med många inblandade aktörer.

Bristande avlopp behöver åtgärdas. Att öka åtgärdstakten och komma tillrätta med alla bristfälliga små avlopp i kommunen innebär en stor utmaning framöver. Uppsala är en av de kommuner som har flest enskilda avloppsanläggningar och flera av dessa är ålderstigna och kommer behöva åtgärdas. Att åtgärda sin avloppsanläggning kan innebära en avsevärd kostnad. Fastighetsägare med eget avlopp behöver bli mer medvetna om de återkommande kostnader ett eget avlopp innebär.

Räddningsnämnden

Räddningsnämnden är en gemensam nämnd för Tierp, Uppsala och Östhammars kommuner, där Uppsala kommun är värdkommun. Räddningsnämnden styrs av alla tre kommuner främst genom ett avtal mellan kommunerna, ett reglemente och ett handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst enligt lagen om skydd mot olyckor. Dessa styrdokument är antagna av alla tre kommuners kommunfullmäktige. De avsnitt i Mål och budget som berör räddningsnämnden är framtagna i samråd med Tierp och Östhammars kommuner.

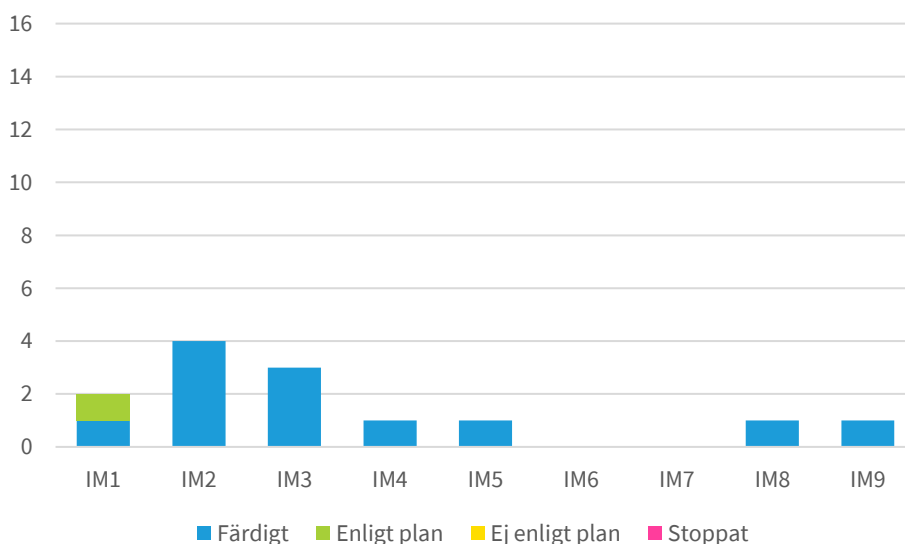
Räddningsnämnden ansvarar för att bedriva en effektiv räddningstjänstverksamhet i Tierp, Uppsala och Östhammars kommuner. Kommunstyrelserna i alla tre kommuner har en uppsyningsplikt över den gemensamma nämnden. Fullmäktige i alla tre kommuner har rätt att begära upplysningar från nämnden. Ordförande, vice ordförande och anställda i den gemensamma nämnden är skyldiga att lämna upplysningar vid alla tre kommuners fullmäktigesammanträden. Ledamöter i alla tre kommuners kommunfullmäktige får ställa interpellationer eller frågor till nämndens ordförande. Nämnden ska också granskas av revisorer från alla tre kommuner. Hela rättsfiguren kan karaktäriseras som en hybrid, invävd i alla tre kommuner med en stark karaktär av egenregiverksamhet. Nämndens verksamhet omfattar olycksförebyggande verksamhet, tillsyn, rengöring och brandskyddskontroll, räddningsinsatser och olycksutredning enligt lagen om skydd mot olyckor. Nämndens verksamhet omfattar också tillståndsgivning och tillsyn enligt lagen om brandfarliga och explosiva varor. Nämnden ska stödja andra nämnder i alla tre kommuner inom sitt kompetensområde.

Nämnden har åtta inriktningsmål som finns i handlingsprogrammet för förebyggande verksamhet och räddningstjänst enligt lagen om skydd mot olyckor. Handlingsprogrammet är antaget av kommunfullmäktige i Tierp, Uppsala och Östhammars kommuner.

Nämnden ska också i möjligaste mån inom sitt ansvarsområde medverka till de kommunövergripande målen från Tierp, Uppsala och Östhammars kommuner.

Mål och uppdrag från kommunfullmäktige

Räddningsnämnden har blivit färdig med 10 av 13 uppdrag under året. Övriga tre uppdrag genomförs som planerat.

Utifrån sina ansvarsområden bedöms nämnden ha bidragit till att uppfylla de flesta av kommunfullmäktiges inriktningsmål. Nämnden har arbetat för att bidra till samtliga mål utom mål 5 *Uppsalas invånare ska ha bostad och arbete*. Det inriktningsmål som nämnden sammantaget delvis bidragit till är mål 4 *Uppsala ska vara jämlikt och inkluderande med goda förutsättningar för folkhälsa och livskvalitet*.

Nämnden har exempelvis:

- utbildat personal inom vård och skola i brandskydd och förbättrat samarbetet med polisen och socialförvaltningens ungdomsjour för att öka tryggheten i kommunen.
- i hög grad genomfört det som planerats inom handlingsprogrammet för förebyggande verksamhet och räddningstjänst 2016–2019.
- inhämtat synpunkter från invånare och organisationer och tagit fram ett nytt handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst enligt lagen om skydd mot olyckor.
- varit föremål för tillsyn av länsstyrelsen, som konstaterade att Uppsala brandförsvaret uppfyller lagens krav.
- genomfört åtgärder som lett till förbättrat brandskydd i radhus.

Ekonomiskt utfall

Räddningsnämnden är en gemensam nämnd för Tierp, Uppsala och Östhammars kommuner där Uppsala kommun är värdkommun. Kommunbidraget från Uppsala kommun är 160 miljoner kronor. Räddningsnämndens resultat är ett överskott om 1 miljoner kronor.

Räddningsnämnden				
Belopp i miljoner kronor	Kommunbidrag 2019	Resultat		
		Bokslut 2019	Bokslut 2018	Helårsprognos 201908
Politisk verksamhet	1	0	0	0
Infrastruktur, stadsbyggnad m.m	160	1	-3	0
Nämnden totalt	161	1	-3	0

	KF-budget 2019	Bokslut 2019	Bokslut 2018	Helårsprognos 201908
Investeringar	26	20	8	26

Kostnaden för den politiska verksamheten består till största del av arvoden till nämndens ledamöter och lön för nämndsekreterare. Verksamheten hade en ekonomi i balans.

Resultatet för verksamhet räddningstjänst, som ingår under Infrastruktur, skydd mm, är 1 miljoner kronor. Det positiva resultatet beror dels på att nämnden under året vidtagit åtgärder för att få en ekonomi i balans. Bland annat minskade lönekostnaden de sista sex månaderna med 3 miljoner kronor jämfört med de första sex månaderna genom bättre personalplanering och anställningsstopp.

Under året uppgick investeringarna till 20 miljoner kronor. Investeringsutrymmet för året är 26 miljoner kronor. Skillnaden mellan utfallet och budget beror på tre investeringar som är påbörjade men inte avslutade under året. Orsaken till att de inte är avslutade är försenade leveranser. Dessa investeringar blir klara 2020 och investeringsmedel för dessa på 6 miljoner kronor begärs överföras till 2020.

Utveckling inom nämndens ansvarsområden

Förändringar i lagen (2003:778) om skydd mot olyckor väntas under 2020. De förslag som lämnades i utredningen En effektivare kommunal räddningstjänst (SOU 2018:54) stämmer väl överens med hur räddningsnämnden redan arbetar, framför allt gällande regionala samarbeten av den typ som räddningsnämnden redan har avtal om. Det visar att räddningsnämnden ligger i framkant, men ledningsförmågan måste fortsätta att utvecklas, bland annat för att effektivt kunna ta emot internationellt stöd och hjälp från frivilliga.

Räddningsnämndens tillsynsverksamhet utmärker sig för en hög rättssäkerhet. Tydligheten har ökat med förelägganden och utvecklad kommunikation med verksamhetsutövare. Räddningsnämnden kommer att fortsätta utveckla bemötande, kompetens, tillgänglighet, information och rättssäkerhet i hela verksamhetsområdet.

Räddningsnämnden kommer fortsätta arbetet för att öka andelen kvinnor inom brandförsvaret. I dag är 8 procent av medarbetarna vid brandförsvaret kvinnor. Vid en nationell jämförelse är andelen deltidsanställda kvinnor i nivå med jämförbara kommuner, men andelen heltidsanställda kvinnor är lägre.

Framtida utmaningar

Extremväder. På grund av klimatutvecklingen finns det en risk att extrema varma och torra somrar som 2018 blir mer frekventa. Räddningsnämnden behöver fortsätta se över vilka åtgärder som behöver vidtas för att kunna hantera de risker som ett förändrat klimat medför.

Befolkningsökning. Den planerade utökningen av de södra stadsdelarna i Uppsala tätort med en stor befolkningsökning kommer ställa krav på en utökad räddningstjänst.

Personalförsörjning. Fortsatt är personalomsättningen av deltidsbrandmän (räddningspersonal i beredskap) en utmaning. Räddningsnämnden ser mycket positivt på kommunfullmäktiges inriktning att fler kommunanställda ska kunna kombinera sin anställning med att vara deltidsbrandman.

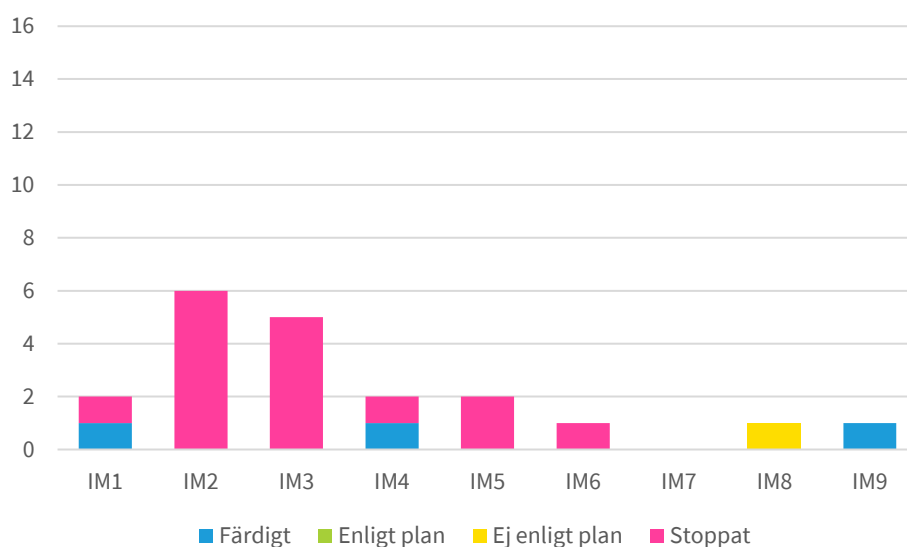
Mer brännbara byggnader. Att allt fler byggnader uppförs med brännbara material innebär utmaningar vad gäller brandsäkerheten. Bränder i dessa konstruktioner blir mer komplexa och möjligheten att göra snabba och effektiva släckinsatser försvåras.

Namngivningsnämnden

Namngivningsnämnden har till uppgift att besluta om namn på kvarter, gator, bostadsområden, vägar, broar och allmänna platser.

Mål och uppdrag från kommunfullmäktige

Namngivningsnämnden har blivit färdig med tre av 20 uppdrag under året. Ett uppdrag är försenat och 16 uppdrag kommer inte att genomföras på grund av att de inte tillhör nämndens verksamhetsområde. Det försenade uppdraget rör informationshanteringsplan och beräknas vara färdigt 2020.

Utifrån sina ansvarsområden bedöms nämnden ha bidragit till kommunfullmäktiges inriktningsmål.

Nämnden har exempelvis:

- namngivit fem parker, både i staden och på landsbygden.
- stärkt kompetensen inom barnrätt i förvaltningen.
- genomfört en medborgardialog i Uppsalarummet i Stationsgallerian i Uppsala.

Ekonomiskt utfall

Namngivningsnämnden redovisar ett överskott om 0,1 miljoner kronor.

Namngivningsnämnden				
Belopp i miljoner kronor	Kommunbidrag	Resultat		
		Bokslut 2019	Bokslut 2018	Helårsprognos 201908
Politisk verksamhet	0,4	-0,3	-0,4	-0,4
Infrastruktur, stadsbyggnad m.m	1,2	0,4	0,4	0,4
Nämnden totalt	1,6	0,1	0,0	0,0

Avvikelsen består av lägre kostnader för annonsering samt lägre sammanträdesarvoden än förväntat.

Utveckling inom nämndens ansvarsområden

Nämnden följer ett antal nyckeltal som är knutna till processerna inom nämndens ansvar. Jämfört med 2018 antogs färre nya namn under 2019.

Namngivningsnämndens nyckeltal	2018	2019
Antal memorialnamn varav kvinnonamn	1 av 1	0 av 1
Antal namngivna gång- och cykelvägar	2	1
Antal fastställda namn	48	42

Framtida utmaningar

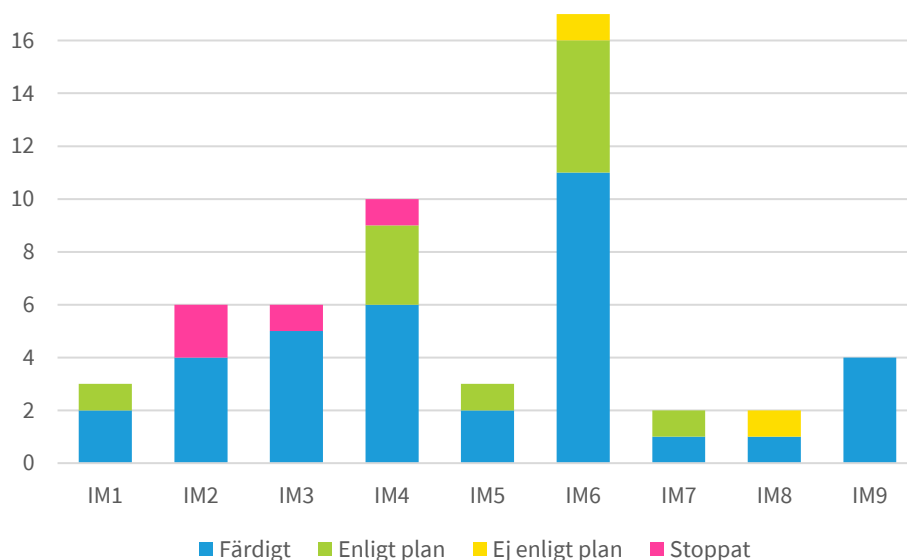
Ökad delaktighet. Nämnden behöver öka delaktigheten för medborgarna.

Utbildningsnämnden

Utbildningsnämnden har ett samlat ansvar för all pedagogisk verksamhet från förskola till och med gymnasieskola. Nämnden har därmed ansvar för att alla barn och ungdomar boende i kommunen har tillgång till förskola och skola i kommunens egna verksamheter eller i fristående förskola/skola, samt för fördelningen av resurser både till egen verksamhet och fristående enheter. Som huvudman har nämnden vidare ansvar för kvalitet och ekonomi i förskolor och skolor som drivs i kommunens regi.

Mål och uppdrag från kommunfullmäktige

Utbildningsnämnden har blivit färdig med 36 av 53 uppdrag under året. Elva uppdrag löper på enligt plan. Ett uppdrag är försenat och fyra uppdrag kommer inte att genomföras på grund av att de inte tillhör nämndens verksamhetsområde. Det uppdrag som är försenat avser arbetet med informationshanteringsplan. De uppdrag som är stoppade avser de uppdrag som kommunfullmäktige fördelade till samtliga nämnder och bolag i Mål och budget 2019-2021, men som enbart avser ett fåtal.

Utifrån sina ansvarsområden bedöms nämnden ha bidragit till att uppfylla kommunfullmäktiges inriktningsmål.

Nämnden har exempelvis:

- gjort en satsning för att främja tillgängliga lärmiljöer med särskild inriktning på barn och elever med neuropsykiatrisk funktionsnedsättning.
- tagit fram ett åtgärds paket i samarbete med socialnämnden för att stärka arbetet mot narkotika i skolan.
- beslutat att alla grundskolor ska ha ett förväntansdokument som tydliggör vilka förväntningar som skolan har på elever respektive vårdnadshavare samt förväntningar som elever respektive vårdnadshavare ska kunna ha på skolan.
- beslutat om ett funktionsprogram som ska öka kvaliteten i samband med byggnation, renovering och förändring av fastigheter.
- kommit överens med Skolverket om en satsning på för att utveckla undervisningen för nyanlända och flerspråkiga elever.
- digitaliserat ansökan om skolskjuts.
- förbättrat systematiken i uppföljningar, återkoppling, prognoser och stöd.

- genomfört ett kompetenslyft kring barnrätt genom en webbaserad utbildning som är tillgänglig för alla medarbetare.

Ekonomiskt utfall

Utbildningsnämndens resultat är ett överskott om 65 miljoner kronor (1,3 procent av totala kommunbidraget 5 172 miljoner kronor). Orsaken till överskottet är inte enstaka poster utan beror på flera faktorer.

Utbildningsnämnden				
Belopp i miljoner kronor	Kommunbidrag 2019	Resultat		
		Bokslut 2019	Bokslut 2018	Helårsprognos 201908
Politisk verksamhet	3	0	0	0
Förskoleverksamhet	1 532	16	11	4
Grundskola, förskoleklass och fritidshem	2 648	48	42	19
Grundsärskola	105	0	-5	-2
Gymnasieskola	831	-1	35	-14
Gymnasiesärskola	53	1	5	-1
Vård och omsorg om personer med funktionsnedsättning, LSS	0	0	0	1
Nämnden totalt	5 172	65	89	6

	KF-budget 2019	Bokslut 2019	Bokslut 2018	Helårsprognos 201908
Investeringar	52	38	46	61

Det ekonomiska resultatet har påverkats av att nämnden har fått högre statsbidrag än budgeterat. Det är främst statsbidragen för likvärdig skola i grundskola samt för mindre barngrupper i förskola som utgör skillnaden. Även interkommunala intäkter och föräldraavgifter är något högre än budgeterat. Därutöver har nämnden fått en högre försäkringsersättning än budgeterat, främst avseende Gottstundaskolans brand.

Med ett totalt kommunbidrag på 1 532 miljoner kronor redovisar förskoleverksamheten ett överskott på 16 miljoner kronor. Förskolan har beviljats mer statsbidrag för mindre barngrupper än budgeterat. Vidare blev årets intäkter för föräldraavgifter och intäkter för inkomstkontroll högre än budgeterat. Den kommunala förskolan har sökt statsbidrag för mindre barngrupper för 2019. Beslut kom från Skolverket i juli och förskolan fick 56,5 miljoner kr i statsbidrag år 2019, vilket är nästan dubbelt så mycket som föregående år.

Med ett totalt kommunbidrag på 2 648 miljoner kronor redovisar verksamhet i förskoleklass, grundskola och fritidshem ett överskott med 48 miljoner kronor. Överskottet förklaras i första hand av ett lägre antal elever än budgeterat. Därutöver har grundskolan fått högre statsbidrag än budgeterat, främst från Migrationsverket.

Med ett totalt kommunbidrag på 831 miljoner kronor redovisar gymnasieskolan ett underskott med 1 miljon kronor. Differensen förklaras främst av lägre statsbidrag än budgeterat från Migrationsverket då flera asylsökande elever blivit kommunmottagna. Antal elever var i snitt 7 549 vilket är 165 fler än 2018, därutöver var det 1 358 elever från andra kommuner som gick i kommunala huvudmannens skolor.

Med ett totalt kommunbidrag på 831 miljoner kronor redovisar gymnasieskolan ett underskott med 1 miljon kronor. Differensen förklaras främst av lägre statsbidrag än budgeterat från Migrationsverket då flera asylsökande elever blivit kommunmottagna.

Grundsärskolan hade ett totalt kommunbidrag på 105 miljoner kronor och redovisar ett överskott på 1 miljon kronor vilket hänför sig till särskolan i kommunal regi. Ett arbete har gjorts under 2019 för att nå en ekonomi i balans genom att se över organisation och samarbete mellan enheter. Minskade personalkostnader är en följd av detta.

Gymnasiesärskolan hade ett totalt kommunbidrag på 53 miljoner kronor och redovisar ett överskott på 1 miljon kronor. Överskottet förklaras av att intäkterna för ett större antal elever hos den egna huvudmannen har ökat mer än kostnader för bland annat personal. Vidare är hyreskostnaderna lägre på grund av försenad inflyttning i nya lokaler.

Investeringar har genomförts motsvarande 38 miljoner kronor av investeringsbudgetens 52 miljoner kronor. Avvikelsen beror främst på att kostnader för moduluppställningar inom grundskolan inte uppstod som planerat hösten 2019.

Utveckling inom nämndens ansvarsområden

Förskola

Antalet förskolebarn i Uppsala kommun har i snitt varit 11 951 vilket är 220 fler än 2018. Vårdnadshavares uppfattning om förskolornas verksamhet har för andra året i rad förändrats negativt, om än väldigt lite (0,4 procentenheter). Totalt sett har andelen positiva svar på samtliga frågor i föräldraenkäten i genomsnitt legat kring 85 procent sedan 2016.

En analys av enkätresultatet visar att föräldrars bild av förskolans arbete med matematik har försämrats. Ett antal åtgärder under de senaste åren syftar till att förbättra undervisningen inom matematik och språk, exempelvis kompetensutvecklingsinsatser. Under året har dokumentationen av barns lärande utvecklats. Ambitionen är att använda detta material tillsammans med kartläggningar som görs i språk och matematik i förskoleklass som underlag för insatser.

Ett utvecklingsarbete för att kunna återkoppla resultat från kartläggningar i förskoleklass till varje förskola har genomförts under året. Resultaten från kartläggningarna från förskoleklass kommer att återkopplas på gruppnivå till varje förskola, och planeras utgöra en del av förskolans systematiska kvalitetsarbete framöver.

Under hösten har ett arbete genomförts för att hitta en lämplig metod för att identifiera förskolor som har behov av stöd i verksamheten. Förskolorna identifieras utifrån svaga resultat på frågorna som handlar om utveckling och lärande i förskoleenkäten, lågt index på den del av medarbetarenkäten som berör arbetssituation samt hög korttidssjukfrånvaro.

I förskolan är kompetensförsörjningen en utmaning. Fortsatt arbete behövs för att klara rekryteringsbehovet och för att vända utvecklingen med den höga sjukfrånvaron i förskolan. Sjukfrånvaron i förskolan har sjunkit sedan 2016, men ligger fortfarande på en hög nivå jämfört med 10-talets början.

Grundskola

Antal elever i Uppsalas grundskolor var i snitt 25 620, vilket är 850 fler än under 2018. Skolvalet 2019 resulterade i fortsatt högt valdeltagande där 96 procent gjorde ett aktivt

skolval. Andel som fick sitt förstahandsval eller något av sina tre val till förskoleklass har fortsatt att öka och uppgick till 93 respektive 99 procent.

Sedan 2015 har andelen som har godkänt i alla ämnen i årskurs 6 minskat både i Uppsala kommun och i riket. Minskningen gäller för både pojkar och flickor, men förändringen är tydligare för flickor. Flickor är dock fortfarande på en högre nivå än pojkar.

Utgångspunkten är att alla elever ska gå ut grundskolan med behörighet till nationellt program i gymnasieskolan. I diagrammet visas andel behöriga flickor och pojkar i kommunalt drivna grundskolor. Nedgången för pojkar 2016 har nu hämtats upp och Uppsala ligger åter över rikssnittet. Flickornas resultat har de senaste tre åren legat nära rikets resultat och skillnaderna mellan pojkars och flickors resultat är liksom föregående år marginella.

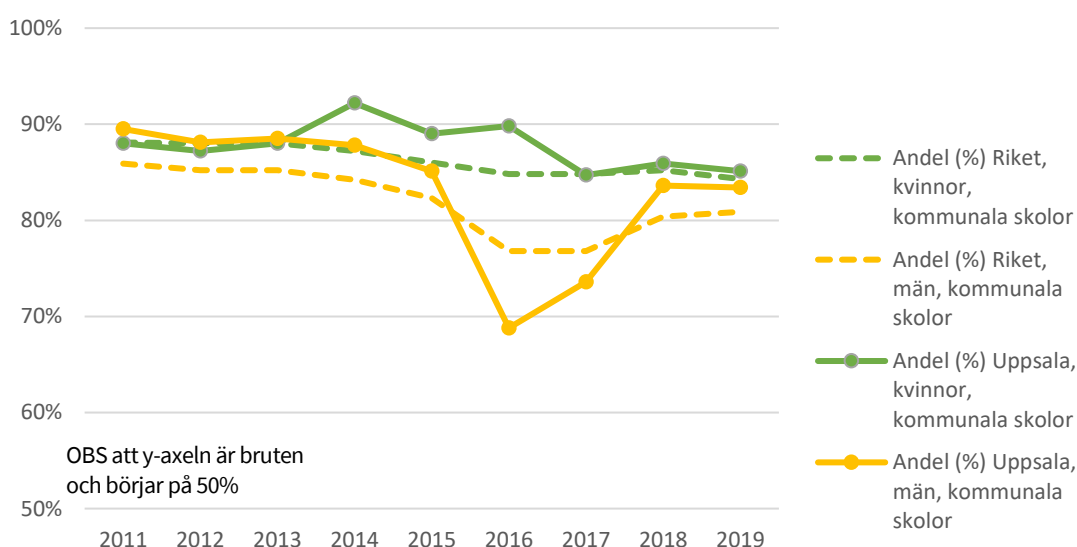

Diagram: Andel flickor respektive pojkar som är behöriga till yrkesprogram 2011-2019, åk 9. Uppsala respektive riket.
Källa: Kolada.

En delförklaring till de temporärt låga resultaten är att skolor tagit emot en stor andel nyanlända elever, främst pojkar i de sena skolåren. Den positiva utvecklingen under 2017 och 2018 bör bland annat tillskrivas en utveckling av undervisningen, såsom språkutvecklande arbetssätt. Under 2019 har 796 nya barn och elever kommit till utbildningsförvaltningens mottagning för nyanlända, vilket innebär i snitt 66 barn och elever per månad.

Elevernas uppfattning om likabehandling och delaktighet följs årligen upp i enkäter i årskurs 5 och 8 i både kommunala och fristående skolor. För årskurs 5 visar andelen positiva svar om likabehandling en svagt vikande tendens under åren 2013–2019, från 84 till knappt 80 procent. I årskurs 8 är andelen positiva svar om likabehandling lägre i jämförelse med årskurs 5 och uppgår 2019 till nära 72 procent. Arbetet med likabehandlingsfrågor synliggörs också i de rapporter om skolklagomål och anmälningar om kränkande behandling som varje månad lämnas till nämnden, och med fördjupade analyser varje halvår.

Lärarbristen har ännu inte i någon större utsträckning påverkat andelen behöriga lärare, som är fortsatt mycket hög i Uppsala.

Fritidshem

Antalet elever i fritidshem var 2019 i snitt 9 440 vilket är 360 färre än föregående år. Sedan 2019 används en ny enkät till elever i fritidshemmet som bättre stämmer överens med fritidshemmets läroplan och som riktar sig till både fristående och kommunala fritidshem. Det finns tydliga skillnader i svar mellan de olika frågorna som berör läroplanen. Frågan som gäller att få tillfällen att *röra på sig* har högst andel positiva svar (93 procent), samtidigt som frågan som gäller *använda språket* har lägst andel positiva svar (78 procent).

En påtaglig utmaning som fritidshemmen står inför är möjligheten att anställa behörig personal. I den kommunala verksamheten arbetar man därför bland annat med att kompetensutveckla internt för att kunna lösa uppdraget.

Gymnasieskola

Antal elever i gymnasieskola var i snitt 7 549 vilket är 165 fler än 2018, därutöver var det 1 358 elever från andra kommuner som gick i kommunala huvudmannens skolor.

Utgångspunkten är att alla elever ska nå gymnasieexamen. Andel elever som tagit gymnasieexamen inom tre år i kommunala skolor har ökat från 64 procent 2014 till 71 procent 2019. Mätningen gäller alla elever, alltså även elever som börjat ett introduktionsprogram. Uppsala kommun ligger numera på samma nivå som liknande kommuner för första gången på flera år. Kommunala skolor i Uppsala kommun ligger också på en högre nivå än fristående skolor i kommunen.

Särskola

Antal elever i grundsärskolan var i snitt 232 vilket är 15 fler än 2018. Årssnittet för gymnasiesärskolan 2019 var 99 elever från Uppsala kommun. Därutöver gick ytterligare 30 elever från andra kommuner i den kommunala gymnasiesärskolan.

Verksamheten i grund- och gymnasiesärskola följs från och med 2016 upp genom enkäter till samtliga elever. Det är framför allt kommunala skolor som deltar i undersökningen men alla bjuds in att delta. För skolornas eget bruk görs en enkät där elever och lärare samtalar om flera områden och frågor för att fånga in elevernas uppfattning om skolan. Skolan sammanställer detta underlag till svar på sju frågor som används för en övergripande bild. Resultaten från enkätundersökningarna har legat på ungefär samma nivå under de tre senaste åren. Frågan *Jag vet vad som krävs för att nå kunskapskraven i de olika ämnena* har ett lägre resultat än de andra frågorna, men överlag går det att dra slutsatsen att eleverna i grundsärskolan är nöjda med sin skolgång. Att underlaget till enkäterna är litet bör beaktas när resultaten tolkas.

Framtida utmaningar

Det kompensatoriska uppdraget. Samtidigt finns det förskolor och skolor som behöver utvecklas för att barn och elever, oavsett bakgrund och funktionsnedsättning, ska möta trygghet och en god lärmiljö. Det mest utmanande uppdraget avser utbildningen för de elever som kommit till Sverige i tonåren och som då har mycket kortare tid för att nå målen. Utbildningsnämnden ska under 2020 ta fram en strategi för ökad likvärdighet mellan kommunens skolor och arbeta för att skolor med lägre resultat förbättras samt att skolor med goda resultat fortsätter sitt framgångsrika arbete.

Lokaler. Barn- och elevantalet i förskolor och skolor fortsätter att öka. Utbildningsnämnden ser en stor utmaning med att i tid få förskolor och skolor på plats

för att möta behoven. Kostnaderna för lokaler blir allt högre och åtgärder i lokalförsörjningsplanen bedöms leda till cirka 289 miljoner kronors ökning i hyresnivå för utbildningsnämnden under planperioden 2020–2030. Alla parter som deltar i plan- och byggprocesser behöver arbeta gemensamt för att hålla lokalkostnad per barn och elev nere.

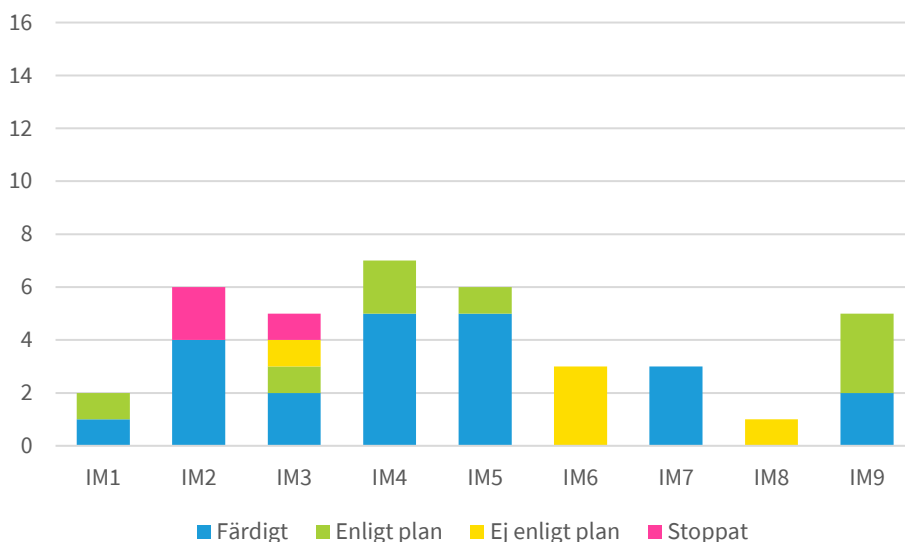
Kompetensförsörjning. Uppsala har nationellt sett ett gynnsamt läge när det gäller kompetensförsörjningen. Förskolan har dock en utmaning både vad gäller vikariebehov vid hög sjukfrånvaro och när det gäller möjligheten att rekrytera förskollärare. Det är också svårt att kunna rekrytera fritidspedagoger till fritidshemmen. Under 2020 kommer en ny plan för strategisk kompetensförsörjning att tas fram.

Arbetsmarknadsnämnden

Arbetsmarknadsnämnden är kommunens arbetslöshetsnämnd och ansvarar för arbetsfrämjande och kompetenshöjande arbetsmarknadsinsatser samt feriearbete. Ansvaret omfattar ekonomiskt bistånd, ansvar för kommunens mottagande av nyanlända, stöd till föreningar bildade på etnisk grund samt utvecklingsmedel för ökad inkludering. Nämnden ansvarar för kommunal vuxenutbildning och särskild utbildning för vuxna. Nämnden ansvarar även för konsumentrådgivning samt budget- och skuldrådgivning.

Mål och uppdrag från kommunfullmäktige

Arbetsmarknadsnämnden har blivit färdig med 22 av 38 uppdrag under året. Åtta uppdrag löper på enligt plan. Fem uppdrag är försenade jämfört med ursprunglig plan och tre uppdrag kommer inte att genomföras på grund av att de inte tillhör nämndens verksamhetsområde. De försenade uppdragen är i hög grad knutna till att verksamhet flyttats till Utbildnings- och jobbcenter i Boländerna.

Utifrån sina ansvarsområden bedöms nämnden ha bidragit till att uppfylla kommunfullmäktiges inriktningsmål.

Nämnden har exempelvis:

- lyckats få fler som haft arbetsmarknadsinsats att få arbete efter avslutad insats, bland annat med hjälp av statligt stöd för extratjänster.
- inrättat ett dynamiskt inköpssystem för arbetsmarknadsinsatser, upphandlat nya leverantörer av vuxenutbildning, etablerat ett utbildnings- och jobbcenter i Gottsunda och samlokalisert verksamhet i ett utbildnings- och jobbcenter i Boländerna. Satsningarna förväntas förstärka möjligheten att få fler personer i utbildning och arbete.
- möjliggjort nya utbildningar och nya utbildningsanordnare för att på så sätt bredda utbudet av yrkesutbildningar, exempelvis med en efterfrågad operatörsutbildning inom läkemedelsindustrin.
- gett stöd till föreningar som verkar för utsatta målgrupper eller i utsatta stadsdelar. Ett antal föreningar får stöd för långsiktiga integrationsfrämjande insatser för nyanlända och utrikesfödda, andra verkar för en inkluderande och utvidgad arbetsmarknad.

- förstärkt rutiner som ska säkerställa att ekonomiskt bistånd inte betalas ut till hyreskostnader som inte har giltiga hyreskontrakt (svarta hyreskontrakt).

Ekonomiskt utfall

Arbetsmarknadsnämnden resultat är ett överskott om 5 miljoner kronor.

Arbetsmarknadsnämnden				
Belopp i miljoner kronor	Kommunbidrag 2019	Resultat		
		Bokslut 2019	Bokslut 2018	Helårsprognos 201908
Politisk verksamhet	2	0	0	0
Infrastruktur, stadsbyggnad m.m	7	0	-1	0
Fritid och kultur	2	0	0	0
Kommunal vuxenutbildning	167	2	11	3
Ekonomiskt bistånd	395	-39	-9	-29
Flyktningmottagande	8	31	3	17
Arbetsmarknadsåtgärder	142	9	8	9
Nämnden totalt	723	5	12	0

	KF-budget 2019	Bokslut 2019	Bokslut 2018	Helårsprognos 201908
Investeringar	5	4	4	5

Komvux resultat är ett överskott om 2 miljoner kronor beroende på högre intäkter än beräknat i form av statsbidrag.

Verksamheten ekonomiskt bistånd visar ett underskott om 39 miljoner kronor vilket beror på ökade försörjningsstöds-kostnader. Orsaker till detta är bland annat längre bidragstider, antalet större hushåll har ökat samt att nyanlända som avslutar den statliga etableringen får lägre inkomster.

Flyktningmottagandets överskott om 31 miljoner kronor beror på att schablonintäkterna är högre än budgeterat.

Arbetsmarknadsåtgärder uppvisar ett överskott om 9 miljon kronor vilket beror på lägre kostnader för de praktiska verksamheterna än budgeterat, överskottet förklaras även av att reserverade medel för upphandlad verksamhet inte fullt ut nyttjats. Ytterligare en faktor är att Arbetsförmedlings reformering lett till att nämnden inte nått full effekt avseende arbetsmarknadsanställningar då besluten om anställning fattas av Arbetsförmedlingen.

4 miljoner kronor av investeringsbudgetens 5 miljoner kronor har förbrukats för möbler och inventarier främst till lokalerna i Gottsunda och Boländerna.

Utveckling inom nämndens ansvarsområden

Ekonomiskt bistånd

I samband med den stora flyktningvågen med start 2015 har antalet hushåll med ekonomiskt bistånd ökat i Uppsala. Många nyanlända klarade inte sin egen försörjning via den etableringsersättning de mottog under sin etableringsperiod. Under 2019 har antalet hushåll med ekonomiskt bistånd stabiliserats och är det första året sedan 2012 som antalet hushåll med ekonomiskt bistånd inte har ökat jämfört med året innan.

Ohälsa är den näst vanligaste orsaken till ekonomiskt bistånd. Antalet sjukskrivna med ekonomiskt bistånd ökar varav en högre andel är kvinnor. Antalet och andelen barnfamiljer med ekonomiskt bistånd har ökat, andelen barnfamiljer har ökat från 25 procent 2014 till 28 procent 2019. Den utvecklingen går inte att återfinna i andra jämförbara kommuner. Det är speciellt hushåll med fyra eller fler barn som stått för den procentuellt största ökningen. Större hushåll innebär ofta högre utbetalningar då fler personer omfattas. Det innebär en utmaning i förhållande till målet att sänka både det utbetalda biståndet och andelen av befolkningen i behov av bistånd.

Arbetsmarknadsverksamhet

Arbetslösheten har minskat i Uppsala från 5,7 procent av den registrerade arbetskraften 2018 till 5,4 procent 2019. Långtidsarbetslösheten har minskat från 3,3 procent av den registrerade arbetskraften 2018 till 3,1 procent 2019. (Kolada N00988 respektive N00986, mars månad)

Kostnaden för kommunal arbetsmarknadsverksamhet per invånare är något lägre i Uppsala jämfört med jämförbara kommuner. Över tid så har andelen som lämnar arbetsmarknadsverksamheten till arbete eller studier i Uppsala legat runt 40 procent. Detta är högre än genomsnittet för jämförbara kommuner. Antal personer som lämnade arbetsmarknadsverksamheten till arbete eller studier har ökat kraftigt från 458 personer 2018 till 682 personer 2019.

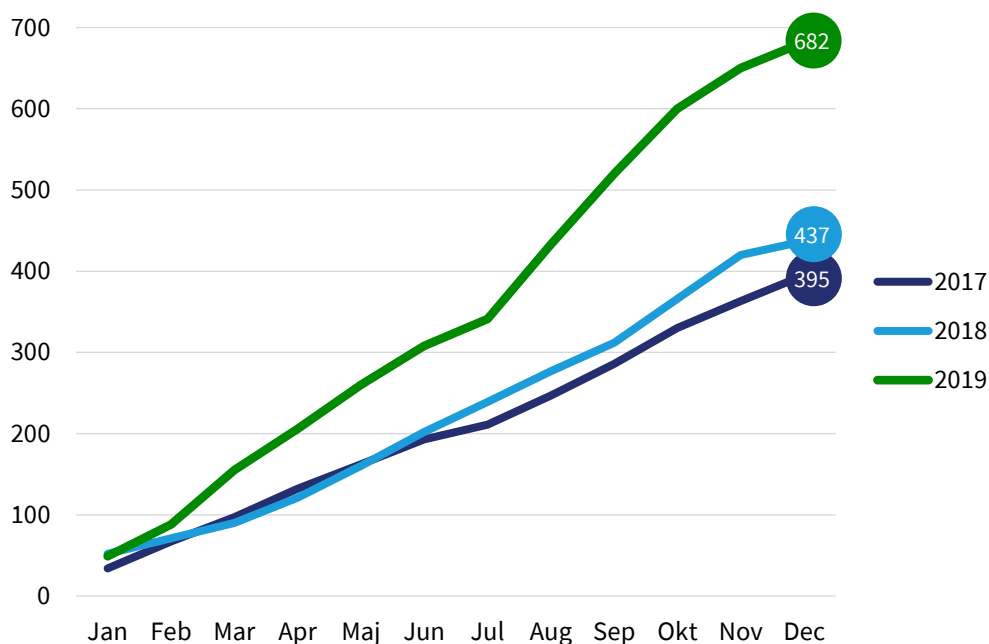

Diagram: Antal personer som gått till arbete eller studier vid avslut från arbetsmarknadsverksamheten. Siffrorna per månad bygger vidare på föregående månads siffror. Det innebär att december månad visar det totala antalet personer för året.

Arbetsmarknadsverksamheten har under några år genomfört förändringar i arbetssätt där förkortade ledtider och ökad resultatstyrning har varit centrala element. Under 2017 och 2018 hade över 700 personer extratjänster. Många av dessa avslutades 2019 med ett positivt resultat, cirka 40 procent avslutades till arbete eller studier.

Under året öppnade arbetsmarknadsnämnden ett Utbildnings- och jobbcenter i Gottsunda för att öka sin närvaro i stadsdelen och bidra till att fler personer skulle komma i utbildning och arbete. Jämfört med 2018 så ökade antalet arbetssökande som fick stöd i form av en arbetsmarknadsinsats eller en arbetsmarknadsanställning.

Även antalet arbetssökande boende i Gottsunda/Valsätra som lämnade nämndens arbetsmarknadsverksamhet på grund av arbete eller studier ökade med totalt 68 personer.

Vuxenutbildning

Antalet elever i svenska för invandrare (sfi) ligger fortfarande kvar på en hög nivå, med en ökning under hösten 2019 i jämförelse med förra året. Detsamma gäller inom grundläggande och gymnasial vuxenutbildning. Det höga elevantalet ställer fortsatt höga krav på tillgång till behöriga lärare och lokaler och särskilt inom sfi finns svårigheter att rekrytera behöriga lärare. Det är svårt att se någon entydig orsak till det fortsatta höga elevantalet men en förklaring kan vara det stora antalet nyanlända som kommit till Uppsala kommun de senaste åren.

Studieresultaten inom vuxenutbildningen har förbättrats under de senaste åren när det gäller gymnasial nivå. Resultaten för grundläggande nivå ligger i stort sett still kring 90 procent godkända. Resultaten för Uppsala kommun ligger i nivå med resultaten för riket. Uppsala har arbetat för att rusta eleverna när det går från grundläggande nivå och vidare för att minska glappet mellan grundläggande och gymnasial nivå.

Kvinnor har högre studieresultat när det gäller grundläggande nivå och gymnasial nivå med teoretisk inriktning. Däremot är skillnaderna mellan kvinnor och män försumbara när det gäller yrkesinriktad utbildning.

Framtida utmaningar

Ökad arbetslöshet. Inbromsningen av Sveriges ekonomi fortsätter och BNP-tillväxten prognostiseras bli svag 2020. Inbromsningen märks även på arbetsmarknaden där arbetslösheten spås stiga under de närmaste åren. Fler personer kommer att behöva stöd och för nämndens målgrupper, som många är, långt ifrån arbetsmarknaden får det svårare få ett arbete på den reguljära arbetsmarknaden.

Minska andelen uppsalabor med behov av ekonomiskt bistånd. Nämndens övergripande utmaning är att sänka andelen uppsalabor som tar emot ekonomiskt bistånd från 5 procent till 4 procent och samtidigt bryta kostnadsutvecklingen. Nämnden har antagit en 26-punktsplan som innebär att fler försörjningsstödsomtagare ska få del av arbetsmarknads- och utbildningsinsatser och snabbare komma i egen försörjning. Nya samarbetsformer kommer att behövas mellan nämndens verksamhetsområden för att ge möjlighet till att kombinera sfi-studier med arbetsmarknadsinsats.

Arbetsmiljö. Den långa och komplicerade processen kring samlokalisering av verksamheter och flytt till utbildnings- och jobbcenter i Boländerna fortsätter att vara en stor utmaning. Den pågående renoverings- och byggprocessen påverkar samtliga verksamheter och gör det utmanande att säkerställa en god arbetsmiljö.

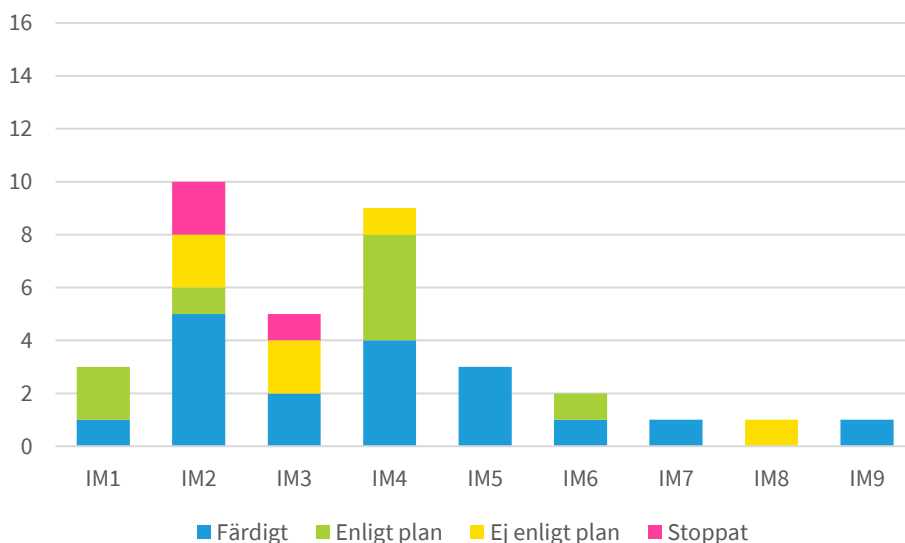
Bristande statligt ansvar. Det finns en risk för att staten genom reformeringen av Arbetsförmedlingen och genom bland annat för låga etableringsersättningar vältrar över kostnader på kommunen. Exempelvis är etableringsersättningen till nyanlända för låg och tre fjärdedelar av de inskrivna i etableringsprogrammet behöver kompletterande ekonomiskt bistånd för sin försörjning under de två år programmet pågår. Arbetsmarknadsnämnden har tagit initiativ till två skrivelser till statliga myndigheter angående dessa farhågor.

Kulturnämnden

Kulturnämnden ansvarar för kultur- och fritidsverksamhet. Nämnden fördelar stipendier, bidrag och annat stöd till kulturliv, kulturevenemang, folkbildning, nationella minoriteter och ansvarar för folkbiblioteksverksamhet, kommunens museer och kulturscener, konstnärliga gestaltungsprojekt, konstinköp och konstsamlingar. Nämnden stödjer ungdomars egna initiativ och ansvarar för fritidsgårdar, öppen fritidsverksamhet, övrig fritidsverksamhet för barn och unga samt kultur- och musikskola. Kulturmiljö- och kulturarvsfrågor samt stöd till bygdegårdar ingår också i nämndens ansvarsområde.

Mål och uppdrag från kommunfullmäktige

Kulturnämnden har blivit färdig med 18 av 35 uppdrag under året. Åtta uppdrag löper på enligt plan. Sex uppdrag är försenade jämfört med ursprunglig plan och tre uppdrag kommer inte att genomföras på grund av att de inte tillhör nämndens verksamhetsområde. De försenade uppdragen rör nya lokaler för konstmuseum, kompetenslyft om barnrätt, energieffektivisering, ledningsplan vid allvarlig skada, informationshantering och digitalisering. Samtliga försenade uppdrag bedöms vara färdiga 2020. De uppdrag som är stoppade avser uppdrag som kommunfullmäktige fördelade till samtliga nämnder och bolag i Mål och budget 2019-2021, men som enbart avser ett fåtal.

Utifrån sina ansvarsområden bedöms nämnden ha bidragit till att uppfylla flera av kommunfullmäktiges inriktningsmål. De inriktningsmål som nämnden själv bedömer att man delvis bidragit till är mål 1 *Uppsala kommun ska ha en jämställd och hållbar ekonomi*, mål 2 *Uppsala ska vara tryggt och attraktivt att leva, verka och vistas i*, mål 3 *Uppsalas stad och landsbygd ska växa genom ett hållbart samhällsbyggande*, mål 4 *Uppsala ska vara jämlikt och inkluderande med goda förutsättningar för folkhälsa och livskvalitet* samt mål 8 *Uppsalas invånare, organisationer och näringsliv ska vara delaktiga i att utforma samhället*.

Nämnden har exempelvis:

- ökat tillgängligheten till bibliotek för framför allt barn och unga genom bibliotekscyklar som besökt badplatser, förskolor och parker.

- förstärkt samarbetet med civila samhället genom att tillsammans med andra berörda nämnder ingå idéburet offentligt partnerskap med KFUK-KFUM och Fyrisgården.
- tagit fram en lokalförsörjningsplan som sammanfattar nämndens behov av infrastrukturutveckling i hela kommunen.
- utvecklat stipendiet *Fristad Uppsala* som delas ut till författare, skribent eller konstnär som förföljs i sitt hemland.
- förberett kulturåret med fokus på fred, demokrati och mänskliga rättigheter med en rad samarbeten.
- tagit fram ett idékoncept för ansökan till Europeisk kulturhuvudstad 2029.

Ekonomiskt utfall

Kulturnämndens resultat är ett överskott om 2 miljoner kronor. Detta inkluderar outnyttjade medel för samfinansiering av investeringsstöd från Boverket till två bygdegårdar. Överskottet utgör knappt 1 procent av nämndens nettokostnader.

Kulturnämnden				
Belopp i miljoner kronor	Kommunbidrag 2019	Resultat		
		Bokslut 2019	Bokslut 2018	Helårsprognos 201908
Politisk verksamhet	2	0	0	0
Infrastruktur, stadsbyggnad m.m	2	4	1	1
Fritids och kultur	312	-2	9	0
Öppen fritidsverksamhet	31	1	-8	0
Nämnden totalt	346	2	3	1

	KF-budget 2019	Bokslut 2019	Bokslut 2018	Helårsprognos 201908
Investeringar	79	28	23	71

Kommunbidraget till kulturnämnden för 2019 uppgick till 346 miljoner kronor. Statliga bidrag uppgick under samma period till 13 miljoner kronor, varav cirka 5 miljoner kronor för projektet sommarkul, knappt 1 miljon kronor i bidrag till finskt förvaltningsområde och 7 miljoner kronor från Statens kulturråd med flera statliga myndigheter för olika projekt.

De högre intäkterna på 13 miljoner kronor speglar sig också i ökade kostnader jämfört med budget till exempel ökade personalkostnader, ökade bidrag till det fria kulturlivet och föreningslivet, ökade övriga verksamhetskostnader.

Sammanlagd investeringsbudget uppgick till 79 miljoner kronor, varav 28 miljoner kronor förbrukats 2019 (motsvarar 35 procent budgetutnyttjande). Investeringar 2019 omfattar huvudsakligen igångsatta konstprojekt för offentlig konst. 36 miljoner kronor begärs överföras från 2019 till 2020 för pågående investeringsprojekt. En ny riktlinje för beräkning av investeringsmedel för offentlig konst tillämpas från budgetåret 2021. Därmed kommer investeringarna i offentlig konst framöver ha bättre överensstämmelse med takten i de projekt där man samarbetar.

Kulturnämnden har bidragit till måluppfyllelse av kommunfullmäktiges inriktningsmål. Av nämndens totalt 35 utdelade uppdrag avslutades 18 under 2019. 12 uppdrag pågår enligt plan och de flesta bedöms kunna avslutas under 2020.

Utveckling inom nämndens ansvarsområden

Enligt Statistiska centralbyråns medborgarundersökning är invånarna i Uppsala kommun nöjda med kulturverksamheten. Under flera år har Uppsalas invånare varit betydligt mer nöjda än genomsnittskommunen och lika nöjda som jämförbara kommuner. Kvinnor har så länge som mätningarna genomförts varit mer nöjda än män.

Nettokostnaden för kulturverksamhet per invånare ligger i Uppsala kommun långt under genomsnittet i jämförbara kommuner. I Uppsala ligger kostnaden på cirka 1 000 kronor per invånare, medan genomsnittet för jämförbara kommuner är ungefär 1 200 kronor per invånare. Kostnaden har minskat i Uppsala mellan 2017 och 2018, medan den har ökat i jämförbara kommuner.

Biblioteksverksamhet

Bibliotek Uppsala har under året arbetat med att utöka verksamheten med Meröppna bibliotek till att omfatta även Bälinge. Invigning planeras till första kvartalet 2020. Meröppet är ett system som ger användarna tillgång till bibliotekets lokaler och medier på tider då biblioteket inte är bemannat. De nuvarande meröppna biblioteken har totalt haft 40 000 besökare under 2019.

Tillsammans med civilsamhället har *Låna en Uppsalabo* möjliggjorts och under året har ytterligare aktiviteter med fokus på integration utökats. Bibliotek Uppsala har också arbetat med program och aktiviteter för bland annat personer med psykisk ohälsa och ett nytt Funkisprogram har redan blivit uppmärksammat av andra bibliotek i landet.

Jämfört med jämförbara kommuner har Bibliotek Uppsala ett större utbud av uppsökande service riktade till personer som inte kan ta sig till ett bibliotek. Bland annat har biblioteksbussen en mycket högre turtäthet och besöker fler platser. Antal aktiva låntagare på biblioteket per 1 000 invånare ligger över genomsnittet av jämförbara kommuner, trots att antalet har sjunkit något mellan 2017 och 2018.

När det gäller titlar på utländska språk ligger Bibliotek Uppsala på första plats bland andra jämförbara kommuner och har i särklass flest titlar att erbjuda. Den starka ställningen Uppsala har beror bland annat på den mångspråksplan som togs fram för flera år sedan och som gjort att Bibliotek Uppsala bland annat har haft en medveten och långsiktig inköspolicy inom området.

Trots ett större utbud har Uppsala bara marginellt högre kostnader för biblioteksverksamhet jämfört med jämförbara kommuner.

Barn och ungas fria tid

Verksamhet med stöd till barns och ungas fria tid når under ett år cirka 74 000 barn och unga genom exempelvis föreningar. Samarbete med lokala föreningar har ökat och i östra området har flera teater- och filmgrupper startat i samarbete med Kulturparken.

Tonårsverksamheten inom Fritid Uppsala har haft totalt 46 666 besökare under 2019, vilket är en ökning med 1 589 besökare jämfört med 2018. Andelen flickor som deltar har ökat från 36 procent till 42 procent.

Verksamheten kvällstid har minskat på grund av social oro, men också på grund av ett minskat öppethållande. För att bibehålla tryggheten i verksamheten har det ibland varit nödvändigt med sammanslagning av enheters öppethållande, fler gruppaktiviteter och ibland aktiviteter på annan plats. Detta har inneburit att

besöksutvecklingen gått ned något på dessa enheter. Fritidsklubbar och fritidsgårdar får över lag höga omdömen av besökarna i årliga enkäter.

Fritid Uppsala har systematiskt kopplat mänskliga rättigheter till arbetet mot diskriminering och för barns rättigheter. Verksamheten har arbetat aktivt med riktade insatser för att nå underrepresenterade grupper som nationella minoriteter, nyanlända, personer med funktionsnedsättning och HBTQ-personer.

Eriksbergs fritidsklubb och tonårsverksamhet saknar fortfarande egen lokal och verksamhet har bedrivits i skolans matsal, gymnastiksal och utomhus. Start av två nya fritidsklubbar i Lindbacken och Gottsunda planerades under 2019. I november startades Treklangens fritidsklubb och fritidsklubben i Lindbacken startar i januari 2020. Lokalerna som ligger i Lindbackens sporthall invigdes i november. Cafét på Allis, som drivs i samarbete med arbetsmarknadsförvaltningen invigdes i början på året.

Nettokostnaden för fritidsgårdar per invånare ligger långt under genomsnittet för jämförbara kommuner och har minskat mellan 2017 och 2018. År 2018 var nettokostnaden i Uppsala 165 kronor per invånare att jämföra med 239 kronor för genomsnittet för jämförbara kommuner.

Uppsala kulturcentrum

Under 2019 flyttade det lokala kulturcentrumet i Gottsunda från Mötesplats Treklangen till Gottsunda Kulturhus. Gottsunda som stadsdel har ett större upptagningsområde än övriga stadsdelar vilket gör kulturarbetet mer mångfacetterat och antalet samarbetspartners mycket större.

Gränby kulturcentrum har den senaste tiden haft stora utmaningar med en ökad otrygghet i området. Många krafter vill bidra till att främja trygghet och bidra till aktiviteter i området, men lokalförutsättningarna behöver lösas för att kunna utveckla verksamheten tillsammans med civilsamhället i Gränby. Gränby kulturcentrum har under året utvecklat och utökat verksamhet i Gränbybibliotekets lokaler i samverkan mellan nämndens verksamheter och civilsamhället.

Sävja kulturcentrum har fått en stabilare grund att stå på vad gäller stök och oro och oförutsägbara utgifter för väktare har minskat drastiskt under 2019. Under året har samarbetet utökats mellan verksamheterna i Sävja kulturcentrum med bättre gemensam planering kring aktiviteter och ordningsregler.

Uppsala kulturskola

Antalet sökande elever till kulturskolans verksamhet ökar för varje år. 2019 års ansökningar uppgick till drygt 3 400 sökta platser till de 2 644 platser som erbjöds. En och samma person kan söka flera platser och av antalet individer som sökte till kulturskolan fick 94 procent en plats. Av de elever som sökte till kulturskolan 2019 var 57 procent flickor. Detta avspeglar sig även i antagningsstatistiken där 57 procent av de antagna var flickor.

Uppsala kulturskola genomförde 198 program eller konserter under 2019, varav 99 offentliga, 70 interna och 8 skolkonserter. Det ligger ungefär i linje med tidigare år. Kulturskolan undervisar på 40 platser runt om i kommunen.

Nettokostnaden för musik- och kulturskola per invånare ligger under genomsnittet för jämförbara kommuner, trots att den har ökat mellan 2017 och 2018. År 2018 var

nettokostnaden i Uppsala 187 kronor per invånare att jämföra med 221 kronor för genomsnittet för jämförbara kommuner.

Konstverksamhet

Uppsala konstmuseum har utökat och utvecklat sin programverksamhet. Under året har det funnits ett särskilt fokus på hur konstmuseiverksamheten kan utvecklas med stöd av nya lokaler. Nämndens verksamhet har deltagit i en fördjupad utredning som kommunstyrelsens verksamhet hållit i och som bland annat handlat om utbildning om rättighetsbaserade arbetsprocesser, utvecklad programverksamhet och samarbete med Uppsala kulturskola med kurser i bild och form.

Antalet konstprojekt om offentlig konst har ökat under de senaste åren från 16 projekt 2017 till 65 projekt 2019. Under året har 15 konstnärliga gestaltungsprojekt färdigställts, bland annat Anja Pausers verk *Upptäckten i Källparken*, Gijs Weijers verk *Get a grip* för allaktivitetshuset Allis och Erik Hedmans gestaltning för Ramsta förskola. Andelen inköpta konstverk av kvinnliga konstnärer ska enligt riktlinjerna för arbete med offentlig konst motsvara 70 procent av årets totala inköp. 2019 års inköp har motsvarat 73 procent. Verksamheten som arbetar med offentlig konst har under året HBTQ-diplomerats.

Uppsala kommun har en särställning i landet med den omfattande satsningen på offentlig konst och utvecklingen av samarbeten kring genomförandet av konstprojekten. Det har under året därför funnits flera kollegiala utbyten mellan Uppsala och andra kommuner.

Biotopia och Naturskolan

Biotopia har publicerat naturpoddar, naturfilmer och en naturblogg har på hemsidan för att ytterligare levandegöra naturupplevelser. Verksamheten har genomfört natur- och friluftaktiviteter med fokus på integration av nyanlända ungdomar och familjer. Besöken under 2019 minskade med drygt 20 000 besök, jämfört med 2018. Det kan i sin helhet härledas till minskat antal besökare under kvällar, helger och lov och beror till största del på avsaknaden av caféverksamhet i lokalen.

Naturskolan har tack vare det ökade kommunbidraget och tillgången till naturbussar kunnat förändra sitt arbetssätt så att det går att ta emot fler klasser. I och med det kan Naturskolan börja planera för en "naturgaranti" som innebär att alla elever ska få möjlighet att besöka Naturskolan tre gånger under sin skoltid. Tillsammans med Biotopia har Naturskolan under året utrett möjligheten och tagit fram metoder för att stödja skolor att i större utsträckning utnyttja skolnära natur i undervisningen. Arbetet har genomförts i samarbete med Gamla Uppsala skola och Björklingskolan.

Reginateatern

Reginateatern har under året arbetat med projektet *Regina på väg*, där ett antal evenemang har lagts ut på olika scener i Uppsala. Ambitionen att utveckla projektet till att omfatta fler gästspel på kulturcentrum runt Uppsala har dock inte uppfyllts helt under året.

Antalet föreställningar ökade från 184 föreställningar 2018 till 195 föreställningar 2019 och ligger nu i linje med målet att ge 200 föreställningar per år. Antalet besökare ökade från 29 762 personer 2018 till 32 044 personer 2019. Andelen besökande personer

under 26 år var 24 procent 2019. Antalet föreställningar med lokala konstnärer har ökat mellan 2018 och 2

Framtida utmaningar

Den växande kommunen. Fler bostadsområden och fler människor ökar behoven av kultur- och fritidsverksamheter. Även bevarandefrågor och utveckling av kulturarvet kommer att vara en utmaning de kommande åren.

Verksamhet för alla. Personer med funktionsvariationer samt nationella minoriteter har svårt att göra sig hörda i samhällsbruset och därför måste biblioteken ta sig an uppdraget fullt ut för att synliggöra och erbjuda dem ett samlat biblioteksutbud. Barnkonventionen blir svensk lag år 2020 och säkerställer barns rätt till kultur samt rätt till konstnärlig-, rekreations- och fritidsverksamhet. Antalet barn i åldrarna 10-12 år ökar med 2,2 procent och åldrarna 13-19 år ökar med 3,6-5,7 % årligen under de närmaste fem åren.

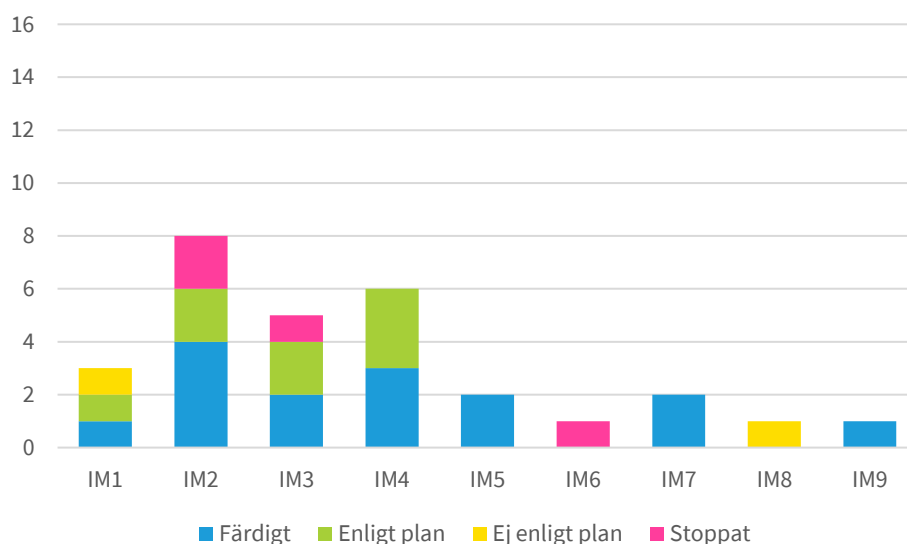
Ökad oro i utsatta områden. Nämndens verksamheter är viktiga parter i arbetet för ökad trygghet. Samtidigt ställs det allt högre krav att säkerställa medarbetares fysiska och sociala arbetsmiljö.

Idrotts- och fritidsnämnden

Idrotts- och fritidsnämnden ansvarar för planering och utveckling av barn- och ungdomsidrott liksom bredd- och elitidrott samt fritidsverksamhet. Nämnden löser sitt uppdrag huvudsakligen genom inhyrning och uthyrning av anläggningar samt genom att ha en långsiktig planering för lokalförsörjning avseende idrotts- och fritidsanläggningar. Samverkan sker med föreningar och andra aktörer inom nämndens ansvarsområde som en del i arbetet med att forma och upprätthålla riktlinjer och mål för föreningsstöd inom nämndens ansvarsområde.

Mål och uppdrag från kommunfullmäktige

Idrotts- och fritidsnämnden har blivit färdig med 15 av 29 uppdrag under året. Åtta uppdrag pågår enligt plan. Två uppdrag är försenade jämfört med ursprunglig plan och fyra uppdrag kommer inte att genomföras på grund av att de inte tillhör nämndens verksamhetsområde. De försenade uppdragen rör jämställd resursfördelning och informationshanteringsplaner och beräknas vara färdiga 2020. De uppdrag som är stoppade avser uppdrag som kommunfullmäktige fördelade till samtliga nämnder bolag i Mål och budget 2019–2021, men som enbart avser ett fåtal.

Utifrån sina ansvarsområden bedöms nämnden ha bidragit till kommunfullmäktiges inriktningsmål.

Nämnden har exempelvis:

- arbetat med omvandlingen av Studenternas från en sliten och omodern idrottsplats till ett centrumnära arenaområde och en attraktiv mötesplats.
- byggt en ny konstgräsplan vid Johannesbäckskolan som är helt fri från gummigranulat i enlighet med högt ställda miljökrav.
- genomfört föreningsutbildning i normkritiskt tänkande samtidigt som nämndens egen verksamhet blivit HBTQ-diplomerad.
- tydliggjort kommunens på hur elitföreningarnas förutsättningar i Uppsala kan förbättras som ett underlag till kommunfullmäktige.
- beslutat om riktlinjer för äldres tillgång till fysisk aktivitet.
- genomfört en kartläggning av ridsportföreningarna som grund för att bedöma behovet av anläggningar.

- ökat verksamheternas kompetens i barnrätt.

Ekonomiskt utfall

Idrott- och fritidsnämndens resultat är ett överskott om 5 miljoner kronor, likvärdigt resultat som 2018.

Idrotts- och fritidsnämnden				
Belopp i miljoner kronor	Kommunbidrag 2019	Resultat		
		Bokslut 2019	Bokslut 2018	Helårsprognos 201908
Politisk verksamhet	1	0	0	0
Fritid och kultur	288	6	6	2
Nämnden totalt	289	5	5	2

	KF-budget 2019	Bokslut 2019	Bokslut 2018	Helårsprognos 201908
Investeringar	16	15	7	16

Det ekonomiska resultatet förklaras främst av ökade intäkter och lägre kostnader för avskrivningar och ränta. I resultatet ingår oförutsedda kostnader för nya avtalet med Fyrishov AB, stormen Alfrida och extra vattenleveranser till Bälungebadet med nära 4 miljoner kronor. Överskottet för 2019 blev 3 miljoner högre jämfört med nämndens bedömning vid helårsprognosen per augusti. Skillnaden handlar i huvudsak om högre intäkter för bokning och uthyrning av idrottsanläggningar samt lägre kostnader för hyror och avskrivningar.

Årets investeringar uppgår till 15 miljoner kronor av totala investeringsbudgetens 16 miljoner kronor. Investeringarna avser inventarier till skolidrottshallar, maskiner till anläggningar såsom traktorer och ismaskiner, samt armaturer till elljusspår. 1 miljon kronor i investeringar som ej genomfördes 2019 begärs överföras till 2020 för inventarier till Studenternas.

Utveckling inom nämndens ansvarsområden

Nämndens nyckeltal visar att kommunen ger ett ökat bidrag till idrottsföreningar. Orsaken är den nya principen för subvention av idrotten som omfördelar ökade intäkter från markeringsavgiften till höjda föreningsbidrag samt att nya pengar tillförts bidragsbudgeten.

Kostnaden för fritidsverksamheten samt idrottsanläggningar ökar, främst till följd av ökade kostnader för tillkommande anläggningar. För närvarande har nämnden ett starkt fokus på omvandlingen av Studenternas. Bygget av fotbollsarenan har fortskridit enligt plan och omvandlingen av vinterdelen inleddes med flytt av bana 2 för att ge plats för en ny sträckning av Ulleråkersvägen. Dessutom har ett nytt ismaskinsgarage och ett nytt teknikhus byggts. Att klara Allsvensk fotbollsspel och bandyns matcher och träningar samtidigt som byggprojekten fortskridit i olika faser har varit påfrestande och ställt höga krav på flexibilitet, samordning och kommunikation mellan samtliga involverande parter.

Nyckeltal	2015	2016	2017	2018	2019	Källa
Medborgarnas uppfattning om möjligheterna till fritidsaktiviteter i kommunen	67	66	68	68	68	Kolada (U09408)
Deltagartillfällen i idrottsföreningar, antal/inv 7 – 20 år, andel (%)	33	33	33	31	Uppgift saknas	Kolada (U09800)
Kommunalt bidrag till idrottsföreningar, kr/inv	46	93	97,5	154*	Uppgift saknas	Kolada (N09811)
Nettokostnad fritidsverksamhet, kr/inv	1256	1300	1392	1643	Uppgift saknas	Kolada (N09018)
Varav nettokostnad allmän fritidsverksamhet	224	246	349	444	Uppgift saknas	Kolada (N09019)
Varav nettokostnad idrotts- och fritidsanläggningar, kr/inv	828	814	837	860	Uppgift saknas	Kolada (N09021)

* Egen uppföljning.

Nämndens egen uppföljning visar att antal aktiva föreningsmedlemmar i åldersgruppen 5 till 25 år ökar och att andelen kvinnor som deltar i föreningsorganiserade aktiviteter ökar.

Framtida utmaningar

Ökade arenakrav. En ekonomisk utmaning är att specialförbundens arenakrav ökar, vilket bidrar till att det blir allt svårare att säkerställa anläggningar för bredd- och ungdomsidrott.

Befolkningsutveckling. Nämnden ser en utmaning i att möta idrottens behov i takt med att staden växer. Ett viktigt och utmanande arbete blir att genomföra nämndens uppdrag och åtgärder från lokalförsörjningsplanen och samordna det med beställningsprocessen och Mål- och budgetprocessen.

Driftsätta Studenternas. Studenternas fotbollsarena blir klar under 2020 och då ska drift- och evenemangsorganisationen växa in med full kapacitet i den nya arenan. Dessutom kommer ombyggnationen av bandybanorna att pågå samt byggnation av Tullgarnsbron och ny dragning av Ulleråkersvägen.

Andra utmaningar under året är:

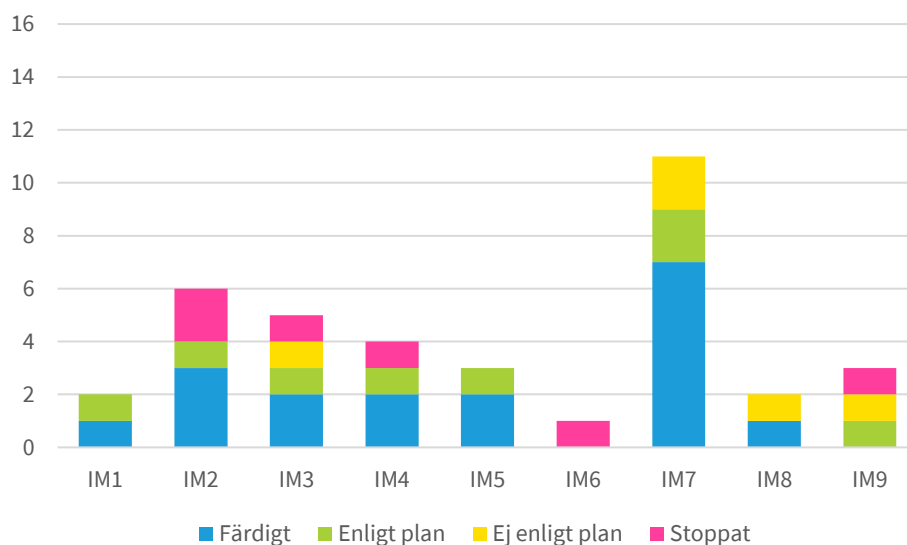
- att samla all bokning av kommunens lokaler för idrott till en gemensam bokningsservice,
- att utveckla en modell som gör det möjligt att enkelt följa upp hur nämndens resurser fördelas mellan kvinnor och män och olika verksamheter,
- att arbeta vidare mot övergripande målet "Sveriges bästa idrottsstad",
- att nya isarenan i Gränby kan möta idrottens behov inom den givna investeringsramen samt
- att skapa trygga och välkomnande idrottsanläggningar.

Äldrenämnden

Äldrenämnden ansvarar för service, vård och omsorg i ordinärt eller särskilt boende till personer 65 år och äldre, i de fall personerna har behov av sådana insatser på grund av nedsatt fysisk funktionsförmåga. Nämnden arbetar främst utifrån socialtjänstlagen och hälso- och sjukvårdslagen. Nämnden ansvarar även för öppna insatser och förebyggande verksamhet för personer 65 år och äldre.

Mål och uppdrag från kommunfullmäktige

Äldrenämnden har blivit färdig med 18 av 37 uppdrag under året. Fem uppdrag är försenade jämfört med ursprunglig plan och sex uppdrag kommer inte att genomföras på grund av att de inte tillhör nämndens verksamhetsområde. De försenade uppdragen rör åtgärder för ökad förnybar energi, införande av lokalt seniorekort i kollektivtrafiken, förenklad biståndsbedömning, informationshanteringsplan och språkundervisning för anställda. mot strukturella löneskillnaden och informationshanteringsplan. Majoriteten av de försenade uppdragen bedöms vara färdiga 2020. De uppdrag som är stoppade avser dels uppdrag som kommunfullmäktige fördelade till samtliga nämnder och bolag i Mål och budget 2019–2021, men som enbart avser ett fåtal, dels uppdrag om kompetenslyft inom barnrätt och strukturella skillnader på grund av kön.

Utifrån sina ansvarsområden bedöms nämnden ha bidragit till att uppfylla de flesta av kommunfullmäktiges inriktningsmål. De inriktningsmål som nämnden sammantaget delvis bidragit till är mål 1 *Uppsala kommun ska ha en jämställd och hållbar ekonomi* och mål 5 *Uppsalas invånare ska ha bostad och arbete* förutom mål 6 *Uppsalas alla barn och elever ska klara sin utbildning, nå sin gymnasieexamen och utmanas i sitt lärande* som äldrenämnden inte bidrar till alls.

Nämnden har exempelvis:

- avslutat pilotprojektet "Trygg hemgång" och integrerat arbetssätt som en del i den dagliga driften i nämndens verksamheter.
- tagit fram en innovationsstrategi och avsatt medel till en innovationsfond.
- infört om en ny ersättningsmodell inom hemsjukvården.
- tagit över flera boenden till egenregin, bland annat på grund av konkurs av privat utförare.

- ökat kompetensen om psykisk ohälsa inom verksamheterna.
- tagit fram en ledningsplan inför och vid allvarlig störning.

Ekonomiskt utfall

Äldrenämndens resultat är ett underskott om 8 miljoner kronor. Resultatutvecklingen för nämnden är fortsatt positiv jämfört föregående år då underskottet uppgick till 13 miljoner kronor.

Äldrenämnden				
Belopp i miljoner kronor	Kommunbidrag	Resultat		
		Bokslut	Bokslut	Helårsprognos
	2019	2019	2018	201908
Politisk verksamhet	1	0	0	0
Vård och omsorg om äldre	1 847	-8	-13	-11
varav öppna insatser	66	3	-5	2
varav insatser enligt SoL och HSL	1 781	-11	-8	-13
Nämnden totalt	1 848	-8	-13	-11

	KF-budget	Bokslut	Bokslut	Helårsprognos
	2019	2019	2018	201908
Investeringar	6	6	7	6

Väsentliga förklaringar till avvikelserna är:

- Högre personalkostnader än budgeterat varav inhyrd personal svarar för en stor del.
- Kostnader i samband med övertaganden av vårdboenden från extern regi under året.
- Lägre externa intäkter (taxor och avgifter) än budgeterat.

De större skillnaderna mellan åren 2018 och 2019 avseende resultat per verksamhet är att särskilt boende för 2019 är den enda verksamheten underskott medan ordinärt boende och öppen förebyggande verksamhet har överskott. Främsta orsakerna till resultatutvecklingen för ordinärt och särskilt boende mellan 2018 och 2019 är att:

- Kostnaderna inom hela ordinärt boende har lyckats hållas på nästan exakt likvärdig nivå mot föregående år trots en markant ökad volym.
- Flytt av medel (kommunbidrag) från särskilt boende till ordinärt boende gjordes inför 2019 för bättre följsamhet till verksamheternas faktiska kostnader.
- Större underskott inom egen regins särskilda boende 2019 och kostnader för övertaganden av externa boenden har påverkat totalresultatet för särskilt boende.

Investeringsbudgeten om 6 miljoner kronor har förbrukats. Övervägande delen i samband med övertaganden av externa vårdboenden som gjorts under året.

Utveckling inom nämndens ansvarsområden

Jämfört med genomsnittet för jämförbara kommuner har det sedan flera år tillbaka varit en lägre andel av den äldre befolkningen i Uppsala som har bistånd i form av vård- och omsorgsboende och hemtjänst. Förändringarna under de senaste åren har varit små. På grund av omläggning i statistiken vad det gäller hemtjänsten, är dock uppgifterna från 2018 inte helt jämförbara med de tidigare. Förutsatt att jämförbara kommuner har hanterat omläggningen likartat har Uppsala numera en högre omfattning av hemtjänst bland invånare som är 65 år eller äldre jämfört med

genomsnittet för jämförbara kommuner. Brukarna av hemtjänst i Uppsala har dock färre timmar än genomsnittet för jämförbara kommuner.

Genom den så kallade nettokostnadsavvikelsen jämförs kommuners faktiska kostnader för äldreomsorg med vad som är statistiskt förväntat utifrån strukturella förutsättningar i kommunen. Nettokostnadsavvikelsen har kraftigt förbättrats för Uppsala kommun under senare år. Värdet ligger nu nära noll, det vill säga vad som är förväntat av Uppsala kommun med hänsyn till strukturella förutsättningar. Uppsala ligger dock fortfarande något högre än genomsnittet för jämförbara kommuner.

Nyckeltal	2015	2016	2017	2018	2019
Antal invånare 65 år och äldre i särskilt boende	4,2	4,2	4,3	4,3	-
Avvikelse från jämförbara kommuner*	-0,5	-0,6	-0,4	-0,4	-
Invånare 65 år och med hemtjänst i ordinärt boende	6,7	6,9	7,0	10,4	-
Avvikelse från jämförbara kommuner	-1,0	-1,4	-1,4	+2,0	-
Nettokostnadsavvikelse äldreomsorg**	7,1	5,2	4,4	1,2	-
Avvikelse från jämförbara kommuner ***	+8,7	+8,4	+6	+2	-
Hemtjänst andel ganska/mkt nöjda****	86	88	86	86	86
Avvikelse från jämförbara kommuner	-4	-1	-3	-2	-1
Särskilt boende andel ganska/mkt nöjda****	78	80	81	78	74
Avvikelse från jämförbara kommuner	-4	-1	-1	-2	-6
Personalkontinuitet*****	-	19	20	18	12
Avvikelse från jämförbara kommuner	-	+4	+5	+2	-3
Andel äldreomsorg (brukare) i privat regi	50,9	46,6	45,3	39,6	-
Avvikelse från jämförbara kommuner	+24,8	+23,1	+22,5	+20,0	-

* Jämförbara kommuner avser Eskilstuna, Gävle, Jönköping, Linköping, Norrköping, Södertälje, Uppsala, Västerås, Örebro i resultatnätverket R9.

** Nettokostnad är bruttokostnad minus bruttointäkt. Nettokostnadsavvikelse är avvikelse i procent mellan nettokostnad och referenskostnad för äldreomsorg i kr/invånare.

*** Plus betyder högre kostnader i Uppsala kommun.

**** Socialstyrelsens brukarundersökning.

***** Antal personal som en hemtjänsttagare med omfattande omvårdnadsbehov möter under 14 dagar, medelvärde Kommunens kvalitet i korthet KKiK. Av R9-kommunerna har Norrköping ej rapporterat 2016–2018, Örebro har ej rapporterat 2018.

Enligt Socialstyrelsens brukarundersökning har brukarna i Uppsala kommun gett lägre helhetsomdömen om äldreomsorgen under de senaste åren än genomsnittet för jämförbara kommuner. Skillnaderna är dock relativt små i procentenheter. För hemtjänsten är andelen ganska/mycket nöjda på samma nivå som föregående år. Inom särskilt boende har en ytterligare minskning skett av andelen ganska/mycket nöjda. Gemensamt för en majoritet av samtliga kommuner är samtidigt att en överväldigande majoritet av de svarande uppger att de är ganska eller mycket nöjda med äldreomsorgen.

När det gäller personalkontinuiteten så har Uppsala under de senaste åren haft en något lägre personalkontinuitet jämfört med liknanden kommuner. Skillnaderna har dock minskat över tid och under 2019 har det skett en kraftfull förbättring. Personalkontinuiteten överträffar nu genomsnittet för jämförbara kommuner.

Andelen brukare inom äldreomsorgen i Uppsala som får vård och omsorg från en privat utförare har under flera år legat mycket över genomsnittet för jämförbara kommuner. Andelen har minskat något under senare år, men är ändå dubbelt så stor som genomsnittet för jämförbara kommuner.

Framtida utmaningar

Fler äldre. En kraftig ökning av personer 80 år och äldre väntar i Uppsala under de närmaste åren. Under perioden 2021–2030 förväntas en ökning på närmare 5 600 personer eller motsvarande drygt 600 personer årligen. I denna åldersgrupp har för närvarande omkring var tredje någon form av insats inom kommunens äldreomsorg.

Äldrevänlig kommun. Samhällsplaneringen behöver utformas för att öka tillgängligheten, inte bara i fysiskt avseende utan även för att ge tillgång till service och möjligheter till full delaktighet i samhällslivet. Äldrenämnden behöver därför intensifiera sitt samarbete inom och utanför kommunen för att verka för en äldrevänlig kommun.

Förebyggande insatser. Förebyggande och hälsofrämjande insatser behöver utvecklas för att i ännu högre grad nå de personer där behovet är som störst. När det gäller de förebyggande insatserna är samverkan med civilsamhället en viktig resurs som behöver utvecklas.

Utvecklad äldreomsorg. Flera åtgärder för att möta de ökade behoven, exempelvis ökade insatser kring personalrekrytering och kompetensförsörjning, ökat nyttjande av innovationer, digitalisering, välfärdsteknik och nya tjänstekoncept, anpassningar av policyer och riktlinjer, samt effektiviseringar.

Kontrollerad utbyggnad av bostäder. Andelen vård- och omsorgsbostäder inom ramen för LOV har succesivt ökat i Uppsala under de senaste åren och denna ökning förväntas fortsätta framöver. Inom denna upphandlingsform så svarar utföraren inte bara för utförandet av omsorgen, utan även för fastigheten och annan tillhörande infrastruktur. Det påverkar nämndens möjligheter att styra och planera utbyggnaden av vård- och omsorgsbostäder i kommunen framöver.

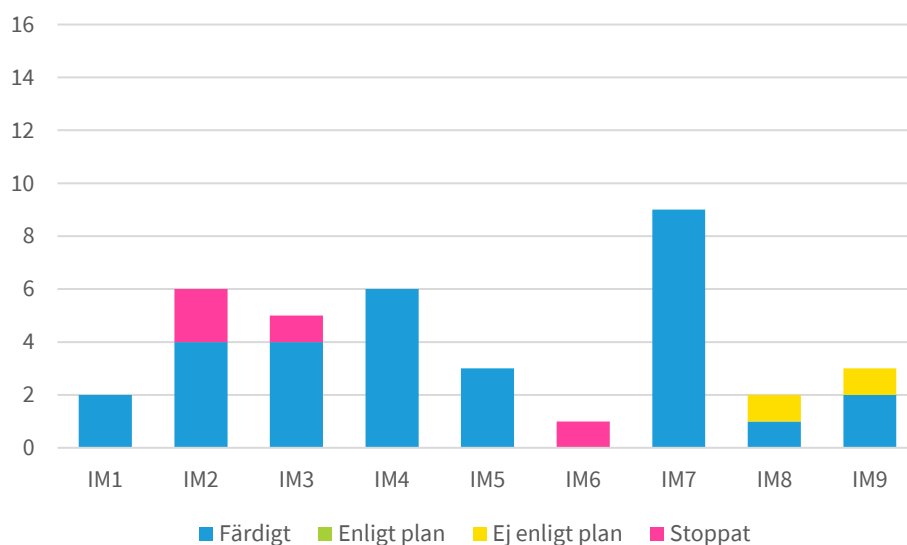
Omsorgsnämnden

Omsorgsnämnden ansvarar för omsorg, service och viss sysselsättning inom socialpsykiatri och verksamheter enligt lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) oavsett ålder. Vidare ansvarar nämnden för service, vård och omsorg enligt socialtjänstlagen i ordinärt och särskilt boende för personer upp till 65 år som har behov av sådana insatser på grund av funktionsnedsättning eller sjukdom. Nämnden ansvarar även för uppgifter enligt hälso- och sjukvårdslagen.

Mål och uppdrag från kommunfullmäktige

Omsorgsnämnden har blivit färdig med 31 av 37 uppdrag under året. Två uppdrag är försenade jämfört med ursprunglig plan och fyra uppdrag kommer inte att genomföras på grund av att de inte tillhör nämndens verksamhetsområde. De försenade uppdragen rör åtgärder mot strukturella löneskillnaden och informationshanteringsplan. Samtliga försenade uppdrag bedöms vara färdiga 2020. De uppdrag som är stoppade avser uppdrag som kommunfullmäktige fördelade till samtliga nämnder och bolag i Mål och budget 2019–2021, men som enbart avser ett fåtal.

Utifrån sina ansvarsområden bedöms nämnden ha bidragit till att uppfylla kommunfullmäktiges inriktningsmål.

Nämnden har exempelvis:

- förbättrat analyserna av det framtida behovet av boende, vilket har lett till satsningar på att skapa totalt 90 nya lägenheter så att beslut kan verkställas.
- förbättrat sin ekonomiska uppföljning för att få en bättre kostnads- och volymkontroll.
- uppmärksammat allvarliga kvalitetsbrister hos en privat utförare av särskilt boende, vilket har lett till att nämnden tagit över boenden i egen regi och förlängt avtal hos annan privat utförare.
- sett till att personlig assistans kommer att upphandlas under 2020 för att sänka kostnaderna inom området.
- ökat systematiken kring delaktighet ytterligare genom kvalitetshöjande insatser för nämndens forum och råd för inflytande.
- samverkat med Region Uppsala för att effektivisera hälso- och sjukvården inom ramen för *Effektiv och nära vård 2030*.

- ökat sin förmåga att leda vid allvarlig störning.

Ekonomiskt utfall

Omsorgsnämnden resultat är ett underskott om 60 miljoner kronor, vilket är 2,3 procent lägre än budgeterat. I förhållande till augustiprognozen är resultatet dock 10 miljoner kronor bättre.

Omsorgsnämnden				
Belopp i miljoner kronor	Kommunbidrag 2019	Resultat		
		Bokslut 2019	Bokslut 2018	Helårsprognos 201908
Politisk verksamhet	2	-1	-1	-1
Vård och omsorg om äldre (SoL HSL)	89	8	41	8
Vård och omsorg om personer med funktionsnedsättning	1 527	-67	-66	-78
varav öppna insatser	32	-6	-2	-5
varav insatser enligt SoL och HSL	334	-29	25	-30
varav insatser enligt LSS	1 162	-32	-89	-43
Nämnden totalt	1 618	-60	-25	-70

	KF-budget 2019	Bokslut 2019	Bokslut 2018	Helårsprognos 201908
Investeringar	3	0	2	0

Insatser och verksamheter inom avdelningen myndighet och ordinärt boende är de som står för det stora underskottet 2019, och då främst personlig assistans enligt LSS.

Den största negativa budgetavvikelsen finns inom personalkostnaderna. Det är svårigheter att snabbt anpassa personalstyrkan vid minskade volymer inom framförallt området assistans. I dagsläget är majoriteten av personalen inom personlig assistans tillsvidareanställda, vilket innebär liten flexibilitet att snabbt anpassa personalstyrkan vid stora volymminskningar. Situationen har stabiliserades något under hösten.

Under året har sju enheter av Private Nursing övertagits till egen regi.

Åtgärder för en ekonomi i balans fortsätter under 2020.

Utveckling av den ekonomiska uppföljningen fortgår. Förhoppningen är att de verksamhetssystem som upphandlats av Uppsala kommun kan bidra till att de ekonomiska analyserna ytterligare kvalitetssäkras under 2020. Systemen ska bidra till ett ökat digitalt arbetssätt och därmed effektivisera arbetsprocesser och kvalitetssäkra data. Detta kommer på sikt medföra att underlag för analys får högre kvalitet.

Nämnden har inte genomfört investeringar i den takt som förväntats under 2019. Arbetet med lokalförsörjning kommer fortsatt vara ett prioriterat område under 2020 och kan komma leda till större investeringar kommande år främst i form av inventarier till nya boenden.

Utveckling inom nämndens ansvarsområden

Inom omsorgsnämnden finns 3 700 brukare. Nämnden ansvarar för 210 verksamheter i egen regi, har 130 avtal i extern regi och ger bidrag till 40 föreningar. 98 procent av kostnaderna för omsorgsnämndens verksamhet gäller lagstyrd verksamhet lagrummen *hälso- och sjukvårdslagen (HSL)*, *lag om stöd och service till vissa*

funktionshindrade (LSS) och socialtjänstlagen (SoL). Delar som inte är lagstyrda är föreningsbidrag, träffpunkter för psykisk funktionsnedsättning och förebyggande verksamheter.

I jämförelse med jämförbara kommuner ligger Uppsala kommuns kostnader för nämndens ansvarsområde strax under snittet trots att nämnden redan 2018 hade ett underskott på 25 mnkr mot given budgetram. För nämndens största ansvarsområde, insatser enligt LSS, har Uppsala kommun sedan 2017 en negativ nettokostnadsavvikelse. Det betyder att kommunen har lägre kostnader än vad som är statistiskt förväntat utifrån strukturella förutsättningar.

Personlig assistans

Inom personlig assistans finns det tre huvudsakliga faktorer som påverkat förvaltningens utfall mot budget negativt. För det första har insatsen haft tydliga volymökningar under året vilket ökat kostnaderna med över 7 miljoner kronor. För det andra har sättet att återsöka moms ändrats under året, vilket inneburit en minskning av externa intäkter med närmare 6 miljoner kronor. Slutligen har kommunens egen regi haft svårt att anpassa personalstyrkan efter sina minskande volymer. Även om de totala volymerna ökat mot budget så har trenden varit en förflyttning från egen regi till externa utförare. Inom den egna regin har intäkterna minskat med över 12 miljoner kronor jämfört med budget, samtidigt som personalkostnaderna ökat med nära 2 miljoner kronor.

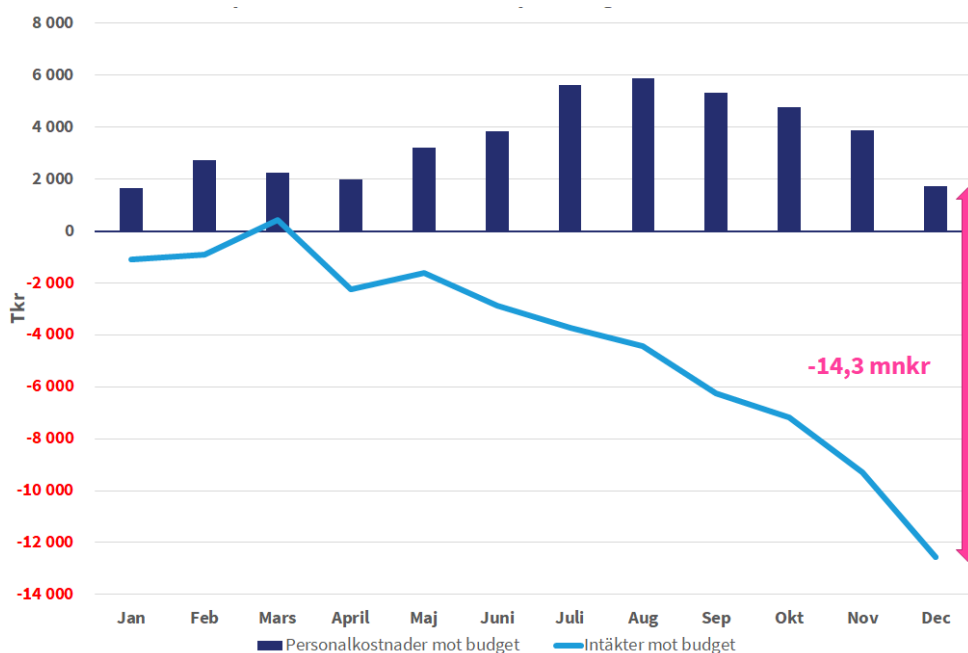

Diagram: Intäkter och personalkostnader jämfört med budget för personlig assistans (ackumulerat).

Insatsen stöd i assistansliknande form enligt SoL och annat personligt utformat stöd har också haft tydliga volymökningar mot budget, vilket genererat en negativ avvikelse mot budget på 5,5 miljoner kronor.

Boende enligt LSS

I början av 2019 uppdagades mycket allvarliga kvalitetsbrister hos en av nämndens privata utförare av särskilt boende enligt LSS. Nämnden beslutade att överta utförarens befintliga avtal och de avtal som nämnden var på väg att ingå med samma utförare. För att säkra kvaliteten tog nämndens egenregi över de flesta av de berörda

boendena samtidigt som nämnden förlängde några avtal med annan privat utförare. Dessa övertaganden och förlängningar ökade nämndens nettokostnader för aktuella boenden med nära 10 miljoner kronor under 2019, en kostnadsökning som nämnden delvis även tar med sig in i 2020.

Hemtjänst

Ersättningarna för utförd hemtjänst visar ett underskott jämfört med budget på drygt 3 miljoner kronor. Antalet utförda hemtjänsttimmar varierar mycket mellan månaderna men för helåret motsvarar underskottet mot budget 5,4 procent. Nämnden planerar insatser för att få kontroll på antalet beviljade timmar, bland annat med hjälp av riktlinjer i biståndsbedömningen.

Boende enligt SoL

Nämndens ersättningar för insatser inom verksamhetsområdet särskilt boende enligt SoL visar ett underskott jämfört med budget på nära 3 miljoner kronor. Kostnadsökningen motsvarar 1,1 procent jämfört med budget. Antalet personer som har rätt till insatser inom verksamhetsområdet har under 2019 ökat med 6,2 procent.

Hjälpmedel

Nämndens kostnader för hjälpmedel har under de senaste åren ökat markant. Sedan 2015 har kostnaderna ökat med 51 procent och bara från föregående år har ökningen varit 19 procent. Årets kostnader överstiger budget med 3,5 miljoner kronor. De högre kostnaderna beror på ökat antal förskrivningar på grund av ökade och mer brådskande behov hos målgruppen. Under året har vissa prisökningar skett hos leverantörer samtidigt som ett stort antal valmöjligheter bland hjälpmedlen driver höga kostnader för reservdelar. En utredning av möjligheten att avgiftsbelägga vissa hjälpmedel pågår i samarbete med äldre- och våldshälsömmönden.

Framtida utmaningar

Verkställighet och bostäder. Nämnden har fortfarande utmaningar i att kunna erbjuda bostäder i tid, särskilt gruppboendestäder för vuxna. Många av nämndens lokaler är dessutom eftersatta och inte alltid verksamhetsanpassade.

Befolkningssammansättning. Det är en utmaning att möta stödet och omsorgsbehovet hos nya och förändrade målgrupper. Yngre efterfrågar andra insatser, antalet personer med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar ökar och allt fler har en komplex problematik med exempelvis inslag av både psykisk sjukdom och missbruk. Det finns även en trend som visar på en ökning av personer som diagnosticeras med demenssjukdom i tidig ålder, innan 65 år.

Trygghet. Nämnden behöver stärka kunskapen om bemötande och förebyggande arbete så att den enskildes tillit till samhälle och medmänniskor, sociala förankring och delaktighet ökar. Nämnden behöver även intensifiera arbetet med att utveckla befintliga arbetsmetoder för att stävja fusk och felaktigheter.

Psykisk hälsa. Personer med funktionsnedsättning uppger att de har en sämre hälsa än övrig befolkning. Deras förutsättningar för en god hälsa är ofta sämre, bland annat på grund av svagt inflytande, ekonomisk otrygghet och brist på tillgänglighet. En person kan också ha ökad sårbarhet för ohälsa på grund av sin funktionsnedsättning. Ett

närmare samarbete mellan kommuner och regioner krävs för att åstadkomma en god och jämlik vård och omsorg.

Digital transformation. För att öka brukarnas delaktighet och inflytande behöver nämnden satsa på digitaliseringen som ger helt nya möjligheter till självständighet och medför goda möjligheter att förbättra insatser som rör personer med funktionsnedsättning. Omsorgsnämnden behöver även utveckla det digitala ledar- och medarbetarskapet så att chefer och medarbetare bättre kan möta det digitaliserade samhället.

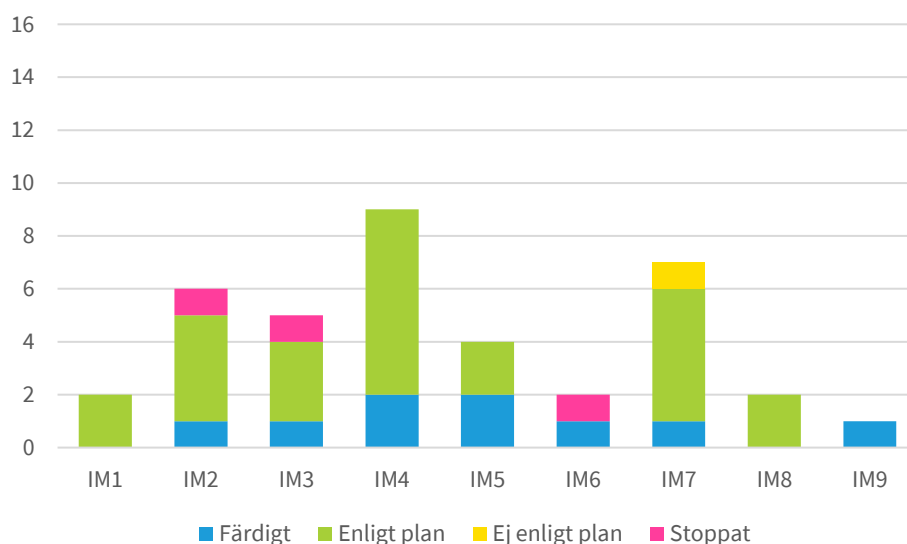
Lagändringar. Omsorgsnämnden behöver skapa en beredskap för att möta kommande lagändringar. Dessa är bland andra ändringar som rör SoL, LSS och barnkonventionen.

Socialnämnden

Socialnämnden ansvarar för individ- och familjeomsorg i alla åldrar (inte ekonomiskt bistånd). Det inkluderar stöd till barn, ungdomar och deras föräldrar, samt stöd till personer med missbruks- eller annan beroendeproblematik. Nämnden ansvarar också för bostadssociala frågor, mottagande av ensamkommande barn, EU-migranter, familjerättsliga frågor, samordning av arbetet för att motverka våld i nära relation och insatser för den nationella minoriteten romer. Socialnämnden ansvarar även för förebyggande ANDT-arbete.

Mål och uppdrag från kommunfullmäktige

Socialnämnden har blivit färdig med nio av 38 uppdrag under året. 25 uppdrag pågår enligt plan. Ett uppdrag är försenat jämfört med ursprunglig plan och tre uppdrag kommer inte att genomföras på grund av att de inte tillhör nämndens verksamhetsområde. Det försenade uppdraget rör jämställd biståndsbedömning. De uppdrag som är stoppade avser uppdrag som kommunfullmäktige fördelade till samtliga nämnder och bolag i Mål och budget 2019-2021, men som enbart avser ett fåtal.

Utifrån sina ansvarsområden bedöms nämnden ha bidragit till att uppfylla de flesta av kommunfullmäktiges inriktningsmål. Nämnden anser själv att den kan göra mer för att bidra till mål 1 *Uppsala kommun ska ha en jämställd och hållbar ekonomi* och mål 7 *Uppsala ska vara en äldrevänlig kommun och invånare med funktionsnedsättning ska uppleva trygghet, frihet och tillgänglighet*.

Nämnden har exempelvis:

- arbetat för ökad trygghet genom att bland annat tillsätta socialarbetare i skolan i Gottsunda, Valsätra och Gränby och utöka trygghetsskapande insatser på fältet under kvällar och helger.
- tagit initiativ till nytt arbetssätt och nya lokaler för att skydda boende för våldsutsatta kvinnor och barn.
- förstärkt förutsättningar för kvalitet genom utvecklade ledaruppdrag, ett nytt kvalitetsledningssystem, upphandling av nytt ärendehanteringssystem och dialogdagar för samtliga medarbetare.

- genomfört flera aktiviteter för att stärka grundbemanningen, vilket har bidragit till fler lyckade rekryteringar.
- organiserat för att möjliggöra helhetssyn, flexibilitet och enhetliga arbetssätt, bland annat som en följd av att gruppen ensamkommande har minskat och för att skapa mer kostnadseffektiva lösningar för hem för vård eller boende (HVB).

Ekonomiskt utfall

Socialnämndens resultat är ett underskott om 25 miljoner kronor, ett motsvarande underskott för föregående år.

Socialnämnden				
Belopp i miljoner kronor	Kommunbidrag 2019	Resultat		
		Bokslut 2019	Bokslut 2018	Helårsprognos 201908
Politisk verksamhet	5	-1	0	-1
Missbrukarvård och övrig vård för vuxna	185	-22	-2	-17
Barn- och ungdomsvård	514	-21	-6	-14
Familjerätt och familjerådgivning	18	-1	0	-1
Flyktingmottagande	17	19	29	7
Nämnden totalt	738	-25	21	-26

	KF-budget 2019	Bokslut 2019	Bokslut 2018	Helårsprognos 201908
Investeringar	4	0	0	1

Missbrukarvård och övrig vård för vuxna står för största underskottet om 22 miljoner kronor. Ett ökat behov av insatser för målgruppen unga vuxna och en högre grad av komplicerande ärenden som har ökat antalet vårddygna av insatserna hem för vård eller boende (HVB) och stödboende.

Barn- och ungdomsvården har ett underskott om 21 miljoner kronor. Verksamheten tar emot ett högt inflöde av ärenden och har höga volymer av insatser. Ensamkommande barn och ungdomar som är svenska medborgare har tidigare bokförts under flyktingmottagande, men tillhör från och med 2019 barn- och ungdomsvården. Det har påverkat resultatet för barn- och ungdomsvården med underskott 5 miljoner kronor och verksamheten för flyktingmottagande med överskott 5 miljoner kronor. Barn- och ungdomsvården har beviljats medel ifrån Migrationsverket, men dessa kommer inte att betalas ut på grund av att totala beloppet för hela riket överstiger Migrationsverkets budget för ersättningen. Det har påverkar resultatet negativt med 7 miljoner kronor.

Verksamheten för flyktingmottagande har en positiv avvikelse jämfört med budget på 17 miljoner kronor. Fortsatt omställningsarbete och intäkter ifrån föregående år, har förbättrat resultatet. Resultatet påverkas även positivt eftersom delar av målgruppen bokförs inom verksamhet barn- och ungdomsvård.

Investeringsbudgeten för 2019 var 4 miljoner kronor, inga investeringar har genomförts under året eftersom tidigare planerade lokalbyten ej genomfördes.

Utveckling inom nämndens ansvarsområden

Förändrade behov

Antalet orosanmälningar och de behov som ligger bakom anmälningarna förändras ständigt nämndens förutsättningar. Under perioden 2007 till 2019 rör det sig om en

uppgång med 253 procent. Utvecklingen mellan 2018 till 2019 innebar en ökning med 19 procent.

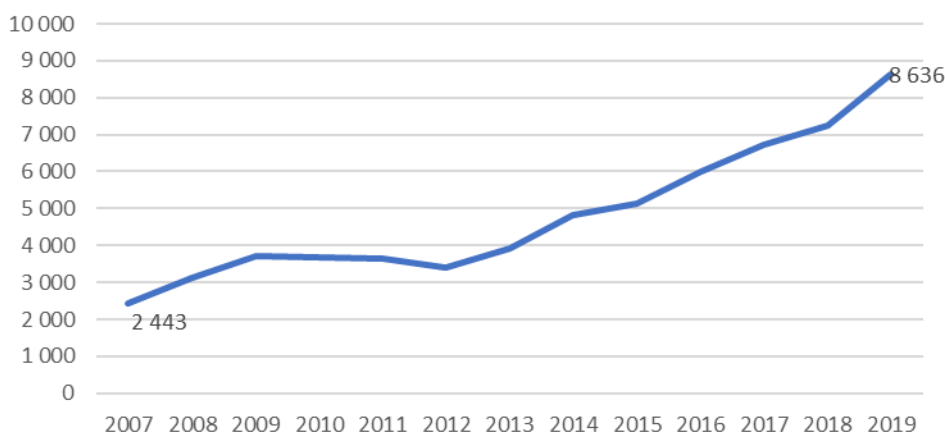

Diagram: Antalet orosanmälningar för barn och ungdomar 0–20 år mellan 2007–2019.

De aktualiseringar som kom in under 2019 kommer framför allt från Polisen (25 procent), Hälso- och sjukvård (22 procent), samt skolor och fritidshem (17 procent). Orsaker till aktualiseringar är främst våld inom familjen eller från närstående, samt olika former av brottslighet från barnet eller den unge. Andra vanligt förekommande orsaker är alkohol- eller drogmissbruk i miljön, vanvård/försummelse eller någon form av övergrepp.

Utveckling av kostnader

Genom den så kallade nettokostnadsavvikelsen jämförs kommuners faktiska kostnader för individ- och familjeomsorg med vad som är statistiskt förväntat utifrån strukturella förutsättningar i kommunen. Nettokostnadsavvikelsen har kraftfullt förändrats för Uppsala kommun under senare år. Från att tidigare ha legat kring 10 procent över vad som kan förväntas är nettokostnadsavvikelsen nio procent lägre än förväntat utifrån strukturella förutsättningar i kommunen. I denna jämförelse ingår även ekonomiskt bistånd som ligger inom arbetsmarknadsnämndens ansvar.

Kostnaderna för barn- och ungdomsvården per invånare ökar över tid sedan 2016 i Uppsala, men inte lika mycket som för genomsnittet av jämförbara kommuner. Uppsala har haft en stabilare utveckling och har 2018 inte högre kostnader än 2008. Kostnaderna för jämförbara kommuner har däremot tydligt ökat över tid och Uppsala har sedan 2015 lägre kostnader per invånare än jämförbara kommuner.

Även Uppsalas kostnader för missbrukarvård per invånare ligger ganska stabilt över tid och är lägre än jämförbara kommuner. Övrig vuxenvård innefattar exempelvis spelmissbruk och våld i nära relationer. Kostnaden för övrig vuxenvård i Uppsala har varit i nivå med jämförbara kommuner, men är vid den senaste publicerade mätningen något lägre.

Under 2019 genomfördes en extern analys av kostnad per brukare med jämförelse mellan åren 2016–2018. Enligt rapporten har den totala kostanden för barn- och ungdomsvården ökat från 2016 till 2018 med nio procent. Samtidigt ökade antalet barn och ungdomar mellan 0–24 år med 32 procent. Detta innebär att medelkostnaden per brukare minskat med 16 procent mellan 2016 och 2018. När det gäller vuxen missbruks- och beroendevård så har totalkostnaden ökat med nära två procent mellan 2017 och 2018 och antalet brukare och kostnad per brukare har varit i stort sett oförändrad mellan 2017 och 2018. Uppsala kommun har betydligt lägre kostnad per

invånare än både Helsingborg och Örebro, men samtidigt har Uppsala hela 80 procent högre kostnad *per brukare* än Helsingborg och 46 procent högre kostnad än Örebro. Helsingborg har en stor andel serviceinsatser för vuxna som inte registreras som kostnad för en enskild brukare, vilket kan förklara en del av skillnaden. Uppsala har å andra sidan en betydligt lägre andel av invånarna som är brukare än både Helsingborg och Örebro.

Framtida utmaningar

Följande utmaningar har identifierats för nämnden inför 2020 och framåt:

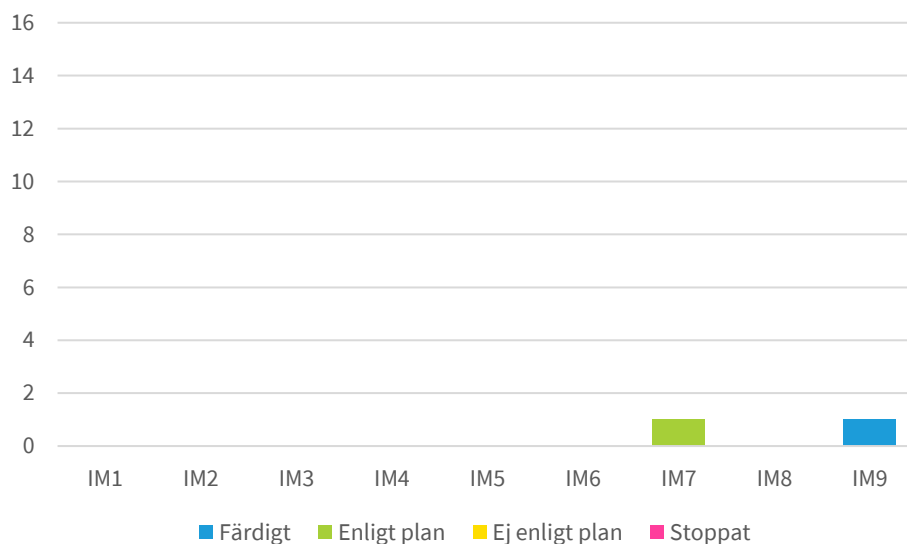
- Samhällsutvecklingen med ökad polarisering medför risk för kriminalitet och social oro.
- Allvarligare missbruk kombinerat med psykiatriska diagnoser.
- Växande behov av socialtjänstens förebyggande, upptäckande och stödjande verksamhet.
- Utmaningar med att effektivisera verksamheten för att möta växande behov och nå budget i balans.
- Utmaningar kring bemanning och kompetensförsörjning.
- Brist på boendemöjligheter i rätt prisnivå för nämndens målgrupper.
- Arbetet med att förebygga och ge riktade stödinsatser till flickor och pojkar som utsätts för hedersrelaterat våld.

Överförmyndarnämnden

Överförmyndarnämnden i Uppsala län är en gemensam nämnd för samtliga kommuner i Uppsala län. Nämnden har Uppsala kommun som värdkommun. Överförmyndarnämnden är en kommunal tillsynsmyndighet. Tillsynen ska se till att den kommuninvånare som har en ställföreträdare i form av god man, förvaltare eller förmyndare ska få det hen har rätt till, både ekonomiskt och rättsligt. Tillsynen utgår från föräldrabalken, förmynderskapsförordningen och lagen om god man för ensamkommande barn.

Mål och uppdrag från kommunfullmäktige

Överförmyndarnämnden har blivit färdig med ett av två uppdrag under året. Det övriga uppdraget genomförs som planerat. Nämnden har arbetat med tre av inriktningsmålen i Mål och budget.

Utifrån sina ansvarsområden bedöms nämnden ha bidragit till att uppfylla kommunfullmäktiges inriktningsmål. Nämnden anser själv att den kan göra mer för att bidra till mål 7 *Uppsala ska vara en äldrevänlig kommun och invånare med funktionsnedsättning ska uppleva trygghet, frihet och tillgänglighet*.

Nämnden har exempelvis:

- tagit fram ett eget utbildningsmaterial och planlagt för att hålla utbildning för gode män i egen regi 2020. På så sätt kan förvaltningen styra innehållet mer och tydligare koppla ihop rekryteringsinsatser som görs med utbildningen.
- gått över till en digital kommunikation med tingsrätten genom digital tjänst som Domstolsverket tillhandahåller.
- arbetat med att utveckla hur rekrytering av nya ställföreträdare går till.

Ekonomiskt utfall

Överförmyndarnämnden är en gemensam nämnd mellan samtliga kommuner i Uppsala län. För Uppsala kommuns del redovisar nämnden ett överskott om 2,7 miljoner kronor.

Överförmyndarnämnden				
Belopp i miljoner kronor	Kommunbidrag	Resultat		
		Bokslut	Bokslut	Helårsprognos
	2019	2019	2018	201908
Politisk verksamhet	14,4	-6,2	4,9	-4,9
Flyktmottagande	8,8	8,9	-0,1	7,0
Nämnden totalt	23,2	2,7	4,8	2,1

	KF-budget	Bokslut	Bokslut	Helårsprognos
	2019	2019	2018	201908
Investeringar	0,1	0,0	0,6	0,1

Överskottet beror främst på färre ärenden för ensamkommande barn samt något lägre kanslikostnader (löne- och verksamhetskostnader). I överskottet ingår även ett bidrag från Migrationsverket om 0,7 miljoner kronor som avser 2018.

Utveckling inom nämndens ansvarsområden

Uppsala läns överförmyndarverksamhet har ungefär samma antal ärenden per anställd som andra större kommuner såsom Stockholm, Malmö, Västerås och Gävle, kring 180 ärenden. Antal ärenden hos den gemensamma överförmyndarnämnden i Uppsala län är nu på en nivå att löpande handläggning hinns med utan att stora balanser bildas och utvecklingsarbete kan återigen bedrivas. Ärendemängden i Uppsala har minskat genom att antalet ärenden med ensamkommande barn kraftigt har minskat. Uppsala hade under 2015 och 2016 ett mycket stort antal ensamkommande barn med över 120 kommuner som placerade barn på HVB-hem i Uppsala län.

Arvode till gode män och förvaltare är en stor del av nämndens budget. För 2019 var kostnaden för arvode till vuxna ställföreträdare 12 miljoner kronor drygt och för gode män till ensamkommande barn var kostnaden nästan 3 miljoner kronor. Det är upp till varje överförmyndarnämnd att bestämma vilka arvodesriktlinjer som ska tillämpas. I Uppsala län står kommunen för arvodet i ungefär hälften av alla ärenden och enskilda för den övriga hälften, vilket är relativt normalt.

Kostnaden för överförmyndarverksamheten per kommuninvånare skiljer sig relativt mycket åt mellan jämförbara kommuner i resultatnätverket R9 och även mellan de större kommunerna i landet. Stockholm har den lägsta kostnaden per kommuninvånare med 59 kronor och Göteborg har den högsta med 268 kronor. Stockholms kommun har låga kostnader för arvodet vilket också återspeglas i en låg totalkostnad per kommuninvånare för överförmyndarverksamheten medan motsatsen är sant för Göteborgs kommun. Uppsala läns överförmyndare har en kostnad om 90 kronor per kommuninvånare vilket ligger i närheten av kostnaden för flera andra kommuner; Jönköping, Linköping, Södertälje och Västerås.

Framtida utmaningar

Minskat intresse att bli ställföreträdare. Dagens ställföreträdersystem är baserat på idealitet, där en stor del av uppdragen innehas av anhöriga till den enskilde. Intresset för att bli ställföreträdare tycks mattas av i hela länet, även i Uppsala. Dock har Uppsala län hittills klarat rekryteringen utan stora balanser och långa väntetider vilket många kommuner i landet redan idag brottas med.

Komplicerade uppdrag. Det finns uppdrag som är mer komplicerade och krävande än genomsnittet och som innebär en större insats från ställföreträdaren. I dagsläget står många överförmyndare inför den stora utmaningen att rekrytera kompetenta ställföreträdare till sådana uppdrag.

Befolkningsutveckling. I Uppsala län förväntas antalet personer som är 80 år eller att fördubblas under de kommande åren. Antalet ärenden kan komma att öka, även om antalet godmanskap och förvaltarskap hittills varit relativt konstant.

Digitalisering. Nämndens digitala ärendehanteringssystem behöver moderniseras och effektiviseras. Beslut och troligen även införande av nytt ärendehanteringssystem väntas tas under 2020.

Verksamhet i bolagsform

Uppsala Stadshus AB

Uppsala Stadshus AB är moderbolag i stadshuskoncernen och ägs till 100 procent av Uppsala kommun. Uppsala Stadshus AB äger i sin tur 100 procent av aktierna i stadshuskoncernens samtliga 15 dotterbolag, varav 4 är underkoncerner. Under året har Uppsala Stadshus Holding AB (organisationsnummer 559226–7537) med dotterbolag tillkommit i koncernen.

Moderbolaget svarar för övergripande utveckling, strategisk planering, löpande översyn och omprövning samt ekonomisk kontroll och uppföljning av dotterbolagen i koncernen. Moderbolaget har inga anställda.

	2019	2018	2017	2016	2015
Medelantalet anställda	-	-	-	-	-
Nettoomsättning, mnkr	7	7	7	8	5
Andel av koncernens nettoomsättning, %	0%	0%	0%	0%	0%
Resultat efter finansiella poster, mnkr	-12	-24	-22	-23	97
Balansomslutning, mnkr*	6 546	6 554	6 267	5 745	5 547
Justerat eget kapital, mnkr	4 003	4 056	4 042	4 000	3 975
Investeringar, mnkr	-	-	-	-	-
Räntabilitet på eget kapital, %	neg	neg	neg	neg	2%
Soliditet, %	61%	62%	65%	70%	72%

*I 2019 års balansomslutning har interna poster nettoredovisats

Ekonomiskt utfall

Resultatet efter finansiella poster uppgick till -12 (-24) miljoner kronor. Det högre resultatet 2019 beror i huvudsak på utdelningar som skett från AB Uppsala Kommuns Industrihus med 13 miljoner kronor och från Uppsalahem AB med knappt 3 miljoner kronor. Utdelningarna har skett efter beslut på årsstämman i april. Bolaget har haft högre initiala utrednings- och konsultkostnader till följd av Uppsala kommunfullmäktiges beslut den 29 april 2019 om att genomföra förändringar i Uppsala kommuns fastighetsäggande. Uppsala Stadshus AB fick i uppdrag av kommunfullmäktige att, i samråd med dotterbolagen, leda och samordna genomförandet av dessa försäljningar. Bolaget har även lägre räntekostnader än föregående år som följd av att lån har refinansierats till lägre räntenivåer.

Bolagets låneskuld per balansdagen var 1 676 (1 715) miljoner kronor, vilket är en minskning med 39 miljoner kronor sedan föregående år. Den lägre låneskulden är en följd av en aktiv koncernövergripande likvidplanering och översyn av koncerninterna transaktioner.

Bolagsspecifika ägardirektiv

Moderbolaget ska verkställa kommunfullmäktiges beslut som är av ägarkaraktär och följa upp att dotterbolagen arbetar utifrån de av kommunfullmäktige uppsatta ägardirektiven. Uppsala Stadshus AB svarar för aktiv ägarstyrning och strategisk planering inom bolagskoncernen.

Moderbolaget ska svara för samordningen av bolagskoncernen samt avgöra frågor som är gemensamma för bolagen.

Moderbolaget ska säkerställa att största möjliga samordning sker mellan bolagen och inom kommunkoncernen.

Moderbolaget ska svara för löpande ekonomisk kontroll och uppföljning av bolagskoncernen samt för utveckling av effektivare styrning.

Moderbolaget ska samordna och nyttja möjligheter till resultatutjämning inom Stadshuskoncernen, bland annat koncernbidragsmöjligheter. Moderbolaget ska även samordna och planera likviditetsflödet inom Stadshuskoncernen. I det ingår bland annat hantering av att lämna och erhålla aktieägartillskott. I planeringen av koncernens likviditetsflöde ska både krav och möjligheter i särskild lagstiftning beaktas, exempelvis Lag (2010:879) om allmännyttiga bostadsföretag.

Moderbolaget ska vara en central funktion som möjliggör och skapar förutsättningar för dotterbolagen att fokusera på sina kärnverksamheter. I syfte att uppnå detta ska moderbolaget bland annat ansvara för:

- Ägardirektiven och uppföljningen av dessa
- Löpande dialog med dotterbolagen
- Initiera samarbete i samordnings-/utvecklingsgrupper inom t.ex. ekonomi-, fastighets-, värderings-, investerings- och miljöfrågor och underlätta/driva projektinriktat arbete
- I samverkan med dotterbolagen sätta upp förslag på resultatkrav samt följa upp och avrapporterar dessa.
- Löpande bevakning och uppföljning av investeringar och avyttringar.

Till följd av kommunfullmäktiges beslut om utökade investeringsramar för projekten nya studenternas och om- och tillbyggnad av stadshuset ges Uppsala Stadshus AB möjlighet att utöka investeringsramen för Uppsala kommun Sport- och rekreationsfastigheter AB med 30 miljoner kronor och Uppsala kommun Förvaltningsfastigheter AB med 80 miljoner kronor. Medlen avser oförutsedda ej budgeterade kostnader i projekten och får tas i anspråk efter Uppsala Stadshus AB:s godkännande.

Uppsala Stadshus AB ska hantera ansökningar om igångsättningstillstånd för investeringar över 50 miljoner kronor. Uppsala Stadshus AB har rätt att inom bolagskoncernen omdisponera den av kommunfullmäktige beslutade investeringsramen för respektive år.

Bolaget uppfyller helt kommunfullmäktiges ägardirektiv.

AB Uppsala kommuns Industrihus

AB Uppsala Kommuns Industrihus är ett strategiskt instrument för tillväxt och utveckling av näringslivet i kommunen.

Bolaget startades 1972 och hyr sedan dess ut kontors-, industri- och lagerlokaler till Uppsalas näringsliv och offentliga sektor. Den uthyrningsbara ytan uppgår till cirka 190 000 kvadratmeter fördelade på 33 fastigheter. Bolaget erbjuder lokaler för olika ändamål till konkurrenskraftiga priser, för att öka nyföretagandet och för att erbjuda lösningar till Uppsalas näringsliv när lokalbehovet ändras.

Verksamheten bedrivs i huvudsak inom tre huvudområden; förvaltning, uthyrning och utveckling. Bolaget arbetar kontinuerligt med att anpassa verksamheten utifrån ägardirektiven och med att utveckla och förädla fastighetsbeståndet utifrån hållbarhet. Det kontinuerliga utvecklingsarbetet består i ett flertal mindre underhållsprojekt och ett fåtal stora genomgripande om- och nybyggnationer.

AB Uppsala Kommuns Industrihus bildar tillsammans med sina nio dotterbolag en underkoncern till Uppsala Stadshus AB.

Ekonomiskt utfall

Resultatet efter finansiella poster uppgick till 12 (33) miljoner kronor. Årets resultat innehåller en förgäveskostnad på 9 miljoner kronor avseende projektering av tillbyggnaden av Cykelfabriken då projektet har lagts ned i och med att fastigheten ska säljas. Försäljningen är en följd av kommunfullmäktiges beslut i april om att förändra fastighetsägandet i Uppsala kommun. Resultatet belastas även med andra externa kostnader kopplat till försäljningen av bolagets fastighetsbestånd samt utrangeringar på sammanlagt 2 miljoner kronor. Justerat för dessa jämförelsestörande poster var årets resultat 30 (32) miljoner kronor. Det lägre resultatet 2019 förklaras i huvudsak av högre kostnader för underhåll av de befintliga fastigheterna och högre fastighetsskatt som följd av årets omtaxering.

Investeringarna uppgick till 213 (214) miljoner kronor. Årets enskilt största investering är ombyggnationen av Cykelfabriken och motsvarar knappt 50 procent av årets investeringsnivå. Därutöver har bland annat nybyggnationen av två hus på fastigheten Vaksala Eke färdigställts under året.

Det totala marknadsvärdet på bolagets fastigheter bedömdes per den 31 december vara 2 461 (2 195) miljoner kronor. Fastigheternas bokförda värde uppgick till 1 265 (1 099) miljoner kronor.

Bolaget uppfyller kommunfullmäktiges fastställda resultatkrav på 17 miljoner kronor i och med att resultatet före finansiella poster uppgick till 30 miljoner kronor.

Ägardirektiv, mål och uppdrag från kommunfullmäktige

Bolagsspecifika ägardirektiv

AB Uppsala Kommuns Industrihus ska vara ett strategiskt instrument för tillväxt och utveckling av näringslivet i kommunen. Det näringspolitiska uppdraget ska leda till en attraktiv kommun byggd på ett mångfacetterat och diversifierat näringsliv.

Bolaget ska på ett effektivt sätt erbjuda ändamålsenliga lokaler inom kommunen till konkurrenskraftiga priser.

Bolaget ska pröva särskilda lokaler för inkubatorverksamhet.

Bolaget ska arbeta strategiskt för att säkerställa en god omsättningshastighet på sina fastigheter och genom uppföljning, löpande för ägaren, redovisa sin omsättningsstrategi.

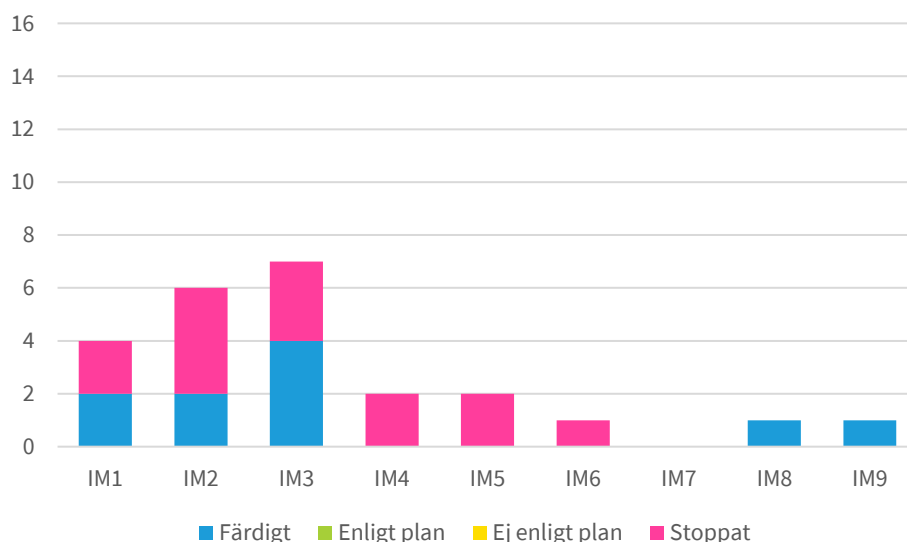
Bolaget uppfyller helt eller i hög grad kommunfullmäktiges ägardirektiv.

Ändamålsenliga lokaler. AB Uppsala kommuns Industrihus ser kontinuerligt över fastighetsbeståndet och bevakar marknaden så att bolaget kan identifiera de behov som finns i Uppsala. Genom att bolaget erbjuder alternativ till privata fastighetsägare och bidrar till en större mångfald av lokaler får fler företag möjlighet att hitta en lokal som passar just deras verksamhet till ett konkurrenskraftigt pris.

Vakansgraden den 31 december 2019 var 18 (17) procent. Den ökade vakansgraden beror på tomställning av lokaler i Librobäck inför kommande förändringar av området.

Näringslivets utveckling, nyetableringar och inkubatorsverksamheter. AB Uppsala kommuns Industrihus har ett nära samarbete med näringslivsenheten i Uppsala kommun som aktivt deltar i nätverk och olika entreprenörssammanhang för att skapa nya kontakter med potentiella egenföretagare, näringsidkare och inkubatorsverksamheter. Bolaget har även en kontinuerlig dialog med olika företagforum, studenter och forskare som har behov att testa produkter och affärsidéer. Under 2019 har det arbetet trappats ned som en följd av kommunfullmäktiges beslut om att bolagets fastigheter ska avyttras externt eller inom kommunkoncernen och att bolagets verksamhet, i sin nuvarande form, ska avvecklas.

Mål och uppdrag. AB Uppsala kommuns Industrihus har blivit färdig med tio av 24 uppdrag under året. 14 uppdrag är stoppade på grund av att de ligger utanför bolagets ansvarsområde eller för att bolaget kommer att avvecklas.

Utifrån sina ansvarsområden bedöms bolaget ha bidragit till att uppfylla kommunfullmäktiges inriktningsmål. Bolagsstyrelsen har avstått från bidra till måloppfyllelse till mål 6 *Uppsalas alla barn och elever ska klara sin utbildning, nå sin gymnasieexamen och utmanas i sitt lärande* och mål 7 *Uppsala ska vara en äldrevänlig kommun och invånare med funktionsnedsättning ska uppleva trygghet, frihet och tillgänglighet* på grund av att bolaget inte anser att de är relevanta för dem. Bolagsstyrelsen har också avstått från att bidra till måloppfyllelse för mål 8 *Uppsalas invånare, organisationer och näringsliv ska vara delaktiga i att utforma samhället* på grund av att företagets verksamhet kommer att avvecklas. Däremot kommer fortsatt arbete att ske inom systerbolaget Uppsala kommun Förvaltningsfastigheter AB.

Destination Uppsala AB

Destination Uppsala AB ansvarar för stadens turistinformation, att projektleda kommunens större evenemang och att samarbeta med den lokala näringen i syfte att bidra till tillväxt och utveckla mötes- och evenemangindustrin i Uppsala. Bolaget ansvarar även för marknadsföringen av Uppsala som besöksmål samt för besöksdelen av platsvarumärket Uppsala.

Bolaget ska positionera Uppsala som destination genom att marknadsföra staden till utvalda marknader och målgrupper. Målet är att skapa förutsättningar som genererar intäkter och möjliggör utveckling för Uppsalas besöksnäring.

1 januari 2017 förvärvade det vilande bolaget Uppsala R3 AB inkråmet från Destination Uppsala AB, (org.nr. 556307–5042), ett av Uppsala kommuns delägda bolag. I samband med inkråmsförvärvet ändrades bolagets namn till Nya Destination Uppsala AB och i början av 2018 ändrades bolagets namn åter till Destination Uppsala AB. Jämförelsesiffrorna i tabellen nedan avser den vilande verksamheten i Uppsala R3 AB för åren 2015–2016.

	2019	2018	2017	2016**	2015**
Medelantalet anställda	22	20	19	-	-
Nettoomsättning, mnkr	18	23	13	0	0
Andel av koncernens nettoomsättning, %	1%	1%	0%	0%	0%
Resultat efter finansiella poster, mnkr	1	2	2	0	0
Balansomslutning, mnkr*	11	12	19	0	0
Justerat eget kapital, mnkr	1	1	2	0	0
Investeringar, mnkr	0	0	0	-	-
Räntabilitet på eget kapital, %	1	2	1	0	0
Soliditet, %	7%	9%	97%	97%	100%

*I 2019 års balansomslutning har interna poster nettoredovisats

** Jämförelsesiffrorna avser den vilande verksamheten i Uppsala R3 AB

Ekonomiskt utfall

Resultatet efter finansiella poster uppgick till 1 (2) miljoner kronor och är i stort i nivå med föregående år.

Bolaget uppfyller kommunfullmäktiges fastställda resultatkrav på 0 miljoner kronor i och med att resultatet före finansiella poster var 1 miljoner kronor.

Ägardirektiv, mål och uppdrag från kommunfullmäktige

Bolagsspecifika ägardirektiv

Bolaget ska arbeta i enlighet med den fastställda Strategi för besöksnäringen. (KF 2014-11-24)

Bolaget ska utveckla och marknadsföra den del av varumärket Uppsala som rör besöksnäringen. Detta ska ske i nära samarbete med näringslivet och andra externa aktörer utifrån den av kommunstyrelsen beslutade varumärkespositionen. (KS 2016-04-06)

Bolaget ska värva och utveckla evenemang, möten och besöksrelaterade etableringar i Uppsala. Arbetet sker i nära samarbete med angränsade kommuner, organisationer, näringslivet och universiteten i syfte att stärka Uppsalas position inom besöksnäringen.

Bolaget ska koordinera samverkan mellan de arenor som kommunen helt eller delvis finansierar samt projektleder evenemang på uppdrag av Uppsala kommun eller externa aktörer.

Bolaget uppfyller helt kommunfullmäktiges ägardirektiv.

Besöksnäringstrategi. Bolaget har under året arbetat i enlighet med den fastställda Strategi för besöksnäringen och baserat val av insatser utifrån lagd strategi.

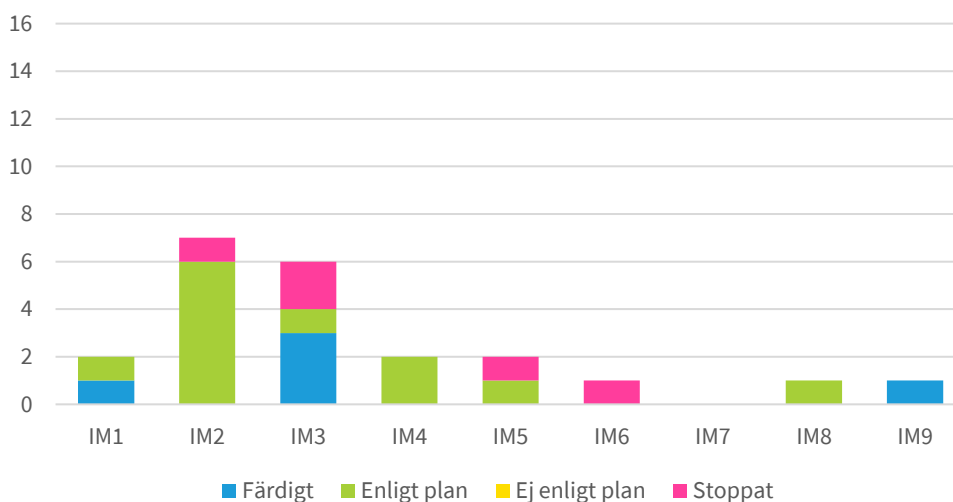
Platsvarumärke Uppsala. Under året har bolaget gjort flertalet marknadskampanjer och insatser för att stärka platsvarumärke Uppsala och öka platsens attraktivitet som besöksmål. Insatser har gjorts mot valda marknader och målgrupper, i samarbete med näringslivet och andra externa aktörer.

Värkning av evenemang. Bolaget värvar och utvecklar evenemang, möten och besöksrelaterade etableringar till Uppsala. Arbetet har skett i nära samarbete med lokala förvaltningar, föreningsliv och näringslivet. På grund av Uppsalas periodvisa brist på hotellkapacitet har fokus legat på att värva beläggning under helger och månader som statistiskt är mindre intensiva. Ett stort fokus har också lagts på utvecklings- och utvärderingsmätningar med återkommande uppsalaevenemang.

Arenor. Bolaget koordinerar samverkan mellan de arenor som kommunen helt eller delvis finansierar genom partnerskapet Uppsala Convention Bureau.

Projektledning. Bolaget projektleder evenemang och utvecklings- och samverkansprojekt på uppdrag av Uppsala kommun eller externa uppdragsgivare. Under året har femton uppdrag genomförts, åtta evenemang och sju utvecklings- och samverkansprojekt inklusive nätverksuppdrag. Uppdragen varierar i storlek, tid och resurser.

Mål och uppdrag. Destination Uppsala AB har blivit färdig med fem av 22 uppdrag under året. Tolv uppdrag löper på enligt plan. Fem uppdrag är stoppade. De uppdrag som är stoppade avser solkommunstrategi, att få nyanlända i egen försörjning samt uppdrag som kommunfullmäktige fördelade till samtliga nämnder och bolag i Mål och budget 2019–2021, men som enbart avser ett fåtal.

Utifrån sina ansvarsområden bedöms bolaget ha bidragit till att uppfylla de flesta av kommunfullmäktiges inriktningsmål. Bolagsstyrelsen rapporterar att bolaget delvis uppfyllt mål 3 *Uppsalas stad och landsbygd ska växa genom ett hållbart samhällsbyggande*, mål 5 *Uppsalas invånare ska ha bostad och arbete* och mål 7 *Uppsala ska vara en äldrevänlig kommun och invånare med funktionsnedsättning ska uppleva trygghet, frihet och tillgänglighet*. Bolagsstyrelsen rapporterar att det inte bidragit till mål 6 *Uppsalas alla barn och elever ska klara sin utbildning, nå sin gymnasieexamen och utmanas i sitt lärande* på grund av att det ligger utanför bolagets kärnverksamhet.

Fyrishov AB

Fyrishov AB äger och driver besöksområdet Fyrishov, en av Sveriges mest besökta arenor med drygt 1,4 miljoner besök under 2019. Bolaget driver också det populära stadsdelsbadet Gottsundabadet i Gottsunda Centrum med nästan 95 000 besök under 2019.

På Fyrishov finns en stor badanläggning som innehåller ett äventyrsbad, en simbassäng med olympiska mått, undervisnings- och träningsbassänger, relaxavdelning och utomhusbad med tillhörande parkområde. Här erbjuds även träning, tävlingar och aktiviteter för både nybörjare och elitidrottare. Varje år genomförs på Fyrishov tävlingar och evenemang inom idrott, men även många möten, mässor och evenemang inom andra områden. Till verksamheten hör också en stugby och camping som har öppet året runt samt ett aktivitets- och parkområde utomhus med beachvolleyboll, bangolf, fotboll och kanotuthyrning och parkeringar.

I april 2017 beslutade Uppsala kommunfullmäktige om att ge bolaget i uppdrag att bygga en ny simhall samt att utveckla den befintliga badanläggningen på Fyrishov. Därutöver fick bolaget i uppdrag att utreda byggnationen av en ny entré till Fyrishovsanläggning. Under 2019 har arbete med en arkitekttävling för projektet påbörjats, arkitekttävlingen kommer att pågå under våren/sommaren 2020.

	2019	2018	2017	2016	2015
Medelantalet anställda	107	98	97	96	96
Nettoomsättning, mnkr	111	104	91	101	103
Andel av koncernens nettoomsättning, %	3%	3%	3%	4%	4%
Resultat efter finansiella poster, mnkr	-3	-10	-16	-8	-4
Balansomslutning, mnkr*	375	389	384	332	334
Justerat eget kapital, mnkr	51	51	51	9	7
Investeringar, mnkr	4	7	32	9	19
Räntabilitet på eget kapital, %	neg	neg	neg	neg	neg
Soliditet, %	13%	13%	13%	3%	2%

*I 2019 års balansomslutning har interna poster nettoredovisats

Ekonomiskt utfall

Resultatet efter finansiella poster uppgick till -3 (-10) miljoner kronor. Under 2018 var Gottsundabadet stängt för renovering under perioden maj-augusti. Årets högre resultat beror dels på att Gottsundabadet varit i drift under hela 2019, dels att besökarna har en högre snittnota efter nyöppningen av Gottsundabadet. Bolaget har även sedan halvårsskiftet ett nytt uppdragsavtal med Idrotts- och fritidsnämnden. Indexuppräknningen i det nya avtalet har ökat bolagets intäkter. Därtill har det nya avtalet möjliggjort för en annan planering och uthyrning av hallarna, exempelvis för utställningar, möten och evenemang. Sommarsäsongen var även välbesökt med många aktiviteter i hela anläggningen.

Årets investeringar var 4 (7) miljoner kronor. Under året har bolaget gjort reinvesteringar i simhallen.

Bolaget uppfyller kommunfullmäktiges resultatkrav på -10 miljoner kronor i och med att resultatet före finansnetto var -1 miljoner kronor.

Ägardirektiv, mål och uppdrag från kommunfullmäktige

Bolagsspecifika ägardirektiv

Fyrishov AB ska bidra till en ökad folkhälsa genom att erbjuda en arena för fritid, idrott, bad, och rekreation som är välkomnande för alla.

Arenan och badet, som besöksattraktion, ska stärka den positiva bilden av Uppsala som bostadsort, besöksmål och som en attraktiv stad för lokalisering av företag.

Bolaget ska ansvara för driften av verksamheten i Fyrishovsanläggningen och efter uppdrag Gottsundabadet i Uppsala kommun.

Bolaget ska samverka med andra aktörer inom besöksnäringen, och särskilt inom Uppsala Stadshuskoncernen, för att stärka Uppsala som besöksmål och uppnå samordningsvinster.

Bolaget ska tillhandahålla en plats för aktiviteter för förbättrad folkhälsa, särskilt bland äldre, samt för skolidrott till Uppsalas skolor.

Bolaget ska verka för ökad simkunnighet i Uppsala, bland annat genom att tillhandahålla en plats för simundervisning till Uppsalas skolor.

Bolaget uppfyller helt kommunfullmäktiges ägardirektiv.

Bad, idrott och fritid. Bolagets kärnverksamheter är bad, idrott, fritid och rekreation med fokus på folkhälsa och simkunnighet. Simskolor för barn, unga, vuxna och anpassade grupper finns både på Fyrishov och på Gottsundabadet.

Många Uppsalabor tränar på Fyrishov eller Gottsundabadet, genom skolan, i en förening eller individuellt. Fyrishov är också hemmaarena för många av Uppsalas idrottare.

Flertalet av evenemangen på Fyrishov under 2019 var skol- och idrottsevenemang. Fyrishov är plats för den årliga Storvreta innebandy cup som är världens största innebandy cup med över 800 deltagande lag, och som pågår mellan jul och trettonhelg.

På Fyrishov ryms också en rad andra event som helgfirande för allmänheten under midsommar, lucia, jul och nyår, tävlingar, möten, mässor och andra aktiviteter. Under året tog Fyrishov hand om några större evenemang som Uppsala Reggae-festival samt sommarens vandringsutställning Titanic.

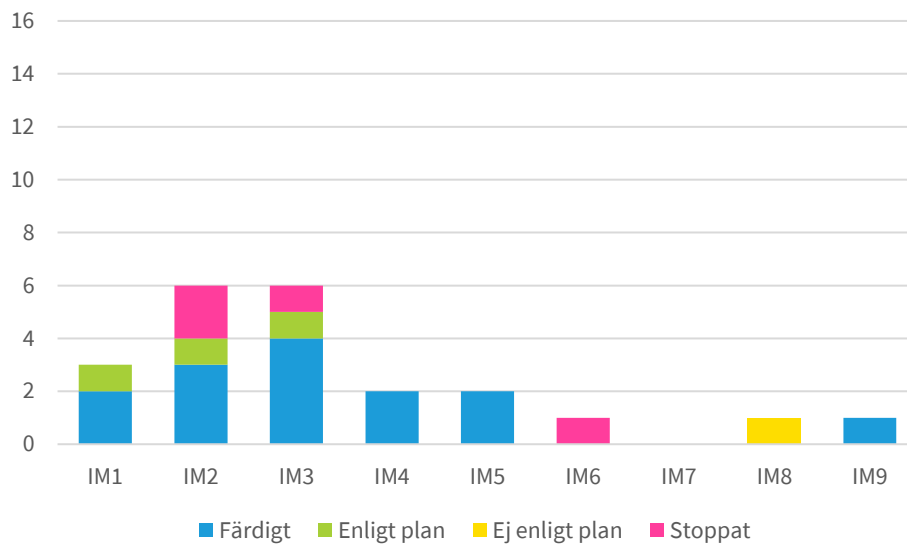
Affärsmässig samhällsnytta. Bolaget bidrar direkt genom sin verksamhet till en ökad samhällsnytta för Uppsala, till exempel med ökad simkunnighet, ökad folkhälsa och en del av besöksnäringens utveckling.

Bolagets anläggningar har hög tillgänglighet, i öppettider, fysisk tillgänglighet och socioekonomiska faktorer. Bolaget erbjuder även en rad hälsoaktiviteter för seniorer både i vatten och hallar, exempelvis simträning, aquazumba, aufguss, bowling och seniorgymnastik.

Bolaget har en genomarbetad miljö- och klimatprofil med en Svanen-certifierad restaurang, Green Building certifierade multihallar och två egna solcellsanläggningar. På kundparkeringen finns laddstolpar för elbilar och bolagets fordonspark består av elfordon.

Kollektivtrafiken har nära hållplatser i anslutning till Fyrishov och i entréerna finns realtidsvisning av tidtabellerna.

Mål och uppdrag. Fyrishov AB har blivit färdig med 14 av 22 uppdrag under året. Tre uppdrag löper på enligt plan. Ett uppdrag är försenat och fyra uppdrag är stoppade. Det försenade uppdraget handlar om att ta fram en informationshanteringsplan. De uppdrag som är stoppade avser uppdrag som kommunfullmäktige fördelade till samtliga nämnder och bolag i Mål och budget 2019–2021, men som enbart avser ett fåtal.

Utifrån sina ansvarsområden bedöms bolaget ha bidragit till att uppfylla kommunfullmäktiges inriktningsmål.

Uppsala bostadsförmedling AB

Uppsala bostadsförmedling AB förmedlar hyresrätter från hyresvärdar till bostadssökande i Uppsalaregionen. Hyresvärdar är både privata och allmännyttiga bostadsbolag. Förmedling av bostäder sker i en öppen och transparent förmedlingstjänst till den bostadssökande som har längst kötid och uppfyller hyresvärdens kriterier. God service, enkelhet och tillgänglighet präglar bolagets tjänster och kontakter med bostadssökande, hyresvärdar och övriga intressenter.

Under 2019 förmedlade bostadsförmedlingen 6 177 lediga bostäder. Den 31 december 2019 fanns 106 115 bostadssökande i bostadskön.

	2019	2018	2017	2016	2015
Medelantalet anställda	37	27	21	18	3
Nettoomsättning, mnkr	28	26	24	7	0
Andel av koncernens nettoomsättning, %	1%	1%	1%	0%	0%
Resultat efter finansiella poster, mnkr	-1	-1	2	-6	-2
Balansomslutning, mnkr*	26	29	28	26	13
Justerat eget kapital, mnkr	7	7	7	7	7
Investeringar, mnkr	0	2	3	8	3
Räntabilitet på eget kapital, %	neg	neg	24%	neg	neg
Soliditet, %	26%	25%	26%	28%	56%

*I 2019 års balansomslutning har interna poster nettoredovisats

Ekonomiskt utfall

Resultatet efter finansiella poster uppgick till -1,1 (-0,8) miljoner kronor och är 0,3 miljoner kronor lägre än föregående år. I utfallet ingick kostnader av engångskaraktär där merparten var sjukersättningar hänförliga till år 2018 och en utrangering. Rensat för dessa poster av engångskaraktär var resultatet 0,8 miljoner kronor lägre än föregående år. Avvikelsen beror på högre personalkostnader till följd av en växande organisation. Kostnadsökningen möts till viss del av att bolaget har haft en högre nettoomsättning från ett ökat antal bostadssökande och fler antal förmedlade bostäder.

Bolaget uppfyller kommunfullmäktiges fastställda resultatkrav på -2 miljoner kronor då resultatet före finansiella poster var -1,4 miljoner kronor.

Årets investeringar uppgick till 0,2 (2) miljoner kronor och avser investeringar i bolagets lokaler samt inventarier.

Ägardirektiv, mål och uppdrag från kommunfullmäktige

Bolagsspecifika ägardirektiv

Uppsala bostadsförmedling AB ska vara kommunens verktyg för att säkerställa en effektiv hyresrättsmarknad i Uppsalaregionen.	Bostadsförmedlingen ska bära sina egna kostnader och finansieras genom avgiftsbelagd kö samt vid behov avgift för förmedling.
Bostadsförmedlingen ska ha god kunskap om och marknadsför bostadsmarknaden i Uppsalaregionen.	Bostadsförmedlingen ska ha möjlighet att erbjuda efterfrågade tjänster mot ersättning.
Bostadsförmedlingen ska verka för att underlätta inträde på bostadsmarknaden med fokus på grupper som har det särskilt svårt att ta sig in på bostadsmarknaden.	Bolaget ska spela en viktig roll inom det bostadssociala området.

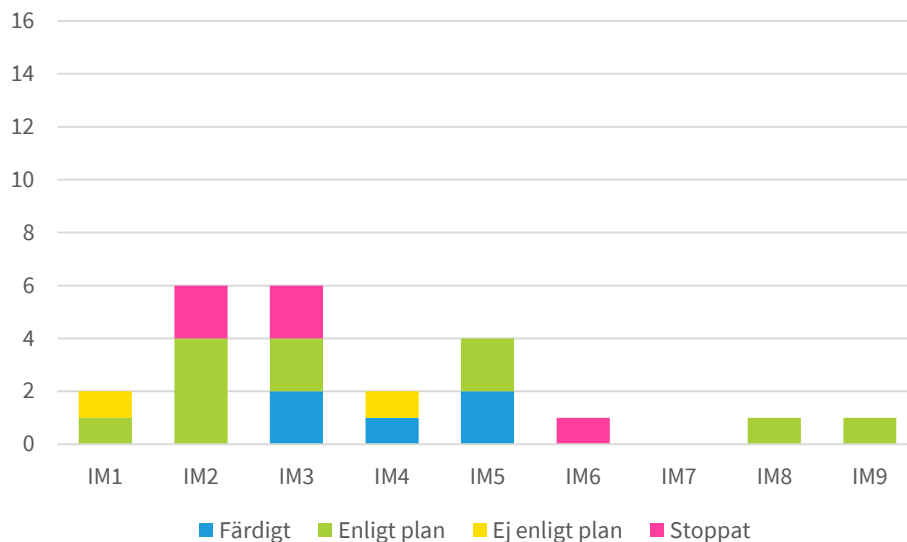
Bolaget uppfyller helt eller i hög grad kommunfullmäktiges ägardirektiv. Bolaget bär 2019 inte sina egna kostnader men har en plan för att uppnå en ekonomi i balans 2021/2022.

En effektiv hyresrättsmarknad med enkelt inträde. Uppsala bostadsförmedling AB ska bidra till en effektiv hyresrättsmarknad. Bolagets strategi är att erbjuda en enkel, trygg, transparent och effektiv förmedlingsprocess som säkerställer förmedling efter kötid och hyresvärdarnas kriterier. Under 2019 har bostadsförmedlingen avtal med 28 hyresvärdar och har förmedlat 6 177 bostäder.

Uppsala bostadsförmedling AB verkar för att underlätta inträde på bostadsmarknaden och har under 2019 harmoniserat publicerings- och svarstider gällande trygghetsboenden för samtliga hyresvärdar. För att uppnå en mer effektiv förmedlingsprocess och förenkla för de bostadssökande har även bolaget arbetat med att harmonisera kraven mellan olika hyresvärdar. Fokus ligger på att vara tillgängliga samt erbjuda service och tjänster med hänsyn till målgruppers olika förutsättningar och behov.

Verksamhet i Uppsalaregionen. Verksamheten stärker regionens attraktionskraft och underlättar för de bostadssökande. En ökad andel hyresrätter möjliggör för fler att skaffa eget boende. Bostadsförmedlingen tillhandahåller en förmedlingstjänst som underlättar för aktörer som bygger hyresrätter i regionen. Under 2019 har bostäder förmedlats i fem olika kommuner. Uppsala bostadsförmedling spelar en viktig roll inom det bostadssociala området. Samverkan med andra verksamheter i kommunen och intresseorganisationer genomförs i syfte att underlätta för olika målgrupper att kunna söka bostäder via bostadsförmedlingen.

Mål och uppdrag. Uppsala bostadsförmedling AB har blivit färdig med fem av 23 uppdrag under året. Elva uppdrag löper på enligt plan. Två uppdrag är försenade och fem uppdrag är stoppade. De uppdrag som är försenade avser jämställd resursfördelning och kompetenslyft kring barnrätt. De uppdrag som är stoppade avser solkommunstrategi samt uppdrag som kommunfullmäktige fördelade till samtliga nämnder och bolag i Mål och budget 2019–2021, men som enbart avser ett fåtal.

Utifrån sina ansvarsområden bedöms bolaget ha bidragit till att uppfylla de flesta av kommunfullmäktiges inriktningsmål. Bolaget rapporterar att bolaget delvis uppfyllt mål 1 Uppsala kommun ska ha en jämställd och hållbar ekonomi, mål 4 Uppsala ska vara jämlikt och inkluderande med goda förutsättningar för folkhälsa och livskvalitet, mål 5 *Uppsalas invånare ska ha bostad och arbete* och mål 9 *Uppsala kommuns medarbetare ska ha bra arbetsvillkor och kan med hög kompetens möta Uppsala*. Bolaget rapporterar att det avstått från att bidra till mål 6 *Uppsalas alla barn och elever ska klara sin utbildning, nå sin gymnasieexamen och utmanas i sitt lärande*.

Uppsala kommun Förvaltningsfastigheter AB

Uppsala Kommun Förvaltningsfastigheter AB bedriver uthyrning av lokaler, huvudsakligen till de olika specialverksamheter som Uppsala kommun har ansvar för. Bolaget äger bland annat stadshuset och Uppsala konsert- och kongresshuset samt flera brandstationer. Det övergripande verksamhetsmålet är långsiktig förvaltning av fastigheterna genom förvärv, avyttring, ägande och bebyggande. Medborgarnas, de kommunala verksamheternas och de berörda nämndernas behov ska säkerställas.

Verksamheten bedrivs i huvudsak inom tre områden; förvaltning, uthyrning och projektutveckling. Bolaget arbetar kontinuerligt med att anpassa verksamheten utifrån ägardirektiven och att utveckla och förädla fastighetsbeståndet med hållbarhet som ledstjärna.

Bolaget har gemensam administration med systerbolaget AB Uppsala Kommun Industrihus. Bolagets styrelse utgörs av representanter från systerbolagets styrelse. Sammantaget innebär det att bolaget drivs utifrån samma regler och rutiner som AB Uppsala Kommun Industrihus.

	2019	2018	2017	2016	2015
Medelantalet anställda	0	0	0	0	0
Nettoomsättning, mnkr	26	25	34	41	37
Andel av koncernens nettoomsättning, %	0%	1%	1%	1%	1%
Resultat efter finansiella poster, mnkr	-15	-13	-7	1	-7
Balansomslutning, mnkr*	1 005	604	371	357	378
Justerat eget kapital, mnkr	245	208	175	180	186
Investeringar, mnkr	347	191	47	9	5
Räntabilitet på eget kapital, %	neg	neg	neg	1%	neg
Soliditet, %	24%	38%	47%	50%	49%

*I 2019 års balansomslutning har interna poster nettoredovisats

Ekonomiskt utfall

Resultatet efter finansiella poster uppgick till -15 (-13) miljoner kronor. Det lägre resultatet 2019 är till övervägande del en konsekvens av den högre fastighetsskatten som följde av årets genomförda fastighetstaxering samt högre räntekostnader på grund av den ökade upplåningen för ombyggnaden av stadshuset.

Årets investeringar var 347 (191) miljoner kronor. Den högre investeringsnivån beror på om- och tillbyggnaden av stadshuset.

Bolagets resultat före finansiella poster uppgick till -9 miljoner kronor. Bolaget uppfyller därmed inte kommunfullmäktiges resultatkrav på -6 miljoner kronor.

Ägardirektiv, mål och uppdrag från kommunfullmäktige

Bolagsspecifika ägardirektiv

Bolaget ska särskilt fokusera på att hitta rätt och lämplig förvaltningsform för var och en av de olikartade specialfastigheter som ingår i beståndet.

Utifrån tidigare beslut att utveckla stadshuset ska Förvaltningsfastigheter AB genomföra byggprojektet Stadshus 2020.

Bolaget uppfyller helt eller i hög grad kommunfullmäktiges ägardirektiv.

Förvaltning och utveckling. Bolaget har fortsatt arbetet med att identifiera, planera och genomföra underhåll i fastighetsbeståndet. En rad underhållsåtgärder har genomförts under 2019, exempelvis byte av ventilationsaggregat på Järlåsa brandstation och nytt brandlarm i Grand. En ny upphandling och idrifttagande har gjorts av nya avtal för yttre skötsel, ventilationsarbeten och elarbeten.

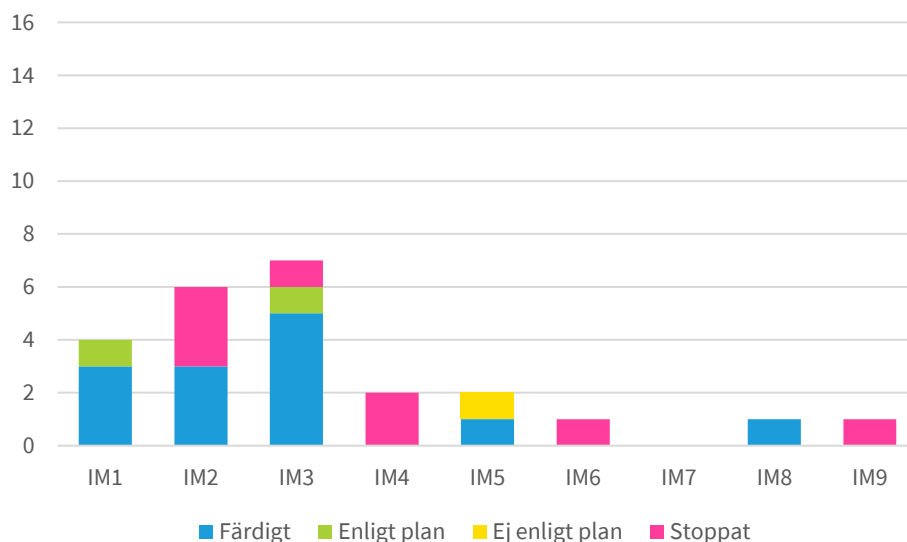
I stadshusprojektet har under 2019 arbete utförts med bland annat invändig rivning, sanering avslutats och stomme, glastak och huvuddelen av fasaderna har färdigställts. Invändigt arbete och installationer har påbörjats. Det nya stadshuset beräknas vara klart för inflyttning i slutet av 2021.

Hållbarhet. Flera åtgärder har gjorts för att spara energi i fastighetsbeståndet och energideklarationer har gjorts på samtliga fastigheter.

Stadshusprojektet är det projekt som har störst påverkan i närmiljön. Bolaget fokus på hållbarhet är hög där målet är att certifiera stadshuset enligt kraven för BREEAM Excellent.

Bikupor har placerats ut i Ekeby på fastigheten vid Vänortsgatan för att bidra till ökad biologisk mångfald.

Mål och uppdrag. Uppsala kommun Förvaltningsfastigheter AB har blivit färdig med 13 av 24 uppdrag under året. Två uppdrag löper på enligt plan. Ett uppdrag är försenat och åtta uppdrag är stoppade. Det uppdrag som är försenat avser nyanländas försörjning. De uppdrag som är stoppade avser social oro, äldrevänlig kommun, kompetenslyft kring barnrätt, strukturella skillnader på grund av kön samt uppdrag som kommunfullmäktige fördelade till samtliga nämnder och bolag i Mål och budget 2019–2021, men som enbart avser ett fåtal.

Utifrån sina ansvarsområden bedöms bolaget ha bidragit till att uppfylla de flesta av kommunfullmäktiges inriktningsmål. Bolagsstyrelsen rapporterar att bolaget avstått från att bidra till mål 6 *Uppsalas alla barn och elever ska klara sin utbildning, nå sin gymnasieexamen och utmanas i sitt lärande*, mål 7 *Uppsala ska vara en äldrevänlig kommun och invånare med funktionsnedsättning ska uppleva trygghet, frihet och tillgänglighet* samt mål 8 *Uppsalas invånare, organisationer och näringsliv ska vara delaktiga i att utforma samhället* på grund av att de inte anses vara relevanta för bolagets verksamhet.

Uppsala kommun Skolfastigheter AB

Uppsala Kommun Skolfastigheter AB äger, förvärvar, avyttrar, bygger och förvaltar skolfastigheter. Beståndet omfattar idag 134 fastigheter och växer i takt med att nya skolor och förskolor byggs. Fastighetsbeståndet är förskolor, grundskolor och gymnasieskolor. Bolagets uppgift är att erbjuda ändamålsenliga lokaler för skol- och barnomsorgsverksamhet inom Uppsala kommun. Därigenom ska bolaget bidra till bästa möjliga nyttjande av den samlade fasta egendom, tomträtter och lokaler som används i alla de verksamheter som Uppsala kommun bedriver. Bolagets fastighetsbestånd hyrs till största delen ut till Uppsala kommun.

	2019	2018	2017	2016	2015
Medelantalet anställda	83	72	57	38	37
Nettoomsättning, mnkr	630	562	519	497	477
Andel av koncernens nettoomsättning, %	19%	18%	18%	18%	18%
Resultat efter finansiella poster, mnkr	89	42	47	22	2
Balansomslutning, mnkr*	6 549	6 203	5 590	4 882	4 657
Justerat eget kapital, mnkr	901	785	760	694	734
Investeringar, mnkr	571	807	784	500	249
Räntabilitet på eget kapital, %	10%	5%	6%	3%	0%
Soliditet, %	14%	13%	14%	14%	16%

*I 2019 års balansomslutning har interna poster nettoredovisats

Ekonomiskt utfall

Resultatet efter finansiella poster uppgick till 89 (42) miljoner kronor. I resultatet ingår jämförelsestörande poster i form av en realisationsvinst, försäkringsersättningar och utrangeringar. Justeras årets och föregående års resultat med poster av engångskaraktär var resultatet 25 miljoner kronor högre än föregående år. Uthyrning av fler nyproduktioner och moduler har ökat årets nettoomsättning, där de största är Jälla bygghall och Katedralskolan samt Gottsunda och Liljeforsskolans moduler. Ökningen genererar även högre fastighetsrelaterade kostnader. Bolaget har under året stärkt driftnettot på sina fastigheter som följd av en effektiv fastighetsförvaltning och att den i drifttagna nyproduktionen har en stärkande effekt på resultatet. Bolagets organisation fortsätter att växa och är relaterat till bolagets utökade fastighetsbestånd och många pågående fastighetsprojekt. Det gynnsamma ränteläget och refinansiering av lån bidrar till lägre finansiella kostnader.

Resultatet före finansiella poster, och rensat för jämförelsestörande poster, uppgick till 176 miljoner kronor. Bolaget uppfyller därmed kommunfullmäktiges fastställda resultatkrav på 153 miljoner kronor.

Bolagets marknadsvärde på fastighetsbeståndet, exklusive pågående projekt, uppgår per 31 december 2019 till 7 449 (6 434) miljoner kronor, vilket är en ökning med 1 015 miljoner kronor jämfört med föregående år. Ökningen härrör främst till färdigställda fastigheter för nyproduktion och värdehöjande renoveringar, bland annat Jallas nya bygghall, Parkens- och Grindstugans förskola samt ombyggnationen av Katedralskolan.

Direktavkastning på fastighetsbeståndet är 5,54 (5,7) procent. Den lägre direktavkastningen beror på ett ökat antal nyproduktioner och renoveringar som ger ett högre fastighetsvärde.

Årets investeringar uppgick till 571 (807) miljoner kronor. Investeringarna består i huvudsak av nyproduktion av förskolor, skolor samt underhåll och anpassningar av lokaler. Under året har två nya förskolor, Parkens förskola samt Grindstugan, färdigställts vilka bidragit till 180 nya förskoleplatser i Uppsala. Den större pågående ombyggnationen av Katedralskolan har färdigställts enligt tidplan. Utöver detta har ca nya 350 elever flyttat in i Jällas nya bygghall.

Ägardirektiv, mål och uppdrag från kommunfullmäktige

Bolagsspecifika ägardirektiv

Bolaget ska tillsammans med kommunstyrelsen och utbildningsnämnden arbeta fram samverkansmodeller för kostnads- och energieffektiva och ändamålsenliga lokallösningar.

Bolaget ska ha en ledande roll i planeringen och genomföra utbyggnaden av pedagogiska fastigheter för ett växande Uppsala och ta särskilt ansvar för att erbjuda lokaler av god kvalitet och konkurrenskraftiga hyror.

Bolaget ska utgå från det generella lokalprogrammet för funktions- och kvalitetskrav för kommunala verksamhetslokaler.

Bolaget ska arbeta för att skapa hälsosamma utbildningslokaler, bland annat i enlighet med beslutet om giftfria förskolor.

Bolaget uppfyller helt eller i hög grad kommunfullmäktiges ägardirektiv.

Fortsatt arbete för att uppnå giftfria förskolor. Hälsosamma utbildningslokaler/miljöer innebär att barn och vuxna ska kunna vistas i lokalerna och miljöerna utan risk för en försämrad hälsa. Detta innebär att luften ska vara frisk att andas och ingen ska exponeras för farliga ämnen inom- eller utomhus.

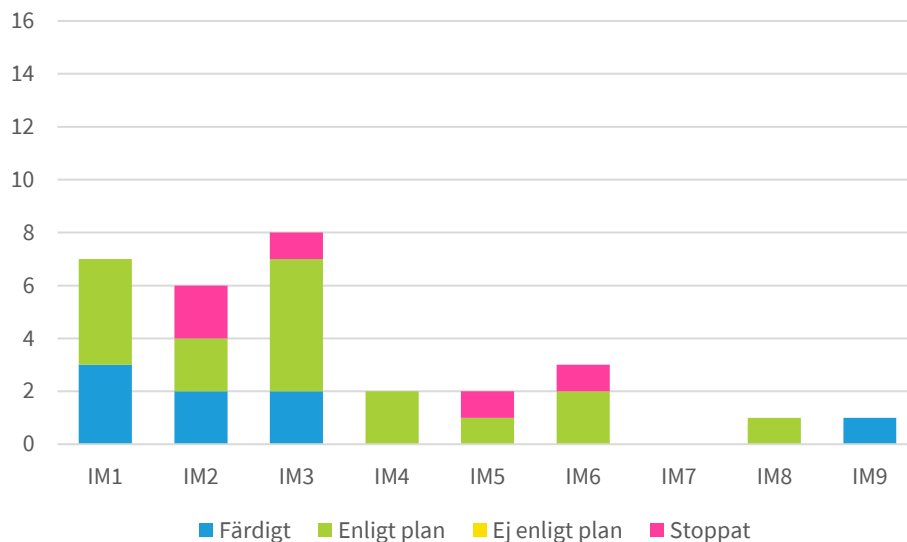
Skolfastigheter miljöprövar varor och produkter som används i större nybyggnads- och ombyggnadsprojekt. Detta innebär att bästa produkt ur ett kemikalieperspektiv alltid ska användas och särskilt farliga ämnen inte byggs in.

Bolaget har genomfört inventering av skolgårdar och då fokuserat på gummimaterial och äldre slipers (kan innehålla kreosot). Äldre slipers har plockats bort nästan helt och hållet, några kvarstår och plockas bort under 2020. Fokus har också legat på platsgjuten gummiastfalt.

En översyn över sanerade höga halter PCB i fasadfog har genomförts under 2019 i syfte att säkerställa att markprovtagning genomförs där sådan saknas. Detta eftersom PCB kan ha hamnat i marken under sådan fog och i förekommande fall ska marken saneras.

Uppsala växer smart och hållbart. Genom ansvarsfull resursanvändning och bra materialval har Uppsala kommun Skolfastigheter AB bidragit till att Uppsala växer smart och hållbart. Flera utvecklingsprojekt har skett inom ramen för samarbetet med STUNS.

Mål och uppdrag. Uppsala kommun Skolfastigheter AB har blivit färdig med åtta av 30 uppdrag under året. 17 uppdrag löper på enligt plan och fem uppdrag är stoppade. De uppdrag som är stoppade avser förskolebussar samt uppdrag som kommunfullmäktige fördelade till samtliga nämnder och bolag i Mål och budget 2019-2021, men som enbart avser ett fåtal.

Utifrån sina ansvarsområden bedöms bolaget ha bidragit till att uppfylla de flesta av kommunfullmäktiges inriktningsmål. Bolagsstyrelsen rapporterar att bolaget avstått från att bidra till mål 7 *Uppsala ska vara en äldrevänlig kommun och invånare med funktionsnedsättning ska uppleva trygghet, frihet och tillgänglighet*.

Uppsala kommun Sport- och rekreationsfastigheter AB

Uppsala kommun Sport- och Rekreationsfastigheter AB äger 47 fastigheter med en sammanlagd yta på 51 600 kvadratmeter. Utöver de fastigheterna äger bolaget 270 hektar mark. Bolaget utvecklar och förvaltar Uppsalas största utbud av arenor och platser för idrott, fritid, rekreation och evenemang. Anläggningarna finns på attraktiva platser i centrala Uppsala och i natursköna områden inom hela Uppsala kommun.

Uppsala kommun Sport- och Rekreationsfastigheter AB ska genom nytänkande och ett klimatsmart tänkande förbättra standarden i fastighetsbeståndet och bidra till bästa möjliga tillgänglighet och användande av mark och lokaler.

	2019	2018	2017	2016	2015
Medelantalet anställda	21	18	14	12	9
Nettoomsättning, mnkr	96	73	57	72	69
Andel av koncernens nettoomsättning, %	3%	2%	2%	3%	3%
Resultat efter finansiella poster, mnkr	0	2	-3	16	5
Balansomslutning, mnkr*	1 614	1 094	736	552	357
Justerat eget kapital, mnkr	45	43	46	43	44
Investeringar, mnkr	615	365	174	114	49
Räntabilitet på eget kapital, %	1%	5%	neg	37%	11%
Soliditet, %	3%	4%	6%	8%	12%

*I 2019 års balansomslutning har interna poster nettoredovisats

Ekonomiskt utfall

Resultatet efter finansiella poster uppgick till 0,3 (2) miljoner kronor. I resultatet ingår jämförelsestörande poster avseende utrangeringar och en realisationsvinst. Föregående år förekom inga sådana jämförelsestörande poster av betydande belopp. Rensat för dessa poster av engångskaraktär var resultatet 12 miljoner kronor lägre än föregående år. Bolaget är inne i en expansionsfas där flera stora investeringar pågår samtidigt som underhållsbehovet är stort i det befintliga beståndet. Upplåning i pågående investeringsprojekt belastar resultatet med räntekostnader från upplåningstillfället och möter inte hyresintäkter förrän investeringen tas i drift. Tillväxten driver även en större organisation. Bolagets resultat belastas även av en så kallad förgäveskostnad på 2,5 miljoner kronor avseende arkitektkostnader och projekteringskostnader för de kommersiella lokalerna på Studenternas. Anledningen är att husets utformning väsentligt förändrats jämfört med ursprungsförslaget.

Bolagets resultat före finansiella poster och rensat för jämförelsestörande poster uppgick till 6,3 miljoner kronor. Bolaget uppfyller därmed kommunfullmäktiges fastställda resultatkrav på 1,8 miljoner kronor.

Årets investeringar uppgick till 615 (365) miljoner kronor. Den enskilt största investeringen var pågående om- och tillbyggnaden av Studenternas. Anläggningen förväntas stå klar under 2020. Under året har även Lindbackens idrottshall färdigställts.

Ägardirektiv, mål och uppdrag från kommunfullmäktige

Bolagsspecifika ägardirektiv

Bolaget ska tillsammans med idrotts- och fritidsnämnden och gatu- och samhällsmiljönämnden planera för en flerfunktionell användning av lokaler, mark och anläggningar.

Bolaget ska fokusera på att genom underhåll och erforderliga investeringar förbättra standarden på fastighetsbeståndet.

Bolaget ska verka för att erbjuda bra och kostnadseffektiva lokaler och anläggningar.

Bolaget ska, vid uppförande eller tillbyggnation av anläggning, eftersträva att fritids-, sport-, evenemangs- och rekreationsanläggningar kan kombineras med kommersiella/verksamhetslokaler och/eller bostäder genom lämplig fastighetsbildning.

Bolaget ska verka för att ytterligare förbättra tillgängligheten.

Bolaget uppfyller helt kommunfullmäktiges ägardirektiv.

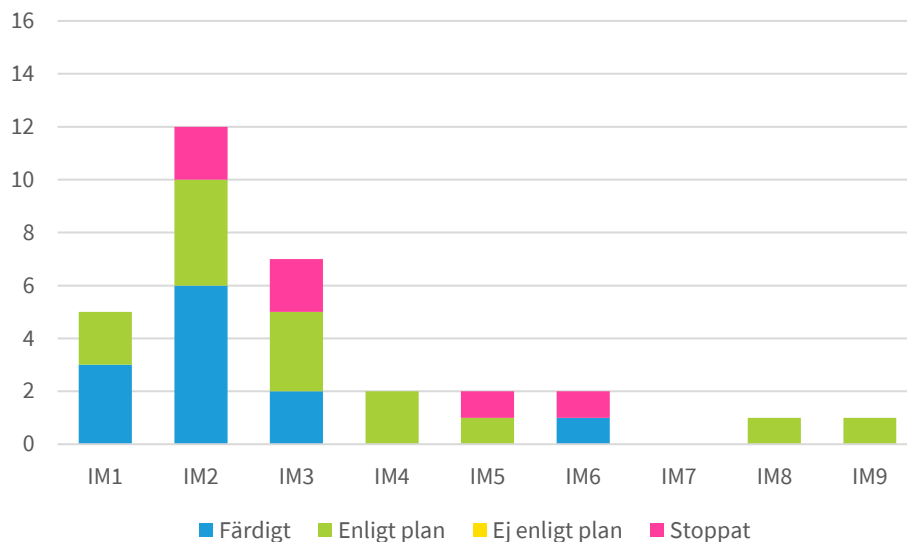
Klimatdriven affärsutveckling och energieffektivisering. Bolaget arbetar med energieffektiviseringsåtgärder i samband med varje större underhållsprojekt. De större åtgärderna som påbörjades på Balingebadet under 2018 har slutförts under 2019 och avser ombyggnation av styrsystemet för badanläggningen inklusive solpanelerna, installation av luftvärmepumpar och ombyggt va-system. Naturvårdsverket beviljade under 2018 en ansökan inom ramen för programmet Stadsinnovationer – spetsteknik. I och med detta fick bolaget möjlighet att testa en hydrofobsand som förväntades reducera uppvärmningsbehovet av konstgräsplaner och därmed minska miljö- och hälsopåverkan från dessa. Testet som utfördes på Stenhagens konstgräsplan, har under 2019 utvärderats och de önskade effekterna har uppnåtts och metoden ska fortsätta användas på de planer som läggs om härnäst.

Tillämpning av ny energiteknik. Bolaget medverkar sedan 2018 i ett Vinnovaprojekt inom utlysningssområdet- ”Testbäddar inom miljöteknikområdet”, i samarbete med STUNS och några systerbolag. Projektet - Live-in Smartgrid - syftar till att skapa testbäddar där olika typer av förbrukare får tillgång till teknik som styr och samordnar förbrukning och effektuttag i syfte att minska effekttoppar. En av dessa studie visar till exempel hur hela Gränby Sportfältets effektuttag skulle kunna minskas.

Förbättrad standard och kostnadseffektivitet. Bolaget arbetar systematiskt för att öka anläggningarnas standard, ändamålsenlighet och kostnadseffektivitet. I underhållsarbetet prioriteras alltid förbättring av styr- och reglersystem, ventilation, värmeåtervinning, vilket avsevärt sänker energikostnader. I det bestånd som togs över vid bolagiseringen var underhållet väldigt eftersatt, och bolaget har därför under 2019 ytterligare ökat takten i underhållsarbetet.

Förbättrad tillgänglighet. Underhållsplanen innehåller alltid åtgärder för att förbättra tillgängligheten, både utanför och intill anläggningarna. Under 2018 sattes målet att inom 3-årsperioden ha åtgärdat 80% av de identifierade otrygga miljöerna, såsom svag belysning, buskage vid entréer. Detta arbete har fortsatt under 2019.

Mål och uppdrag. Uppsala kommun Sport- och rekreationsfastigheter AB har blivit färdig med tolv av 32 uppdrag under året. 14 uppdrag löper på enligt plan och sex uppdrag är stoppade. De uppdrag som är stoppade avser utveckling av kommunens planeringsprocess, nyanländas försörjning samt uppdrag som kommunfullmäktige fördelade till samtliga nämnder och bolag i Mål och budget 2019–2021, men som enbart avser ett fåtal.

Utifrån sina ansvarsområden bedöms bolaget ha bidragit till att uppfylla de flesta av kommunfullmäktiges inriktningsmål. Bolagsstyrelsen rapporterar att bolaget delvis uppfyllt mål 2 *Uppsala ska vara tryggt och attraktivt att leva, verka och vistas i* och mål 4 *Uppsala ska vara jämlikt och inkluderande med goda förutsättningar för folkhälsa och livskvalitet*. Bolaget har avstått från att bidra till mål 7 *Uppsala ska vara en äldrevänlig kommun och invånare med funktionsnedsättning ska uppleva trygghet, frihet och tillgänglighet* utifrån att bolaget avvaktar initiativ från äldrenämnden.

Uppsala kommuns Fastighets AB

Uppsala Kommuns Fastighets AB äger och förvaltar cirka 72 000 kvadratmeter uthyrningsbar yta fördelat på tio fastigheter. De flesta fastigheterna finns i stadsdelen Gottsunda. Fastigheterna omfattar tre centrumanläggningar för handel, varav den största är Gottsunda Centrum, och cirka 300 hyresbostäder. Utöver det förvaltar bolaget även lokaler för vård, skola, idrott och kultur.

Uppsala Kommuns Fastighets AB bildar tillsammans med sina tre dotterbolag en underkoncern till Uppsala Stadshus AB.

	2019	2018	2017	2016	2015
Medelantalet anställda	15	18	17	19	18
Nettoomsättning, mnkr	96	99	91	87	85
Andel av koncernens nettoomsättning, %	3%	3%	3%	3%	3%
Resultat efter finansiella poster, mnkr	-13	42	-1	-3	-3
Balansomslutning, mnkr*	1 026	1 042	959	913	859
Justerat eget kapital, mnkr	241	207	206	204	226
Investeringar, mnkr	82	46	75	95	56
Räntabilitet på eget kapital, %	neg	20%	neg	neg	neg
Soliditet, %	23%	20%	22%	22%	26%

*I 2019 års balansomslutning har interna poster nettoredovisats

Ekonomiskt utfall

Resultatet efter finansiella poster uppgick till -13 (42) miljoner kronor, vilket är 54 miljoner kronor lägre än föregående år. I årets resultat finns jämförelsestörande poster till följd av kommunfullmäktiges beslut om att bolagets fastighetsbestånd ska avyttras. Ytterligare jämförelsestörande poster är kostnader för säkerhetsåtgärder, återläggning av en avsättning från 2018 hänförlig till branden av Gottsundaskolan och kostnader för vattenskador i hyresbostäderna. Rensat för dessa poster av engångskaraktär är resultatet 2,5 miljoner kronor lägre än föregående år.

Den 29 april 2019 tog kommunfullmäktige beslut om att bolagets fastigheter ska avyttras. Kommunfullmäktige beslutade även att avyttringen av bolagets fastighet Gottsunda Centrum ska ske genom en idékoncepttävling. Beslutet innebär omprioriteringar i bolaget där avyttringsprocessen tagit resurser från andra delar av verksamheten. Därtill har planerade rekryteringar och tillsättandet av vakanta tjänster lagts på is vilket ger lägre personalkostnader men högre kostnader för externa konsulter.

Bolagets resultat före finansiella poster och rensat för jämförelsestörande poster uppgick till 0,1 miljoner kronor. Bolaget uppfyller därmed kommunfullmäktiges fastställda resultatkrav på 0 miljoner kronor.

Årets investeringar uppgick till 82 (46) miljoner kronor och är 36 miljoner kronor högre än föregående år. Ökningen beror på färdigställandet av plan 5 och 6 i Gottsunda Centrum.

Ägardirektiv, mål och uppdrag från kommunfullmäktige

Bolagsspecifika ägardirektiv

Uppsala kommuns Fastighets AB är kommunens redskap för att bygga, äga och utveckla samt förvalta lokaler och centrumanläggningar och andra lokaler för handel. Bolaget kan även äga bostäder i anslutning till centrumanläggning.

Bolaget ska vara en motor i utvecklingen av lokala stadsdels- och tätortscentrum och stärkt social sammanhållning i kommunen.

Bolaget ska erbjuda, om kommunen begär det, upp till fem procent av nyuthyrningen per år till personer som av särskilda ekonomiska och/eller sociala skäl inte kan få en bostad på egen hand. (Nyuthyrning definieras som det antal lägenheter Uppsala Kommuns Fastighets AB hyr ut per år).

Bolaget ska använda bostadsförmedlingen för förmedling av befintliga och tillkommande lediga hyresbostäder enligt särskilt avtal i likhet med andra aktörer.

Bolaget uppfyller helt eller i hög grad kommunfullmäktiges ägardirektiv.

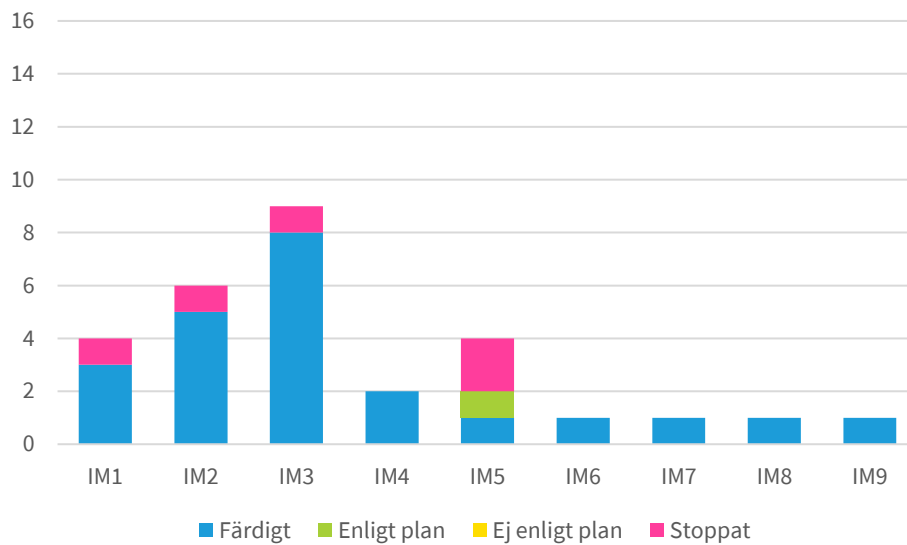
Gottsunda Centrum. I strategin för Gottsunda Centrum utgår bolaget från de viktigaste framgångsfaktorerna; dagligvaruhandeln, parkeringarna och kulturen. Gottsunda Centrum har idag mycket framgångsrika livsmedelsaktörer som tillsammans med Systembolaget utgör centrumets ryggrad. Markparkeringar är en ovärderlig resurs och en viktig framgångsfaktor. Gottsunda Kulturhus har ett omfattande utbud av kulturella aktiviteter. Här finns bibliotek, samlingssalar, biosalong, konstateljéer och olika scener för dans och musik. Sammantaget ger det centrumet en unik prägel och ett mervärde som saknas på andra håll.

Social sammanhållning. Genom att följa strategin för Gottsunda Centrum kommer, enligt bolaget, arbetet för stärkt social sammanhållning att utvecklas. Även om centrumutvecklingen kraftigt bidragit till en positiv utveckling för stadsdelen de senaste 6–9 åren är det dock långt kvar innan Gottsundas stämpel som utanförskapsområde försvunnit. Nyckeln till att långsiktigt säkra utvecklingen ligger i att stärka stadsdelen socialt och skapa en enhet av södra Uppsala.

Bolaget har arbetat med detta genom att driva Kulturpunkten som aktivt samverkar med de fasta institutionerna i kommunen. Exempel på evenemang är Gottsundadagen, BUSIG2019 som är en scenkostfestival för barn, temavecka samt olika aktiviteter som danskvällar, utställningar och workshops.

Bolaget arbetar aktivt med Handlingsplan Gottsunda/Valsätra, med säkerhets- och trygghetsfrågor och deltar i att utveckla Gottsundasamverkan med näringsidkare och lokala aktörer i syfte att reducera och förebygga brott och skadegörelse.

Mål och uppdrag. Uppsala kommuns Fastighets AB har blivit färdig med 23 av 29 uppdrag under året. Ett uppdrag löper på enligt plan och fem uppdrag är stoppade. De uppdrag som är stoppade avser utveckling av modell för konstnärlig gestaltning, ungas etablering på arbetsmarknaden, nyanländas försörjning samt uppdrag som kommunfullmäktige fördelade till samtliga nämnder och bolag i Mål och budget 2019–2021, men som enbart avser ett fåtal.

Utifrån sina ansvarsområden bedöms bolaget ha bidragit till att uppfylla kommunfullmäktiges inriktningsmål.

Uppsala Konsert & Kongress AB

Uppsala Konsert och Kongress AB bedriver konsert-, kultur-, kongress- och restaurangverksamhet i konsert- och kongresshuset vid Vaksala torg. Bolaget hyr även ut lokaler samt arrangerar kongresser, konferenser, möten, mässor, utställningar och evenemang. Bolaget driver även en restaurang och lunchservering.

Konsert och kongresshuset består av stora salen (1 150 platser), sal B (600 platser), sal C (120 platser), sal D (800 platser bankett, alternativt 1 500 platser stående publik) och flera konferens- och mötesrum. Det finns ytterligare en scen i restaurangdelen som rymmer mellan 200 och 600 besökare.

	2019	2018	2017	2016	2015
Medelantalet anställda	66	67	68	67	67
Nettoomsättning, mnkr	50	57	51	60	52
Andel av koncernens nettoomsättning, %	2%	1%	1%	2%	2%
Resultat efter finansiella poster, mnkr	-39	-34	-34	-28	-34
Balansomslutning, mnkr*	63	61	83	55	48
Justerat eget kapital, mnkr	36	36	36	3	3
Investeringar, mnkr	6	4	4	6	2
Räntabilitet på eget kapital, %	neg	neg	neg	neg	neg
Soliditet, %	57%	59%	44%	5%	5%

*I 2019 års balansomslutning har interna poster netto redovisats

Ekonomiskt utfall

Resultatet efter finansiella poster uppgick till -39 (-34) miljoner kronor. Rensat för jämförelsestörande poster blev resultatet -35 miljoner kronor, vilket är knappt 2 miljoner kronor lägre än föregående år. Årets jämförelsestörande poster är huvudsakligen hänförliga till den turbulens som varit i bolaget vilket resulterat i bland annat ett avgångsvederlag till den tidigare verkställande direktören och kostnader för konsulter som stöttat i arbetet med att förbättra bolagets arbetsmiljö. Under året har hela konferensbranschen märkt av en tydlig nedgång i antalet bokade konferenser, så även Uppsala Konsert och Kongress AB. Detta har påverkat nettoomsättningen med lägre intäkter från konferenser och från restaurangen som följd. Tappet har dämpats något av lägre kostnader för personal då tjänstledigheter och sjukskrivningar täckts upp av befintlig personal

Bolaget uppfyller inte kommunfullmäktiges fastställda resultatkrav om -33 miljoner då det redovisade resultatet före finansiella poster, justerat för jämförelsestörande poster, uppgår till -35 miljoner kronor.

Årets investeringar var 6 (4) miljoner kronor och avsåg teknisk utrustning samt inredning i restaurang, kök och övriga lokaler.

Ägardirektiv, mål och uppdrag från kommunfullmäktige

Bolagsspecifika ägardirektiv

Uppsala Konsert & Kongress AB ska tillhandahålla en mötesplats för musik och övrig kultur för alla målgrupper.

Bolaget ska aktivt bidra till utveckling av besöksnäringen i Uppsala och stärka bilden av Uppsala som en attraktiv stad att besöka och bo i.

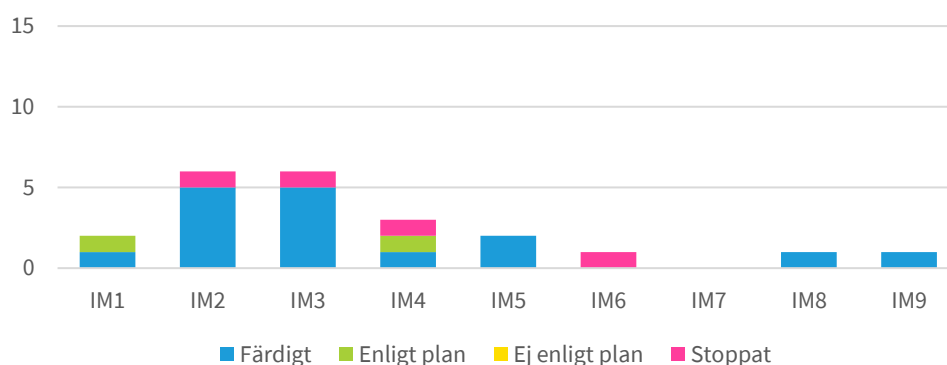
Bolaget ska föra dialog och samverka med kulturnämnden, andra kulturinstitutioner och besöksmål för att stärka kulturlivet, uppnå samordningsvinster samt bidra till Uppsalas kulturella utveckling.

Bolaget uppfyller helt eller i hög grad kommunfullmäktiges ägardirektiv.

Ett hus för alla. UKK strävar efter att nå fler och fler målgrupper. För att lyckas med detta gör bolaget satsningar inom valda områden så som klassisk musik, Uppsala konsert och kongress var Pride House 2019, bolaget arrangerade citykollo för barn och unga med tema kultur och vetenskap. Kollot var kostnadsfritt och erbjöds främst till familjer med försörjningsstöd. UKK arbetar med samarbeten på flera nivåer, lokalt, nationellt och internationellt. Samarbeten är en viktig del av bolagets verksamhet. Det skapar möjligheter att få hit artister och produktioner som annars inte skulle ha kommit till Uppsala.

UKK arrangerar drygt 250 kulturevenemang årligen för olika målgrupper och i olika format. Målet är att vara en angelägenhet för alla Uppsalabor och att komplettera det övriga utbudet i staden. Ett relevant och levande kulturliv är en viktig faktor för en vital stad, och via det program som UKK arrangerar – för egen maskin eller i samarbete med andra aktörer – bidrar bolaget till Uppsalas attraktionskraft.

Mål och uppdrag. Uppsala Konsert & Kongress AB har blivit färdig med 16 av 22 uppdrag under året. Två uppdrag löper på enligt plan fyra uppdrag är stoppade. De uppdrag som är stoppade avser uppdrag som kommunfullmäktige fördelade till samtliga nämnder och bolag i Mål och budget 2019-2021, men som enbart avser ett fåtal.

Utifrån sina ansvarsområden bedöms bolaget ha bidragit till att uppfylla kommunfullmäktiges inriktningsmål. Bolagsstyrelsen rapporterar att det har avstått från att bidra till mål 6 *Uppsalas alla barn och elever ska klara sin utbildning, nå sin gymnasieexamen och utmanas i sitt lärande* på grund av att bolagsstyrelsen anser att det ligger utanför bolagets verksamhet.

Uppsala Parkerings AB

Uppsala Parkerings AB erbjuder parkeringskunder, såväl privatpersoner, fastighetsägare som fastighetsägare och näringsidkare i Uppsala kommun, parkeringslösningar med hög kvalitet till rimliga priser. Bolaget har en aktiv roll i de olika samhällsbyggnadsprocesserna i syfte att bidra till att de övergripande trafikpolitiska målen uppnås.

Bolaget äger ett parkeringsgarage (Centralgaraget) och förvaltar ytterligare ett garage (Kvarnengaraget) med sammanlagt cirka 600 platser. Bolaget förvaltar dessutom all gatumarksparkering på allmän plats (cirka 10 000 parkeringsplatser) och 2 500 platser på kommunal kvartersmark. Bolaget deltar i ett antal garageprojekt, där projektet Dansmästaren är inne i en byggprocess.

	2019	2018	2017	2016	2015
Medelantalet anställda	30	29	35	28	5
Nettoomsättning, mnkr	87	89	81	70	65
Andel av koncernens nettoomsättning, %	3%	3%	3%	3%	2%
Resultat efter finansiella poster, mnkr	28	31	27	19	16
Balansomslutning, mnkr*	264	233	207	180	178
Justerat eget kapital, mnkr	29	14	13	13	20
Investeringar, mnkr	94	37	2	2	0
Räntabilitet på eget kapital, %	99%	221%	208%	146%	80%
Soliditet, %	11%	6%	6%	11%	8%

*I 2019 års balansomslutning har interna poster nettoredovisats

Ekonomiskt utfall

Resultatet efter finansiella poster uppgick till 28 (31) miljoner kronor. Rensat från jämförelsestörande poster, vilket 2019 avsåg en utranering i Centralgaraget och 2018 ett avgångsvederlag, är resultatet 1,5 miljoner lägre än föregående år. Avvikelsen beror främst på lägre intäkter från parkeringsanmärkningar i och med att antalet parkeringsvakter minskat under året som följd av sjukfrånvaro och att ersättningsrekryteringar inte kommit igång. Intäktstappet dämpas något av att renoveringen av Centralgaraget ger ett minskat behov av underhåll och därmed lägre underhållskostnader samt att bolaget har lägre kostnader för förbrukningsinventarier och förbrukningsmaterial som följd av nya rutiner och en ökad kostnadsmedvetenhet.

Bolaget uppfyller inte kommunfullmäktiges fastställda resultatkrav på 33 miljoner kronor då det redovisade resultatet före finansiella poster uppgick till 32,6 miljoner kronor.

Årets investeringar uppgick till 94 (37) miljoner kronor. Den högre investeringsvolymen är hänförlig till den pågående byggnationen av parkeringsanläggningen Dansmästaren och renoveringen av Centralgaraget.

Ägardirektiv, mål och uppdrag från kommunfullmäktige

Bolagsspecifika ägardirektiv

Uppsala Parkering AB ska i samarbete med gatu- och samhällsmiljönämnden pröva strategi avseende parkeringslösningar med syfte att säkerställa en framtida hållbar finansiering.

Bolaget ska aktivt bidra till att målen i Parkeringspolicy för Uppsala kommun uppnås.

Bolaget ska arbeta för en ökad digitalisering av verksamheten, exempelvis digitala parkeringslednings- och betalsystem.

Bolaget ska verka för ett mobilitetsperspektiv på resande genom att tillhandahålla parkering för bil- och cykelpool.

Bolaget ska säkerställa att, i syfte att tillgodose parkeringsbehovet i centrala Uppsala, senast 2021 skapa 600 nya parkeringsplatser i ett eller flera parkeringsgarage och/eller vid kollektivtrafikförsörjda pendlarparkeringar. Utbyggnaden ska mötas av borttagna parkeringsplatser på markplan.

Bolaget ska, vid uppförande av anläggning, eftersträva att parkeringsanläggningar kan kombineras med kommersiella-/verksamhetslokaler och/eller bostäder genom lämplig fastighetsbildning.

Bolaget ska i de egna parkeringsanläggningarna arbeta med differentierade avgifter och andra marknadsincitament i syfte att hålla hög beläggingsgrad i garagen.

Bolaget ska i samverkan med övriga aktörer i kommunen arbeta för utökade möjligheter för laddning av elbilar.

Bolaget uppfyller helt eller delvis kommunfullmäktiges ägardirektiv. Bolaget samverkar med Uppsala Kommun för att hitta de bästa förutsättningarna för en optimal trafiklösning och utreder möjligheten att bygga ett centralt parkeringsgarage.

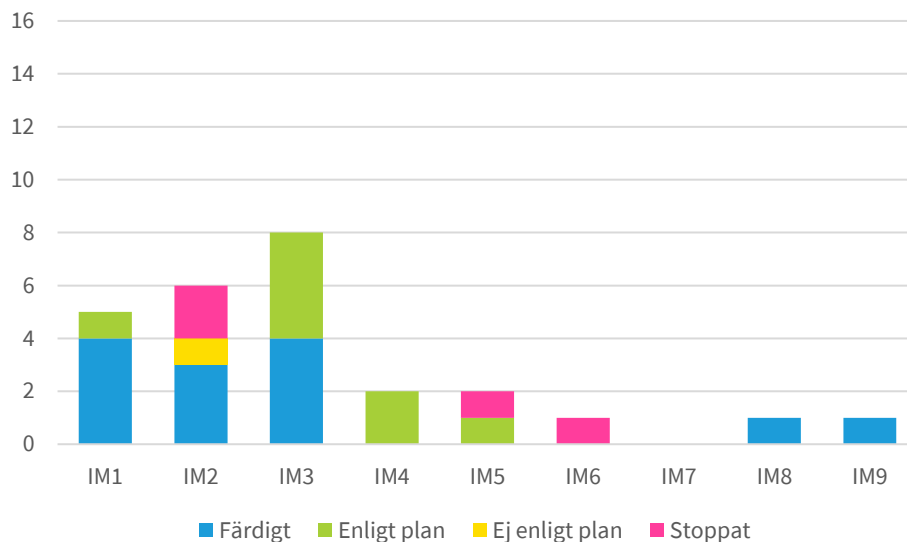
Digitala möjligheter. Bolaget jobbar ständigt med att se över de digitala möjligheterna och har implementerat det digitala tillståndet för hyrparkering. I detta projekt återstår boendeparkering där bolagets roll blir att stötta upp och assistera uppsättningen som Uppsala kommun ansvarar för. Redan under 2018 digitaliserade bolaget alla betalautomater och under 2020 kommer kontaktlösa betalningar (blipp-funktion) att införas för samtliga betalautomater (lagkravet träder i kraft först årsskiftet 2021).

Mobility management. Bolaget driver tillsammans med stadsbyggnadsförvaltningen dels ett projekt med cykelgarage vid stationen, dels utvecklingen av nya avgiftsbelagda områden. Utöver detta arbetar bolaget aktivt tillsammans med gatu- och samhällsmiljönämnden kring mobility management där cykelparkeringshuset och bolagets kommande mobilitetsanläggningar studeras utifrån perspektivet hållbart resande. En gemensam ansökan där Energimyndigheten står som finansör har lämnats in och beviljats under 2019. Finansiering går till STUNS som tillämpat och testat sina idéer inom bolagets projekt Dansmästaren.

Bolaget arbetar med frågan om att etablera ett centralt parkeringsgarage med 600 platser i syfte att minska gatumarksparkeringarna i stadens centrala delar.

Utökad möjlighet för laddning av elbilar. Bolaget arbetar kontinuerligt med utbyggnaden av laddstolpar, både i centrala lägen som i yttre delar. Under 2019 installerades 100 laddplatser fördelat på 20 områden. Arbeta pågår med en laddinfraplan för centrala Uppsala.

Mål och uppdrag. Uppsala Parkerings AB har blivit färdig med 13 av 26 uppdrag under året. Åtta uppdrag löper på enligt plan. Ett uppdrag är försenat och fyra uppdrag är stoppade. Det uppdrag som är försenat avser plantsvarumärket. De uppdrag som är stoppade avser sysselsättningsverksamhet för intern service samt uppdrag som kommunfullmäktige fördelade till samtliga nämnder och bolag i Mål och budget 2019-2021, men som enbart avser ett fåtal.

Utifrån sina ansvarsområden bedöms bolaget ha bidragit till att uppfylla de flesta av kommunfullmäktiges inriktningsmål. Bolagsstyrelsen rapporterar att det delvis har uppfyllt mål 4 *Uppsala ska vara jämlikt och inkluderande med goda förutsättningar för folkhälsa och livskvalitet* och mål 6 *Uppsalas alla barn och elever ska klara sin utbildning, nå sin gymnasieexamen och utmanas i sitt lärande*.

Uppsala R2 AB

Uppsala R2 AB är ett vilande bolag och bedriver för närvarande ingen verksamhet.

Uppsala Stadshus Holding AB

Uppsala Stadshus Holding AB med fyra dotterbolag har tillkommit under året. Samtliga bolag i den nya Uppsala Stadshus Holding AB koncernen har ett första förlängt räkenskapsår, från november 2019 till 31 december 2020. Ingen verksamhet bedrivs i koncernen per den 31 december 2019.

Uppsala Stadsteater AB

Uppsala stadsteater AB är en Sveriges främsta konstnärliga teater med en stark lokal förankring med goda nationella och internationella relationer. Bolaget strävar efter att aktivt bidra till en utveckling av kulturlivet i Uppsala och stärka Uppsala som en attraktiv stad. Genom kombinationen av en bred och spetsig repertoar är teatern en av landets mest uppmärksammade stadsteatrar. Bolaget strävar efter att aktivt bidra till en utveckling av kulturlivet i Uppsala och stärka Uppsala som en attraktiv stad.

Varje år tar omkring 80 000 personer del av stadsteaterns utbud med ett 20-tal egna produktioner, gästspel och andra aktiviteter. Teatern bedriver även gästspel utanför huset inom performance, nycirkus och dans samt samarbetar med teatrar i och utanför Sverige. Uppsala stadsteater har också dramapedagogisk verksamhet som vilar på fyra grundpelare, ungdomsensemblen, pedagogiskt arbete i skolorna, teaterföreställningar och pedagogiskt arbete på teatern.

Förutom dekorateljéerna som ligger på Bolandsgatan rymmer alla scener samt kontor och tillverkning i teaterhuset på Kungsgatan. I teaterhuset finns också Teaterrestaurangen, Teaterbaren, Kulturkaféet och galleriet Offkonsten c/o Teatergalleriet.

	2019	2018	2017	2016	2015
Medelantalet anställda	104	97	95	98	97
Nettoomsättning, mnkr	14	12	17	14	13
Andel av koncernens nettoomsättning, %	0%	0%	1%	0%	0%
Resultat efter finansiella poster, mnkr	-76	-73	-70	-71	-68
Balansomslutning, mnkr*	110	105	103	33	30
Justerat eget kapital, mnkr	87	88	85	11	11
Investeringar, mnkr	5	4	2	7	1
Räntabilitet på eget kapital, %	neg	neg	neg	neg	neg
Soliditet, %	79%	83%	83%	34%	38%

*I 2019 års balansomslutning har interna poster nettoredovisats

Ekonomiskt utfall

Resultatet efter finansiella poster uppgick till -76 (-73) miljoner kronor. Rensat för jämförelsestörande post är resultatet 1,8 miljoner kronor lägre än föregående år. Under 2019 har teatern haft en större ensemble och fler personalintensiva produktioner vilket drivit högre personalkostnader jämfört med föregående år då bolaget hade vakanta tjänster och även långtidsfrånvaro. Bolaget har påbörjat ett effektiviseringsarbete, men dessa omställningar tar tid då avtal gällande produktioner och skådespelare tecknas flera år i förväg.

Under 2019 genomförde teatern 468 (443) föreställningar vilket är en ökning med 25 föreställningar jämfört med föregående år. Antalet besökare ökade med drygt 6 000 stycken till 76 068 (69 781) besökare. Beläggningsgraden, som mäter antalet sålda biljetter i relation till antalet platser, var 78(73) procent, vilket är en ökning med 5 procentenheter jämfört med föregående år.

Bolaget uppfyller inte kommunfullmäktiges fastställda resultatkrav på -74 miljoner kronor då resultatet före finansiella poster uppgick till -75 miljoner kronor.

Årets investeringar var 6 (4) miljoner kronor och avsåg till övervägande del interiör och scenteknik.

Ägardirektiv, mål och uppdrag från kommunfullmäktige

Bolagsspecifika ägardirektiv

Uppsala stadsteater AB ska, främst genom produktion av scenkonst med egen ensemble, aktivt bidra till en utveckling av kulturlivet i Uppsala.

Bolaget ska aktivt bidra till utveckling av besöksnäringen i Uppsala och stärka bilden av Uppsala som en attraktiv stad att besöka och bo i.

Uppsala stadsteater AB ska presentera egna produktioner och samarbeten, samt tillhandahålla en arena för gästspel och andra aktiviteter.

Bolaget ska föra dialog och samverka med kulturnämnden, andra kulturinstitutioner och besöksmål för att stärka kulturlivet, uppnå samordningsvinster samt bidra till Uppsalas kulturella utveckling.

Bolaget uppfyller helt eller i hög grad kommunfullmäktiges ägardirektiv.

Bidrar till utveckling av kulturlivet. Under en säsong arbetar ett stort antal konstnärer från Sverige och övriga världen tillsammans med teaterns ensemble i längre perioder. Detta bidrar till den konstnärliga utvecklingen och är avgörande för att teatern ska behålla sin starka position nationellt.

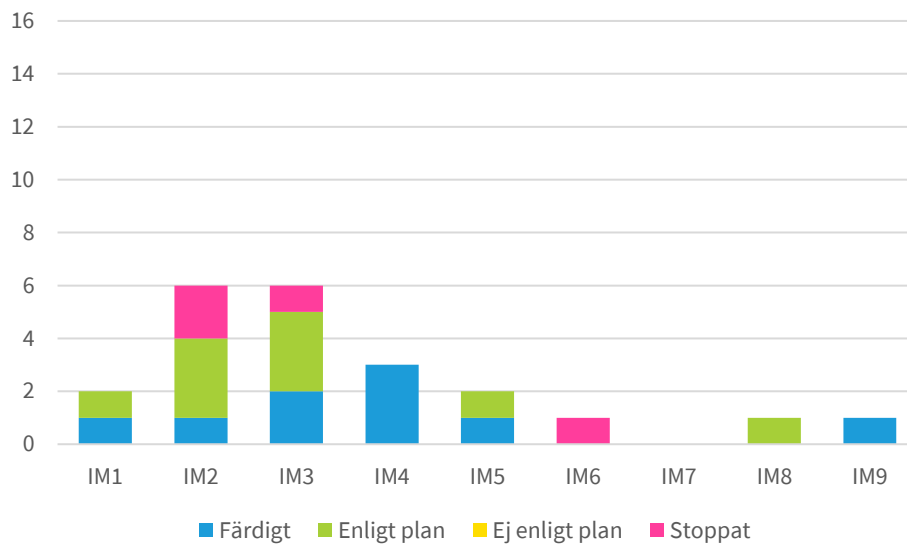
Teatern tar fram originalverk och fyller huset med verksamhet under högsäsong. Under året har intressanta gästspel bjudits in som ska komplettera teaterns egen repertoar och berika teaterns utveckling och publiken.

Dialog och samarbeten förs på flera nivåer med kulturförvaltningen i hela dess bredd samt fria teatergrupper och föreningar. Det sker även samarbeten med Uppsala universitet. I alla dessa forum dras nytta av varandras kompetens och stärker kulturlivet samt hittar samordningsvinster på olika plan.

Uppsala – en attraktiv stad. Teaterns position på Kungsgatan och med dess rika program som under säsongen innehåller repertoar på fyra scener bidrar till att sätta Uppsalas kulturliv på kartan. Teaterns repertoar lockar inte bara Uppsalabor utan även publik från hela länet och angränsande län. Produktioner recenseras alltid i riksmidia och har en betydande plats på Sveriges kulturkarta.

De gränsöverskridande samarbetena med universitet, högskolor, föreningar och andra teatrar har gjort teatern attraktiv inom fler områden än just scenkonstområdet både i och utanför kommunen.

Mål och uppdrag. Uppsala Stadsteater AB har blivit färdig med nio av 22 uppdrag under året. Nio uppdrag löper på enligt plan och fyra uppdrag är stoppade. De uppdrag som är stoppade avser uppdrag som kommunfullmäktige fördelade till samtliga nämnder och bolag i Mål och budget 2019–2021, men som enbart avser ett fåtal.

Utifrån sina ansvarsområden bedöms bolaget ha bidragit till att uppfylla kommunfullmäktiges inriktningsmål.

Uppsala Vatten och Avfall AB

Uppsala Vatten och Avfall AB ansvarar för kommunens vatten- och avloppsförsörjning (VA) samt avfallshantering. Med avancerad teknik och stort kunnande tillgodoser bolaget Uppsalas behov av vattenförsörjning och avlopp. Bolaget tar hand om hushållsavfall, producerar biogas samt återvinner avfall. Sammantaget levererar bolaget dricksvatten och hanterar avloppsvatten för cirka 200 000 personer och ansvarar för hämtning och behandling av hushållsavfall från alla hushåll och företag inom Uppsala kommun. Bolaget producerar och levererar även biogas till bland annat stadsbussarna i Uppsala. Vid bolagets avfallsanläggning Hovgården sorteras och behandlas grov-, bygg- och industriavfall, askor, förorenade jordmassor med mera.

VA-försörjningen och den för kommunen obligatoriska avfallshanteringen finansieras via taxor enligt lagen om allmänna vattentjänster respektive miljöbalken. Verksamheterna regleras även till stor del av nationella lagar och förordningar. Dessa kompletteras med föreskrifter som fastställs av kommunfullmäktige som reglerar de lokala förhållandena. VA-försörjningen och avfallshanteringen redovisas i VA-monopolet.

Biogasproduktion och Hovgårdens avfallsanläggning bedrivs enligt affärsmässiga principer. Den verksamheten redovisas i den konkurrensutsatta verksamheten.

	2019	2018	2017	2016	2015
Medelantalet anställda	236	221	206	199	191
Nettoomsättning, mnkr	609	576	520	492	480
Andel av koncernens nettoomsättning, %	17%	17%	16%	16%	16%
Resultat efter finansiella poster, mnkr	35	5	21	-3	8
Balansomslutning, mnkr*	3 231	3 091	2 655	2 275	2 111
Justerat eget kapital, mnkr	393	393	243	140	141
Investeringar, mnkr	278	362	340	224	283
Räntabilitet på eget kapital, %	9%	1%	9%	neg	5%
Soliditet, %	12%	12%	9%	6%	7%

*I 2019 års balansomslutning har interna poster nettoredovisats

Ekonomiskt utfall

Resultat efter finansiella poster uppgick till 35(5) miljoner kronor. I resultatet 2019 ingick jämförelsestörandeposter om 6 miljoner kronor som främst avser utrangeringar. 2018 hade bolaget jämförelsestörande poster hänförliga till det skadestånd som ålades bolaget i och med skyfallet i juli 2018. Rensat för dessa poster av engångskaraktär var resultatet 6 miljoner kronor högre än föregående år.

Kostnaden för skadestånden som ålades bolaget efter skyfallet i juli 2018 återfinns i sin helhet inom VA-monopolet. Uppkomna resultat inom VA-monopolet ska enligt lag regleras mot fonder i balansräkningen, mot de förutbetalda avgifterna. VA-monopolets resultat ska därför alltid vara noll. Då de förutbetalda avgifterna i den så kallade brukningstaxefonden inte täckte det underskott som uppkom i monopolverksamheten 2018, till följd av skadeståndet, belastade VA-monopolet resultatet under 2019 med 21 miljoner kronor. Monopolet har under året haft ökade kostnader för den växande organisationen och för underhåll av VA-infrastrukturen. Taxehöjningen som genomfördes 1 april i år har bidragit till att stärka resultatet.

Resultatet från den konkurrensutsatta verksamheten uppgår till 15 miljoner kronor, vilket är 22 miljoner kronor lägre än föregående år. Avvikelsen förklaras i huvudsak av den ovanligt höga återbetalningen av avfallsskatt under 2018 som är hänförlig till materialhanteringen på Hovgården. Biogasens resultat uppgick till 9 (1) miljoner kronor vilket avviker 8 miljoner från föregående år. Under året har intäkterna ökat som följd av en ökad gasförsäljning och högre statliga bidrag.

Bolaget uppfyller inte kommunfullmäktiges fastställda resultatkrav på 11 miljoner kronor då resultatet före finansiella poster, rensat för jämförelsestörande poster, uppgick till 9 miljoner kronor. Bolaget resultatkrav avser endast den konkurrensutsatta verksamheten.

Investeringarna var 278 (362) miljoner kronor. Investeringarna är framför allt hänförliga till upprustningen av reningsverket och utbyggnaden av ledningsnätet för att möta en växande stad.

Ägardirektiv, mål och uppdrag från kommunfullmäktige

Bolagsspecifika ägardirektiv

Bolaget ska utarbeta, för beslut i kommunfullmäktige, förslag till bestämmelser för brukande av den allmänna vatten- och avloppsanläggningen i Uppsala kommun (ABVA) och föreskrifter om taxa för brukande av den allmänna anläggningen samt förslag till verksamhetsområde. Bolaget får besluta om avgifternas belopp enligt beräkningsgrunder i taxeföreskrifterna.

Bolaget ska utarbeta, för beslut i kommunfullmäktige, förslag till renhållningsordning och avfallsplan samt förslag till taxa för hushållsavfallstjänster.

Bolaget ska ha planeringsansvar för att utveckla och tillämpa principerna som bidrar till en långsiktigt hållbar dagvattenhantering inom kommunen, att ta recipienthänsyn och att planera för alternativa avrinningsvägar är viktiga faktorer i detta. Ansvar ska inkludera planering för hantering av markvatten i fysisk planering. Bolaget ska vara kommunens kompetensresurs avseende dagvatten.

Uppsala vatten ska utveckla strategier för att kunna ställa miljökrav på upphandlade tjänster och därigenom åstadkomma en klimatomställning av fordonsflottan. Bolaget bidrar till cirkulär ekonomi i kommunen och har ett strategiskt utvecklingsansvar för biogas, samt verkar för att ytterligare tankställen för biogas etableras.

Bolaget ska vara kommunens kompetensresurs avseende förvaltning av yt- och grundvattenresurser och har inom kommunen ansvar för Riksintresse för anläggningar för vattenförsörjning. Kompetenser nyttjas även för innovation och utveckling inom miljöteknikområdet.

Bolaget ska aktivt medverka i samhällsplaneringen och delta i Mälarens Vattenvårdsförbundsprojekt "Mälaren en sjö för miljoner".

Bolaget ska äga, driva och utveckla kommunens anläggningar för biogasverksamhet och Hovgårdens avfallsanläggning.

Bolaget uppfyller helt kommunfullmäktiges ägardirektiv.

Bolagets ansvar och roll i samhällsutvecklingen. Under året har en helt ny VA-taxekonstruktion arbetats fram och beslutats av kommunfullmäktige. Den nya konstruktionen följer Svenskt Vattens basförslag och ökar andelen fasta intäkter vilket bättre speglar fördelningen mellan fasta och rörliga kostnader. Den rörliga avgiften minskas men finns kvar. Förutom en ny konstruktion så har kommunfullmäktige beslutat om en intäktsförstärkning om 12 procent för VA-kollektivet. Motiv till höjningen är behov av att täcka ökade omkostnader såsom ökade krav och behov av säkerhet och skyddsåtgärder och behov av ökad kapacitet i samband med att staden växer.

Uppsalas expansiva läge och kraftiga tillväxt innebär fler invånare, ökad utbyggnadstakt och nya arbetsplatser. Det ställer krav på de samhällsviktiga tjänster som bolaget levererar. Uppsala Vatten har en central roll att leverera rent vatten och smarta kretslopp för möjligheten att leva hållbart i ett växande Uppsala. Bolaget har under året arbetat med att säkerställa kapacitet, skydda dricksvattenresursen och ta fram förslag till möjligheter att säkra den strategiska vattenförsörjningen på lång sikt.

Bolaget arbetar med en dagvattenplan där åtgärder för att minska föroreningar i dagvattnet identifieras. Bolaget bevakar påverkan på grundvatten genom att vara remissinstans i dispensärenden samt följa grundvattennivåerna och förbereder för olika scenarier.

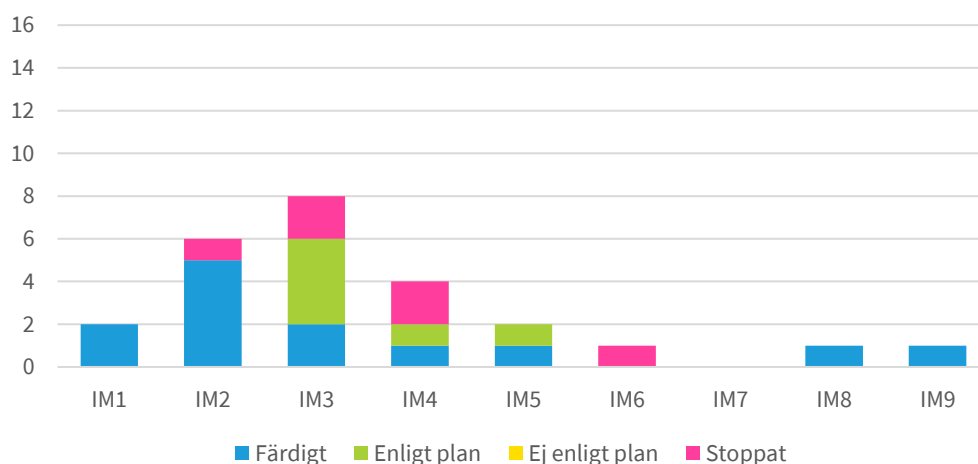
För ett hållbart Uppsala. Bolaget har under året arbetat inom ett flertal områden för att på olika sätt öka återanvändning och återvinning genom förbättrade och enklare möjligheter för invånare att källsortera. En milstolpe i införandet av papperspåse som obligatoriskt emballage för matavfall passerades under året då förändringen av avfallsföreskrifterna beslutades. I väntan på att alla hushåll har tillhandahållits papperspåsar och hållare har ett frivilligt införande av papperspåse påbörjats. Runt 10 000 hushåll har hittills själva tagit initiativ och gått över till papperspåse. Bolaget har under året ökat antalet fraktioner som samlas in separat på återvinningscentralerna. Till exempel böcker med hård pärm och flyttkartonger. Beslut har också fattats om installation av en Panatemera express på Librobäckers ÅVC vilket leder till ökat service för våra besökare.

Ett av målen i bolagets kommunikationspolicy är att inspirera kunder till att leva mer hållbart. Runt 14 000 personer har besökt Uppsala Vattens utställning på Pumphuset och därmed lärt sig mer om sopsortering och att använda vårt dricksvatten smart.

Klimatomställning i fordonsflottan. Arbetet med att nå målet fossilfri fordonsflotta år 2020 fortgår genom en hög utbytestakt av egna fordon och kravställning på entreprenörers fordon och bränsle.

Utveckling av biogasverksamheten. Bolaget har under året utvecklat biogasverksamheten ytterligare. Kapacitet och produktion har under året ökat. Den nya utrustningen har kraftigt reducerat köbildning vid lossning. Kostnaderna för reparationer och underhåll har också reducerats. En gaslagringsstation samt en gastankstation har byggts vid Kungsängens gård och den togs i drift i början på 2019. En gasledning har byggts till den nya stadsbussdepån i Fyrislund under 2019 och den kommer att tas i drift under sommaren 2020.

Mål och uppdrag. Uppsala Vatten och Avfall AB har blivit färdig med 13 av 25 uppdrag under året. Sex uppdrag löper på enligt plan och sex uppdrag är stoppade. De uppdrag som är stoppade avser fler återvinningsstationer, äldrevänlig kommun, kompetenslyft kring barnrätt samt uppdrag som kommunfullmäktige fördelade till samtliga nämnder och bolag i Mål och budget 2019–2021, men som enbart avser ett fåtal.

Utifrån sina ansvarsområden bedöms bolaget ha bidragit till att uppfylla kommunfullmäktiges inriktningsmål. Bolaget rapporterar att det avstått från att bidra till mål 5 *Uppsalas invånare ska ha bostad och arbete*, mål 6 *Uppsalas alla barn och elever ska klara sin utbildning, nå sin gymnasieexamen och utmanas i sitt lärande* och mål 7 *Uppsala ska vara en äldrevänlig kommun och invånare med funktionsnedsättning ska uppleva trygghet, frihet och tillgänglighet* på grund av att bolagsstyrelsen anser att de ligger utanför bolagets verksamhet.

Uppsalahem AB

Uppsalahem AB är ett allmännyttigt kommunalt bostadsbolag. Bolaget bidrar till att stärka kommunens utveckling genom att med hög kompetens äga, förvalta och utveckla hyresfastigheter och erbjuda boenden för olika faser i livet. Bolaget erbjuder även bostäder för studenter, ungdomar och seniorer. Målet är att skapa trygga, trivsamma hem där många vill bo.

Uppsalahem AB är Uppsalas ledande bostadsbolag som bygger och förvaltar närmare 17 000 hyresbostäder, inklusive studentbostäder. Nästan 30 000 Uppsalabor bor i bolagets hyresrätter runt om i hela staden.

Uppsalahem AB bildar tillsammans med sina fyra dotterbolag en underkoncern till Uppsala Stadshus AB.

	2019	2018	2017	2016	2015
Medelantalet anställda	274	259	256	269	262
Nettoomsättning, mnkr	1 409	1 351	1 284	1 222	1 181
Andel av koncernens nettoomsättning, %	44%	44%	45%	45%	45%
Resultat efter finansiella poster, mnkr	289	294	665	224	233
Balansomslutning, mnkr*	12 272	11 991	11 735	10 618	9 652
Justerat eget kapital, mnkr	4 621	4 368	4 137	3 533	3 306
Investeringar, mnkr	620	866	1 161	832	847
Räntabilitet på eget kapital, %	6%	7%	16%	6%	7%
Soliditet, %	38%	36%	35%	33%	34%

*I 2019 års balansomslutning har interna poster nettoredovisats

Ekonomiskt utfall

Uppsalahem redovisade 2019 ett resultat efter finansiella poster på 289 (294) miljoner kronor, vilket är 5 miljoner kronor lägre än föregående år. I resultatet föregående år ingick flera jämförelsestörande poster från realisationsvinster- och förluster, utrangering samt nedskrivning på totalt 19 miljoner kronor. Även årets resultat innehåller jämförelsestörande poster, men med ett betydligt lägre belopp. Justerat för dessa poster av engångskaraktär uppgick årets resultat till 285 (275) miljoner kronor.

Det högre resultatet 2019 förklaras huvudsakligen av att beståndet ökat med fler nyproducerade hyresbostäder. Trots högre resultat ökar de underliggande kostnaderna mer än den årliga hyresjusteringen. 2018 års hyresökning var 0,9 procent, medan KPI ökade med cirka 2 procent. Kostnadsutvecklingen i bostadsbranschen har de senaste åren dessutom väsentligt överstigit KPI.

Ägardirektiv, mål och uppdrag från kommunfullmäktige

Bolagsspecifika ägardirektiv

Uppsalahem AB ska, som allmännyttigt bostadsbolag bidra till att stärka kommunens utveckling genom att med hög kompetens äga, förvalta och bygga bostäder, främst hyresfastigheter i Uppsala.

Uppsalahem AB ska erbjuda kunderna boende för olika faser i livet. Med utgångspunkt i den av kommunfullmäktige antagna riktlinjer för bostadsförsörjning, ska Uppsalahem bidra till att nya lägenheter tillkommer i kommunen.

Utifrån allmännyttans grunder och affärsmässiga principer ska Uppsalahem söka uppnå en hög nyproduktionsnivå av hyreslägenheter genom att kommande treårsperiod ha minst tre nystartade projekt.

Uppsalahem ska vara en aktiv part i Uppsalas stadsutveckling och därmed samverka med övriga bolag och nämnder i arbetet med att utveckla nya och renovera befintliga stadsdelar.

Uppsalahem ska öka byggande av flerfamiljshus på landsbygden.

I arbetet med hållbar stadsutveckling ska Uppsalahem särskilt fokusera på energibesparingar i hållbara renoveringsmodeller utifrån socialt, ekologiskt såväl som ekonomiskt perspektiv samt att minska boendesegregationen och social oro.

Uppsalahem ska verka för ett brett utbud av kommersiell och samhällsrelaterad service i de områden där Uppsalahem verkar.

Uppsalahem ska erbjuda mellan sju och femton procent av nyuthyrningen per år till personer som av särskilda ekonomiska och/eller sociala skäl inte kan få en bostad på egen hand och till personer som omfattas av bostättningslagen. (Nyuthyrning definieras som det antal lägenheter AB Uppsalahem hyr ut per år).

Uppsalahem ska använda bostadsförmedlingen för förmedling av befintliga och tillkommande lediga hyresbostäder enligt särskilt avtal i likhet med andra aktörer.

Bolaget uppfyller helt kommunfullmäktiges ägardirektiv.

Uppsalahem bidrar till hållbar tillväxt. En del av nyuthyrningen är dedikerad till bostadssociala ändamål. Uppsala kommun har fått 128 (215) erbjudanden på lägenheter för bostadssociala ändamål vilket resulterat i 113 (49) skrivna kontrakt. Uppsala kommun hyr totalt 808 (856) bostäder för bostadssociala ändamål.

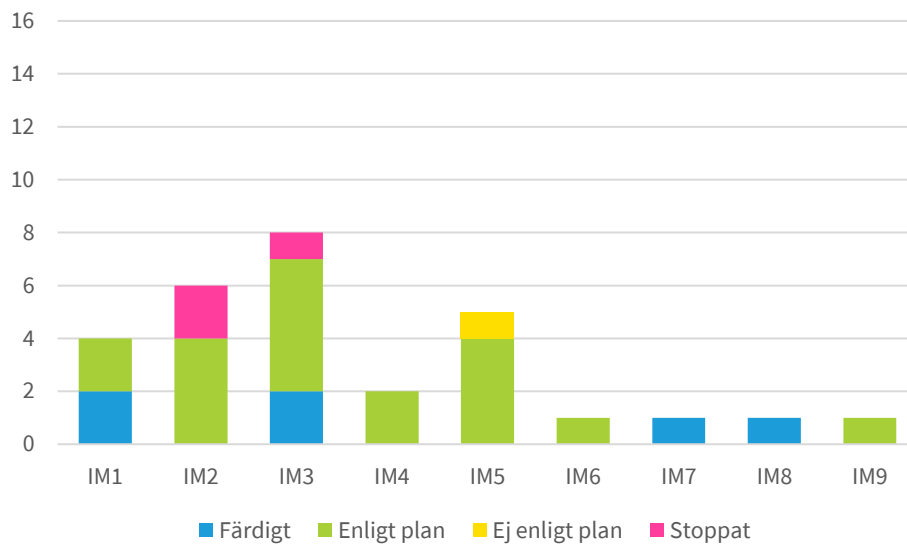
Under 2019 renoverade Uppsalahem de första lägenheter i Eriksberg enligt en ny modell för socialt hållbar renovering.

Fortsatt nyproduktion. Bolaget har inte påbörjat någon produktion av bostäder under året, men har haft inflyttning i 54 nya färdigställda bostäder.

Marknaden. Kommunens ambition är att bostadsbyggandet ska uppgå till 2 000 - 3 000 nya bostäder årligen. I detta läge är det viktigt för bolaget att dels prioritera mellan nyproduktionsprojekt, dels hålla nere hyrorna vid nyproduktion och renovering. Under 2019 stabiliserades bostadsrättspriserna efter några turbulenta år, vilket tyder på att köpare och säljares förväntningar på den ägda marknaden närmar sig varandra. De lägre priserna resulterade också i att takten på påbörjade nya bostäder i kommunen avtog. Uppsalahem är beredda att öka takten i nybyggnation framöver, samtidigt som tempot hålls uppe i renoveringsprojekten.

Klimatarbete. Bolagets mål är att minska energianvändningen med 40 procent vid alla renoveringar. Uppsalahem har fortsatt sin energibesparingsplan och har genom den minskat energianvändningen ytterligare cirka 2 procent under året. Förra årsskiftet antog bolaget Allmännyttans klimatinitiativ, ett samarbetsinitiativ mellan 176 allmännyttiga bostadsbolag, med syfte att minska utsläppen av växthusgaser genom mål, samverkan och aktivt erfarenhetsutbyte.

Mål och uppdrag. Uppsalahem AB har blivit färdig med sex av 29 uppdrag under året. 19 uppdrag löper på enligt plan. Ett uppdrag är försenat och tre är stoppade. Det uppdrag som är försenat avser intern service från sysselsättningsverksamheter. De uppdrag som är stoppade avser uppdrag som kommunfullmäktige fördelade till samtliga nämnder och bolag i Mål och budget 2019–2021, men som enbart avser ett fåtal.

Utifrån sina ansvarsområden bedöms bolaget ha bidragit till att uppfylla kommunfullmäktiges inriktningsmål.

Redovisningsprinciper, tabeller och noter

Redovisningsprinciper

Kommunens årsredovisning är upprättad med utgångspunkt från lag (1997:614) om kommunal redovisning samt rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning (RKR). De fall där kommunen väsentligt avviker från lag eller rekommendation redogörs för nedan.

Kommunens årsredovisning är upprättad med utgångspunkt från lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning samt gällande rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning (RKR). I den utsträckning avvikelser från gällande normering finns eller upplysning ska lämnas redogörs för detta nedan.

RKR 2 Intäkter (november 2019)

Uppsala kommun periodiserar exploateringsinkomster som via avtal med extern part knutits till uppförandet av kommunal infrastruktur och redovisar denna som en skuld. Skulden löses upp och intäktsförs mot avskrivningen. RKR 2 är inte bindande före räkenskapsåret 2020.

RKR 4 Materiella anläggningstillgångar

Uppsala kommun skriver av anläggningstillgångar linjärt utifrån antagen nyttjandeperiod. Kriteriet för anläggningstillgång är inventeringsbarhet/spårbarhet, ett värde om minst 25 000 kronor samt en varaktighet om minst 3 år. Vägd verkligt genomsnittlig avskrivningstid (år) per anläggningsgrupp framgår av not 6-8.

RKR 16 - Sammanställd redovisning

Syftet med den sammanställda redovisningen, den kommunala motsvarigheten till koncernredovisning, är att ge en sammanfattande bild av kommunens totala ekonomiska ställning och åtaganden. Den omfattar all kommunal verksamhet i den mån kommunen har ett bestämmande eller väsentligt inflytande, oavsett vilken form den bedrivs i.

Den sammanställda redovisningen har upprättats enligt förvärvsmetoden med proportionell konsolidering. Förvärvsmetoden innebär att eget kapital i det förvärvade företaget vid förvärvstidpunkten eliminerats. I redovisningen ingår sålunda endast kapital som intjänats efter förvärvet. Med proportionell konsolidering menas att i den sammanställda redovisningen ingår så stor del av dotterföretagets eller intresseföretagets resultat- och balansräkning som svarar mot kommunens ägarandel.

I sammanställd redovisning har konsolideringen skett av boksluten för de civilrättsliga underkoncernerna. Uppskrivning av koncernföretagets materiella anläggningstillgångar

återförs före konsolidering. I balansräkning uppdelas de obeskattade reserverna i en del som uppskjuten skatt under avsättningar och i en del under eget kapital.

Principen för eliminering av resultateffekter från bolagisering av verksamhetsfastigheter (2013) har ändrats. Revisionen uppmärksammade vid granskning av 2018 års bokslut risken för fel i kommunkoncernens sammanställda räkenskaper till följd av vald elimineringsmetod. Under året har en detaljerad analys genomförts av internvinst/-förlust och avskrivning per objekt från överlåtelsen. Som effekt av genomgången accepteras från och med 2019 dotterbolagens värdering och komponentavskrivning som den korrekta avskrivningen i koncernen. Istället elimineras Uppsala kommuns internvinst i koncernredovisningen - proportionellt mot dotterbolagens avskrivning av de objekt som genererat den. Som konsekvens har 2018 års jämförelsesiffror räknats om.

Resultaträkning

		KOMMUN- KONCERNEN		KOMMUNEN		
		Utfall	Utfall*	Budget	Utfall	Utfall
Belopp i miljoner kronor	Not	2019	2018	2019	2019	2018
Verksamhetens intäkter		5 305	5 224	2 583	3 077	3 005
Verksamhetens kostnader	5	-15 738	-15 139	-14 392	-14 749	-14 115
Avskrivningar	6-8	-1 256	-951	-254	-436	-236
Verksamhetens nettokostnader	1	-11 689	-10 866	-12 062	-12 108	-11 346
Skatteintäkter	2	10 958	10 515	10 906	10 958	10 515
Generella statsbidrag och utjämning	2	1 423	1 189	1 424	1 423	1 189
Verksamhetens resultat		693	838	268	273	359
Finansiella intäkter	3	157	27	222	324	180
Finansiella kostnader	4	-215	-237	-202	-122	-111
Resultat efter finansiella poster		635	629	288	475	429
Extraordinära poster		0			0	
Årets resultat		635	629	288	475	429

* Pro forma, vissa belopp har omräknats i enlighet med ny uppställningsform. Se redovisningsprinciper.

Specificerad resultaträkning (kommunen)

KOMMUNEN		
Belopp i miljoner kronor	2019	2018
VERKSAMHETENS INTÄKTER		
Försäljningsintäkter	74	86
Taxor och avgifter	504	490
Hyror och arrenden	381	362
Erhållna bidrag	1 383	1 487
Försäljning av verksamhet och konsulttjänster	432	427
Försäljning av exploateringsfastigheter	303	151
Realisationsvinster från försäljning av anläggningstillgångar	1	2
Summa verksamhetens intäkter	3 077	3 005
Skatteintäkter		
Skatteintäkter	10 958	10 515
Generella statsbidrag och utjämning	1 423	1 189
Summa skatteintäkter	12 381	11 705
Finansiella intäkter		
Finansiella intäkter	324	180
Summa intäkter	15 782	14 890

KOMMUNEN		
	2019	2018
VERKSAMHETENS KOSTNADER		
Lämnade bidrag	784	765
Köp av huvudverksamhet	3 266	3 230
Löner	5 135	4 866
Sociala avgifter, pensioner och övriga kostnader för arbetskraft	2 241	2 210
Lokal- och markhyror	1 467	1 366
Fastighetskostnader och fastighetsentreprenader	113	131
Material	638	605
Inköp anläggnings/underhållsmaterial mm.	147	90
Bränsle, energi och vatten	121	117
Förbrukningsinventarier och -material	351	378
Kontorsmateriel och trycksaker	20	19
Övriga tjänster	984	896
Operationell leasing/hyra	24	27
Reparation och underhåll	27	26
Tele-, IT-kommunikation och postbefordran	48	64
Transporter och resor	182	168
Konsulttjänster	152	110
Övriga främmande tjänster	280	241
Inhyrd personal	60	47
Övriga tjänster	213	212
Anskaffningskostnad, såld exploateringsfastighet	75	43
Realisationsförluster från förs av anläggningstillgångar	46	11
Förändring av avsättning	0	-7
Summa verksamhetens kostnader	14 749	14 115
Avskrivningar		
Avskrivningar	436	236
Finansiella kostnader		
Finansiella kostnader	122	111
Summa kostnader	15 307	14 461
Årets resultat	475	429

Balansräkning

Belopp i miljoner kronor	KOMMUN-KONCERNEN		KOMMUNEN	
	2019	2018	2019	2018
TILLGÅNGAR				
Anläggningstillgångar				
Immateriella anläggningstillgångar 6, 20	37	18	28	8
Materiella anläggningstillgångar				
Mark, byggnader och tekniska anläggningar 7, 20	27 925	25 908	5 846	5 558
Maskiner och inventarier 8, 20	2 971	2 624	520	414
Summa materiella anläggningstillgångar	30 896	28 532	6 366	5 972
Finansiella anläggningstillgångar				
Värdepapper och andelar 9	1 124	1 098	3 409	3 288
Bostadsrätter	149	152	149	152
Långfristiga fordringar 10	225	199	13 659	11 239
Summa finansiella anläggningstillgångar	1 497	1 449	17 217	14 679
Summa anläggningstillgångar	32 431	29 999	23 612	20 658
Omsättningstillgångar				
Förråd och lager	22	25	20	24
Exploateringsfastigheter 20	292	335	292	335
Kortfristiga fordringar 11	1 320	1 318	4 877	4 664
Kassa och bank	534	530	527	518
Summa omsättningstillgångar	2 166	2 208	5 716	5 541
Summa tillgångar	34 597	32 207	29 328	26 200
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER				
Eget kapital				
Årets resultat	635	629	475	429
Eget kapital exkl. årets resultat	9 679	8 786	9 213	8 196
Övrigt	0	274	-16	588
Summa eget kapital 12	10 314	9 689	9 672	9 213
Minoritetsintresse	-	-	-	-
Avsättningar				
Pensioner och särskild löneskatt	1 135	1 078	1 131	1 073
Övriga avsättningar	523	422	27	0
Summa avsättningar 13	1 658	1 500	1 158	1 074
Skulder				
Långfristiga skulder				
Obligationslån och skulder till kreditinstitut 14, 18	13 670	11 695	12 070	9 295
Övriga långfristiga skulder 15, 20	1 696	1 526	1 083	973
Summa långfristiga skulder	15 366	13 221	13 153	10 268
Kortfristiga skulder				
Kortfristiga lån 16, 18	4 145	4 735	2 845	3 135
Övriga kortfristiga skulder 17	3 114	3 063	2 500	2 510
Summa kortfristiga skulder	7 259	7 798	5 345	5 645
Summa skulder	22 625	21 019	18 498	15 913
Summa eget kapital, avsättningar och skulder	34 597	32 207	29 328	26 200
STÄLLDA PANTER				
Fastighetsinteckningar	206	601	-	-
Summa ställda panter	206	601	-	-
ANSVARSFÖRBINDELSER 19	4 178	4 286	4 965	5 077
Varav pensionsförpliktelser och löneskatt som ej upptagits som skuld eller avsättning	3 752	3 883	3 752	3 883
Varav övriga ansvarsförbindelser	426	403	1 213	1 194

Kassaflödesanalys

Belopp i miljoner kronor	KOMMUN-KONCERNEN		KOMMUNEN	
	2019	2018	2019	2018
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN				
Årets resultat	635	629	475	429
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet				
- korrigeringar av poster som bokförts direkt mot eget kapital ¹	-16	285	-16	588
- av- och nedskrivningar (+)	1 293	961	436	236
- realisationsvinster (-) / förluster (+)	-67	30	-97	5
- förändrade avsättningar för pensioner och särskild löneskatt	57	115	57	114
- gjorda övriga avsättningar (+)	119	47	27	
- ianspråktaga övriga avsättningar (-)	-	0	-	-7
- övriga ej kassapåverkande poster	-10	-11		
- betald skatt	-36	16		
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändring av rörelsekapital	1 975	2 072	882	1 365
Förändring i rörelsekapital				
- ökning (-) / minskning (+) av förråd och varulager	3	-6	3	-6
- ökning (-) / minskning (+) av exploateringsfastigheter, kassaflöde från årets verksamhet	-18	10	-18	10
- ökning (-) / minskning (+) av exploateringsfastigheter, korrigering från tidigare år ²	61	-393	61	-393
- ökning (-) / minskning (+) av kortfristiga fordringar	18	-111	-213	-1 298
- ökning (+) / minskning (-) av kortfristiga skulder	23	237	-10	320
Förändring i rörelsekapital	88	-264	-176	-1 367
KASSAFLÖDE FRÅN DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN	2 063	1 808	706	-2
Investeringsverksamheten				
Investeringar i immateriella anläggningstillgångar (-), kassaflöde från årets verksamhet	-16	-4	-16	-4
Investeringar i materiella anläggningstillgångar (-), kassaflöde från årets verksamhet	-3 673	-3 606	-852	-714
Immateriella och materiella anläggningstillgångar, korrigering från föregående år ²	-29	-245	-29	-245
Försäljning av materiella anläggningstillgångar (+)	7	130	2	2
Investeringar i finansiella anläggningstillgångar (-)	-48	1	-120	-70
Korrigering finansiella anläggningstillgångar	0	-22	-	-22
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar (+)	144	4	144	4
Erhållna kostnadsersättningar och investeringsbidrag (+)	134	169	134	169
Investeringsverksamhetens kassaflöde	-3 481	-3 573	-738	-880
Finansieringsverksamheten				
Nyupptagna lån (+)	9 170	5 907	9 170	8 150
Amortering av skuld (-)	-7 785	-4 707	-6 685	-4 707
Ökning (+) / minskning (-) av övriga långfristiga skulder	35	103	-23	52
Ökning (-) / minskning (+) av långfristiga fordringar	1	-25	-2 420	-2 844
Ökning (-) / minskning (+) av lång- och kortfristiga placeringar	0	-3	-	-
Utbetald utdelning (-)				0
Finansieringsverksamhetens kassaflöde	1 421	1 275	41	650
Årets kassaflöde	4	-490	9	-232
Kassa och bank vid årets början	530	1 020	518	750
Kassa och bank vid årets slut	534	530	527	518

1) Se kommentar till not 11. 2) Se kommentar till not 6.

Noter och tilläggsupplysningar

Not 1 Verksamhetens nettokostnader

KOMMUNKONCERNEN			KOMMUNEN	
Belopp i miljoner kronor	2019	2018	2019	2018
Verksamhetens intäkter	5 305	5 224	3 077	3 005
Varav jämförelsestörande poster:				
- realisationsvinster (inkl. finansiella anläggningstillgångar)	7	32	1	2
- försäljning av exploateringsfastigheter	303	151	303	151
- övriga intäkter	3	81	-1	19
Varav bidrag och ersättningar från staten	946	1 010	946	1 010
Verksamhetens kostnader	-15 738	-15 139	-14 749	-14 115
Varav jämförelsestörande poster:				
- realisationsförluster	-81	-66	-46	-11
- anskaffningskostnad såld exploateringsfastighet	-75	-43	-75	-43
- nedskrivning mark Ulleråker	-191	-	-191	-
- övriga kostnader	-6	-58	18	-4
Varav kostnad för räkenskapsrevision ¹	-	-	1,9	1,6
därav arvode sakkunnigt revisorstöd ¹	-	-	1,7	1,4
Varav kostnad för övrig revision ¹	12	11	5,1	4,5
därav arvode sakkunnigt revisorstöd ¹	-	-	3,2	2,7
Varav avsättningar	-158	-161	-	-
Varav aktuell och uppskjuten skatt	-91	-72	-	-
Avskrivningar	-1 256	-951	-436	-236
Verksamhetens nettokostnader	-11 689	-10 866	-12 108	-11 346

1) I kommunkoncernen är den uppdelning av revisionskostnader som redovisas för kommunen inte möjlig. Kommunens totala kostnad redovisas därför som "övrig revision" i den sammanställda redovisningen.

Not 2 Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning

KOMMUNEN		
Belopp i miljoner kronor	2019	2018
Egna skatteintäkter		
Allmän kommunalskatt	11 050	10 560
Slutavräkning föregående år	5	-31
Preliminär slutavräkning innevarande år	-97	-13
Summa skatteintäkter	10 958	10 515
Generella statsbidrag och utjämning		
Inkomstutjämningsbidrag	1 396	1 244
Strukturbidrag	0	-
Införandebidrag	0	-
Regleringsbidrag	158	34
Utjämningsbidrag LSS	0	23
Kommunal fastighetsavgift	341	329
Övriga statsbidrag	68	131
Summa statsbidrag och utjämning	1 962	1 761
Regleringsavgift	0	-
Kostnadsutjämningsavgift	-525	-571
Avgift till LSS-utjämning	-14	-
Summa utjämningskostnader	-539	-571
Summa ekonomisk utjämning	1 423	1 189
Skatteintäkter och generella statsbidrag	12 381	11 705
Slutavräkning föregående år (kr/invånare)	24	-147

Preliminär avräkning innevarande år (kr/invånare)

-430

-61

Not 3 Finansiella intäkter

KOMMUN-KONCERNEN			KOMMUNEN	
Belopp i miljoner kronor	2019	2018	2019	2018
Reavinst finansiella anläggningstillgångar ¹	142	4	142	4
Ränteintäkter (intern motpart Uppsala Kommun Skolfastigheter AB)	-	-	64	66
Ränteintäkter (intern motpart Uppsala Kommun Förvaltningsfastigheter AB)	-	-	6	4
Ränteintäkter (intern motpart Uppsala Stadshus AB)	-	-	17	22
Ränteintäkter (intern motpart Uppsala Vatten och Avfall AB)	-	-	24	22
Ränteintäkter (intern motpart Uppsalahem AB)	-	-	21	17
Ränteintäkter (intern motpart Uppsala Kommuns Fastighets AB)	-	-	9	8
Ränteintäkter (intern motpart Uppsala Kommun Sport- och rekreationsfastigheter AB)	-	-	16	12
Ränteintäkter (intern motpart AB Uppsala Kommuns Industrihus)	-	-	8	6
Övriga finansiella intäkter	15	23	17	19
Summa	157	27	324	180

1) Avser försäljning av bostadsrätter i kommunen. Bostadsrättsinnehaven avser bostadssociala ändamål.

Not 4 Finansiella kostnader

KOMMUNKONCERNEN			KOMMUNEN		
Belopp i miljoner kronor	2019	2018		2019	2018
Räntekostnader	-215	-237	Ränta lång upplåning	-78	-75
			Ränta kort upplåning	0	0
			Aktiverad ränta på pågående nyanläggning	0	4
			Övriga finansiella kostnader	-11	-10
			Ränta pensionskostnader	-34	-30
Summa	-215	-237	Summa	-122	-111

Not 5 Leasingavtal

	KOMMUNKONCERNEN		KOMMUNEN	
Belopp i miljoner kronor	2019	2018	2019	2018
OPERATIONELL LEASING				
Årets leasingavgifter				
Byggnader	477	542	1 323	1 442
Fordon	28	26	25	23
Kontorsutrustning inkl datautrustning	6	5	2	5
Övrigt	2	4	5	3
Summa	513	578	1 355	1 473
Framtida leasingavgifter				
inom ett år	475	500	1 340	1 204
senare än ett år men inom fem år	1 134	1 236	2 851	2 949
senare än fem år	965	985	1 606	1 641
FINANSIELL LEASING				
Redovisat värde enligt balansräkningen				
Maskiner och inventarier	-	0	-	0
Framtida leasingavgifter				
inom ett år	-	0	-	0
senare än ett år men inom fem år	-	-	-	-
senare än fem år	-	-	-	-

Not 6 Immateriella anläggningstillgångar

KOMMUNKONCERNEN			
Belopp i miljoner kronor	Pågående utveckling	Förvärvade immateriella tillgångar	Summa
Ingående anskaffningsvärde	12	122	134
Årets anskaffningar	8	8	16
Årets försäljning/utrangering	-4	-1	-5
Omklassificeringar/överföringar	-	12	12
Utgående anskaffningsvärde	16	141	157
Ingående ack avskrivningar	-	-116	-116
Årets försäljning/utrangering	-	1	1
Årets avskrivningar	-	-6	-6
Omklassificeringar/överföringar	-	-	0
Utgående ack avskrivningar	-	-120	-120
Planenligt restvärde	16	21	37
Genomsnittlig nyttjandeperiod		3	

KOMMUNEN			
Pågående utveckling	Förvärvade immateriella tillgångar	Summa	
12	121	133	
8	8	16	
-4	-1	-5	
-	-	0	
16	128	144	
-	-113	-113	
-	1	1	
-	-5	-5	
-	-	0	
-	-116	-116	
16	12	28	
	3		

Not 7 Mark, byggnader och tekniska anläggningar

KOMMUNEN								
Belopp i miljoner kronor	Påg. ny-anläggning	Mark-reserv	Verksamhets-fastighet	Fastighet för affärs-verksamhet	Publik fastighet	Fastighet för annan verksamhet	Övrig fastighet	Summa
Ingående anskaffningsvärde	1 045	1 680	357	13	3 648	10	267	7 020
Korrigerig föregående års anskaffning ¹	-241	-	-	-	295	-	-	54
Årets anskaffningar	309	8	56	4	161	160	-	698
Årets försäljning/utrangering	-29	-	-14	-	-55	-	0	-97
Omklassificeringar/överföringar	-	-6	0	-	-1	0	-	-6
Utgående anskaffningsvärde	1 084	1 682	400	17	4 049	170	267	7 669
Ingående ack avskrivningar	-	-1	-157	-5	-873	-4	-87	-1 128
Ingående ack. nedskrivning	-	-376	-	-	-	-	-	-376
Korrigerig föregående års ack. avskrivningar	-	-	-	-	-20	-	-	-20
Årets försäljning/utrangering	-	-	11	-	49	-	0	60
Årets avskrivningar	-	0	-16	0	-135	0	-15	-166
Årets nedskrivning	-	-191	-	-	-	-	-	-191
Omklassificeringar/överföringar	-	-	-	-	0	-	-	0
Utgående ack avskrivningar	0	-568	-163	-6	-979	-5	-102	-1 822
Planenligt restvärde	1 084	1 114	237	12	3 070	165	164	5 846
Genomsnittlig nyttjandeperiod	-	-	15	18	28	29	17	

1) Arbetet med genomlysning av historiska brister i exploateringsverksamheten avslutades under kvartal 1. Samtliga projekt är därmed genomgångna avseende ackumulerad redovisning. Arbetet fortsätter för att etablera enhetliga och robusta styrprocesser och att implementera ett systemstöd i verksamheten.

KOMMUNKONCERNEN			
Belopp i miljoner kronor	Pågående nyanläggning	Mark, byggnader och tekniska anläggningar	Summa
Ingående anskaffningsvärde	4 031	34 292	38 323
Ingående uppskrivningar	-	-	-
Korrigerig föregående års anskaffningar	-	-	-
Årets anskaffningar	3 018	493	3 511
Årets försäljning/utrangering	-30	-119	-148
Omklassificeringar/överföringar	-2 554	2 354	-201
Utgående anskaffningsvärde	4 465	37 020	41 486
Ingående ack avskrivningar	-	-11 917	-11 917
Korrigerig föregående års ack. avskrivningar	-	-	-
Ingående ack uppskrivningar	-	-	-
Ingående ack nedskrivningar	-	-1 084	-1 084
Årets försäljning/utrangering	-	81	81
Årets avskrivningar	-	-832	-832
Årets nedskrivningar	-	-193	-193
Årets avskrivningar på återförd nedskrivning	-	1	1
Omklassificeringar/överföringar	-	382	382
Utgående ack avskrivningar och nedskrivningar	-	-13 560	-13 560
Planenligt restvärde	4 465	23 460	27 925
Genomsnittlig nyttjandeperiod			34

Not 8 Maskiner och inventarier

KOMMUNEN										
Belopp i miljoner kronor	Pågående nyanläggning	Finansiell leasing	Maskiner	Inventarier	Fordon	IT- utrustning	Förbättr.- utgifter annans fastighet	Konst	Djur	Summa
Ingående anskaffningsvärde	31	4	82	477	146	90	11	93	1	935
Korrigerig föregående års anskaffningar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Årets anskaffningar	13	-	17	82	9	14	0	18	0	154
Årets försäljning/utrangering	-1	-4	-12	-35	-6	-18	-	0	0	-74
Omklassificeringar/överföringar	-	-	0	0	-	-	0	-	-	1
Utgående bokfört värde	43	0	89	525	149	86	12	111	1	1 015
Ingående ack avskrivningar		-4	-45	-284	-93	-60	-5	0	0	-491
Korrigerig föregående års ack. Avskrivningar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Årets försäljning/utrangering	-	4	10	32	6	18	-	-	0	69
Årets avskrivningar	-	0	-10	-43	-9	-10	-2	-	0	-73
Årets nedskrivning	-	-	-	0	-	-	-	-	-	0
Omklassificeringar/överföringar	-	-	0	0	-	-	-	-	-	0
Utgående ack avskrivningar	0	0	-45	-295	-96	-52	-7	0	0	-495
Planenligt restvärde	43	0	44	230	53	34	5	111	0	520
Genomsnittlig nyttjandeperiod	-	-	7	7	9	4	5	-	5	

KOMMUNKONCERNEN				
Belopp i miljoner kronor	Pågående nyanläggning	Finansiell leasing	Maskiner och inventarier	Summa
Ingående anskaffningsvärde	31	4	3 940	3 975
Årets anskaffningar	-	-	162	162
Årets försäljning/utrangering	13	-4	-124	-115
Omklassificeringar/överföringar	-1	-	421	420
Utgående bokfört värde	43	0	4 399	4 442
Ingående ack avskrivningar	-	-4	-1 347	-1 351
Årets försäljning/utrangering	-	4	99	103
Årets avskrivningar	-	0	-223	-223
Omklassificeringar/överföringar	-	-	0	0
Utgående ack avskrivningar	0	0	-1 471	-1 471
Planenligt restvärde	43	0	2 928	2 971
Genomsnittlig nyttjandeperiod				18

Not 9 Aktier och andelar

KOMMUNKONCERNEN		
Belopp i miljoner kronor	2019	2018
Aktier	2	2
Värdepapper ¹	305	305
Andel i pensionsstiftelse	667	614
Övriga andelar	149	177
Summa	1 124	1 098

KOMMUNEN				
Belopp i tusen kronor	Antal	Nominellt	Bokfört värde	Ägarandel
Aktier och andelar				
Uppsala Stadshus AB ²⁾	370 000	1	2 600 377	100,0
Uppsala Innovation Centre AB	250	25	25	25,0
Aktier och andelar i dotterföretag			2 600 402	
Svenska Kommunförsäkrings AB	1 524	1	1 860	5,0
Övriga aktier			1 860	
Summa aktier och andelar			2 602 262	
Andel i pensionsstiftelse			657 254	
Andel i Kommuninvest			149 246	
Övriga andelar			45	
Summa totalt			3 408 807	

1) I bokslut 2018 redovisades finansiella instrument till bokfört värde i Uppsala stadshuskoncernen, vilket är tillåtet enligt K3-

Specifikation av dotterbolag till Uppsala Stadshus AB				
Belopp i tusen kronor	Antal	Nominellt	Ägarandel	Ägarandel
Uppsalahem AB	1 668	166 800	100	100
Uppsala Kommuns Fastighets AB	6 000	6 000	100	100
Uppsala Parkerings AB	50	250	100	100
AB Uppsala Kommuns Industrihus	5 650	56 500	100	100
Fyrishov AB	5 000	5 000	100	100
Uppsala stadsteater AB	20 560	5 140	100	100
Uppsala Konsert och Kongress AB	1 550	1 550	100	100
Uppsala Vatten och Avfall AB	5 000	5 000	100	100
Uppsala bostadsförmedling AB	1 000	100	100	100
Uppsala Kommun Skolfastigheter AB	10 000	10 000	100	100
Uppsala Kommun Sport- och Rekreattionsfastigheter AB	10 000	10 000	100	100
Uppsala Kommun Förvaltningsfastigheter AB	10 000	10 000	100	100
Uppsala R2 AB	2 000	200	100	100
Destination Uppsala AB	2 000	200	100	100
Uppsala Stadshus Holding AB	500	500	100	0

Not 10 Långfristiga fordringar

Belopp i miljoner kronor	KOMMUN-			
	2019	2018	2019	2018
Fordringar investeringsmoms	123	132		
Intern fordran mot dotterbolag, Fyrishov AB	-	-	300	200
Intern fordran mot dotterbolag, AB Uppsala Kommuns Industrihus	-	-	420	300
Intern fordran mot dotterbolag, Uppsala Stadshus AB	-	-	1 475	1 075
Intern fordran mot dotterbolag, Uppsala Kommuns Fastighets AB	-	-	220	420
Intern fordran mot dotterbolag, Uppsala Parkerings AB	-	-	100	130
Intern fordran mot dotterbolag, Uppsala Vatten och Avfall AB	-	-	1 550	1 429
Intern fordran mot dotterbolag, Uppsala Arena 2010 AB	-	-	0	30
Intern fordran mot dotterbolag, Uppsala Kommun Skolfastigheter AB	-	-	3 720	3 819
Intern fordran mot dotterbolag, Uppsala Kommun Förvaltningsfastigheter AB	-	-	630	230
Intern fordran mot dotterbolag, Uppsala Kommun Sport- och	-	-	1 302	902
Intern fordran mot dotterbolag, Uppsalahem AB	-	-	3 900	2 700
Övriga fordringar	102	67	48	46
Värdereglering	-	-	-5	-41
Summa	225	199	13 659	11 239

Not 11 Kortfristiga fordringar

Belopp i miljoner kronor	KOMMUN-		KOMMUNEN	
	2019	2018	2019	2018
Kundfordringar	284	356	172	288
Fordringar på staten	71	19	71	125
Fordringar koncernkonto	0	0	386	451
Nästa års amorteringar på långfristiga	0	0	3 365	3 047
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	548	470	791	683
Kortfristiga placeringar	0	-	-	-
Övriga kortfristiga fordringar	417	473	91	71
Summa	1 320	1 318	4 877	4 664

Not 12 Eget kapital

Belopp i miljoner kronor	KOMMUN-		KOMMUNEN	
	2019	2018	2019	2018
Ingående balans ¹	9 689	8 786	9 213	8 196
Korrigerig av tidigare års exploatering ²	-7	588	-7	587
Återföring återbäring Kommuninvest	-3	-	-3	-
Kostnadsförd kreditivränta avseende tidigare	-6	-325	-6	-
Övrigt	6	11	-	1
Årets resultat ¹	635	629	475	429
Summa	10 314	9 689	9 672	9 213

1) För den kommunkoncernen har den ingående balansen och årets resultat justerats för

2) Under 2017, 2018 och första kvartalet 2019 genomfördes ett omfattande genomlysning- och

Not 13 Avsättningar

KOMMUNKONCERNEN			KOMMUNEN		
Belopp i miljoner kronor	2019	2018		2019	2018
Ingående avsättningar pensioner	1 078	997	Ingående avsättningar pensioner	1 073	959
Förändring avsättningar	57	81	Pensionsutbetalningar	-53	-54
			Nyintjänad pension	70	140
			Arbetstagare som pensionerats	-	4
			Ränte- och basbeloppsuppräknig	35	30
			Övrigt	5	-5
Summa pensioner och Uppskjuten skatteskuld	1 135 410	1 078 316	Summa pensioner och löneskatt	1 131	1 073
Övriga avsättningar ¹	113	106	Övriga avsättningar ²	27	0
Summa	1 658	1 500	Summa	1 158	1 074
			Aktualiseringsgrad	98,0%	98,0%
			Varav pensioner exkl. garantipensioner	902	852
			löneskatt	8	12
				221	210

1) Varav 34 (34) miljoner kronor avser avsättning för framtida avveckling av avfallsanläggning.

Not 14 Obligationslån och skulder till kreditinstitut

KOMMUN-			KOMMUNEN	
Belopp i miljoner kronor	2019	2018	2019	2018
Obligationslån	6 000	5 800	5 200	4 600
Skulder till kreditinstitut	7 670	5 895	6 870	4 695
Summa	13 670	11 695	12 070	9 295
Lånens löptider				
andel lån på mellan 1-5 år	86,8%	86,3%	86,7%	84,9%
andel lån på mellan 6-10 år	13,2%	13,7%	13,3%	15,1%
Totalt	100%	100%	100%	100%
Genomsnittsränta	0,5%	0,5%	0,5%	0,5%

Not 15 Övriga långfristiga skulder

KOMMUNKONCERNEN			KOMMUNEN	
Belopp i miljoner kronor	2019	2018	2019	2018
Deponerade medel	5	10	5	10
Förutbetalda anläggningsavgifter VA	442	399	-	-
Skuld för offentliga investeringsbidrag ¹	166	178	166	178
Skuld för övriga kostnadsersättningar och	913	785	913	785
Investeringsfond VA och investeringsbidragsfond avfall	112	110	-	-
Långfristig leasingskuld	0	0	-	0
Parkeringsfriköp	58	43	-	-
Summa	1 696	1 526	1 083	973
Genomsnittsränta, checkräkningskrediter			0,0%	0,0%

Not 16 Kortfristiga lån

KOMMUN-			KOMMUNEN	
Belopp i miljoner kronor	2019	2018	2019	2018
Kortfristiga skulder till kreditinstitut	4 145	4 735	2 845	3 135
varav nästa års amorteringar	4 145	4 735	2 845	3 135
Kortfristiga del finansiell leasing	-	0	-	0
Summa	4 145	4 735	2 845	3 135

Not 17 Övriga kortfristiga skulder

KOMMUN-			KOMMUNEN	
Belopp i miljoner kronor	2019	2018	2019	2018
Leverantörsskulder	880	935	698	674
Upplupna kostnader och förutbetalda	1 891	1 820	1 556	1 474
Övriga kortfristiga skulder ²	343	299	245	361
Summa	3 114	3 054	2 500	2 510
1) varav semesterlöne- och övertidsskuld			314	309
arbetsgivaravgifter			278	270
pensionskostnader individuell del			220	211
särskild löneskatt individuell del			60	56
2) varav personalens källskatt			108	105

Not 18 Derivat

Kommunen har en skuld om 1 970 (1 320) miljoner kronor med rörlig ränta vilket har säkrats med ränteswappar till fast ränta. Syftet med säkringarna är att eliminera framtida skillnader i kassaflöden avseende betalningar av rörlig ränta. Säkringsförhållandet anses effektivt då de swappar som tecknats har underliggande lån.

Swapparnas negativa marknadsvärde var -15 (-24) miljoner kronor vilket ej återspeglas i balansräkningen då kommunen tillämpar säkringsredovisning. Av årets räntekostnader för upplåning, 78 (75) miljoner kronor, utgjorde swappräntorna 11 (16) miljoner kronor. Av årets ränteintäkter för utlåning, 158 (160) miljoner kronor, utgjorde swappräntorna -4 (-5) miljoner kronor.

Genomsnittlig upplåningsränta var 0,56 (0,59) procent inklusive och 0,48 (0,44) procent exklusive ränteswappar. Genomsnittlig räntebindningstid var 2,0 (1,9) år med, och 1,6 (1,6) år utan ränteswappar.

Not 19 Ansvarsförbindelser

	KOMMUN-		KOMMUNEN	
Belopp i miljoner kronor	2019	2018	2019	2018
Borgensförbindelser				
Borgen avseende småhus	0	1	0	1
Borgen mot föreningar	357	336	357	336
Borgen för kommunala bolag	-	-	804	804
Borgensförbindelser totalt	357	337	1 161	1 141
Avtalspensioner som intjänats före 1998 redovisas som				
Ingående ansvarsförbindelse inklusive löneskatt	3 883	3 993	3 883	3 993
Gamla utbetalningar	-177	-172	-177	-172
Ränte- och basbeloppsuppräknig	98	88	98	88
Övrigt	-27	-4	-27	-4
Förändring löneskatt pensionsförpliktelser	-26	-21	-26	-21
Utgående ansvarsförbindelse¹	3 752	3 883	3 752	3 883
Aktualiseringsgrad	98%	98%	98%	98%
Övriga förbindelser				
Pensionsförpliktelser för kommunalråd	18	18	18	18
Avtalat avgångsvederlag för förvaltningschefer	33	35	33	35
Pensionsförpliktelser för bolagsstyrelse och -ledning	4	4	-	-
Avtalat avgångsvederlag för bolagsstyrelse och -ledning	7	3	-	-
Garantiförbindelser	6	6	0	1
Övriga förbindelser totalt	68	66	51	53
Summa ansvarsförbindelser	3 820	3 950	3 803	3 936
Summa borgens- och ansvarsförbindelser	4 178	4 286	4 965	5 077

1) För att möta pensionsåtagandet har 657 (657) miljoner kronor placerats i en pensionsstiftelse.

KAPITALTÄCKNINGSGARANTI

BORGEN FÖR KOMMUNINVEST I SVERIGE AB

Not 20 Specifikation av exploateringsverksamhetens aktiva projekt

Exploateringsverksamhetens utgående balans för investeringar, exploateringsersättning för investeringar och nedlagda markförbättringsutgifter redovisas i denna not. Syftet är att ge en transparent, begriplig och rättvisande bild av balansposterna. Genom redovisning av inkomster och utgifter per projekt och tillgångsslag ökar förståelsen av exploateringsportföljens innehåll. Förklaringar till begrepp i not på omstående sida

<i>Aktiv projektportfölj</i>	Samtliga pågående projekt. Definitionen är projekt med ett ekonomiskt utfall för minst en av posterna pågående investering (konto 1170), avtalad ersättning för investering (konto 2380) eller förbättringsutgift på exploateringsfastighet (konto 1470).
<i>Huvudprojekt</i>	Benämning på de delprojekt som bildar ett exploateringsområde. Huvudprojekt är normalt sett ett avgränsat geografiskt område inom vilket aktivitet pågår (investering och markförbättring) i syfte att senare omsätta fastigheten till extern part.
<i>Anläggningstillgång</i>	Varaktig (minst 3 år), materiell (>25 000 kronor) och spårbar/identifierbar tillgång. Vanliga exempel på kommunala anläggningstillgångar är mark, byggnader, vägar, parker, belysning, gång- och cykelvägar, maskiner och inventarier etc.
<i>Total investering</i>	Ackumulerad investering (utgift) för anläggningstillgång.
<i>Total finansiering</i>	Ackumulerad extern finansiering (inkomst) kopplad till anläggningstillgång. Normalt består finansieringen av avtalad exploateringsersättning, en ersättning som byggherre eller köpare av mark erlägger som kompensation för kommunens kostnad för den infrastruktur som krävs för att fastigheten ska kunna brukas i avsett syfte.
<i>Aktiverad investering/finansiering</i>	En investering som färdigställts och tas i bruk "aktiveras". Redovisningsmässigt sker omklassificering från pågående nyanläggning till anläggning och avskrivning påbörjas. Om exploateringsersättning avtalats som villkor för investeringen aktiveras även denna och löses upp mot avskrivning.
<i>Pågående investering/finansiering</i>	Investering eller finansiering som ännu inte avslutats (tagits i bruk). I takt med att en investering färdigställs ackumuleras utgifter (och ev. exploateringsersättning) fram till tillfället för ibruktagande och aktivering.
<i>Omsättningstillgång</i>	Markvärde och förbättringsutgifter för mark som ska omsättas (säljas). Förbättringsutgifter kan exempelvis vara utredning kring grundvatten, arkeologiska förutsättningar, trafik och flöden, arkitektur och gestaltning samt utgift för detaljplaneändringar mm.
<i>Total utgift/inkomst</i>	Total förbättringsutgift respektive inkomst kopplad till omsättningstillgången (fastigheten/marken) som ska säljas.
<i>Avräknade utgifter/inkomster</i>	Avräknad inkomst är försäljningsinkomst som resultatredovisats, något som sker i samband med att köparen bereds tillträde till fastigheten. Avräknade utgifter består av markvärdet samt de förbättringsutgifter som motsvarar den sålda fastigheten.

KOMMUNEN		Anläggningstillgångar			Extern finansiering			Omsättningstillgångar				
Huvudprojekt		Total	Aktiverad	Pågående	Total	Aktiverad	Pågående	Totala	Avräkning	Totala	Avräkning	Pågående
H100038	Börje tull 1&2	23 189	-23 157	33	18 327	-18 327	0	2 604	-3 788	4 977	-3 447	-2 713
H100082	Kapellgärdet	35 344	-23 795	11 549	52 596	-23 795	28 801	13 134	-9 888	19 469	-15 415	-808
H100168	Luthagens strand	0	0	0	0	0	0	284	-231	19 142	-18 342	-747
H100162	Haubitsen expl avtal	0	0	0	124	0	124	36	0	713	0	-677
H100275	Ångkvarnen Skeppskajen	337	0	337	0	0	0	173	0	490	0	-317
H100079	Bäcklösa	16 066	-12 743	3 323	13 279	-7 608	5 671	828	-855	136	-136	-27
H100065	Bälinge-Lövsta 9:18	12 279	-10 700	1 579	0	0	0	10 014	-10 014	22 542	-22 542	0
H100164	Gränby Backar	11 872	-10 675	1 197	0	0	0	18 485	56 509	74 994	0	0
H100184	Danmarks kyrkby gång- o	398	0	398	0	0	0	0	0	0	0	0
H100206	Ulleråker förvaltning	18 496	-8 835	9 660	0	0	0	0	0	0	0	0
H100277	Markförvärv exploatering	50 811	-8 011	42 800	0	0	0	0	0	0	0	0
H100074	Kv Kronhjorten	3 961	0	3 961	3 629	0	3 629	239	-225	320	-320	15
H100075	Kv Leopold	1 060	0	1 060	2 222	0	2 222	406	-388	9 530	-9 530	18
H100067	Råbyvägen 2	80 201	-24 651	55 550	35 111	-10 045	25 067	17 814	-17 497	86 628	-86 356	45
H100046	Tryffelvägen	8 933	0	8 933	0	0	0	9 917	-9 828	23 880	-23 879	89
H100054	Cementgjuteriet	58 792	-49 619	9 173	27 822	-27 822	0	16 523	-16 404	85 083	-85 083	119
H100272	Seminariet	327	0	327	0	0	0	172	0	0	0	172
H100211	Fullerö	32 053	-30 053	2 000	38 449	-25 454	12 995	3 304	-3 071	55	0	178
H100076	Majklockan	712	0	712	3 066	0	3 066	1 695	-1 504	46 113	-46 113	191
H100087	Gamla Uppsala 21:20	783	0	783	0	0	0	217	0	0	0	217
H100104	Kv Hugin	68	0	68	0	0	0	232	0	0	0	232
H100040	Kungsängens bostad	97 452	-86 159	11 293	104 254	-86 159	18 095	67 155	-66 895	115 586	-115 559	233
H100150	Expl.avtal Tensta-Åsby	0	0	0	0	0	0	260	0	20	0	240
H100089	Kv Siv	29	0	29	0	0	0	241	0	0	0	241
H100110	Kv Klacken	420	0	420	1 127	0	1 127	245	0	16 214	-16 214	245
H100048	Vävstolen	-584	0	-584	1 994	0	1 994	984	0	666	0	318
H100169	Brillinge 2:2 och 4:4 ÅVC	333	0	333	0	0	0	418	0	30	-30	418
H100098	Studenternas	0	0	0	0	0	0	823	0	380	0	443
H100080	Norra Bäcklösa	28 861	-18 417	10 444	18 626	-18 417	209	487	0	0	0	487
H100141	Skarholmsvägen	0	0	0	0	0	0	519	0	0	0	519
H100084	Salabacke 1:1	0	0	0	0	0	0	649	0	0	0	649
H100085	Kv Vapenhuset	107	0	107	0	0	0	763	0	0	0	763

KOMMUNEN		Anläggningstillgångar			Extern finansiering			Omsättningstillgångar				
Huvudprojekt		Total	Aktiverad	Pågående	Total	Aktiverad	Pågående	Totala	Avräkning	Totala	Avräkning	Pågående
H100215	Storvreta samordningsprojekt	0	0	0	0	0	0	803	0	0	0	803
H100118	Tiundaskolan	10 872	0	10 872	7 105	0	7 105	1 968	0	928	0	1 040
H100072	Ambulansen	284	0	284	0	0	0	1 086	0	0	0	1 086
H100092	Berget	8 169	-8 169	0	8 298	-8 298	0	2 652	-1 407	700	-700	1 245
H100216	Gottsundaskolan	0	0	0	0	0	0	1 280	0	0	0	1 280
H100102	Gottsunda programområde	0	0	0	0	0	0	1 418	0	0	0	1 418
H100273	Börjetull etapp 2	1 870	0	1 870	0	0	0	2 121	0	360	0	1 761
H100213	Södra Storvreta	448	0	448	0	0	0	2 436	0	0	0	2 436
H100050	Skölsta	79 486	-27 494	51 992	61 507	-26 640	34 867	12 940	-10 119	10 873	-10 550	2 498
H100142	Främre Boländerna	0	0	0	0	0	0	2 764	0	0	0	2 764
H100217	Gottsunda stadsnod	0	0	0	0	0	0	2 810	0	0	0	2 810
H100058	Eriksberg	490	0	490	0	0	0	3 140	-6	207	-27	2 954
H100032	Nv Staden Libroback-	16 742	-16 633	109	13 370	-13 370	0	14 038	-10 913	43 347	-43 370	3 148
H100056	Jälla S Lindbacken	93 220	-51 030	42 190	77 762	-49 510	28 252	7 976	-4 144	68 825	-68 825	3 832
H100059	Östra Fyrislund	197 616	-189 519	8 097	109 731	-44 591	65 139	76 191	-53 896	346 396	-328 434	4 333
H100154	Kv Fjalar	543	0	543	667	0	667	6 941	-224	18 658	-16 908	4 967
H100055	Gränby centrum södra och	30 182	-14 798	15 383	18 244	-7 481	10 763	20 436	0	44 026	-29 541	5 951
H100173	Busstomten Kungsängen	83	0	83	0	0	0	6 559	0	0	0	6 559
H100081	Kvarngärdet 60:1	9 117	0	9 117	3 032	0	3 032	9 391	0	8 500	-8 500	9 391
H100083	Södra Gunsta etapp 1	33 220	0	33 220	16 928	0	16 928	16 880	0	5 281	0	11 600
H100166	Husbyborg Garverigatan	1 277	0	1 277	0	0	0	13 821	0	488	0	13 333
H100041	Rosendal	306 618	-54 813	251 805	152 100	0	152 100	146 931	-85 915	410 206	-387 920	38 730
H100039	Östra Salabacke	213 633	-171 755	41 879	43 731	-38 900	4 831	118 433	-60 627	208 217	-189 288	38 877
H100096	Ulleråker	15 976	0	15 976	0	0	0	138 843	-10 808	4 786	-3 964	127 213
Projekt (31 st) med pågående anläggnings-		12 897	-12 308	589	1 955	-1 616	339	19 849	-18 202	41 064	-40 355	938
Totalt		1 515 044	-853 334	661 710	835 055	-408 034	427 022	800 328	-340 338	1 739 827	-1 571 348	291 511

Bilagor

Bilaga 1 Uppföljning av mål och uppdrag

Mål och budget 2019–2021 har sammanlagt nio inriktningsmål och 115 uppdrag. Bedömningen av hur arbetet mot målen och uppdragen går baseras på nämnders och bolagsstyrelsers rapportering av resultat, åtgärder och utvecklingsinsatser. För att kunna bedöma hur Uppsala kommun ligger till görs även jämförelser över tid och med andra kommuner, vanligen mot genomsnittet för de kommuner som ingår i jämförelsenätverket R9.

Det är få indikatorer som är utformade på ett sätt som gör att de går att koppla samman med kommunens åtgärder under det innevarande året. Det beror dels på att indikatorerna i många fall har en eftersläpning eftersom de baseras på officiell statistik, dels på att det alltid finns en fördröjning innan kommunens insatser får ett synligt genomslag i samhället. Indikatorerna ger därför framför allt en bild av hur utvecklingen ser ut över tid och jämfört med andra, och fungerar som ett viktigt komplement till nämnders och bolagsstyrelsers rapportering av resultat och åtgärder inom sina respektive ansvarsområden.

För varje inriktningsmål redovisas statusen för de uppdrag som hör till målet. Utöver de mål som ingår i årets Mål och budget redovisas även kvarvarande uppdrag från tidigare år samt uppdrag som kommunfullmäktige och kommunstyrelsen beslutat vid sidan av Mål och budget under de senaste åren.

Statusen redovisas dels med en färg och dels med ett årtal för när uppdraget beräknas vara genomfört.

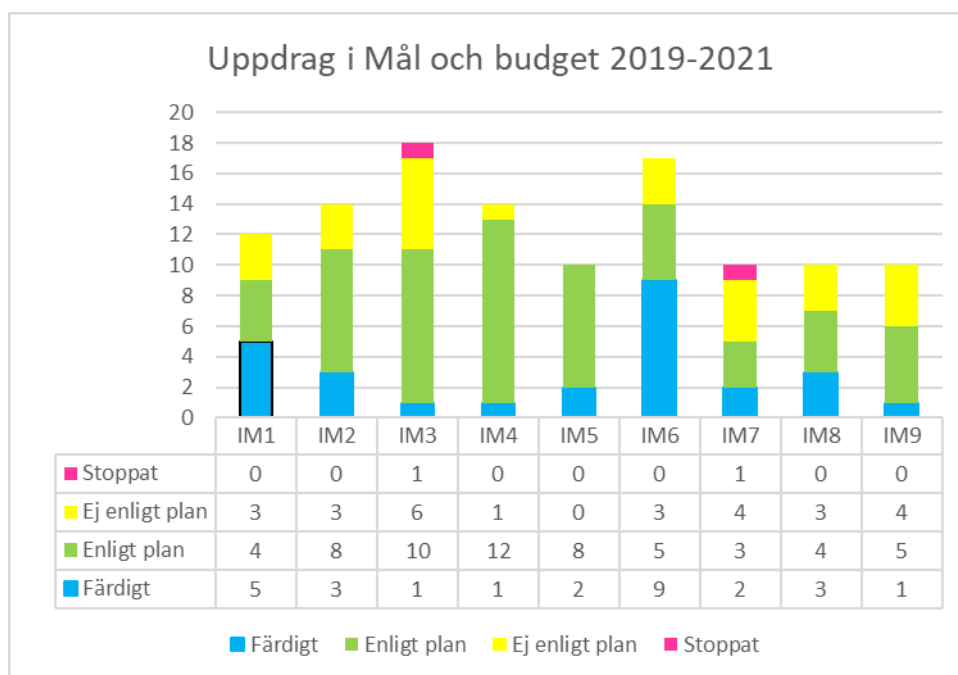
Färgerna har följande betydelse.

Blått	Uppdraget är genomfört
Grönt	Arbetet med uppdraget går enligt plan
Gult	Arbetet med uppdraget är inte påbörjat eller löper inte på enligt plan
Rosa	Uppdraget genomförs inte

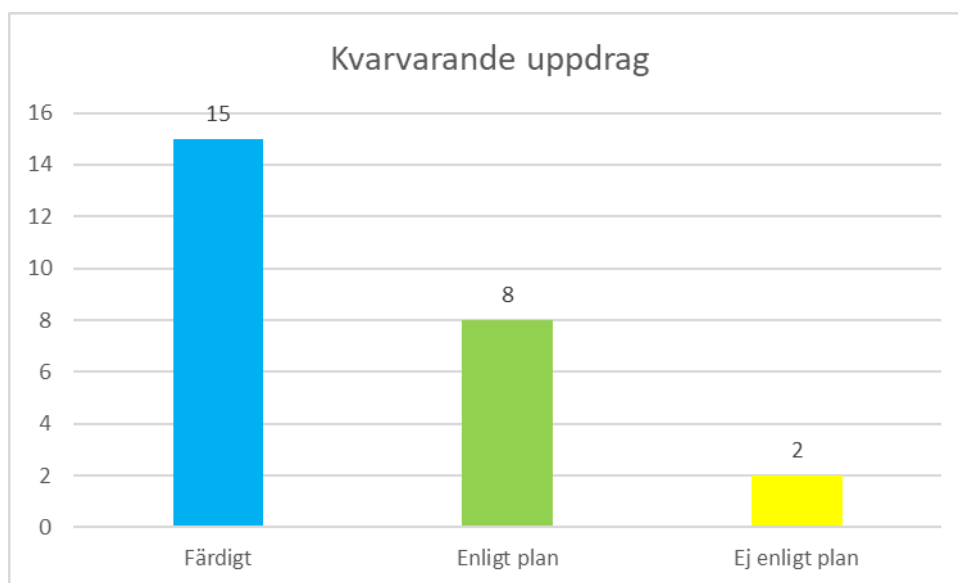
Rapporteringen av arbetet med kommunfullmäktiges uppdrag sammanfattas i följande tre diagram. Diagrammen visar uppdragen uppdelat på om de

- Ingår i Mål och budget 2019-2021
- Är kvarvarande uppdrag från tidigare år
- Är tillkommande uppdrag som beslutats av kommunfullmäktige och kommunstyrelsen vid sidan av Mål och budget.

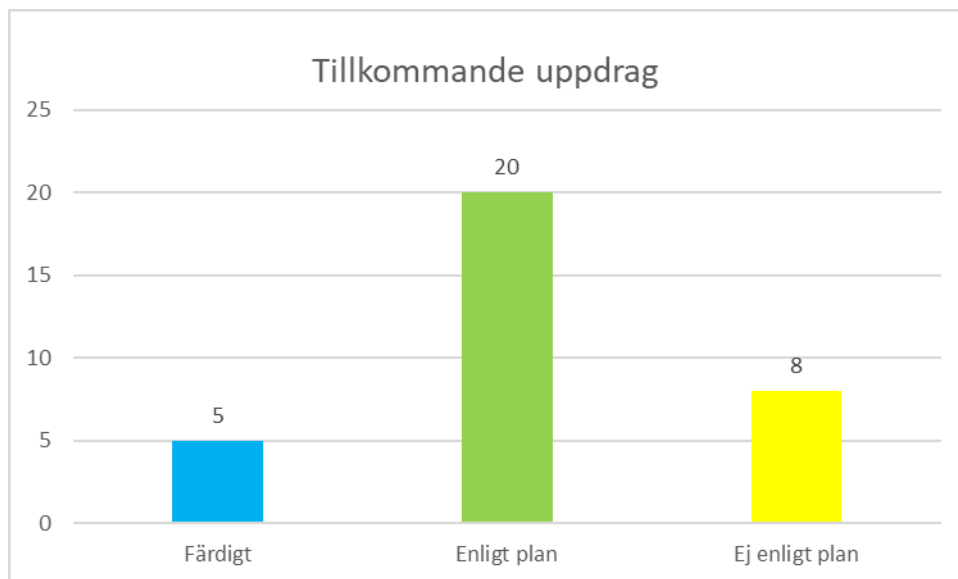
När det gäller uppdragen som ingår i Mål och budget 2019-2021 löper över hälften av uppdragen på enligt plan eller är färdiga. De två stoppade uppdragen kan inte genomföras på grund av begränsningar i gällande lagstiftning. De uppdrag som inte löper på enligt plan är framförallt försenade i en mindre utsträckning.

15 av 25 kvarvarande uppdrag från tidigare år är nu färdiga. De uppdrag som inte löper på enligt plan är försenade i en mindre utsträckning.

Arbetet med de tillkommande uppdragen löper på enligt plan eller är färdiga men även här finns några som är försenade.

Inriktningsmål 1

Uppsala ska ha en jämställd och hållbar ekonomi

Redovisning av kommunfullmäktiges uppdrag

Kommunfullmäktiges uppdrag inom inriktningsmålet löper i stort på enligt plan. Fem uppdrag är färdiga medan tre uppdrag är försenade. Av de fem kvarvarande och tillkommande uppdragen löper tre stycken på enligt plan medan två är försenade. Följande tabell redovisar statusen för respektive uppdrag.

Kommunfullmäktiges uppdrag		
Uppdrag	Ansvarig	Status
I samarbete med övriga parter förstärka näringslivsutvecklingen utifrån intentionerna i näringslivsprogrammet (2018) Kommunen samverkar med flera parter som stödjer näringslivsutvecklingen enligt intentionerna i näringslivsprogrammet. Detta har gett positivt resultat och Uppsala Innovation Centre placerar sig som en globalt topprankad företagsinkubator. Företagsfrämjande organisationer har också medverkat i lanseringen av Gottsunda Business som är en plattform för ett entreprenörslabb i Gottsunda. Under 2019 har en koncernövergripande utbildningssatsning på företagsservice, effektiv kommunikation och bemötande startats. En riktad insats har också gjorts för att främja företagande på landsbygden där flera servicepunkter har invigts under 2019. Kommunen ger också stöd till lokala aktörer inom besöksnäringen för att stärka platsvarumärket Uppsala och kommunens satsning på att stödja Uppsalas tech-företag visar goda resultat.	KS	2021
Identifiera tillgångar för möjlig avyttring för att lösa finansiering samtidigt som kommunen stärker soliditeten (2018) Uppdraget är färdigt. Berörda bolagsstyrelser har identifierat fastigheter som kan säljas och rapporterat in detta till kommunstyrelsen. Kommunfullmäktige fattade i april beslut om vilka tillgångar som ska avyttras och arbete med att identifiera möjliga köpare och genomföra försäljningarna pågår. En simuleringsmodell för att beräkna effekten på kommunkoncernens finansiella nyckeltal vid eventuella avyttringar började testas under hösten.	KS, fastighetsbolagen	
Samordna användning och marknadsföring av lokaler, mark och anläggningar för ökad tillgänglighet för föreningar och andra grupper med behov och därigenom öka nyttjandegraden och intäkterna till kommunkoncernen (2017) Flera åtgärder för samordning rapporteras, bland annat gruppen för kommunövergripande lokalförsörjning och utveckling av samarbete kring marknadsföring och bokning. Detta förbättrar föreningarnas tillgänglighet till lokaler och ökar beläggningen. I Rosendal ska mark samnyttjas för både skolgård och idrottsverksamhet. Fyrishov efterlyser ett skoluppdrag och bättre samordning av de kungämskommunens informationskanalerna för att synliggöra anläggningarna och öka tillgängligheten till bolagsstyrelsernas verksamheter.	KS, IFN, Fyrishov, Sport- och rekreationsfastigheter, Skolfastigheter	

Kommunfullmäktiges uppdrag		
Uppdrag	Ansvarig	Status
Fortsätta att utveckla kommunkoncernens förmåga att ställa sociala och miljömässiga krav vid upphandling (2019) Det pågår ett löpande arbete med att implementera miljökrav och sociala krav för hållbara upphandlingar. Standardkrav tas fram inom vissa områden och strategier utformas för hantering av målkonflikter. Särskilda kontraktsvillkor med miljökrav för fordon och drivmedel används idag i alla prioriterade entreprenadupphandlingar och nya standardvillkor håller på att tas fram för direkta och indirekta transporter. Kemikaliekrav har ställts i upphandlingar som berör barn och unga och arbete med att ställa krav på praktikplatser i upphandlingar fortgår. Krav på att klimatpåverkan redovisas i nya bygg- och anläggningsprojekt utvecklas i samverkan. Förenklade mallar och anpassning av annonseringstider ska underlätta för föreningslivet att delta i upphandlingar. Avtalsuppföljning avseende villkoren krävs, men genomförs idag endast i begränsad omfattning på grund av resursbrist.	KS	2020
Inrätta ett upphandlingsråd (2019) Uppdraget är färdigt. Ett upphandlingsråd är inrättat och flera träffar har genomförts.	KS	
Utvärdera och utveckla arbetet med den sociala investeringsfonden samt riktlinje för sociala investeringar i syfte att lyfta in idrott- och friluftsliv (2019) Uppdraget är något försenat. En utvärdering av sociala investeringar är dock genomförd och beslut om fortsatt hantering kommer att fattas under våren.	KS	2020
Att som komplement överväga alternativet att hyra lokaler på långa kontrakt istället för att kommunkoncernen bygger och äger själv, utifrån vad som är mest ekonomiskt fördelaktigt (2019) Uppdraget är något försenat. Kommunen tar fram en modell som ska kunna användas för att avgöra om lokaler ska byggas av kommunen eller hyras. Parkeringsbolaget ser löpande över möjligheterna att låta marknaden lösa tillgången till parkeringsplatser, men där det är viktigt att kommunen kan fatta avgörande beslut är styrelsen fortsatt aktiv.	Skolfastigheter, Parkeringsbolaget, KS	2020
Ta fram en strategi för att arbeta med koncept vid nyproduktion av skolor (2019) Uppdraget är färdigt. Kommunen har beslutat om ett funktionsprogram för grundskolor för att åstadkomma effektivare planeringsprocesser vid nyproduktion. Funktionsprogrammen bygger på aktuell forskning om hur goda inlärningsmiljöer skapas, bland annat för att bättre omhänderta behov hos elever med neuropsykiatrisk funktionsnedsättning.	Skolfastigheter, UBN, KS	
Utveckla den strategiska lokalförsörjningen för att möjliggöra ökad nyttjandegrad samt över tid sänkta kostnader i kommunkoncernen (2019) Uppdraget är färdigt. Tio lokalförsörjningsplaner har beslutats av respektive nämnd och godkänts av kommunstyrelsen under hösten. Det finns förslag på åtgärder för att öka och förbättra möjligheterna för föreningslivet att i större utsträckning nyttja lokaler som står tomma kvällstid.	KS	
Inrätta en mikrofond för sociala företag (2019) Uppdraget är färdigt. Mikrofonden i Uppsala län bildades som en fristående förening i september 2019. Syftet är att främja tillväxt och utveckling inom den sociala ekonomin i Uppsala kommun genom att erbjuda kreditgarantier och andra finansiella lösningar till sociala företag och andra ideella organisationer. Kommunen och mikrofonden har undertecknat en långsiktig överenskommelse om fortsatt samarbete och stöd till mikrofondens finansiering.	KS	

Kommunfullmäktiges uppdrag		
Uppdrag	Ansvarig	Status
I samarbete med UKFAB möjliggöra för extern marknadsaktör att utveckla Storröta centrum (2019) Uppdraget är något försenat. Storröta centrum ska säljas och diskussioner förs med externa parter.	KS	
Genomföra en koncernövergripande kartläggning hur resurser fördelas mellan män och kvinnor senast 2022 i syfte att uppnå en jämställd resursfördelning (2019) Kommunens pengar, service och tjänster ska erbjudas och användas rättvist och jämställt. Förutsättningarna för detta har stärkts genom arbetet med uppdraget och med projektet jämställd biståndsbedömning där syftet är att säkerställa en icke-diskriminerande och jämställd biståndshandläggningsprocess. En kommunövergripande kartläggning för att få en bättre bild över befintliga fördelningsprinciper har påbörjats. Flera nämnder och bolagsstyrelser rapporterar om resultat av kartläggningar och om pågående arbete med kartläggningar liksom utveckling av den kommunala statistiken. Till exempel konstaterar utbildningsnämnden att resurser för särskilt stöd i större utsträckning ges till pojkar vad avser vissa stödinsatser. En kartläggning av jämställd subventionsfördelning inom föreningsidrotten presenteras snart.	Alla	2022
KVARVARANDE UPPDRAG FRÅN MÅL OCH BUDGET 2018: Tydliggöra hur digitaliseringens möjligheter ska användas och dess utmaningar hanteras i verksamhetsplanering och affärsutveckling så att utvecklingen kan drivas så samlat och effektivt som möjligt (2018) 15 nämnder och bolagsstyrelser rapporterar att de är färdiga med uppdraget och i kommunen pågår flera arbeten både med att främja digitaliseringens möjligheter och med att digitalisera delar av verksamheten. Till exempel är ansökningsförfarandet inom vuxenutbildningen digitaliserat liksom stora delar av turistinformationen.	Alla	
KVARVARANDE UPPDRAG FRÅN MÅL OCH BUDGET 2018: Ta fram en modell för samarbete kring offentlig konstnärlig gestaltning i samband med förnyelse eller nybyggnation (2018) Uppdraget är färdigt. Kulturnämnden har tagit fram en modell för samverkan.	KTN, GSN, PBN, de kommunala fastighetsbolagen	
att uppdra till kommunstyrelsen att fastställa rutiner för hur insyn ska ske i organisationer där kommunen har ett ekonomiskt intresse Beslutspunkten ingick i Hantering av insyn vid ekonomiska åtaganden (KSN2018-3505) §110 2019-03-25. Arbetet med uppdraget är något försenat till följd av prioritering av avyttringsarbetet. Framtagande av rutiner har påbörjats.	KS	2020
att uppdra till kommunstyrelsen att vid behov utse ombud att företräda kommunen i organisationer där kommunen har ett ekonomiskt intresse Beslutspunkten ingick i Hantering av insyn vid ekonomiska åtaganden (KSN2018-3505) §110 2019-03-25. Arbetet med uppdraget är något försenat till följd av prioritering av avyttringsarbetet.	KS	2020

Kommunfullmäktiges uppdrag		
Uppdrag	Ansvarig	Status
att uppdra till Uppsala Stadshus AB att, i samråd med bolagen i enlighet med föredragningen, leda och samordna genomförandet av försäljningar till externa aktörer och koncerninterna fastighetsöverlåtelser av bestånden i Aktiebolaget Uppsala Kommuns Industrihus och Uppsala Kommuns Fastighetsaktiebolag Besluts punkten ingick i Förändring av Uppsala kommuns fastighetsäggande (KSN-2019-0957) §151 2019-04-29. Kommunfullmäktige beslutade i april 2019 att fastighetsbeståndet i AB Uppsala kommuns Industrihus och Uppsala Kommuns Fastighetsaktiebolag ska avyttras. Under 2019 har utredningar genomförts och färdigutvecklade fastigheter förberetts för försäljning. I oktober beslutade kommunstyrelsen att genomföra försäljningarna. Utifrån inkomna bud har Uppsala Stadshus AB beslutat om vilka aktörer som ska gå vidare. I början av 2020 sker slutförhandlingar och försäljning av de färdigutvecklade fastigheterna kan förhoppningsvis genomföras under våren. Arbetet med försäljningen av Gottsunda centrum och kvarvarande fastigheter kommer att fortsätta under 2020.	Uppsala Stadshus AB	

Redovisning av inriktningsmålets indikatorer

Mål 1. Uppsala kommun ska ha en jämställd och hållbar ekonomi					
Indikator	Nuvärde	Jämförvärde	Målsättning	Trend	
1.1 Ekonomiskt resultat, kommun					
1.1.a Ekonomiskt resultat som andel av skatter och kommunalekonomisk utjämning	3,8%	3,7%	2,0%	~	
1.1.b Ekonomiskt resultat, justerat för jämförelsestörande poster, som andel av skatter och kommunalekonomisk utjämning	2,6%	2,3%	2,0%	~	
1.1.c Förändringen av skatt och kommunalekonomisk utjämning	5,8%	4,7%	-	~	
1.2 Soliditet kommunkoncern, inklusive pensionsåtaganden	19	18	15-17	↗	
1.3 Låneskuld per invånare	77	73	Öka <5%	↗	
1.4 Bruttoregionalprodukt per invånare (BRP per capita)	522	486	Öka	↗	
1.5 Kvinnors andel av mäns medianinkomst	91	90	Öka	↗	

1.1. Egen uppföljning. Nuvärde avser delår per augusti 2019. Jämförvärde: helår 2018.

1.2. Kolada (N03034) för helår. Nuvärde avser helårsprognos per augusti 2019. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner per helår 2018.

1.3. Egen uppföljning. Nuvärde avser delår per augusti 2019. Jämförvärde: helår 2018.

1.4. SCB. Nuvärde avser 2016. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner. Uppdateras en gång per år (december).

1.5. Beräkning utifrån Kolada (N00905). Nuvärde avser 2017. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner. Uppdateras en gång per år (februari).

Inriktningsmål 2

Uppsala ska vara tryggt och attraktivt att leva, verka och vistas i

Redovisning av kommunfullmäktiges uppdrag

Kommunfullmäktiges uppdrag inom inriktningsmålet löper på enligt plan men tre är försenat. två uppdrag är färdiga. Det finns elva kvarvarande och tillkommande uppdrag kopplade till inriktningsmålet. Av dessa är fyra färdiga, ett försenat och i övriga går arbete enligt plan. Följande tabell redovisar statusen för respektive uppdrag.

Kommunfullmäktiges uppdrag		
Uppdrag	Ansvarig	Status
Stärk arbetet med att förebygga och förhindra social oro samt öka tryggheten (2019) Under 2019 har en rad aktiviteter genomförts för att stärka arbetet med att förebygga och förhindra social oro samt öka tryggheten. En rad förebyggande insatser görs inom flera målområden för ökad trygghet. Det förebyggande arbetet stärks exempelvis genom satsningar på socialarbetare i skolan, strukturerad samverkan med regionen mot nyblivna föräldrar, fler fritidsaktiviteter i anslutning till skoltid och etablering av ett utbildning- och jobbcenters i Gottsunda. Omvärldsbevakning samt utvärdering och analys av resultat och erfarenheter är en viktig del av arbetet. Utifrån dessa tas en modell fram för hur kommunen kan jobba för att motverka segregation och utveckla det strategiska områdesarbetet. Under året har fokus även varit på att utveckla det lokala områdesarbetet i Gränby. Investeringsinsatser genomförs i parker på platser där stora behov identifierats med anledning av närområdets socioekonomiska karaktär, samt potential att utveckla positiva mötesplatser i miljöer som idag kan upplevas som otrygga och begränsande. Uppsala kommun och Polisen har slutit en samverkansöverenskommelse för 2020-2023. Parterna förstärker arbetet för att skapa en trygg och säker skolmiljö som är fri från narkotika, hot och våld. Vidare stärker parterna arbetet med särskilt utsatta brottsoffer och möjliggör samverkan kring nya uppkomna problembilder och prioriterade insatser. I juni slöts även en överenskommelse mellan kommunen och Polisen kring en utökad strategisk satsning mot organiserad brottslighet i Gottsunda/Valsätra där Brottsförebyggande rådet ger metodstöd.	Alla	
Inled ett systematiskt arbete med att bekämpa de kriminellas ekonomi i samverkan med polis och andra myndigheter (2019) Uppdraget är färdigt. Kommunstyrelsen beslutade 2016 om myndighetssamverkan i frågan och arbetet fortgår löpande sedan dess. Frågor som har behandlats inom samverkan är kriminalitet kopplat till bostad, kriminalitet inom hemtjänst, hemsjukvård och assistans samt kriminalitet kopplat till föreningsbidrag.	KS	

Kommunfullmäktiges uppdrag		
Uppdrag	Ansvarig	Status
Stärka planeringen av det civila försvaret (2018) Uppsala kommun genomför arbete i planering av civilt försvar utifrån överenskommelsen mellan myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) och Sveriges kommuner och regioner (SKR). Rutiner har tagits fram för hantering av säkerhetsskyddsklassificerad information. Kompetensen inom civilt försvar har utvecklats genom att delta i totalförsvarsövning 2020, seminarier om civilt försvar, krisberedskapsveckan, deltagande i försvarsmaktskonferenser samt genomförande av utbildningar för nämnder och bolagsstyrelser i grundläggande civilt försvar och säkerhetsskydd. Arbetet är påbörjat med att utreda hur kommunen ska organiseras vid händelse av krig samt att planera för att krigsplacera kommunens personal som behövs under höjd beredskap och krig. En kriskommunikationsplan är även under framtagande.	KS	2020
Utveckla årlig analys av förbättringsarbetet av näringslivsklimatet i samband med kommunkoncernens årsredovisning i syfte att successivt förbättra näringslivsklimatet (2019) Arbetet pågår med att utveckla en årlig analys av förbättringsarbetet av näringslivsklimatet. Preliminära resultat för året 2019 visar att Uppsala fortsatt ligger på en mycket bra nivå totalt sett med ett nöjd kundindex (NKI) på 71. Flera myndighetsområden fortsätter att öka sitt NKI enligt preliminära resultat. Bygglov och brand har dock minskat med sex respektive fem enheter jämfört med 2018.	KS, DUAB	2022
Främja företagande på landsbygden (2019) Under 2019 har fyra servicepunkter invigts och resterande fem beräknas att invigas under 2020. Tillväxtverket har beslutat om förlängt projektstöd fram till juni 2020. Föreningar som är aktiva i att utveckla servicepunkter på landsbygden engageras i arbetet med att utveckla och starta servicepunkter. Ett mobilt projektkontor är under uppbyggnad inom ramen för projektet Uppsökarna som förväntas starta i våren 2020. Insatser för att synliggöra möjligheter för ökat företagande på landsbygden görs kontinuerligt, i servicepunktsprojektet och i samverkan med Upplandsbygd. Arbetet pågår med att skapa nya samverkansformer mellan offentliga, ideella och privata aktörer kring service på landsbygden inom ramen för servicepunktssatsningen.	KS	2022
Vidta de åtgärder som krävs för att nå EU:s luftkvalitetsmål i Uppsala (2019) En utredning av orsaker och åtgärder för att klara kväveoxidkraven är genomförd, bland annat en analys av genomfartstrafik. Förslag till ett reviderat åtgärdsprogram har påbörjats och färdigställs under 2020. Åtgärder rörande kvävedioxid behöver sannolikt beslutas inför vintersäsongen 2020. Parallellt pågår löpande arbete med genomförande och utveckling för att klara kraven på partiklar. Resultatet för 2019 blev att normerna för partiklar klarades med marginal men att normerna för kvävedioxid överskreds. Arbetet med att identifiera, beskriva och ta till vara ekosystemtjänster i planarbetet är påbörjat. En databas med all naturvårdsdata har arbetats fram som kopplar till ett GIS-verktyg (geografiskt informationssystem) där analyser kring bland annat luftkvalitet kan göras.	GSN, KS, MHN	

Kommunfullmäktiges uppdrag		
Uppdrag	Ansvarig	Status
Utreda konstmuseiverksamhet i nya lokaler inför inriktningsbeslut (2019) Uppdraget är något försenat. Arbetet med den fördjupade utredningen pågår. Konstmuseet deltagit i arbetet. Uppdraget förväntas vara färdigt 2020, då utredningen ska beslutas i kommunfullmäktige i mars.	KTN	2020
Förbereda ansökan om att kandidera till utmärkelsen Europeisk kulturhuvudstad 2029 (2019) Uppdraget är färdigt. Under året har kommunen tagit fram ett förslag till idékoncept för ansökan Europeisk kulturhuvudstad 2029.	KTN	
Beakta näringslivsperspektivet i kommunala beslut (2019) Rutinen för handläggning av ärenden har kompletterats med en checklista för att beakta näringslivsperspektivet i beslutsärenden. Rutinen riktar sig till tjänstepersoner i kommunorganisationen och finns publicerad på kommunen intranät. Checklistan grundar sig på målsättningarna i näringslivsprogrammet. Implementering av checklistan sker inom ordinarie verksamhet och följs upp genom avstämningar i ärendebereidningen inför nämnd- och styrelsesammanträden.	Alla	
Utreda formerna för samordning, ansvar för utveckling och drift av vissa rekreationsanläggningar, Björklungebadet, Sunnerstagropen, Fjällnora, Ulva Kvarn och Hammarskog (2019) I arbetet med lokalförsörjningsplanen har möjligheter till samnyttjande och samarbete tydliggjorts och utvecklats. Särskilt fokus har inledningsvis riktats mot Hammarskog, Fjällnora, Ulva, Sunnersta och Björklunge. Arbetet bedöms bli klart under 2020 och hanteras fortsättningsvis inom ramen för uppdraget Utreda ansvar och samordning av planering, utförande och drift av platser och anläggningar för fysisk aktivitet på offentlig plats.	Sport- och rekreationsfastigheter, GSN, IFN, KS	
Planera för ett nytt tillgänglighetsanpassat naturbad samt lekplats vid kommunens mark mellan Lyssnarängen och Vårdsätrabadet (2019) Uppdraget är något försenat. Kommunen har tagit fram ett förslag och utrett förutsättningarna för placering av badplatsen. Förslaget kommer att presenteras under våren 2020 och beslut av den slutgiltiga placeringen. Enligt planen skulle den slutgiltiga placeringen varit beslutad under 2019, därav ses uppdraget vara försenat.	KS, GSN	2020
Färdigställa arbetet med Södra Åstråket. (2019) Uppdraget är något försenat. En utvecklingsplan är framtagen och underställs kommunstyrelsen och kommunfullmäktige för beslut under början av 2020.	KS, GSN, Sportfastigheter	2020

Kommunfullmäktiges uppdrag		
Uppdrag	Ansvarig	Status
Inför 24 timmars-garanti för samtal mellan vårdnadshavare och socialtjänst när unga begår brott (2019) Uppdraget är färdigt. När ett barn eller en ungdom är misstänkt för brott underrättas alltid socialtjänsten, som i sin tur kontakter vårdnadshavare så snart som möjligt. Möjligheten till snabb kontakt med vårdnadshavare påverkas dock exempelvis av när polis eller åklagare underrättar socialtjänsten, om förundersökningssekretess gäller och vårdnadshavarnas kontaktuppgifter finns tillgängliga. I en del ärenden kan det ha gått lång tid från brottstillfället till underrättelse om brottsmisstanke. I andra ärenden kan informationen ha lämnats så tidigt i utredningen att förundersökningssekretess råder, vilket förhindrar att vårdnadshavare kontaktas. I de allra flesta ärenden kontaktas vårdnadshavare per brev och inte via telefonsamtal.	Alla	
Samordna upphandlingsarbetet rörande gaturummet i syfte att undvika onödiga grävarbeten (2019) En samordningskarta är framtagen till stöd för att samordna upphandlingsarbetet. Kartan är tillgänglig för allmänheten på Uppsalas webbplats. Kartan uppdateras utifrån regelbundna samordningsmöten.	Alla	
KVARVARANDE UPPDRAG FRÅN MÅL OCH BUDGET 2018: Utifrån genomförd nollmätning stärka platsvarumärket Uppsala (2017) Kommunen har under året arbetat för ökad kännedom kring platsvarumärke Uppsala och genomfört olika insatser för att öka platsens attraktivitet för besökare så som att mot valda målgrupper lyfta fram attraktiva besöksmål, evenemang och aktiviteter inom b.la kultur och sport. Kommunen genomför evenemangsmätningar och enkätundersökningar för besökare i de publika evenemang i syfte att utveckla evenemangen inför kommande år. Kommunen arbetar aktivt med en positionsförflyttning gällande nöjdhetsgrad (NPS) hos Uppsala besökare nuvärde 42 målsättning till 2025 att nå 50.	Alla	
KVARVARANDE UPPDRAG FRÅN MÅL OCH BUDGET 2018: Ta fram en gemensam strategi för utveckling av kulturmiljöarbetet (2017) Uppdraget är något försenat. Ett förslag till riktlinje finns framtagen och förväntas beslutas av kommunstyrelsen våren 2020. Ett verktyg har tagits fram för att underlätta för handläggare och allmänhet att ta del av materialet.	KS, GSN, PBN, KTN	
KVARVARANDE UPPDRAG FRÅN MÅL OCH BUDGET 2018: Utveckla kulturcentrum i Gränbyområdet som försörjer de nordöstra stadsdelarna (2017) Genomförandet av uppdraget har försårats av bristen på tillgång till lämpliga lokaler. Från och med 2019 genomförs dock verksamhet i Gränbyskolan medan arbetet med lokaler fortsätter. Kulturcentrum med bibliotek startar från och med våren 2020 i ombyggda lokaler i Gränbyskolan. Det kan komma att krävas andra lokallösningar i framtiden för att kunna bereda plats för exempelvis föreningar och annan kulturverksamhet.	KTN	2020
KVARVARANDE UPPDRAG FRÅN MÅL OCH BUDGET 2018: Stärka krisberedskapen i kommunens alla verksamheter (2018) Flera nämnder och styrelser är färdiga med uppdraget. Flera nämnder och bolagsstyrelser har genomfört risk- och sårbarhetsanalyser och arbetar med att ta fram egna ledningsplaner inför och vid allvarliga störningar. Kommunstyrelsen ger stöd i arbetet.	Alla	

Kommunfullmäktiges uppdrag		
Uppdrag	Ansvarig	Status
KVARVARANDE UPPDRAG FRÅN MÅL OCH BUDGET 2018: Ta fram ett förslag till Tierp, Uppsala och Östhammars kommuner på ett Handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst enligt lagen om skydd mot olyckor som ska gälla från och med 2020 (2018) Uppdraget är färdigt. Ett förslag till handlingsprogram har beslutats på nämndsnivå i Uppsala under hösten. Alla tre kommunernas fullmäktige har antagit handlingsprogrammet.	RÄN	
att uppdra till Uppsala kommun Sport- och rekreationsfastigheter AB att uppföra en arena för issporter med funktionskrav för elithockey på Gränby sportfält inom preliminär investeringsram om 420 miljoner kronor, med färdigställande senast 2023 Beslutspunkten ingick i Ny anläggning för issporter (KSN-2018-2867) §111 2019-03-25. Investeringssumman för isarena sattes enligt kommunstyrelsens beslut till 420 miljoner kronor i 2019 års prisnivå. Programskedet (principer för placering, trafik- och publikflöden, arenautformning) är i slutfasen och projektet går in i systemhandlingsskede under våren 2020. Upphandling av konsultorganisation är klar och samverkansentreprenör upphandlas i början av 2020.	Sportfastigheter	
att uppdra till Uppsala kommun Sport- och rekreationsfastigheter AB att återkomma till kommunstyrelsen för stegvisa beslut i enlighet med Principöverenskommelse för nybyggnation under genomförandet Beslutspunkten ingick i Ny anläggning för issporter (KSN-2018-2867) §111 2019-03-25. Sport- och rekreationsfastigheter arbetar enligt stegmodellen och återslaggning kommer att ske enligt plan, vilket innebär en redovisning under början av 2020.	Sportfastigheter	
att uppdra till Uppsala kommun Sport- och rekreationsfastigheter AB att baserat på behovsanalysen och en preliminär investeringsram om 63 miljoner kronor genomföra anpassning av befintliga hallar på Gränby Sportfält successivt under perioden 2019 till 2024 Beslutspunkten ingick i Ny anläggning för issporter (KSN-2018-2867) §111 2019-03-25. Uppdraget är färdigt. Sport- och rekreationsfastigheter arbetar enligt stegmodellen och återslaggning kommer att ske enligt plan, vilket innebär en redovisning under början av 2020.	Sportfastigheter	
att uppdra till idrotts- och fritidsnämnden att i samråd med Uppsala kommun Sport- och rekreationsfastigheter AB följa nybyggnationen av arenan och anpassningen av befintlig anläggning så att det möter idrottens behov inom investeringsramen Beslutspunkten ingick i Ny anläggning för issporter (KSN-2018-2867) §111 2019-03-25. En verksamhetsbeskrivning samt översikt över de funktionskrav som behövs är genomförd. Nu påbörjas programskedet där programhandlingar förbereds för projekteringen och där exempelvis grundläggande beslut fattas om byggnadens storlek, tekniska standard och utformning i stort.	IFN, Sportfastigheter	2020

Kommunfullmäktiges uppdrag		
Uppdrag	Ansvarig	Status
att uppdra till kommunstyrelsen att utreda förutsättningarna för att reglera de majoritetsägda bolagens medverkan i hanteringen av en allvarlig störning Beslutspunkten ingick i ärendet Ledningsplan inför och vid allvarlig störning (KSN-2017-2895), § 254 vid kommunfullmäktiges sammanträde 2017-11-06-07. Uppdraget är något försenat. Utredning av förutsättningarna är genomförd. Arbete med att ta fram underlag för att reglera bolagens medverkan pågår.	KS	2020
att uppdra till kommunstyrelsen att ta fram en riktlinje för kriskommunikation Beslutspunkten ingick i ärendet Policy för kommunikation inom Uppsala kommunkoncern (KSN-2017-2920), § 280 vid kommunfullmäktiges sammanträde 2017-12-11. Uppdraget är färdigt. Kommunstyrelsen antog riktlinje för kriskommunikation december 2019.	KS	

Redovisning av inriktningsmålets indikatorer

Mål 2. Uppsala ska vara tryggt och attraktivt att leva, verka och vistas i							
Indikator		Nuvärde			Jämförvärde	Målsättning	Trend
		Totalt	Kvinnor	Män			
2.1	Medborgarnas helhetsbedömning av kommunen som en plats att bo och leva på (Nöjd Region-Index)	61	63	59	62	Öka	~
2.1.a	Boende i centralort	61	-	-	66	Minska skillnad	Skillnad varierar över tid
2.1.b	Boende i annan tätort	62	-	-	59		
2.1.c	Boende utanför tätort	58	-	-	61		
2.2	Här är bäst att bo. Tidningen Fokus ranking av 290 kommuner.	1	-	-	2	Topp 3	➔
2.3	Upplevd trygghet						
2.3.a	I mycket hög grad trygga utomhus på kväll och natt, andel vuxna	20	13	27	27	Öka	↘
2.3.b	Alltid trygga i sitt bostadsområde på kväll och natt, andel gymnasieungdomar	52	36	67	56	Öka	↘
2.3.c	Alltid trygga i sitt bostadsområde på kväll och natt, andel ungdomar i åk 7	49	37	61	52	Öka	↘
2.3.d	Alltid trygga i sitt bostadsområde på kväll och natt, andel ungdomar i åk 7, åk 9 och gymnasieskolans åk 2 som uppger att de har annan könstillhörighet	50	-	-	50	Öka	-
2.4	Upplevda möjligheter till fritidsaktiviteter						
2.4.a	Medborgarnas uppfattning om möjligheterna till fritidsaktiviteter, andel	68	69	66	66	Öka	➔
2.4.b	Ungdomars uppfattning om möjligheter att delta i fritidsaktiviteter, andel	86	86	88	85	Öka	➔
2.4.c	Ungdomars uppfattning om möjligheter att delta i fritidsaktiviteter, andel av dem som uppger att de har en annan könstillhörighet	67	-	-	61	Öka	↗
2.5	Plats i ICCA:s ranking över städer i Sverige där det arrangeras flest konferenser (med bl.a. minst 50 deltagare och en övernattning)	Plats 3 av svenska städer	-	-	Plats 3 av svenska städer	Minst plats 3 av svenska städer	➔

2.1. Källa: Kolada (U00402), SCB:s medborgarundersökning. Nuvärde avser 2019. Jämförvärde: genomsnitt för deltagande kommuner med över 50 000 invånare. Uppdateras en gång per år (januari).

2.1a-c. Källa: SCB:s medborgarundersökning. Nuvärde avser 2019. Jämförvärde: Uppsala 2018. Uppdateras en gång per år (januari).

2.2. Källa: Tidningen Fokus undersökning BästAttBo. Nuvärde avser 2018. Jämförvärde avser Uppsalas värde för 2017. Uppdateras en gång per år (maj).

2.3a. Källa: SCB:s medborgarundersökning. Nuvärde avser 2019. Jämförvärde: Uppsala 2018. Uppdateras en gång per år (januari).

2.3b-d. Källa: Liv och hälsa ung. Nuvärde avser 2019. Jämförvärde: länet totalt. Uppdateras vartannat år (hösten samma år som undersökningen genomförs). För 2.3d saknas underlag för att bedöma trend.

2.4a. Källa: Kolada (U09408), SCB:s medborgarundersökning. Nuvärde avser 2019. Jämförvärde: genomsnitt för deltagande kommuner med över 50 000 invånare. Uppdateras en gång per år (januari).

2.4b-c. Källa: Liv och hälsa ung. Avser ungdomar i årskurs 7 och 9 i grundskolan och årskurs 2 i gymnasieskolan. Nuvärde avser 2019. Jämförvärde: länet totalt. Uppdateras vartannat år (hösten samma år som undersökningen genomförs)

2.5. Källa: ICCA Statistics Report. Nuvärde avser 2019. Jämförvärde avser Uppsala 2017. Uppdateras i maj.

Inriktningsmål 3

Uppsalas stad och landsbygd ska växa genom ett hållbart samhällsbyggande

Redovisning av kommunfullmäktiges uppdrag

För tio av kommunfullmäktiges uppdrag inom inriktningsmålet löper arbetet på enligt plan. Ett uppdrag är färdigt. Genomförandet av sex uppdrag är försenat och ett är stoppat. Av elva kvarvarande och tillkommande uppdrag är fyra färdiga, fem löper enligt plan och för två uppdrag är genomförandet försenat. Följande tabell redovisar statusen för respektive uppdrag.

Kommunfullmäktiges uppdrag		
Uppdrag	Ansvarig	Status
Aktivt och strategiskt arbeta med digital utveckling och innovation, genom bland annat testbäddar, för att utveckla den egna verksamheten, stärka klimatarbetet och skapa ett smart och hållbart Uppsala (2019) En inventering har gjorts av pågående arbete med innovationer och digitalisering i kommunkoncernen. Flera omfattande projekt bedrivs som bidrar till förbättringar för verksamhet, näringsliv och invånare. Arbetet med att upprätta en plattform för testbäddsverksamhet kopplat till pågående samhällsutvecklingsprojekt har inletts. Flera nya möjliga testbäddar inom klimatområdet undersöks, till exempel inom vätgas och batterilagring. Samarbeten mellan nämnder pågår med planering av testbäddar inom välfärdsteknik. Projektet Funk-IT Lyftet med syftet att öka den digitala kompetensen hos personer med funktionsnedsättning kommer pågå i två år. Utveckling av digitala tjänster pågår inom flera områden. Det handlar både om effektiviseringar inom verksamheten genom digitalisering och om förbättrade eller nya digitala tjänster för medborgarna. Utökade möjligheter för medborgaren att använda digitala kontaktsätt gör att tillgången till kommunens service blir bättre. Ett exempel är arbetet med nyckelfria idrottsanläggningar som har lett till att fler uppsalabor nyttjar de bokningsbara anläggningarna. Flera andra tjänster har digitaliserats under året som till exempel ansökan om skolskjuts och ansökan om ekonomiskt bistånd. Inom hemvården provas bland annat läkemedelsrobotar i ordinärt boende i syfte att öka/bibehålla självständighet. Bygglovhjälpen lanserades i oktober. Det är ett stort steg framåt för att förenkla för medborgaren i frågor som rör bygglov eller bygganmälan. En förstudie för digitalisering av detaljplaner pågår och ett antal detaljplaner i Sunnersta har digitaliserats på prov. Inom pilotprojektet Ignite Public har tester med mindre utvecklingsprojekt genomförts med små företag vilket bland annat resulterat i att Uppsala kommun utsågs till årets bästa samarbetspartner för startupföretag.	Alla	2020

Kommunfullmäktiges uppdrag		
Uppdrag	Ansvarig	Status
Utveckla den strategiska planeringen för ökad jämlikhet, ökad trygghet och minskad segregation (2018) Arbete pågår med att utveckla analyser av relationen mellan tillgång till fysiska strukturer, sociala förutsättningar och trygghetsaspekter i olika delar av Uppsala. Fysiska strukturer är till exempel bebyggelse- och bostadstyp, social och kommersiell infrastruktur, parker och torg. Underlag som visar på hur utgångsförutsättningarna för segregation och jämlikhet ser ut i Uppsala tas fram. Arbete pågår för att utveckla styrsystem för hur dessa aspekter får genomslag i prioritering och inriktning för stadsutvecklingen. Syftet är att minska segregationen samt öka jämlikhet och trygghet. Arbetet involveras såväl i utvecklingen av översiktsplaneprocessen som i efterföljande planeringsskeden. Förväntad effekt är att utveckla stadsbyggnadsprocessen så att insatserna säkrar mer jämlika levnadsvillkor, minskad segregation och ökad och mer jämlik trygghet. Arbete med att skapa tryggare, trivsammare och mer attraktiva allmänna miljöer lokaliseras till lägen där behov identifierats med anledning av närområdets socioekonomiska karaktär. Det bidrar till att utveckla positiva mötesplatser i miljöer som idag kan upplevas som otrygga och begränsande. Parkinvesteringsprojekt genomförs med delfinansiering från Boverket ibland annat Gottsunda och Stenhagen.	KS, PBN, GSN, Uppsalahem, UKFAB	2021
Utveckla en modell för kompensations- och förstärkningsåtgärder av ekosystemtjänster och biologisk mångfald i den växande staden (2018) Uppdraget är något försenat. Arbete pågår med att ta fram modellen för kompensations- och förstärkningsåtgärder av ekosystemtjänster och ökad biologisk mångfald. Löpande arbete med förstärkningsåtgärder av biologisk mångfald och ekosystemtjänster pågår.	KS, GSN, PBN	2020
Ta fram en handlingsplan med årliga kontrollpunkter för att nå målet om fossilfritt Uppsala 2030 (2019) Uppdraget är något försenat. Arbetet med handlingsplanen är försenat eftersom det avvaktar revideringen av miljö- och klimatprogrammet.	KS	2020
Inventera tätortsnära natur- och friluftsområden lämpliga att skydda som naturreservat, exempelvis Linnéstigarna, Fjällnora, koppla ihop Hammarskog med Nåsten, gula stigen och norra åstråket (2019) Över 12 000 naturvärdesobjekt har identifierats utifrån den nya naturdatabasen. Arbete pågår med att analysera dessa samt behovet av grön infrastruktur för fokusarter och ekosystemtjänster. Arbete med en grönstrukturplan pågår. Inom det arbetet inventeras grönytor i staden och värdefulla grönområden pekas ut. En riktlinje för kulturmiljö finns framtagen och förväntas beslutas våren 2020.	KS, PBN, GSN	2020
Följa upp trädinventeringen, planera fler träd och förbättra förutsättningarna för trädplantering i täta stadsmiljöer (2018) Uppdraget är något försenat. Trädinventeringen är genomförd. Arbetet med sammanställning pågår.	GSN	

Kommunfullmäktiges uppdrag		
Uppdrag	Ansvarig	Status
Inom ramen för klimatprotokollet tillsammans med näringslivet, universiteten och organisationer främja testbäddar och klimatsmart innovation i Uppsala (2017) Uppdraget är färdigt. Inom ramen för Uppsala klimatprotokoll pågår flera åtgärder med avsikt att främja testbäddar och klimatsmart innovation. Arbetet med att ta fram en Klimatfärdplan med åtgärder pågår från oktober 2019 till september 2021. Arbetet med klimatfärdplanen finansieras genom Viable Cities. Projektet Teknisk försörjning är breddat till att också omfatta produktion och distribution av energi, VA, fjärrvärme/kyla och gas. Potentiella testbäddsområden för nätinfrastruktur har identifierades i bland annat Södra Gunsta. Förberedelserna för testbäddar i Bergsbrunna pågår. Ett kontinuerligt samarbete pågår inom klimatprotokollet för att främja klimatdriven affärsutveckling inom områden som exempelvis byggmaterialval, energi och transporter. Cirkulär ekonomi med stor potential för klimatsmarta innovationer har lyfts av flera medlemmar inom klimatprotokollet och blir ett alltmer viktigt område för samarbete framöver. Arbetet inom klimatprotokollet fortsätter framåt som en del i ordinarie verksamhet.	KS	
Öka återanvändning och återvinning genom förbättrade och enklare möjligheter för invånare att källsortera, samt vidta åtgärder för att öka försäljningen på Återbruket (2017) Nämnder och bolagsstyrelser beskriver ett omfattande arbete med att öka återanvändning och återvinning både inom den egna verksamheten och för de som använder våra tjänster. Utgångspunkten är att alla kommunens verksamheter arbetar aktivt med källsortering utifrån sina förutsättningar. Plastanvändningen och engångsmaterial minskas medvetet. I samtliga kransätorter finns idag återvinningsstationer. Insamlingen av förpackningar är bättre i Uppsala jämfört med hela Sverige för alla material utom för pappersförpackningar. Under året har det tillkommit nya fraktioner på återvinningscentralerna: återbruk av lastpallar, återbruk av flyttkartonger samt materialåtervinning av böcker med hård pärm. Planering för insamling av matavfall i papperspåse pågår. Inom ramen för undervisningen ges barn och elever kunskaper om källsortering och återvinning. Tävligen Sopkampen har genomförts. Målet med tävlingen är att uppmuntra barn, elever och personal att bidra till Uppsala kommuns mål om minskat matsvinn, minskad nedskräpning och bättre sopsortering. Etableringen av Återbrukets verksamhet i Utbildnings- och jobbcenter i Boländerna är försenad då lokalerna inte är klara för inflytt. Antal timmar som Återbruket är öppet per månad har inte ökat 2019 jämfört med 2018. En förstudie pågår inför etablering av en ny funktion för att återvända möbler inom kommunal verksamhet.	Alla	2020
Öka återvinningen genom att etablera fler miljö-/återvinningsstationer (2019) Enligt lagstiftningen kan bolagsstyrelsen inte etablera fler återvinningsstationer men kan istället verka för ökad återvinning och möjligheter för invånare att källsortera i större omfattning, exempelvis när det gäller matavfall.	Uppsala Vatten	

Kommunfullmäktiges uppdrag		
Uppdrag	Ansvarig	Status
Öka andelen förnybar energi och öka takten i arbetet med energieffektivisering och energisparande (2017) Uppdraget är försenat. Förnybar el används av hela kommunkoncernen. Nämnder och bolagsstyrelser arbetar för att effektivisera både inom sina egna verksamheter och genom att ställa krav på leverantörer. Andelen fordon i kommunens verksamhet med förnybara bränslen ökar kontinuerligt. Allt eftersom gamla avtal går ut fasar kommunen ut fordon som drivs med fossila bränslen. Under hösten har arbete pågått kopplat till omställning av kommunens fordonsflotta och med att verka för utvecklingen av lokal bränsleinfrastruktur för el, biogas och vätgas. I och med hemsjukvårdens samlokalisering i november 2019 minskades antalet bilar i tjänst. Ett flertal elcyklar har köpts in till verksamheten. Plan finns för att byta ut samtliga bilar till fossilfria fordon. Ny ruttoptimering är på gång i hemvården. När det gäller externa utförare behövs ytterligare insatser för att möjliggöra systematisk uppföljning. Arbete med effektfrågan i elnätet har skett på lokal till national nivå, samt utveckling av teknisk försörjning för de sydöstra stadsdelarna. Forum for Swedish Smartgrid och Energimyndigheten har lyft Uppsala som en förebild för bland annat effektarbetet. Projekten CoordiNet, Live-in Smartgrid, Teknisk försörjning och Mobilitetshuset i Rosendal fortsätter och samarbete med Klimatfärdplanen har påbörjats. Som resultat efter ett examensarbete sänktes temperaturen i rötkastrarna på Kungsängsverket med 2,5°C i början av 2019. Temperaturminskningen har sparat runt 13 procent av den totala värmeenergin utan att leda till någon försämring i gasproduktion eller processtabilitet. Stuns-projekt på Gränby avseende flödesbatterier gav en oväntad ny idé vad gäller reaktiv effekt och hur man skulle kunna hantera den för att minska belastningen på elnätet. Sportfastigheter kommer under 2020 att titta vidare på eventuell kondensatorbank för att hantera den reaktiva effekten.	Alla	2023
Förbättra framkomligheten i staden med gående, cyklister och kollektivtrafik som utgångspunkt (2019) Uppdraget är något försenat. Ett förslag till program för mobilitet och trafik är framtaget. Programmet ska kompletteras med en handlingsplan för trafik och mobilitet. Programmet är därför försenat. Arbetet med framkomlighet är en del av den löpande planeringen i respektive projekt eller i specifika detaljplaner för nya cykelbanor. Flera åtgärder pågår som ska leda till ökad framkomlighet för cyklister och gående genomförs. Det handlar bland annat om att skilja trafikslagen åt genom målning och tydligare skyltning och att utöka korsningar med cykelöverfarter. Testverksamhet för att öka kollektivtrafikens framkomlighet pågår. Planering av för Uppsala spårväg pågår.	PBN, GSN, KS	2020
Genomföra åtgärder för säker skolväg, som även ökar trafiksäkerheten vid förskolor och grundskolor och som främjar ett hållbart resande (2017) Kommunen har påbörjat arbetet med att ta fram en modell för systematiskt arbete med trafiksäkerhet och hållbart resande vid skolor, förskolor och fritidsanläggningar. Arbetet omfattar att fram en definition av säker skolväg. Arbetet är nära kopplat till det parallella arbetet med säkra övergångsställen. När kommunen bygger nytt eller gör större ombyggnationer tas bland annat säkerhetsåtgärder upp, till exempel trygga zoner för hämtning och lämning av barn.	UBN, GSN, Skolfastigheter	

Kommunfullmäktiges uppdrag		
Uppdrag	Ansvarig	Status
Förbättra cykelinfrastrukturen inom och till tätorter på landsbygden i samverkan med Region Uppsala och Trafikverket, till exempel genom att planera för en cykelväg mellan Gunsta och Länna (2019) Arbete pågår i den årliga processen för genomförandet av Region Uppsalas länstransportplan. Uppsala kommun spelar in prioriterade objekt genom det kommunsamråd Region Uppsala har årligen. Prioriteringsunderlag för cykelinfrastruktur längs statligt vägnät finns men kommer att uppdateras inom ramen för handlingsplan för trafik och mobilitet. Region Uppsala beslutade i december 2019 om en genomförandeplan för 2020 med utblick till 2026. Den innebär bland annat att en vägplan tas fram för en gång- och cykelväg mellan Gunsta och Länna 2023-2024. Under 2019 har nya cykelbanor har byggts i tätorterna Skölsta och Lindbacken.	KS, GSN	2021
Skapa förutsättningar för fler mobilitetsanläggningar och förbättrad tillgång till säkra cykelparkeringar (2019) Ett förslag till program för mobilitet och trafik finns framtaget och behandlas av kommunstyrelsen tillsammans med en handlingsplan för trafik och mobilitet under 2021. I kommunens mark- och exploateringsprojekt har ett arbetssätt införts för samarbete med andra aktörer som syftar till att öka andelen hållbara färdmedel och minska andelen bilresor. Ett aktivt utvecklingsarbete sker både inom kommunkoncernen och med andra aktörer för att hitta nya lösningar för mobilitet och mobilitetsanläggningar. I planeringen av Södra staden sker samverkan för att mot bakgrund av 4-spårsavtalet kunna bygga attraktiva parkerings- och mobilitetslösningar. I bland annat Rosendalsprojektet och Östra Salabacke samverkar kommunen med byggaktörer för att skapa förutsättningar för ökad cykling. I Rosendal sker arbete för att introducera mobilitetstjänster i större skala. Uppsala Parkering bygger en ny anläggning i Rosendal och planerar för fler anläggningar i mer centrumnära lägen. Ett bidrag från energimyndigheten har erhållits i syfte att tillsammans med STUNS hitta innovativa lösningar för utformning av framtidens mobilitetsanläggningar. Under perioden har projektet Framtidens Mobilitetsanläggning färdigställts och slutrapporterats till Naturvårdsverket. Flera friluftsområden har fått nya cykelparkeringar. Nya cykelparkeringar på centrala platser är under utredning.	Parkeringsbolaget, GSN, KS	2021
Bygga fler pendlarparkeringar under planperioden i anslutning till kollektivtrafikens knutpunkter i bland annat Storvreta, Almunge, Vattholma, Björklinge och Vänge (2019) Riktlinje för pendlarparkeringar antogs i maj (KSN-2019-1320). Riktlinjen konkretiserar översiktsplanen gällande frågan om pendlarparkeringar och när det gäller ansvar, organisation, planering och prioriteringar. Riktlinjen pekar också på en rad insatser som behöver genomföras för att utbyggnaden och förvaltningen av pendlarparkeringar ska bli ändamålsenlig. En handlingsplan för pendlarparkeringar fastställs under våren 2020. Utbyggnad av pendlarparkeringar under 2020 planeras i Vattholma, Skyttorp och Almunge. Under 2019 har pendlarparkering färdigställts i Storvreta. Program för mobilitet och trafik som förväntas beslutas under första delen av 2021 kommer ytterligare konkretisera behov av pendlarparkeringar och lokalisering av dessa i en åtgärds- och investeringsplan.	Alla	2021
Undersöka möjligheterna till en Boexpo i södra Uppsala inom ramen för Uppsalapaketet (2019) Uppdraget är något försenat. Ett direktiv för arbetet har tagits fram. Fortsatt utredningsarbete pågår.	KS	2020

Kommunfullmäktiges uppdrag		
Uppdrag	Ansvarig	Status
Möjliggöra för fler och mer blandat byggande i tätorterna på landsbygden (2019) Uppdraget följer Landsbygdsprogrammet som gäller mellan åren 2017 - 2023. Arbetet sker inom ramen för kommunens samlade projektprioritering av stadsbyggnadsutveckling och vid tillämpningen av Uppsalamodellen för markanvisningar. Information om kommunens inriktning och mål för bostadsbyggande är en integrerad del redan i tidiga skeden. Arbetssätt prövas för att kvalitetssäkra projektets genomförbarhet ur ett byggherreperspektiv för att bland annat uppnå ett mer blandat byggande och boende i området. Arbetssättet har under 2019 testats i Södra Storvreta och inom ramen för Södra Gunsta.	PBN, KS	2023
Upprätta en solkommunstrategi, vilken bland annat rymmer mål om att samtliga av kommunkoncernen ägda fastigheter, där så är möjligt, ska ha solceller på sina tak år 2025 (2019) Uppdraget är något försenat. Arbetet med handlingsplanen pågår i samarbete med bland annat de kommunala bolagen och Uppsala klimatprotokoll. Utvecklingsarbeten för att skapa förutsättningar för solel pågår inom flera områden. Kommunen har ett antal solelsanläggningar i drift.	KS, samtliga bolag	2020
KVARVARANDE UPPDRAG FRÅN MÅL OCH BUDGET 2018: Utifrån den sociala kompassen fortsätta utveckla den samordnade planeringsprocessen för hållbar stads- och landsbygdsutveckling (2017) Uppdraget är färdigt. Flera nämnder och bolagsstyrelser rapporterar att den sociala kompassen används som ett planerings- och beslutsunderlag. Den sociala kompassen är integrerad i den samordnade planeringsprocessen och samverkansformer där nämnder och bolagsstyrelser bidrar med sin kompetens i olika sakfrågor är inrättade. Arbetet är nära kopplat till genomförandet av åtgärderna i handlingsplanen för Gottsunda och Valsätra. Ett Utbildnings- och jobbcener har under året etablerats i Gottsunda centrum. För att lyfta fram trygghetsfrågor i stadsplanering och landsbygdsutveckling har en bostads- och lokalförsörjningsplan framarbetats där dagens och framtidens utmaningar med boende och lokaler för personer med funktionsnedsättning synliggjorts. Fortsatt utvecklingsarbete sker som en del av den löpande verksamheten.	Alla	
KVARVARANDE UPPDRAG FRÅN MÅL OCH BUDGET 2018: Utveckla strategin för markförvärv (2017) Uppdraget är färdigt. Kommunen gör strategiska markförvärv i enlighet med den upprättade och för mark- och exploateringsutskottet förankrade markförvärvsstrategin. Strategin är kompletterad med bland annat behov för social infrastruktur och strategin återspeglas i de medel som sätts av för förvärv i Mål och Budget. I kommunens verksamheter som berörs av frågan sker kontinuerlig dialog om Uppsalas tillväxt och vilka behov som finns. Uppdraget har samordnats med det arbete som planeras inom ramen för uppdraget Bidra till ökad tillgång på mark och lokaler i olika prisklasser och lägen för företag som behöver växa eller önskar etablera sig i Uppsala.	KS, PBN, bolag	

Kommunfullmäktiges uppdrag		
Uppdrag	Ansvarig	Status
KVARVARANDE UPPDRAG FRÅN MÅL OCH BUDGET 2018: Modernisera naturvårdsarbetet genom att ta fram digitaliserade och lättanvända verktyg för att bevara, stärka och utveckla naturvärden och grön infrastruktur (2018) Uppdraget är färdigt. Naturdatabasen är klar och implementering pågår. En modell för att bevara och stärka ekosystemtjänster har utarbetats. Ett verktyg för att stärka grön infrastruktur för fokusarter är framtaget. Det moderniserade naturvårdsarbetet presenteras i en Storymap. Uppdraget har samordnats med uppdraget Aktivt och strategiskt arbeta med digital utveckling och innovation, genom bland annat testbäddar, för att utveckla den egna verksamheten, stärka klimatarbetet och skapa ett smart och hållbart Uppsala. Arbetet med att uppdatera styrdokument för naturvärden fortsätter 2020 inom uppdraget Ta fram en gemensam strategi för utveckling av kulturmiljöarbetet.	KS, GSN, PBN	2019
KVARVARANDE UPPDRAG FRÅN MÅL OCH BUDGET 2018: Ta fram en strategisk plan för att växla till närodlade råvaror och ekologisk mat i kommunens verksamhet (2017) Uppdraget är färdigt. Fortsatt genomförande av den kommungemensamma handlingsplanen hanteras inom ramen för uppdraget Främja företagande på landsbygden.	KS	
att uppdra till Uppsala Vatten och Avfall AB att i samarbete med kommunstyrelsen ta fram en handlingsplan kopplad till dagvattenprogrammets målområden enligt förslag i bilaga 3 Beslutspunkten ingick i Uppföljning av program och planer 2018 (KSN-20183089) §30 2019-01-28. Uppdraget är något försenat. Befintligt dagvattenprogram omarbetas för att inrymmas i den pågående uppdateringen av Uppsala kommuns Vattenprogram.	KS, Uppsala Vatten	2020
att uppdra till kommunstyrelsen att tidigarelägga uppföljningen av miljö- och klimatprogrammet i sin helhet från 2020 till 2019 och i samband med det ge förslag så att programmet leder fram till klimatmålet 2030 Beslutspunkten ingick i Uppföljning av program och planer 2018 (KSN-20183089) §30 2019-01-28. Uppföljningen av miljö- och klimatprogrammet är tidigarelagd med ett år till 2019. Arbeta med uppföljning pågår.	KS	2020
att uppdra till kommunstyrelsen att inleda arbete med en enkel aktualitetsförklaring av översiktsplanen som kan föras till kommunfullmäktige senast under tredje kvartalet 2019 Beslutspunkten ingick i Uppföljning av program och planer 2018 (KSN-2018-3089) §30 2019-01-28. Uppdraget är något försenat. Arbetet med att ta fram en enkel aktualitetsförklaring pågår.	KS	
att uppdra till kommunstyrelsen att tillsammans med Uppsala Kommuns Fastighetsaktiebolag genomföra en idékoncepttävling för försäljning av Gottsunda centrum enligt principerna i ärendet Beslutspunkten ingick i Förändring av Uppsala kommuns fastighetsäggande (KSN-2019-0957) §151 2019-04-29. Förberedelser för en idékoncepttävling pågår. Ett tävlingsprogram för idékoncepttävling för Gottsunda centrum har tagits fram och väntas beslutas i början av 2020. Tävlingsprogrammet har utformats i samråd med ett urval av marknadsaktörer och efter dialoger med verksamhetsutövare och allmänhet i området.	KS, UKFAB	2021

Kommunfullmäktiges uppdrag		
Uppdrag	Ansvarig	Status
att uppdra till kommunstyrelsen att återkomma till kommunfullmäktige med förslag till beslut efter genomfört tävlingsförfarande rörande försäljning av Gottsunda Centrum Besluts punkten ingick i Förändring av Uppsala kommuns fastighetsägarande (KSN-2019-0957) §151 2019-04-29. Genomförandet inväntar beslutet om tävlingsprogram för idékoncepttävling.	KS	2021
att ge gatu- och samhällsnämnden i uppdrag att ta fram en handlingsplan för prioritering, planering och byggande av pendlarparkeringar i enlighet med riktlinjens intentioner Framtagande av handlingsplan pågår.	GSN	2020
att kommunstyrelsen får i uppdrag att ta fram en plan för systematisk uppföljning av klimatanpassningsarbetet Besluts punkten ingick i Klimatanpassning som en del av Miljö- och klimatprogrammet (KSN-2018-0705) § 79 2018-04-23. Arbete pågår med att systematisera uppföljningen av klimatanpassning.	KS	2021

Redovisning av inriktningsmålets indikatorer

Mål 3. Uppsalas stad och landsbygd ska växa genom ett hållbart samhällsbyggande							
Indikator		Nuvärde			Jämförvärde	Målsättning	Trend
		Totalt	Kvinnor	Män			
3.1	Medborgarnas uppfattning om kommunens insatser för att kommuninvånarna ska kunna leva miljövänligt	56	58	55	59	Öka	~
3.1.a	Boende i centralort	55	-	-	59	Minska skillnad	Skillnad varierar över tid
3.1.b	Boende i annan tätort	60	-	-	58		
3.1.c	Boende utanför tätort	58	-	-	52		
3.2	Medborgarnas bedömning av kommunens gång- och cykelvägar	59	60	58	57	Öka	➔
3.2.a	Boende i centralort	57	-	-	60	Minska skillnad	Skillnad varierar över tid
3.2.b	Boende i annan tätort	66	-	-	60		
3.2.c	Boende utanför tätort	61	-	-	59		
3.3	Medborgarnas uppfattning om kommunikationer	68	69	66	66	Öka	➔
3.3.a	Boende i centralort	69	-	-	70	Minska skillnad	Skillnad varierar över tid
3.3.b	Boende i annan tätort	71	-	-	66		
3.3.c	Boende utanför tätort	61	-	-	62		
3.4	Medborgarnas uppfattning om tillgången på parker, grönområden och natur	7,3	7,4	7,1	7,8	Öka	➔
3.5	Cykel som andel av färdmedel för resor som börjar och slutar i Uppsala kommun	24	-	-	24	Öka	➔
3.6	Andel av det motoriserade resandet som invånare i Uppsala kommun gör med kollektivtrafik	24	-	-	20	Öka	➔
3.7	Använd förnybar energi – egna personbilar/lätta lastbilar, kommunorganisatoriskt, andel	61	-	-	47	2020: 100	↗
3.8	Utsläpp av växthusgaser, kommungeografiskt, ton CO ₂ ekv	5,6	-	-	5,7	2020: 4,4	↘
3.9	Energianvändning per yta (kWh/m ²), kommunorganisatoriskt	162	-	-	159	Minska	↘
3.10	Solenergi						
3.10.a	Solenergi – installerad effekt (MW), kommunorganisatoriskt	1,5	-	-	1,2	2020: 3,3	↗
3.10.b	Solenergi – installerad effekt (MW), kommungeografiskt	11,4	-	-	7,3	2020: 30	↗

Mål 3. Uppsalas stad och landsbygd ska växa genom ett hållbart samhällsbyggande						
3.10.c	Egenproducerad el från solceller av total elanvändning, kommunorganisatoriskt, andel	0,6	-	-	0,6	2020: 2,0 ↗
3.11	Andel ekologiskt producerade livsmedel, egen regi, procent	50	-	-	44	2023: 100 ↗
3.12	Absolut närhet till fiberanslutet bredband, andel					
3.12.a	Andel hushåll i tätort	94	-	-	94	Öka ↗
3.12.b	Andel hushåll utanför tätort	42	-	-	45	Öka ↗
3.12.c	Andel arbetsställen i tätort	93	-	-	93	Öka ↗
3.12.d	Andel arbetsställen utanför tätort	42	-	-	45	Öka ↗

3.1. Källa: Kolada (U07402), SCB:s medborgarundersökning. Nuvärde avser 2019. Jämförvärde: genomsnitt för deltagande kommuner med över 50 000 invånare. Uppdateras en gång per år (januari).

3.1a-c Källa: SCB:s medborgarundersökning. Nuvärde avser 2019. Jämförvärde: Uppsala 2018. Uppdateras en gång per år (januari).

3.2. Källa: Kolada (U07401), SCB:s medborgarundersökning. Se 3.1 för detaljer.

3.2a-c SCB:s medborgarundersökning. Se 3.1a-c för detaljer.

3.3. Källa: Kolada (U45400). Se 3.1 för detaljer.

3.3a-c SCB:s medborgarundersökning. Se 3.1a-c för detaljer.

3.4. Källa: SCB:s medborgarundersökning. Nuvärde avser 2018. Jämförvärde: Samtliga deltagande kommuner 2018. Uppdateras en gång per år (januari).

3.5. Källa: Kollektivtrafikbarometern. Nuvärde avser alla resor som börjar och slutar i Uppsala kommun 2019. Jämförelse 2018. Uppdateras en gång per år.

3.6. Källa: Kollektivtrafikbarometern. Nuvärde avser alla resor som börjar i Uppsala kommun 2019. Jämförelse 2018. Uppdateras en gång per år.

3.7. Källa: Egen uppföljning. Nuvärde avser uppgifter för 2019. Jämförvärde avser helår 2018. Uppdateras vid varje tertial med en månads eftersläpning.

3.8. Källa: Olika källor, kombineras av Uppsala kommun. Komplet statistik ca 20 mån efter årsslut. Nuvärde avser 2017. Jämförvärde avser 2016.

3.9. Källa: Egen uppföljning (Hållbarhetsportalen). Avser normalårskorrigerad fastighetsenergi. Nuvärde avser 2018. Jämförvärde: Uppsala 2017. Uppdateras en gång per år (april).

3.10a. Källa: Egen uppföljning (Hållbarhetsportalen). Nuvärde avser 2018. Jämförvärde: Uppsala 2017. Uppdateras en gång per år (april).

3.10b. Källa: Energikontoret i Mälardalen AB. Nuvärde avser 2018. Jämförvärde: Uppsala 2017. Uppdateras en gång per år (april).

3.10c. Källa: Egen uppföljning (Hållbarhetsportalen). Nuvärde avser 2018. Jämförvärde: Uppsala 2017. Uppdateras en gång per år (april).

3.11. Källa: Egen uppföljning. Nuvärde avser 2019. Jämförvärde: Uppsala 2018. Uppdateras vid varje tertial.

3.12 Källa: Post- och telestyrelsen. Måttet innebär i princip att en redan fiberansluten byggnad finns på samma gata och har ett gatunummer som faller inom samma total som den fiberanslutna byggnaden. Nuvärde avser 2018. Jämförvärde avser genomsnitt för R9-kommunerna. Uppdateras en gång per år (mars).

Inriktningsmål 4

Uppsala ska vara jämlikt och inkluderande med goda förutsättningar för folkhälsa och livskvalitet

Redovisning av kommunfullmäktiges uppdrag

Kommunfullmäktiges uppdrag inom inriktningsmålet löper i huvudsak på enligt plan men ett uppdrag är försenat och ett uppdrag är färdigt. Av fem kvarvarande och tillkommande uppdrag är två färdiga, ett pågår inte enligt plan och två löper på enligt plan. Följande tabell redovisar statusen för respektive uppdrag.

Kommunfullmäktiges uppdrag		
Uppdrag	Ansvarig	Status
Utveckla en äldrevänlig kommun inom ramen för WHO:s nätverk (2017) Framtagande av handlingsplan för Äldrevänlig kommun pågår och förväntas beslutas av kommunstyrelsen under första kvartalet 2020. Därefter påbörjas implementeringen av handlingsplanen som förväntas vara färdig 2022. Flera nämnder och bolagsstyrelser avvaktar vidare åtgärder till dess att handlingsplanen är färdig. Det pågår dock redan en del aktiviteter inom nämnders och bolagsstyrelser grunduppdrag, till exempel kartläggning av behov i lokalförsörjningsplaneringen för idrotts- och fritidslokaler, förmedling av trygghetsbostäder, teater och andra kulturaktiviteter under dagtid samt fysisk träning i anslutning till seniorluncher. Kommunen har även startat upp ett Vinnova-finansierade innovationsprojektet kallat Max 4 lax. Projektet berör boendelösningar för äldre kvinnor med låg inkomst och kommer pågå under hösten.	Alla	2022
Utveckla Uppsalamodellen inom mark- och exploatering för att stärka den sociala hållbarheten och arbetsmarknaden (2018) Verktyg för användning av social kompass kommer att på försök implementeras i markanvisningar. Syftet är att premiера byggtvecklare som hittar sätt att bidra till att öka den sociala hållbarheten och till en positiv utveckling på den lokala arbetsmarknaden. I Rosendal säljs mark för kooperativa hyresrätter och för hyresrätter med lägre nyproduktionshyror. Samarbete har inletts med en ankarbyggherre (företrädare för övriga byggherrar i den första delen av planprocessen) för prisrimliga bostäder i Östra Sala backe. Arbetet med att utveckla Uppsalamodellen för markanvisningar fortsätter. Bland annat ställer modellen sociala krav för att få ett bostadsbestånd som möter allmänhetens behov.	AMN, KS	2021
Ta fram handlingsplan i syfte att förbättra ungas psykiska hälsa samt stärka samordningen mellan Uppsala kommun, Region Uppsala och Upplandsstiftelsen (2019) Uppdraget är något försenat. Ett utkast till handlingsplan finns. Handlingsplanen har arbetats fram i samverkan med berörda nämnder och bolagsstyrelser. Samtal har även förts med flera externa aktörer som till exempel Region Uppsala, Uppsala universitet och föreningsliv. Arbetet med handlingsplanens politiska förankring har blivit försenat, men kommer att fortsätta under våren 2020.	KS	2020

Kommunfullmäktiges uppdrag		
Uppdrag	Ansvarig	Status
Fortsätta utvecklingen av främjande, förbyggande och tidiga insatser för barn och unga, bland annat genom att utöka Uppsala ungdomsjours arbete mot barn i lägre åldrar (2017) Flera insatser har genomförts för utvecklingen av främjande, förebyggande och tidiga insatser för barn och unga för att ge goda livsvillkor. Kommunen verkar för att sänka den ogiltiga skolfrånvaron samt att främja barn och ungas deltagande i fritidsaktiviteter. Den nya Gottsundaskolan ska möjliggöra samnyttjande för andra verksamheter och föreningsliv. Förslag för samlokalisering av familjecentralen är framtaget som ska möjliggöra ett familjebaserat arbetssätt och samordnat stöd till familjer. Vidare har kunskapshöjande insatser för personer som jobbar med avhopparverksamhet genomförts i syfte att stärka det förebyggande arbetet. För att tidigare upptäcka barn som riskerar att fara illa så har ett arbete påbörjats för att förskolorna i ett tidigare skede ska anmäla till socialtjänsten när det finns en oro kring ett barn. Arbetet pågår med att implementera den sociala kompassen inom nämnder och bolagsstyrelser. Den sociala kompassen ska användas som verktyg i prioritering av insatser för att avgöra var de gör största möjliga nytta utifrån ett socioekonomiskt perspektiv. Stöd i arbetet med sociala investeringar pågår kontinuerligt där bland annat nya metoder för stöd till barn till föräldrar med missbruk ska arbetas fram samt arbete med skolnärvaro. Indikatorer för barn och unga har ännu inte tagits fram, åtgärden är försenad men kommer att bli klar under 2020.	KS, UBN, AMN, SCN, OSN, KTN, IFN	2020
Utveckla barn- och ungas möjligheter att utöva och uppleva kultur och natur i skolan och under den fria tiden. Bland annat genom kultur- och naturgaranti. (KTN, UBN, Stadsteatern och UKK) (2017) Kommunen har påbörjat och genomfört flera processer för att stärka förutsättningarna för förskolor och skolor för att kunna ta del av kultur. Bland annat busstransporter för landsbygden och till naturskolan, ett digitalt bokningssystem för kulturprogram, en inventering av kulturlokaler i anslutning till förskolor och skolor på landsbygden samt informationsinsatser för att öka grundskolors intresse av att söka det statliga stödet Skapande skola. Kommunen arbetar också löpande med att utveckla barns och ungas tillgång till kultur under den fria tiden, bland annat genom fortsatt utveckling av kulturskolan, utveckling av kommunens evenemangskalender för barn och unga, insatser riktade till ungas eget initiativ samt ett fortlöpande utvecklingsarbete inom fritidsverksamheterna runt såväl kultur som natur.	KTN, UBN, Stadsteatern, UKK	2021
Samarbeta med Uppsalas föreningsliv för att erbjuda sportis och kulturis som ett komplement till fritids (2019) Kommunen har initierat en dialog med Upplands idrottsförbund om utveckling av konceptet sportis. Arbetet med att skapa fler kulturaktiviteter i direkt anslutning till skoltid är påbörjat. Föreningsbesök har gjorts i samverkan med Upplands idrottsförbund för att få aktiva föreningar att skapa aktiviteter och rekrytera nya medlemmar. Översyn av regelverk för föreningsbidrag och lokalbokning samt priskategorier för fritidsgårdar, fritidsklubbar, sportis sker för att kunna stödja verksamheten och beräknas vara klart under 2020.	IFN, UBN, KTN	2020

Kommunfullmäktiges uppdrag		
Uppdrag	Ansvarig	Status
Utreda möjligheten för fler fritidsbanker och ett parasportotek (2019) Arbete genomförs i samverkan med Upplands idrottsförbund. Inom nämndens ansvarsområde sker översyn av regler för föreningsbidrag och fördelning av tider i bokningsbara lokaler för att underlätta för föreningar att bedriva verksamheten. Kommunen genomför tillsammans med Upplands idrottsförbund föreningsbesök för att få föreningar att engagera sig i att skapa mer aktiviteter. En kartläggning över parasportutrustning pågår genom Fyrisgården, Fritid för Alla, och särskolan. Planen är att ett register över utrustningen ska finnas tillgänglig för intressenter hos Fritidsbankerna, Fritid för Alla och särskolan.	IFN	2020
Utveckla det förebyggande arbetet för att främja psykisk hälsa (2019) Inom kommunen pågår flera utvecklingsarbeten för att stärka den psykiska hälsan. Under året har HSL-ansvaret vid HVB Rosenhill och Övernäs övergått till Region Uppsala i enlighet med gällande lagstiftning. Den regionala överenskommelsen omfattar vuxna nyanlända, inte ensamkommande barn och unga. Utvecklingsarbetet med att förbättra mötesstrukturen för samordnad individuell plan (SIP) pågår. Antal SIP-möten under 2019 har i princip nått 2018 års nivå. Inom arbetet för närvårdssamverkan arbetar kommunen med att ta fram en handlingsplan för suicidprevention, ett arbete som ingår i handlingsplanen för psykisk hälsa som har försenats. Ett utvecklingsarbete kring flerparsamverkan har slutförts och parterna (Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Region Uppsala och Uppsala kommun) har skrivit under en överenskommelse kring rutin för flerparsmöten. Under 2020 startar ett arbete med att implementera rutinen för flerparsmöten och uppdraget planeras bli klart då. Kommunens närvårdsteam arbetar med förebyggande insatser för målgruppen som har eller tror sig ha en neuropsykiatrisk funktionsnedsättning.	AMN, OSN, SCN, ÄLN, KTN, IFN	2020
Stärk det förebyggande arbetet mot ungdomars bruk av alkohol, spel, narkotika och andra droger samt utveckla samverkan med Region Uppsala och polismyndigheten kring barn och ungdomar med missbruksproblem (2019) För att stärka det förebyggande arbetet mot ungdomars bruk av alkohol, spel, narkotika och andra droger så pågår en revidering av det drogpolitiska programmet. Utbildningsnämnden och socialnämnden beslutade i maj om åtgärder för att stärka arbetet mot narkotika samt om uppföljning av narkotikaförekomst. Beslutet innebär bland annat förbättrade rutiner kring orosanmälningar och kompetensutveckling.	SCN, KTN, UBN	
Ta fram en handlingsplan för snabbare etablering samt bättre och jämställd integration (2019) En bakgrundsanalys är genomförd för att fastställa definitioner på nyckelbegrepp. Gottsunda Business har startats som en plattform mellan olika parter som kan främja entreprenörskap och företagande. En utredning är påbörjad för att identifiera vägar att stödja och bidra till validering för olika yrkesgrupper. Under året har samarbetsavtalet med Uppsala universitet reviderats med nya prioriterade insatser.	KS	2020
Öka kännedomen och medvetenheten om barns rättigheter genom att genomföra ett kompetenslyft om barnrätt inom kommunens verksamheter (2018) Kommunen har i samarbete med Barnombudet i Uppsala län tagit fram utbildningsmaterial för olika yrkesgrupper inom kommunen. Materialet finns tillgängligt för verksamheten på intranätet. Där finns även mall för aktivitetsplaner med tydliga steg för kompetenshöjning inom barnrätt. Fler av kommunens nämnder och bolagsstyrelser har rapporterat att de har tagit del av det framtagna utbildningsmaterialet och på olika sätt möjliggjort för medarbetare att öka kännedomen och medvetenheten om barns rättigheter.	Alla	

Kommunfullmäktiges uppdrag		
Uppdrag	Ansvarig	Status
Arbeta för att öka andelen som går och cyklar till förskola, skola och fritidsaktiviteter i vardagen (2019) Uppdraget är färdigt. Under hösten genomförde kommunen en resvaneundersökning. Undersökningen gick ut till alla skolor i Uppsala kommun. Syftet med undersökningen var att få en bild av hur skoleleverna reser till och från skolan under en dag den aktuella perioden. Resultaten kommer att följas upp med en ny undersökning oktober 2020 och åren framåt. Uppsala kommun har under våren 2019 deltagit i framtagande och utformning av nationell cykelkampanj inom ramen för svenska cykelstäder, som syftar till att öka barns cykling till skolan och på fritiden.	GSN, UBN	
Utreda förutsättningar för att säkra den allmänna dricksvattenförsörjningen i Uppsala kommun (2019) En sammanvägd riskbedömning för hela Uppsalaåsen med en strategi för markanvändning i syfte att bevara åsen som vattenreservoar har slutförts. Dessa ligger till grund för nästa steg och arbetet med att ta fram en åtgärdsplan är påbörjat. Ett andra utkast till nödvattenplan är framtagen. Arbeta med bilagor fortgår. Produktionsökningar har testats och genomförs vid Gränby och Bäcklösa vattenverk. Förstudie pågår för renovering av reservvattenverket i Galgbacken. Lokaliseringsutredning för kommunens nästa vattenverk har påbörjats. Kommunen fortsätter utreda Dalälven som möjlig vattenresurs på lång sikt.	KS, Uppsala Vatten	2020
Intensifiera arbetet med att förebygga hedersrelaterat våld och förtryck (2019) Inom kommunens IOP-samarbetet med organisationen TRIS-tjejs rätt i samhället kommer skola, fritid och socialtjänst att erbjudas fortbildning i hedersrelaterat våld och förtryck. Kommunen har under året tagit fram stödmaterial i form webbkurser, digitalt stöd och informationskampanjer. Vidare ska socialtjänsthandläggare erbjudas rådgivning och handledning i anonymiserade individärenden. Arbetet med planen mot hedersrelaterat våld har påbörjats och arbetet kommer att fortsätta under våren 2020 i samverkan med TRIS. En djupanalys och nya körningar av UNG-018 har inletts och vissa resultat har presenterats under mänskliga rättigheter (MR)-dagarna. Analysen i sin helhet kommer att vara färdig vårterminen 2020.	SCN, UBN, OSN, KTN	2020
KVARVARANDE UPPDRAG FRÅN MÅL OCH BUDGET 2018: Med stöd av sociala investeringar särskilt stärka det förebyggande arbetet för barn och unga gällande psykisk ohälsa, ekonomisk utsatthet, skolfrånvaro samt missbruk (2017) Arbetet med barnperspektivet fortsätter och fördjupas successivt. Inom försörjningsstöds-verksamheten pågår Europeiska socialfonden (ESF)-projektet Fokus familjen där ett multikompetent team arbetar med familjer som haft försörjningsstöd under en lång tid i syfte att dessa ska nå egen försörjning eller ta steg närmare arbetsmarknaden. Ansökan om sociala investeringar till Sofiaprojektet beviljades av kommunstyrelsen i april. Projektet ska arbeta med att uppmärksamma barn till missbrukande föräldrar och förbättra stödet både till barn och deras föräldrar	KS, AMN, UBN, SCN, KTN	
att uppdra till kommunstyrelsen och Uppsala Vatten och Avfall AB att se över hur vattenprogrammet kan relatera till och eventuellt inkludera dagvattenprogram och VA-policy enligt förslag i bilaga 14 Beslutsunkten ingick i Uppföljning av program och planer 2018 (KSN-2018-3089) §30 2019-01-28. Uppdraget är något försenat. Uppdatering av vattenprogrammet pågår i samarbetet med gatu- och samhällsmiljönämnden och Uppsala vatten. Vattenprogrammet omarbetas till att följa aktuell struktur för program, implementera andra program som till exempel Dagvattenprogram samt kompletteras med kapitel om ekosystemtjänster.	KS, Uppsala Vatten	2020

Kommunfullmäktiges uppdrag		
Uppdrag	Ansvarig	Status
att uppdra till socialnämnden, omsorgsnämnden, äldre- och utbildningsnämnden och arbetsmarknadsnämnden att träffa en lokal överenskommelse med Region Uppsala om riskbruk, missbruk och beroende Besluts punkten ingick i Överenskommelse gällande riskbruk, missbruk och beroende i Uppsala län (KSN-2018-3777) §59 2019-04-10. Kommunfullmäktige beslutade i november att ingå i en överenskommelse gällande riskbruk, missbruk och beroende för Uppsala län med bland annat övriga kommuner i länet och Region Uppsala. Respektive kommun i länet ska sedan träffa en lokal överenskommelse med Region Uppsala. Denna överenskommelse håller på att tas fram. Mycket fokus ligger på individnära insatser samt behandling och berör därför främst andra sociala nämnder. Beslut om den lokala överenskommelsen förväntas tas under 2020.	UBN, AMN, SCN, OSN, ÄLN	2020
att uppdra till socialnämnden att revidera handlingsplan mot kvinnofridsbränningar, våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck i sin helhet Besluts punkten ingick i Uppföljning av program och planer 2018 (KSN-2018-3089) §30 2019-01-28. Uppdraget är färdigt. Ärendet går till kommunstyrelsen och innebär att handlingsplanen harmoniserar med den plan mot hedersrelaterat våld och förtryck som ska utarbetas.	SCN	
att uppdra till kommunstyrelsen att ta fram förslag på program och handlingsplan för barn och unga i Uppsala kommun med utgångspunkt i Agenda 2030 och barnkonventionen Besluts punkten ingick i ärendet Uppföljning av program och planer 2017 (KSN-2017-3388), § 282 vid kommunfullmäktiges sammanträde 2017-12-11. Uppdraget är färdigt. Kommunfullmäktige beslutade om Program och handlingsplan för Uppsala kommuns barn- och ungdomspolitik i december 2019.	KS	

Redovisning av inriktningsmålets indikatorer

Mål 4. Uppsalas stad och landsbygd ska växa genom ett hållbart samhällsbyggande							
Indikator		Nuvärde			Jämförvärde	Målsättning	Trend
		Totalt	Kvinnor	Män			
4.1	Ohälsotal bland Uppsalas invånare 16-64 år	21	24	17	24	Minska	↘
4.1.a	Genomsnitt för den fjärdedel bostadsområden med lägst ohälsotal	7	-	-	7	Minska skillnad	Skillnad består
4.1.b	Genomsnitt för den fjärdedel bostadsområden med högst ohälsotal	35	-	-	36		
4.2	Upplevd hälsa						
4.2.a	Invånare 18-84 år med bra självskattat hälsotillstånd, genomsnittlig andel de fyra senaste åren	76	74	78	73	Öka	→
4.2.b	Invånare 18-84 år med nedsatt psykiskt välbefinnande, genomsnittlig andel de fyra senaste åren	16	20	12	16	Minska	→
4.2.c	Ungdomar som uppger att de mår bra eller mycket bra, andel	70	61	80	69	Öka	→
4.2.d	Ungdomar som uppger att de mår bra eller mycket bra, andel, som uppger att de har annan könstillhörighet	51	-	-	55	Öka	→
4.3	Invånare 16-84 år som blivit utsatta för kränkande behandling, genomsnittlig andel de fyra senaste åren	22	24	20	28	Minska	~
4.4	Invånare 16-84 år som saknar tillit till andra, genomsnittlig andel de fyra senaste åren	22	24	20	28	Minska	→

Mål 4. Uppsalas stad och landsbygd ska växa genom ett hållbart samhällsbyggande

4.5	Ungdomar som tycker att man kan lita på de flesta människor, andel	55	50	59	53	Öka	-
4.5.a	Ungdomar som bott i Sverige 10 år eller mer	56	52	61	55	Minska skillnad	-
4.5.b	Ungdomar som bott i Sverige 5-9 år	45	49	43	43		
4.5.c	Ungdomar som bott i Sverige mindre än 5 år	40	38	41	36		
4.6	Invånare som någon gång under året erhållit ekonomiskt bistånd, andel	5,0	-	-	5,2	Minska	↗
4.7	Invånare i hushåll med låg inkomst med hänsyn till hushållets storlek och sammansättning, andel	14	-	-	16	Minska	➔
4.7.a	Födda i Sverige 0-19 år	13	-	-	17	Minska	➔
4.7.b	Födda utomlands 0-19 år	45	-	-	56	Minska	↗
4.7.c	Födda i Sverige 20+ år	10	-	-	10	Minska	➔
4.7.d	Födda utomlands 20+ år	45	-	-	30	Minska	↗
4.7.e	Födda i Sverige eller utomlands 65+ år	14	-	-	16	Minska	➔

4.1. Källa: Kolada (N00957). Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner. Nuvärde avser 2018. Uppdateras en gång per år (februari).

4.1a-b. Källa: SCB. Redovisningen är gjord utifrån resultat på nyckelkods nivå 5, som är områden som i genomsnitt innehåller ca 500 boenden. 4.1.a visar medelvärdet för de 25 procent av dessa områden som har de lägsta värdena. 4.1.b visar medelvärdet för de 25 procent av dessa områden som har de högsta värdena. Nuvärde avser 2016. Uppdateras en gång per år (maj). Jämförvärde: avser 2017.

4.2a. Källa: Kolada (U01405), Nationella folkhälsoenkäten. Nuvärde avser 2018. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner. Uppdateras vartannat år (november).

4.2b. Källa: Kolada (U01406), Nationella folkhälsoenkäten. Nuvärde avser 2018. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner. Uppdateras vartannat år (november).

4.2c-d. Källa: Liv och hälsa ung. Avser elever i årskurs 7 och 9 i grundskolan och årskurs 2 i gymnasieskolan. Nuvärde avser 2019 och för c 2017. Jämförvärde: länet totalt. Uppdateras vartannat år (hösten samma år som undersökningen genomförs).

4.3. Källa: Folkhälsomyndigheten, Nationella folkhälsoenkäten. Nuvärde avser 2018. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner. Uppdateras vartannat år (november).

4.4. Källa: Kolada (U01413), Nationella folkhälsoenkäten. Nuvärde avser 2018. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner. Uppdateras vartannat år (november).

4.5. Källa: Liv och hälsa ung. Måttet avser ungdomar i årskurs 7 och 9 i grundskolan och årskurs 2 i gymnasieskolan. Nuvärde avser 2019. Jämförvärde: länet totalt. Frågan är så ny att det inte går att utläsa någon trend. Uppdateras vartannat år (hösten samma år som undersökningen genomförs).

4.6. Källa: Kolada (N31807). Nuvärde avser 2018. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner. Uppdateras en gång per år (augusti).

4.7. och 4.7a-d. Källa: scb.se (excelfil "Andel personer i hushåll med en låg disponibel inkomst per ke, efter födelseregion och kommun") 4.7e. Källa: Kolada (N01401). Indikatorn avser antal personer som bor i hushåll som har en disponibel inkomst per konsumtionsenhet under 60 procent av medianinkomsten för samtliga. Jämförelse: genomsnitt R9-kommuner. Uppgift om kön saknas. Nuvärde avser 2017. Uppdateras en gång per år (februari).

Inriktningsmål 5

Uppsalas invånare ska ha bostad och arbete

Redovisning av kommunfullmäktiges uppdrag

Kommunfullmäktiges uppdrag inom inriktningsmålet löper på enligt plan. Två av uppdragen är färdiga och i övriga pågår arbetet enligt plan. Även samtliga tre kvarvarande uppdrag är färdiga. Följande tabell redovisar statusen för respektive uppdrag.

Kommunfullmäktiges uppdrag		
Uppdrag	Ansvarig	Status
Tillsammans med näringslivets olika aktörer skapa förutsättningar för 2000 nya arbetstillfällen årligen (2019) Kommunstyrelsen har en fortsatt hög prioritet på insatser som främjar förbättrad företagsservice, ökat nyföretagande och tillväxt i befintliga företag. En projektstart av mottagningsfunktion för internationella talanger och utbildning av operatörer i Uppsalas största exportindustri life Science syftar till att stärka kompetensförsörjningen. Sysselsättningsstatistiken visar en konjunkturedgång som blir allt tydligare och indikerar en dämpad tillväxt. Preliminära siffror visar färre än 1000 nya jobb i Uppsala år 2019. Det går att se en konjunkturavmattning sedan mitten av 2017. Även nationell sysselsättningsstatistik visar på en avmattning.	KS	2022
Bidra till ökad tillgång på mark och lokaler i olika prisklasser och lägen för företag som behöver växa eller önskar etablera sig i Uppsala (2017) Kommunen gör strategiska köp av mark enligt en markförvärvsplan. Det pågår ett arbete med att göra mark i olika geografiska lägen tillgänglig för behov inom näringslivet. Nya verksamhetsområden är under planering, bland annat Garverigatan, Västra Librobäck och Främre Boländerna. Fullerö utreds som ett kommande verksamhetsområde. På övergripande nivå pågår arbetet med projektprioritering av pågående och kommande detaljplanearbeten i delgeografier, som ska leda till att företag bättre kan planera för etablering och tillväxt i olika delar av kommunen. Kommunen har särskilda näringslivsansvariga inom detaljplaneverksamheten för att sätta extra fokus på näringslivets behov.	PBN, KS	2021
I samarbete med civilsamhället och näringslivet utveckla ungdomars möjligheter till feriearbete vid fler tillfällen under året än sommaren för att de ska få erfarenheter, kontakter och nätverk inför kommande yrkesliv (2019) Alla ungdomar som avslutade årskurs 9 blev erbjudna ett sommarjobb. Det var totalt sett fler ungdomar som erbjöds sommarjobb genom kommunen 2019 än 2018. Det var däremot färre som valde att sommarjobba 2019. Antal organisationer, föreningar och företag som tagit emot sommarjobbare via kommunen har minskat 2019 jämfört med 2018. Det finns svårigheter att skapa feriejobb även under andra lov än sommarlovet då många arbetsgivare uppger att det är en för kort period för ungdomen att lära sig arbetsuppgifterna. En utredning som omfattar möjligheterna till samarbete med civilsamhället kring feriearbete har påbörjats. Det är elva ungdomar färre 2019 som erbjudits feriearbete annat än under sommarlovet jämfört med 2018.	AMN	2020

Kommunfullmäktiges uppdrag		
Uppdrag	Ansvarig	Status
Etablera lärcentrum med vuxenutbildning, SFI och arbetsmarknadsverksamhet i Gottsunda för att förbättra tillgängligheten med avsikt att särskilt stärka nyanlända kvinnors ställning på arbetsmarknaden (2019) Uppdraget är färdigt. Kommunen har etablerat ett utbildnings- och jobbcenter i Gottsunda med möjligheten att studera vuxenutbildning, svenska för invandrare och studera på distans. Det finns också en barnskötarutbildning på plats. Utbildnings- och jobbcenter har haft över 5 000 spontanbesök under 2019 och nått cirka 1 500 deltagare vid fem rekryteringsmässor som arrangerats. Klart fler kvinnor har lämnat arbetsmarknadsverksamheten till arbete eller studier 2019 jämfört med 2018.	KS, AMN	
I större utsträckning använda kommunens egna sysselsättnings- och arbetsmarknadsverksamheter för intern service (2018) Uppdraget är färdigt. Kommunens verksamheter använder kommunens egna sysselsättnings- och arbetsmarknadsverksamheter på olika sätt för intern service. Det handlar exempelvis om leverans av frukt, drift av café på skolor och vid aktivitetshuset Allis, internpost och att ordna förtäring vid nämndsammanträden. Även verksamheter som rör måltider och städ har tagit emot många personer med arbetsmarknadsinsatser, varav var sjätte person erbjudits anställning.	Alla	
Underlätta ungas etablering på bostadsmarknaden genom fler ungdoms- och studentbostäder samt möjliggöra andra boendelösningar så som kompiskontrakt (2019) Inom ramen för ett nytt bostadsförsörjningsprogram för kommunen kommer bland annat ungas bostadsbehov att kartläggas och möjliga åtgärder att föreslås. Beslut om bostadsförsörjningsprogrammet är planerat till andra kvartalet 2020. Uppsalahem har ett pågående nyproduktionsprojekt (Dansmästaren) med 133 lägenheter riktade mot studenter. Utöver det kommer bolagsstyrelsen under 2020 att utöka antalet ungdomsbostäder i det befintliga beståndet. Uppsala Bostadsförmedling har förmedlat fler ungdomsbostäder 2019 än föregående år. Bolagsstyrelsen för en dialog med hyresvärdar för att möjliggöra kompiskontrakt i den digitala tjänsten. Uppsalahem beslutade under 2019 att införa kompiskontrakt för ungdomar på ett 40-tal prisrimliga bostäder.	KS, PBN, Bostadsförmedlingen, Uppsalahem, UKFAB	2020
Genom innovation och nya lösningar vid byggande och förnyelse av bostäder skapa förutsättningar som bidrar till lägre boendekostnader (2018) Projekt där byggherren har en ambition att åstadkomma låga boendekostnader värderas högt i samband med projektprioritering. Kommunen har inlett ett samarbete med en ankarbyggherre för Östra Sala backe med målet att driva utvecklingen för klimatsmarta hyresrätter med rimliga hyror. I Rosendal har Uppsala kommun anvisat mark till Raw property som gör det möjligt att hålla priset nere för den som flyttar till bostaden. Uppsalahem planerar att bygga typhus i Bäcklösa och utreder möjligheterna att bygga fler typhus för att på så vis minska byggkostnaderna. Uppsalahem utforskar alternativa upphandlingsmodeller, utreder möjligheter till kollektivboende och samnyttjande av ytor och arbetar med investeringsstöd samt kostnadssparande och kundvänliga lösningar vid renoveringar.	KS, PBN, Uppsalahem, UKFAB	2021

Kommunfullmäktiges uppdrag		
Uppdrag	Ansvarig	Status
Utveckla utbudet av bostäder för äldre genom att verka för fler seniorbostäder med gemensamhetslokaler och moderna servicehus. (2019) Kommunen arbetar med en bostads- och lokalförsörjningsplan som utgår från äldres behov av tryggt boende samt lokaler som möjliggör social samvaro. Vilka behov ett modernt äldreboende ska tillgodose håller på att klargöras. Flera initiativ pågår för att stärka samarbetet med byggaktörer som utvecklar bostäder för äldre. Reviderade kriterier för subventionering av trygghetsbostäder är framtagna och planeras antas av äldrenämnden under våren 2020.	ÄLN, KS, PBN	2021
Fortsätta utvecklingen av en egenförvaltd bostadssocial resurs med 2 000 bostäder med tillhörande boendekedja för prioriterade målgrupper för att minska tillfälliga och dyra boendelösningar (2018) Flera av kommunens verksamheter samverkar aktivt kring uppdraget. Kommunen har utvecklat en systematik för att klargöra och säkra behovet av en bostadssocial resurs. En översyn av behovet av skyddat boende för våldsutsatta kvinnor har lett till att kommunen tagit initiativ till att ändra arbetssätt kring skyddat boende. Det förväntas leda till att behoven tillgodoses på ett mer effektivt sätt. Genom att sammanställa behoven av genomgångslägenheter, bostadssociala kontrakt och egna kontakt för samtliga målgrupper skapas förutsättningar för en tydlig boendekedja. Förändringar i boendekedjan för ensamkommande har lett till att ett 40-tal ensamkommande ungdomar gått vidare till genomgångsboende under året. När det gäller arbetet mot hemlöshet fortlöper detta enligt överenskommelsen med Stadsmissionen.	KS, Bostadsförmedlingen, SCN, AMN	2021
Undersök möjligheten att starta ett lärlingscentrum (2019) Det pågår en samverkan kring uppdraget mellan gymnasieskola och vuxenutbildning. Elever fick i december svara på en enkät om att vara lärling. Det finns ett behov av lärande och erfarenhetsutbyte mellan vuxenutbildning och gymnasieskola samt samverkan kring branschkontakter.	UBN	
KVARVARANDE UPPDRAG FRÅN MÅL OCH BUDGET 2018: Öka byggande av flerfamiljshus på landsbygden (2017) Uppdraget är färdigt. Uppsalahem har pågående detaljplanearbete i Storvreta, Länna, Björklinge och Bälänge. För delar av dessa orter överväger kommunen vilka fastigheter som är lämpliga för att bygga gruppbostäder samt vårdboenden. Uppdraget i nuvarande form är färdigt och fångas upp av uppdraget Möjliggöra för fler och mer blandat byggande i tätorterna på landsbygden.	Uppsalahem, KS, PBN	
KVARVARANDE UPPDRAG FRÅN MÅL OCH BUDGET 2018: Genom ökad samordning förkorta den tid det tar för nyanlända att få egen försörjning (2017) Uppdraget är färdigt. De flesta av de nämnder och bolagsstyrelser som anser att de har verksamhet som stödjer uppdraget uppger att de är färdiga. Exempelvis samverkar flera kommunala verksamheter kring att ta fram sätt att förkorta tiden för nyanlända att få en egen försörjning. Kompetensutvecklingsinsatser för ett effektivare mottagande har genomförts. Det pågår ett arbete med familjeguide och boendecoach. Utvecklingen av jobbspår fortsätter och nya rutiner tas fram för att säkerställa heldagsinsatser för alla som läser sfi och har försörjningsstöd. Ensamkommande ungdomar rustas för att klara ett självständigt liv och försörjning. Kommunen erbjuder även flera stödjande insatser för att förstärka integrationen, exempelvis Låna en uppsalabo, utbildningscafé och samverkan med föreningslivet. Kommunstyrelsen arbetar vidare med målgruppen.	Alla	

Kommunfullmäktiges uppdrag		
Uppdrag	Ansvarig	Status
KVARVARANDE UPPDRAG FRÅN MÅL OCH BUDGET 2018: Utifrån strukturella hinder, behov av stöd och samordning samt strategiska utvecklingsområden utveckla stödet till sociala företag (2017) Uppdraget är färdigt. Exempelvis har en handlingsplan för att främja sociala företag tagits fram av berörda nämnder och i dialog med sociala företag och myndigheter. Kommunen har inrättat en mikrofond för sociala företag.	AMN, SCN, OSN, KTN, KS	

Redovisning av inriktningsmålets indikatorer

Mål 5. Uppsalas stad och landsbygd ska växa genom ett hållbart samhällsbyggande							
Indikator		Nuvärde			Jämförvärde	Målsättning	Trend
		Totalt	Kvinnor	Män			
5.1	Färdigställda bostäder per 1000 invånare (genomsnitt senaste tre åren), antal	8,5	-	-	6,0	Öka	↗
5.2	Hyresrätter i bostadsbeståndet, andel	37	-	-	46	Öka	↗
5.3	Genomsnittlig väntetid till särskilt boende för 65- år, antal dagar	33	39	28	55	Minska	↘
5.4	Arbetslösa, andel	4,3	3,8	4,7	-	Minska	→
5.4.a	Genomsnitt för den fjärdedel bostadsområden med lägst arbetslöshet	1,3	-	-	-	Minska skillnad	-
5.4.b	Genomsnitt för den fjärdedel bostadsområden med högst arbetslöshet	9,9	-	-	-		
5.5	Förvärvsarbetande 20-64 år, andel	76	75	77	78	Öka	→
5.5.a	Inrikes födda	81	81	82	83	Minska skillnad	Skillnad minskar
5.5.b	Utrikes födda	62	59	65	62		
5.6	Invånare 17-24 år som varken studerar eller arbetar (UVAS), andel	5,5	4,8	6,3	7,5	Minska	↘
5.7	Lämnat etableringsuppdraget och börjat arbeta eller studera (status efter 90 dagar), andel	51	35	61	45	Öka	↗

5.1. Källa: SCB. Nuvärde avser 2018. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner 2017. Uppdateras en gång per år (mars för Uppsala, december för jämförelsekommuner).

5.2. Källa: SCB. Nuvärde avser 2018. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner 2017. Uppdateras en gång per år (maj).

5.3. Källa: Kolada (U23401). Nuvärde avser 2019. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner. Uppdateras en gång per år (januari).

5.4. Källa: SCB per nyckelkodsområde 5. Nuvärde avser 2018-10-31. Jämförvärde saknas eftersom 2017 baseras på en ny områdesindelning. Det går därför inte att göra detaljerade jämförelser mellan år. Uppdateras en gång per år.

5.5. Källa: SCB. Nuvärde avser 2018. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner. Uppdateras en gång per år (december).

5.6. Källa: Kolada (N02906). Nuvärde avser 2017. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner. Uppdateras en gång per år (oktober).

5.7. Källa: Kolada (N00973). Nuvärde avser 2018. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner. Uppdateras en gång per år (maj).

Inriktningsmål 6

Uppsalas alla barn och elever ska klara sin utbildning, nå sin gymnasieexamen och utmanas i sitt lärande

Redovisning av kommunfullmäktiges uppdrag

Kommunfullmäktiges uppdrag inom inriktningsmålet löper till största delen på enligt plan. Nio uppdrag är färdiga. Inom ett uppdrag är delar av arbetet försenat. I det kvarvarande uppdraget löper arbetet på enligt plan. Följande tabell redovisar statusen för respektive uppdrag.

Kommunfullmäktiges uppdrag		
Uppdrag	Ansvarig	Status
Förbättra kompetensförsörjningen inom förskolan genom vidareutbildning och karriärbyttarspår för medarbetare (2019) Uppdraget är färdigt. Vidareutbildning av medarbetare inom förskolan pågår och former för systematisk kompetensförsörjning inom förskolan är införd.	KS, UBN	
Fortsätta arbetet med att minska barngruppernas storlek i förskolan med målet att alla förskolor ska nå Skolverkets riktmärken (2019) Uppdraget är färdigt. Under 2019 deltog den kommunala förskolan i en nationell satsning för minskade barngrupper i förskolan. Uppsala kommun beviljades statsbidrag för 73 av de 82 förskolor som lämnat ansökan. Den genomsnittliga storleken på barngrupper har sjunkit från 13,2 till 12,7 barn per grupp. Samtidigt har personaltätheten förbättrats något från 5,3 barn per årsarbetare till 5,25 barn per årsarbetare.	UBN	
Utöka verksamheten med förskolebussar och förbättra infrastruktur för målpunkterna och angoringspunkter så att barn kan erbjudas mer utomhuspedagogik och vistelse i naturen (2018) Uppdraget är något försenat. Beslut om att upphandla fler förskolebussar är fattat. Arbetet med att utveckla infrastruktur och angoringspunkter för förskolebussar pågår.	UBN, KS, GSN, Skolfastigheter, Sport- och rekreationsfastigheter	2020
Fortsätta satsningen på tidiga insatser i grundskolans lägre årskurser (2017) Uppdraget är färdigt. Statsbidraget för likvärdig skola ersätter fullt ut statsbidraget för ökad personaltäthet i lågstadiet från och med 2020. Från och med höstterminen 2019 gäller ny lagstiftning som styr garanti för tidiga stödinsatser. Det nya regelverket kring kartläggning av elevernas språkliga medvetenhet och matematiska tänkande tillämpas framåt i alla förskoleklasser. Fokus ligger på att ge eleverna rätt insatser så tidigt som möjligt. Utvecklingsarbetet framåt omfattar bland annat att stärka det förebyggande arbetet och att utforma systematik för att tidigt upptäcka elever i riskzonen för läs och skrivsvårigheter.	UBN	
Riktlinjer för tilläggsbelopp ska tas fram som ger varje barn det stöd som behövs för en fungerande skolgång (2019) Uppdraget är färdigt. Riktlinjer för tilläggsbelopp är beslutade.	UBN, KS	
Intensifiera arbetet med genomförandet av handlingsplan för särbegåvade elever (2018) Uppdraget är färdigt. Utvecklingsgrupper för naturorienterande ämnen anordnas på elevers lediga tid i samverkan med universitetet. En uppdragsutbildning för lärare som undervisar elever som är särskilt begåvade anordnas från hösten 2019.	UBN	
Genomföra en satsning på pulshöjande aktiviteter inom skolan (2019) Uppdraget är färdigt. En satsning genomfördes i sju skolor under 2019. Projektet har avslutats och några skolor fortsätter på eget initiativ.	UBN	

Kommunfullmäktiges uppdrag		
Uppdrag	Ansvarig	Status
Utredda möjligheten att i grundskolan förbättra elevers tillgänglighet till en likvärdig elevhälsa genom till exempel digitala kuratorer (2019) Utredning pågår.	UBN	
Genomlysna elevers möjlighet till simundervisning i skolan (2019) Uppdraget är färdigt. Genomlysningen visar att behovet av simundervisning i dagsläget är tillgodosett. Från läsåret 2019-2020 ges simundervisning i förskoleklass. Simkunnigheten i årskurs 5 följs upp särskilt på huvudmannanivå. Simundervisning sker i Fyrishov, Gottsundabadet samt i Almunge.	UBN	
Initiera en översyn av skolornas ljudmiljöer i syfte att främja studiero och måluppfyllelse (2019) Under 2019 har kunskapen om ljudnivån i skolor stärkts som en del i förberedelser för en större översyn 2020.	UBN, MHN	2020
Förbättra arbetsmiljön i kommunens förskolor och skolor genom att vidta ljuddämpande och stressreducerande åtgärder (2019) Uppdraget är försenat. Arbetet pågår kontinuerligt med åtgärder för att hålla acceptabla ljudnivåer som en del i att uppfylla lagkraven på egenkontroll i lärmiljöer.	Alla	2021
Fortsätta utveckla barn och ungas möjligheter till skapande verksamhet, genom utbyggnad och utveckling av kulturskolverksamheter (2017) Med stöd av medel från Kulturrådet fortsätter satsningen på landsbygdens skolor och skolenheter där det i dagsläget inte finns ordinarie verksamhet.	KTN	2020
Permanent och utöka verksamheten med lärarassistenter så att fler skolor omfattas (2019) Uppdraget är färdigt. Arbetet med utökning av verksamheten med lärarassistenter är slutfört.	UBN	
Genomföra projekt där tre alternativ - supermentorer, utökad elevhälsa och socialsekreterare med placering i skolan – provas (2019) Verksamhet med heltidsmentorer (supermentorer) och socialarbetare med placering på skolor har pågått under hösten och utvärderas under 2020.	UBN, SCN	2020
Arbetsmiljön i grundskola och vuxenutbildning ska anpassas för elever med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (2019) Uppdraget är försenat. För grundskolan rapporteras uppdraget som färdigt. Fortsatt utveckling av arbetsmiljön för elever med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar pågår inom flera områden. Grundskoleverksamheten tillfördes under hösten 4,5 miljoner kronor för att förstärka skolornas arbete. Det har resulterat i både i kompetensutveckling av elevassistenter och lokalanpassningar. Ett ökande antal skolor arbetar med material från Specialpedagogiska skolmyndigheten. Arbetet sker i nära kontakt med myndigheten och projektmedel för ytterligare implementering kommer att sökas. Flera grundskolor arbetar med inkluderande beteendestöd i skolan (IBIS). IBIS är en metod för att skapa trygghet och studiero. Arbetet görs inom ett forskningssamarbete med Uppsala universitet. Arbetet med anpassningar för att säkerställa god arbetsmiljö i vuxenutbildningen vid utbildnings- och jobbcenter i Boländerna pågår men är försenat jämfört med plan.	UBN, AMN	2021
Central rättning av nationella prov ska provas (2019) Seminarier har genomförts i samarbete med universitetet för internt anlitade rättande lärare. Alla gymnasieskolor i kommunal regi deltar.	UBN	
Utred möjligheten att starta en resursskola (2019) Utredning pågår.	UBN	

Kommunfullmäktiges uppdrag		
Uppdrag	Ansvarig	Status
KVARVARANDE UPPDRAG FRÅN MÅL OCH BUDGET 2018: Bygga och förbättra utbildningsmiljöer som är anpassade för barn och personer med funktionsnedsättning samt tar hänsyn till jämställdhetsaspekter (2017) Under 2018 studerades utemiljöer ur ett jämställdhetsperspektiv och resultaten ligger till grund för projektering och underhåll av utemiljöer. En del i pilotprojektet är att ta fram en åtgärdsplan för jämställda utemiljöer. När utbildnings- och jobbcenter etablerades i Boländerna kunde inte de anpassningar som planerats genomföras i den takt som krävdes. Renovering och ombyggnationer har inte löpt på som planerat och därför bedöms delar av uppdraget vara försenat.	KS, UBN, AMN och Skolfastigheter	2021

Redovisning av inriktningsmålets indikatorer

Mål 6. Uppsalas stad och landsbygd ska växa genom ett hållbart samhällsbyggande							
Indikator		Nuvärde			Jämförvärde	Målsättning	Trend
		Totalt	Kvinnor	Män			
6.1	Medelvärdet för andel positiva svar på samtliga frågor i föräldraenkäten, lägeskommun	87	87	86	87	Öka	➔
6.2	Trivsel i skolan	79	78	82	77	Öka	~
6.2.a	Trivsel för barn som har bedömd klinisk psykisk ohälsa	43	38	53	41	Minska skillnad	-
6.2.b	Trivsel för barn som inte har bedömd klinisk psykisk ohälsa	86	84	87	84		
6.3	Grundskoleelever som är behöriga till yrkesinriktade program i gymnasieskolan, lägeskommun, andel	87	88	86	83	Öka	~
6.4	Genomsnittligt meritvärde i grundskolans årskurs 9, 17 ämnen, lägeskommun	242	255	230	228	Öka	~
6.5	Elever med minst B i samtliga ämnen årskurs 9, kommunala skolor, andel	5,6	9,4	2,6	4,5	Öka	➔
6.6	Gymnasieelever med examen inom tre år, lägeskommun, andel	70	75	65	65	Öka	↗
6.7	Elever med minst E i samtliga kurser, avgångselever gymnasieskolan, kommunala skolor, andel	70	77	64	74	Öka	-
6.8	Grundläggande kurser vuxenutbildning, andel godkända	91	93	88	87	Öka	↗
6.9	Gymnasiala teoretiska kurser vuxenutbildning, andel godkända	86	88	82	81	Öka	➔
6.10	Yrkesutbildningar vuxenutbildning, andel godkända	95	94	95	92	Öka	~
6.11	Elever som deltar i musik- eller kulturskola som andel av invånare 7-15 år	11	-	-	17	Öka	↘

6.1. Källa: Egen uppföljning. Nuvärde avser 2019. Jämförvärde: föregående år. Uppdateras en gång per år (maj).

6.2. Källa: Liv och hälsa – ung. Avser ungdomar i årskurs 7 och 9 i grundskolan och årskurs 2 i gymnasieskolan. Nuvärde avser 2017. Jämförvärde: länet totalt. Särredovisningen är för ny för att det ska gå att se trend. Uppdateras vartannat år (hösten samma år som undersökningen genomförs).

6.3. Källa: Kolada (N15424). Nuvärde avser läsåret 2018/19. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner. Från och med år 2016 finns inte elever med okänd bakgrund (tillfälliga personnummer) med i den officiella statistiken. Uppdateras en gång per år (oktober).

6.4. Källa: Kolada (N15504). Nuvärde avser läsåret 2018/19. Från och med år 2016 finns inte elever med okänd bakgrund (tillfälliga personnummer) med i den officiella statistiken. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner. Uppdateras en gång per år (oktober).

6.5. Källa: Egen uppföljning. Nuvärde avser 2019. Jämförvärde: Uppsala 2018. Uppdateras en gång per år (preliminärt augusti, definitivt november).

6.6. Källa: Kolada (N17448). Nuvärde avser läsåret 2018/19. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner. Ökningen består åtminstone delvis av att elever med okänd bakgrund (tillfälliga personnummer) inte längre finns med i den officiella statistiken från och med 2016. Uppdateras en gång per år (december).

6.7. Egen uppföljning. Nuvärde avser 2019. Jämförvärde: Uppsala 2018. Måttet är så nytt att det inte går att utläsa trend. Uppdateras en gång per år (augusti).

6.8. Källa: Egen uppföljning. Nuvärde avser 2018. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner 2017. Uppdateras en gång per år (februari).

6.9. Källa: Egen uppföljning. Nuvärde avser 2018. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner 2017. Uppdateras en gång per år (februari).

6.10. Källa: Egen uppföljning. Nuvärde avser 2018. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner 2017. Uppdateras en gång per år (februari).

6.11. Källa: Kolada (U09810). Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner. Nuvärde avser 2018. Uppdateras en gång per år (juni).

Inriktningsmål 7

Uppsala ska vara en äldrevänlig kommun och invånare med funktionsnedsättning ska uppleva trygghet, frihet och tillgänglighet

Redovisning av kommunfullmäktiges uppdrag

Två av kommunfullmäktiges uppdrag inom inriktningsmålet är färdiga, tre löper på enligt plan, tre är försenade och ett är stoppat. I ett uppdrag sker inte arbetet samordnat mellan ansvariga nämnder. Fem av de sex kvarvarande uppdragen från 2018 är färdiga och det sjätte går enligt plan. Följande tabell redovisar statusen för respektive uppdrag.

Kommunfullmäktiges uppdrag		
Uppdrag	Ansvarig	Status
Pröva möjligheten till samordning för hjälp med och stöd i myndighetskontakter i syfte att underlätta för personer med funktionsnedsättning och deras anhöriga. (2019) Arbetet med uppdraget sker inte samordnat mellan de ansvariga nämnderna. Utbildningsnämnden rapporterar att man kommer att samarbeta med omsorgsnämnden under 2020 men omsorgsnämnden rapporterar att uppdraget är färdigt och att goda samverkansformer mellan mottagningsenheterna upprättats med socialnämnden. Plan- och byggnadsnämnden har stoppat uppdraget eftersom myndigheter under enskilda nämnder inte kan samordna arbetet på grund av sekretess. Kommunstyrelsen har uppmärksammat nämnderna på inkonsekvenserna i rapporteringen.	OSN, UBN, SCN, PBN	
I syfte att skapa fler träffpunkter och möjlighet till anpassad friskvård utreda villkor samt finansiering för möjliga partnerskap med det civila samhället och näringslivet (2019) De flesta utredningar är klara och rapporteringen innehåller istället exempel på olika insatser, till exempel samarbete med föreningar och mellan nämnder. Kommunen avvaktar resultatet av den pågående utredningen om föreningsbidrag och idéburet offentligt partnerskap innan arbetet med nya partnerskap påbörjas.	KS, ÄLN, SCN, OSN, IFN	
Öka möjligheten till inflytande och egenmakt så att stöd och insatser bättre motsvarar behoven (2018) Kommunen ställer frågor om möjligheten till inflytande i olika brukarundersökningar. Resultaten används i utvecklingen av verksamheten. På de äldreboenden som kommunen driver i egen regi arbetar man kontinuerligt med den enskildes delaktighet och inflytande i vardagen och när en ny person flyttar in upprättas en genomförandeplan utifrån individuella behov. Alla hem för vård och boende arbetar med delaktighet i den egna vården. Rekrytering av ställföreträdare med olika kompetenser att matcha mot behoven hos de medborgare som behöver hjälp är viktigt. Kommunen arbetar därför kontinuerligt med att utveckla arbetet med rekrytering av nya ställföreträdare.	ÄLN, OSN, SCN, ÖFN	
Inleda arbete med Region Uppsala för införande av ett lokalt seniorkort (2019) Uppdraget är färdigt. Dialogen med region Uppsala är slutförd och förberedelser för att kunna införa seniorkortet från 1 januari 2021 kommer att pågå under året.	KS, ÄLN	
Se över möjligheten att utöka förenklad biståndsbedömning inom vissa verksamheter för äldre (2019) Uppdraget är något försenat. En utredning är påbörjad. Beslut väntas under våren 2020.	ÄLN	

Kommunfullmäktiges uppdrag		
Uppdrag	Ansvarig	Status
Motverka det digitala utanförskapet hos äldre genom stödinsatser och inled arbetet med att wi-fi blir norm på vård- och omsorgsboenden (2019) Åtgärder för digitala stödinsatser ingår i förslaget till handlingsplan för äldrevänlig kommun. Det pågår redan visst stöd och utbildning för medborgare på träffpunkterna för äldre för att öka kunskaperna kring digitalisering hos den äldre delen av befolkningen. Samverkan sker även med föreningar som erbjuder stödinsatser till äldre kommuninvånare. Nya vård och omsorgsboenden ska ha wi-fi. Hur ambitionen kan nås för befintliga vård och omsorgsboenden är under utredning men den absoluta merparten kan redan leverera wi-fi i lägenheterna, frågan är dock vem som ska stå för kostnaden. För tillgång för besökare och på boendets allmänna ytor behövs någon form av "gästnät". Nästa steg i denna process är politisk förankring.	KS, ÄLN	2021
Verka för en gemensam digital journal i samverkan med Region Uppsala (2019) Uppdraget är stoppat och kommer inte gå att genomföra. En gemensam digital journalföring tillsammans med Region Uppsala är inte möjlig på grund av gällande lagstiftning.	ÄLN, OSN	
Förbättra äldres livskvalitet genom att säkerställa en god måltidsmiljö, när måltider ingår i omsorgen, samt stärka brukarnas inflytande över måltidsituationen (2019) Uppdraget är färdigt. Kommunen har genomfört olika aktiviteter för att säkerställa en god måltidsmiljö och stärka brukarnas inflytande över måltidsituationen. Ytterligare åtgärder kommer att genomföras även framöver. I de verksamheter som bedrivs i egen regi finns olika alternativ av maträtter och kostråd genomförs kontinuerligt. Kommunen kommer att se över riktlinjerna för mat, måltider och nutrition när Region Uppsalas nutritionsrutin är färdig.	ÄLN	
Utred seniorluncher på skolor och privata restauranger (2019) Uppdraget är något försenat. Nämnden har inventerat skolor att göra pilotförsök på och en pilot planeras under våren 2020.	ÄLN	2020
Kostnaden för att sänka färdtjänstavgifterna till samma nivå som kollektivtrafiken ska utredas (2019) Uppdraget är något försenat. Kommunen arbetar med att ta fram kostnader och jämföra kostnadsalternativ. Till att börja med har enkelresor undersökts men fler typer av resor behöver undersökas och analyseras innan ett förslag med eventuell justering av priser kan tas fram.	GSN	2020
KVARVARANDE UPPDRAG FRÅN MÅL OCH BUDGET 2018: Vidareutveckla samverkan och de befintliga resurser som finns för personer med social problematik för att nå bättre effekt (2018) Uppdraget är färdigt. Kommunen prioriterar psykisk hälsa barn och unga upp till 25 år, hälsa och inkludering i arbetslivet samt samordning och stöd för utsatta grupper och samverkar även vid arbetslivsinriktad rehabilitering. Utbildningar inom demens och jämställd biståndsbedömning är genomförda och stöd gällande social problematik har tagits fram.	OSN, IFN, ÄLN, AMN, SCN	
KVARVARANDE UPPDRAG FRÅN MÅL OCH BUDGET 2018: Utveckla fler aktiviteter till unga vuxna i kommunens stads- och landsbygdsdelar (2017) Uppdraget är färdigt. Kommunen satsar framförallt på Gottsunda och genomför insatser för att erbjuda fler ungdomar feriearbete och för att få ungdomar att studera. Kommunen arbetar även för att stärka ungdomarnas uppfattning om området inom ramen för Mötesplats Gottsunda. Kulturnämndens verksamhet inriktas mot unga vuxna i möjligaste mån.	SCN, AMN, KTN, UKFAB, Uppsalahem	

Kommunfullmäktiges uppdrag		
Uppdrag	Ansvarig	Status
KVARVARANDE UPPDRAG FRÅN MÅL OCH BUDGET 2018: Säkra en jämställd biståndsbedömning (2017) Inom flera verksamheter har kommunen olika sätt för att säkra en jämställd biståndsbedömning. Arbetet utvecklas ytterligare med stöd av en nämndövergripande samverkansgrupp.	SCN, AMN, OSN, ÄLN	2019
KVARVARANDE UPPDRAG FRÅN MÅL OCH BUDGET 2018: Skapa trygg och säker hemgång för utskrivningsklara i samarbete med Region Uppsala (2018) Uppdraget är färdigt. Kommunen har utvärderat följsamheten till ny lagstiftning i utskrivningsprocessen och utvecklat utskrivningen från slutenvården.	ÄLN, OSN	
KVARVARANDE UPPDRAG FRÅN MÅL OCH BUDGET 2018: I samverkan med Region Uppsala utveckla och förstärka tidiga insatser mot psykisk ohälsa hos barn och unga (2018) Uppdraget är färdigt. Kommunen arbetar med närvårdssamverkan och har förstärkt ungdomsmottagningarna.	KS, UBN, SCN, OSN	
KVARVARANDE UPPDRAG FRÅN MÅL OCH BUDGET 2018: Utveckla samverkan med Region Uppsala och polismyndigheten kring barn och ungdomar med missbruksproblem Uppdraget är färdigt och fortsatt arbete hanteras inom ramen för andra uppdrag och inom ramen för närvårdssamverkan.	KS, OSN, SCN, KTN, UBN	

Redovisning av inriktningsmålets indikatorer

Mål 7. Uppsalas stad och landsbygd ska växa genom ett hållbart samhällsbyggande							
Indikator		Nuvärde			Jämförvärde	Målsättning	Trend
		Totalt	Kvinnor	Män			
7.1	Medborgarnas uppfattning om det stöd och den hjälp som utsatta personer får i kommunen	47	47	46	49	Öka	➔
7.2	Ej återaktualiserade ett år efter avslutad utredning eller insats, andel						
7.2.a	Barn 0-12 år	63	67	49	71	Öka	➔
7.2.b	Ungdomar 13-20 år	55	57	53	72	Öka	➡
7.2.c	Vuxna med missbruksproblem	67	66	68	64	Öka	➡
7.3	Brukare inom daglig verksamhet som trivs på sin dagliga verksamhet, andel	87	85	89	86	Öka	-
7.4	Brukare som är nöjda med sin äldreomsorg, andel						
7.4.a	Särskilt boende	74	75	72	80	Öka	➔
7.4.b	Hemtjänst	86	85	88	87	Öka	➔
7.5	Personalkontinuitet, antal personal som en hemtjänsttagare möter under 14 dagar, medelvärde	12	-	-	15	Minska	➡
7.6	Kvalitetsaspekter, andel av maxpoäng						
7.6.a	LSS grupp- och serviceboende	74	-	-	78	Öka	~
7.6.b	Särskilt boende äldreomsorg	76	-	-	69	Öka	➔
7.7	Invånare 16-84 år med normalvikt, genomsnittlig andel de fyra senaste åren	53	58	49	44	Öka	➡
7.8	Alkohol-Narkotika-Tobak						
7.8.a	Invånare 16-84 år med riskabla alkoholvanor kommun, andel	19	15	22	15	Minska	➔
7.8.b	Gymnasieungdomar som aldrig druckit alkohol, andel	25	20	29	26	Öka	➔

Mål 7. Uppsalas stad och landsbygd ska växa genom ett hållbart samhällsbyggande							
7.8.c	Gymnasieungdomar som aldrig använt narkotika, andel	85	85	79	84	Öka	➔
7.8.d	Gymnasieungdomar som aldrig har rökt, andel	45	43	48	48	Öka	➔

- 7.1. Källa: Kolada (U30400). Nuvärde avser 2019. Jämförvärde: genomsnitt för deltagande kommuner med över 50 000 invånare. Uppdateras en gång per år (januari).
- 7.2. Källa: Kolada (U33461, U33400, U35409). Nuvärde avser 2019. Jämförvärde: R9-kommunerna. Uppdateras en gång per år.
- 7.3. Källa: Kolada (U28538). Nuvärde avser 2019. Jämförvärde: R9-kommunerna (förutom Gävle och Linköping, som inte lämnat uppgift). Uppdateras en gång per år.
- 7.4. Källa: Kolada (U23471, U21468). Andel som svarat mycket nöjd eller ganska nöjd. Nuvärde avser 2019. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommunerna. Uppdateras en gång per år (oktober).
- 7.5. Källa: Kolada (U21401). Nuvärde avser 2018. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommunerna (förutom Norrköping och Södertälje som inte lämnat uppgift). Uppdateras en gång per år.
- 7.6. Källa: Kolada (U28423, U23432). Nuvärde avser 2018. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommunerna (förutom Norrköping och Örebro som inte lämnat uppgift). Uppdateras en gång per år (januari).
- 7.7. Källa: Folkhälsomyndigheten, Nationella folkhälsoenkäten. Med normalvikt avses BMI 18,5-24,9. Nuvärde avser 2018. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner. Uppdateras vartannat år (november).
- 7.8a. Källa: Kolada (U01404). Nuvärde avser 2018. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommunerna. Uppdateras vartannat år (november).
- 7.8b-d. Källa: Liv och hälsa ung, gymnasieskolan åk 2. Nuvärde avser 2017. Jämförvärde: länet totalt. Uppdateras vartannat år (hösten samma år som undersökningen genomförs).

Inriktningsmål 8

Uppsalas invånare, organisationer och näringsliv ska vara delaktiga i att utforma samhället

Redovisning av kommunfullmäktiges uppdrag

Kommunfullmäktiges uppdrag inom inriktningsmålet löper i de flesta fall på enligt plan. Två uppdrag är försenade utifrån uppdragens tidigare planering och tre uppdrag är färdiga. Av de tillkommande uppdragen löper två på enligt plan och ett är försenat. Följande tabell redovisar statusen för respektive uppdrag.

Kommunfullmäktiges uppdrag		
Uppdrag	Ansvarig	Status
Öka valdeltagande under 2019 i kommande EU-parlamentsval i områden och för grupper med lågt valdeltagande samt verka för ett mer jämlikt valdeltagande (2019) Uppdraget är färdigt. Kommunen drev under våren 2019 projektet Din rösträtt i EU-parlamentsvalet. Projektet fick stöd av Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor och syftade till att öka valdeltagandet i målgrupper med lågt valdeltagande. Valdeltagandet ökade i flera distrikt där det tidigare varit mycket lågt, men gick också tillbaka i några distrikt. Som helhet ökade valdeltagandet i kommunen från 59,9 procent förra valet till 63,2 procent i årets val. Femton demokratiambassadörer med bred språklig kompetens informerade kommuninvånare om varför det är viktigt att rösta och hur en gör. Femton skolbesök genomfördes och nära 800 personer deltog i utbildningsaktiviteter, så kallade valskolor. Tre av demokratiambassadörerna hade egen erfarenhet av funktionsnedsättning. Skriftlig information på flera olika språk fanns tillgängliga i alla vallokaler. Flerspråkiga röstmottagare rekryterades och matchades mot de områden där de språk de talar förekom. En inventering av vallokaler ledde till att flera av de lokaler som använts vid tidigare val byttes ut på grund av att de hade bristande tillgänglighet. Det innebar att samtliga lokaler som användes för röstning som minst nådde upp till minimikraven för tillgänglighet.	KS, VLN	
Utveckla och samordna kommunens synpunktshantering och felanmälan i form av en väg in för medborgare (2019) Uppdraget är försenat. Kontaktcenter påbörjade sin verksamhet under hösten. Dit kan alla som vill kontakta kommunen med synpunkter och felanmälan men också andra frågor vända sig. Kontaktcenter kan nås via besök, telefon eller digitala kanaler. Den gemensamma första ingången kommer bland annat att vara ett formulär på kommunens hemsida där en kan skriva sina synpunkter, göra en felanmälan eller ställa frågor. För att skapa rätt kanaler till kommunen utifrån medborgarens behov påbörjades i december en undersökning där invånare i kommunen tillfrågas om hur de helst vill kunna lämna in åsikter till kommunen och vad de tycker är viktigast när kommunen hanterar åsikterna. Principer som ska vägleda det fortsatta arbetet med synpunktshantering och felanmälan är framtagna. Inom ramen för uppdraget ser kommunstyrelsen över och föreslår revideringar av nuvarande riktlinje för synpunktshantering, felanmälan, avvikelser och servicemätning som gäller alla kommunens nämnder. Tanken är att riktlinjerna även ska gälla bolagen.	KS	

Kommunfullmäktiges uppdrag		
Uppdrag	Ansvarig	Status
Utöka e-tjänster och digitala lösningar för synpunkter, klagomål och frågor, med medborgaren i fokus (2019) Hanteringen av frågor, synpunkter och felanmälningar kräver ett väl fungerande IT-stöd för inlämning, utredning och svar samt statistik och verksamhetsutveckling. Under 2019 har kommunstyrelsen tagit fram en målbild för digital utveckling avseende kontakter med medborgare. En förstudie våren 2019 rekommenderar att kommunen utvecklar en tjänsteplattform/invånarportal. IT-stödet för synpunktshantering och felanmälan behöver vara integrerat med till exempel telefonisystem, kontaktcenterplattform och informationsdatabas för att skapa effektiva flöden i ärendehantering och för att ta ut statistik för verksamhetsutveckling.	KS	2020
Förenkla administration och ansökning av föreningsstöd (2019) Uppdraget är något försenat. I enlighet med handlingsplan för lokal överenskommelse med föreningslivet pågår arbete inom flera områden. Det gäller bland annat arbete med att tydliggöra grundprinciper för föreningsbidrag och se över möjligheten att ta fram enhetliga riktlinjer och bidragsformer. Arbete pågår också för att implementera likställd ärendehantering och återskärning. Förutsättningar för en digital lösning där all information riktad till föreningslivet samlas, föreningar kan söka bidrag, återskärna och ha möjlighet att skicka in frågor undersöks. Möjligheten att skapa en stödfunktion föreningar kan vända sig till för att få råd och stöd i föreningsrelaterade frågor ses över.	KS	2020
Genomföra trygghetsvandringar och medborgardialoger om trygghet för att tillsammans med invånare identifiera möjliga åtgärder för att öka tryggheten (2019) Trygghetsvandringar och dialoger om trygghet genomförs löpande. Under året har vandringar genomförts i resecentrum, Gottsunda och Kvarngärdet tillsammans med bland andra Fastighetsägarföreningen, polis och nattvandrare. Åtgärder som noterades handlade främst om klottersanering, belysning och rensning av vegetation. Uppföljande medborgardialoger om trygghet har hållits vid resecentrum och Gottsunda utifrån de framtagna medborgarlöftena. I Gottsunda har även ett stort antal dialoger genomförts under året i samband med etapp ett i genomförandet av det fastställda planprogrammet, med utveckling av Gottsunda centrum och ny Gottsundaskola.	KS, GSN	2020
Fortsätta medborgardialoger för att tillsammans med invånare göra Uppsala till en äldrevänlig kommun (2019) Uppdraget är färdigt. Medborgardialoger har genomförts, bland annat inom ramen för arbetet med att utveckla en äldrevänlig kommun. Fortsätta medborgardialoger kommer att genomföras inom ramen för handlingsplanen för äldrevänlig kommun samt utifrån uppdraget Arbeta med att öka medborgarnas möjlighet till påverkan genom att ha dialog med fler medborgargrupper och utveckla former för att genomföra medborgardialog på fler språk än svenska.	ÄLN	
Inkludera unga i beslutsprocesser i frågor som rör dem, där samarbetet med elevkårer kan stå som förebild även för andra politikområden (2019) Kommunens dialoger med barn har ökat genom ett kompetenslyft inom barnrätt. Dialoger har genomförts på flera nivåer i arbetet med framtagande av program och handlingsplan för Uppsala kommuns barn- och ungdomspolitik. Program och handlingsplan beslutades av kommunfullmäktige i december 2019. Program och handlingsplan ger förutsättningar för ett fortsatt systematiskt arbete med att inkludera unga i beslutsprocesser. En ny överenskommelse med Uppsala elevkårer och elevråd är tecknad i december 2019. Fokusområdet för 2020 kommer att vara att stärka mindre elevkårer och speciellt elevkårer på skolor med yrkesprogram.	KS, UBN	

Kommunfullmäktiges uppdrag		
Uppdrag	Ansvarig	Status
Ta fram en informationshanteringsplan som utifrån verksamheternas processer stödjer en effektiv, rättssäker och digital informationshantering (2018) Uppdraget är försenat. Arbeta med att ta fram informationshanteringsplaner pågår i hela kommunen. Över hälften av bolagsstyrelserna rapporterar att arbetet färdigt. Flertalet nämnder är försenade jämfört med deras planering på grund av att uppdraget visat sig vara större än vad som först förväntades. De flesta bedömer att arbetet blir färdigt under 2020, vilket också fullmäktige förväntade sig i tidigare uppföljningar under året.	Alla	2021
Utveckla arbetet med brukarrevisioner och andra former av brukarmedverkan vid verksamheternas kvalitetsarbete (2018) Inom omsorgsnämndens verksamhet har föreningen Brukarnas revisionsbyrå i Uppsala län genomfört brukarrevision avseende Personliga ombud i Uppsala län. Resultatet visar att brukare är nöjda med insatsen och att de upplever ett stort egeninflytande. Ett förbättringsområde som framkom var hur kommunen bättre ska nå ut med informationen om insatsen. Föreningen för barn, unga och vuxna med utvecklingsstörning (FUB) driver projektet Ge makten vidare med stöd från Allmänna arvsfonden där kommunen är medsökande. Inom ramen för projektet har utbildning i brukarrevision genomförts och tre brukarrevisioner gjorts hittills. Kommunen kommer att genomföra brukarundersökningar när det gäller barn, ungdomar, vårdnadshavare och vuxna missbrukare och använda resultaten för verksamhetsutveckling.	OSN, SCN	2020
Rättighetsbaserat arbetssätt vidareutvecklas utifrån erfarenheter av pilotprojekt 2018 (2019) Kommunen har under hösten 2019 genomfört introduktionsutbildningar i rättighetsbaserat arbetssätt för chefer och medarbetare. Utbildningarna har kompletterats med ett digitalt metodmaterial som publicerats på kommunens intranät. Informationen om kommunens arbete med mänskliga rättigheter har förbättrats på uppsala.se. Uppsala kommun medverkade på årets mänskliga rättigheter (MR)-dagar i Linköping med egna seminarier och som utställare i syfte att marknadsföra det kommande värdskapet i Uppsala år 2020. Arbeta med att ta fram en ny handlingsplan för arbetet med mänskliga rättigheter pågår.	KS	2020
att kommunstyrelsen får i uppdrag att fatta nödvändiga beslut för övergång till en digital arkivering Beslutspunkten ingick i Övergång till digital arkivering (KSN-2019-0944) §83 KF 2019-05-27. Arbete pågår med att fatta nödvändiga beslut och utarbeta den styrning som krävs.	KS	
att kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen i uppdrag att ta fram en lathund för könsneutralt språk för kommunen Uppdraget är något försenat. Beslutspunkten ingick i ärendet Motion av Mona Camara Sylvan och Tomas Karlsson (båda FI) om avkodning av könsprefix vid politiska förtroendeuppdrag och arbete i offentlig förvaltning (KSN-2016-2361), § 85 vid kommunfullmäktiges sammanträde 2017-03-27. Genomförande av uppdraget är försenat jämfört med ursprunglig plan.	KS	

Kommunfullmäktiges uppdrag		
Uppdrag	Ansvarig	Status
att uppdra till kommunstyrelsen att revidera strategisk plan för IT-utveckling och digitalisering enligt förslag i bilaga 13 och i samband med revideringen byta namn på planen till program för digitalisering Besluts punkten ingick i Uppföljning av program och planer 2018 (KSN-2018-3089) §30 2019-01-28. Uppdraget är något försenat. Arbetet med att ta fram ett nytt program med tillhörande handlingsplan för digital transformation har pågått under större delen av 2019. Arbetet har inneburit ett omfattande beredningsarbete tillsammans med samtliga nämnder och flertalet bolagsstyrelser. Under beredningen har arbetet skiftat fokus från program och handlingsplan till policy och handlingsplan och försenats jämfört med ursprunglig plan. Styrdokumenten förväntas färdigställas under det första halvåret 2020.	KS	2020

Redovisning av inriktningsmålets indikatorer

Mål 8. Uppsalas stad och landsbygd ska växa genom ett hållbart samhällsbyggande							
Indikator		Nuvärde			Jämförvärde	Målsättning	Trend
		Totalt	Kvinnor	Män			
8.1	Valdeltagande i senaste kommunvalet, andel	86	-	-	83	Öka	↗
8.1.a	Förstagångsväljare	86	-	-	80	Öka	↗
8.1.b	Skillnad mellan distrikt med högsta och lägsta deltagande, procentenheter	43	-	-	36	Minska	-
8.2	Ledamöter som lämnat kommunfullmäktige under mandatperioden, antal	4	1	3	-	Minska	-
8.3	Medborgarnas uppfattning om möjligheter till insyn och inflytande (Nöjd-Inflytande-Index)	40	38	42	40	Öka	→
8.4	Gymnasieungdomars uppfattning om att påverka kommunen						
8.4.a	Vill vara med och påverka, andel	26	26	26	25	Öka	→
8.4.b	Tycker att de har möjlighet att framföra sina åsikter till de som bestämmer, andel	16	11	21	16	Öka	→
8.5	Invånare 16-84 år med lågt socialt deltagande, genomsnittlig andel de fyra senaste åren	12	12	13	19	Minska	↘
8.6	Kommunens samarbete med föreningslivet						
8.6.a	Föreningar som anslutit sig till Lokal överenskommelse med föreningslivet, antal	138	-	-	128	Öka	↗
8.6.b	Idéburet-offentliga partnerskap, antal	7	-	-	5	Öka	→

8.1. Källa: Kolada (N05401). Nuvärde avser valet 2018. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommunerna. Uppdateras vart fjärde år.

8.1a Källa: Kolada (U17413). Nuvärde avser valet 2018. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommunerna. Uppdateras vart fjärde år.

8.1b. Källa: SKL, se även Kolada (N05833-N05831). Uppsala har 166 valdistrikt. Nuvärde avser valet 2018. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommunerna. Uppdateras vart fjärde år.

8.2. Källa: Valmyndigheten. Nuvärde avser 2019. Jämförvärde saknas. Uppdateras varje tertiäl.

8.3. Källa: Kolada (U00408). Nuvärde avser 2019. Jämförvärde: genomsnitt för deltagande kommuner med över 50 000 invånare. Uppdateras en gång per år (januari).

8.4. Källa: Liv och hälsa ung, gymnasieskolans åk 2. Nuvärde avser 2018. Jämförvärde: länet totalt. Uppdateras vartannat år (hösten samma år som undersökningen genomförs).

8.5. Folkhälsomyndigheten, Nationella folkhälsoenkäten. Med socialt deltagande menas deltagande i sportevenemang, studiecirkel, konstutställning, fest, m.m. Nuvärde avser 2018. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner. Uppdateras vartannat år (november).

8.6a-b. Källa: Egen uppföljning. Nuvärde avser 2018. Jämförvärde: 2017. Uppdateras årligen.

Inriktningsmål 9

Uppsala kommuns medarbetare ska ha bra arbetsvillkor och kan med hög kompetens möta Uppsala

Redovisning av kommunfullmäktiges uppdrag och kommungemensamma nämndmål

I fem av kommunfullmäktiges uppdrag inom inriktningsmålet löper arbetet på enligt plan. Ett uppdrag är färdigt och fyra uppdrag är försenade. Arbetet med de två gemensamma nämndmålen löper på enligt plan liksom det tillkommande uppdraget. Följande tabell redovisar statusen för respektive uppdrag och nämndmål.

Kommunfullmäktiges uppdrag		
Uppdrag	Ansvarig	Status
Stärka den strategiska och operativa kompetensförsörjningen för kommunen som arbetsgivare med fokus på bristyrken (2019) Uppdraget är försenat. Kommunen samverkar för att erbjuda regionens vuxna medborgare ett relevant utbildningsutbud inom hela vuxenutbildningen. Kommunen har också ett etablerat samarbete med Region Uppsala och Arbetsförmedlingen för att diskutera utbud och eventuella upphandlingar. Samarbetet ska leda till att kursutbudet kompletteras utifrån behov på arbetsmarknaden. För att säkra tillgången på kompetens inom bristyrken kommer kommunen att fortsätta driva utvecklingsgrupper tillsammans med berörda nämnder och verksamheter. Parallellt fortsätter kommunstyrelsen sitt uppdrag att under 2019 producera kommungemensamma modeller och metoder för kompetensförsörjning och kompetensplanering på strategisk, taktisk och operativ nivå. Modellen ska underlätta kompetensplaneringsarbetet för nämnder och bolagsstyrelser. Kompetensförsörjningsarbetets effekter beror även på hur kommunen utvecklar andra områden inom arbetsgivarområdet, till exempel det systematiska arbetsmiljöarbetet och chefs- och ledarutveckling, vilket också pågår. Sammantaget är det många olika processområden som bidrar till kommunens varumärke som en attraktiv arbetsgivare. Under 2019 tog kommunen emot en utmärkelse som Årets employer branding kommun. Motiveringen var att kommunen bedriver ett kontinuerligt arbete med tydliga och starka resultat, och har förmåga att visa på den bredd av möjligheter som kommunen kan erbjuda som arbetsgivare.	KS, AMN	
Förbättra kompetensförsörjningen inom fritidshemmen genom fortbildning och utvecklingsmöjligheter för medarbetare (2019) Under året har cirka 150 tidigare utbildade medarbetare på fritidshem genomgått utbildning. För att ytterligare höja kunskapen om fritidshemmens uppdrag och vikten av likvärdighet i erbjudandet till kommuninnevånarna har nätverk instiftats. Till våren 2020 kommer även fortsättningskurs erbjudas berörda medarbetare. Arbetsmarknadsnämnden har tagit initiativ till en valideringsutbildning enligt Skolverkets yrkespaket för fritidshemspersonal. Förslaget är att en pilotutbildning startar i mars 2020 i vuxenutbildningens regi.	UBN, AMN	2021
I högre utsträckning erbjuda vikarier inom kommunens verksamhet utbildning och validering för att kunna få fast tjänst (2019) Uppdraget är försenat. Kommunstyrelsen har påbörjat arbete med metodstöd. Kartläggning av aktuella tjänsteområden och målgrupper är påbörjad. Eftersom det även finns redan pågående initiativ så sker arbetet i samarbete med övriga nämnder.	KS	

Kommunfullmäktiges uppdrag		
Uppdrag	Ansvarig	Status
Införa obligatorisk språkundervisning i svenska språket för anställda med behov av det inom vård och omsorg (2019) Inom det ESF-finansierade projektet Språkstöd KIVO-C har arbetsmarknadsnämnden erbjudit och genomfört utbildningar av språkombud och språkstödare inom vård och omsorg. Omsorgsnämnden och äldreomsorgsnämnden planerar för mer långsiktiga insatser, inom exempelvis assistans, boenden och hemvård. Behovet av att språkstödande aktiviteter bedöms av båda nämnderna som högst aktuellt framöver.	OSN, ÄLN, AMN	2020
Förbättra företagens villkor i Uppsala med möjlighet till enklare kontakter, ökad ömsesidig förståelse och snabbare handläggning (2019) Berörda nämnder har under året arbetat med klarspråk och att förbättra tillgängligheten till information, via hemsidan och informationsmaterial. Samarbete med Boverket och andra kommuner pågår för att utveckla en mer likartad hantering av bygglovsprocessen. Utbildning har förberetts och genomförs vidare under 2020 på temat Företagsservice, effektiv kommunikation och bemötande. Kundnöjdhet mäts regelbundet för att följa hur kommunens service upplevs. Målet är att identifiera utvecklingspotential inom områden som exempelvis markupplåtelser, bygglovsverksamhet, bostadsanpassning och detaljplaneverksamhet. Generellt är resultaten tillfredsställande i de mätningar som genomförs. Viss nedgång i nöjdheten har dock skett under 2018, sannolikt med anledning av minskad bemanning. Under året har berörda nämnder också bidragit i arbetet med att bygga upp kommunens Kontaktcenter, dit företag kan vända sig för svar på enklare frågor.	KS, GSN, PBN	2022
Intensifiera arbetet med att åtgärda strukturella skillnader på grund av kön (2017) Nämndernas och styrelsernas arbete med strukturella skillnader på grund av kön varierar. Flera nämnder och bolagsstyrelser arbetar redan systematiskt med detta ur ett brett jämställdhetsperspektiv, medan några nämnder och styrelser i huvudsak fokuserar på osakliga skillnader i lön. Kommunstyrelsen har påbörjat ett arbete för att stödja samtliga nämnder och bolagsstyrelser i att ha en beredare ansats i arbetet under 2020.	Alla	2020
Fortsätta satsningen på lärarlönerna samtidigt som möjligheten för utvecklingsmöjligheter stärks. Skolledarnas löneläge ska ses över (2019) Uppdraget är färdigt. Berörda nämnder fortsätter att delta i den nationella lärarlönesatsningen samt arbetar för att nå målet i den kommungemensamma lönepolitiska satsningen inför 2021. Utbildningsnämnden kommer också att fortsätta arbetet som påbörjats med utvecklingsvägar för lärare.	UBN, AMN	
Ta fram åtgärdsprogram för att främja fysisk aktivitet, frisknärvaro och ökade hälsotal bland anställda i Uppsala kommun samt ökad nyttjandegrad av friskvårdsbidraget (2019) Uppdraget är försenat. Nämnden har genomfört en analys och har under året arbetat vidare med utvecklingen av det hälsofrämjande arbetsmiljöarbetet. Syftet är att främja frisknärvaron bland anställda. Arbetet för ökade hälsotal har även intensifierats under året genom att nämnden deltar i och driver ett projekt rörande psykisk hälsa och har ett samverkansavtal med Försäkringskassan med fokus på långtidssjuka. Utredningar visar dock att främjande av fysisk aktivitet inte i sig resulterar i minskad sjukfrånvaro och ökande frisknärvaro. Uppdraget följer inte fullt ut planen då inriktningen har behövt justerats utifrån genomförd utredning och analys.	KS	

Kommunfullmäktiges uppdrag		
Uppdrag	Ansvarig	Status
Identifiera riskgrupper för psykosocial sjukfrånvaro och utifrån det stärka arbetet med hälsofrämjande arbetssätt och hållbar arbetsmiljö för att minska sjukfrånvaro och upplevd negativ stress (2019) Berörda nämnder har identifierat aktuella riskgrupper. Nämnderna samarbetar i ett gemensamt projekt som förväntas resultera i bättre kunskap i frågorna om psykisk ohälsa och en mer effektiv rehabiliteringsmetodik. Nämnderna har olika fokus beroende på verksamhetens unika förutsättningar. Inom utbildningsnämnden handlar åtgärder främst om organisation, bemanning och uppföljning, medan äldre- och barnnämnden fokuserar på systematisk uppföljning av upprepade korttidsfrånvaro. Omsorgsnämnden driver ett pilotprojekt som syftar till att minska korttidsfrånvaron. Arbetet har varit framgångsrikt och metoden ska under 2020 implementeras inom andra verksamheter.	KS, ÄLN, OSN, UBN	2020
Ta fram en plan på hur kommunens utköpskostnader ska minska (2019) Riktlinje för intern rörlighet, bemanning samt övertalighet i Uppsala kommun är under omarbetning och revideras med utgångspunkt från analysen under 2019 och 2020. Syftet är bland annat att skapa bättre förutsättningar för omplacering. Karriärväxling ingår som en del i riktlinjerna. Analys av möjliga förändringsalternativ inklusive kostnader är genomförd.	KS	2020
Ett kulturbärande ledar- och medarbetarskap möjliggör verksamhetsutveckling och medledarskap och allas del i att göra skillnad, arbeta tillsammans och välkomna nyskapande Samordnade insatser kring aktivering av värdegrund samt utveckling av chef och ledarskap har haft stort fokus under 2019. Flera kompetensutvecklingsinsatser för chefer har genomförts under året. Framtidens ledarskap har varit tema för koncernledningen och bildat underlag för rätt fokus framåt – utveckling av ledarprogram och utvecklingsvägar samt att chefsuppgifterna är rimliga och att det finns organisatoriska förutsättningar, inte minst gällande arbetsbelastning. Fortsatt kvalitetssäkring av basutbildning för chefer har skett och fortsätter in i 2020. Ytterligare investering i mentorprogram har skett samt utbildningar i coachande förhållningssätt och facilitering. Under hösten genomfördes kommunkoncernens chefsdag på temat välkomna nyskapande, mod och innovation. Kommunstyrelsen har lanserat en ny kommunövergripande introduktionsprocess för chefer respektive medarbetare, modeller för välfungerande arbetsgrupper och fortsätter utveckla arbetsmetoder och arenor för dialoger mellan chef och medarbetare i linje med det nya samverkansavtalet. Bred förankring sker för att skapa förståelse för metod, teori och varför kommunen behöver ha andra arenor för medskapande dialoger på framtidens arbetsplatser. Många nämnder arbetar med värdegrunden och medarbetarundersökningen. Andra aktiviteter är arbete med effektiva team och verksamhetsanpassade åtgärder för att främja ett aktivt ledar- och medarbetarskap som möjliggör verksamhetsutveckling och medledarskap utifrån kommunens värdegrund.	Alla nämnder	

Kommunfullmäktiges uppdrag		
Uppdrag	Ansvarig	Status
Kommunen ska ha ett hållbart och hälsofrämjande arbetsliv. Alla medarbetare ska ges förutsättningar för att ta eget ansvar för sin arbetsmiljö. Medledarskap är förutsättningen för att alla ska kunna göra skillnad, arbeta tillsammans och välkomna nyskapande. Nämnderna rapporterar över lag att de arbetar aktivt med det systematiska arbetsmiljöarbetet. Ett ledningssystem för det systematiska arbetsmiljöarbetet finns på plats och den årliga uppföljningen av det systematiska arbetsmiljöarbetet visar att det är väl etablerat i hela kommunen. Andra aktiviteter som ingår i arbetet är att arbeta med resultatet från medarbetarundersökningen och dialoger mellan chefer och medarbetare. Kommunstyrelsen stödjer arbetet med förbättringsarbete av ledningssystemet för arbetsmiljö, vilket också inkluderar arbetsmetoder och arenor för dialoger mellan chefer och medarbetare. Under året har arbetat fortsatt med utvecklingen av det hälsofrämjande arbetet där syftet är att främja frisknärvaron bland anställda. Ett hållbart och hälsofrämjande arbetsliv måste alltid bygga på stabila rutiner för det förbyggande och reagerande arbetsmiljöarbetet. För närvarande pågår ett projekt som prövar metodik för att tidigt fånga in medarbetare med psykisk ohälsa. Projektet ska utvärderas för att bedöma om ledningssystemet kan kompletteras med prövade rutiner. Sedan ett par år har kommunstyrelsen även stärkt arbetet med rehabilitering av långtidssjuka. Det ger en snabbare hantering av rehabiliteringsärenden. Inom ramen för hållbart arbetsliv pågår även ett projekt om framtidens utmaningar vad gäller arbetstid. Kravet att jobba längre måste mötas med ett antal möjliggörare som till exempel generationsväxlingstjänster.	Alla nämnder och styrelser	

Redovisning av inriktningsmålets indikatorer

Mål 9. Uppsalas stad och landsbygd ska växa genom ett hållbart samhällsbyggande							
Indikator		Nuvärde			Jämförvärde	Målsättning	Trend
		Totalt	Kvinnor	Män			
9.1	Medborgarnas helhetsbedömning av kommunens verksamheter (Nöjd Medborgar-Index)	56	58	54	58	Öka	~
9.1.a	Boende i centralort	55	-	-	62	Minska skillnad	Skillnad ökar över tid
9.1.b	Boende i annan tätort	60	-	-	54		
9.1.c	Boende utanför tätort	56	-	-	60		
9.2	Medborgarnas uppfattning om kommunens bemötande och tillgänglighet	61	55	49	56	Öka	➔
9.2.a	Boende i centralort	52	-	-	57	Minska skillnad	Skillnad ökar över tid
9.2.b	Boende i annan tätort	60	-	-	51		
9.2.c	Boende utanför tätort	56	-	-	60		
9.3	Företagarnas uppfattning av kommunens service	71	-	-	72	Öka	↗
9.4	Hållbart medarbetarengagemang (HME), totalindex	78	78	76	78	Öka	-
9.5	Index över attraktiva arbetsvillkor	104	-	-	98	Öka	➔
9.6	Sjukfrånvaro kommunalt anställda totalt, procent	6,3	7,1	4,2	6,6	Minska	➔
9.7	Medarbetare som har många frånvarotillfällen under de senaste 12 månaderna (6 eller fler), andel	13	14	8	10	Minska	↘
9.8	Lönegap median kvinnor-median män anställda av kommunen, kr	135	-	-	-33	0	↗

Mål 9. Uppsalas stad och landsbygd ska växa genom ett hållbart samhällsbyggande

9.9	Könsfördelning hos kommunanställda	-	73	27	73	50%	Skillnad minskar över tid
9.9.a	Könsfördelning hos samtliga chefer	-	71	29	71	Andel kvinnor ska minst vara i nivå med könsfördelningen totalt	Skillnad minskar över tid
9.9.b	Könsfördelning hos chefer som leder chefer	-	69	31	64		
9.9.c	Könsfördelning hos chefer som leder medarbetare	-	72	28	72		
9.10	Heltidsanställda månadsavlönade, andel	90	90	91	83	Öka	↗

9.1. Källa: Kolada (U00401). Nuvärde avser 2019. Jämförvärde: genomsnitt för deltagande kommuner med över 50 000 invånare. Uppdateras en gång per år (januari).

9.1a-c. Källa: SCB:s Medborgarundersökning. Nuvärde avser 2019. Jämförvärde: Uppsala 2018. Uppdateras en gång per år (januari).

9.2. Källa: Kolada (U00400). Se 9.1 för detaljer.

9.2a-c. Källa: SCB:s Medborgarundersökning. Se 9.1a-c för detaljer.

9.3. Källa: Kolada (U07451). Nuvärde avser 2018. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner. Uppdateras en gång per år (maj).

9.4. Källa: Kolada (U00200). Nuvärde avser 2019. Uppsala har ännu inte genomfört undersökningen tillräckligt ofta för att det ska gå att se en trend. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner 2018 (utom Linköping och Norrköping som inte lämnat uppgift.). Uppdateras en gång per år.

9.5. Källa: Skandinaviska nyckeltalsinstitutet. Nuvärde avser 2017. Maximal nivå är 180. Jämförvärde: median av deltagande kommuner. Uppdateras en gång per år (april).

9.6. Källa: Kolada (N00090). Nuvärde avser 2018. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner. Uppdateras en gång per år (mars).

9.7. Källa: Egen uppföljning. Nuvärde avser 2019. Jämförvärde 2018. Uppdateras varje tertial.

9.8. Källa: Kolada (N00951). Nuvärde avser 2018. Lönegapet avser skillnad i medianmånadslön mellan kvinnor och män. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner. Uppdateras en gång per år (maj).

9.9. Källa: Egen uppföljning (Heroma/Hypergene). Nuvärde avser 2019. 9.9 a-c Nuvärde avser 2019. Jämförvärde: genomsnitt för andel kvinnor 2015-2017. Uppdateras en gång per år.

9.10. Källa: Kolada (N00206). Nuvärde avser 2018. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner. Uppdateras en gång per år (april).

Kvarvarande uppdrag samt uppdrag som beslutats vid sidan av Mål och budget

Kvarvarande uppdrag från tidigare år

Det finns vissa uppdrag från tidigare Mål och budget som inte finns med i aktuell Mål och budget, men som nämnder och bolagsstyrelser fortfarande rapporterar på. Flera av dessa uppdrag kan kopplas till inriktningsmålen och redovisas i samband med dessa. Följande uppdrag har inte kopplats till inriktningsmålen utan redovisas separat.

Det finns tre sådana uppdrag kvar att rapportera. Ett av uppdragen är färdigt. I ett av uppdragen pågår arbetet enligt plan och ett uppdrag är försenat.

Förklaring till färgmarkeringar:

Blått	Uppdraget är genomfört
Grönt	Arbetet med uppdraget går enligt plan
Gult	Arbetet med uppdraget är inte påbörjat eller löper inte på enligt plan
Rosa	Uppdraget genomförs inte

Kommunfullmäktiges uppdrag		
Uppdrag	Ansvarig	Status
Implementera jämställdhets- och barnperspektivet i styrdokument och beslutsärenden (2016) Uppdraget är färdigt. Ett förslag för beaktandet av barn-, jämställdhets- och andra sociala hållbarhetsperspektiv i beslutsärenden är framtaget. Det testas nu av en grupp handläggare och kommer i början av 2020 att utvärderas inför lansering för alla. Förslaget ska biläggas rutinen för att handlägga ärenden till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige. Implementering av jämställdhets- och barnperspektivet i styrdokument pågår kontinuerligt som en del i det löpande utvecklingsarbetet gällande integrering av styrning och ledning. Översyn av samtliga styrdokument inom området pågår.	KS	
Inleda arbetet med att etablera så kallade halvvägshus i kommunen och arbetet med Bostad först för att skapa goda förutsättningar för människor att lämna missbruk och beroendeproblematik bakom sig (2016) Socialnämnden har en beredskap att starta ett halvvägshus när det finns lämplig lokal för ändamålet. Arbetet med Bostad först pågår. Flera verksamheter inom deltar. Uppsalahem är en viktig samarbetspart. Ett utvecklingsarbete behöver inledas för att förbättra insatsen.	SCN	
En fortsatt utveckling av tydlig information och relevanta jämförelsemått baserade på kvalitetsmätningar, med syftet att underlätta för medborgaren att göra informerade val. (2016) Uppdraget är påbörjat men flyter inte på enligt plan. Arbeta med att utveckla Hitta och jämför är påbörjat men ytterligare styrning och tydliggöranden från kommunstyrelsen behövs för att uppdraget ska kunna slutföras. Uppdraget förväntas vara färdigt 2020.	ÄLN	2020

Uppdrag som lämnats vid sidan av Mål och budget

Uppdrag som lämnas av kommunfullmäktige och kommunstyrelsen till nämnder och styrelser under året följs upp med ett tertials eftersläpning. Det innebär att uppdrag som lämnas januari-april följs upp från och med uppföljningen per augusti, att uppdrag som lämnas maj-augusti följs upp från och med uppföljningen

per helår och att uppdrag som lämnas september-december följs upp från och med apriluppföljningen året efter. På så sätt tar kommunfullmäktige och kommunstyrelsen hänsyn till att det behöver gå en viss tid för att uppdraget hinna verkställas.

Från och med 2019 redovisas dessa uppdrag in under berörda inriktningsmål för att på så sätt tydliggöra hur kommunfullmäktiges och kommunstyrelsens uppdrag till nämnder och styrelser bidrar till fullmäktiges övergripande mål. Följande redovisning avser därför enbart sådana uppdrag som lämnats före år 2019 och som inte var färdigställda vid 2019 års början.

Uppdrag som kommunstyrelsen lämnar till sina förvaltningar och som tidigare redovisats här ingår nu i kommunstyrelsens egen uppföljning.

Av de uppdrag som lämnades under 2017 och 2018 återstår nio stycken att rapportera. Arbetet pågår enligt plan i samtliga uppdrag.

Kommunfullmäktiges uppdrag		
Uppdrag	Ansvarig	Status
att uppdra till Fyrishov AB och utbildningsnämnden att skapa förutsättningar för ett samlat skoluppdrag avseende simkunnighet Beslutspunkten ingick i ärendet Utveckling av bad vid Fyrishov (KSN-2017-1394), § 124 vid kommunfullmäktiges sammanträde 2017-04-24. Utbildningsnämnden har tillsammans med Fyrishov AB tagits fram en beskrivning av dagens organisering av simundervisningen. Respektive skola ansvarar för att det genomförs simundervisning. Ett simtest skall genomföras under perioden augusti-oktober under det år eleven går i årskurs 5. För elever som inte klarar simtestet ges extra simundervisning på Fyrishov med stöd av särskild simlärare. Under läsåret 2018/19 genomförs med stöd av statsbidrag en särskild satsning där alla elever i förskoleklass erbjuds simundervisning vid 5 tillfällen. Fyrishov upplever att det finns en utmaning i samarbetet utbildningsnämndens decentraliserade organisation och arbetssätt. Det gör att centrala och samlade uppdrag för både den kommunala skolan och friskolorna inte upplevs som sammanhållna. Fyrishov upplever en osäkerhet kring vem bolagsstyrelsen ska närma sig för att komma mer effektivt framåt i frågan. I förslaget till Uppsala kommuns Mål och budget för 2020 föreslås en kommunal satsning på simkunskap för elever i föreskoleklass som ska fortsätta den nationella satsningen som genomfördes under läsåret 2018/2019. För att undvika ett glapp mellan föregående läsår, som finansierades med nationella medel, och det nu påbörjade läsåret 2019/2020 som finns med i förslaget till kommande Mål och Budget 2020 har bolagsstyrelsen föreslagit att uppdraget ska påbörjas under hösten 2019.	UBN, Fyrishov	
att uppdra åt samtliga nämnder och bolagsstyrelser att under 2018 arbeta fram egna ledningsplaner inför och vid allvarliga störningar i enlighet med rutin för detta Beslutspunkten ingick i ärendet Ledningsplan inför och vid allvarlig störning (KSN-2017-2895), § 254 vid kommunfullmäktiges sammanträde 2017-11-06. Många nämnder och bolagsstyrelser pekar på att de redan har planer som omfattar allvarliga störningar medan andra rapporterar att arbetet med framtagandet av ledningsplaner har påbörjats.	Alla	
att uppdra till gatu- och samhällsmiljönämnden att beakta motionärens förslag i enlighet med föredragningen i samband med upprustning av torgytan vid kvarteret S:t Per Beslutspunkten ingick i ärendet Motion av Mohammad Hassan (L) om att lägga in periodiska systemet som installation på gågatan i Uppsala (KSN-2015-1696), § 56 vid kommunfullmäktiges sammanträde 2017-02-27. Gatu- och samhällsmiljönämnden inväntar ombyggnation av Celsiustorget.	GSN	

Kommunfullmäktiges uppdrag		
Uppdrag	Ansvarig	Status
Handlingsplan mot kvinnofridskränkningar och våld i nära relationer, KSN-2016-0315 (KF 2016-09-05) I linje med handlingsplanen mot kvinnofridskränkningar och våld i nära relationer har en rad insatser gjorts. Hedersrelaterat våld och förtryck har kartlagts i Uppsala kommuns årskurs 9. Tillsammans med länsstyrelsen har Uppsala kommun arrangerat konferenser om hedersrelaterat våld, könsstämpning, prostitution och trafficking. Försörjningsstöd har utbildats i ekonomiskt och hedersrelaterat våld. Vidare har strateg och utvecklingsledare lett en webbkurs i våld i nära relationer.	SCN	
att uppdra till socialnämnden att revidera Drogpolitiskt program med inriktningen att komplettera programmet med förebyggande insatser för fler typer av beroenden så som till exempel spel, samt att genom framtagandet av en handlingsplan förtydliga roller Beslutsunkten ingick i ärendet Uppföljning av program och planer 2017 (KSN-2017-3388), § 282 vid kommunfullmäktiges sammanträde 2017-12-11. Arbetet med en tidsplan för revidering är påbörjat.	SCN	
att socialnämnden ska rapportera om satsningen till kommunstyrelsen i ordinarie delårsuppföljning Beslutsunkten ingick i Ansökan om medel för social investering Förbättra för barn i familjer med missbruk – Insats Sofia (KSN-2018-0690) vid kommunstyrelsens sammanträde 2018-04-11. En projektledare är anställd och projektet startade 1 september 2018 och kommer att pågå till 31 augusti 2021.	SCN	2021
att uppdra till Fyrishov AB att till Uppsala Stadshus AB återkomma med beräknad investeringsutgift för entrélösning Beslutsunkten ingick i ärendet Utveckling av bad vid Fyrishov (KSN-2017-1394), § 124 vid kommunfullmäktiges sammanträde 2017-04-24. Bolagsstyrelsen förbereder en arkitekttävling som kommer att genomföras under 2019/2020. Första steget kommer att belysa stadsbyggnadsperspektivet och anläggningen som helhet, där ett delmoment är utredning av den nya entrébyggnaden. Arbeta med framtagande av tävlingsprogram pågår. Tävlingen startade med inbjudan till prequalificering i december 2019 och kommer att pågå till sommaren 2020.	Fyrishov	
att uppdra till Uppsala Vatten och Avfall AB att ta fram en VA-plan inklusive en dagvattenplan i samarbete med berörda förvaltningar Beslutsunkten ingick i Planeringsunderlag för vatten- och avloppsförsörjning (KSN-2015-1310) § 80 vid kommunfullmäktiges sammanträde 2018-04-23. Arbetet pågår enligt plan och är beroende av att Vattenprogrammet beslutas.	Uppsala Vatten	
att återkomma till kommunstyrelsen med en utförlig utvärdering av satsningen inom ramen för sociala investeringar Beslutsunkten ingick i handlingsplan för Gottsunda och Valsätra (KSN-2018-0108) vid kommunstyrelsens sammanträde 2018-02-07. Uppsalahem driver satsningen Mötesplats Gottsunda inom ramen för sociala investeringar. Mötesplatsens aktiviteter har under hösten utvärderats med goda resultat. Antalet besökare har ökat från första till andra året med 80 procent och totalt har 38 ungdomar och unga vuxna anställts. Den upplevda tryggheten i Gottsunda enligt Uppsalahems NKI har ökat från 2017 till 2019, något Mötesplats Gottsunda kan vara en bidragande faktor till. Mötesplats Gottsunda fortsätter drivas inom ramen sociala investeringar fram till och med 2020-05-31, och övergår därefter till att drivas inom Uppsalahem Distrikt Södra under juni-december 2020. Löpande rapportering om Mötesplats Gottsunda genomförs också inom ramarna för handlingsplanen för Gottsunda/Valsätra.	Uppsalahem	

Översikt av måluppfyllelse för inriktningsmål och uppdrag

Nämnders rapportering av mål och uppdrag													
Mål och uppdrag	KS	GSN	MHN	NGN	PBN	AMN	UBN	OSN	SCN	ÄLN	IFN	KTN	Total
Mål 1 Uppsala ska ha en jämställd och hållbar ekonomi													
I samarbete med övriga parter förstärka näringslivsutvecklingen utifrån intentionerna i näringslivsprogrammet (KS)	2021												2021
Identifiera tillgångar för möjlig avyttring för att lösa finansiering samtidigt som kommunen stärker soliditeten (KS och fastighetsbolagen)													
Samordna användning och marknadsföring av lokaler, mark och anläggningar för ökad tillgänglighet för föreningar och andra grupper med behov och därigenom öka nyttjandegraden och intäkterna till kommunkoncernen (KS, IFN, Fyrishov, Sport- och rekreationsfastigheter och Skolfastigheter)	2020												
Fortsätta att utveckla kommunkoncernens förmåga att ställa sociala och miljömässiga krav vid upphandling (KS)	2020												2020
Inrätta ett upphandlingsråd (KS)													
Utvärdera och utveckla arbetet med den sociala investeringsfonden samt riktlinje för sociala investeringar i syfte att lyfta in idrott- och friluftsliv (KS)	2020												2020
Att som komplement överväga alternativet att hyra lokaler på långa kontrakt istället för att kommunkoncernen bygger och äger själv, utifrån vad som är mest ekonomiskt fördelaktigt (Skolfastigheter, Parkeringsbolaget och KS)	2020												2020
Ta fram en strategi för att arbeta med koncept vid nyproduktion av skolor (Skolfastigheter, UBN, KS)													
Utveckla den strategiska lokalförsörjningen för att möjliggöra ökad nyttjandegrad samt över tid sänkta kostnader i kommunkoncernen (KS)													
Inrätta en mikrofond för sociala företag (KS)													
I samarbete med UKFAB möjliggöra för extern marknadsaktör att utveckla Störvreta centrum (KS)													
Genomföra en koncernövergripande kartläggning hur resurser fördelas mellan män och kvinnor senast 2022 i syfte att uppnå en jämställd resursfördelning (Alla)	2022				2022	2020		2022		2022	2020	2021	2022

Nämnders rapportering av mål och uppdrag														
Mål och uppdrag	KS	GSN	MHN	NGN	PBN	AMN	UBN	OSN	SCN	ÄLN	IFN	KTN	VLN	Total
Mål 2 Uppsala ska vara tryggt och attraktivt att leva, verka och vistas i														
Stärk arbetet med att förebygga och förhindra social oro samt öka tryggheten (Alla)	2020									2022				

Nämnders rapportering av mål och uppdrag														
Mål och uppdrag	KS	GSN	MHN	NGN	PBN	AMN	UBN	OSN	SCN	ÄLN	IFN	KTN	VLN	Total
Mål 4 Uppsala ska vara jämlikt och inkluderande med goda förutsättningar för folkhälsa och livskvalitet														
Utveckla en äldrevänlig kommun inom ramen för WHO:s nätverk (Alla)										2022				2022
Utveckla Uppsalamodellen inom mark- och exploatering för att stärka den sociala hållbarheten och arbetsmarknaden (KS och AMN)	2021													2021
Ta fram handlingsplan i syfte att förbättra ungas psykiska hälsa samt stärka samordningen mellan Uppsala kommun, Region Uppsala och Upplandsstiftelsen (KS)	2020													2020
Fortsätta utvecklingen av främjande, förbyggande och tidiga insatser för barn och unga, bland annat genom att utöka Uppsala ungdomsjours arbete mot barn i lägre åldrar (KS, UBN, AMN, SCN, OSN, KTN och IFN)	2020										2020	2020		2020
Utveckla barn- och ungas möjligheter att utöva och uppleva kultur och natur i skolan och under den fria tiden. Bland annat genom kultur- och naturgaranti (KTN, UBN, Stadsteatern och UKK)												2021		2021
Samarbeta med Uppsalas föreningsliv för att erbjuda sportis och kulturis som ett komplement till fritids (IFN, UBN och KTN)											2020	2020		2020
Utreda möjligheten för fler fritidsbanker och ett parasportotek. (IFN)											2020			2020
Utveckla det förbyggande arbetet för att främja psykisk hälsa (AMN, OSN, SCN, ÄLN, KTN och IFN)						2020								2020
Stärkt det förebyggande arbetet mot ungdomars bruk av alkohol, spel, narkotika och andra droger samt utveckla samverkan med Region Uppsala och polismyndigheten kring barn och ungdomar med missbruksproblem (SCN, KTN och UBN)														
Ta fram en handlingsplan för snabbare etablering samt bättre och jämställd integration (KS)	2020													2020
Öka kännedomen och medvetenheten om barns rättigheter genom att genomföra ett kompetenslyft om barnrätt inom kommunens verksamheter (Alla)														
Arbeta för att öka andelen som går och cyklar till förskola, skola och fritidsaktiviteter i vardagen (GSN och UBN)														
Utreda förutsättningar för att säkra den allmänna dricksvattenförsörjningen i Uppsala kommun (KS och Uppsala vatten)	2020													2020
Intensifiera arbetet med att förebygga hedersrelaterat våld och förtryck (SCN, UBN, OSN och KTN)												2020		2020

[illegible]

[illegible][illegible]

[illegible][illegible]

[illegible][illegible][illegible]

Gemensamma nämnder – räddningsnämnden och överförmyndarnämnden

Uppsala är värdkommun för två nämnder som är gemensamma med andra kommuner: räddningsnämnden (RÄN) gemensam med Tierp och Östhammar, och överförmyndarnämnden (ÖFN) gemensam med samtliga kommuner i Uppsala län: Uppsala, Tierp, Östhammar, Knivsta, Älvkarleby, Heby, Enköping och Håbo. Nämnderna styrs gemensamt av de kommuner som samarbetar och de knyter an till mål och uppdrag i enlighet med vad samarbetskommunerna kommit överens om.

Gemensamma nämnders rapportering av mål och uppdrag		
Mål och uppdrag	RÄN	ÖFN
Mål 1. Uppsala kommun ska ha en jämställd och hållbar ekonomi		
Genomföra en koncernövergripande kartläggning hur resurser fördelas mellan män och kvinnor senast 2022 i syfte att uppnå en jämställd resursfördelning (Alla)	2020	
Mål 2. Uppsala ska vara tryggt och attraktivt att leva, verka och vistas i		
Stärk arbetet med att förebygga och förhindra social oro samt öka tryggheten (Alla)		
Beakta näringslivsperspektivet i kommunala beslut (Alla)		
Mål 3. Uppsalas stad och landsbygd ska växa genom ett hållbart samhällsbyggande		
Aktivt och strategiskt arbeta med digital utveckling och innovation, genom bland annat testbäddar, för att utveckla den egna verksamheten, stärka klimatarbetet och skapa ett smart och hållbart Uppsala (Alla)		
Öka andelen förnybar energi och öka takten i arbetet med energieffektivisering och energisparande (Alla)		
Mål 4. Uppsala ska vara jämlikt och inkluderande med goda förutsättningar för folkhälsa och livskvalitet		
Öka kännedomen och medvetenheten om barns rättigheter genom att genomföra ett kompetenslyft om barnrätt inom kommunens verksamheter (Alla)		
Mål 5. Uppsalas invånare ska ha bostad och arbete		
I större utsträckning använda kommunens egna sysselsättnings- och arbetsmarknadsverksamheter för intern service (Alla)		
Mål 7. Uppsala ska vara en äldrevänlig kommun och invånare med funktionsnedsättning ska uppleva trygghet, frihet och tillgänglighet		
Öka möjligheten till inflytande och egenmakt så att stöd och insatser bättre motsvarar behoven (ÄLN, OSN, SCN och ÖFN)		
Mål 8. Uppsalas invånare, organisationer och näringsliv ska vara delaktiga i att utforma samhället		
Ta fram en informationshanteringsplan som utifrån verksamheternas processer stödjer en effektiv, rättssäker och digital informationshantering (Alla)		
Mål 9. Uppsala kommuns medarbetare ska ha bra arbetsvillkor och kan med hög kompetens möta Uppsala		
Intensifiera arbetet med att åtgärda strukturella löneskillnader på grund av kön (Alla)		

Bilaga 2 Nationella nyckeltal för Agenda 2030

År 2015 antog FN:s medlemsländer Agenda 2030 som innehåller de 17 Globala målen för hållbar utveckling. Rådet för främjande av kommunala analyser (RKA) har i samverkan med kommuner tagit fram ett urval av nyckeltal som stöd för kommuners genomförande av Agenda 2030. En interaktiv presentation av nyckeltalen går att hitta i kommundatabasen Kolada (www.kolada.se). Här följer en sammanfattning av statusen för dessa nyckeltal för Uppsala kommun, så långt nyckeltalen har uppdaterats i februari 2019. Där det finns möjlighet att särredovisa kvinnor och män görs en sådan särredovisning. För en närmare beskrivning av nyckeltalet hänvisas till www.kolada.se.

Nyckeltalens värden har färgmarkerats för att illustrera hur Uppsalas status ligger till i förhållande till övriga Sverige. För varje nyckeltal rangordnas alla kommuner/landsting efter sina resultat, och de bästa resultaten får grön färg, de sämsta får röd färg och de i mitten får gul färg. Saknas data på något nyckeltal visas det med grå färg.

Grönt	Kommunen är bland de bästa 25 procenten bland kommuner
Gult	Kommunen är bland de mittersta 50 procenten bland kommuner
Rosa	Kommunen är bland de sämsta 25 procenten bland kommuner
Grått	Det finns ingen data för kommunen

Tänk på att färgsättningen visar om en kommun har bra eller dåliga resultat jämfört med andra. Den talar inte om ifall resultaten är bra eller dåliga. En kommun kan ha dåliga resultat jämfört med andra trots att resultatet egentligen är bra (och vice versa).

Kort sammanfattning av nyckeltalens utfall

Uppsala är i betydligt högre grad bland de bästa 25 procenten än de sämsta 25 procenten om man ser till nyckeltalens utfall. Uppsalas styrkor ligger främst i hög tillväxt, god folkhälsa, låga utsläpp av växthusgaser, bra återvinning, hög jämställdhet och en bra försörjningskvot. Samtidigt finns det några svagheter, främst kring ekonomisk jämlikhet, lägstanivå för valdeltagande, fjärrvärmeproduktion av förnybara energikällor, grundvattenstatus och svenska för invandrare.

Mål 1 Ingen fattigdom

Fattigdom omfattar fler dimensioner än den ekonomiska. Fattigdom innebär bl.a. även brist på frihet, makt, inflytande, hälsa, utbildning och fysisk säkerhet.

	2015	2016	2017	2018	2019
Invånare 0-19 år i ekonomiskt utsatta hushåll, andel Totalt	8,5	8,3	9,4		
Vuxna biståndsmottagare med långvarigt ekonomiskt bistånd, andel av befolkningen Totalt	1,4	1,5	1,7	1,8	
Vuxna biståndsmottagare med långvarigt ekonomiskt bistånd, andel av befolkningen Män	1,4	1,5	1,7	1,8	
Vuxna biståndsmottagare med långvarigt ekonomiskt bistånd, andel av befolkningen Kvinnor	1,5	1,5	1,7	1,8	

Mål 2 Ingen hunger

Avskaffa hunger, uppnå tryggad livsmedelsförsörjning och förbättrad nutrition samt främja ett hållbart jordbruk.

	2015	2016	2017	2018	2019
Invånare med fetma, andel Totalt	11	12	14	11	
Invånare med fetma, andel Män	11	12		11	
Invånare med fetma, andel Kvinnor	12	12		11	
Ekologiskt odlad åkermark, andel Totalt	19	18	20	22	

Mål 3 Hälsa och välbefinnande

Säkerställa hälsosamma liv och främja välbefinnande för alla i alla åldrar.

	2015	2016	2017	2018	2019
Medellivslängd kvinnor, år Totalt	84,5	84,8	85,0	85,2	
Medellivslängd män, år Totalt	81,5	81,6	81,7	81,8	
Långtidssjukskrivna med psykiska sjukdomar och syndrom samt beteendestörningar, andel Totalt	46,5	50,1	49,0	51,2	
Långtidssjukskrivna med psykiska sjukdomar och syndrom samt beteendestörningar, andel Män	39,4	45,4	43,7	43,3	
Långtidssjukskrivna med psykiska sjukdomar och syndrom samt beteendestörningar, andel Kvinnor	50,1	52,3	51,7	55,0	
Fallskador bland personer 65+, 3-årsm, antal/100 000 inv Totalt	2 998	2 966	2 917	2 973	
Fallskador bland personer 65+, 3-årsm, antal/100 000 inv Män	2 403	2 334	2 330	2 301	
Fallskador bland personer 65+, 3-årsm, antal/100 000 inv Kvinnor	3 482	3 483	3 400	3 528	
Antibiotikaförsäljning kommun, recept/1000 inv Totalt	314,6	305,0	280,4	269,1	
Antibiotikaförsäljning kommun, recept/1000 inv Män	259,6	249,2	228,6	218,1	
Antibiotikaförsäljning kommun, recept/1000 inv Kvinnor	368,0	359,2	330,9	318,9	

Mål 4 God utbildning för alla

Säkerställa en inkluderande och likvärdig utbildning av god kvalitet och främja livslångt lärande för alla.

	2015	2016	2017	2018	2019
Elever i år 9 som är behöriga till yrkesprogram, hemkommun, andel Totalt	89,2	92,0	87,5	88,7	87,9
Elever i år 9 som är behöriga till yrkesprogram, hemkommun, andel Män	88,1	91,1	86,1	87,9	86,7
Elever i år 9 som är behöriga till yrkesprogram, hemkommun, andel Kvinnor	90,3	93,0	88,9	89,6	89,3
Elever i år 9: Jag känner mig trygg i skolan, positiva svar, andel Totalt		87,4		84,5	
Elever i år 9: Jag känner mig trygg i skolan, positiva svar, andel Män				86,0	
Elever i år 9: Jag känner mig trygg i skolan, positiva svar, andel Kvinnor				84,3	
Gymnasieelever med examen inom 4 år, hemkommun, andel Totalt	70,9	69,9	72,6	74,6	72,7
Gymnasieelever med examen inom 4 år, hemkommun, andel Män	67,4	65,4	69,6	70,4	69,5
Gymnasieelever med examen inom 4 år, hemkommun, andel Kvinnor	74,9	74,8	75,7	79,3	76,1
Elever på SFI som klarat minst två kurser på studievägen av nybörjare två år tidigare, andel Totalt	39	35	36	38	
Elever på SFI som klarat minst två kurser på studievägen av nybörjare två år tidigare, andel Män	34	34	32	38	
Elever på SFI som klarat minst två kurser på studievägen av nybörjare två år tidigare, andel Kvinnor	44	37	41	37	

Mål 5 Jämställdhet

Uppnå jämställdhet och alla kvinnors och flickors egenmakt.

	2015	2016	2017	2018	2019
Heltidsarbetande månadsavlönade, kommun, andel Totalt	63	64	67	69	
Heltidsarbetande månadsavlönade, kommun, andel Män	76	76	77	80	
Heltidsarbetande månadsavlönade, kommun, andel Kvinnor	59	60	64	64	
Föräldrapenningdagar som tas ut av män, andel av antal dagar Totalt	30,1	30,4	31,9	31,8	33,0
Kvinnors mediannettoinkomst som andel av mäns mediannettoinkomst, andel Totalt	81,5	81,9	82,0		
Kvinnors mediannettoinkomst som andel av mäns mediannettoinkomst, kommunalt anställda, andel Totalt	98,9	100,4	100,4	100,5	

Mål 6 Rent vatten och sanitet

Säkerställa tillgången till och en hållbar förvaltning av vatten och sanitet för alla.

	2015	2016	2017	2018	2019
Vattentäkter med vattenskyddsområde, andel					
Sjöar med god ekologisk status, andel	31,8	31,8			
Vattendrag med god ekologisk status, andel	8,2	8,2			
Grundvattenförekomster med god kemisk och kvantitativ status, andel	94,7	94,7			

Mål 7 Hållbar energi för alla

Säkerställa tillgång till ekonomiskt överkomlig, tillförlitlig, hållbar och modern energi för alla.

	2015	2016	2017	2018	2019
Elavbrott, genomsnittlig avbrottstid per kund (SAIDI), minuter/kund		44,8	29,3	45,1	
Fjärrvärmeproduktion av förnybara energikällor på värmeverk inom det geografiska området, andel		42	44		
Slutanvändning av energi totalt inom det geografiska området, MWh/inv	22	22	22		

Mål 8 Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt

Verka för varaktig, inkluderande och hållbar ekonomisk tillväxt, full och produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor för alla.

	2015	2016	2017	2018	2019
Bruttoregionalprodukt (BRP), tkr/inv Totalt	475,9	483,1	516,1		
Långtidsarbetslöshet 25-64 år, andel av bef. Totalt	2,3	2,5	2,8	2,8	2,6
Långtidsarbetslöshet 25-64 år, andel av bef. Män	2,7	2,8	3,2	3,0	2,7
Långtidsarbetslöshet 25-64 år, andel av bef. Kvinnor	2,0	2,1	2,4	2,5	2,5
Invånare 17-24 år som varken arbetar eller studerar, andel Totalt	6,1	6,1	5,5		
Invånare 17-24 år som varken arbetar eller studerar, andel Män	6,9	6,9	6,3		
Invånare 17-24 år som varken arbetar eller studerar, andel Kvinnor	5,4	5,3	4,8		

Mål 9 Hållbar industri, innovationer och infrastruktur

Bygga motståndskraftig infrastruktur, verka för en inkluderande och hållbar industrialisering samt främja innovation.

	2015	2016	2017	2018	2019
Tillgång till bredband om minst 100 Mbit/s, andel Totalt	81,9	87,1	89,2	89,8	
Företagsklimat enl. Öppna jämförelser (Insikt) - Totalt, NKI Totalt		67	68	71	
Befolkning i kollektivtrafikhärläge, andel Totalt	89,2	89,2	89,0		
Befolkning i kollektivtrafikhärläge, andel Män	88,6	88,7	88,5		
Befolkning i kollektivtrafikhärläge, andel Kvinnor	89,7	89,7	89,5		

Mål 10 Minskad ojämlikhet

Minska ojämlikheten inom och mellan länder.

	2015	2016	2017	2018	2019
Ginikoefficient, index Totalt	0,446	0,441	0,442		
Ginikoefficient, index Män	0,450	0,445	0,445		
Ginikoefficient, index Kvinnor	0,431	0,427	0,429		
Invånare 16-84 år med avsaknad av tillit till andra, andel Totalt	24	23		22	
Invånare 16-84 år med avsaknad av tillit till andra, andel Män	25	24		20	
Invånare 16-84 år med avsaknad av tillit till andra, andel Kvinnor	23	23		24	
Lämnat etableringsuppdraget och börjat arbeta eller studera (status efter 90 dagar), andel Totalt	35	34	28	51	
Lämnat etableringsuppdraget och börjat arbeta eller studera (status efter 90 dagar), andel Män	43	43	34	61	
Lämnat etableringsuppdraget och börjat arbeta eller studera (status efter 90 dagar), andel Kvinnor	24	20	20	35	
Brukarbedömning daglig verksamhet LSS - Brukaren får bestämma om saker som är viktiga, andel Totalt			74	57	74
Brukarbedömning daglig verksamhet LSS - Brukaren får bestämma om saker som är viktiga, andel Män			75	75	73
Brukarbedömning daglig verksamhet LSS - Brukaren får bestämma om saker som är viktiga, andel Kvinnor			76		85

Mål 11 Hållbara städer och samhällen

Göra städer och bosättningar inkluderande, säkra, motståndskraftiga och hållbara.

	2015	2016	2017	2018	2019
Demografisk försörjningskvot Totalt	0,63	0,64	0,64	0,65	
Demografisk försörjningskvot Män	0,62	0,62	0,63	0,64	
Demografisk försörjningskvot Kvinnor	0,64	0,65	0,66	0,66	
Trångboddhet i flerbostadshus, enligt norm 2, andel Totalt	15,2	15,3	15,8	15,6	
Trångboddhet i flerbostadshus, enligt norm 2, andel Män	16,0	16,2	16,8	16,5	
Trångboddhet i flerbostadshus, enligt norm 2, andel Kvinnor	14,5	14,4	14,9	14,8	
Utsläpp till luft av kväveoxider (NOx), totalt, kg/inv Totalt	7,4	7,3	7,1		
Utsläpp till luft av PM2.5 (partiklar <2.5 mikrom). kg/inv Totalt	0,78	0,79	0,77		

Mål 12 Hållbar konsumtion och produktion

Säkerställa hållbara konsumtions- och produktionsmönster.

	2015	2016	2017	2018	2019
Insamlat hushållsavfall totalt, kg/person	436	430	417	409	
Hushållsavfall som samlats in för materialåtervinning, inkl. biologisk behandling, andel	47	48	47	43	
Ekologiska livsmedel i kommunens verksamhet, andel	26	34	41	45	

Mål 13 Bekämpa klimatförändringarna

Vidta omedelbara åtgärder för att bekämpa klimatförändringarna och dess konsekvenser.

	2015	2016	2017	2018	2019
Utsläpp till luft av växthusgaser, ton CO2-ekv/inv	3,78	3,83	3,48		
Miljöbilar i kommunorganisationen, andel	37,2	43,8	53,2	55,6	58,3
Miljöbilar, andel av totalt antal bilar i det geografiska området	22,5	20,5	18,6	17,8	
Genomsnittlig körsträcka med personbil, mil/inv	556,1	561,5	547,2	543,6	

Mål 14 Hav och marina resurser

Bevara och nyttja haven och de marina resurserna på ett hållbart sätt för en hållbar utveckling. Nyckeltal för mål 14 saknas för kommuner.

Mål 15 Ekosystem och biologisk mångfald

Skydda, återställa och främja ett hållbart nyttjande av landbaserade ekosystem, hållbart bruka skogar, bekämpa ökenspridning, hejda och vrida tillbaka markförstörelsen samt hejda förlusten av biologisk mångfald.

	2015	2016	2017	2018	2019
Skyddad natur totalt, andel	2,9	3,0	3,1	3,6	

Mål 16 Fred och inkluderande samhällen

Främja fredliga och inkluderande samhällen för hållbar utveckling, tillhandahålla tillgång till rättvisa för alla samt bygga upp effektiva, och inkluderande institutioner med ansvarsutkrävande på alla nivåer.

	2015	2016	2017	2018	2019
Valdistrikt med lägst valdeltagande i senaste kommunalval, andel Totalt	57,7	57,7	57,7	51,4	51,4
Invånare 16-84 år som avstår från att gå ut ensam, andel Totalt		21		26	
Invånare 16-84 år som avstår från att gå ut ensam, andel Män		8		11	
Invånare 16-84 år som avstår från att gå ut ensam, andel Kvinnor		33		41	
Anmällda våldsbrott, antal/100 000 inv Totalt	869	941	929	922	
Årets resultat som andel av skatt & generella statsbidrag kommun, Totalt	0,6	3,6	5,2	3,7	

Mål 17 Genomförande och globalt partnerskap

Stärka genomförandemedlen och återvitalisera det globala partnerskapet för hållbar utveckling. Nyckeltal för mål 17 saknas för kommuner.

Bilaga 3 Redovisning av den interna kontrollen 2019

Syftet med intern kontroll är att säkerställa en ändamålsenlig och effektiv verksamhet, tillförlitlig ekonomisk rapportering samt efterlevnad av tillämpliga lagar och förordningar. Arbetet med intern kontroll inom kommunen utgår från kommunfullmäktiges beslut 2007, om reglemente för intern kontroll och den riktlinje för intern kontroll som kommunstyrelsen beslutade om 2015 (reviderad 2016). Reglemente och riktlinje ses för närvarande över.

I kommunen har respektive nämnd och bolagsstyrelse ansvar för den interna kontrollen. Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för att se till att det finns en god intern kontroll i kommunen och har tillsammans med Uppsala Stadshus AB ett samordnande ansvar för den interna kontrollen. Kommunstyrelsen ska bidra med stöd till och utvärdering av den interna kontrollens funktionalitet och ändamålsenlighet och rapportera detta till kommunfullmäktige.

Aktiviteter under året

Utifrån kommunstyrelsens ansvar enligt reglementet så har arbetet för ökad likvärdighet mellan nämnderna inom den interna kontrollen fortsatt. På förvaltningsnivå ordnas bland annat forum för erfarenhetsutbyte om intern kontroll och internkontrollplaner. Valnämnden har nu en internkontrollplan.

Under året har kommunstyrelsen genomfört flera åtgärder för att öka kunskap och förståelse avseende intern kontroll. Samtliga ansvariga tjänstepersoner för nämndernas interna kontroll har fått återkoppling på nämndernas uppföljning av intern kontroll, riskregister och internkontrollplaner. Under 2018 tog kommunstyrelsen fram en e-utbildning i intern kontroll. Utbildningen finns att ta del av för samtliga förtroendevalda och medarbetare på kommunens intranät och är obligatorisk för samtliga kommunens chefer. Information om utbildningen har gått ut via Insidan och nätverket för handläggare av intern kontroll. Under 2019 började kommunstyrelsen erbjuda fördjupningsutbildning i intern kontroll samt utbildning i riskhantering.

Under hösten följde kommunstyrelsen upp deltagandet i e-utbildningen. Uppföljningen visade att 27 procent av svarande förtroendevalda och 18 procent av svarande chefer hade tagit del av utbildningen. Det fanns stora skillnader mellan nämnder och förvaltningar. Till exempel hade hälften av de förtroendevalda i omsorgsnämnden och plan- och byggnadsnämnden som besvarat enkäten, svarat att de tagit del av utbildningen medan till exempel ingen i arbetsmarknadsnämnden eller valnämnden gjort detta. På förvaltningsnivå hade 24 procent av cheferna på kommunledningskontoret tagit del av utbildningen medan endast sju respektive åtta procent av cheferna på utbildningsförvaltningen och brandförsvaret svarade att de gjort detta. Kommunstyrelsen fortsätter att uppmana samtliga förtroendevalda och chefer att genomföra utbildningen. Ytterligare informationsinsatser behöver genomföras för att öka deltagandet. I fördjupningsutbildningen och utbildningen om riskhantering har nästan 90 medarbetare deltagit.

För att stärka kopplingen mellan den interna kontrollen i sin helhet och internkontrollplanen och för att öka användningen av internkontrollplanen för att säkerställa att den interna kontrollen fungerar och utvecklas, tog kommunstyrelsen inför

2019 fram en ny mall för nämndernas internkontrollplaner. Den nya mallen lyfter och ger plats för nämnderna att beskriva sitt arbete med intern kontroll, internkontrollplanens roll och hur arbetet med intern kontroll ska utvecklas. Mallen innehåller även beskrivningar av begrepp. Nästan alla nämnder använder den nya mallen. Inför 2020 har mallen kompletterats med vägledning och exempel. Från och med 2021 gäller även mallen för bolagsstyrelserna. Mallen utvärderas och utvecklas löpande. Även ytterligare exempel på arbete med intern kontroll har publicerats på Insidan.

Inför avrapporteringen av uppföljningen av internkontrollplanerna för 2019 har också en ny mall tagits fram som ska stärka avrapporteringarnas kvalitet och göra dem mer jämförbara.

En annan insats som kommunstyrelsen hoppas ska leda till utveckling av den interna kontrollen, inom nämndernas verksamhetsområden men också på kommunövergripande nivå, är insamlingen av analyser och utvärderingar av system och rutiner för intern kontroll från nämnderna. 2018 begärdes analysen in från förvaltningarna. 2019 har den begärts in från nämnderna. Kommunstyrelsen kommer även att inleda ett arbete för att se om analysen ska tas in från bolagen. För att stödja analysen och för att ytterligare fördjupa förståelsen för intern kontroll och för att kunna avgöra om den interna kontrollen uppfyller sitt syfte, togs under 2019 ett självvärderingsverktyg fram som kan användas på olika nivåer. Sammantaget ska verktyget ge en bild över läget och visa på utvecklingsbehov och vad som fungerar bra. Verktyget skulle också användas i arbetet med att ta fram analyserna och utvärderingarna av system och rutiner för intern kontroll.

Arbetet för att skapa en kommungemensam överblick över den interna kontrollen genom att inkorporera bolagsstyrelserna har gått framåt under 2019 genom att kommunstyrelsens förvaltning ändrat på vissa arbetssätt. Denna bilaga innehåller nu även resultatet av en genomgång av bolagens internkontrollplaner och uppföljningar av intern kontroll samt ytterligare material som belyser bolagens interna kontroll.

Under året har kommunstyrelsen arbetat med en översyn av kommunens reglemente för intern kontroll. Översynen med förslag till nytt reglemente beräknas vara klar under 2020.

Analys och utvärdering av system och rutiner för intern kontroll

Enligt kommunens reglemente för intern kontroll ska styrelser och nämnder årligen till kommunstyrelsen rapportera in en analys och utvärdering av sina system och rutiner för intern kontroll. Samtliga nämnder utom arbetsmarknadsnämnden har lämnat in en analys. Arbetsmarknadsnämnden arbetar med sin. Framöver ska analysen ingå i internkontrollplanen och uppföljningen av denna.

Analys och utvärdering av system och rutiner för intern kontroll ska stödja utvecklingen av den interna kontrollen inom nämndernas verksamhetsområden men också på kommunövergripande nivå, genom att ge kommunen underlag för samordning och lärande. Inrapporteringen kan ge större kunskap om vad intern kontroll är och vilken roll den har i nämndernas arbete mot måluppfyllelse. Den kan också ge en helhetsbild över vad den interna kontrollen består av, hur den fungerar och är organiserad inom respektive ansvarsområde samt bidra till en starkare koppling mellan den interna kontrollen och internkontrollplanen.

Analysens innehåll

Det som efterfrågas är:

- Eventuella riktlinjer för den interna kontrollen som nämnden antagit inom sitt verksamhetsområde samt en analys över hur de fungerar.
- En beskrivning av hur arbetet med den interna kontrollen inom nämndens verksamhetsområde bedrivs och är organiserat samt en analys över arbetets funktionalitet. Bland annat nämndens involvering i arbetet med den interna kontrollen, ansvarsfördelning och arbetssätt, hur nämnden säkerställer att verksamheten bedrivs på ett ändamålsenligt, kostnadseffektivt och rättssäkert sätt samt hur den interna kontrollen kopplas till övrigt arbete med ledning, styrning och utveckling av verksamheten.
- En beskrivning av hur nämnden avser att utveckla arbetet med den interna kontrollen på lång och kort sikt.
- En förteckning över vilka riktlinjer eller regler för verksamheten som nämnden beslutat om, eller planerar att besluta om, en beskrivning av hur de följs upp samt en analys över deras funktionalitet.

Dessutom har en enkät använts för att samla in svar på frågor om den interna kontrollens koppling till övrigt kvalitetsarbete och verksamhetsutveckling samt intern kontroll i "organisatoriska mellanrum" mellan nämndernas verksamheter.

Sammanfattande bedömning utifrån svaren

Det är endast utbildningsnämnden som beslutat om riktlinjer för den interna kontrollen men det finns nämnder som har andra styrdokument med beröringspunkter till intern styrning och kontroll. Flera nämnder berättar också om att stödjande förvaltningar beslutat om rutiner för arbetet med den interna kontrollen under året. Kulturnämnden skriver i sitt svar att riktlinjer ska tas fram. *Sammantaget betyder detta att styrningen över den interna kontrollen stärkts.* Bedömningen är fortsatt den det skulle vara bra om fler nämnder eller förvaltningar skriver ned hur arbetet med den interna kontrollen ska gå till och vad det ska bestå av. Detta bör kunna vara utvecklande för arbetet.

Det är bara räddningsnämnden som har särskilt utsedda ledamöter för den interna kontrollen men antalet nämnder som är aktiva i arbetet med intern kontroll ökar. De förtroendevalda är nu inblandade i framtagandet av planer för intern kontroll i betydligt större omfattning än tidigare, främst i arbetet med att identifiera och analysera risker. *Detta bidrar till en högre medvetenhet om intern kontroll bland de förtroendevalda och till att perspektiven i riskhanteringen vidgas, vilket bidrar till att riskerna kan åtgärdas på ett bättre sätt.*

Inom samtliga nämnders verksamhetsområden finns utsedda handläggare för den interna kontrollen, framförallt med ansvar för arbetet med internkontrollplanerna och uppföljningarna av dessa. *Arbetet med internkontrollplanerna bedrivs på ett systematiskt sätt i kommunen.* En generell bild är förvaltningarna identifierar och analyserar risker som hanteras antingen på avdelningsnivå eller ingår i förvaltningens riskregister som sedan är utgångspunkt för nämndernas internkontrollplaner. Vissa risker hanteras också i verksamhetsplanerna. Många chefer och handläggare är sedan också inblandade i arbetet med att genomföra kontrollmomenten i internkontrollplanerna. I de flesta fall

utförs kontrollmomenten av den del av organisationen där ansvaret för frågan är placerat. Chefer och medarbetare ansvarar också för att upptäckta avvikelser i verksamheten omedelbart rapporteras till ansvariga chefer och handläggare.

Den interna kontrollen är i hög utsträckning en integrerad del av kommunens kvalitetsarbete och verksamhetsutveckling. Det är i hög utsträckning samma medarbetare som arbetar med intern kontroll och kvalitetsarbete och verksamhetsutveckling. Dessa medarbetare har också ett nära samarbete med varandra. Det finns dock några undantag där kopplingarna kan stärkas.

Arbetet med den interna kontrollen i kommunen är fortsatt fokuserat på internkontrollplanerna. Arbetet med intern kontroll är dock betydligt mer omfattande än det som ingår i internkontrollplanerna. Detta syns också i årets svar på ett mycket tydligare sätt än i förra årets svar. I svaren kopplas dessutom den interna kontrollen till övrigt arbete med ledning, styrning och utveckling av verksamheten, till exempel verksamhetsbeskrivningar, ledningssystem samt arbetssätt för uppföljning och analys. *Synen på vad intern kontroll är har därför vidgats under det senaste året, vilket är positivt för fortsatt utveckling.* Svaren är betydligt fylligare än förra årets svar men fortfarande för sparsmakade för att ge en helhetsbild av vad den interna kontrollen består av, hur den fungerar och är organiserad i kommunen. I utvecklingen av den interna kontrollen i kommunen behöver därför kommunstyrelsen fortsätta arbetet med att åstadkomma ökad kännedom om, och systematik avseende, den interna kontroll som ligger utanför internkontrollplaner, så att nämnder och förvaltningar har sina egna helhetsbilder av den interna kontrollen.⁴

Arbetet med den interna kontrollen utvecklas i fortsatt stark takt inom kommunen, både på kommunövergripande nivå och på nämnd- och förvaltningsnivå. Nämnderna rapporterar om flera pågående eller planerade insatser, till exempel utveckling av riskhantering, ledningssystem, rutiner, processer och grunduppdrag. I många fall finns ett behov av ökad kunskap om intern kontroll.

Ansvaret för och egenomförandet av intern kontroll inom verksamhetsområden där nämnder samarbetar med varandra kan utvecklas. Samtliga nämnder har sådana verksamhetsområden och de flesta har identifierat risker i verksamheter där sådant samarbete förekommer. Inom flera verksamhetsområden är det tydligt vilket ansvar respektive nämnd har och här verkar även den interna kontrollen vara tillräcklig. I vissa nämnders internkontrollplaner finns också kontrollmoment som avser sådana verksamhetsområden. Det kan dock finnas anledning att fokusera mer på dessa verksamhetsområden och säkerställa att den interna kontrollen är tillräcklig.

Nio av nämnderna redogör för olika styrdokument som de eller deras förvaltningar beslutat om. Överlag yttrar sig inte nämnderna över hur styrdokumentet följs upp eller om styrdokumentens funktionalitet. Styrdokument, framförallt normerande sådana som riktlinjer och rutiner, är viktiga uttryck för intern kontroll. De utgör tydliga exempel på förebyggande kontrollmoment. *De bör därför följas upp och analyseras för att säkerställa att de är funktionella och används. I denna fråga bör kommunen ta ett helhetsgrepp.*

⁴ Med helhetsbild avses det som beskrivs i rapporten *Helhetsbild över den interna kontrollen i Uppsala kommun*.

Svar på utskickade frågor

Riktlinjer för den interna kontrollen

Endast utbildningsnämnden har beslutat om riktlinjer för den interna kontrollen. Kulturnämnden skriver i sitt svar att riktlinjer ska tas fram och räddningsnämnden se över behovet. Det finns också nämnder som beskriver andra styrdokument med beröringspunkter till intern styrning och kontroll. Flera nämnder berättar om att stödjande förvaltningar beslutat om rutiner för arbetet med den interna kontrollen under året. Sådana rutiner finns numera på kommunledningskontoret, stadsbyggnadsförvaltningen och äldreförvaltningen.

Anledningen till att nämnderna inte beslutat om riktlinjer är framförallt att de kommungemensamma styrdokumenterna anses vara tillräckliga.

Ingen nämnd redogör för någon analys av hur styrdokumenterna fungerar. Kommunstyrelsen anger dock att kommunövergripande styrdokument följs upp årligen. Utbildningsnämnden skriver att riktlinjerna utvecklas och gatu- och samhällsmiljönämnden, idrotts- och fritidsnämnden, namngivningsnämnden och plan- och byggnadsnämnden anger att stadsbyggnadsförvaltningens rutin kommer att ses över och revideras under 2020 om behov föreligger.

Organisation av den interna kontrollen

Nämndernas involvering

Det är bara räddningsnämnden som har särskilt utsedda ledamöter för den interna kontrollen men antalet nämnder som är aktiva i arbetet med intern kontroll ökar. De förtroendevalda är nu inblandade i framtagandet av planer för intern kontroll i betydligt större omfattning än tidigare, främst i arbetet med att identifiera och analysera risker. Det är endast ledamöterna i miljö- och hälsoskyddsnämnden och namngivningsnämnden som inte deltagit i framtagandet av planerna. Miljö- och hälsoskyddsnämnden ser över hur den på bästa sätt ska arbeta med riskanalys inför kommande internkontrollplan. I hälften av nämnderna har arbetet med riskerna hanterats av nämnden i sin helhet och i hälften av nämnderna av delar av nämnden, främst arbetsutskott.

Vid samma tidpunkt förra året var det bara fyra nämnder som deltagit i framtagandet av internkontrollplanerna. Kommunstyrelsen har spridit erfarenheter från nämnder där förtroendevalda varit involverade i riskidentifiering och riskanalys och vilka positiva effekter detta har gett. Syftet har varit att fler förtroendevalda ska delta aktivt i riskhanteringen.

I socialnämnden finns ledamöter i individutskott som också deltagit i utformningen av de kontrollmoment där det är utskotten genomför kontrollen.

Ansvar och arbetssätt

Alla nämnder anger hur ansvarsfördelningen på förvaltningarna avseende intern kontroll ser ut. För samtliga nämnder finns utsedda handläggare för den interna kontrollen. Handläggarnas ansvar rör framförallt arbetet med internkontrollplanerna och uppföljningarna av dessa, men det finns också inslag av kopplingar till den interna kontrollen i stort.

En generell bild är att avdelningschefer ansvarar för att, med stöd av handläggare, identifiera och analysera risker. I många fall sker detta med stöd av ekonomer från kommunledningskontoret. Riskerna hanteras antingen på avdelningsnivå eller ingår efter förvaltningschefens beslut i förvaltningens riskregister. Detta riskregister är sedan utgångspunkt för nämndens internkontrollplan. Vissa risker hanteras också i verksamhetsplanen. Många chefer och handläggare är sedan också inblandade i arbetet med att genomföra kontrollmomenten i internkontrollplanerna. I de flesta fall utförs kontrollmomenten av den del av organisationen där ansvaret för frågan är placerat.

Utbildningsnämnden beskriver en ansvarsfördelning som utgår från kommunens reglemente för intern kontroll. Omsorgsnämnden har inspirerats och beskriver ett liknande upplägg. Äldrenämnden skriver i sitt svar om att förvaltningen tagit fram avdelningsspecifika internkontrollplaner för att hantera risker på denna nivå på ett mer systematiskt sätt. Detta utvecklingsarbete har även innefattats som ett kontrollmoment i nämndens internkontrollplan.

Chefer och medarbetare ansvarar också för att upptäckta avvikelser i den interna kontrollen omedelbart rapporteras till ansvariga chefer och handläggare. Omsorgsnämnden skriver att förvaltningen, för att hålla samman och förbättra den interna kontrollen, organiserar kontinuerliga dialoger med ansvariga chefer och medarbetare för att fånga in signaler från verksamheten om att stärka den interna kontrollen.

Kommunstyrelsen har som känt ett tudelat ansvar för intern kontroll. På kommunledningskontoret finns därför handläggare som arbetar kommunövergripande och chefer och handläggare som arbetar med olika frågor som hamnar under kommunstyrelsens uppsiktsplikt, normering och stöd. Normering innebär att identifiera behov av, utveckla, implementera och revidera normer för hur olika saker ska gå till i kommunen. Kommunstyrelsens verksamheter tillämpar stora delar av den normerande styrningen åt nämnder och förvaltningar genom verksamhetsnära stöd (matrisorganisationen).

Ansvaret för och egenomförandet av intern kontroll inom verksamhetsområden där nämnder samarbetar med varandra kan utvecklas. Samtliga nämnder har sådana verksamhetsområden och de flesta har identifierat risker i verksamheter där sådant samarbete förekommer. Inom flera verksamhetsområden är det tydligt vilket ansvar respektive nämnd har och här verkar även den interna kontrollen vara tillräcklig. I vissa nämnders internkontrollplaner finns också kontrollmoment som avser sådana verksamhetsområden. Det kan dock finnas anledning att fokusera mer på dessa verksamhetsområden och säkerställa att den interna kontrollen är tillräcklig.

Intern kontroll kopplad till övrig ledning, styrning och utveckling

Arbetet med intern kontroll är betydligt mer omfattande än det som ingår i internkontrollplanerna. Detta syns också i årets svar på ett mycket tydligare sätt än i förra årets. Gatu- och samhällsmiljönämnden, idrotts- och fritidsnämnden, namngivningsnämnden och plan- och byggnadsnämnden skriver till exempel att intern kontroll inte enbart är ett begrepp som kopplas till internkontrollplanen och/eller verksamhetsplanen, utan att samtliga kontrollerande moment inom verksamheten kopplas till begreppet, exempelvis att ha två attestanter vid fakturahantering.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden skriver att förvaltningen har verksamhetsutvecklare som arbetar övergripande och stöttar cheferna i arbetet med ledning, styrning och intern

kontroll. Förvaltningen har också tagit fram flera relevanta styrdokument med beröring till intern kontroll, till exempel rutin för arbetet med delårs- och helåruppföljningen och ett ledningssystem.

Socialnämnden tar upp att kvalitetsenheten på socialförvaltningen ger stöd till förvaltningen i kvalitetsfrågor, avvikelshantering, synpunktshantering, kartläggning av processer, framtagande av rutiner och uppföljningar. Socialnämnden skriver också att den interna kontrollen innefattar till exempel attestreglemente och uppföljningar av nämndens beslut. Utbildningsnämnden kopplar ihop den interna kontrollen med all styrning och uppföljning och beskriver denna helhet i den uppföljningsbilaga som beslutas av nämnden i anslutning till verksamhetsplan, budget och internkontrollplan.

Det ligger då nära till hands att titta på hur den interna kontrollen kopplas till övrigt arbete med ledning, styrning och utveckling av verksamheten. Här finns intressanta saker att lyfta från de inkomna svaren.

Kulturnämnden skriver att den beslutat om verksamhetsbeskrivningar för de olika avdelningarna inom kulturförvaltningen. Beskrivningarna utgör det grunduppdrag som ska utföras och följas upp. Detta anses särskilt viktigt i en verksamhet som inte är lagstyrd i den omfattning som övrig kommunal verksamhet är.

Kommunstyrelsen berättar att kommunledningskontoret och stadsbyggnadsförvaltningen utvecklar ledningssystem som ska beskriva hur de ska arbeta med och utveckla sin verksamhet. Det kommer att innebära ökade möjligheter att hålla ihop och styra kommunstyrelsens verksamheter och därmed också kommunens verksamhet och utveckling. Den interna kontrollen är en del av ledningssystemet och detta kommer därför att ge ökade möjligheter till att uttala sig om funktionaliteten i organiseringen av den interna kontrollen inom kommunstyrelsens verksamhetsområde.

Omsorgsnämnden skriver att grunden för den interna kontrollen är det dagliga arbetet på förvaltningen som rapporteras till nämnden. Nämnden har behov av resultatförbättrande åtgärder och har därför under året fokuserat på att förbättra sin interna kontroll, bland annat genom att utveckla arbetssätt med uppföljning och analys på strategisk, ekonomisk, verksamhetsövergripande och individnivå. Nämnden har förbättrat sin ekonomiska uppföljning, bland annat genom fördjupad månatlig analys och utökande av nämndens nyckeltal. I en uppföljningsplan beskrivs uppföljning av nämndens planer och budget, verksamhetsövergripande och avtalsspecifika uppföljningar, uppföljning av egenregin, händelsestyrd uppföljning och uppföljning av insatser från civilsamhället. Arbetet utifrån uppföljningsplanen ligger till grund för kvalitetsförbättringar, lärande och utveckling.

Socialnämnden har antagit en plan för kontroll och uppföljning av privata utförare. Detta innebär en ambitionshöjning i uppföljningen jämfört med tidigare. Uppföljningen är viktigt för att säkerställa en god kvalitet för brukarna och för att säkerställa att utförare följer gällande avtal. Uppföljningen ska också bidra till kvalitetsförbättringar, lärande och utveckling i verksamheterna. Nämnden skriver också att den interna kontrollen utvecklats under året framför allt när det gäller uppföljning av handläggningen av ärenden i verksamheten.

Utbildningsnämnden stärker det systematiska kvalitetsarbetet och utvecklar rutiner för hur uppföljningar och analyser redovisas till nämnden. I uppföljningsbilagan ska man synliggöra alla delarna i den interna kontrollen.

Äldrenämnden berättar att förvaltningen utvecklar strukturerade arbetssätt kring risker, rutiner och instruktioner utifrån det kvalitetsledningssystem som redan finns i egenregi så att detta även omfattar systemledningen. Nämndens uppföljningsplan styr hur individ-, avtals- och uppdragsuppföljning genomförs, följs upp, åtgärdas och avrapporteras till nämnd, både mot externa utförare och egenregi.

Överförmyndarnämnden har beslutat om ett flertal riktlinjer avseende förvaltningens handläggning. Riktlinjer finns inom alla huvudprocesser rekrytering, granskning, ansökningar/anmälningar, klagomålshantering och tillståndsärenden.

Den interna kontrollen är i hög utsträckning en integrerad del av kommunens kvalitetsarbete och verksamhetsutveckling. Det är i hög utsträckning samma medarbetare som arbetar med intern kontroll och kvalitetsarbete och verksamhetsutveckling. Dessa medarbetare har också ett nära samarbete med varandra. Det finns dock några undantag där kopplingarna kan stärkas.

Utveckling av den interna kontrollen

Arbetet med den interna kontrollen utvecklas i fortsatt stark takt inom kommunen, både på kommunövergripande nivå och på nämnd- och förvaltningsnivå. Nämnderna rapporterar om flera pågående eller planerade insatser. I många fall finns ett behov av ökad kunskap om intern kontroll.

Gatu- och samhällsmiljönämnden, idrotts- och fritidsnämnden, namngivningsnämnden och plan- och byggnadsnämnden skriver att stadsbyggnadsförvaltningen tar fram ett ledningssystem och att det betyder att fler arbetssätt och metoder kommer att dokumenteras i rutiner och processer. Samverkan med förtroendevalda inom intern kontroll ska utvecklas ytterligare för att fler ska delta i hanteringen av identifierade risker. På längre sikt undersöker stadsbyggnadsförvaltningen möjligheten att skapa en förvaltningsorganisation avseende intern kontroll för att möjliggöra kunskapsöverföring mellan de nämnder som styr stadsbyggnadsförvaltningen samt att det inom förvaltningen utvecklas arbetssätt för intern revision.

Kommunstyrelsen rapporterar att den interna kontrollen inom kommunstyrelsens verksamheter behöver utvecklas inom tre områden: kontrollmiljö, riskmedvetande och kontrollmoment.

Avseende kontrollmiljön är kommunstyrelsen och de verksamheter nämnden ansvarar för är i behov av en allmän kunskapshöjning avseende intern kontroll så att arbetet kan utvecklas. Dessutom finns ett behov av tydligare beskrivningar av verksamheternas grunduppdrag och det är viktigt att förtroendevalda och chefer pratar om värderingar och föregår med gott exempel och agerar när de ser saker som inte följer beslutade styrdokument och processer. Detta ställer krav på att styrningen utformas så att den är enkel att följa och här har kommunstyrelsen en viktig roll att spela.

När det gäller risker behöver kopplingen över åren utvecklas så att det går att se om och hur en risk utvecklas, ökar och/eller minskar över tid. Den löpande riskhanteringen i vardagen behöver systematiseras. Ett ökat medvetande om riskhantering i vardagen kan leda till ökad systematik och bättre förutsättningar för verksamhetsutveckling inom kommunstyrelsens ansvarsområden. Inom delar av verksamheten ser kommunstyrelsen behov av att utveckla kontrollmomenten. Det handlar bland annat om förebyggande kontroll i form av tydligare standardiserade processer där så är lämpligt. Efterlevnaden

av befintliga rutiner, processer och arbetssätt kan också behöva synliggöras och analyseras.

Kulturnämnden skriver att arbetet med riskanalys och intern kontroll är sårbart då det inte finns någon antagen riktlinje eller en rutinbeskrivning för arbetet. Förvaltningen avser att ta fram en sådan under 2020.

Omsorgsnämnden har identifierat att den behöver tydliggöra vad den interna kontrollen består av, hur den fungerar och hur den kopplas samman med förvaltningens dagliga arbete. Under 2020 kommer förvaltningen därför att fortsätta utvecklingen av ledningssystemet.

Räddningsnämnden ska se över om det finns behov av att ta fram nämndspecifika riktlinjer för den interna kontrollen. Den interna kontrollen ska utvecklas avseende dokumentation, utbildning och förståelse och förankring i hela förvaltningen.

Socialnämnden skriver att medarbetare och chefer behöver få mer information och utbildning och genomförda kontroller i högre utsträckning behöver bli första steget i ett förbättringsarbete. Man behöver också bli bättre på att identifiera risker i sina processer och utveckla de förebyggande kontrollmomenten.

Utbildningsnämnden stärker det systematiska kvalitetsarbetet och utvecklar rutinerna för hur uppföljningar och analyser redovisas till nämnden.

Äldrenämnden ser intern kontroll som ett prioriterat område och vidtar åtgärder för att stärka den i verksamheten genom att bland annat ställa krav på kontinuerliga förbättringar. Ett utvecklingsarbete kring den interna kontrollen pågår kontinuerligt.

Överförmyndarnämnden konstaterar att beslutade riktlinjer är väldigt detaljerade och borde kunna göras mer övergripande.

Styrdokument för verksamheten

Nio av nämnderna redogör för olika styrdokument som de eller deras förvaltningar beslutat om. Totalt rör det sig om 189 stycken styrdokument jämfört med 156 stycken förra året. Det absoluta flertalet (105 st.) har beslutats av kommunfullmäktige eller kommunstyrelsen. Kommunledningskontoret har beslutat om 24 stycken. Överlag yttrar sig inte nämnderna över hur styrdokumenterna följs upp eller om styrdokumentens funktionalitet. Det finns dock exempel på nämnder berättar om att uppföljning sker regelbundet.

Bolagsstyrelsernas arbete med intern kontroll⁵

Bedömningen är att bolagens interna kontroll överlag mår rätt bra och säkerställer att verksamheten är ändamålsenlig och kostnadseffektiv. Bolagen identifierar och analyserar relevanta risker på ett systematiskt sätt och kontrollmomenten i internkontrollplanerna fungerar bra för att åtgärda de identifierade riskerna. Samtal visar dock att riskerna kopieras från föregående år i hög utsträckning. *Arbetet med riskidentifiering och analys kan därför behöva lyftas och systematiseras.*

⁵ Uppgifterna baseras på rapporten *De kommunala bolagens interna kontroll* (2020-01-20), KSN-2019-1875

I bolagen finns generellt ett behov av mer kunskap om intern kontroll och en ökad medvetenhet om vad intern kontroll är, att man arbetar med den varje dag och att den är viktig. De tankar om utveckling som finns i bolagen påminner därmed om de som finns på förvaltningarna. *Ökad kunskap kan leda till förbättrad intern kontroll.*

Den interna kontrollen i bolagen utgår liksom i förvaltningarna från riskanalys och kretsar kring internkontrollplanerna och uppföljningen av dessa. Bolagsstyrelserna diskuterar riskanalysen inför framtagandet av internkontrollplanen i de flesta fall. Den interna kontrollen innehåller också kontrollmoment inom samtliga obligatoriska kontrollområden, även om de inte alltid ingår i internkontrollplanerna.

I hälften av bolagen finns ytterligare dokumenterade beskrivningar av hur kontrollmomenten i internkontrollplanen ska utföras, än det som ingår och beskrivs i internkontrollplanen. Det finns också en god intern kontroll integrerad i verksamheten på bolagen som inte (alltid) syns i internkontrollplanerna. Det här är återigen en situation som i mångt och mycket liknar den i nämnder och förvaltningar.

Bolagen har överlag medarbetare med särskilt utpekat ansvar för intern kontroll. Hälften av bolagen har beslutat om olika styrdokument för den interna kontrollen, till exempel ledningssystem, attestreglemente och regler för inköp. De flesta bolag har beslutat om riktlinjer, regler, rutiner och arbetssätt för åtminstone något verksamhetsområde.

Från och med 2019 har kommunstyrelsen börjat ta in bolagsstyrningsrapporter från bolagsstyrelserna. Detta är en del av kommunstyrelsens uppsiktsplikt. I rapporterna ingår innehåll om den interna kontrollen, till exempel om efterlevnad av styrdokument, kontrollmiljön och revisorernas bedömning av den interna kontrollen. I de allra flesta fall har kommunrevisionen bedömt den interna kontrollen som tillräcklig.

Uppföljning av planer för intern kontroll 2019

I enlighet med kommunens internkontrollsreglemente har nämnder och styrelser rapporterat in sin uppföljning av internkontrollplaner för 2019 till kommunstyrelsen. Nämndernas och styrelsernas internkontrollplaner för 2019 hade kontrollmoment som i regel låg på en övergripande nivå och bedömdes vara möjliga att genomföra. I samtliga fall var kontrollmomenten kopplade till risker i riskregister och kontrollmomenten bedömdes i stort som relevanta för att hantera dessa risker.

Nämndernas uppföljningar

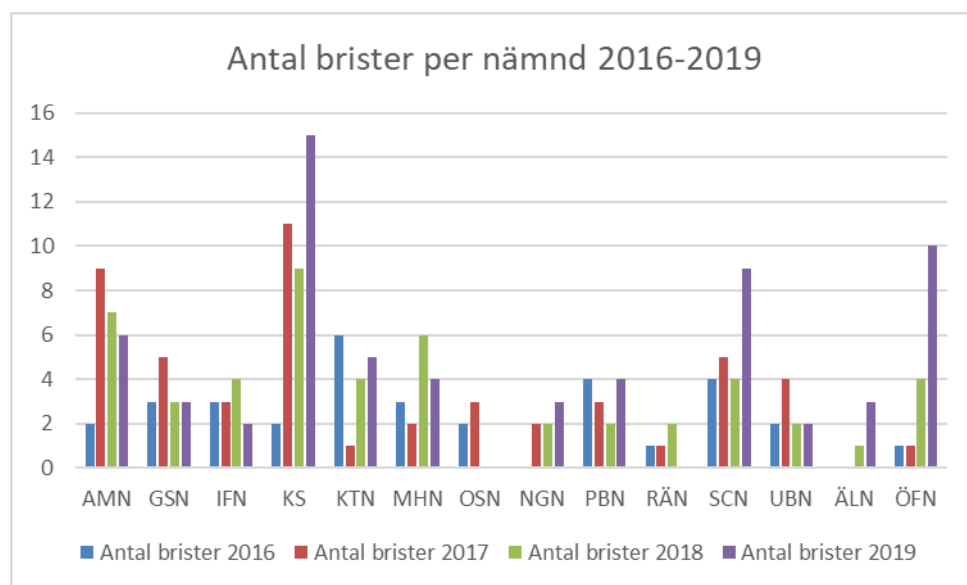
Avrapporteringarna av internkontrollplanerna för 2019 har skiftande omfång, struktur, innehåll och kvalitet. Kommunrevisionen anser att redovisningarna skiljer sig för mycket i omfattning. Kommunstyrelsen delar denna uppfattning och menar också att avrapporteringarna skiljer sig för mycket på andra sätt, till exempel avseende det som tas upp om vad som kontrollerats och hur kontrollerna genomförts. Inför avrapporteringarna av den interna kontrollen för 2019 har kommunstyrelsen därför tagit fram en ny mall för nämnderna. Mallen innehåller även vägledning för avrapporteringen. Dessutom finns stödmaterial med goda exempel att tillgå.

Kommunstyrelsen kan också se att avrapporteringarna blivit något jämnare. Till exempel har fler avrapporteringar nu sammanfattningar som redovisar avrapporteringar som gjorts tidigare under året vilket ger en heltäckande bild av arbetet utifrån internkontrollplanerna och underlättar förståelsen för läsaren. De allra flesta skriver nu

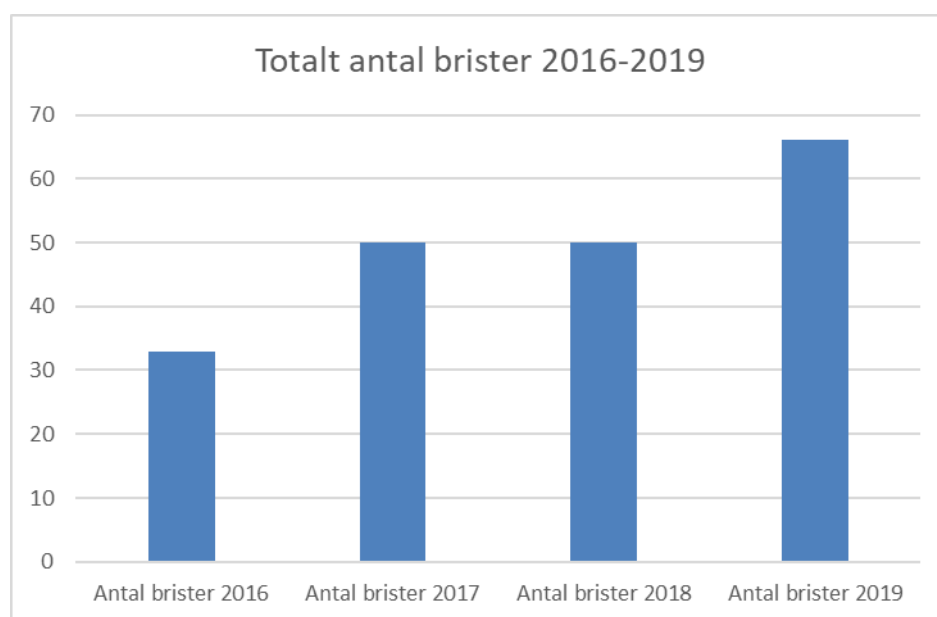
också ut om granskningen gjorts med anmärkning eller inte. Detta gör sammantaget att kvaliteten på avrapporteringarna överlag har ökat. De flesta avrapporteringar håller en acceptabel kvalitet men det finns fortfarande några stycken nämnder som behöver lyfta kvaliteten på avrapporteringarna.

Det allmänna intrycket är liksom tidigare år att den interna kontrollen i kommunen genomförts på ett ärligt och öppet sätt och att den interna kontrollen i kommunen under 2019 var acceptabel. I stort sett samtliga planerade kontrollmoment har genomförts. Rapporteringarna är fortsatt sparsmakade avseende vad som granskats och hur granskningen genomförts. Endast i undantagsfall redovisas till exempel vilka beslut som granskats eller vilka frågor som ställts. Resultatet av kontrollerna är mer utförligt beskrivna.

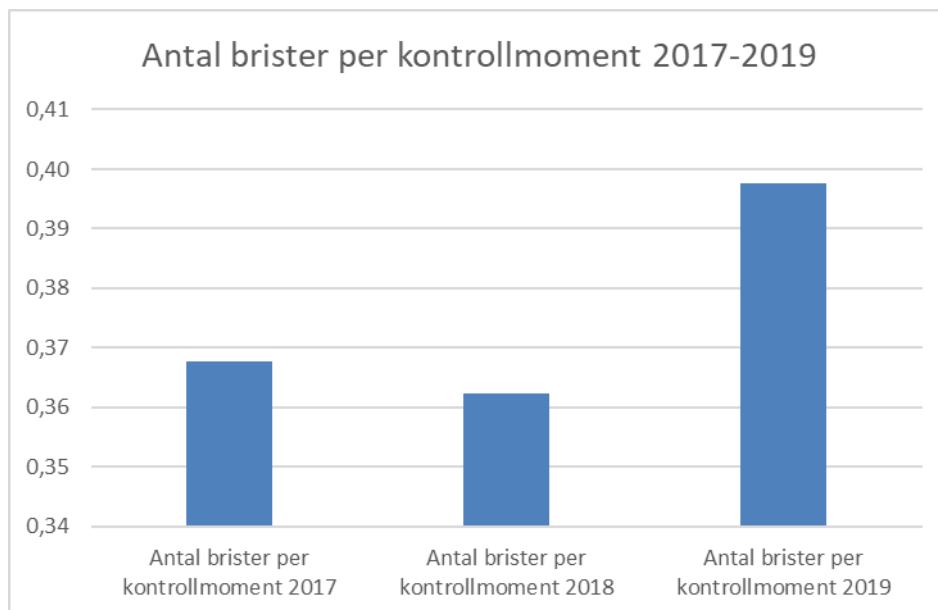
De genomförda kontrollerna bedöms på det stora hela ha haft möjlighet att upptäcka avsedda brister. Totalt redovisas 66 upptäckta brister, vilket är fler än året innan.

Bristerna är framförallt av mindre allvarlig art. Antalet upptäckta brister har ökat över tid.

Om man jämför antalet upptäckta brister med antalet kontrollmoment kan man dock se att detta är förhållandevis jämnt över tid, något under 0,4 brister per kontrollmoment.

De nämnder som upptäckt brister beskriver hur dessa ska åtgärdas i de allra flesta fall. Tidpunkter för detta redovisas i vissa fall. Det finns upptäckta brister som kan tyda på behov av ett kommunövergripande grepp, avseende kompetens om intern kontroll, synpunktshantering, återsökning av statsbidrag, synpunktshantering, delegationsordning, åtgärder då medarbetare avslutar sin anställning, informationshantering och ledningsplaner i krissituationer. Kommunstyrelsen kommer att se över om den behöver vidta åtgärder i dessa frågor.

Bolagsstyrelsernas uppföljningar

Utifrån bolagsstyrelsernas avrapporteringar går det i de flesta fall inte att avgöra om den genomförda kontrollen haft möjlighet att upptäcka avsedda brister. Samtliga kontrollmoment verkar visserligen ha genomförts men antal upptäckta brister framgår ofta inte och inte heller om styrelserna avser att vidta några åtgärder med anledning av resultatet. Det framgår knappt vad som granskats, hur granskningen genomförts och resultatet av granskningen är summariskt beskriven, om alls.

Det framgår därför inte heller om det finns upptäckta brister, eller brister i genomförandet av internkontrollplanen, som kan tyda på behov av ett kommunövergripande grepp. Detta medför att avrapporteringen gör att kommunstyrelsen inte fullt ut kan utföra sin uppsiktsplikt.

För att öka förståelsen av bolagens avrapporteringar har en mall för deras internkontrollplaner och avrapporteringar tagits fram. Mallarna har dock inte hunnit börja användas ännu varför resultatet av dessa inte kommer att visa sig förrän 2021.

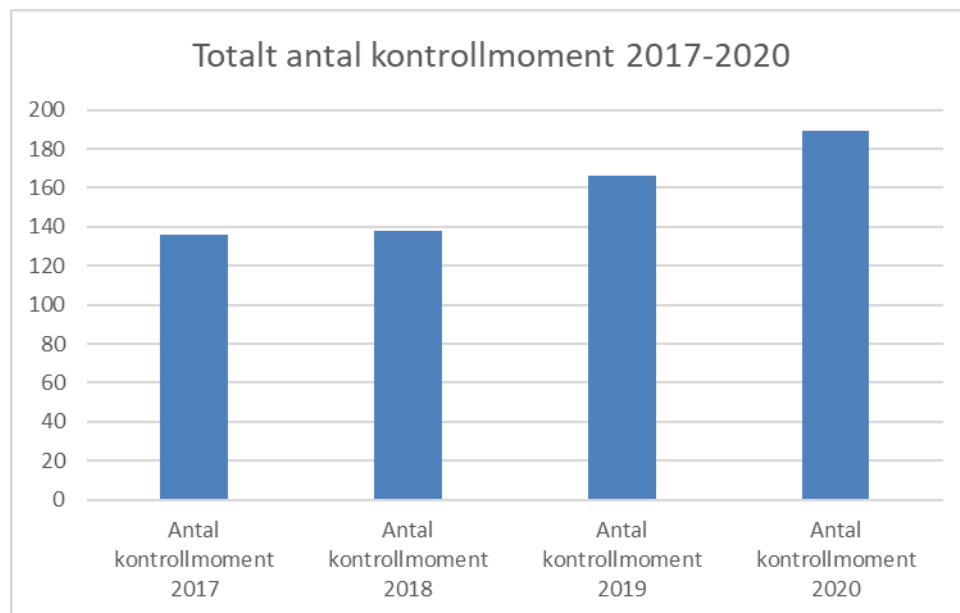
Redovisning av planer för intern kontroll 2020

I enlighet med kommunens internkontrollreglemente har kommunens nämnder och bolagsstyrelser lämnat in antagna internkontrollplaner för kommande verksamhetsår

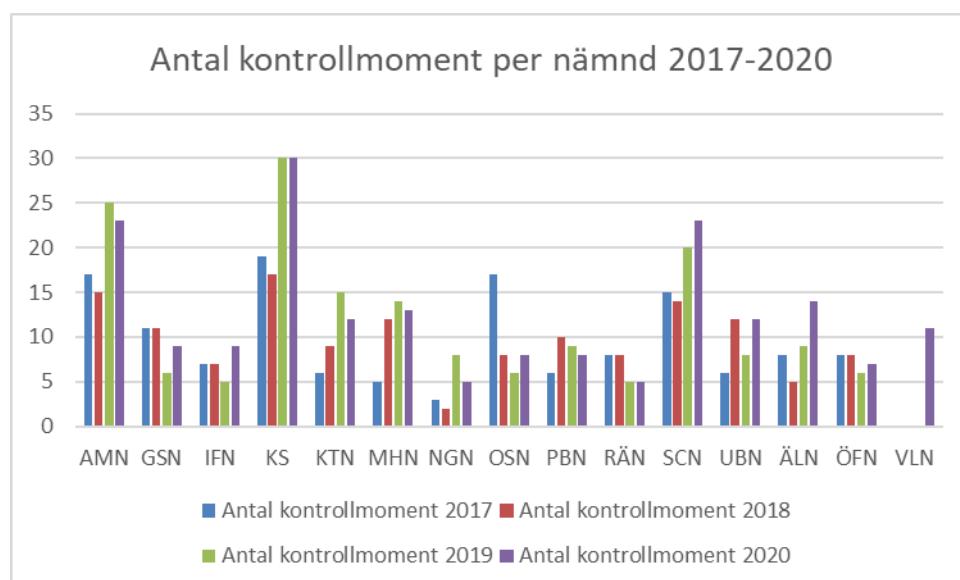
till kommunstyrelsen. Internkontrollplanerna för 2020 innehåller kontrollmoment för både verksamhetsspecifika risker och mer generella risker.

Nämndernas planer

Det totala antalet kontrollmoment har ökat från 166 stycken 2019, till 189 stycken 2020. En stor del i ökningen utgörs av valnämnden nu har en internkontrollplan.

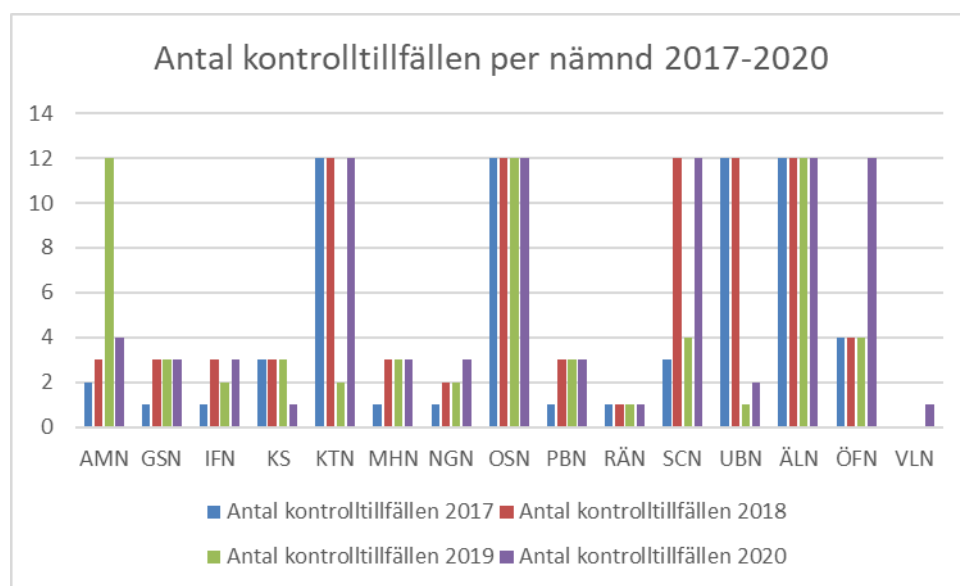
Nämnderna har i genomsnitt tolv och ett halvt kontrollmoment var i sina internkontrollplaner men variationen är fortsatt stor. Kommunstyrelsen har flest kontrollmoment – 30 stycken. Som jämförelse har till exempel gatu- och samhällsmiljönämnden endast nio stycken kontrollmoment i sin internkontrollplan.

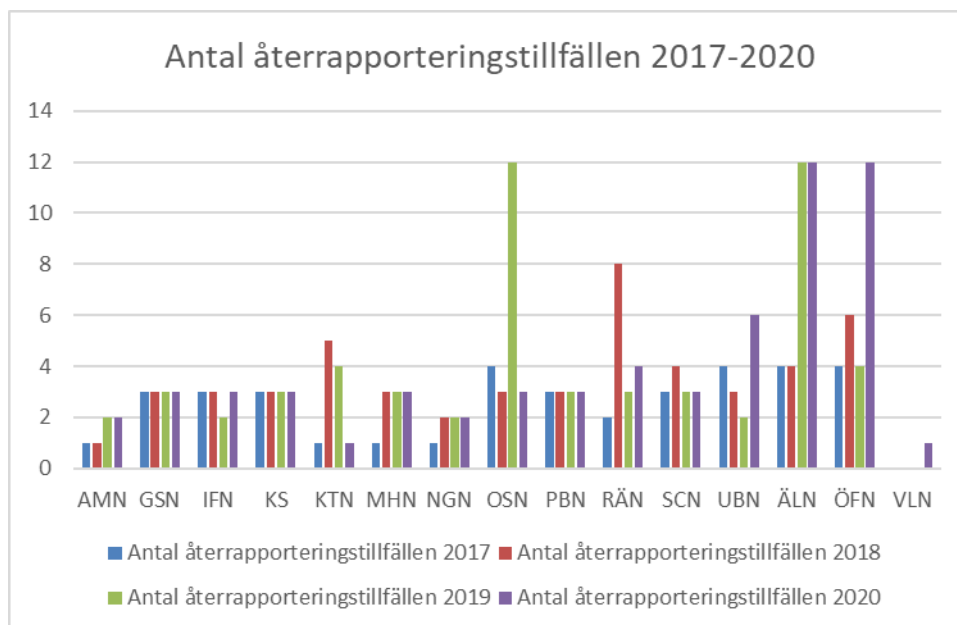
Det finns också skillnader mellan nämnderna där vissa nämnder minskat antalet kontroller och andra ökat antalet. Skillnaderna är dock inte lika stora som förra året. Antalet kontroller är visserligen inte avgörande för planens kvalitet men det finns en koppling mellan antalet kontroller och om dessa täcker nämndens verksamhetsområde

och de risker för måluppfyllelse som finns inom detta. Att internkontrollplanerna skiljer sig åt i omfattning kan också ha en naturlig förklaring i skillnader i omfattningen mellan nämndernas ansvarsområden i fråga om omfattning och andra förutsättningar samt antalet identifierade risker. De flesta nämndernas internkontrollplaner har en stark koppling till verksamheten medan det också finns nämnder som framförallt kontrollerar icke verksamhetsspecifika risker. Kommunstyrelsen kommer att fortsätta arbetet för att internkontrollplanerna framöver ska innehålla kontrollmoment för alla delar av den verksamhet som respektive nämnd ansvarar för.

Antalet kontrolltillfällen, det vill säga om kontrollmoment utförs vid flera och olika tidpunkter, ökar i internkontrollplanerna för 2020 jämfört med 2019. Tre nämnder har endast ett kontrolltillfälle för sina moment, men det vanliga är att antalet kontrolltillfällen är tre eller flera.

Antalet återrapporteringstillfällen till nämnd ligger i nivå med föregående år. Alla nämnder utom två har minst två återrapporteringstillfällen. De flesta nämnder har minst tre återrapporteringstillfällen. Dessa sammanfaller då framförallt med delårs- och årsbokslut. Två nämnder får återrapportering vid varje nämndsammanträde.

Det är positivt att arbetet med den interna kontrollen sprids över tid, bland annat för att arbetet med den interna kontrollen då hålls aktuellt under hela året. På detta sätt kan också arbetstoppar undvikas.

Samtliga kontrollmoment är kopplade till risker i riskregister. Riskbeskrivningarna har utvecklats och blivit bättre de senaste åren. Detta gör det enklare för nämnderna att ta fram kontrollmoment och andra riskåtgärder.

Elva av nämnderna har kontrollmoment inom samtliga beslutade kontrollområden. Förra året hade nio nämnder detta. De nämnder som inte uppfyller kravet är kulturnämnden, namngivningsnämnden, räddningsnämnden och överförmyndarnämnden. De kontrollområden där inte samtliga nämnder har kontrollmoment är kontroll av system och rutiner, finansiell kontroll, kontroll av efterlevnad av regler, policyer och beslut och kontroll avseende oegentligheter, mutor och jäv. Kommunstyrelsen utför flera kontroller inom områdena finansiell kontroll och mutor och jäv. Det kan därför vara så att vissa nämnder anser att detta är tillräckligt. Kommunstyrelsen arbetar med att se över kontrollområdena för att ersätta dessa med områden som är mer relevanta för nämnderna.

Kontrollmomenten bedöms vara relevanta för att hantera identifierade risker, vissa mer än andra. Kontrollmomenten bedöms vidare vara möjliga att genomföra. Det framgår också vad som ska kontrolleras och hur kontrollerna ska genomföras. När kontrollerna ska genomföras och hur rapporteringen ska ske framgår i lägre utsträckning. Kontrollmomenten håller sig också till övervägande grad på en övergripande nivå och är inte fokuserade på enskildheter i förvaltningens arbete.

Elva av nämndernas internkontrollplaner för 2019 innehåller minst ett av de gemensamma kontrollmoment och centralt rekommenderade kontrollmoment som togs fram under året. Detta är en liten minskning jämfört med föregående år. Vissa har gjort en del mindre ändringar i riskbeskrivningar och kontrollmoment. Trots dessa ändringar kan man dock säga att det är de gemensamma kontrollmomenten som används. Sedan finns exempel där nämnder tagit fram egna kontrollmoment som hanterar samma risker som de gemensamma. Anledningar till detta och en närmare analys avseende om dessa kontrollmoment "konkurrerar" med eller snarare

kompletterar de gemensamma har inte hunnit genomföras. Samtliga kontrollmoment används också av minst en nämnd. Kommunstyrelsen arbetar vidare med frågan.

Den nya mallen används nu av alla nämnder. Det betyder också att de flesta nämnderna nu också beskriver sitt arbete med intern kontroll och hur detta kan utvecklas. Beskrivningarna av nämndernas interna kontroll bidrar i någon utsträckning till sammanhang och förståelse och kopplar också till viss del samman internkontrollplanen med den interna kontrollen i stort. Detta är dock ett utvecklingsområde i internkontrollplanerna framöver. Samma sak gäller beskrivningarna av hur nämnderna avser att utveckla sin interna kontroll.

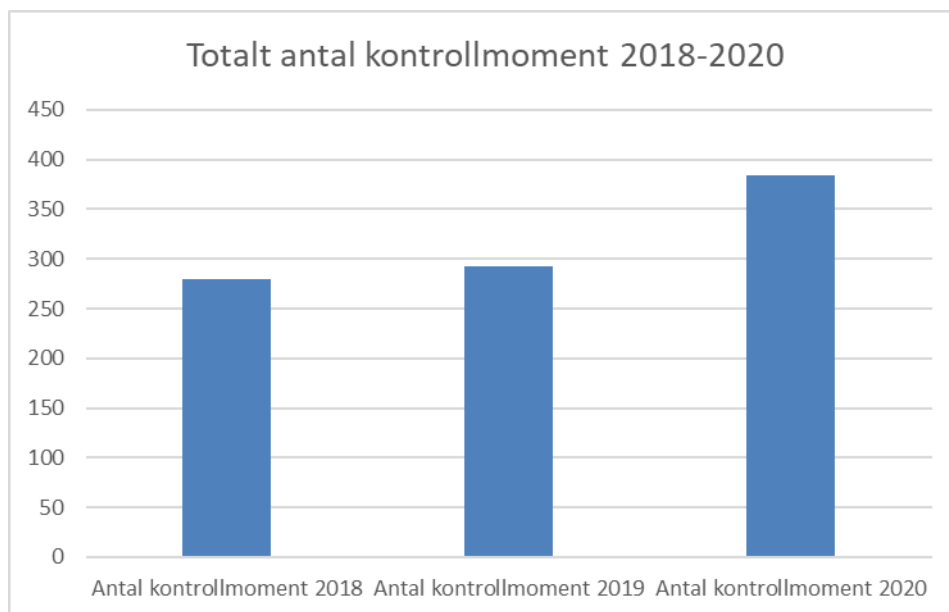
En sammanslagning av analyser och utvärdering av system och rutiner för intern kontroll med internkontrollplaner och avrapporteringar av internkontrollplaner bedöms kunna utveckla detta och förhoppningsvis leda till en ökad kunskap om intern kontroll i nämnderna och en starkare koppling mellan den interna kontrollen i stort och internkontrollplanen. Det finns också kontrollmoment i åtta av nämndernas internkontrollplaner som handlar om att utveckla den interna kontrollen. Kommunstyrelsen kommer fortsätta med att stödja utvecklingen av innehållet om detta genom att peka på goda exempel och utvecklingsmöjligheter.

En tendens under 2018 och 2019 var att antalet förebyggande kontrollmoment i internkontrollplanerna ökade. Det finns fortfarande en hel del förebyggande kontrollmoment i planerna. Detta ställer också vissa andra krav på avrapporteringen av den interna kontrollen. En utveckling mot fler förebyggande kontrollmoment kan vara bra, då det är mer effektivt att förhindra att brister uppstår än att upptäcka dem i efterhand. Det kan i många fall också vara bra att kombinera förebyggande och upptäckande kontrollmoment för att åtgärda en risk. Kommunstyrelsen kommer att fortsätta med att följa utvecklingen.

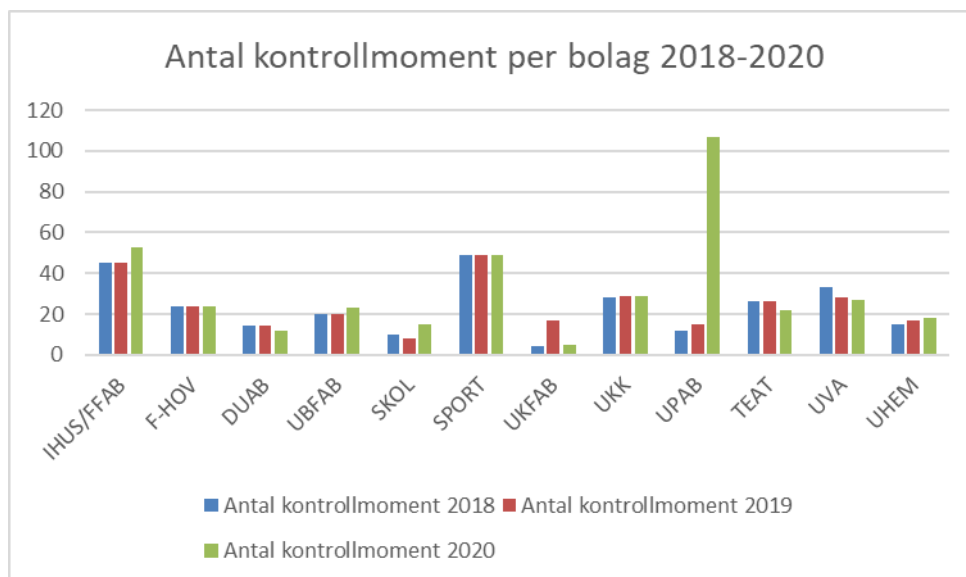
Det finns kontrollmoment i internkontrollplanerna som kan tyda på behov av ett kommunövergripande grepp, till exempel om hot, omvärldsbevakning, negativ stress, IT-förvaltning, politiska uppdrag, social oro, samverkan mellan olika organisatoriska delar, säkerhet, verksamhetsstyrning, utbetalningar, personalfrågor, ärendeberedning, diarietförling, lokalförsörjning, kompetensförsörjning, uppföljning, ersättningssystem och innovation. Kommunstyrelsen kommer att titta närmare på detta.

Bolagsstyrelsernas planer

Styrelserna har fler kontrollmoment än nämnderna i sina internkontrollplaner, i snitt 32 stycken per bolag jämfört med nämndernas tolv och en halv.

Det finns dock en stor variation där till exempel Parkeringsbolaget har 107 kontrollmoment och medan Uppsala kommuns fastigheter AB endast har fem moment. Det finns en stor ökning i antalet moment mellan 2019 och 2020 som framförallt förklaras av Parkeringsbolagets internkontrollplan.

Inom flera bolag utförs kontrollmomenten också vid fler tillfällen än nämndernas moment. Det finns till exempel flera moment som utförs löpande, månadsvis eller vid behov. Antalet återrapporteringstillfällen till styrelsen anges endast av sex av bolagen. Antalet är då framförallt tre eller fyra.

Inget bolag kopplar sina kontrollmoment till de beslutade kontrollområdena. Det betyder inte att det inte finns bolag som inte hanterar alla områden, men det är inget som kunnat tas med i denna bedömning.

Det är i många fall svårt att avgöra om kontrollmomenten är relevanta för att åtgärda identifierade risker och om de är möjliga att genomföra. Detta beror på att antingen riskerna eller kontrollmomenten inte beskrivs tillräckligt utförligt. För de bolag som beskriver risker och moment mer utförligt bedömer kommunstyrelsen att

kontrollmomenten är relevanta. Kontrollmomenten bedöms då även vara möjliga att genomföra. Det framgår när kontrollmomenten ska utföras och vad som ska kontrolleras i de flesta fall, men inte hur resultaten ska rapporteras till styrelsen.

Överlag ger bolagens internkontrollplaner intryck av att vara starkare knutna till deras verksamhet och grunduppdrag än nämndernas. Kontrollmomenten håller sig till övervägande del på en övergripande nivå och är inte fokuserade på detaljer.

Bolagens internkontrollplaner är i flera fall olika uppställda vilket försvårar överblick och jämförelse. En mall för internkontrollplanerna har därför tagits fram i samarbete med bolagen. Mallen överensstämmer med nämndernas mall och börjar gälla från 2021.

Det finns kontrollmoment i internkontrollplanerna som kan tyda på behov av ett kommunövergripande grepp, till exempel om personalförändringar, säkerhet för personal, IT-säkerhet, arbetsmiljö, kompetensförsörjning, upphandling, Informationssäkerhet, extremväder och terrorhot.

Arbetet framåt

Under kommande verksamhetsår fortsätter kommunstyrelsen arbetet med att öka kunskap och förståelse om intern kontroll i kommunen. Detta görs genom utbildning om intern kontroll och genom kunskapsspridning över nämndgränserna om arbetet med den interna kontrollen. Dessutom får alla nämnder och bolag som önskar återkoppling på sina analyser och utvärderingar av system och rutiner för intern kontroll, internkontrollplaner och uppföljningar av dessa. Information om utbildning sprids och nämnder och förvaltningar kan få specialutformad utbildning vid behov.

Det pågår ett utvecklingsarbete med fokus på intern kontroll på flera håll i kommunen. Kommunstyrelsen fortsätter att följa och stödja detta liksom utformningen av anvisningar för nämndernas interna kontroll. Kommunstyrelsen kommer också att utveckla arbetet med att följa upp normerande styrdokument i kommunen för att säkerställa att dessa är funktionella och används.

Nämnderna har i sin interna kontroll identifierat risker och upptäckt brister som kan tyda på behov av ett kommunövergripande grepp. Ansvariga för det kommunövergripande arbete om dessa områden informeras om bristerna.

Användningen av de gemensamma kontrollmomenten analyseras under året och momenten utvecklas vid behov. Kommunstyrelsen fortsätter också arbetet med att se över och förändra de obligatoriska kontrollområdena och i samband med detta även arbeta för att internkontrollplanerna framöver ska innehålla kontrollmoment för alla delar av den verksamhet som respektive nämnd och bolag ansvarar för. Kommunstyrelsen kommer också att fortsätta följa utvecklingen av användningen av förebyggande kontrollmoment.

Kommunstyrelsen kommer att överväga om analys och utvärdering av system och rutiner för intern kontroll ska tas in från kommunens bolagsstyrelser. För nämndernas del kommer kommunstyrelsen att inkorporera analys och utvärdering av system och rutiner för intern kontroll i internkontrollplanen och uppföljningen av den.

För att visa på fördelarna med att beskriva hur arbetet med den interna kontrollen ska gå till och vad det ska bestå av, kommer de riktlinjer och rutiner som finns att spridas i nätverket för handläggare för intern kontroll. Kommunstyrelsen kommer också att

fortsätta att visa på positiva resultat av att nämnderna är aktiva i arbetet med intern kontroll. På så sätt vill kommunstyrelsen förstärka denna utveckling ytterligare samt göra det till en institutionaliserad del av arbetet med intern kontroll.

Nämndernas och styrelsernas rapportering

Nämndernas, styrelsernas och aktiebolagens rapportering av intern kontroll 2018 och internkontrollplaner för 2020 finns i pärm knuten till detta ärende. I pärmen redovisas även de helägda aktiebolagens dokumentation.

Bilaga 4 Nämndernas överförda investeringar i ny räkning

Pågående investeringar vid årsskiftet 2019-12-31 att överföra till 2020

Totalt per nämnd och kategori

Belopp i kronor	Datorer	Fastigheter, publika	Fordon	Immateriella tillgångar	Inventarier	Konst	Maskiner	Verksamhets- fastigheter	Totalsumma
Kulturnämnden									
Bibliotek					4 220 000		4 500 000		8 720 000
Offentlig konst						24 857 000			24 857 000
Uppsala natur och kulturcentrum					2 500 000				2 500 000
Summa Kulturnämnden					6 720 000	24 857 000	4 500 000		36 077 000
Idrotts- och fritidsnämnden									
					528 000				528 000
Summa Idrotts- och fritidsnämnden					528 000				528 000
Gatu- och samhällsmiljönämnden									
Anläggning, projektledning		188 330 562							188 330 562
Egen regi, drift					437 000		3 083 000		3 520 000
Planering och projektering		540 000							540 000
Summa Gatu- och samhällsmiljönämnden		188 870 562			437 000		3 083 000		192 390 562
Räddningsnämnden									
			6 000 000		200 000				6 200 000
Summa Räddningsnämnden			6 000 000		200 000				6 200 000
Kommunstyrelsen									
Gem service							102 516		102 516
IT	4 783 831			7 781 928					12 565 759
Fastighet					44 200 200			57 834 800	102 035 000
Summa Kommunstyrelsen	4 783 831			7 781 928	44 200 200		102 516	57 834 800	114 703 275
Summa totalt	4 783 831	188 870 562	6 000 000	7 781 928	52 085 200	24 857 000	7 685 516	57 834 800	349 898 837

Specifikation per nämnd och projekt

PRO	Motivering / kommentar	Totalsumma
Kulturnämnden		
9004111 - Konstnärlig gestaltning Rosendal	Flerårigt konstprojekt. Avtal för konstnärligt uppdrag/konstkonsult och kringkostnader 2020	1 175 000
9005032 - Konstnärlig gestaltning Juvelen	Flerårigt konstprojekt. Avtal för konstnärligt uppdrag/konstkonsult och kringkostnader 2020	100 000
9005187 - Konstnärlig gestaltning Tiundaskolan	Flerårigt konstprojekt. Avtal för konstnärligt uppdrag/konstkonsult och kringkostnader 2020	400 000
9005509 - Konstnärlig gestaltning Norbyvreten	Flerårigt konstprojekt. Utökad budget p g a ökade produktionskostnader. Ryms inom posten ofördelade medel 2019.	25 000
9005692 - Offentlig konst för Vaksalaviadukten	Flerårigt konstprojekt. Avtal för konstnärligt uppdrag/konstkonsult och kringkostnader 2020	40 000
9005693 - Konstnärlig gestaltning Ramsta förskola	Flerårigt konstprojekt. Utökad budget p g a ökade produktionskostnader. Ryms inom posten ofördelade medel 2019.	175 000
9005715 - Offentlig konst för Börjegtstunneln	Flerårigt konstprojekt. Avtal för konstnärligt uppdrag/konstkonsult och kringkostnader 2020	100 000
9005716 - Offentlig konst för Seminarietunneln	Flerårigt konstprojekt. Avtal för konstnärligt uppdrag/konstkonsult och kringkostnader 2020	299 000
9005717 - Offentlig konst för Tyko Hedéntunneln	Flerårigt konstprojekt. Avtal för konstnärligt uppdrag/konstkonsult och kringkostnader 2020	62 000
9005719 - Offentlig konst för Grånbytunneln	Flerårigt konstprojekt. Utökad budget godkänd av ordförande m a a förändrat materialval.	445 000
9005738 - Offentlig konst för Brantingskolan	Flerårigt konstprojekt. Utökad budget p g a ökade produktionskostnader. Ryms inom posten ofördelade medel 2019.	250 000
9005774 - Offentlig konst för Rackarberget	Flerårigt konstprojekt. Avtal för konstnärligt uppdrag/konstkonsult och kringkostnader 2020	20 000
9005898 - Offentlig konst för Klosterparken	Flerårigt konstprojekt. Utökad budget p g a ökade produktionskostnader. Ryms inom posten ofördelade medel 2019.	470 000
9005929 - Offentlig konst för Stadshus 2020	Flerårigt konstprojekt. Utökad budget p g a ökade produktionskostnader. Ryms inom posten ofördelade medel 2019.	1 692 000
9005930 - Offentlig konst för Stadsträdgården – ljuskonst	Flerårigt konstprojekt. Beslut om utökad budget 2019 godkänd av nämnd i tjänsteskrivelse om konstprojektet.	1 072 000
9006007 - Offentlig konst för Rosendals förskola	Flerårigt konstprojekt. Utökad budget p g a ökade produktionskostnader. Ryms inom posten ofördelade medel 2019.	440 000
9006113 - Offentlig konst för Sunnersta	Flerårigt konstprojekt. Utökad budget p g a ökade produktionskostnader. Ryms inom posten ofördelade medel 2019.	1 300 000
9006133 - Offentlig konst för Gjutformens förskola	Flerårigt konstprojekt. Utökad budget p g a ökade produktionskostnader. Ryms inom posten ofördelade medel 2019.	725 000
9006134 - Offentlig konst för Flogstatunneln	Beslut om Flogstatunneln togs av nämnden 2018. Av misstag kom inte tunneln med i pågående investeringar från 2018. Avtal tecknade med konstnär och konsult.	555 000
9006137 - Konstnärlig gestaltning Storvreta idrottshall	Flerårigt konstprojekt. Avtal för konstnärligt uppdrag/konstkonsult och kringkostnader 2020	700 000
9006138 - Offentlig konst för Alma-stråket	Flerårigt konstprojekt. Utökad budget p g a ökade produktionskostnader. Ryms inom posten ofördelade medel 2019.	1 433 000
9006157 - Offentlig konst för porträtt av Karin Johansson	Flerårigt konstprojekt. Avtal för konstnärligt uppdrag/konstkonsult och kringkostnader 2020	25 000
9006161 - Offentlig konst för Diamantens förskola	Flerårigt konstprojekt. Utökad budget p g a ökade produktionskostnader. Ryms inom posten ofördelade medel 2019.	225 000
9006170 - Offentlig konst för Jällaskolan	Flerårigt konstprojekt. Avtal för konstnärligt uppdrag/konstkonsult och kringkostnader 2020	900 000
9006174 - Offentlig konst för Gotsunda, Lina Sandells park	Flerårigt konstprojekt. Avtal för konstnärligt uppdrag/konstkonsult och kringkostnader 2020	500 000
9006179 - Offentlig konst för Grindstugans förskola	Flerårigt konstprojekt. Avtal för konstnärligt uppdrag/konstkonsult och kringkostnader 2020	290 000
9006258 - Konst för IFU Arena	Flerårigt konstprojekt. Avtal för konstnärligt uppdrag/konstkonsult och kringkostnader 2020	600 000
9006285 - Offentlig konst för Centralpassagen	Nämnden har godkänt utökad budget 2019 i samband med beslut om konstprojektet.	945 000
9006349 - Offentlig konst för Bänkar	Flerårigt konstprojekt. Avtal för konstnärligt uppdrag/konstkonsult och kringkostnader 2020	210 000
9006351 - Offentlig konst för Celsiusskolan	Flerårigt konstprojekt. Utökad budget p g a ökade produktionskostnader. Ryms inom posten ofördelade medel 2019.	680 000
9006352 - Offentlig konst för Centralgaraget	Nämnden har godkänt utökad budget 2019 i samband med beslut om konstprojektet.	1 000 000
9006354 - Offentlig konst för Kapellgårdsparken	Flerårigt konstprojekt. Avtal för konstnärligt uppdrag/konstkonsult och kringkostnader 2020	300 000

9006360 - Offentlig konst för Studenternas IP	Flerårigt konstprojekt. Avtal för konstnärligt uppdrag/konstkonsult och kringkostnader 2020	1 150 000
9006366 - Offentlig konst för Funbo förskola	Flerårigt konstprojekt. Avtal för konstnärligt uppdrag/konstkonsult och kringkostnader 2020	40 000
9006367 - Offentlig konst för Valsåtravägen	Flerårigt konstprojekt. Utökad budget p g a ökade produktionskostnader. Ryms inom posten ofördelade medel 2019.	1 000 000
9006369 - Offentlig konst för Ulleråker Lyrikparken	Flerårigt konstprojekt. Avtal för konstnärligt uppdrag/konstkonsult och kringkostnader 2020	200 000
9006370 - Offentlig konst för Ulleråker Hospitalsträdgården	Flerårigt konstprojekt. Utökad budget p g a ökade produktionskostnader. Ryms inom posten ofördelade medel 2019.	1 794 000
9006371 - Offentlig konst för Ulleråker Tallskogen	Flerårigt konstprojekt. Avtal för konstnärligt uppdrag/konstkonsult och kringkostnader 2020	500 000
9006372 - Offentlig konst för Ulleråker Allmän platsmark	Nämnden har godkänt utökad budget 2019 i samband med beslut om konstprojektet.	1 740 000
9006375 - Offentlig konst för Rosendal Siegbahnsplanen och Carlshage	Utökad budget p g a utökat uppdrag till konstnären. Ryms inom posten ofördelade medel 2019.	680 000
9006384 - Offentlig konst för Vasaparken, Bubbelkluster	Flerårigt konstprojekt. Avtal för konstnärligt uppdrag/konstkonsult och kringkostnader 2020	10 000
9006386 - Offentlig konst för Uppsala central, Ledljus	Flerårigt konstprojekt. Avtal för konstnärligt uppdrag/konstkonsult och kringkostnader 2020	10 000
9006387 - Offentlig konst för Dragarbrunnstorg, Déjà vu	Flerårigt konstprojekt. Avtal för konstnärligt uppdrag/konstkonsult och kringkostnader 2020	30 000
9006641 - Ombyggnation barnavdelningen Stadsbiblioteket	Upphandlingen försenad. Påbörjat arbete avslutas 2020.	2 000 000
9006644 - Meröppet i Bälinge	Upphandlingen försenad. Investeringen avslutas 2020.	720 000
9006784 - Biblioteksbus	Lång upphandlingsprocess p g a krav på fossilfritt bränsle till buss. Sista anbudsdag 19/12.	4 500 000
9006864 - Lås- och larmsystem, Stadsbiblioteket	Upphandling försenad. Offert godkänd dec 2019	1 500 000
9006965 - Offentlig konst för Östra Salabacke, allmän platsmark	Beslut finns om tilldelad budget (3 530 tkr). Flerårigt konstprojekt. Avtal för konstnärligt uppdrag/konstkonsult och kringkostnader 2020	550 000
saknas - Byte av halogenbelysning och ny styrteknik till Biopatia	Bara en offert inkom. Ny öppen upphandling ska påbörjas. Avsatt budget måste höjas.	2 500 000
Summa kulturnämnden		36 077 000
Idrotts- och fritidsnämnden		
9006257 - Inventarier nya Studenternas	Utrustning av nya Studenternas pågå	528 000
Summa idrotts- och fritidsnämnden		528 000
Gatu- och samhällsmiljönämnden		
9000038 - Tullgarnsbro	Förseningar i projektet	21 992 000
9001461 - Framkomlighetsåtgärder	Förseend pga synkning med UL + trafiksignal Gamla Uppsalagatan/Vattholmavägen	12 000 000
9002486 - Råbyvägen ombyggnad	Ej färdigställt MEX-projekt	2 000 000
9002564 - Cykelled mellan Flogsta och Starbo	Ej färdigställt, pga markförhållanden	5 714 866
9002589 - Råbyvägen	Ej färdigställt, avvaktar arenaprojektet	14 000 000
9002625 - Svarbäcksg: St Olofsg-Skolg	Ej färdigställt, avvaktar exploatering	9 856 000
9003127 - Genomförande hastighetsöversyn	Ej färdigställt, pga av synkning med Trafikverket	928 035
9003160 - Snabbcykelled 3 G:a Uppsalaleden	Ej färdigställt, avvaktar exploatering Kapellgärdet	2 800 000
9003215 - Hågdalen-Nåsten NR	Ej färdigställt	783 472
9003694 - Cykelbanor Gamla Börjevägen	Ej färdigställt	3 423 196
9003695 - Cykelbanor Stigbergsv. mellan Eriksbergsv - Granitv	Ej färdigställt, avvaktar exploatering Eriksberg	4 000 000
9004403 - Ortopark Bälinge	Ej färdigställd	416 498
9004410 - Resecentrum 2.0 (Reinvest)	Ej färdigställd	523 043
9004469 - Cykelbana Hågavägen	Ej färdigställd	655 921
9004476 - Cykelbana Granitvägen	Ej färdigställd, inväntar MEX	1 000 000
9004743 - Juvelen Park	Ej färdigställd, utfall i 9004441	1 730 000
9004916 - Vårdsåtra strandpromenad etapp 3	Ej färdigställd	100 000
9005306 - Ortopark i Björklinge	Ej färdigställd	556 041
9005308 - Luthagsplan Reinvest	Ej färdigställd	119 000
9005309 - Störvreta centrum, Hörnparken reinvest	Ej färdigställd	200 000
9005314 - Luthagsplan Reinvest lek	Ej färdigställd	209 000
9005328 - Parkeringsplats Lurbo bro	Ej färdigställd	150 000
9005339 - P-plats Örsåtra	Ej färdigställd	100 000
9005348 - Dag Hammarskölds väg (Ulleråkersvägen-Kungsängsleden)	Ej färdigställd	24 859 760

9005349 - Dag Hammarskölds väg (Korsn Kungsängsled)	Ej färdigställd	1 137 155
9005350 - Dag Hammarskölds väg (Kungsängsleden-Regementsvägen)	Ej färdigställd	1 042 260
9005361 - Svartbäcksgatan	Ej färdigställd, avvaktar exploateringsprojekt	4 940 849
9005362 - Gågata södra	Ej färdigställd,	11 722 692
9005369 - Snabbcykelled 5 Gränbyleden	Ej färdigställd	6 195 864
9005372 - Cykelled Hedensbergsvägen	Ej färdigställt, pga markförhållanden	1 285 134
9005373 - Cykelvägar i Årstaparken	Ej färdigställd	758 203
9005375 - Trafiksignaler årlig insats	Samfinansiering MEX-projekt, korsning Vårdsåtrav/Norbyv	2 500 000
9005377 - Pendlarparkering/bytespunkter årlig insats	Ej färdigställd	819 000
9005386 - Life IP Rich Waters	Ej färdigställd	2 670 311
9005388 - Offentliga toaletter årlig insats	Ej färdigställd	500 000
9005917 - Cykelbana Ulva via Klastorp	Ej färdigställd, avvaktar markfrågor och detaljplan	11 000 000
9006034 - Ortpark Skyttorp	Ej färdigställd	150 000
9006035 - Kvarngärdet Park	Ej färdigställd	1 000 000
9006036 - Trädplantering Tegelgatan	Ej färdigställd	500 000
9006039 - Klosterparken	Ej färdigställd	761 324
9006048 - Nytt dass Lunsentorpet	Ej färdigställd	140 000
9006050 - Nya skyltställ Gamla Uppsala stråket	Ej färdigställd	75 000
9006057 - Naturlekplats/Motorikbana Hammarskog	Ej färdigställd	400 000
9006058 - G:a Uppsalagatan (mellan Vattholmav-Tycho H)	Ej färdigställd, avvaktar exploatering	4 957 097
9006059 - Östra Ågatan Islandsbr.-Industrigatan, anläggning	Ej färdigställd,	790 647
9006060 - Östra Ågatan Industrigatan-Kungsängsespl. Anläggning	Ej färdigställd	7 996 154
9006061 - Kungsgatan Strandbodg.-Söderut, anläggning	Ej färdigställd, avvaktar exploatering	1 000 000
9006062 - Cirkulation Börjegatan-Ringgatan	Ej påbörjad	500 000
9006067 - Kungsängsgatan,Bävernsgränd ,Hamnesplanaden	Ej färdigställd	100 000
9006068 - Fåhlhagsgatan	Ej färdigställd	300 000
9006069 - Seminariegatan, Fyrisvallsgatan-Prästgatan	Ej färdigställd	300 000
9006070 - Gångbana Österleden, södra sidan	Ej påbörjad	600 000
9006076 - Kungsängsbron	Ej färdigställd	481 675
9006080 - Bro Kungsängsleden, anläggning	Ej påbörjad, avvaktar exploateringen Ulleråker	750 000
9006081 - Odinslund, Kulturstråket, anläggning	Ej färdigställd	259 576
9006088 - Cykelparkering Resecentrum i samband med CPH	Ej färdigställd, kostnader i 9000270	2 420 789
9006090 - Cykelbana Väderkvarnsgatan, anläggning	Ej påbörjad, avvaktar ombyggnad av fastighet	800 000
9006091 - Cykelbana Årstagatan och Gröna gatan, anläggning	Ej färdigställd, avvaktar exploatering	3 000 000
9006096 - Cykelbana Svartbäcksgatan	Ej påbörjad, avvaktar exploatering	500 000
9006097 - Cykelväg i Årsta	Ej färdigställd	3 500 000
9006098 - Huvudcykelstråk 1 - Luthagsstråket	Ej påbörjad, oklara markförhållanden	2 000 000
9006108 - Markstrålkastare Östra Ågatan	Ej färdigställt	1 000 000
9006122 - Byggnation av ny snötipp	Ej påbörjad, under utredning	1 500 000
9006482 - Hammarskog Utegym	Ej färdigställd	400 000
AX - Arbetsmaskin/C Pickup 2019	Försenad leverans, levereras i januari	1 400 000
AX - Drivmedelscontainer	Försenad leverans, levereras i januari	162 000
AX - Sopbil och Traktor Valtra inkl Salturator utrustning	Försenad leverans, levereras i januari	1 683 000
AX - Upprustning inventarier Fjällnora	Försenad leverans, levereras i januari	275 000
Summa gatu- och samhällsmiljönämnden		192 390 562
Räddningsnämnden		
9006543 - Bas 1 (1)	Försenad leverans	3 000 000
9006544 - Bas 1 (2)	Försenad leverans	3 000 000
9006909 - Fordon för klippövning	Försenad pga svårighet med leverans.	200 000

Summa räddningsnämnden		6 200 000
Kommunstyrelsen (IT och gemensam service)		
9001016 - Ofördelad budget Kost & restaurang	Projekt pågår 2020	102 516
9001886 - IT E - Pilotprojekt för e-arkiv	Projekt pågår 2020	242 245
9003766 - PA-Lön 2019	Projekt pågår 2020	527 619
9005544 - Accesspunkter nr3 2018	Projekt pågår 2020	2 223 000
9005547 - 10gb kort redundans brandvägg	Projekt pågår 2020	300 000
9005578 - Övervakning	Projekt pågår 2020	1 000 000
9006231 - Centralt ägd it utrustning 1 2019	Projekt pågår 2020	305 222
9006241 - Segmentering av nät	Projekt pågår 2020	1 500 000
9006242 - Lagring/backup 2019	Projekt pågår 2020	213 364
9006270 - Hyresavtalssystem	Projekt pågår 2020	527 624
9006274 - E-handel	Projekt pågår 2020	2 000 000
9006275 - Projektstöd	Projekt pågår 2020	1 500 000
9006280 - E-tjänstplattform	Projekt pågår 2020	1 367 290
9006282 - Logistikflöden	Projekt pågår 2020	159 395
9006283 - Städprocessen	Projekt pågår 2020	700 000
Summa kommunstyrelsen (IT och gemensam service)		12 668 275
Kommunstyrelsen, fastighet		
9005915 - Solenergi	Politiskt beslut, genomförande förskjutet till 2020	44 147 000
9006023 - Hammarskog lada/snickeri omläggning tak	Projekt pågår. Inväntat politiskt beslut	1 172 000
9006118 - Leopoldsgatan 1-9, ny kylanläggning storkök	Projekt pågår Påbörjats sent pga likvidation/köp av Gamla Uppsala 99:1	1 575 000
9006239 - Gränby 4H-gård, Gränby, anslutning vatten	Projekt pågår	2 822 200
9006498 - Jälla Lundbol Dusch	Projekt pågår. IGT fel belopp	500 000
9006500 - Länna lärarbostad, Underhålls åtgärder	Projekt pågår	251 800
9006517 - Hammarskog herrgård garage/uc,byte panel	Projekt pågår. Inväntat politiskt beslut	84 400
9006619 - Gånglättsvägen 1, Björklinge skola, renovering av toaletter	Projekt pågår. Skall överföras till Skolfastigheter AB	9 285 300
9006657 - Stenrösvägen 151, lgh 146 renovering badrum	Projekt pågår	175 000
9006685 - Leopoldsgatan, ombyggnation av 14 st lgh Nora	Projekt pågår Påbörjats sent pga likvidation/köp av Gamla Uppsala 99:1	300 000
9006686 - Leopoldsgatan 7B:127-133 , ombyggnation Ödhumla	Projekt pågår Påbörjats sent pga likvidation/köp av Gamla Uppsala 99:1	2 200 000
9006697 - Skarholmen ny ventilationsanläggning	Projekt pågår	1 344 600
9006726 - Möbler till Sägargatans ABV nov 2019	Projekt pågår	53 200
9006785 - Fibyvägen 8, ombyggnation skola	Projekt pågår	195 000
9006850 - Leopoldsgatan 7A, lgh 71, badrum	Projekt pågår	120 000
9006897 - Morgonvägen 16, lgh 46 badrum	Projekt pågår	165 000
9006928 - Skarholmen, värme	Projekt pågår	1 000 000
9006931 - Linnégården, utemiljö	Projekt pågår	1 000 000
9006932 - Brillinge 100, badrum	Projekt pågår	70 800
9006933 - Brillinge 100, Nytt värmesystem	Projekt pågår	59 800
9006934 - Kv Karin Boyé, upprustning gård	Projekt pågår	3 963 400
9006937 - Hammarskog Ny undercentral skolan	Projekt pågår. Inväntat politiskt beslut	5 690 500
9006959 - Gränbyvägen 3	Projekt pågår. Inväntat politiskt beslut	750 000
9006960 - Jälla 50-58	Fördröjt	4 000 000
9006961 - Leopold	Projekt pågår Påbörjats sent pga likvidation/köp av Gamla Uppsala 99:1	200 000
9006962 - Snickaren, Köket	Projekt pågår. Inväntar beslut om ansvar	1 000 000
9006963 - Snickaren, lokaler	Projekt pågår. Inväntar beslut om ansvar	2 000 000
9006964 - Orstenen	Projekt pågår. Inväntar beslut om ansvar	2 000 000
99XXXX - Hammarskog från 2108, 11310 använt 6000 undercentral	Projekt startat. Inväntar plan Hammarskog	5 310 000
99XXXX - Hammarskog Herrgård	Projekt startat. Inväntar plan Hammarskog	5 000 000

99XXXX - Hammarskog naturskolan	Projekt startat. Inväntar plan Hammarskog	5 000 000
99XXXX - Pilsbo byggnader översyn	Projekt startat. Inväntar inriktningsbeslut	100 000
99XXXX - Pilsbo åtgärda föreläggande på avlopp från Sigtuna kommun	Projekt startat. Inväntar inriktningsbeslut	500 000
Summa kommunstyrelsen, fastighet		102 035 000
Summa totalt		349 898 837

Kommunstyrelsen
Redovisande dokument

Datum:
2019-02-27

Diarienummer:
KSN-2019-2465-3

Handläggare:
Susanne Angemo, Karin Svensson

Version/DokumentID:

Årsredovisning 2019 kommunstyrelsen

Innehåll

Verksamhetsuppföljning 2019.....	3
Ansvars- och verksamhetsområde	3
Viktiga händelser under året	3
Måluppfyllelse	4
Inriktningsmål 1: Uppsala ska ha en jämställd och hållbar ekonomi	5
Inriktningsmål 2: Uppsala ska vara tryggt och attraktivt att leva, verka och vistas i	7
Inriktningsmål 3: Uppsalas stad och landsbygd ska växa genom ett hållbart samhällsbyggande	9
Inriktningsmål 4: Uppsala ska vara jämlikt och inkluderande med goda förutsättningar för folkhälsa och livskvalitet	11
Inriktningsmål 5: Uppsalas invånare ska ha bostad och arbete	12
Inriktningsmål 6: Uppsalas alla barn och elever ska klara sin utbildning, nå sin gymnasieexamen och utmanas i sitt lärande	13
Inriktningsmål 7: Uppsala ska vara en äldrevänlig kommun och invånare med funktionsnedsättning ska uppleva trygghet, frihet och tillgänglighet.....	14
Inriktningsmål 8: Uppsalas invånare, organisationer och näringsliv ska vara delaktiga i att utforma samhället	14
Inriktningsmål 9: Uppsala kommuns medarbetare ska ha bra arbetsvillkor och kan med hög kompetens möta Uppsala.....	15
Framtida utmaningar	17
Bokslut 2019	18
Sammanfattning.....	18
Resultat per verksamhet.....	20
Investeringar	23
Bilagor	28
Bilaga 1 – Bedömning av status per uppdrag.....	28
Bilaga 2 – Bedömning av status för åtgärder och aktiviteter.....	69

Verksamhetsuppföljning 2019

Ansvars- och verksamhetsområde

Kommunstyrelsen styr, leder och samordnar arbetet med kommunens verksamhet och ekonomi, följer upp och rapporterar till kommunfullmäktige och samordnar verksamheten mellan kommunens nämnder. Kommunstyrelsen har även uppsiktsplikt över övriga nämnders verksamhet, inklusive de gemensamma nämndernas och de kommunala bolagens verksamhet. Kommunstyrelsen bereder ärenden inför kommunfullmäktige och ansvarar för att fullmäktiges beslut genomförs.

Kommunstyrelsen leder planering och utveckling, följer upp och analyserar inom strategiskt viktiga politiska områden som exempelvis de tre hållbarhetsdimensionerna social, ekologisk och ekonomisk inkluderande det näringslivspolitiska arbetet. Dessutom har kommunstyrelsen ett särskilt ansvar för kommunens ekonomi, IT, arbetsgivarfrågor, mark och exploatering, landsbygdsfrågor, samt kris och beredskap. Som kommunens arkivmyndighet har kommunstyrelsen ett övergripande ansvar för kommunens arkivfrågor.

Uppsala kommun ska ge de som bor, verkar och besöker Uppsala välfärdstjänster och service av god kvalitet och för att klara av att tillgodose dessa behov är det nödvändigt att ständigt utveckla arbetssätt, organisation och medarbetare. För att utveckla en modern och effektiv förvaltning har Uppsala kommun en centraliserad stabsorganisation som leder och stödjer nämnder och bolag.

Viktiga händelser under året

Januari. 2019 inleddes med stormen Alfrida och tusentals hushåll i länet blev utan el. Flera av kommunens verksamheter påverkades och några äldreboenden var strömlösa i flera dygn. Stormen prövade kommunens krisberedskapsförmåga och gav viktiga lärdomar.

Maj. Den 26 maj 2019 genomfördes val till Europaparlamentet. Förtidsröstningen pågick från 8 maj och fram till och med valdagen. Arbetet inför, under och efter valet innebar en stor arbetsinsats för kommunen. Kommunstyrelsen genomförde insatser för att öka valdeltagande i områden och grupper där valdeltagandet tidigare varit lågt.

Juni. I juni beslutade Trafikverket att avslå Uppsala kommuns och Region Uppsalas ansökan om stadsmiljöavtal för spårväg mellan Gottsunda och Uppsala centralstation. Huvudsaklig anledning till avslaget var att projektet är i ett för tidigt utredningsskede. Kapacitetsstark kollektivtrafik är en viktig del i avtalet med staten om 4-spår. Därför har resurser under året prioriterats om för att intensifiera utredningsarbetet inför en förnyad ansökan.

Juli. I samband med en konkurs tog kommunen över två äldreboenden och ett LLS-boende med totalt cirka 100 medarbetare. Det var första gången som kommunen tar över verksamhet på grund av konkurs. Det låg en stor utmaning i arbetsrättsliga tolkningar och i att samordna introduktion och administration.

Augusti. Den torra sommaren 2018 påverkade livsmedelsproduktionen negativt. Det har medfört kraftigt höjda livsmedelspriser och brist på ekologiska livsmedel under 2019. Ökningstakten i andel ekologiska livsmedel har därför avtagit under 2019.

September. Under hösten invigdes kommunens nya ärendesystem samt e-arkiv. Det kommer att göra det lättare för alla som vill ha bättre insyn i kommunens olika ärenden. Kommunstyrelsen och kulturnämnden är först ut att använda systemet.

Oktober. Uppsala kommun deltog i den regionala kärnkraftsövningen Havsörn, som var århundradets hittills största civila samverkansövning. Ca 1600 personer från 77 aktörer deltog. Uppsala kommun deltog i övningen med cirka 50 medarbetare. Övningen är en del i att stärka kommunens krishanteringsförmåga.

November. Den 6 november invigdes kommunens nya kontaktcenter. Kontaktcenter är en första ingång till kommunen för frågor, synpunkter och felanmälningar. Hit kan alla som vill kontakta kommunen vända sig via besök, telefon eller e-post.

December. Trygghetsfrågorna har fått stor uppmärksamhet under året och stort utrymme i medias rapportering om Uppsala. Ett antal händelser såsom skjutningar och ofredanden har bidragit till det. Hot mot kommunens personal har blivit vanligare, liksom hot och våld mellan ungdomar i skolans verksamheter. Säkerhet i skolmiljön är därför ett av fokusområdena i den samverkansöverenskommelse med polisen som tecknades i december.

Måluppfyllelse

Beskrivningen av måluppfyllelsen inkluderar även utvecklingen inom de verksamheter nämnden ansvarar för:

- Hållbar samhällsbyggnad.
- Aktivt klimat- och miljöarbete.
- Tryggt och socialt hållbart samhälle.
- Ekonomisk hållbarhet och ett aktivt näringsliv.
- Demokratiskt samhälle med delaktiga medborgare.
- Attraktiv arbetsgivare.

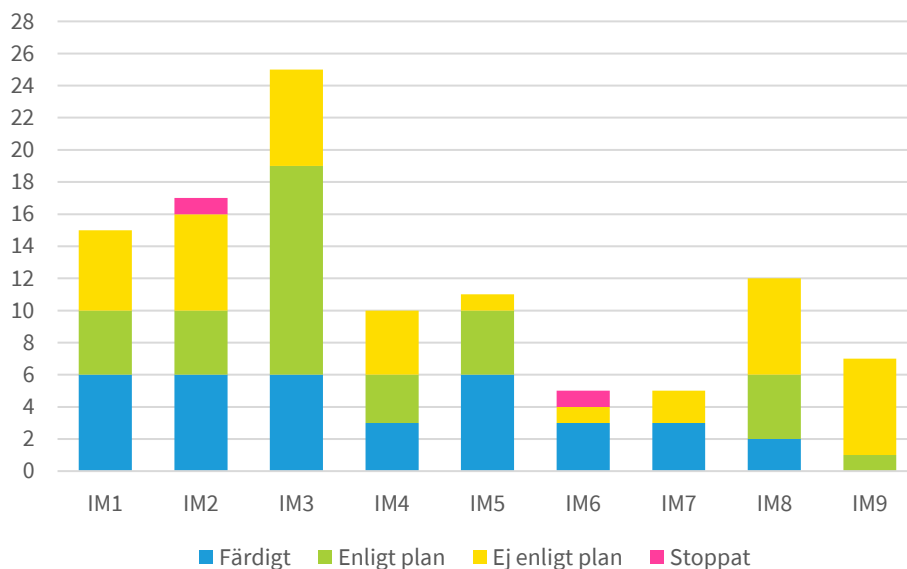
Kommunstyrelsen har i hög grad bidragit till uppfyllandet av kommunfullmäktiges inriktningsmål under 2019. Bedömningen av nämndens bidrag till inriktningsmålen utveckling baseras på både fullmäktiges uppdrag och övrig verksamhet som nämnden bedriver. De uppdrag som hanterats under 2019 omfattar de uppdrag kommunfullmäktige riktat till kommunstyrelsen i Mål och budget 2019 - 2021, uppdrag som ges löpande under året och kvarvarande uppdrag från tidigare Mål och budget.

Kommunstyrelsen har blivit färdig med 35 av 107 uppdrag under året. 33 uppdrag pågår enligt plan. 37 uppdrag är försenade jämfört med ursprunglig plan. Genomförandet av två uppdrag är stoppat då de inte omfattas av nämndens ansvarsområde. De uppdrag som är stoppade avser uppdrag som kommunfullmäktige fördelade till samtliga nämnder i Mål och budget 2019–2021, men som enbart avser ett fåtal.

Kommunstyrelsen bedömer att majoriteten av de försenade uppdragen kommer bli klara under 2020 och vidtar inga ytterligare åtgärder än det som redan är planerat inom respektive uppdrag. För de flesta uppdragen är planerat arbete inom uppdraget genomfört och det finns beslutsunderlag framtaget. Förseningarna beror i huvudsak på

att beslut i ärendet har skjutits framåt i tid jämfört med plan. Exempel på detta är uppdrag som rör dricksvattenförsörjningen, sociala investeringar och rekreationsanläggningar.

Nedanstående tabell visar en sammanställning av status för kommunstyrelsens uppdrag från kommunfullmäktige. En fullständig redovisning av status för alla uppdrag, nämndmål och åtgärder i kommunstyrelsens verksamhetsplan redovisas i bilaga 1 och 2.

Inriktningsmål 1: Uppsala ska ha en jämställd och hållbar ekonomi

En hållbar ekonomi

Kommunstyrelsen arbetar för att på olika sätt stärka kommunens förmåga att möta kommande ekonomiska utmaningar. En ny resursfördelningsmodell har tagits fram för kommunfullmäktiges kommunbidrag till nämnder. Syftet är att bättre möta verksamhetens behov av resurser i förhållande till kostnadsutveckling och demografiutveckling över tid.

Kommunfullmäktige har under året beslutat om avyttring av delar av kommunkoncernens fastighetsbestånd. Syftet är att lösa kommunens finansiering samtidigt som soliditeten stärks. Under året har kommunstyrelsen genomfört olika utredningar och påbörjat arbetet mot marknaden.

Styrning av projekt

För att möta tillväxten och framtida utmaningar krävs att kommunkoncernen har god förmåga att genomföra komplexa utvecklingsprojekt. Under 2019 har ett portföljkontor införts för att samordna och koordinera större utvecklingsinitiativ med digitala inslag. Syftet är säkerställa enhetliga och kvalitetssäkrade underlag för att prioritera större utvecklingsinitiativ utifrån nytta och genomförbarhet.

Under 2019 slutfördes en genomlysning av samtliga exploateringsprojekt. Det medför att årets resultat belastas med 23 miljoner kronor för projektkostnader från tidigare år. Framöver kvalitetssäkras alla projekt löpande. Styrningen av stadsbyggnadsprojekt kommer att stärkas genom prioritering och beslut om innehållet i portföljen i samband med ordinarie verksamhetsuppföljning. Ett portfölj- och projektstyrningsverktyg kommer att införas 2020.

En socialt hållbar ekonomi

Uppsala kommun har under 2019 inrättat en mikrofond för aktörer som är verksamma inom den sociala ekonomin. Kommunstyrelsen har haft kommunfullmäktiges uppdrag att leda arbetet med att inrätta mikrofonden. Genom mikrofonden bidrar kommunen till att stärka möjligheterna för egen försörjning och egenmakt för de målgrupper som de sociala verksamheterna riktar sig till.

En viktig del i att vara ett jämställt Uppsala är att kommunens pengar och service fördelas rättvist och jämställt. Nämnder och bolagsstyrelser har påbörjat uppdraget att kartlägga fördelningen av resurser mellan kvinnor och män. Kommunstyrelsen samordnar arbetet. Nämnden har även tillsammans med nämnder och bolagsstyrelser fortsatt utvecklingen av en systematisk uppföljning av kommunens jämställdhetsarbete. Det återstår fortfarande mycket arbete innan Uppsala kommun kan säkerställa en jämställd resursfördelning.

Hållbar upphandling

Upphandling är ett viktigt verktyg i arbetet för en hållbar ekonomi. En styrgrupp har bildats för att arbeta med prioriteringar i hållbara upphandlingar. Standardkrav tas fram inom vissa områden och strategier utformas för hantering av målkonflikter. Under året har kommunstyrelsen i samverkan med bland annat region Uppsala tagit fram hållbarhetskriterier som använts vid upphandling av samhällsbetalda persontransporter. I upphandlingen ställdes krav på att fordonen använder lokalt producerad biogas eller andra lokala drivmedel.

Ett system för e-handel håller på att införas som gör det enklare att beställa avtalade varor och tjänster från kommunens leverantörer. Införandet beräknas ge stora kostnadsbesparingar genom bättre priser på längre sikt, ökad avtalstrohet och effektivare priskontroller. Arbeta pågår med att effektivisera kommunens logistikhantering genom ökad samverkan och koordinering mellan olika verksamheter. För att säkerställa effekten av genomförda upphandlingar behöver avtalsuppföljning avseende villkoren utvecklas.

Effektiv lokalförsörjning

En effektiv lokalförsörjning ger möjlighet till lägre kostnader för kommunen verksamheter. Under året har tio lokalförsörjningsplaner beslutats som ska säkerställa ändamålsenliga och kostnadseffektiva lokaler till kommunens verksamheter. Arbeta pågår med att koppla lokalförsörjningsplanerna tydligare till de ekonomiska ramarna i mål och budget. Ett koncept har tagits fram för nyproduktion av skolor. Möjligheter till ökat samutnyttjandet av lokaler för att öka nyttjandegraden identifieras genom matchningsmöten. I Rosendal prövas samnyttjande av mark där skolan nyttjar mark som skolgård som under övrig tid används som allaktivitetsyta för allmänheten.

Samverkan med näringslivet

Kommunstyrelsen samverkar med flera parter som stödjer näringslivsutvecklingen. I samarbete med näringsliv, akademi, offentliga organisationer och coworking spaces (kontors- och arbetsytor som samutnyttjas av olika företag och yrkesverksamma) främjas företagande på olika sätt och inom olika branscher. Det är en fortsatt hög prioritet på insatser som främjar förbättrad företagsservice, ökat nyföretagande och tillväxt i befintliga företag. Näringslivets kompetensförsörjning har hög prioritet.

För att öka samverkan med leverantörsmarknaden har kommunstyrelsen under 2019 inrättat ett upphandlingsråd och ökat dialogen med marknaden.

Inriktningsmål 2: Uppsala ska vara tryggt och attraktivt att leva, verka och vistas i

Samverkan för ökad trygghet

Arbetet med att minska brottsligheten och öka Uppsalabornas trygghet sker i samverkan med polisen och Brottsförebyggande rådet. Samverkan sker även med fastighetsägare, näringsliv, föreningsliv och civilsamhället. Under året har en ny samverkansöverenskommelse tecknats med polisen. Med gemensamma prioriteringar arbetar kommunen och polisen för nolltolerans mot brott och för ett tryggare Uppsala. Arbetet sker gemensamt med brottsförebyggande och trygghetsskapande åtgärder och insatser utifrån ett kunskapsbaserat arbetssätt.

Stärkt områdesarbete

Kommunstyrelsen samordnar arbetet med handlingsplan Gottsunda/Valsätra. Under 2019 beslutades om ett gemensamt medborgarlöfte för Gottsunda. Utifrån det har ett par öppna dialoger anordnats i Gottsunda centrum som har bidragit till ökad delaktighet i trygghetsfrågan. Erfarenheterna från arbetet med handlingsplanen ligger till grund för en modell för att motverka segregation. En samverkanssatsning med Polisen och Brottsförebyggande rådet har startat i Gottsunda och ska pågå i sex år.

Under året har fokus även varit på att utveckla det lokala områdesarbetet i Gränby. Trygghetsanalyser baserat på platsobservationer, intervjuer och statistik har genomförts i Gottsunda och Gränby. En handlingsplan med fokus på trygghet är under framtagande för Gränby för att fokusera och stärka arbetet.

Bevakning och arbete mot organiserad brottslighet

Ett aktivt arbete pågår för att bidra till polisens genomförande av ett nationellt kameraprojekt. Kommunen har beviljats uppsättning av ett antal bevakningskameror på olika platser i Uppsala centrum. På vissa av kommunens skolgårdar har det installerats kamerabevakning som är kopplat mot larmcentral. Kamerabevakningen har lett till att flera brott gällande skadegörelse har kunnat klarats upp av polisen.

I samverkan med flera andra myndigheter bedriver kommunen ett systematiskt arbete med att bekämpa de kriminellas ekonomi. En överenskommelse har slutits med polisen kring en utökad strategisk satsning mot organiserad brottslighet i Gottsunda/Valsätra.

Övning av kommunens krisledningsförmåga

Under året har kommunens krisledningsförmåga återigen testats, nu i samband med stormen Alfrida, skogsbrand och höga flöden. Krisledningsplanen har även prövats fullskaligt i samband med den nationella övningen Havsörn, med kärnteknisk olycka som scenario. En kriskommunikationsplan är under framtagande och arbetet med att ta fram ledningsplaner i förvaltningar och bolag fortsätter. Utredningar pågår kring nödvatten, skyfall och reservkraft.

Besöksnäring och näringslivsklimat

Evenemang och möten är mycket positiva för stadens besöksnäring. Uppsala fortsätter att ligga i topp i den nationella rankingen av mötesstäder. Kommunstyrelsens utredning visar att Uppsala Convention Bureaus värvning idag bidrar till i snitt 12 400 gästnätter per år. Med ytterligare resurser till verksamheten ges möjlighet till en ökad försäljning av möten och evenemang.

En årlig analys av kommunens förbättringsarbete för att stärka näringslivsklimatet har utvecklats och redovisas i årsredovisningen. Preliminära resultat för 2019 visar att Uppsala fortsatt ligger på en mycket bra nivå totalt sett med ett nöjd kundindex (NKI) på 71. Flera myndighetsområden ökar sitt NKI, men bygglov och brand har minskat något jämfört med 2018. Minskningen inom bygglov förklaras med lägre bemanning än tidigare under 2018. Bemanningen har nu stärkts och en e-tjänst för att förenkla för de sökande har utarbetats.

En checklista har tagits fram för att säkerställa att näringslivsperspektivet beaktas i kommunala beslut. Möjligheten att införa ett kundstödssystem för att förbättra bemötande, tillgänglighet och service till företag utreds.

En attraktiv landsbygdskommun

Kommunen har fått ett projektstöd av Tillväxtverket på cirka 3,5 miljoner kronor för att förbättra servicen på landsbygderna genom att etablera så kallade servicepunkter. Projektstödet har förlängts fram till juni 2020. Det övergripande målet i projektet är att skapa nya mötesplatser i bygderna. Fokus är på kommersiell service i form av exempelvis dagligvaror, post, apotek, betaltjänster och drivmedel.

Två servicepunkter invigdes 2018. Under 2019 har två nya servicepunkter öppnats i Vattholma och Tuna Alunda. Ytterligare fem servicepunkter planeras under 2020. Föreningar som är aktiva i att utveckla servicepunkter på landsbygden engageras i arbetet. Ett mobilt projektkontor är under uppbyggnad. Arbetet är ett led i att förverkliga Uppsala kommuns landsbygdsprogram med målet att bli en av Sveriges bästa landsbygdskommuner.

Inriktningsmål 3: Uppsalas stad och landsbygd ska växa genom ett hållbart samhällsbyggande

Planering för en hållbar tillväxt

Planering pågår av genomförandet av överenskommelsen med staten om det så kallade Uppsalapaketet. Under 2019 har kommunstyrelsen beslutat om program- och projektdirektiv för Uppsala spårväg och Uppsala central. Arbete med en fördjupad översiktsplan för sydöstra stadsdelarna som innehåller över 20 000 bostäder är påbörjad med sikte på samråd under våren 2020.

I juni beslutade Trafikverket att avslå Uppsala kommun och Region Uppsalas ansökan om stadsmiljöavtal för spårväg mellan Gottsunda och Uppsala centralstation. Huvudsaklig anledning till avslaget är att projektet är i ett för tidigt utredningsskede. Spårvägen är en viktig del i avtalet med staten om 4-spår. Därför har resurser under året prioriterats om för att intensifiera utredningsarbetet inför en förnyad ansökan.

Ett program för mobilitet och trafik som ska ta ett helhetsgrepp på arbetet med transporter, infrastruktur och hållbart resande har arbetats fram, och beslut i ärendet förväntas under 2021. Riktlinjer för pendlarparkeringar antogs i maj. Riktlinjerna omfattar både pendlar- och cykelparkeringar och ska underlätta prioriteringar och bidra till en utbyggnad av sådana parkeringar i kommunen.

Kommunens naturdatabas är klar och över 12 000 naturvärdesobjekt har identifierats. Arbete pågår med att analysera dessa samt behovet av grön infrastruktur för fokusarter och ekosystemtjänster. En riktlinje för kulturmiljö finns framtagen och förväntas beslutas av kommunstyrelsen våren 2020.

Innovationer för hållbar utveckling

Innovationer, digitalisering och miljö- och klimatdrivet arbete ger möjligheter att möta samhällets utmaningar på ett effektivt och hållbart sätt och är bärande i de stora samhällsbyggnadsprojekten. En del i detta arbete är införandet av systemstöd för att visa staden i 3D vilket ger överskådlig och lättillgänglig information om pågående planering och stadsutveckling. Verktöget har använts i framtagandet av förslaget till fördjupad översiktsplan för sydöstra stadsdelarna. Det testas även för att kunna visualisera indikatorer för hållbarhet i planerade stadsutvecklingsprojekt.

Just nu växer efterfrågan på el fortare än vad elnätskapaciteten hinner byggas ut. Uppsala kommun deltar i EU-projektet CoordiNet som siktar på att använda dagens elnät smartare. Syftet är att hitta lösningar på den effektbrist som finns i elnätet. Projektet Teknisk försörjning leder en innovationsprocess i samverkan med marknaden för att ta fram ett förslag till systemval för teknisk försörjning av de sydöstra stadsdelarna.

Under 2019 har kommunstyrelsen inventerat pågående arbete med innovationer och digitalisering i kommunkoncernen. Flera omfattande projekt bedrivs som bidrar till förbättringar för verksamhet, näringsliv och invånare. Inom pilotprojektet Ignite Public har tester med mindre utvecklingsprojekt genomförts med små företag. Det har bland annat resulterat i att Uppsala kommun utsågs till årets bästa samarbetspartner för startup-företag. Nya möjliga testbäddar inom klimatområdet undersöks, till exempel inom vätgas och batterilagring.

Under första veckan av oktober genomförde kommunstyrelsen en innovationsvecka. En vecka som erbjöd ett brett utbud av olika föreläsningar, workshops och utbildningar kring hur innovationsarbetet kan stärkas.

Samhällets miljö- och klimatomställning

Kommunstyrelsen leder och samordnar utvecklingen av Uppsala klimatprotokoll. Under protokollsperiod IV som löper 2018–2021 har Klimatprotokollet 40 aktiva medlemmar som samverkar för att nå Uppsalas klimatmål.

Under 2019 har klimatprotokollet beslutat att skärpa klimatmålen och öka takten i klimatomställningen. Målsättningens utgångspunkt är att utsläppen ska minska i den takt som krävs för att ligga i linje med Parisavtalets åtagande. Det innebär en utsläppsminskning på 10–14 procent per år (basår 2017). Från 2020 ska minskningen vara 14 procent per år till 2030 (basår 2020). Arbeta pågår även med att ta fram en klimafärdplan för kommunens klimatmål.

Vasakronan har under 2019 fått bygglov för att bygg en 4,4 MW solpark i Fyrislund. Kommunen planerar även för upphandling av en 1–2 MW park med energilager. En handlingsplan för att nå målet om solceller kommer att tas fram i samverkan med Uppsala klimatprotokoll och andra aktörer under våren 2020.

Miljö- och klimatomställning i kommunkoncernen

Arbetet med att fasa ut fossil plast har intensifierats. Under 2019 har kommunstyrelsen tagit fram vägledningar, ett livscykelverktyg och en webbutbildning i syfte att minska klimatpåverkan vid inköp och användning av plastprodukter. Piloter har satts igång inom olika verksamheter för att påbörja minskad användning av fossil plast i praktiken.

Ett förslag till reviderat åtgärdsprogram för luftkvalitet har påbörjats. Under året har en utredning gjorts av orsaker och åtgärder för att klara kväveoxidkraven, bland annat en analys av genomfartstrafik på Kungsgatan. Kommunstyrelsen har också påbörjat ett arbete med att identifiera ekosystemtjänster i planarbetet.

Idag är 80 procent av kommunens fordonssflotta fossilbränslefri. Ruttoptimering av kommunens interna transporter såsom post- och varuleveranser bidrar även till minskade utsläpp. Genom att tanka kommunens lastbilar med förnybar diesel (HVO) har utsläppen minskat med 20 ton/Co2 på ett år. För att klara målet om 100 procent fossilfria fordon är det avgörande att infrastruktur för fossilfri tankning (gas- och laddstationer) byggs ut i motsvarande takt.

Under 2019 har kommunstyrelsens måltidsverksamhet haft målsättningen att ligga kvar på 50 procent ekologiska livsmedel. Bakgrunden är kraftigt höjda livsmedelspriser och brist på ekologiska livsmedel till följd av den torra sommaren 2018. Det långsiktiga målet är att 100 procent av livsmedlen i Uppsala kommun ska vara ekologiska år 2023. Det finns ett utvecklingsbehov i att skapa förståelse för vad olika verksamheter i kommunen kan påverka för att nå dit samt disciplin i inköp.

Inriktningsmål 4: Uppsala ska vara jämlikt och inkluderande med goda förutsättningar för folkhälsa och livskvalitet

Ett sammanhållet samhälle

En stärkt integration och minskad segregation är avgörande för utvecklingen av ett tryggt och inkluderande samhälle. Uppsala har sökt och beviljats statsbidrag från Delegationen mot segregation för 2019. Medlen används för att motverka segregation.

Kommunstyrelsen samordnar arbetet med att ta fram en handlingsplan för en snabbare etablering samt bättre och jämställd integration. En bakgrundsanalys är genomförd i syfte att definiera nyckelbegrepp, ta fram förslag på lämpliga indikatorer och fastställa ett nuläge avseende integrationen i Uppsala. Arbeta med att ta fram åtgärder pågår och handlingsplanen bedöms bli klar under 2020.

Arbetet med handlingsplan Gottsunda/Valsätra samordnas med pågående stadsutvecklingsprojekt vilket möjliggör arbete på både lång och kort sikt. Det ger även möjlighet till strategiska beslut för fortsatt arbete. Genom åtgärderna och betoningen på samverkan bidrar handlingsplanen till jämlika livsvillkor för Uppsalas invånare.

Socialt hållbar stadsutveckling

Uppsalamodellen för markanvisningar används för att stärka en socialt hållbar utveckling. Sociala krav ställs för att bostadsbestånd ska möta bostadsbehoven. I Rosendal säljs till exempel mark för kooperativa hyresrätter och för hyresrätter med lägre nyproduktionshyror.

Den sociala kompassen ska på försök användas som ett verktyg i markanvisningar, som ett stöd för att prioritera insatser som ger största möjliga nytta utifrån ett socioekonomiskt perspektiv. Syftet är att premiera bostadsutvecklare som bidrar till att öka den sociala hållbarheten och till en positiv utveckling på den lokala arbetsmarknaden.

Allas rätt till välmående och delaktighet

Orsakerna till den ökande psykiska ohälsan är komplexa och kommunen behöver samverka för att utveckla insatser och nya lösningar som främjar psykisk hälsa. En handlingsplan för psykisk hälsa är framtagen i samarbete mellan kommunens nämnder och bolagsstyrelser. Flera externa aktörer har involverats i arbetet. Arbetet är något försenat då det behövdes mer tid än planerat för förankring och dialog med berörda grupper. Handlingsplanen förväntas vara klar i början av 2020.

Kommunfullmäktige beslutade i december 2019 om program och handlingsplan för Uppsala kommuns barn- och ungdomspolitik. Beslutet stärker barn- och ungdomsperspektivet, styrningen förväntas på kort sikt bidra till att kunskapen om barnrätt ökar i kommunen och på längre sikt leda till ett starkare barnperspektiv i kommunens beslut.

Hbtq-arbete är en viktig del i kommunens uppdrag att kunna garantera likvärdig service till alla invånare och en inkluderande arbetsmiljö på våra arbetsplatser. Kommunstyrelsen tillhandahåller grundutbildningar och möjlighet att hbtq-diplomera kommunens verksamheter. Efterfrågan på utbildningarna är stor och totalt har 35 verksamheter hbtq-diplomerats inom socialnämndens, äldre- och våldsnämndens, kulturnämndens, idrott- och fritidsnämndens, utbildningsnämndens och omsorgsnämndens ansvarsområden.

Inriktningsmål 5: Uppsalas invånare ska ha bostad och arbete

Arbete och sysselsättning

Målsättningen är att kommunstyrelsen tillsammans med näringslivets olika aktörer ska skapa förutsättningar för 2000 nya arbetstillfällen varje år. Flera omvärldsfaktorer påverkar möjligheten att nå målsättningen. Under perioden 2010–2018 har antalet jobb i Uppsala kommun ökat med i genomsnitt 2 150 per år. Preliminära siffror för 2019 indikerar en något lägre tillväxttakt, till följd av en avmattad konjunktur och få lediga resurser. Kommunstyrelsen bedömer dock att det arbete som görs inom området når tänkt effekt under rådande omständigheter.

Entreprenörslabb och talangattraktion

I december gick startskottet för entreprenörslabbet Gottsunda business. Kommunen erbjuder tillsammans med företagsfrämjande aktörer en utvecklingsplattform för att främja utveckling av nya företag och tillväxt i befintliga företag i Uppsala. Gottsunda business tog över utbildnings- och jobbcenters tidigare lokaler och dessa har utvecklats till en plats för öppna arbetsmarknadsinsatser, kompetenstorg, företagslabb, samhällsinformation och en samverkansyta för olika aktörer.

För att säkra konkurrenskraft och tillväxt i framtiden har Uppsala kommun tillsammans med Region Uppsala, Uppsala universitet och Sveriges Lantbruksuniversitetet påbörjat ett strategiskt arbete inom talangattraktion. Näringslivets kompetensförsörjning tillgodoses även genom start av en utbildning för produktionsoperatörer i Uppsalas största exportindustri, life science.

Arbetsmarknadsinsatser i den egna verksamheten

Genom att i större utsträckning använda kommunens egna sysselsättnings- och arbetsmarknadsverksamheter för intern service kan fler erbjudas en insats som leder till anställning. Flera av de som haft en handledarledd insats i kommunstyrelsens verksamhet för gemensam service under 2019 har erbjudits anställning, fått annan anställning eller börjat studera vid yrkesutbildningar.

Bostad för alla

I februari beslutade kommunstyrelsen om handlingsplanen Bostad för alla. Handlingsplanen belyser att Uppsala kommun behöver arbeta aktivt för att skapa bostäder som fler har möjlighet att efterfråga. En av kommunens viktigaste utmaningar är att utveckla ett tryggt Uppsala där alla kan erbjudas det goda livet och en del i detta är att skapa bostäder för alla.

Hållbar utveckling med nya boendeformer

En del i handlingsplanen bostad för alla är att möjliggöra en större andel bostäder med låg boendekostnad i nyproduktion och ta fram bostäder som attraherar nya målgrupper. Under 2019 har ett flertal nya boendeformer fått markanvisning såsom kollektivboende, kooperativ hyresrätt, byggemenskap och colive-koncept. Kommunstyrelsen har deltagit i Vinnovaprojektet Max 4 lax som i samband med renovering av befintliga flerbostadshus undersökt lösningar för delade bostadsytor med låg boendekostnad. Hur det befintliga beståndet kan nyttjas mer effektivt och fler få tillgång till billigare bostäder behandlas i kommande program för bostadsförsörjning.

Uppsalamodellen ger fler hyresrätter

Den så kallade Uppsalamodellen ska ge ett ökat bostadsbyggande där andelen hyresrätter ska vara minst 30 procent. Kommunen har deltagit i ett forskningsprojekt för att beräkna bostadsbehov i en kommun. Uppsala har genom projektet fått ett underlag för hur bostadsbehoven ser ut och hur dessa behov kan matchas mot bostäder i utbudet och mot bostäder i nyproduktion. Resultatet utgör en del av underlaget till kommunens nya program för bostadsförsörjning.

Ökad tillgång på mark och lokaler för företag

Kommunen gör strategiska markförvärv för att bidra till ökad tillgång på mark och lokaler i olika prisklasser och lägen för företag. Arbetet pågår med att tillgängliggöra mark i olika geografiska lägen för näringslivets behov. Tillgång och behov av lokaler och verksamhetsmark prioriteras i kommande planarbete för stadsbyggnadsprojekt.

Som en del i att förbättra företagens förutsättningar för etablering och byggande har en struktur för dialog med byggaktörer tagits fram. Marknadsaktörerna är också en viktig part i framtagandet av det nya programmet för bostadsförsörjning.

Inriktningsmål 6: Uppsalas alla barn och elever ska klara sin utbildning, nå sin gymnasieexamen och utmanas i sitt lärande

En fungerande skolgång för alla

För att stärka förutsättningar för att varje barn ska kunna få det stöd som behövs för en fungerande skolgång har riktlinjer för tilläggsbelopp tagits fram tillsammans med utbildningsnämnden. Utbildningsnämnden antog riktlinjerna innan sommaren.

Planering för ny skola och fler förskolebussar

Arbetet med att utveckla förskoleverksamheten med förskolebussar fortsätter. Förutsättningar för angöring för bussar är nu en integrerad del i arbetet med lokalförsörjning för förskolan. En översyn görs av hur antalet bussar kan utökas.

Arbete pågår med detaljplan och utredningar i syfte att möjliggöra för en ny grundskola i Norra Hovstallängen. Skolan planeras för 780 grundskoleelever, förskola för 144 elever och idrottshall. Arbetet genomförs i samarbetet med Skolfastigheter och Uppsala Parkerings AB. En formell beställning av skola genomförs 2020.

Inriktningsmål 7: Uppsala ska vara en äldrevänlig kommun och invånare med funktionsnedsättning ska uppleva trygghet, frihet och tillgänglighet

En äldrevänlig kommun

Vid nyproduktion och inhyrning av nya lokaler för äldreboenden ställs krav på nätverk och wi-fi som ett första steg för att förebygga digitalt utanförskap.

Dialog har förts med Region Uppsala om införande av ett lokalt seniorekort. Seniorekortet planeras att införas 1 januari 2021. Under 2020 pågår förberedelser.

En utredning pågår om föreningsbidrag och idéburet offentligt partnerskap. Arbetet med att utreda villkor samt finansiering för möjliga partnerskap med det civila samhället och näringslivet i syfte att skapa fler träffpunkter och möjlighet till anpassad friskvård avvaktar resultatet av utredningen.

Nytt systemstöd för ökad kvalitet

Kommunstyrelsen har samordnat upphandling av ett nytt systemstöd för de sociala verksamheterna som skapar förutsättningar för synergier över organisationsgränser. Det gemensamma verktyget ska bidra till ökad kvalitet och effektivitet.

Inriktningsmål 8: Uppsalas invånare, organisationer och näringsliv ska vara delaktiga i att utforma samhället

En öppen och tillgänglig kommun

Kommunens förmåga att säkra öppenhet och insyn och möjliggöra för medborgare att påverka kommunen har fortsatt att utvecklas. Inom flera områden sker regelbundna dialoger med olika medborgargrupper. Barn och unga är en viktig målgrupp för insatser som handlar om att skapa större delaktighet. En effekt av utbildning i barnrätt är att dialoger med barn och unga har ökat.

Under hösten har ett kommungemensamt kontaktcenter öppnats som en första ingång till kommunen för frågor, synpunkter och felanmälningar. Till kontaktcenter kan alla som vill kontakta kommunen vända sig via besök, telefon eller e-post. Fortsatt arbete krävs för en systematisk hantering av synpunkter som underlag för att utveckla verksamheten. Principer som ska vägleda det fortsatta arbetet med synpunktshantering och felanmälan är framtagna.

Kommunstyrelsen har under året arbetat för att förbättra tillgänglighet och service för föreningar kopplat till åtagandet om en väg in i kommunens överenskommelse med föreningslivet. Utformning av en digital lösning för föreningsbidrag och lokalbokning har påbörjats. Kommunikationen utvecklas i samarbete med nya kontaktcenter.

Lokalt engagemang på landsbygden

För att lyfta och stötta det engagemang som finns på landsbygden och öka möjligheten för landsbygdsbor att påverka sin närmiljö och sin bygds utveckling pågår ett pilotprojekt som kallas medborgarbudget. Inom projektet är invånare med och prioriterar hur skattemedel ska användas. Under 2019 har ett utegym i Hammarskog,

belysning på en lekplats i Vänge och en gemenskapsyta i Skogstibble finansierats genom medborgarbudget. Projektet för medborgarbudget fortsätter inom områdena Ulva kvarn, Bälunge, Oxsätra och Björklunge.

Ett demokratiskt samhälle

Kommunen drev under våren 2019 projektet Din rösträtt i EU-parlamentsvalet. Projektet fick stöd av Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor. 15 demokratiambassadörer arbetade med att informera kommuninvånare om varför det är viktigt att rösta och hur det går till. Projektet fokuserade på områden samt grupper där valdeltagandet tidigare varit lågt; unga, utrikes födda och personer med funktionsnedsättning. Valdeltagandet ökade i kommunen med 3,3 procent jämfört med det förra valet till Europaparlamentet. Fler informationsinsatser och ökad tillgänglighet till röstningslokaler var faktorer som bidrog till ett högre valdeltagande.

Att kommunen efter valet 2018 styrs i minoritet har ställt nya krav på förtroendevalda och tjänstemannaorganisation. Under året har kommunstyrelsen anpassat organisation och processer för att bättre hantera den nya situationen. Bland annat har beredningsprocessen utvecklats för att öka transparensen och möjliggöra en bred förankring av ärenden inför beslut.

En bra och rättssäker informationshantering

Information är en av de viktigaste tillgångarna inom kommunen. Därför är det av stor vikt att informationen förvaltas på ett strukturerat och långsiktigt sätt. Under året har en informationshanteringsplan för kommunstyrelsen påbörjats som förväntas bli färdig under 2020. Kommunstyrelsen ger även stöd till övriga nämnder i arbetet med att ta fram informationshanteringsplaner. Arbetet ska leda en kvalitativ, digital och rättssäker informationsförvaltning.

Inriktningsmål 9: Uppsala kommuns medarbetare ska ha bra arbetsvillkor och kan med hög kompetens möta Uppsala

Utvecklad kompetensförsörjning

Nämnderna arbetar systematiskt och långsiktigt med kompetensförsörjningen. Dock krävs ett mer enhetligt tillvägagångssätt för kompetensplanering och kommunstyrelsen har under 2019 påbörjat ett arbete för förbättrad gemensam styrning, uppföljning och analys.

Kommunstyrelsen har under året fortsatt med det kommungemensamma chefs- och ledarutvecklingsprogrammet, erbjudit kompetenshöjning genom öppna seminarier och workshops samt fortsatt att erbjuda mentorsprogram för chefer. Kommunstyrelsen har även förberett och tagit in anmälningar till Ledarlabbet, ett program för medarbetare som har potential att bli chefer. Programmet startar 2020.

Kommunstyrelsen har fortsatt förbättra kommunens rekryteringsprocess under året. Bland annat undersöks kandidatupplevelsen systematiskt, med målet att inhämta underlag för utvecklingsåtgärder. Kommunstyrelsen har även lanserat en ny kommunövergripande introduktionsprocess för chefer respektive medarbetare.

Det har funnits stora kompetensförsörjningsutmaningar inom olika yrkesgrupper såsom socionomer, sjuksköterskor, arbetsterapeuter och fysioterapeuter. Kommunstyrelsen har tillsammans med verksamheterna framgångsrikt arbetat med rekryteringsprojekt riktat till socialsekreterare och sjuksköterskor.

Förutsättningar för en digital transformation

För att kunna möta omvärldens förväntningar på digitalisering av kommunens service pågår ett omfattande arbete med att bygga en grund för digital transformation. Under 2019 har ett förslag till kommunövergripande policy och handlingsplan för digital transformation tagits fram som förväntas beslutas under våren 2020. Styrningen tar ett helhetsgrepp både kring att effektivisera det interna arbetet och att utveckla mötet med medborgaren i det digitala gränssnittet.

För att klara en allt högre förändringstakt och förändrade förväntningar på service måste organisationens förmåga till verksamhetsutveckling stärkas. Den interna innovationsledningen och det interna innovationsstödande systemet stärks för att ta vara på och uppmuntra till nyskapande lösningar och arbetssätt. Samtidigt genomförs kompetensutveckling för att stärka organisationen förmåga till förändringsledning.

Den ökade digitaliseringen ställer också stora krav på informationshantering och informationsförvaltning. Under 2019 påbörjades införandet av ett digitalt handläggarstöd i kommunen. Det nya systemet ska förbättra ärendeberegningsprocessen och bidra till effektivare samarbete mellan handläggare och politik. Under året har ett e-arkiv för digitala handlingar börjat att användas. E-arkivet ger kommunens verksamheter och allmänheten tillgång till lagrad information på ett rättssäkert och tillförlitligt sätt.

Under 2019 har även flera andra stora införandeprojekt genomförts, till exempel byte av telefoni, upphandling av verksamhetssystem för de sociala nämnderna och ett nytt verksamhetsstöd för HR. En stor utmaning har varit att få tillgängliga resurser att räkna till för att leverera i såväl ordinarie linjeverksamhet som i dessa förändringsarbeten.

Attraktiv arbetsplats

Arbetet med att förskjuta arbetsmiljöarbetet mot hälsofrämjande och förebyggande insatser har fortsatt under 2019. Den årliga uppföljningen av det systematiska arbetsmiljöarbetet visar att nämnderna följer årsplaner och beslutade rutiner på området. Kommunstyrelsen stödjer arbetet med förbättringsarbete av ledningssystemet, vilket inkluderar arbetsmetoder och arenor för dialoger mellan chefer och medarbetare.

Uppsala kommun tillhör de kommuner bland R9-kommunerna som de senaste åren har haft minst skillnad i medianlön mellan kvinnor och män. R9-kommunernas medianlöner för 2019 är ännu inte framtagna och Uppsala kommuns lönekartläggning avseende 2019 är under bearbetning. Arbetet med att nå jämställda löner fortgår.

Kommunstyrelsen har fortsatt arbetet med att samordna kommunens varumärke som attraktiv arbetsgivare och tog emot en utmärkelse som Årets employer branding kommun 2019. Motiveringen var att kommunen bedriver ett kontinuerligt arbete med tydliga och starka resultat, och kan visa på den bredd av möjligheter som kommunen kan erbjuda som arbetsgivare.

För att ytterligare stärka kommunens roll som en av de största arbetsgivarna i regionen behöver arbetsmarknadspolitiska åtgärder och hållbarhetsfrågor fullt ut arbetas in i den ordinarie kompetensplaneringen. Det är en del i organisationens arbete med att

långsiktigt täcka verksamhetens kompetensbehov på ett sätt som samtidigt skapar fler möjligheter för grupper som står längre från arbetsmarknaden att komma i arbete.

Framtida utmaningar

En tuffare ekonomi. Försvagad konjunktur, stora investeringar och en ökad försörjningskvot bidrar till en tuffare ekonomi. Samtidigt ökar behoven inom flera områden. För att klara välfärdsuppdraget måste kommunen fortsätta att skapa resursutrymme genom starkare resultat och effektiviseringar. Kommunstyrelsen behöver bland annat säkerställa en effektiv lokalförsörjning, bra upphandlingar och en tydlig styrning av utvecklingsprojekt för att nå störst nytta av satsade medel.

Kompetensförsörjning och näringslivsutveckling. Arbetsmarknaden i Uppsala kommun växer och det leder till en ökad konkurrens om arbetskraften. Det lokala näringslivet uppger att rekryteringssvårigheter är ett stort tillväxthinder. Uppsala kommun står också inför stora egna rekryteringsbehov där stort fokus behövs på det strategiska kompetensförsörjningsarbetet. Samtidigt gör digitaliseringen att många yrken förändras i grunden.

En hållbar tillväxt. Det behövs innovativa lösningar som möjliggör de stora samhällsbyggnadsprojekten och samtidigt bidrar till en hållbar utveckling. Arbetet med hållbarhetsmålen enligt Agenda 2030 behöver fortsätta att integreras i alla kommunens verksamheter. För att nå klimatmålen måste omställningstakten öka. Det krävs strukturella förändringar som påverkar samhällsplaneringen, energiförsörjning och våra val av byggmaterial, transporter, matvanor och konsumtionsmönster. Ytterligare arenor för möten med näringsliv, föreningar och andra aktörer som bidrar i samhällsutvecklingen och välfärden behöver utvecklas.

Trygghet och social sammanhållning. Trygghetsfrågorna kommer att vara fortsatt mycket viktiga liksom att vinna tillbaka förtroendet i utsatta områden och förhindra brott i välfärdssystemet. En stärkt integration och minskad segregation är avgörande för utvecklingen. Kommunens resurser ska fördelas på ett sätt som ökar förutsättningarna för jämlika levnadsvillkor. Sociala värden ska genomsyra utformningen av kommunens service. Kommunstyrelsen behöver öka fokus på att proaktivt möjliggöra för ökad trygghet istället för att reaktivt motverka otrygghet.

Förbättrad service utifrån ökat kundfokus. Det ska vara lätt för invånare, näringsliv och besökare i Uppsala att möta kommunen genom hela sin livscykel. Dessa möten behöver utgå från invånares, näringslivets och besökares behov. Förutsättningarna för kvalitativ medborgardialog, medborgarservice och företagsservice behöver förbättras. Servicen behöver utvecklas löpande utifrån systematisk mätning och analys.

Verksamhetsutveckling för de vi är till för. Kommunen behöver stärka sin förmåga till verksamhetsutveckling och innovation för att uppnå ett effektivare resursutnyttjande och skapa ökat värde för de vi är till för. Innovation och digital transformation måste bli vardag. För att åstadkomma en hög takt i digital transformation krävs strukturella, tekniska och kompetensmässiga förutsättningar i samtliga verksamheter. Kommunstyrelsen behöver bidra till att rusta verksamheten med ändamålsenlig teknik, arbetssätt och kompetens inför flytten till stadshuset 2021.

Bokslut 2019

KOMMUNSTYRELSEN		Resultat		
	Kommunbidrag	Bokslut	Bokslut	Helårsprognos
Belopp i miljoner kronor	2019	2019	2018	201908
Politisk verksamhet (1)	66	2	3	2
Infrastruktur, skydd m.m (2)	235	-19	65	39
Kultur, övrigt (31)	7	0	0	0
Fritid, övrigt (32)	9	1	-7	4
Vård och omsorg (5)	0	-3	1	-3
Affärsverksamhet (7)	0	150	2	10
Kommunledning och gemensam verksamhet (8)	170	13	-9	14
Övriga verksamheter	0	-2	-2	-2
Nämnden totalt	487	142	52	64

	KF-budget	Bokslut	Bokslut	Helårsprognos
	2019	2019	2018	201908
Investeringar	853	558	328	180
Extern finansiering	0	-141	-132	6

Sammanfattning

Kommunstyrelsens resultat för 2019 är ett överskott om 142 miljoner kronor, varav 52 miljoner kronor avser kommunledning och 89 miljoner kronor avser stadsbyggnad.

Helårsprognosen visade ett överskott på 64 miljoner kronor för året, varav 39 miljoner kronor avser kommunledning och 25 miljoner kronor avser stadsbyggnad. Större avvikelser i bokslut och prognos förklaras nedan uppdelat på kommunledning och stadsbyggnad.

Kommunledning

Inom kommunledning är resultat per december ett överskott på 52 miljoner kronor. Överskottet beror till stor del på att externa medel har erhållits avseende delar i Handlingsplan Gottsunda, varför budgeterade medel inte nyttjas i de delar som täcks av de externa medlen. En bidragande orsak till överskottet är också att förfogandemedel inte nyttjats i budgeterad omfattning. Gemensam service bidrar med högre intäkter genom ökade volymer främst inom måltidsservice. För stabsverksamheten är resultatet något högre än budgeterat, vilket främst förklaras av lägre personalkostnader än budgeterat inom vissa staber. De insatser som budgeterats för att främja näringslivet har också haft något lägre kostnader än planerat.

Resultatet är 13 miljoner kronor högre än tidigare lämnad prognos. Förklaringarna till den högre prognosen är i stor utsträckning desamma som förklaringen till överskottet för året. Mot bakgrund av att flera nämnder prognostiserat underskott har kommunledningskontoret sökt extra besparingar under året samt varit allmänt återhållsamma så att resultatet för nämndverksamheten sammantaget förbättras.

Kommunstyrelsens verksamhet inom stadsbyggnad, visar ett resultat på 89 miljoner kronor vilket är 64 miljoner kronor högre än prognos per augusti. I bokslutsresultatet ingår flera större jämförelsestörande poster inom såväl exploaterings- som fastighetsverksamheten vilket förklarar merparten av avvikelsen mot prognos.

Stadsbyggnad

Mark och exploatering

För mark- och exploateringsverksamheten är resultat för 2019 ett underskott om 66 miljoner kronor. I utfallet ingår effekter av årets markförsäljning som ger ett nettoöverskott på 228 miljoner kronor (varav försäljningsintäkter 303 miljoner kronor samt tillhörande anskaffningskostnader 75 miljoner kronor) vilket är 181 miljoner kronor högre än budget, en nedskrivning av markvärdet i Ulleråker-projektet (191 miljoner kronor), ombokningar av historiska poster till följd av kvalitetssäkringsarbetet (23 miljoner kronor) samt en förgäveskostnad till följd av en entreprenadkonkurs i Rosendalsprojektet (10 miljoner kronor). I jämförelse med prognos per augusti har resultatet försämrats med 70 miljoner kronor vilket främst beror på nettoeffekten av nedskrivning av markvärdet i Ulleråker och ökat överskott från markförsäljning.

Nettokostnaden för verksamheten utöver ovan nämnda poster, uppgår till 62 miljoner kronor. Löpande driftskostnader inom projekten samt för genomförandeorganisationen, uppgår till 49 miljoner kronor vilket är 2 miljoner kronor högre än budget. Dessa kostnader finansieras enligt budget med överskott från markförsäljning. Utöver detta är nettokostnaderna för markförvaltning, Ulleråker samt bygglogistikcenter, totalt 13 miljoner kronor högre än budgeterat.

Avvikelsen inom markförvaltningen utgör en nettokostnad 1 miljoner kronor vilken beror på röjningsåtgärder efter stormen Alfrida, åtgärder på grund av angrepp från granbarkborren samt utökade trygghetsåtgärder.

Nettokostnaderna för Ulleråker uppgår till 9 miljoner kronor, vilket är 7 miljoner högre än budgeterat. Exploateringsprojektet avviker från budget med 3 miljoner kronor på grund av utredningskostnader som resultatförts. Nettokostnaderna för fastighetsförvaltningen inom Ulleråker är 4 miljoner kronor högre än budget. Avvikelsen förklaras av högre räntekostnader på grund av överklagade detaljplaner, insatser för att fortsatt säkra elförsörjningen i området samt tillkommande fastighetsskatt till följd av rättelse av fastighetens taxeringsvärde.

Bygglogistikcenter redovisar ett nettounderskott på 5 miljoner kronor, vilket är 5 miljoner högre än budgeterat. Budgetavvikelsen beror på färre anslutna byggherrarna än beräknat.

Fastighet

Fastighetsverksamhetens resultat uppgår till 152 miljoner kronor, vilket är 152 miljoner kronor högre än budgeterat för perioden. Försäljningsvinster från avyttring av bostadsrätter uppgår till 142 miljoner kronor, varav 137 miljoner kronor är hänförlig till återförsäljning av bostadsrätter till Brf Leopold. Kommunen har i samband med försäljningen av bostadsrätterna förvärvat fastigheten Gamla Uppsala 99:1 av bostadsrättsföreningen Leopold. Köpeskillingen vid förvärvet av fastigheten uppgick till samma belopp som vid försäljningen av bostadsrätterna. Exklusive försäljningsvinsterna uppgår resultatet till 11 miljoner kronor.

Uthyrningsverksamheten genererar ett överskott på hyror med 16 miljoner kronor, varav 25 miljoner kronor är icke budgeterad uthyrning till externa hyresgäster, 3 miljoner kronor avser retroaktiv återbetalning från tidigare år medan icke budgeterade kostnader för vakanta lokaler uppgår till 13 miljoner kronor. Resterande avvikelse motsvarande drygt 5 miljoner kronor beror i huvudsak på senareläggning av planerade underhållsåtgärder vilket minskat avskrivningskostnaderna, utrangering av materiella anläggningstillgångar, intäktsbortfall kopplade till den nya hyresmodellen samt på ett utökat förvaltningsuppdrag i inom Ulleråkersprojektet.

Inför 2019 gjordes en stor omställning av finansieringsmodellen för fastighetsverksamheten och samtliga avtal gick igenom. Vidare arbetade verksamheten med kostnadseffektiviseringar, vilket fortsatte även under 2019. Modellen har skapat goda förutsättningar för ekonomisk analys och styrning och kommer med endast mindre justeringar att fortsätta gälla kommande år.

Strategisk planering

Strategisk planerings resultat 2019 är ett överskott om 3 miljoner kronor, motsvarande avvikelse mot budget.

Omprioriteringar inom strategisk planering och främst mellan projekt kopplade till Uppsalapaketet har gjorts under året för att bekosta Uppsala spårvägs projektledning som flyttats in till strategisk planering under 2019 och inte fanns med i budget vid årets början. Det totala utfallet på Uppsalapaketets projekt inom strategisk planering, uppgår till 17 miljoner kronor för 2019 vilket är 5 miljoner kronor lägre än budget. Projekten Uppsala central och teknisk försörjning redovisar en avvikelse på 6 miljoner kronor lägre än budget vilket beror på omprioritering och ändrad inriktning i projekten. Uppsala Spårväg redovisar en negativ avvikelse på 3 miljoner kronor vilket är lägre än vad man prognostiserat och beror på en intäkt från Regionen som påverkat resultatet i december. Intäkten den huvudsakliga förklaringen till att avdelningen visar ett överskott på 3 miljoner kronor för 2019.

Resultat per verksamhet

Resultat politisk verksamhet

KOMMUNSTYRELSEN		Resultat		
Politisk verksamhet	Kommunbidrag	Bokslut	Bokslut	Helårsprognos
Belopp i miljoner kronor	2019	2019	2018	201908
KLK - Kommunledningskontoret	66	2	3	2
SBF - Stadsbyggnadsförvaltningen	0	0	0	0
Nämnden totalt	66	2	3	2

Resultatet inom politisk verksamhet uppgår till ett överskott på 2 miljoner kronor och är i nivå med prognos för året. I överskottet inryms resultat avseende politiska sekreterare som förs inom mandatperioden.

Resultat infrastruktur, skydd m.m.

KOMMUNSTYRELSEN		Resultat		
Infrastruktur, skydd mm	Kommunbidrag	Bokslut	Bokslut	Helårsprognos
Belopp i miljoner kronor	2019	2019	2018	201908
KLK - Kommunledningskontoret	147	32	4	24
SBF - Stadsbyggnadsförvaltningen	88	-51	61	15
Nämnden totalt	235	-19	65	39

Inom infrastruktur, skydd m.m. uppgår resultatet till ett underskott på 19 miljoner kronor.

Inom kommunledning är resultatet 32 miljoner kronor högre än budget för året. Bland förklaringsposterna finns att externa medel har erhållits för insatser inom handlingsplan Gottsunda och för kommunens ansvar för beredskapsfrågor vilket medfört att budgeterade medel inte nyttjats i de delar som täcks av de externa medlen. Kostnadsutvecklingen i hållbarhetsarbetet har inte varit i budgeterad omfattning genom att vakanta tjänster inte tillsatts samt att medel inom hållbarhet inte nyttjats fullt ut. De insatser som budgeterats för att främja näringslivet har också haft något lägre kostnader än planerat. Kostnaden för social investering mötesplats Gottsunda är utöver budget och finansieras genom tidigare markering i eget kapital.

Resultatet är 8 miljoner kronor högre än tidigare lämnad prognos inom området. Den främsta orsaken till det högre resultatet jämfört med prognos beror på att vissa insatser inom områdena hållbarhet och näringsliv inte har genomförts i prognostiserad omfattning vilket har inneburit lägre kostnader.

Inom stadsbyggnad är resultatet ett underskott om 51 miljoner kronor, motsvarande avvikelse mot budget. Exploateringsverksamheten svarar för ett underskott om 54 miljoner kronor vilket avser underskott inom Ulleråker på grund av nedskrivning av markvärdet och överskott inom fastighetsförvaltningen inom verksamhetskod infrastruktur, samt nettoöverskott för exploateringsverksamheten i övrigt genom markförsäljningsintäkter som överstiger kostnaderna för anskaffning, genomförandeorganisationen samt intäktsbortfall inom bygglogistikcenter. Strategisk planering visar överskott om 3 miljoner kronor.

Avvikelse mot prognos avser nedskrivning inom Ulleråker samt ökat överskott från markförsäljning.

Resultat kultur, övrigt

KOMMUNSTYRELSEN		Resultat		
Kultur, övrigt	Kommunbidrag	Bokslut	Bokslut	Helårsprognos
Belopp i miljoner kronor	2019	2019	2018	201908
KLK - Kommunledningskontoret	7	0	0	0
SBF - Stadsbyggnadsförvaltningen	0	0	0	0
Nämnden totalt	7	0	0	0

Resultatet inom kultur uppgår till 0 miljoner kronor och är i linje med budget och prognos för året. Kostnaderna avser kostnader för de linneanska trädgårdarna, arrangemangsstöd till kulturverksamhet.

Resultat fritid, övrigt

KOMMUNSTYRELSEN		Resultat		
Fritid, övrigt	Kommunbidrag	Bokslut	Bokslut	Helårsprognos
Belopp i miljoner kronor	2019	2019	2018	201908
KLK - Kommunledningskontoret	2	1	1	1
SBF - Stadsbyggnadsförvaltningen	7	0	-8	3
Nämnden totalt	9	1	-7	4

Resultatet inom fritid uppgår till 1 miljon kronor och är i linje med budget för året.

Inom kommunledning uppgår resultatet inom fritid till 1 miljon kronor och är 1 miljon kronor högre än budget för året. Kostnaderna avser räntebidrag till föreningar.

Resultatet är i nivå med den lämnade prognosen.

Inom stadsbyggnad är resultatet i nivå med budgeterat nollresultat. Kostnaden inom området avser ersättning till Sportfastigheter för anpassning av Studenternas idrottsplats till allsvenskt spel. Helårsprognosen pekade mot ett överskott på grund av alltför låg fakturering från Sportfastigheter i delårsbokslutet, vilket korrigerats under hösten.

Resultat vård och omsorg

KOMMUNSTYRELSEN		Resultat		
Vård och omsorg	Kommunbidrag	Bokslut	Bokslut	Helårsprognos
Belopp i miljoner kronor	2019	2019	2018	201908
KLK - Kommunledningskontoret	0	-3	1	-3
SBF - Stadsbyggnadsförvaltningen	0	0	0	0
Nämnden totalt	0	-3	1	-3

Resultatet inom vård och omsorg uppgår till ett underskott på 3 miljoner kronor och är högre än budget för året med motsvarande belopp men i nivå med lämnad prognos.

De kostnader som redovisas här avser de sociala investeringarna Supported education och Insats Sofia som bedrivs av andra nämnder. Här finns också kostnader för utvecklingsledare. De sociala investeringarna finansieras genom tidigare markering i eget kapital.

Affärsverksamhet

KOMMUNSTYRELSEN		Resultat		
Affärsverksamhet	Kommunbidrag	Bokslut	Bokslut	Helårsprognos
Belopp i miljoner kronor	2019	2019	2018	201908
KLK - Kommunledningskontoret	0	0	0	0
SBF - Stadsbyggnadsförvaltningen	0	150	2	10
Nämnden totalt	0	150	2	10

Resultatet inom affärsverksamhet uppgår till 150 miljoner kronor och är högre än budget för perioden med motsvarande belopp. Inom fastighet finns ett överskott på 167 miljoner kronor varav 137 miljoner kronor avser försäljningsvinst från försäljning av bostadsrätter i bostadsrättsföreningen Leopold samt överskott för extern uthyrning.

Fastighetsförvaltningen inom Ulleråker visar ett underskott på 17 miljoner kronor inom affärsverksamhet. Detta täcks till del genom överskott inom verksamhetskod lokalförsörjning samt inom verksamhet infrastruktur, där kommunbidraget för Ulleråker är redovisat.

Resultat kommunledning och gemensam verksamhet

KOMMUNSTYRELSEN		Resultat		
Kommunledning och gem vht	Kommunbidrag	Bokslut	Bokslut	Helårsprognos
Belopp i miljoner kronor	2019	2019	2018	201908
KLK - Kommunledningskontoret	162	22	29	16
SBF - Stadsbyggnadsförvaltningen	8	-9	-38	-2
Nämnden totalt	170	13	-9	14

Resultatet inom kommunledning och gemensam verksamhet uppgår till 13 miljoner kronor och är högre än budget för perioden med motsvarande belopp.

Inom kommunledning är resultatet 22 miljoner kronor högre än budget för året. Det förklaras bland annat av att förfogandemedel inte nyttjats i budgeterad omfattning. Gemensam service bidrar också med högre intäkter främst genom ökade volymer inom måltidsservice. För stabsverksamheten är resultatet något högre än budgeterat, vilket främst förklaras av lägre personalkostnader än budgeterat.

Resultatet är 6 miljoner kronor högre än tidigare lämnad prognos, vilket bland annat förklaras av förfogandemedel som inte nyttjats i prognostiserad omfattning. Vidare bidrar gemensam service främst inom måltidsservice till det högre resultatet jämfört med tidigare lämnad prognos. Stabsverksamheten har haft högre kostnader jämfört med tidigare lämnad prognos på grund av att tidigare investeringsutgifter efter genomgång oklassificerats till driftskostnader. Mot bakgrund av att flera nämnder har prognostiserat underskott har också kommunledningskontoret sökt extra besparingar under året samt varit allmänt återhållsamma så att resultatet för nämndverksamheten sammantaget förbättras.

Inom stadsbyggnad visar gemensam verksamhet – lokalförsörjning ett underskott om 9 miljoner kronor. Resultatet beror på hyresbortfall för vakanta verksamhetslokaler inom fastighetsverksamheten som ökat i förhållande till prognosen. Detta uppvägs till del av överskott i uthyrningsverksamheten inom Ulleråker inom verksamhetskod lokalförsörjning.

Resultat övriga verksamheter

KOMMUNSTYRELSEN		Resultat		
Övriga verksamheter	Kommunbidrag	Bokslut	Bokslut	Helårsprognos
Belopp i miljoner kronor	2019	2019	2018	201908
KLK - Kommunledningskontoret	0	-2	-2	-2
SBF - Stadsbyggnadsförvaltningen	0	0	0	0
Nämnden totalt	0	-2	-2	-2

Resultatet inom övriga verksamheter uppgår till ett underskott på 2 miljoner kronor och är något lägre än budget för året men i nivå med lämnad prognos. Övriga verksamheter omfattar för kommunstyrelsens del pedagogisk verksamhet. Kostnaderna avser den sociala investeringen ökad skolnärvaro där finansiering sker genom tidigare markering i eget kapital.

Investeringar

Kommunstyrelsens investeringsmedel för 2019 uppgår till 853 miljoner kronor, varav 132 miljoner kronor avser investeringsmedel som överförts från 2018. Under året uppgår investeringarna till 558 miljoner kronor, varav 38 miljoner kronor inom

kommunledning och 521 miljoner kronor inom stadsbyggnad. Erhållen finansieringen för anläggningar inom exploateringsverksamheten uppgår till 141 miljoner kronor.

KOMMUNSTYRELSEN							
Belopp i miljoner kronor	Från M&B 2019	Budget-revideringar 2019	Total budget 2019	Prognos per aug	Utfall 2019	Överfört till 2020	
KLK - nettoinvesteringar	54	14	67	49	38	13	
Inventarier gemensam service och stadsarkivet	3	0	3	3	2	0	
IT-investeringar	41	14	54	46	36	13	
Övriga	10	0	10	0	0	0	
SBF - nettoinvesteringar	668	118	786	143	380	102	
Fastighet - underhåll och förvärv	115	72	187	70	36	58	
Fastighet - förvärv Leopold	0	0	0	0	160	0	
Markförvärv	150	0	150	34	47	0	
Kommunstyrelsen - uppsalapaketet markförvärv	400	0	400	0	0	0	
Stadshus 2020	3	2	5	5	6	0	
Solenergi	0	44	44	0	0	44	
Anläggningar inom exploateringsverksamheten (utgifter)	0	0	0	28	272	0	
Anläggningar inom exploateringsverksamheten (finansie)	0	0	0	6	-141	0	
Kommunstyrelsen	722	132	853	192	418	115	

Inom kommunledning avser investeringsutgifterna främst IT-investeringar och utfallet för dessa är lägre än budget och prognos. Inom Övriga investeringar finns budget för inrättande av en mikrofond för sociala företag och där har inga investeringar uppkommit utan arbetet har istället hanterats genom beviljande av lån. Till 2020 beräknas 13 miljoner kronor att föras över som pågående IT-investeringar.

Inom stadsbyggnad har fastighetsverksamheten lägre investeringar än beräknat för upprustning då flera pågående projekt blivit fördröjda bland annat inom Ulleråkers fastighetsförvaltning där en ny fastighetsstrategi inväntas. Till 2020 beräknas 58 miljoner kronor att föras över för pågående fastighetsprojekt såsom Hammarskog och lägenhetsupprustning inom Leopold samt 44 miljoner kronor för solenergianläggning som ska uppföras enligt kommunstyrelsens beslut 2018. Under året har fastighetsverksamheten investerar i Länna lärarbostad där exempelvis oljepannan konverterats till pelletspanna. I december förvärvades en värmeanläggning vid Jälla skola för att säkra värmeförsörjningen men även för att uppnå miljövinster genom konvertering till flis. Andra investeringar är bland annat hänförliga till ombyggnation och utrustning av Sägargatan till aktivitetsbaserat kontor.

I enlighet med kommunstyrelsens beslut i juni 2019 (KSN-2018-2735) har kommunen förvärvat fastigheten Gamla Uppsala 99:1 från bostadsrättsföreningen Leopold, med en köpeskilling om 160 miljoner kronor. Bakgrunden till förvärvet är att föreningen har trätt i likvidation per den 3 maj 2019. Kommunen och bostadsrättsföreningen Leopold har ingått både ett bostadsöverlåtelseavtal och ett fastighetsöverlåtelseavtal. Kommunen har avyttrat samtliga bostadsrätter till föreningen och därefter förvärvat fastigheten utan upplåtna bostadsrätter.

Inom exploateringsverksamheten uppgår de strategiska markförvärven till 47 miljoner kronor, bland annat i Fullerö och vid idrottsplatsen Studenternas, vilket krävs inför utbyggnad av väg och bro i området. Inga markförvärv kopplade till genomförande av Uppsalapaketet har skett under året, förberedelse pågår för förvärv under kommande år.

Utöver dessa skattefinansierade investeringar har det investerats i utbyggnad av allmänna anläggningar (infrastruktur, vägar, cykelvägar, parker) inom exploateringsverksamheten med finansiering från byggherrar eller markförsäljning. Dessa anläggningsutgifter uppgår till totalt 272 miljoner kronor 2019, där utbyggnad inom de stora projekten Rosendal och Östra Salabacke står för drygt hälften.

Finansiering som erhållits i samband med försäljning eller enligt avtal uppgår till 141 miljoner kronor. Se nedan under avsnittet Exploatering.

Kvalitetssäkringens avslutande insats medför aktivering av anläggningar till ett bokfört värde av 175 miljoner kronor. Dessa anläggningar ska normalt vara så gott som helt finansierade inom ramen för exploateringsprojekten, men för dessa projekt uppgår finansieringen till 65 procent på grund av tidigare avtalsformuleringar och alltför låga kalkyler. Tillsammans med fortsatt löpande aktivering av anläggningar från exploateringsverksamheten påverkar detta resultatet genom ökade avskrivningskostnader som belastar gatu- och samhällsmiljönämnden och finansieras framgent via Mål och budget.

Exploatering

Försäljningen av bostadsmark har under året ökat något jämfört med året innan. Ökningen bedöms innebära en normalisering till en nivå av byggande på kommunal mark som kan förväntas ligga stabil över tiden.

Verksamheten genererar ett positivt kassaflöde på 143 miljoner kronor vilket är lägre än bedömningar som gjorts inför och under året. I huvudsak förklaras avvikelsen av enstaka större markförsäljningar i Östra Fyrislund som förskjutits från 2019 till 2020.

Kassaflöde exploateringsprojekt	
belopp i miljoner kronor	Utfall 2019
Intäkter och exploateringsersättning	451
Anläggnings- och exploateringsutgifter	-307
	144

Av det positiva kassaflödet utgör markförsäljningsintäkterna 303 miljoner kronor för 2019 vilket till nära två tredjedelar härstammar från projekten Rosendal (mark för bostäder) och Östra Fyrislund (verksamhetsmark). Resterande del utgör finansiering för utbyggda anläggningar enligt exploateringsavtal.

Markförsäljning per projekt	
belopp i miljoner kronor	Utfall 2019
Rosendal	102
Östra Fyrislund	92
Majklockan	46
Östra Salabacke	32
Luthagsstranden	18
Övriga	13
	303

Investering per projekt	
belopp i miljoner kronor	Utfall 2019
Rosendal	102
Östra Salabacke	50
Råbyvägen	23
Skölsta	20
Jälla Södra Lindbacken	11
Övriga 41 projekt	66
	272

Kommentarer till några av de större projekten:

I stadsdelen Rosendal har mark sålts till fyra hyresrättsprojekt och ett bostadsrättsprojekt, och tolv markanvisningsavtal har förnyats med byggherrar. En ny stadsdelspark, Siegbahnparken, har anlagts, gator och gång- och cykelvägar i Södra Rosendal har färdigställts. I övriga delar av området har utbyggnaden av gatunätet

fortsatt i stor omfattning för att möjliggöra markförsäljning och tillträde för byggherrar. En kommunal förskola har öppnat i Rosendal.

I verksamhetsområdet Östra Fyrislund har fastigheter sålts i planerad omfattning, med ett något senare betalningstillfälle än bedömningen inför året, till aktörer med inriktning bland annat på bygg och logistik. En anbudstävling för några fastigheter, bland annat för restaurangverksamhet - inleddes i slutet av 2019. Ett fåtal försäljningar bedöms ske även under 2021.

I Östra Sala backe har Uppsala kommun sålt mark till tre olika byggaktörer för byggstart av hyresbostäder och av radhus. Inom etapp ett har bygge av flerbostadshus för hyresbostäder startat och gatorna färdigställt, liksom kring Årsta Centrum. Vid Gränby Centrum har arbetet fortsatt med att tillskapa bostäder invid stadsnoden tillsammans med verksamhetslokaler för handel, kontor, restauranger och kultur. Entreprenadarbeten som utförts av Uppsala kommun i egen regi. Det första delområdet har i stort sett färdigställt under året

I Luthagsstranden har ersättning för mark erhållits i samband med genomförande av exploateringsavtal för bostäder. Kring Råbyvägen har byggande av gator och gång- och cykelvägar genomförts, liksom i Lindbacken. I Ulleråker har två detaljplaner vunnit laga kraft under 2019 och elva markanvisningsavtal har förnyats. Ett nytt projektdirektiv har beslutats.

Vid kvarteret Majklockan vid Flogstavallen har kommunen genomfört försäljning av mark för cirka 400 nya studentbostäder som beräknas stå färdiga under 2020. I Bäcklösa pågår utbyggnaden av de stora områdena som ska länka samman Gottsunda och Ultuna och som skapar utrymme för flerbostadshus, radhus, villor och kedjehus, torg, park och förskola. Under året har många nya bostäder färdigställt, liksom gatu- och VA-utbyggnad i en etapp. Naturvårdande åtgärder har genomförts och en anläggningsentreprenad för park och lekplats har kunnat påbörjas. I det stora exploateringsområdet i Skölsta har utbyggnaden av flera större entreprenadetapper fortgått för att möjliggöra genomförandet av de cirka 350 småhus som planeras i området. I Kungsängen fortgår genomförandet av allmän plats kopplat till flertalet detaljplaner för bostäder som succesivt färdigställs. Under 2019 har mark för en ny förskola sålts till Skolfastigheter inom kvarteret Skytteln. Planläggning för ny skola, garage och kontor pågår i Norra Hovstallängen där samråd för detaljplan kommer att hållas under 2020.

Det finns fortsatta utmaningar med att sälja bostadsrätter varför efterfrågan på den kommunala marken i huvudsak fokuseras mot hyresrättsprojekt. Detta kommer i sin tur få negativt resultatpåverkande effekt om tendensen håller i sig över tiden. Under året har arbetet fortlöp med att anvisa mark för alternativa bostads- och upplåtelseformer. Bland annat har byggemaskaper, RAW-koncept och boenden i kollektiva former utarbetats inom Rosendal. För att hålla byggtakten uppe över tid har större omförhandlingar av givna markanvisnings-avtal gjorts. Ett antal markanvisningar har avbrutits, främst i sådana fall där anvisade byggherrar har bedömts sakna genomförandeförmåga eller där de anvisade förslagets kvalitet genomgått allt för stora kompromisser för att kunna genomföras. Vidare har förhandlingar kring ett antal större markförvärv pågått och närmar sig slutfasen, för att säkra den långsiktiga marktillgången för kommunkoncernen behov.

Den stora efterfrågan på byggbar verksamhetsmark och kommersiella fastigheter har under året tydliggjorts. Detta bekräftas genom att markområdet vid Östra Fyrislund i stort sett sålts slut under året och genom det stora marknadsintresse som visats för avyttringar som omfattar tillgångarna de kommunala bolagen i Industrihus AB och

Uppsala kommuns fastighets AB. Under året har markförvaltningen arbetat aktivt med omförhandling av upplåtelser för att både säkra rätt prisnivåer och säkra framtida utvecklingsmöjligheter inom de markområden som upplåts till externa parter. En strategi för beten har också tagits fram vilket förväntas ge förbättrade förutsättningar för brukande av den stadsnära jordbruksmarken.

Verksamhetsutvecklingen har fokuserats mot följande oråden. Utvecklingen sker i enlighet med den av kommunstyrelsen beslutade handlingsplanen exploateringsverksamheten.

- Tydliggöra projektdefinitioner
- Rollbeskrivningar för projektdeltagare samt styrgrupp respektive linjechefer
- Definition av process för det linjeansvar som ligger på mark- och exploateringsverksamheten
- Tydligare skedesindelning av projekt med möjlighet till tydligare uppföljning
- Tydliggörande av process för arbete med exploateringsavtal mot faktisk kostnad

Bilagor

Bilaga 1 – Bedömning av status per uppdrag

Kommunstyrelsens verksamhetsplan är treårig och visar hur nämnden ska förverkliga kommunfullmäktiges övergripande styrdokument Mål och budget 2019–2021. I verksamhetsplanen finns kommunfullmäktiges inriktningsmål och uppdrag samt nämndmål och åtgärder som kommunstyrelsen har valt att lägga till.

I verksamhetsuppföljningen bedömer kommunstyrelsen i vilken mån den bidragit till att förverkliga kommunfullmäktiges uppdrag och kommunstyrelsens egna mål. Denna bedömning baseras på uppföljningen av kommunstyrelsens åtgärder. Bedömningen avseende måluppfyllnad för inriktningsmålen baseras på den del av måluppfyllnaden som kommunstyrelsen kan råda över. Bedömningen av kommunstyrelsens egna mål görs – där det är möjligt – även med stöd av indikatorer.

Status för uppdragen redovisas i tabellen med en färg och ett årtal för när uppdraget beräknas vara genomfört. Färgerna har följande betydelse.

Blått	Uppdraget/nämndmålet är genomfört
Grönt	Arbetet med uppdraget/nämndmålet går enligt plan
Gult	Arbetet med uppdraget/nämndmålet är inte påbörjat eller löper inte på enligt plan
Rosa	Uppdraget/nämndmålet genomförs ej

För varje inriktningsmål redovisas statusen för de uppdrag kommunfullmäktige riktat till kommunstyrelsen i Mål och budget 2019 - 2021, uppdrag som tillkommit under året och kvarvarande uppdrag från tidigare Mål och budget.

I uppföljningen rapporteras statusen för tillkommande uppdrag som lämnats av kommunfullmäktige till kommunstyrelsen och från kommunstyrelsen till sin förvaltning i augusti 2019 eller tidigare. Uppdrag som tillkommit under året har tidigare redovisats separat. Från och med 2019 redovisas dessa uppdrag tillsammans med inriktningsmålen. Genom att matcha tillkommande uppdrag mot ett inriktningsmål tydliggörs hur uppdragen bidrar till kommunfullmäktiges övergripande mål.

Inriktningsmål 1

Uppsala ska ha en jämställd och hållbar ekonomi

Inriktningsmålet är i hög grad uppfyllt. Nämnden har uppnått övervägande del av det den planerat för att bidra till inriktningsmålet.

Nämndmål	Status
N1.1 Säkerställa långsiktigt hållbar styrning och redovisning av exploateringsverksamheten Nämnden har uppnått övervägande del av det den planerat för att bidra till nämndmålet. Under året slutfördes en genomlysning av samtliga exploateringsprojekt. Framgent görs en löpande kvalitetssäkring alla projekt. En handlingsplan för att stärka kommunstyrelsens styrning av mark- och exploateringsverksamheten har beslutats i kommunstyrelsens mark- och exploateringsutskott. Några delar återstår dock. I början av 2020 ska budget beslutas för samtliga projekt. Budgetarna ska följas upp vid varje delårsuppföljning och avvikelser rapporteras till mark- och exploateringsutskottet. Upphandling av ett projektstödsverktyg och kalkylverktyg pågår för att bättre kunna följa och styra exploateringsprojekten.	2019

Kommunfullmäktiges uppdrag	Status
Uppdrag 1.1 I samarbete med övriga parter förstärka näringslivsutvecklingen utifrån intentionerna i näringslivsprogrammet (KS) Kommunen samverkar med flera parter som stödjer näringslivsutvecklingen enligt intentionerna i näringslivsprogrammet, exempelvis Uppsala Innovation Centre (UIC), BASE 10 och Connect. Utfallet av samverkan har gett positivt resultat och UIC placerar sig som en globalt topprankad företagsinkubator. Företagsfrämjande organisationer har också medverkat i lanseringen av Gottsunda Business som är en plattform för ett entreprenörslabb i Gottsunda. Under 2019 har en koncernövergripande utbildningssatsning på företagsservice, effektiv kommunikation och bemötande startats. Målet är att Uppsala ska bli en nationellt topprankad kommun vad gäller företagsservice (NKL). Under året har kompetensförsörjning prioriterats med satsningar på att bygga upp en internationell mottagningsfunktion för spetskompetens och en operatörsutbildning inom Life science. En riktad insats har också gjorts för att främja företagande på landsbygden där flera servicepunkter har invigts under 2019. Vidare pågår arbete med en Retail Guide för att locka rätt etableringar inom handel och stöd ges till lokala aktörer inom besöksnäringen för att stärka platsvarumärket Uppsala. Det första året av kommunens satsning på att stödja Uppsalas tech-företag visar på goda resultat.	2021
1.2 Identifiera tillgångar för möjlig avyttring för att lösa finansiering samtidigt som kommunen stärker soliditeten (2018) (KS och fastighetsbolagen) I april beslutade kommunfullmäktige om att avyttring ska ske av delar av kommunkoncernens fastighetsbestånd. Det gäller identifierade fastigheter i Industrihus AB och i Uppsala kommun Fastighets AB. Sedan beslutet har ett projekt satts upp och styrgrupper införts, inklusive en politisk beredningsgrupp. Utredningar har gjorts och arbetet mot marknaden påbörjats, bland annat genom en så kallad teaser. Möten har genomförts med intressenter både i Almedalen och i Uppsala. Under hösten har intresseanmälningar samlats in per fastighet i beståndet. Därefter har Investment Memorandum (IM) upprättats, fastighetsportföljer bildats och datarum satts upp. Slutligt beslut om avyttring fattas av kommunstyrelsen, bortsett från Gottsunda centrum som ska beslutas av kommunfullmäktige. En simuleringsmodell för att beräkna effekten på kommunkoncernens finansiella nyckeltal vid eventuella avyttringar har börjat att testas under hösten.	2019

Kommunfullmäktiges uppdrag	
Uppdrag	Status
1.3 Samordna användning och marknadsföring av lokaler, mark och anläggningar för ökad tillgänglighet för föreningar och andra grupper med behov och därigenom öka nyttjandegraden och intäkterna till kommunkoncernen (KS, IFN, Fyrishov, Sport- och rekreationsfastigheter och Skolfastigheter) Ett arbetssätt har etablerats för att förbättra processen att finna nya hyresgäster till vakanta lokaler. Genom att inkludera många olika kompetenser på matchningsmöten för lokaler fångas kommande vakanser upp i ett tidigare skede. I Rosendal prövas samnyttjande av mark mellan skolverksamhet och idrott/rekreation, där skolan nyttjar mark som skolgård som under övrig tid används som allaktivitetsyta för allmänheten. Detta sker genom samverkan mellan Skolfastigheter AB, Sport och rekreationsfastigheter AB, utbildningsnämnden och idrott- och fritidsnämnden. Ett annat exempel är skolan vid Norra Hovstallängen, som kommer att samordnas med kontor, förskola och parkering. Under 2020 kommer arbetssättet att implementeras till fullo.	2020
1.4 Fortsätta att utveckla kommunkoncernens förmåga att ställa sociala och miljömässiga krav vid upphandling (KS) Upphandlingar kategoriseras och miljö- samt sociala krav implementeras löpande som en del i ordinarie verksamhet. En styrgrupp har bildats för att arbeta med prioriteringar i hållbara upphandlingar. Standardkrav tas fram inom vissa områden och strategier utformas för hantering av målkonflikter. Miljökrav för fordon och drivmedel används som regel i alla entreprenadupphandlingar samt i upphandlingar med direkta och indirekta transporter. Kemikaliekrav har ställts i upphandlingar som berör barn och unga och arbete med att ställa krav på praktikplatser i upphandlingar fortgår. Krav på att klimatpåverkan redovisas i nya bygg- och anläggningsprojekt utvecklas i samverkan inom Uppsala Klimatprotokolls fokusgrupp Byggmaterialval. Kommunens IT-upphandlingar för hårdvara innehåller hållbarhetskrav. Förenklade mallar och anpassning av annonseringstider har gjorts för att underlätta för föreningslivet att delta i upphandlingar. Avtalsuppföljning avseende villkoren krävs, men genomförs idag endast i begränsad omfattning på grund av resursbrist.	2020
1.5 Inrätta ett upphandlingsråd (KS) Ett upphandlingsråd är inrättat och flera träffar har genomförts.	2019
1.6 Utvärdera och utveckla arbetet med den sociala investeringsfonden samt riktlinje för sociala investeringar i syfte att lyfta in idrott- och friluftsliv (KS) En utvärdering av sociala investeringar är färdigställd, under våren förväntas beslut tas om framtida hantering.	2019
1.7 Att som komplement överväga alternativet att hyra lokaler på långa kontrakt istället för att kommunkoncernen bygger och äger själv, utifrån vad som är mest ekonomiskt fördelaktigt (Skolfastigheter, Parkeringsbolaget och KS) Målsättningen är att ta fram en modell som kan användas på systemnivå för lokalförsörjningsarbetet. Modellen ska ge förutsättningar för att i varje enskilt projekt kunna avgöra om lokaler ska byggas av kommunen i egen regi eller hyras in. Det har varit svårt att hitta en bra modell för detta. Generellt är det långsiktigt dyrare att hyra in, men då investeringsmedlen är begränsade kan det ändå vara motiverat. Arbetet fortsätter under 2020.	2019
1.8 Ta fram en strategi för att arbeta med koncept vid nyproduktion av skolor (Skolfastigheter, UBN och KS) Ett koncept har tagits fram för nyproduktion av skolor, så kallat "steg 0" inför en ny beställning. Det innebär att alla intressen hanteras innan en beställning görs, vilket effektiviserar hela processen.	

Kommunfullmäktiges uppdrag	
Uppdrag	Status
1.9 Utveckla den strategiska lokalförsörjningen för att möjliggöra ökad nyttjandegrad samt över tid sänkta kostnader i kommunkoncernen (KS) Tio lokalförsörjningsplaner har beslutats av respektive nämnd och godkänts av kommunstyrelsen under hösten 2019. Ett funktionsprogram för utbildningsnämnden har tagits fram och godkänts som kommer att användas i samband med nyproduktion. I samarbete med bland annat kulturnämnden och idrotts- och fritidsnämnden har ett förslag tagits fram på åtgärder för att öka och förbättra möjligheterna för föreningslivet att i större utsträckning nyttja lokaler som står tomma kvällstid. Under 2019 har dock andelen vakanta lokaler ökat vilket belastar resultatet med 13 miljoner kronor. Två lokaler har presenterats som möjliga föreningarnas hus som nu utreds vidare.	2019
1.10 Inrätta en mikrofond för sociala företag (KS) Arbetet med att inrätta en mikrofond har genomförts enligt uppdrag. Mikrofondens i Uppsala län bildades som en fristående ekonomisk förening i september 2019. Kommunstyrelsen fattade i december beslut om att uppdra till kommunledningskontoret att underteckna avtal om det fortsatta samarbetet mellan parterna samt att utställa ett villkorat lån för mikrofondens finansiering, vilka har undertecknats av båda parter.	2019
1.11 I samarbete med UKFAB möjliggöra för extern marknadsaktör att utveckla Störvreta centrum (KS) Störvreta centrum omfattas av kommunstyrelsens beslut 10 april om förändringar i kommunens fastighetsäggande. Förslag om försäljning kommer att underställas Uppsala Stadshus AB för beslut. Utveckling och detaljplanering av Störvreta centrum pågår och diskussioner förs med externa parter.	2019
1.12 Genomföra en koncernövergripande kartläggning hur resurser fördelas mellan män och kvinnor senast 2022 i syfte att uppnå en jämställd resursfördelning En viktig del i att vara ett jämställt Uppsala är att kommunens pengar fördelas, att service och tjänster erbjuds och används rättvist och jämställt. Samarbetet har stärkts inom kommunen i arbetet med uppdraget och med projektet jämställd biståndsbedömning. Det har resulterat i ett gemensamt ansvarstagande och påbörjat genomförande av arbetet. Kommunstyrelsen bidrar med stöd och samordning inom områdena jämställd biståndsbedömning, utbildning och stora investeringar. Det senare berör kommunstyrelsens fastighetsverksamhet, Sport- och rekreationsfastigheter AB, Uppsalahem AB och Skolfastigheter AB. En kommunövergripande kartläggning för att få en bättre bild över befintliga fördelningsprinciper har påbörjats. Den interna och externa kommunikationen har utvecklats under året i syfte att ge invånare, förtroendevalda och kommunmedarbetare en bild över hur och varför kommunen arbetar för ett jämställt Uppsala och vad som behöver utvecklas.	2022
KVARVARANDE UPPDRAG FRÅN MÅL OCH BUDGET 2018: Tydliggöra hur digitaliseringens möjligheter ska användas och dess utmaningar hanteras i verksamhetsplanering och affärsutveckling så att utvecklingen kan drivas så samlat och effektivt som möjligt Hanteras inom ramen för uppdrag 3.1 "Aktivt och strategiskt arbeta med digital utveckling och innovation, genom bland annat testbäddar, för att utveckla den egna verksamheten, stärka klimatarbetet och skapa ett smart och hållbart Uppsala."	

Kommunfullmäktiges tillkommande uppdrag till kommunstyrelsen	
Uppdrag	Status
att uppdra till kommunstyrelsen att fastställa rutiner för hur insyn ska ske i organisationer där kommunen har ett ekonomiskt intresse Beslutspunkten ingick i <i>Hantering av insyn vid ekonomiska åtaganden</i> (KSN2018-3505) §110 2019-03-25. Arbetet med uppdraget är försenat till följd av prioritering av avyttringsarbetet. Framtagande av rutiner har påbörjats.	2019
att uppdra till kommunstyrelsen att vid behov utse ombud att företräda kommunen i organisationer där kommunen har ett ekonomiskt intresse Beslutspunkten ingick i <i>Hantering av insyn vid ekonomiska åtaganden</i> (KSN2018-3505) §110 2019-03-25. Arbetet med uppdraget är försenat till följd av prioritering av avyttringsarbetet.	2019

Kommunstyrelsen tillkommande uppdrag till förvaltningen	
Uppdrag	Status
att uppdra till stadsbyggnadsförvaltningen att inleda genomförandet av lokalåtgärderna i planen och återkomma till kommunstyrelsen med slutliga genomförandeförslag enligt gällande ansvarsfördelning och delegationsordning Beslutspunkten ingick i ärendet <i>Lokalförsörjningsplan för pedagogiska lokaler 2017–2020 med utblick mot 2030</i> (KSN-2017-1793), § 94 vid kommunstyrelsens sammanträde 2017-05-10. Vartefter förvaltningarna avropar de specifika lokalbehoven som beskrivs i respektive plan startar fastighetsstaben beställningen. Beställningarna avser inhyrning enligt hyresundantaget, upphandling av hyresavtal och nyproduktion inom kommunkoncernen. Av lokalförsörjningsplanerna framgår att beställningstaken för LSS-boenden och grundskolor behöver öka.	2021
att uppdra till stadsbyggnadsförvaltningen, i samverkan med berörda förvaltningar och Uppsala Skolfastigheter AB, att genomföra åtgärderna inom de ramar som fastställs av kommunfullmäktige i Mål och budget Beslutspunkten ingick i ärendet <i>Lokalförsörjningsplan för pedagogiska lokaler 2017–2020 med utblick mot 2030</i> (KSN-2017-1793), § 94 vid kommunstyrelsens sammanträde 2017-05-10. Beslutade åtgärder, utredningar och beställningar genomförs löpande. Samordningen mellan de berörda beställarna är avgörande för att klara tidplanerna. Eventuella förändringar i relation till tidplaner rapporteras månadsvis på styrgruppsmöten för lokaler respektive bostäder.	2021
att uppdra till stadsbyggnadsförvaltningen att ansvara för att den av utbildningsförvaltningen inledda beställningsprocessen av lokalåtgärderna i planen fullföljs inom de ramar som fastställs av kommunfullmäktige i Mål och budget samt återkomma till kommunstyrelsen med slutliga genomförandeförslag Beslutspunkten ingick i <i>Lokalförsörjningsplan för pedagogiska lokaler 2018 till och med läsåret 2021/2022 med utblick mot 2030</i> (KSN-2017-3575) vid kommunstyrelsens sammanträde 2018-02-07. Med den förtydligade koppling mellan lokalförsörjningsplanerna och Mål och budget-processen finns nu ett skarpare verktyg för den ekonomiska uppföljningen.	2022

Kommunstyrelsen tillkommande uppdrag till förvaltningen	
Uppdrag	Status
att ge kommunledningskontoret i uppdrag att utreda administrationen och hanteringen avseende de donationsstiftelser som enskilda kan söka medel från enligt ärendets föredragning. Beslutspunkten ingick i <i>Permutationsansökan och hantering av donationsstiftelser</i> (KSN-2018-2310) § 7 vid kommunstyrelsens sammanträde 2018-08-07. att ge kommunledningskontoret i uppdrag att utreda administrationen och hanteringen avseende de donationsstiftelser som enskilda kan söka medel från enligt ärendets föredragning Beslutspunkten ingick i <i>Permutationsansökan och hantering av donationsstiftelser</i> (KSN-2017-3559) § 128 vid kommunstyrelsens sammanträde 2018-09-17. En ny, digitaliserad och säker hantering av utdelningsförfarandet för de sociala donationsstiftelserna har tagits fram i samarbete med arbetsmarknadsnämnden. Ett digitalt ansökningsformulär har utformat så att det underlättar bedömningen av vilka som ska få utdelningar från stiftelserna. I syfte att kunna frigöra medel för framtida utdelningar har permutationsansökningar för tio stiftelser skickats till kammarkollegiet. Samtliga ansökningar beviljades. Arbetet har säkerställt att det årliga utdelningsförfarandet kan återupptas. Den 2 september 2019 öppnade ansökningsformuläret på Uppsala.se. Arbetsmarknadsnämnden har frammat ansvaret för hanteringen av utdelningen.	2019
att uppdra till kommunledningskontoret att göra en riskanalys samt internkontrollplan för verksamheten inom gemensam service och återskärpa till kommunstyrelsens utskott för gemensam service vid ett av utskottets första sammanträden under 2019 Beslutspunkterna ingick i <i>Rapportering av internkontroll 2018 och internkontrollplan 2019 kommunstyrelsen</i> (KSN-2018-3359) § 26 vid kommunstyrelsens sammanträde 2018-12-12. Vid sammanträdet 23 januari 2019 fastställdes riskanalys och plan för intern kontroll för 2019.	2019
att uppdra till kommunledningskontoret och stadsbyggnadsförvaltningen att ta fram en handlingsplan för ändamålsenlig styrning och redovisning gällande kommunstyrelsens uppföljning av åtgärder och redovisning inom mark- och exploateringsverksamheten Beslutspunkten ingick i: <i>Nya handlingsplaner inom exploateringsverksamheten</i> (KSN-2019-1244) §66 2019-04-10. Handlingsplan för exploateringsverksamheten antogs av kommunstyrelsen 13 juni 2019 (KSN-2019-1244).	2019
att uppdra till kommunledningskontoret och stadsbyggnadsförvaltningen att ta fram en handlingsplan för att tydliggöra ansvars- och organisationsstruktur, att framdrift av projekt även framgent ska vara kvalitetssäkrad och att adekvata systemstöd implementeras i verksamheten Beslutspunkten ingick i: <i>Nya handlingsplaner inom exploateringsverksamheten</i> (KSN-2019-1244) §66 2019-04-10 Handlingsplan för exploateringsverksamheten antogs av kommunstyrelsen 13 juni 2019 (KSN-2019-1244).	2019
att uppdra åt kommunledningskontoret att ta fram förslag till reglerande dokument för Uppsala kommuns stöd och samverkan med mikrofonden efter den etablerats. Beslutspunkten ingick i: <i>Utredning av inrättande av mikrofond</i> (KSN-2018-3920) §171 2019-05-29. Förslag till reglerande dokument enligt uppdraget har tagits fram i form av ett samarbetsavtal och ett skuldebrev. Dessa har redovisats för och godkänts av kommunstyrelsen 11 december 2019, § 291.	2019

Inriktningsmål 2

Uppsala ska vara tryggt och attraktivt att leva, verka och vistas i

Inriktningsmålet är i hög grad uppfyllt. Nämnden har uppnått övervägande del av det den planerat för att bidra till inriktningsmålet.

Flera uppdrag under inriktningsmålet omfattar delar som handlar om att ta fram styrning. Ofta har utredningsarbete slutförts och färdiga ärenden finns framtagna inför beslut. Till följd av en stor mängd ärenden under hösten har det varit svårt att avsluta alla dessa uppdrag enligt tidplan. De är därför markerade som försenade trots att endast mindre arbetsinsatser återstår.

Nämndmål	Status
N2.1 I Uppsala kommun är säkerhet en viktig värdering och säkerhetsarbetet utvecklas kontinuerligt Under året har en ny samverkansöverenskommelse med polisen tecknats som grund för den breda polissamverkan. En särskild överenskommelse om arbete mot organiserad brottslighet träffades med polisen i början av sommaren. Den har under hösten utvecklats vidare och fördjupats där aktiviteter nu planeras och genomförs i ett större sammanhang. Säkerhetsskyddsfrågorna fortsätter att utvecklas i berörda delar av kommunen och rutiner för att skydda skyddsvärd information har setts över. Utbildningsinsatser och övningar har varit starkt bidragande till en generell ökad medvetenhet i frågorna.	2020

Kommunstyrelsens mål N2.1

I Uppsala kommun är säkerhet en viktig värdering och säkerhetsarbetet utvecklas kontinuerligt

Indikatorer	Nuvärde			Jämför- värde	Mål- sättning	Trend
	Totalt	Kvinnor	Män			
1. Antal anmälda brott på kamerabevakade områden.						
Utgångsläge City: (2019)						
1a Stora Torget	31	-	-	23	Minska	~
1b Påvel Snickares Gränd	6	-	-	10	Minska	~
Utgångsläge Gottsunda: (2019)						
1c Gottsunda C	34	-	-	22	Minska	~
1d Bandstolsvägen	46	-	-	54	Minska	~
2. Antal ordningsstörningar i kamerabevakade områden.						
Utgångsläge City: (2019)						
2a Stora Torget	712	-	-	838	Minska	~
2b Påvel Snickares Gränd	579	-	-	873	Minska	~
3. Ungdomar som alltid känner sig trygga på stan eller i centrum, andel						
	29	18	42	33	Öka	↘
4. Personer som känner sig trygga vid Resecentrum						
	35	27	52	-	Öka	-
5. Våldsbrott och personrån vid Resecentrum						
3a Våldsbrott	41	-	-	48	Minska	~
3b Tillgreppsbrott	50	-	-	44	Minska	~
6. Andel förvaltningar där 75% eller fler av cheferna har rapporterat att personalen har genomgått brandskyddsutbildning enligt plan.						
	36%	-	-	27%	Öka	-

N2.1.1 Källa: Polisens uppföljning. Nuvärde avser 2019. Jämförvärde avser medeltal 2017 och 2018

- N2.1.2 Källa: Egen uppföljning genom kommunens ordningsvakter. Ordningsbrott definieras som en sammanvägning av kategorierna avvisat personer, ungdomssamlingar samt tillrättavisning. Nuvärde avser januari-augusti 2019. Jämförvärde 2018.
- N2.1.3 Källa: Liv och hälsa ung (åk 7 och åk 9 i grundskolan, åk 2 i gymnasieskolan). Nuvärde avser 2019. Jämförvärde: länet totalt. Uppdateras vartannat år (hösten samma år som undersökningen genomförs).
- N2.1.4 Källa: Egen uppföljning. Nuvärde avser 2019. Jämförvärde saknas. Uppdateras en gång per år. Indikatorn är så ny att det inte går att utläsa någon trend.
- N2.1.5 Källa: Polisens uppföljning av medborgarlöftet kring åtgärder vid Uppsala resecentrum. Nuvärde avser genomsnitt för 2014-2016. Jämförvärde avser genomsnitt de senaste tre åren. Uppdateras en gång per år.
- N2.1.6 Källa: Kommunens årliga arbetsmiljöenkät. Nuvärde avser 2019. Jämförvärde 2018. Uppdateras en gång per år.

Nämndmål	Status
N2.2 Stärka krisberedskapen i kommunens alla verksamheter Ett brett arbete pågår i kommunen där förvaltningar och bolag får utbildning och tar fram egna ledningsplaner för allvarliga störningar. Övning Havsörn genomfördes i oktober och har bidragit med utveckling av kommunens stabsförmåga. En utvärdering av denna övning har påbörjats. Olika utredningar pågår (nödsvatten, skyfall, reservkraft) som kommer utveckla det förebyggande och hanterande arbetet. Risk- och sårbarhetsanalysen beslutades i oktober och kommer att ligga till grund för fortsatt utveckling på området.	2019

Kommunstyrelsens mål N2.2
Stärka krisberedskapen i kommunens alla verksamheter.

Indikatorer	Nuvärde			Jämförvärde	Målsättning	Trend
	Totalt	Kvinnor	Män			
1. Krisledningsnämnden har genomfört minst en övning				1	1	-
2. ISF-funktionen har övats minst en gång				1	1	-

N2.2.1. Källa: Kommunstyrelsen har beslutat att krisledningsnämnden ska övas årligen. Följs upp genom rapportering från kommunledningskontoret.

N2.2.2. Källa: Kommunens krisledningsorganisation på tjänstemannanivå (ISF-funktionen) ska öva i tillräcklig omfattning, vilket innebär minst en övning årligen. Följs upp genom rapportering från kommunledningskontoret.

Nämndmål	Status
N2.3 Utredda omfattning av framtida behov av resurser för att i ökad utsträckning locka arrangemang och event till Uppsala inom ramen för Convention Bureaus verksamhet. (KS, DUAB) Uppsala fortsätter att ligga i topp i den nationella rankingen av mötesstäder och är enda stad som konsekvent ökat i antal möten per år under de senaste fyra åren. Uppsala behåller tredjeplatsen som internationell mötesstad i Sverige efter Stockholm och Göteborg. Aktiviteter i form av möten och evenemang är mycket positiva för vår besöksnäring och ger goda förutsättningar för ett bra urval av restauranger, handel och hotell, året om. De är bra marknadsföring för återkommande besök och är ofta våra besökares första möte med vår stad. Mätt i turistekonomiska termer så bidrar Uppsala Convention Bureaus (UCB) värvning till i snitt 12 400 gästnätter per år. UCB överlämnar idag affärer till Uppsalas besöksnäring, genom värvning och hantering av inkommande förfrågningar, till ett värde om i snitt 21,3 miljoner kronor per år. Med ytterligare resurser till teamet ges möjlighet till en ökad försäljning av möten och evenemang samt snabbare hantering av inkommande förfrågningar. För fortsatt utveckling och att ligga i topp i Sverige ser kommunstyrelsen ett behov och önskemål om nivåhöjande resurser på 2 miljoner kronor per år med start 2020. Medlen ska dels utgöra utökad värvningsbudget för att kunna fortsätta arbeta efter modellen om flerårssatsningar "paketvärvning" tillsammans med framförallt	2019

Nämndmål	Status
idrottsförbunden. Dels användas för utökade personella resurser för att klara marknadens ökade efterfrågan på möten och evenemang och för att uppnå största utväxling för ägarna, när det kommer till effekterna av värdskap för möten och evenemang.	

Kommunfullmäktiges uppdrag från Mål och budget	
Uppdrag	Status
2.1 Stärk arbetet med att förebygga och förhindra social oro samt öka tryggheten Arbetet med åtgärderna för 2019 har genomförts enligt plan. Ett brett arbete pågår, bland annat inom ramen för handlingsplanerna för trygghet och säkerhet samt Gottsunda/Valsätra. Kommunstyrelsen behöver dock ha ett fortsatt starkt fokus på trygghet under 2020 och uppdraget bedöms inte som färdigt. En rad förebyggande insatser görs inom flera målområden för ökad trygghet. Det förebyggande arbetet stärks exempelvis genom satsningar på socialarbetare i skolan, strukturerad samverkan med regionen mot nyblivna föräldrar, fler fritidsaktiviteter i anslutning till skoltid och etablering av ett utbildning- och jobbcenters i Gottsunda. Omvärldsbevakning samt utvärdering och analys av resultat och erfarenheter är en viktig del av arbetet. Utifrån dessa tas en modell fram för hur kommunen kan jobba för att motverka segregation och utveckla det strategiska områdesarbetet. Under året har fokus även varit på att utveckla det lokala områdesarbetet i Gränby. En handlingsplan med fokus på trygghet är under framtagande för Gränby för att fokusera och stärka arbetet. Uppsala kommun och Polisen har slutit en samverkansöverenskommelse för 2020–2023. Parterna förstärker arbetet för att skapa en trygg och säker skolmiljö som är fri från narkotika, hot och våld. Vidare stärker parterna arbetet med särskilt utsatta brottsoffer och möjliggör samverkan kring nya uppkomna problembilder och prioriterade insatser. I juni slöts även en överenskommelse mellan kommunen och Polisen kring en utökad strategisk satsning mot organiserad brottslighet i Gottsunda/Valsätra där Brottsförebyggande rådet ger metodstöd. Satsningen innebär att ett långsiktigt och strukturerat arbete utvecklas på i första hand sex år, där framtagna metoder och strukturer kommer hela Uppsala till del. Framöver kommer kommunstyrelsen strategiskt och operativt att öka fokus på att möjliggöra för ökad trygghet utifrån nya uppdraget ”Stärk arbetet för att Uppsala ska vara en trygg plats med låg brottslighet med att förebygga social oro, öka tryggheten och bekämpa de kriminellas ekonomi i samverkan med polis (bland annat inom ramen för nya överenskommelsen), civilsamhället och andra myndigheter.”.	2019
2.2 Inled ett systematiskt arbete med att bekämpa de kriminellas ekonomi i samverkan med polis och andra myndigheter (KS) Beslut om myndighetssamverkan i frågan togs i kommunstyrelsen 2016-09-15 (KSN-2016-1741) och arbetet fortgår löpande sedan dess. Frågor som har behandlats inom samverkan är kriminalitet kopplat till bostad, kriminalitet inom hemtjänst, hemsjukvård och assistans samt kriminalitet kopplat till föreningsbidrag. Samverkande myndigheter är Uppsala kommun, polismyndigheten, säkerhetspolisen, migrationsverket, försäkringskassan, skatteverket, ekobrottsmyndigheten, åklagarmyndigheten, arbetsförmedlingen och kronofogdemyndigheten. Arbetet fortsätter att utvecklas kontinuerligt.	2021

Kommunfullmäktiges uppdrag från Mål och budget	
Uppdrag	Status
2.3 Stärka planeringen av det civila försvaret (KS) Uppsala kommun har under året arbetat med civilt försvar enligt den överenskommelse som träffats mellan MSB och SKR. Rutiner har tagits fram för hantering av säkerhetsskyddsklassificerad information. Kompetensen inom civilt försvar har utvecklats genom att delta i totalförsvarsövning 2020, seminarier om civilt försvar, krisberedskapsveckan, deltagande i Försvarsmaktskonferenser samt genomförande av utbildningar för förvaltningar och bolag i grundläggande civilt försvar och säkerhetsskydd. Arbete är påbörjat med att utreda hur kommunen ska organiseras vid händelse av krig samt att planera för att krigsplacera kommunens personal som behövs under höjd beredskap och krig. Kommunen har deltagit i forum för regional beredskapssamverkan C-Sam och dess nätverk för civilt försvar och säkerhetsskydd. En kriskommunikationsplan är även under framtagande.	2020
2.4 Utveckla årlig analys av förbättringsarbetet av näringslivsklimatet i samband med kommunkoncernens årsredovisning i syfte att successivt förbättra näringslivsklimatet KS, DUAB) Arbete pågår med att utveckla en årlig analys av förbättringsarbetet av näringslivsklimatet. Resultat kommer att redovisas i årsberättelse. Preliminära resultat för helåret 2019 visar att Uppsala fortsatt ligger på en mycket bra nivå totalt sett med ett nöjd kundindex (NKI) på 71. Flera myndighetsområden fortsätter att öka sitt NKI enligt preliminära resultat. Bygglov och brand har dock minskat med 6 respektive 5 enheter jämfört med 2018. Arbetet fortsätter under 2020 inom ramen för uppdraget "Tillsammans med näringslivets olika aktörer skapa förutsättningar för 2000 nya arbetstillfällen årligen. (KS)".	2022
2.5 Främja företagande på landsbygden (KS) Under 2019 har fyra servicepunkter invigts och resterande fem beräknas att invigas under 2020. Tillväxtverket har beslutat om förlängt projektstöd fram till juni 2020. Föreningar som är aktiva i att utveckla servicepunkter på landsbygden engageras i arbetet med att utveckla och starta servicepunkter. Ett mobilt projektkontor är under uppbyggnad inom ramen för projektet Uppsökarna som förväntas starta i våren 2020. Insatser för att synliggöra möjligheter för ökat företagande på landsbygden görs kontinuerligt, i servicepunktsprojektet och i samverkan med Upplandsbygd. Projektet Uppsökarna har även ett näringslivsperspektiv. Arbete pågår med att skapa nya samverkansformer mellan offentliga, ideella och privata aktörer kring service på landsbygden inom ramen för servicepunktssatsningen.	2022
2.6 Vidta de åtgärder som krävs för att nå EU:s luftkvalitetsmål i Uppsala (GSN, KS, MHN) En utredning av orsaker och åtgärder för att klara kväveoxidkraven är genomförd, bland annat en analys av genomfartstrafik. Förslag till ett reviderat åtgärdsprogram har påbörjats och färdigställs under 2020. Åtgärder rörande kvävedioxid kräver sannolikt beslutas inför vintersäsongen 2020. Parallellt pågår löpande arbete med genomförande och utveckling för att klara kraven på partiklar. Resultatet för 2019 blev att normerna för partiklar klarades med marginal men att normerna för kvävedioxid överskreds. Arbetet med att identifiera, beskriva och ta till vara ekosystemtjänster i planarbetet är påbörjat. En databas med all naturvårdsdata har arbetats fram som kopplar till ett GIS-verktyg (geografiskt informationssystem) där analyser kring bland annat luftkvalitet kan göras. Nu kan mer kunskap tas fram kring var åtgärder för att utvecklas ekosystemtjänster bör sättas in och vilken effekt de får på luftkvaliteten.	2020

Kommunfullmäktiges uppdrag från Mål och budget	
Uppdrag	Status
2.9 Beakta näringslivsperspektivet i kommunala beslut Rutinen för handläggning av ärenden har kompletterats med en checklista för att beakta näringslivsperspektivet i beslutsärenden. Rutinen riktar sig till tjänstepersoner i kommunorganisationen och finns publicerad på kommunen intranät. Checklistan grundar sig på målsättningarna i näringslivsprogrammet. Implementering av checklistan sker inom ordinarie verksamhet och följs upp genom avstämningar i ärendeberedningen inför nämnd- och styrelsesammanträden.	2019
2.10 Utredda formerna för samordning, ansvar för utveckling och drift av vissa rekreationsanläggningar, Björklungebadet, Sunnerstagropen, Fjällnora, Ulva Kvarn och Hammarskog (Sport- och rekreationsfastigheter, GSN, IFN, KS) Arbeta med en lokalförsörjningsplan för driftlokaler kommer att underlätta förutsättningarna att koordinera driften av rekreationsanläggningar. I arbetet med lokalförsörjningsplanen har möjligheter till samnyttjande och samarbete tydliggjorts och utvecklats. Särskilt fokus har inledningsvis riktats mot Hammarskog, Fjällnora, Ulva, Sunnersta och Björklunge. I samarbete med gatu- och samhällsmiljönämnden och Sport- och rekreationsfastighet formuleras ärenden till berörda nämnder utifrån detta. Arbetet bedöms bli klart under 2020 och hanteras fortsättningsvis inom ramen för uppdraget "Utredda ansvar och samordning av planering, utförande och drift av platser och anläggningar för fysisk aktivitet på offentlig plats.".	2019
2.11 Planera för ett nytt tillgänglighetsanpassat naturbad samt lekplats vid kommunens mark mellan Lyssnarängen och Vårdsätrabadet (KS, GSN) En utredning är genomförd. Ett förslag har tagits fram tillsammans med gatu- och samhällsmiljönämnden som lyfts för beslut under våren 2020.	2019
2.12 Färdigställa arbetet med Södra Åstråket. (KS, GSN, Sportfastigheter) En utvecklingsplan är framtagen och underställs kommunstyrelsen och kommunfullmäktige för beslut under början av 2020.	2019
2.13 Inför 24 timmars-garanti för samtal mellan vårdnadshavare och socialtjänst när unga begår brott Kommunstyrelsen avstår från att arbeta med uppdraget eftersom det inte ryms inom kommunstyrelsens uppdrag. Kommunstyrelsen har ingen verksamhet som kan bidra till genomförandet av uppdraget och de effekter uppdraget är avsett att åstadkomma.	
2.14 Samordna upphandlingsarbetet rörande gaturummet i syfte att undvika onödiga grävarbeten Kommunstyrelsen har haft en stödjande roll i arbetet. En samordningskarta är framtagen till stöd för att samordna upphandlingsarbetet. Kartan är tillgänglig för allmänheten på Uppsalas webbplats. Kartan uppdateras utifrån regelbundna samordningsmöten.	2020
KVARVARANDE UPPDRAG FRÅN MÅL OCH BUDGET 2018: Utifrån genomförd nollmätning stärka platsvarumärket Uppsala Hanteras inom ramen för åtgärd 1.1.1 "Arbeta för att Uppsala ska ha ett starkt platsvarumärke och vara en attraktiv kommun att bo, besöka och verka i.".	
KVARVARANDE UPPDRAG FRÅN MÅL OCH BUDGET 2018: Ta fram en gemensam strategi för utveckling av kulturmiljöarbetet (KS, GSN, PBN, KTN) Kommunstyrelsen har en stödjande roll i arbetet. Ett förslag till riktlinje finns framtagen och förväntas beslutas av kommunstyrelsen våren 2020. Ett webverktyg har tagits fram för att underlätta för handläggare och allmänhet att ta del av materialet.	2019
KVARVARANDE UPPDRAG FRÅN MÅL OCH BUDGET 2018: Stärka krisberedskapen i kommunens alla verksamheter Hanteras inom ramen för nämndmål N2.2: "Stärka krisberedskapen i kommunens alla verksamheter.".	

Tillkommande uppdrag från kommunfullmäktige	
Uppdrag	Status
att uppdra till kommunstyrelsen att utreda förutsättningarna för att reglera de majoritetsägda bolagens medverkan i hanteringen av en allvarlig störning Besluts punkten ingick i ärendet <i>Ledningsplan inför och vid allvarlig störning</i> (KSN-2017-2895), § 254 vid kommunfullmäktiges sammanträde 2017-11-06-07. Utredning av förutsättningarna är genomförd. Arbeta med att ta fram underlag för att reglera bolagens medverkan pågår.	2019
att uppdra till kommunstyrelsen att ta fram en riktlinje för kriskommunikation Besluts punkten ingick i ärendet <i>Policy för kommunikation inom Uppsala kommunkoncern</i> (KSN-2017-2920), § 280 vid kommunfullmäktiges sammanträde 2017-12-11. Kommunstyrelsen antog riktlinje för kriskommunikation i december 2019.	2019
att uppdra åt samtliga nämnder och bolagsstyrelser att under 2018 arbeta fram egna ledningsplaner inför och vid allvarliga störningar i enlighet med rutin för detta Besluts punkten ingick i ärendet <i>Ledningsplan inför och vid allvarlig störning</i> (KSN-2017-2895), § 254 vid kommunfullmäktiges sammanträde 2017-11-06-07. Ett utkast till ledningsplan finns framme och nu pågår en förankringsprocess.	2019
Kommunstyrelsen tillkommande uppdrag till förvaltningen	
Uppdrag	Status
att uppdra till kommunledningskontoret att i samråd med stadsbyggnadsförvaltningen och Uppsala kommun sport- och rekreationsfastigheter AB utreda förutsättningarna för uppförande av en anläggning för issporter i syfte att driftsätta en modern anläggning 2022 i enlighet med föredragningen Besluts punkterna ingick i: <i>Utredningsuppdrag rörande uppförande av en anläggning för issporter</i> (KSN-2018-2867) § 7 vid kommunstyrelsens sammanträde 2018-10-24. Kommunfullmäktige beslutade i ärendet 25 mars.	2019
att uppdra till kommunledningskontoret och stadsbyggnadsförvaltningen att, i samråd med kulturförvaltningen, senast juni 2019 utreda de föreslagna alternativen enligt föredragningen i ärendet Besluts punkterna ingick i: <i>Svar på skrivelse från kulturnämnden angående framtida konstverksamhet och lokalisering av Uppsala konstmuseum</i> (KSN-2018-1069) § 11 vid kommunstyrelsens sammanträde 2018-11-21. Utredningen är genomförd. Baserat på resultatet av utredningen beslutade kommunstyrelsen i juni 2019 att fortsatt uppdra till kommunledningskontoret att, i samråd med kulturförvaltningen och stadsbyggnadsförvaltningen samt efter genomförd medborgardialog, återkomma till kommunstyrelsen med ett förslag till inriktningsbeslut om nytt konstmuseum senast i februari 2020. Arbetet fortsätter inom det förnyade uppdraget.	2019
att för återrapport till kommunstyrelsen i mars uppdra till kommunledningskontoret att i samråd med stadsbyggnadsförvaltningen och Sport- och rekreationsfastigheter AB samt i dialog med föreningslivet ta fram ett förslag till om- och tillbyggnader i befintliga isanläggningar som möter behoven hos de idrottsföreningar som är verksamma vid anläggningarna Besluts punkten ingick i: <i>Förslag till byggnation av arena samt upprustning och utbyggnad av befintliga anläggningar</i> (KSN-2018-2867) §12 2019-02-06 Beslut togs i kommunstyrelsen 6 mars 2019 (KSN-2018-2867) och i kommunfullmäktige 25 mars 2019 §27.	2019

Kommunstyrelsen tillkommande uppdrag till förvaltningen	
Uppdrag	Status
att uppdra till kommunledningskontoret att i samråd med stadsbyggnadsförvaltningen och Sport- och rekreationsfastigheter AB under 2019 utreda vad och hur som ger högst effektivitet av egen, extern drift eller en blandning mellan de två för den nya issportsarenan. Beslutspunkten ingick i: <i>Förslag till byggnation av arena samt upprustning och utbyggnad av befintliga anläggningar</i> (KSN-2018-2867) §12 2019-02-06 Arbetet med utredningen är påbörjat. Övervägningar görs bland annat avseende hur mycket konferens och mässor den nya arenan ska byggas för i förhållande till idrottsevenemang.	2020
att uppdra till kommunledningskontoret att utvärdera årets närvaro i Almedalen inför kommande års deltagande Beslutspunkten ingick i: <i>Inriktningsbeslut för kommunkoncernens närvaro i Almedalen 2019</i> (KSN-2018-3287) §21 2019-02-06 En utvärdering är genomförd och presenterad för styrgruppen.	2019
att uppdra till kommunledningskontoret att, i samråd med kulturförvaltningen och stadsbyggnadsförvaltningen samt efter genomförd medborgardialog, återkomma till kommunstyrelsen med ett förslag till inriktningsbeslut om nytt konstmuseum senast i februari 2020. Beslutspunkten ingick i: <i>Tilläggsdirektiv till utredning om Uppsala konstmuseum</i> (KSN-2018-1069) §177 2019-06-13 Utredningen pågår. Utredningsrapporten offentliggörs senast i februari. Förslaget underställs kommunstyrelsen för beslut 11 mars 2020.	2020
att uppdra till stadsbyggnadsförvaltningen att genomföra en upphandling av idrotts- och kulturlokaler i Multikvarteret i Rosendal genom förhandlat förfarande enligt lagen om offentlig upphandling Beslutspunkten ingick i: <i>Upphandlat förfarande Multikvarteret i Rosendal etapp 3</i> KSN-2019-1594 §145 2019-06-13 En omprövning av byggalternativen gjordes sent under hösten 2019 och ett ärende kommer att lyftas till kommunstyrelsen under det första kvartalet 2020 för ett nytt ställningstagande.	2020

Inriktningsmål 3

Uppsalas stad och landsbygd ska växa genom ett hållbart samhällsbyggande

Inriktningsmålet är delvis uppfyllt. Arbetet med uppdragen från Mål och budget går enligt plan. Kommunstyrelsen ser dock stora utmaningar inom ramen för grunduppdraget.

Nämndmål	Status
N3.1 Uppsala ska vara i framkant i miljö- och klimatomställningen samt förbättra beredskapen för ett förändrat klimat. En plan är framtagen för arbetet med etappmålet att fasa ut fossil plast. Ett par piloter pågår inför ett breddinförande under 2020. Etappmålet om minskad klimatpåverkan i byggprocesserna utvecklas i samverkan inom Uppsala klimatprotokoll. En genomförandeplan för kommunens eget byggande och planarbete behövs. Kommunen deltar i regeringens Fossilfritt Sverige och i föreningen Klimatkommunerna. Inom Vattenprogrammet har två åtgärdsprogram upprättats och ett tredje bedöms färdigställas 2020. Arbetet med att nå målet 100 procent ekologiska livsmedel inom kommunen 2023 har kommit halvvägs (55 procent) inom kommunstyrelsens måltidsservice, men i andra verksamheter är andelen lägre (33 procent). Fler åtgärder och mer engagemang behövs från samtliga involverade. Arbetet med hållbar fysisk planering har utvecklats under året och nu tas rutiner fram. Visualisering av miljötillståndet och måluppfyllnad är försenad, publicering ska ske under 2020. Uppdraget att utveckla en systematisk uppföljning för arbetet med klimatanpassning är pausad till 2020–2021. Åtgärden att utveckla målformuleringar inom Giftfri miljö och tillhörande handlingsplaner har under året fått stå tillbaka. Istället har genomförande av befintliga mål på området prioriterats, till exempel kring ekologisk mat, giftfri förskola, plast och hållbar upphandling. Behovet av strategisk styrning inom området kvarstår och planeras 2020.	2021
N3.2 Utveckla det strategiska arbetet för hållbar utveckling i enlighet med Agenda 2030. De globala målen för hållbar utveckling är integrerade i mål och budget. Flera styrdokument inom området har beslutats under året. Arbetet med att ta fram nyckeltal är försenat men förväntas genomföras under 2020. Då kommer även uppföljning och analys av hållbarhetsperspektiven att utvecklas. Under 2019 har verktyg utvecklats för att förenkla uppföljningen av samhällsbyggandet i förhållande till Agenda 2030 som nu ska implementeras i verksamheten. Ett nytt klimatredovisningsverktyg för Klimatprotokollet och ett nytt systemstöd för kommunorganisatoriska miljöindikatorer ska införas. Möjligheterna till ökad uppföljning av indirekta utsläpp, bland annat från inköp, undersöks. Uppsala fortsätter att utveckla klimatmodellen för de långsiktiga klimatmålen, och medel har tilldelats från Energimyndigheten för ett tvåårigt projekt för detta tillsammans med Uppsala klimatprotokoll och andra aktörer. Uppsala har också medverkat i flera lokala projekt med syfte att utveckla metoder och verktyg för kommunal klimatuppföljning. Under 2020 kommer nya arbetssätt utvecklas för att på ett tydligare sätt stärka det strategiska arbetet med hållbarhetsmålen i Agenda 2030.	2020

Kommunstyrelsens mål N3.1

Uppsala ska vara i framkant i miljö- och klimatomställningen samt förbättra beredskapen för ett förändrat klimat.

Indikatorer	Nuvärde	Jämförvärde	Målsättning	Trend
Övergripande				
N3.1.1. Utsläpp av växthusgaser, kommungeografiskt, ton CO2ekv (2017)				
N3.1.1a. totalt	1230	1223	2020: 1015	~
N3.1.1b. totalt per invånare	5,6	5,7	2020: Minska	↘
N3.1.1c. från trafikarbete och arbetsmaskiner per invånare	1,3	1,3	2020: Minska	↘
N3.1.2. Sveriges bästa miljökommuner. Aktuell hållbarhetsranking av 290 kommuner (2019)	12	7	Förbättras	↘
N3.1.3. Sveriges bästa klimatanpassningskommuner. Svensk försäkrings och IVL Svenska Miljöinstitutets ranking av kommuner (2019)	1	44	Vidmakthålla	↗
Fordon				
N3.1.4. Andel fossilfria fordon - egna personbilar/lätta lastbilar (kommunorganisatoriskt), procent (augusti 2019)	80	68	2020: 100	↗

N3.1.5. Total energianvändning för motoriserade transporter (GWh), kommunorganisatoriskt (2019)	7,9	7,8	2020: oförändrat mot 2014 (6,6)	~
N3.1.6. Andel använd förnybar energi – egna personbilar och lätta lastbilar (kommunorganisatoriskt), procent (2019)	61	47	2020: 100	↗
N3.1.7. Överskridande normvärde partiklar, antal tillfällen, avser mätpunkt i centrala staden (2019)				
N3.1.7a. PM10	19	11	Under norm (35)	-
N3.1.7b. Kvävedioxid	24	31	Under norm (7)	-
Fastigheter				
N3.1.8. Solenergi (2018)				
N3.1.8a. Solenergi – installerad effekt (MW), kommunorganisatoriskt	1,5	1,2	2020: 3,3	↗
N3.1.8b. Solenergi – installerad effekt (MW), kommungeografiskt	11,4	7,3	2020: 30	↗
N3.1.8c. Egenproducerad el från solceller av total elanvändning, procent	0,6	0,6	2020: 2,0	↗
N3.1.9. Andel klimatneutral fjärrvärme, kommunorganisatoriskt, procent (2018)	22	8,7	2020: 100	↗
N3.1.10. Total energianvändning för fastigheter och verksamheter (GWh), kommunorganisatoriskt (2018)	443	430	2020: oförändrat mot 2014 (445 GWh)	↘
N3.1.11. Energianvändning per yta (kWh/m2), kommunorganisatoriskt (2018)				
N3.1.11a. totalt	162	159	Minska	↘
N3.1.11b. för lokaler	154	143	Minska	↘
N3.1.11c. för bostäder	170	173	Minska	↘
N3.1.12. Andel använd förnybar energi (stationära ändamål exkl. VA-verksamhet, gatubelysning, markvärme), kommunorganisatoriskt, procent (2018)	65	65	2020: 100	→
Vatten, mark och mat				
N3.1.13. Antal arter vid provfiske i Fyrisån (2019)	15	11	Öka	→
N3.1.14. Kemisk och ekologisk vattenstatus i Fyrisån (mätpunkt Flottsund, mikrogram per liter) (2018)				
N3.1.14a. Halt av fosfor	60,4	-	50,9 (årsmedel)	-
N3.1.14b. Halt av zink	7,6	-	6,6 (årsmedel)	-
N3.1.14c. Halt av koppar	2,6	-	2,6 (årsmedel)	-
N3.1.15. Andel naturreservat av total areal (2018)	3,1	5,6	Öka	↗
N3.1.16. Andel ekologiskt producerade livsmedel i egen verksamhet, procent (2019)	50	44	2023: 100	↗
N3.1.1	Källa: Olika källor. Kombinerar av Uppsala kommun. Kompletter statistik ca 20 månader efter årsslut. Nuvärde avser 2017. Jämförvärde: 2016.			
N3.1.2	Källa: Aktuell hållbarhet. Nuvärde avser 2019. Jämförvärde 2018, Målsättningen är att förbättra snittet under en 10-årsperiod, 2009-2018 där Uppsala har en snittplacering på 13: I genomsnittsränkning för kommungruppen Större städer ligger Uppsala på plats 6 av 21.			
N3.1.3	Källa: Svensk Försäkring. Nuvärde avser 2019 (208 deltagande kommuner). Jämförvärde: Genomsnittsränkning för deltagande R9-kommuner (samtliga utom Örebro).			
N3.1.4	Källa: Egen uppföljning. Nuvärde avser 2019. Jämförvärde: 2018.			
N3.1.5	Källa: Egen uppföljning. Rullande helårsvärde. Nuvärde avser 2019. Jämförvärde: Helår 2018.			
N3.1.6	Källa: Egen uppföljning. Nuvärde avser 2019. Jämförvärde: Helår 2018.			
N3.1.7	Källa: Stockholm Luft- och Bulleranalys (SLB). Nuvärde avser 2019. Jämförvärde: Helår 2018. Det går inte att se trend, eftersom mätstationen är flyttad och därmed inte är jämförbar med mätningar före 2017.			
N3.1.8	Källa: a) Egen uppföljning, b) Energikontoret i Mälardalen AB, c) Egen uppföljning. Nuvärde avser 2018. Jämförvärde: 2017.			
N3.1.9	Källa: Egen uppföljning. Sammanställs per helår. Nuvärde avser 2018. Jämförvärde: 2017.			
N3.1.10	Källa: Egen uppföljning. Sammanställs per helår. Nuvärde avser 2018. Jämförvärde: 2017.			
N3.1.11	Källa: Egen uppföljning. Sammanställs per helår. Nuvärde avser 2018. Jämförvärde: 2017.			
N3.1.12	Källa: Egen uppföljning. Sammanställs per helår. Nuvärde avser 2018. Jämförvärde: 2017.			
N3.1.13	Källa: Upplandsstiftelsen. Nuvärde avser 2019. Antalet alprovfiskeplatser har utökats från 4 till 6 samt tre kameror vid faunapassagera inkluderas från och med 2019. Jämförvärde: Uppsala 2018.			

- N3.1.14 Källa: Egen uppföljning. Nuvärde avser 2018. Jämförvärde saknas, eftersom länsstyrelsen har ändrat vilka provpunkter som ligger till grund för statusbedömningen på denna sträcka. 2017 kommer därför att fungera som utgångsvärde för en ny tidsserie.
- N3.1.15 Källa: Statistiska centralbyrån. Nuvärde avser 2018. Jämförvärde: genomsnitt av R9-kommunerna.
- N3.1.16 Källa: Egen uppföljning. Nuvärde avser 2019. Jämförvärde: helår 2018.

Kommunfullmäktiges uppdrag från Mål och budget	
Uppdrag	Status
3.1 Aktivt och strategiskt arbeta med digital utveckling och innovation, genom bland annat testbäddar, för att utveckla den egna verksamheten, stärka klimatarbetet och skapa ett smart och hållbart Uppsala Arbetet som påbörjades under våren 2019 har intensifierats och börjar ge resultat. Inom pilotprojektet Ignite Public har tester med mindre utvecklingsprojekt genomförts med små företag vilket bland annat resulterat i att Uppsala kommun utsågs till årets bästa samarbetspartner för startup-företag. Flera nya möjliga testbäddar inom klimatområdet undersöks, till exempel inom vätgas och batterilagring. Under första veckan av oktober genomfördes Innovationsveckan. En vecka som erbjöd ett smörgåsbord av olika föreläsningar, workshops och utbildningar kring hur innovationsarbetet kan stärkas. Under veckan presenterades resultatet av innovationsmätningen som genomfördes i slutet av augusti. Resultatet från enkäten har legat till grund för de prioriterade insatser som genomförts under hösten och kommer även framåt vara ledstjärnan i arbetet. I december lanserades en webbsida för innovationsarbetet där tips, råd och annat inspirationsmaterial samlas.	2020
3.2 Utveckla den strategiska planeringen för ökad jämlikhet, ökad trygghet och minskad segregation (KS, PBN, GSN, Uppsalahem, UKFAB) Nämnden tar fram underlag som visar på hur utgångsförutsättningar för segregation och jämlikhet ser ut i Uppsala. Arbeta pågår för att utveckla styrsystem för hur dessa aspekter får genomslag i prioritering och inriktning för stadsutvecklingen i syfte att minska segregationen samt öka jämlikhet och trygghet. Arbetet involveras såväl i utvecklingen av översiktsplaneprocessen som i efterföljande planeringsskeden. Förväntad effekt är att utveckla stadsbyggnadsprocessen så att insatserna säkrar mer jämlika levnadsvillkor, minskad segregation och ökad och mer jämlik trygghet.	2021
3.3 Utveckla en modell för kompensations- och förstärkningsåtgärder av ekosystemtjänster och biologisk mångfald i den växande staden (KS, GSN, PBN) Ett verktyg tas fram i arbetet med att modernisera naturvårdsarbetet. Detta ska användas för att ta fram en modell för kompensation och förstärkningsåtgärder. Arbetet med modellen har delvis påbörjats parallellt med att verktyget arbetas fram. Arbetet beräknas slutföras under 2020.	2020
3.4 Ta fram en handlingsplan med årliga kontrollpunkter för att nå målet om fossilfritt Uppsala 2030 (KS) Uppdraget är försenat och påbörjas 2020. Arbetet hålls samman med uppdraget om att tidigarelägga uppföljningen av miljö- och klimatprogrammet och uppdraget att upprätta en solkommunstrategi.	2019
3.5 Inventera tätortsnära natur- och friluftsområden lämpliga att skydda som naturreservat, exempelvis Linnéstigarna, Fjällnora, koppla ihop Hammarskog med Nästen, gula stigen och norra åstråket (KS, PBN, GSN) Över 12 000 naturvärdesobjekt har identifierats utifrån den nya naturdatabasen. Arbeta pågår nu med att analysera dessa samt behovet av grön infrastruktur för fokusarter och ekosystemtjänster. Skyddsbehov bedöms utifrån dessa underlag efter att de synkroniserats med sociala värden och behov i befintliga och föreslagna grönområden. En riktlinje för kulturmiljö finns framtagna och förväntas beslutas av kommunstyrelsen våren 2020.	2020

Kommunfullmäktiges uppdrag från Mål och budget	
Uppdrag	Status
3.7 Inom ramen för klimatprotokollet tillsammans med näringslivet, universiteten och organisationer främja testbäddar och klimatsmart innovation i Uppsala (KS) Flera åtgärder pågår inom Uppsala klimatprotokoll för att främja testbäddar och klimatsmart innovation. Arbetet med att ta fram en Klimatfärdplan med åtgärder är finansierad genom Viable Cities och pågår från oktober 2019 till september 2021. Där kommer exempelvis möjligheten att utveckla modeller för lokal klimatkompensation kring biokol och kolsänkor att belysas. Ett kontinuerligt samarbete pågår inom klimatprotokollet för att främja klimatdriven affärsutveckling inom områden som exempelvis byggmaterialval, energi och transporter. Cirkulär ekonomi med stor potential för klimatsmarta innovationer, har lyfts av flera medlemmar inom klimatprotokollet och blir ett alltmer viktigt område för samarbete framöver. Projektet Teknisk försörjning är nu breddat till att också omfatta produktion och distribution av energi, VA, fjärrvärme/kyla och gas. Potentiella testbäddsområden för nätinfrastuktur har identifierades i bland annat Södra Gunsta och förberedelser med testbäddar för Bergsbrunna pågår också. Arbetet inom klimatprotokollet fortsätter som en del i ordinarie verksamhet.	2020
3.8 Öka återanvändning och återvinning genom förbättrade och enklare möjligheter för invånare att källsortera, samt vidta åtgärder för att öka försäljningen på Återbruket I samtliga krantätorter finns idag återvinningsstationer. Insamlingen av förpackningar är bättre i Uppsala jämfört med hela Sverige för alla material utom för pappersförpackningar. Under hösten inleddes dialog inför nytt avtal med Förpacknings- och tidningsinsamlingen AB (FTI) som ansvarar för förpackningsindustrins återvinningsstationer. Dialogen samordnas av Uppsala vatten och avfall AB som övertar ansvaret för samordning och kontakt med FTI. Planeringsarbetet för insamling av matavfall i papperspåse är i full gång. Arbetsmarknadsnämnden har initierat en förstudie för att öka kommunkoncernens återbruk av egna möbler. Arbetet med att öka återanvändning och återvinning är idag en naturlig del av den ordinarie avfallshantering.	2020
3.10 Öka andelen förnybar energi och öka takten i arbetet med energieffektivisering och energisparande Under hösten har arbete pågått kopplat till omställning av fordonsflottan, och att verka för utvecklingen av lokal bränsle-infrastruktur för el, biogas och vätgas. Arbeta med effektfrågan har skett på lokal till national nivå, samt utveckling av teknisk försörjning för de sydöstra stadsdelarna. Kommunalarrådet har träffat energiministern rörande effektfrågan. Kommunen vann pris på Biodriv-Tinget för satsningen på biogasfordon i upphandlingen av särskild kollektivtrafik. Forum för Swedish Smartgrid och Energimyndigheten har lyft Uppsala som en förebild för bland annat effektarbetet. Projekten CoordiNet, Live-in Smartgrid, Teknisk försörjning och Mobilitetshuset i Rosendal fortsätter och samarbete med Klimatfärdplanen har påbörjats.	2021
3.11 Förbättra framkomligheten i staden med gående, cyklister och kollektivtrafik som utgångspunkt (PBN, GSN, KS) Ett förslag till program för mobilitet och trafik är framtaget. Kommunstyrelsen beslutade i oktober 2019 om att behandla programmet tillsammans med handlingsplan för trafik och mobilitet. Programmet är därför försenat. Kommunstyrelsen gav också i uppdrag att påbörja arbetet med handlingsplanen för trafik och mobilitet. Ett projektdirektiv för handlingsplanen planeras behandlas av gatu- och samhällsmiljönämnden i februari 2020. Den planerade tidplanen är att en handlingsplan ska kunna godkännas av kommunstyrelsen, tillsammans med programmet, andra kvartalet 2021.	2020

Kommunfullmäktiges uppdrag från Mål och budget	
Uppdrag	Status
3.13 Förbättra cykelinfrastrukturen inom och till tätorter på landsbygden i samverkan med Region Uppsala och Trafikverket, till exempel genom att planera för en cykelväg mellan Gunsta och Länna (KS, GSN) Uppdraget pågår kontinuerligt genom den årliga processen för genomförandet av Region Uppsalas länstransportplan. Uppsala kommun spelar in prioriterade objekt genom det kommunsamråd Region Uppsala har årligen. Prioriteringsunderlag för cykelinfrastruktur längs statligt vägnät finns men kommer att uppdateras inom ramen för handlingsplan för trafik och mobilitet. Region Uppsala beslutade i december 2019 för en genomförandeplan för 2020 med utblick till 2026 som innebär att en vägplan tas fram för en gång- och cykelväg mellan Gunsta och Länna 2023–2024. Byggnad kan påbörjas därefter.	2021
3.14 Skapa förutsättningar för fler mobilitetsanläggningar och förbättrad tillgång till säkra cykelparkeringar (Parkeringsbolaget, GSN, KS) Ett program för mobilitet och trafik väntar på att behandlas av kommunstyrelsen tillsammans med en trafikplan (handlingsplan för trafik och mobilitet) under andra kvartalet 2021. I kommunens mark- och exploateringsprojekt har ett arbetssätt implementerats som innebär att kommunen samarbetar med olika relevanta aktörer som syftar till att öka andelen hållbara färdmedel och minska andelen bilresor. En handlingsplan för pendlerparkeringar fastställs under våren 2020. Utbyggnad av pendlerparkeringar under 2020 planeras i Vattholma, Skyttorp och Almunge.	2021
3.15 Bygga fler pendlerparkeringar under planperioden i anslutning till kollektivtrafikens knutpunkter i bland annat Storvreta, Almunge, Vattholma, Björklinge och Vänge Program för mobilitet och trafik avvaktar behandling i kommunstyrelsen tillsammans med handlingsplan för trafik och mobilitet, vilket planeras ske andra kvartalet 2021. I handlingsplanen konkretiseras behov av pendlerparkeringar och lokalisering av dessa i en åtgärds- och investeringsplan.	2021
3.16 Undersöka möjligheterna till en Boexpo i södra Uppsala inom ramen för Uppsalapaketet (KS) Ett direktiv har tagits fram och projektledare håller på att utses. Under hösten har en genomgång gjorts av tidigare genomförda boexpon i Sverige samt arbete med målformulering, riskanalys och utredning av möjliga alternativa lösningar som uppnår samma mål. En sammanställning är under framtagande som del i kommande beslutsunderlag.	2019
3.17 Möjliggöra för fler och mer blandat byggande i tätorterna på landsbygden (PBN, KS) Konkurrensutsättning för ankarbyggare (företrädare för övriga byggare i den första delen av planprocessen) med option på framtida markanvisning har under 2019 genomförts för Södra Storvreta för att kvalitetssäkra projektets genomförbarhet ur ett byggherreperspektiv. Arbetet pågår även inom ramen för Södra Gunsta.	2023
3.18 Upprätta en solkommunstrategi, vilken bland annat rymmer mål om att samtliga av kommunkoncernen ägda fastigheter, där så är möjligt, ska ha solceller på sina tak år 2025 (KS, samtliga bolag) Arbetet med handlingsplanen blev lite försenat under hösten men är nu igång med projektgrupp från kommunstyrelsen och gatu- och samhällsmiljönämnden. De kommunala bolagen och Uppsala klimatprotokoll fokusgrupp för energi har bjudits in till workshopar. Arbetet drivs tillsammans med klimatfärdplanen och förslag till kommunstyrelsen tas fram våren 2020.	2019
KVARVARANDE UPPDRAG FRÅN MÅL OCH BUDGET 2018: Utifrån den sociala kompassen fortsätta utveckla den samordnade planeringsprocessen för hållbar stads- och landsbygdsutveckling Hanteras inom ramen för uppdrag 2.5: "Främja företagande på landsbygden."	

Kommunfullmäktiges uppdrag från Mål och budget	
Uppdrag	Status
KVARVARANDE UPPDRAG FRÅN MÅL OCH BUDGET 2018: Utveckla strategin för markförvärv (KS, PBN, bolag) Hanteras inom ramen för uppdrag 5.2: "Bidra till ökad tillgång på mark och lokaler i olika prisklasser och lägen för företag som behöver växa eller önskar etablera sig i Uppsala."	
KVARVARANDE UPPDRAG FRÅN MÅL OCH BUDGET 2018: Modernisera naturvårdsarbetet genom att ta fram digitaliserade och lättanvända verktyg för att bevara, stärka och utveckla naturvärden och grön infrastruktur (KS, GSN, PBN) Hanteras inom ramen för uppdrag 5.2: "Bidra till ökad tillgång på mark och lokaler i olika prisklasser och lägen för företag som behöver växa eller önskar etablera sig i Uppsala."	2019
KVARVARANDE UPPDRAG FRÅN MÅL OCH BUDGET 2018: Ta fram en strategisk plan för att växla till närodlade råvaror och ekologisk mat i kommunens verksamhet (KS) hanteras inom Hanteras inom ramen för uppdrag 2.5: "Främja företagande på landsbygden".	2019
KVARVARANDE UPPDRAG FRÅN MÅL OCH BUDGET 2018: Implementera jämställdhets- och barnperspektivet i styrdokument och beslutsärenden. Ett förslag för beaktandet av barn-, jämställdhet och andra sociala hållbarhetsperspektiv i beslutsärenden är framtaget. Det testas nu av en grupp handläggare och kommer i början av 2020 att utvärderas inför lansering för alla. Förslaget ska biläggas rutinen för att handlägga ärenden till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige. Implementering av jämställdhets- och barnperspektivet i styrdokument pågår löpande som en del i det löpande utvecklingsarbetet gällande integrering av styrning och ledning. Översyn av samtliga styrdokument inom området pågår. Hanteras fortsättningsvis inom ramen för nämndmål "Utveckla det strategiska arbetet för hållbar utveckling i enlighet med Agenda 2030."	2019

Tillkommande uppdrag från kommunfullmäktige	
Uppdrag	Status
att kommunstyrelsen får i uppdrag att ta fram en plan för systematisk uppföljning av klimatanpassningsarbetet Beslutspunkten ingick i <i>Klimatanpassning som en del av Miljö- och klimatprogrammet</i> (KSN-2018-0705) § 79 vid kommunfullmäktiges sammanträde 2018-04-23. Ska rapporteras från och med uppföljningen per augusti 2018. Arbetet kring klimatanpassning har 2019 granskats av kommunens revisorer som lämnar rapport i början av 2020. Arbetet med att systematisera uppföljningen av klimatanpassning i kommunen genomförs 2020, bland annat med utgångspunkt från revisorernas synpunkter.	2021
att uppdra till Uppsala Vatten och Avfall AB att i samarbete med kommunstyrelsen ta fram en handlingsplan kopplad till dagvattenprogrammets målområden enligt förslag i bilaga 3 Beslutspunkten ingick i <i>Uppföljning av program och planer 2018</i> (KSN-20183089) §30 2019-01-28. Det befintliga Dagvattenprogrammet med målområden från 2014 ska omarbetas och inrymmas i den pågående uppdateringen av Uppsala kommuns Vattenprogram. Syftet med att sammanslå programmen är att minska och komprimera antalet styrdokument. Vattenprogrammet beräknas vara uppdaterat och klart under 2020. Uppdateringen är beslutad av fullmäktige under årlig programuppföljning.	2019

Tillkommande uppdrag från kommunfullmäktige	
Uppdrag	Status
att uppdra till kommunstyrelsen att tidigarelägga uppföljningen av miljö- och klimatprogrammet i sin helhet från 2020 till 2019 och i samband med det ge förslag så att programmet leder fram till klimatmålet 2030 Beslutspunkten ingick i <i>Uppföljning av program och planer 2018</i> (KSN-20183089) §30 2019-01-28. Uppföljningen av miljö- och klimatprogrammet är tidigarelagd med ett år till 2019 enligt politiskt beslut. Arbetet pågår med viss försening, med eventuellt möjlig framläggning av förslag till politisk behandling under första halvåret 2020.	2020
att uppdra till kommunstyrelsen att inleda arbete med en enkel aktualitetsförklaring av översiktsplanen som kan föras till kommunfullmäktige senast under tredje kvartalet 2019 Beslutspunkten ingick i <i>Uppföljning av program och planer 2018</i> (KSN-2018-3089) §30 2019-01-28. Arbetet med att ta fram en enkel aktualitetsförklaring av översiktsplanen är inlett. Kommer enligt plan att underställas kommunstyrelsen för beslut i juni 2020.	2019
att uppdra till kommunstyrelsen att tillsammans med Uppsala Kommuns Fastighetsaktiebolag genomföra en idékoncepttävling för försäljning av Gottsunda centrum enligt principerna i ärendet Beslutspunkten ingick i <i>Förändring av Uppsala kommuns fastighetsägande</i> (KSN-2019-0957) §151 2019-04-29. Kommunstyrelsen har i samråd med Uppsala Kommun Fastighets AB, ett urval av marknadsaktörer och efter dialoger med verksamhetsutövare och allmänhet i området utformat ett tävlingsprogram för idékoncepttävling för Gottsunda centrum. Ärendet är under beredning inför beslut i kommunstyrelsen i februari.	2021
att uppdra till kommunstyrelsen att återkomma till kommunfullmäktige med förslag till beslut efter genomfört tävlingsförfarande rörande försäljning av Gottsunda Centrum Beslutspunkten ingick i <i>Förändring av Uppsala kommuns fastighetsägande</i> (KSN-2019-0957) §151 2019-04-29. Ett tävlingsprogram för idékoncepttävling för Gottsunda centrum är utformat. I och med att idékoncepttävlingen godkänns och startas åtar sig kommunen att sälja Gottsunda centrum till den aktör som uppfyller de krav som ställs i tävlingen. Försäljningsprocessen initieras därmed i och med tävlingen men inleds först när tävlingen avslutats. Beslut om försäljning väntas kunna fattas i kommunfullmäktige senast under första kvartalet 2021.	2021

Kommunstyrelsen tillkommande uppdrag till förvaltningen	
Uppdrag	Status
att uppdra till stadsbyggnadsförvaltningen att i samverkan med kommunledningskontoret utforma förslag till ett nytt regelverk för bidrag till vägföreningar enligt föredragningen att uppdra till stadsbyggnadsförvaltningen att till kommunstyrelsen föreslå principer för huvudmannaskap samt regelverk för bidrag till vägföreningar att uppdra till stadsbyggnadsförvaltningen att i samverkan med kommunledningskontoret och den kommunala lantmäterimyndigheten beskriva konsekvenser av skilda handlingsvägar avseende väghållning och huvudmannaskap i vägföreningar enligt föredragningen Beslutspunkterna ingick i ärendet Principer för huvudmannaskap och bidrag till vägföreningar (KSN-2016-2043), § 38 vid kommunstyrelsens sammanträde 2017-03-08. att uppdra till stadsbyggnadsförvaltningen att komplettera utredningarna och återkomma till kommunstyrelsen i slutet av juni med en beskrivning av processen för Storröta och Jälla, och slutsatser från dessa två fall Beslutspunkten ingick i: <i>Principer för huvudmannaskap och bidrag till vägföreningar</i> (KSN-2016-2043) §131 2019-05-08 Arbete med uppdragen pågår men är försenat.	2020
att uppdra åt stadsbyggnadsförvaltningen att ta fram vägledning och rutiner kopplat till riktlinjerna Beslutspunkten ingick i <i>Riktlinjer för markanvändning inom Uppsala- och Vattholmaåsarnas tillrinningsområde ur grundvattensynpunkt</i> (KSN-2017-4316) vid kommunstyrelsens sammanträde 2018-04-11. Arbete med att ta fram vägledning och rutiner utifrån riktlinjerna har pausats. Arbetet kommer att återupptas under våren 2020.	2019
att ta fram åtgärdsplan för grundvattenförekomsterna inom tillrinningsområdet för Uppsala- och Vattholmaåsarna Beslutspunkten ingick i <i>Riktlinjer för markanvändning inom Uppsala- och Vattholmaåsarnas tillrinningsområde ur grundvattensynpunkt</i> (KSN-2017-4316) vid kommunstyrelsens sammanträde 2018-04-11. Arbetet med att ta fram åtgärdsplan för grundvattenförekomsterna pågår. Arbetet är försenat och beräknas pågå även under 2020.	2019
att ge stadsbyggnadsförvaltningen i uppdrag att inleda programarbete för Uppsala. Beslutspunkten ingick i <i>Gemensam avsiktsförklaring för den långsiktiga utvecklingen kring Uppsala Resecentrum</i> (KSN-2017-2254) vid kommunstyrelsens sammanträde 2018-05-16. Arbetet med Uppsala central är påbörjat och ingår som en del i Uppsalapaketet. Arbetet har intensifierats under hösten 2019.	2020
att uppdra åt kommunledningskontoret att anordna Uppsala klimatvecka i samverkan med Uppsala klimatprotokoll, enligt föredragningen i ärendet Beslutspunkterna ingick i <i>Uppsala klimatvecka 2019–2021</i> (KSN-2018-3558) § 9 vid kommunstyrelsens sammanträde 2018-12-12.	2019

Inriktningsmål 4

Uppsala ska vara jämlikt och inkluderande med goda förutsättningar för folkhälsa och livskvalitet

Inriktningsmålet är i hög grad uppfyllt. Nämnden har uppnått övervägande del av det den planerat för att bidra till inriktningsmålet.

Kommunfullmäktiges uppdrag från Mål och budget	
Uppdrag	Status
4.1 Utveckla en äldrevänlig kommun inom ramen för WHO:s nätverk Arbetet med att ta fram handlingsplan för äldrevänlig stad pågår men är försenat. Planen ska beslutas av kommunfullmäktige under sista kvartalet 2019 och därefter påbörjas arbetet. Därefter påbörjas implementeringen av handlingsplanen som förväntas vara färdig 2022. Flera nämnder och bolagsstyrelser avvaktar vidare åtgärder till dess att handlingsplanen är färdig. Det pågår dock redan en del aktiviteter inom nämnders och bolagsstyrelser grunduppdrag, till exempel kartläggning av behov i lokalförsörjningsplaneringen för idrotts- och fritidslokaler, förmedling av trygghetsbostäder, teater och andra kulturaktiviteter under dagtid samt fysisk träning i anslutning till seniorluncher. Kommunen har även startat upp ett Vinnova-finansierade innovationsprojektet kallat Max 4 lax. Projektet berör boendelösningar för äldre kvinnor med låg inkomst och kommer pågå under hösten.	
4.2 Utveckla Uppsalamodellen inom mark- och exploatering för att stärka den sociala hållbarheten och arbetsmarknaden (AMN, KS) Arbetet med att utveckla Uppsalamodellen för markanvisningar fortsätter. Bland annat ställer modellen sociala krav för att få ett bostadsbestånd som möter allmänhetens behov. I Rosendal säljs mark för kooperativa hyresrätter och för hyresrätter med lägre nyproduktionshyror. Arbeta med att utse ankarbyggherrar för prisrimliga bostäder pågår i Östra Sala backe och ska slutföras under året. Arbetet fortsätter under 2019 och kommer att utvecklas under året.	2021
4.3 Ta fram handlingsplan i syfte att förbättra ungas psykiska hälsa samt stärka samordningen mellan Uppsala kommun, Region Uppsala och Upplandsstiftelsen (KS) Enligt beslut från utvecklingsledningsgruppen för hälsa, välfärd, vård och omsorg ska handlingsplanen gälla för alla åldrar. Arbetet leds av kommunstyrelsen och arbetsprocessen genomförs i samarbete med startupföretaget doplace som utvecklar en modell för digitala workshops för offentlig sektor. Samtal förs med flera externa aktörer som till exempel Region Uppsala, Uppsala universitet och föreningsliv. Ett utkast till handlingsplan är framtaget. Dialoger ska genomföras för att få större delaktighet i grupper som berörs. Handlingsplanen förväntas vara klar i början av 2020.	2020
4.4 Fortsätta utvecklingen av främjande, förbyggande och tidiga insatser för barn och unga, bland annat genom att utöka Uppsala ungdomsjours arbete mot barn i lägre åldrar (KS, UBN, AMN, SCN, OSN, KTN, IFN) Arbete pågår med ett samlat grepp kring indikatorer inom området social hållbarhet. Den sociala kompassen implementeras inom nämnder och bolagsstyrelser som ett verktyg för prioritering av insatser ur ett socioekonomiskt perspektiv. Stöd i arbetet med sociala investeringar pågår kontinuerligt. Fyra sociala investeringar pågår, utvärdering av tre satsningar sker under 2019 och beslut om fortsatt arbete ska tas av berörda nämnder under året. Flera insatser görs för att Gottsundas och Valsättras barn och unga ska klara sin utbildning och ha goda uppväxtvillkor. Två sociala investeringar pågår. Mötesplats Gottsunda och koordinatörer för ökad skolnärvaro som har fokus på området. Arbetet med att utveckla insatser för att individer ska lämna kriminella eller extremistiska grupperingar diskuteras inom samverkan med polismyndigheten och berörda förvaltningar. I arbetet med att motverka våldsbejakande extremism sker en systematisering av arbetet med lägesbilder och en utbildningsdag planeras för kontaktpersoner. Ett förslag på Handlingsplan för psykisk hälsa i Uppsala kommun har framarbetats i en gemensam tjänstemannaberedning. Den beskriver kommunens prioriterade områden för att förbättra den psykiska hälsan och minska den ojämlika fördelningen av psykisk hälsa. Handlingsplanen omfattar hela kommunkoncernen och tar fokus på arbete riktat till befolkningen och organisationens medarbetare. Barn och unga är en särskilt prioriterad målgrupp	2020

Kommunfullmäktiges uppdrag från Mål och budget	
Uppdrag	Status
4.10 Ta fram en handlingsplan för snabbare etablering samt bättre och jämställd integration (KS) Arbetet med att sammanställa en nulägesbild över befintliga insatser för snabbare etablering och bättre och jämställd integration är påbörjad och fortsätter under hösten. Denna ska utgöra utgångspunkterna för de insatser som kommer föreslås som åtgärder i handlingsplanen.	2020
4.11 Öka kännedomen och medvetenheten om barns rättigheter genom att genomföra ett kompetenslyft om barnrätt inom kommunens verksamheter Kommunen har i samarbete med Barnombudet i Uppsala län tagit fram utbildningsmaterial för olika yrkesgrupper inom kommunen. Materialet finns tillgängligt för verksamheten på intranätet. Där finns även mall för aktivitetsplaner med tydliga steg för kompetenshöjning inom barnrätt. Stödmaterial kring barnrätt och medborgardialog med barn har tagits fram. Inventering av hur behoven av kompetensutveckling har påbörjats på flera förvaltningar. Kommunstyrelsen erbjuder stöd i arbetet och ser över möjligheterna till samverkan inom området. Fler av kommunens nämnder och bolagsstyrelser har rapporterat att de fram över kommer att ta del av de utbildningsinsatser som kommunstyrelsen har tagit fram. Uppsala kommun är med i Partnerskap för barns rättigheter tillsammans med 10 andra kommuner där kontinuerligt kunskapsutbyte sker kring barnrättsfrågor. Under våren har temat varit delaktighet och inflytande. Arbetsmarknadsnämnden har i en av sina verksamheter ett barnnätverk med handläggare från alla enheter med fokus på barnrättsperspektiv i handläggningen.	
4.13 Utreda förutsättningar för att säkra den allmänna dricksvattenförsörjningen i Uppsala kommun (KS, Uppsala Vatten) En sammanvägd riskbedömning för hela Uppsalaåsen, med en strategi för markanvändning i syfte att bevara åsen som vattenreservoar, är genomförd. Arbetet med att ta fram en åtgärdsplan är påbörjat.	2019
KVARVARANDE UPPDRAG FRÅN MÅL OCH BUDGET 2018: Med stöd av sociala investeringar särskilt stärka det förebyggande arbetet för barn och unga gällande psykisk ohälsa, ekonomisk utsatthet, skolfrånvaro samt missbruk (KS, AMN, UBN, SCN, KTN) Arbetet med barnperspektivet fortsätter och fördjupas successivt. Inom försörjningsstöds-verksamheten pågår ESF-projektet Fokus familjen där ett multikompetent team arbetar med familjer som haft försörjningsstöd under en lång tid i syfte att dessa ska nå egen försörjning eller ta steg närmare arbetsmarknaden. Ansökan om sociala investeringar till Sofiaprojektet beviljades av kommunstyrelsen i april. Projektet ska arbeta med att uppmärksamma barn till missbrukande föräldrar och förbättra stödet både till barn och deras föräldrar	

Tillkommande uppdrag från kommunfullmäktige

att uppdra till kommunstyrelsen och Uppsala Vatten och Avfall AB att se över hur vattenprogrammet kan relatera till och eventuellt inkludera dagvattenprogram och VA-policy enligt förslag i bilaga 14 Beslutsunkten ingick i: <i>Uppföljning av program och planer 2018</i> (KSN-2018-3089) §30 2019-01-28 Uppdatering av Vattenprogrammet pågår i samarbetet med gatu- och samhällsmiljönämnden och Uppsala vatten. Vattenprogrammet omarbetas till att följa aktuell struktur för program, implementera andra program som till exempel Dagvattenprogram samt kompletteras med kapitel om ekosystemtjänster. Arbetet är försenat och beräknas bli klart under 2020.	2020
att uppdra till kommunstyrelsen att ta fram förslag på program och handlingsplan för barn och unga i Uppsala kommun med utgångspunkt i Agenda 2030 och barnkonventionen	2019

Beslutsunkten ingick i ärendet *Uppföljning av program och planer 2017* (KSN-2017-3388), § 282 vid kommunfullmäktiges sammanträde 2017-12-11.
Kommunfullmäktige beslutade om Program och handlingsplan för Uppsala kommuns barn- och ungdomspolitik i december 2019.

Kommunstyrelsen tillkommande uppdrag till förvaltningen

att kommunledningskontoret ges i uppdrag att i dialog med Uppsala Universitet och utbildningsförvaltningen initiera en gemensam, gärna extern, utvärdering av projektet

Beslutsunkten ingick i: *Finansiering av Mångfaldsbyrån Esmeralda 2019–2022* (KSN-2019-0950) §177 2019-05-29.

Ett arbete pågår med att ta fram förslag på utvärderingsprocess i samverkan med Uppsala Universitet, Uppsala studentkår och utbildningsnämnden. Arbetet förväntas pågå under 2020-2021.

2021

att uppdra till kommunledningskontoret att ta fram förslag till reviderad handlingsplan baserat på vad som framkommer vid samrådet av Planprogram för Gottsundaområdet och de yttranden över Handlingsplan för Gottsunda/Valsätra som inkommer med anledning av detta ärende

Beslutsunkten ingick i *Inhämtande av yttranden över Handlingsplan Gottsunda/Valsätra* (KSN-2018-0108) vid kommunstyrelsens sammanträde 2018-04-11.

Under våren 2018 hölls samråd om handlingsplanen för Gottsunda/Valsätra, tillsammans med planprogrammet för Gottsundaområdet. Handlingsplanen skickades även ut på remiss till nämnder och bolag. Utifrån inkomna synpunkter reviderades handlingsplanen och kommunstyrelsen fattade beslut om att anta det nya förslaget på sammanträdet i mars 2019.

2019

att uppdra till kommunledningskontoret att revidera projektplan och återbetalningsplan för satsningen

Beslutsunkten ingick i *Ansökan om förlängning av den sociala investeringen Supported Education – Stöd i studier* (KSN-2018-1690) § 11 vid kommunstyrelsens sammanträde 2018-08-23.

En utvärdering av sociala investeringar har gjorts. Ett ärende med förslag om fortsatt arbete inom området kommer att underställas kommunstyrelsen för beslut under våren 2020. Om beslut fattas om att revidera riktlinjen för sociala investeringar kommer återbetalningsplanen att revideras i samband med detta.

2019

att uppdra åt kommunledningskontoret att löpande följa upp målgruppens sociala situation och etableringsprocess samt att samordna de berörda förvaltningarnas arbete inom området, säkerställa att behov av tillfälliga åtgärder riktade till målgruppen beaktas i framtagande av handlingsplaner för snabbare etablering och jämställd integration respektive för psykisk hälsa, bevaka den långsiktiga kostnadsutvecklingen för kommunens åtaganden gentemot målgruppen, samordna arbetet med återsökning och fördelning av statliga ersättningar ur ett helhetsperspektiv samt säkerställa att målgruppens behov beaktas i framtagandet av Uppsala kommuns nya riktlinjer för bostadsförsörjning

Beslutsunkterna ingick i: *Utredning avseende gymnasielagen och ensamkommande* (KSN-2019-1547) §113 2019-05-29.

Beslutet som uppdraget grundas på är överklagat till förvaltningsrätten. Arbetet med uppdraget har inte påbörjats i väntan på dom.

Inriktningsmål 5

Uppsalas invånare ska ha bostad och arbete

Inriktningsmålet är i hög grad uppfyllt: Nämnden har uppnått övervägande del av det den planerat för att bidra till inriktningsmålet.

Kommunfullmäktiges uppdrag från Mål och budget	
Uppdrag	Status
5.1 Tillsammans med näringslivets olika aktörer skapa förutsättningar för 2000 nya arbetstillfällen årligen (KS) Näringslivets kompetensförsörjning har hög prioritet. Bland annat startas ett projekt för mottagningsfunktion för internationella talanger och start av en utbildning av produktionsoperatörer i Uppsalas största exportindustri (Life Science). Det pågår en revidering av riktlinjer för studentsamarbete samt praktisk arbetslivsorientering (prao). Under perioden 2010–2018 har antalet jobb i Uppsala kommun ökat med i genomsnitt 2 150 per år. Preliminära siffror för 2019 indikerar en något lägre tillväxttakt, till följd av en avmattad konjunktur och få lediga resurser.	2022
5.2 Bidra till ökad tillgång på mark och lokaler i olika prisklasser och lägen för företag som behöver växa eller önskar etablera sig i Uppsala (PBN, KS) Kommunen gör strategiska köp av mark enligt en markförvävsplan. Det pågår ett arbete med att göra mark i olika geografiska lägen tillgänglig för behov inom näringslivet. Det finns, i dagsläget, ingen översiktlig redovisning över var byggbar mark för näringslivet finns. Kommunen har särskilda näringslivsansvariga inom detaljplaneverksamheten för att sätta extra fokus på näringslivets behov.	2021
5.4 Etablera lärcentrum med vuxenutbildning, SFI och arbetsmarknadsverksamhet i Gottsunda för att förbättra tillgängligheten med avsikt att särskilt stärka nyanlända kvinnors ställning på arbetsmarknaden (KS, AMN) Kommunen har etablerat ett utbildnings- och jobbcenter i Gottsunda med möjligheten att studera vuxenutbildning, svenska för invandrare och studera på distans. Verksamheten har haft tillfälliga lokaler men kommer under hösten att flytta in i permanenta lokaler. De permanenta lokalerna möjliggör starten för fler utbildningar och mer kommunal verksamhet. De tillfälliga lokalerna kommer att utvecklas till en plats för öppna arbetsmarknadsinsatser, stimulera entreprenörskap, samhällsinformation och en samverkans- och mötesyta.	2019
5.5 I större utsträckning använda kommunens egna sysselsättnings- och arbetsmarknadsverksamheter för intern service Kommunens verksamheter använder i olika grad kommunens egna sysselsättnings- och arbetsmarknadsverksamheter för intern service. Både arbetsmarknadsnämnden och omsorgsnämnden verkar för att fler ska förstå möjligheten att använda de tjänster som erbjuds. Flera delar av kommunen har planer på att öka stödet från exempelvis daglig verksamhet och nystartsjobb. Det är över lag vanligare att nämnderna använder sådan intern service än att bolagsstyrelserna gör det. Flera bolagsstyrelser uppger att de inte har ytterligare behov eller möjligheter att använda kommunens sysselsättnings- och arbetsmarknadsverksamheter för intern service.	2019
5.6 Underlätta ungas etablering på bostadsmarknaden genom fler ungdoms- och studentbostäder samt möjliggöra andra boendelösningar så som kompiskontrakt (KS, PBN, Bostadsförmedlingen, Uppsalahem, UKFAB) Det pågår ett arbete med en ny riktlinje för bostadsförsörjning. I samband med det kartläggs ungas behov av bostad som en av målgrupperna. I tidiga skeden inför bygglov diskuteras hur kommunen kan ta vara på nya kreativa idéer om bostadsformer. Uppsalahem riktar ett pågående nyproduktionsprojekt (Dansmästaren) mot ungdomar och studenter. Utöver det ser bolagsstyrelsen över möjligheterna att utöka antalet ungdomsbostäder i det befintliga beståndet och kommer eventuellt genomföra en översyn av uthyrningspolicyn. Uppsalahem planerar även att införa kompiskontrakt och Uppsala Bostadsförmedling för en dialog med hyresvärdar för att möjliggöra kompiskontrakt i den digitala tjänsten. Uppsala kommuns Fastighets AB avstår från att arbeta med uppdraget med hänvisning till att bostäderna förmedlas via Uppsala Bostadsförmedling.	2020

Kommunfullmäktiges uppdrag från Mål och budget	
Uppdrag	Status
5.7 Genom innovation och nya lösningar vid byggande och förnyelse av bostäder skapa förutsättningar som bidrar till lägre boendekostnader (KS, PBN, Uppsalahem, UKFAB) Projekt där byggherren har en ambition att åstadkomma låga boendekostnader värderas högt i samband med projektprioritering. Kommunen har inlett ett samarbete med en ankarbyggherre för Östra Sala backe med målet att driva utvecklingen för klimatsmarta hyresrätter med rimliga hyror. I Rosendal har Uppsala kommun anvisat mark till "Raw property" för att skapa maximal flexibilitet för boende genom ett nytt boendekoncept. Konceptet gör det möjligt att sänka priset för den som flyttar till bostaden. Under 2019 planerar Uppsalahem att bygga typhus i Bäcklösa och utreder möjligheterna att bygga fler typhus för att på så vis minska byggkostnaderna. Bolagsstyrelsen arbetar även med kostnadssparande och kundvänliga lösningar vid renoveringar.	2021
5.8 Utveckla utbudet av bostäder för äldre genom att verka för fler seniorbostäder med gemensamhetslokaler och moderna servicehus. (ÄLN, KS och PBN) I samarbete med socialnämnden har en systematik utvecklats för att klargöra och säkra behovet av en bostadssocial resurs. Bland annat görs en kategorisering av olika grupper utifrån behov och upplåtelseform. Utifrån dessa placeras rätt person i rätt upplåtelseform. Lägenheter inom den sociala resursen ska högst stå tomma i 3 månader, därefter säljs eller lämnas lägenheten tillbaka till hyresvärden.	2021
5.9 Fortsätta utvecklingen av en egenförvaltd bostadssocial resurs med 2 000 bostäder med tillhörande boendekedja för prioriterade målgrupper för att minska tillfälliga och dyra boendelösningar (KS, Bostadsförmedlingen, SCN, AMN) Flera av kommunens verksamheter samverkar aktivt kring uppdraget. En sammanställning görs av behoven av genomgångslägenheter, bostadssociala kontrakt, egna kontakt för samtliga målgrupper. Syftet är att alla som har behov av lägenhet på kortare eller längre sikt ska gynnas av en tydlig boendekedja. Arbetet är inriktat på målgrupperna ensamkommande, våldsutsatta och personer med en missbruksproblematik. Förändringar i boendekedjan för ensamkommande pågår i form av att stödboende görs om till genomgångsboende. Det innebär att de boende får egna kontrakt, vilket är ett steg i att klara eget boende och nå ett självständigt liv. När det gäller arbetet mot hemlöshet fortlöper detta enligt överenskommelsen med Stadsmissionen. Arbetet med "Bostad först" fortsätter för att fler personer ska få tillgång till insatser.	2021
KVARVARANDE UPPDRAG FRÅN MÅL OCH BUDGET 2018: Öka byggande av flerfamiljshus på landsbygden (Uppsalahem, KS, PBN) Uppsalahem har pågående detaljplanearbete i Störvreta, Länna, Björklunge och Bälunge. För delar av dessa orter överväger kommunen vilka fastigheter som är lämpliga för att bygga gruppboendestäder samt vårdboenden. Uppdraget i nuvarande form är färdigt och fångas upp av uppdraget Möjliggöra för fler och mer blandat byggande i tätorterna på landsbygden (PBN och KS) inom inriktningsmål 3.	
KVARVARANDE UPPDRAG FRÅN MÅL OCH BUDGET 2018: Genom ökad samordning förkorta den tid det tar för nyanlända att få egen försörjning Flera nämnder och bolagsstyrelser uppger att de är färdiga med uppdraget. Exempelvis har samordningsformer kring nyanländas försörjning etablerats. Flera projekt för att påskynda och stärka etableringen och integrationen av nyanlända pågår och är i färd att avslutas, exempelvis ett nämndövergripande projekt för att fler nyanlända ska klara av sina studier och få kontakt med arbetsmarknaden. Flera rapporterar att fortsatt utveckling sker inom ramen för ordinarie verksamhetsansvar, exempelvis samverkan för att ta fram modeller för att förkorta tiden för nyanlända att få egen försörjning. Uppdraget bedöms bli färdigt under året.	2019

Kommunfullmäktiges uppdrag från Mål och budget	
Uppdrag	Status
KVARVARANDE UPPDRAG FRÅN MÅL OCH BUDGET 2018: Utifrån strukturella hinder, behov av stöd och samordning samt strategiska utvecklingsområden utveckla stödet till sociala företag (AMN, SCN, OSN, KTN, KS) De flesta deltagande nämnder uppger att de är färdiga med uppdraget. Exempelvis har en handlingsplan för att främja sociala företag tagits fram av berörda nämnder och i dialog med sociala företag och myndigheter. Kommunstyrelsen fortsätter att arbeta med uppdraget att inrätta en mikrofond för sociala företag inom ramen för inriktningsmål 1. Uppdraget bedöms därför vara färdigt i sin nuvarande form.	

Kommunstyrelsen tillkommande uppdrag till förvaltningen	
att ge stadsbyggnadsförvaltningen i uppdrag att ta fram förslag till nya Riktlinjer för bostadsförsörjning 2019–2022. Beslutsunkten ingick i <i>Handlingsplan Bostad för alla</i> (KSN-2018-1224) § 10 vid kommunstyrelsens sammanträde 2018-08-23. Arbetet med ett nytt program för bostadsförsörjning pågår. Programmet ersätter de tidigare riktlinjerna för bostadsförsörjningen i enlighet med kommunens riktlinje för styrdokument. Det första steget i arbetet har genomförts under hösten 2019 i form av en behovs- och marknadsanalys. Programmet planeras att antas av kommunfullmäktig	2020
att uppdra till kommunledningskontoret och stadsbyggnadsförvaltningen att utreda och påbörja ombildning av Brf Leopold, Brf Prinsen och Brf Orstenen till hyresfastigheter Beslutspunkterna ingick i <i>Ombildning av bostadsrättsföreningar</i> (KSN-2018-2735) § 4 vid kommunstyrelsens sammanträde 2018-09-07. Kommunstyrelsen beslutade vid sitt sammanträde 6 februari 2019 (KSN-2018-2735) om de åtgärder som krävs för att påbörja ombildning av föreningarna. Det omfattar bland annat genomföra en kontrollerad likvidationsprocess och att vid behov ansöka om tvångslikvidation samt att utse ägarombud.	2019
att uppdra till kommunledningskontoret och stadsbyggnadsförvaltningen att återkomma till kommunstyrelsen med förslag till beslut för att kunna genomföra ombildning av Brf Leopold, Brf Prinsen och Brf Orstenen Beslutspunkterna ingick i <i>Ombildning av bostadsrättsföreningar</i> (KSN-2018-2735) § 4 vid kommunstyrelsens sammanträde 2018-09-07. Interimsstyrelser där kommunen representeras av tjänstepersoner har tillsatts i föreningarna som en förberedelse för ombildningarna. En av fastigheterna överfördes i december till Uppsala kommun. För de resterande två behövs arbetsinsatser under 2020.	2019
att ge stadsbyggnadsförvaltningen i uppdrag att i projektet Främre Boländerna göra justeringar till etapp 1 när så förvaltningen finner lämpligt. <i>Projektdirektiv Främre Boländerna</i> (KSN-2018-1052) §28 2019-03-06. Arbete pågår med utveckling av Främre Boländerna och justeringar föreslås vid behov.	2020
att ge stadsbyggnadsförvaltningen i uppdrag att efter anbudsförfarande sälja området i ärendets bilaga 1. Beslutsunkten ingick i: <i>Prissättning av mark för restaurangverksamhet i Östra Fyrislund</i> (KSN-2018-0367) §32 2019-03-06. Anbudsförfarande inlett och planeras att vara slutfört innan sommaren 2020.	2020

Handlingsplan bostad för alla

Handlingsplan bostad för alla beslutades under 2019. För 2019 redovisas arbetet med åtgärderna separat. I arbetet med att ta fram kommunstyrelsens verksamhetsplan har åtgärderna i planen matchats mot uppdrag och nämndmål. Handlingsplanen är indelad i tre huvudområden enligt nedan.

Hållbart byggande och hållbar utveckling

Ett flertal nya boendeformer har fått markanvisning i Uppsala som kollektivboende, kooperativ hyresrätt, byggemenskap, colive-koncept. Bostäder som attraherar nya målgrupper. De snart inflyttningsklara bostäderna med relativt lägre hyra i Gunsta hade nästan hundra sökande per bostad vilket visar på ett stort intresse och markanvisning sker nu för ytterligare projekt med en relativt lägre hyra i Rosendal.

De billigaste hyresrätterna finns i det äldre bostadsbeståndet. Kommunen har deltagit i Vinnovaprojektet Max 4 lax som undersökt möjliga lösningar för att tillskapa delade bostadsytor med låg boendekostnad i samband med renovering av befintliga flerbostadshus. Hur det befintliga beståndet kan nyttjas mer effektivt och fler få tillgång till de billigare bostäderna är frågor som behandlas i kommande program för bostadsförsörjningen.

Delmål: Möjliggöra större andel bostäder med låg boendekostnad i nyproduktion för bland andra personer som inte är självförsörjande eller som står utanför bostadsmarknaden.

Bostad för alla - Hållbart byggande och hållbar utveckling

Utveckla incitament för effektivare utnyttjande av det befintliga bostadsbeståndet.

Arbete med att utveckla incitament för effektivare utnyttjande av det befintliga bostadsbeståndet pågår inom ramen för ett nytt bostadsförsörjningsprogram.

Arbeta aktivt med innovationer för att möjliggöra större andel bostäder med låg boendekostnad inom befintligt bestånd såväl som i nyproduktion.

Kommunen har deltagit i Vinnovaprojektet Max 4 lax som nu är avslutat och inrapporterat. I projektet har innovativa lösningar testats för att tillskapa delade bostadsytor med låg boendekostnad i samband med renovering av befintliga flerbostadshus. Lärdomar tas nu vidare inom projekt hos Uppsalahem där kommunen kommer att delta i en referensgrupp. Frågan tas också omhand i arbetet med ett nytt program för bostadsförsörjningen.

Utveckla kravställan i samband med markanvisningar i syfte att hitta nya sätt att bygga bostäder med låg boendekostnad.

I samband med framtagandet av ett nytt program för bostadsförsörjningen diskuteras möjliga åtgärder för att få till ett ökat bostadsbyggande med relativt lägre boendekostnad. Byggandet av hyresrätter med relativt lägre hyreskostnad i Gunsta har till exempel visat på ett stort intresse hos blivande hyresgäster. Kommunen för även dialog med andra aktörer som önskar bygga hyresrätter med relativt lägre boendekostnader.

Utveckla befintliga prioriteringskriterier för nya stadsbyggnadsprojekt för att säkerställa projekt med bostäder med låg boendekostnad.

En analys har arbetats fram under hösten som bland annat visar vilken typ av bostadsstorlekar och upplåtelseformer som finns i respektive stadsdel, hur många som bor i respektive bostad i flerbostadshus och hur många hushåll som är i behov av en bostad med relativt lägre boendekostnader. Bättre kunskapsunderlag om bostadsmarknaden och hushållen ger ett underlag till vad

som skulle behöva adderas i form av nya bostäder på en plats. Med bättre kunskapsunderlag finns nu möjlighet att utveckla befintliga prioriteringskriterier.	
Arbeta med olika tidsperspektiv (kort sikt, medellång sikt, lång sikt) i kombination med systemfrågor. Att systematiskt arbeta med åtgärder inom olika tidsperspektiv utgör en del av grunduppdraget och hanteras bland annat i arbetet med projektportföljen.	
Arbeta för attraktiva mobilitetslösningar för att möjliggöra sänkning av parkeringstalet och därav minskade boendekostnader samt mindre trängsel och klimatpåverkan Arbetet med attraktiva mobilitetslösningar för att möjliggöra sänkning av parkeringstalet är inte påbörjat.	
Planlägg bostäder med låg boendekostnad i kollektivtrafknära lägen. Arbeta pågår med att ta till vara på förslag på nya stadsbyggnadsprojekt samt ta fram förslag på nya stadsbyggnadsprojekt på kommunal mark i kollektivtrafknära lägen i tätorter utanför Uppsala stadskärna. i kommunens tätorter där utbyggd service redan finns.	
Planlägg bostäder med låg boendekostnad i attraktiva områden i staden för ökad social blandning. En byggherre har fått en markanvisning med krav på 25 procent lägre hyra än normalhyra i Rosendal.	
Möjliggör olika typer av boendeformer såsom byggemenskaper och kollektivhus för ett breddat bostadsutbud för människor med olika behov, olika inkomster, i olika familjekonstellationer och i livets olika skeden. Arbetet fortsätter för att få till ett breddat utbud av olika boendeformer vid markanvisningar. Mål och åtgärder för hur kommunen ska arbeta med att bredda utbudet av bostäder för att attrahera människor i livets olika skeden och med olika behov pågår även inom ramen för ett nytt program för bostadsförsörjningen.	

Ökat bostadsbyggande - Uppsalamodellen

Kommunen har deltagit i ett forskningsprojekt som har arbetat fram en modell för att beräkna bostadsbehov i en kommun. Uppsala har utgjort testkommun och har fått ett underlag för hur bostadsbehoven ser ut och hur dessa behov kan matchas mot bostäder i utbudet och mot bostäder i nyproduktion. Resultatet utgör en del av underlaget till kommunens pågående arbete med nytt program för bostadsförsörjningen. Med en bättre analys om hur hushållens behov ser ut och kunskap om bostadsbeståndet kan kommunen formulera mål och åtgärder för att i nyproduktion få till en blandning av bostadstyper och boendeformer som passar hushåll i olika skeden i livet och möjliggör en hög byggtakt. Ökad kunskap bidrar också till bättre avvägningar vid intern prioritering av projekt.

Planering för att nå kommunens mål om 2 000–3 000 bostäder per år pågår. Det finns över 9 000 möjliga bostäder i form av byggrätter i antagna detaljplaner. Arbeta med en fördjupad översiktsplan för sydöstra stadsdelarna som innehåller över 20 000 bostäder har pågått under året med sikte på samråd under våren 2020.

Delmål: Minst 30 procent av bostäderna som byggs i Uppsala ska vara hyresrätter. För bostäder som byggs på egen mark bör minst 3 procent vara hyresrätter med låg hyra.

Ökat bostadsbyggande - Uppsalamodellen

Analysera matchningen mellan behov/efterfrågan och utbud av bostäder.

Decode Forskningsprojekt har tagit fram en modell för att beräkna bostadsbehov i Uppsala kommun. Projektet är avslutat och redovisat i en rapport som inkom i december 2019. Statistik finns som visar behovet av bostäder för olika hushåll och hur det kan matchas mot utbudet och efterfrågan. Underlaget används i kommunens arbete med nytt bostadsförsörjningsprogram.

Avväg kvalitetskrav genom analys. Se över vilka kvalitetskrav som ställs på stadsdelsnivå.

Ett styrdokumentet för tillämpning av riktlinjer för markanvisning har beslutats av stadsbyggnadsförvaltningens styrgrupp hösten 2019. En behovs- och marknadsanalys har arbetats fram under hösten 2019 som bland annat redovisar underlag på olika geografiska nivåer. Underlaget kan till exempel användas vid intern prioritering av projekt och vid kontakt med aktörer som önskar bygga bostäder.

Sträva efter en småskalig blandning av upplåtelseformer och uppmuntra nya koncept som underlättar för människor att etablera sig på bostadsmarknaden.

Inom ramen för ett nytt program för bostadsförsörjningen kommer bland annat förslag på mål och åtgärder formuleras i syfte att få till en fungerande bostadsmarknad för alla under livets olika skeden och att det ska finnas en blandning av olika bostadstyper i olika geografier.

Planera utifrån målet om 2000–3000 bostäder per år för en jämn bostadsproduktion över tid.

En fördjupad översiktsplan för sydöstra stadsdelarna är färdig för beslut inför samråd. Samråd planeras till våren 2020. Den fördjupade översiktsplanen innehåller över 20 000 bostäder med en utbyggnadsperiod om cirka 25 år.

Stimulera och planera för ökat byggande av seniorbostäder på den ordinarie bostadsmarknaden.

Under våren 2020 ska kommunen bjuda in fastighetsägare till ett seminarium där behoven av trygghetsbostäder presenteras liksom förslag till en markanvisning för den som kan vara intresserad. Seminariet är planeras hållas i samband med 60+ mässan i mars 2020.

Utveckla samverkan och dialog med bostadsmarknadens parter

För att säkerställa att samma information ges har till exempel en struktur för kommunens dialog med byggaktörer om planer i tidiga skeden skapats och information kan nu ges mer samlat. Som en del i kommunens arbete med framtagandet av ett nytt program för bostadsförsörjningen kommer en remissversion att arbetas fram och två remisskonferenser genomföras i syfte att få in synpunkter och föra dialog. Planering av en workshop med fokus på bostäder för äldre på den ordinarie marknaden pågår också.

Bostad för alla - Utveckla samverkan och dialog med bostadsmarknadens parter

Säkerställa att samma information ges för att undvika att byggherrar/intressenter får olika besked.

Att behandla alla lika är en del i kommunens grunduppdrag. Mer strukturerad och samlad information till byggaktörer ges numera till exempel i samband med kommunens möten i tidiga skeden med byggaktörer. I kommunens interna beredningsgrupp görs en samlad bedömning och ställningstagande av nya initiativ.

Föra dialog med bostadsmarknadens aktörer om behoven som finns på bostadsmarknaden, exempelvis sänkta inkomstkrav för att möjliggöra för fler att hyra en bostad.

Som en del i arbetet med ett nytt program för bostadsförsörjningen kommer förslag på nya mål för bostadsförsörjningen att arbetas fram. Remisskonferens med externa aktörer kommer att genomföras under våren för att förankra och hämta in synpunkter.

Genomföra en workshop med inriktning på bostäder med låg hyra.

En workshop planeras under våren 2020 med fokus på bostäder för äldre på den ordinarie bostadsmarknaden.

Inriktningsmål 6

Uppsalas alla barn och elever ska klara sin utbildning, nå sin gymnasieexamen och utmanas i sitt lärande

Inriktningsmålet är i hög grad uppfyllt: Nämnden har uppnått övervägande del av det den planerat för att bidra till inriktningsmålet.

Kommunfullmäktiges uppdrag från Mål och budget	
Uppdrag	Status
6.1 Förbättra kompetensförsörjningen inom förskolan genom vidareutbildning och karriärbytpår för medarbetare (KS; UBN) Former för att stödja utbildningsnämndens kompetensförsörjning av sina verksamhetsområden är införda. Stöd ges inom flera områden, till exempel i arbetet med anställningsgarantin för barnskötare inom förskolans område. Baskravsprofiler som kan användas vid rekrytering har tagits fram och all rekrytering genomförs enligt en kompetensbaserad metod.	2021
6.3 Utöka verksamheten med förskolebussar och förbättra infrastruktur för målpunkterna och angoringspunkter så att barn kan erbjudas mer utomhuspedagogik och vistelse i naturen (UBN, KS, GSN, Skolfastigheter, Sport- och rekreationsfastigheter) Arbetet har under 2019 ingått som en del i uppdateringen av lokalförsörjningsplanen för pedagogiska lokaler. Möjligheter för angoring med buss är ett av kriterierna som bedöms i tidigt skede vid nyinhyrning och nybyggnation av förskolor. Utifrån utbildningsnämndens kartläggning görs en översyn av hur antalet bussar kan utökas. Arbetet med att utveckla förutsättningar för förskolebussar fortsätter under 2020.	2019
6.5 Riktlinjer för tilläggsbelopp ska tas fram som ger varje barn det stöd som behövs för en fungerande skolgång (UBN, KS) Förslag till riktlinjer har tagits fram i samarbetet med utbildningsnämnden. Utbildningsnämnden beslutade om riktlinjer för tilläggsbelopp 19 juni 2019 i ärende UBN-2019-4649.	2019
6.11 Förbättra arbetsmiljön i kommunens förskolor och skolor genom att vidta ljuddämpande och stressreducerande åtgärder (2019) Kommunstyrelsen avstår från att arbeta med uppdraget eftersom det inte rymms inom kommunstyrelsens uppdrag. Kommunstyrelsen har ingen verksamhet som kan bidra till genomförandet av uppdraget och de effekter uppdraget är avsett att åstadkomma.	
KVARVARANDE UPPDRAG FRÅN MÅL OCH BUDGET 2018: Bygga och förbättra utbildningsmiljöer som är anpassade för barn och personer med funktionsnedsättning samt tar hänsyn till jämställdhetsaspekter (KS, UBN, AMN och Skolfastigheter) Nämnderna är färdiga med uppdraget och skolfastigheter rapporterar att de uppfyller myndighetskrav och beaktar tillgängligheten för barn och personer med funktionsnedsättning. Under 2018 studerades utemiljöer ur ett jämställdhetsperspektiv och resultaten ligger till grund för projektering och underhåll av utemiljöer.	

Kommunstyrelsen tillkommande uppdrag till förvaltningen	
Uppdrag	Status
att uppdra åt stadsbyggnadsförvaltningen att beställa grundskola för 780 elever i Norra Hovstallängen som möjliggör en framtida skola på upp till 1 000 elever, en idrottshall och en förskola för 144 barn. Beslutsunkten ingick i: <i>Projektbudget Norra Hovstallängen (KSN-2017-4097)</i> §60 2019-04-10. Arbete med detaljplan och utredningar pågår tillsammans med Skolfastigheter och Uppsala Parkerings AB. Syftet är att utveckla Norra hovstallängen med förutsättningar för en ny grundskola. Skolan ska planeras för 780 grundskoleelever, förskola för 144 elever och idrottshall. En formell beställning av skola genomförs 2020.	2020

Inriktningsmål 7

Uppsala ska vara en äldrevänlig kommun och invånare med funktionsnedsättning ska uppleva trygghet, frihet och tillgänglighet

Inriktningsmålet är i hög grad uppfyllt: Nämnden har uppnått övervägande del av det den planerat för att bidra till inriktningsmålet.

Kommunfullmäktiges uppdrag från Mål och budget	
Uppdrag	Status
7.2 I syfte att skapa fler träffpunkter och möjlighet till anpassad friskvård utreda villkor samt finansiering för möjliga partnerskap med det civila samhället och näringslivet (KS, ÄLN, SCN, OSN, IFN) Arbetet avvaktar resultatet av den pågående utredningen om föreningsbidrag och idéburet offentligt partnerskap.	2019
7.4 Inleda arbete med Region Uppsala för införande av ett lokalt Seniorkort (KS, ÄLN) Dialog med region Uppsala slutförd och förberedelser för införande av seniorkort kommer att pågå under 2020. Seniorkortet planeras att införas 1 januari 2021.	2020
7.6 Motverka det digitala utanförskapet hos äldre genom stödinsatser och inled arbetet med att wi-fi blir norm på vård- och omsorgsboenden (KS, ÄLN) I det nya funktionsprogrammet för vård- och omsorgsboenden (äldreboende) anger kravspecifikationen för IT att lokalerna skall vara utrustade med wi-fi. Hur ambitionen om att wi-fi även ska finnas i redan befintliga vård och omsorgsboenden kan nås är en fråga som är under utredning i samarbete med äldrenämnden.	2021
KVARVARANDE UPPDRAG FRÅN MÅL OCH BUDGET 2018: I samverkan med Region Uppsala utveckla och förstärka tidiga insatser mot psykisk ohälsa hos barn och unga (KS, UBN, SCN, OSN) Hanteras inom ramen för uppdrag 4.3 "Ta fram handlingsplan i syfte att förbättra ungas psykiska hälsa samt stärka samordningen mellan Uppsala kommun, Region Uppsala och Upplandsstiftelsen".	
KVARVARANDE UPPDRAG FRÅN MÅL OCH BUDGET 2018: Utveckla samverkan med Region Uppsala och polismyndigheten kring barn och ungdomar med missbruksproblem (KS, OSN, SCN, KTN, UBN) Hanteras inom ramen för uppdrag 2.1 "Stärk arbetet med att förebygga och förhindra social oro samt öka tryggheten".	

Inriktningsmål 8

Uppsalas invånare, organisationer och näringsliv ska vara delaktiga i att utforma samhället

Inriktningsmålet är i hög grad uppfyllt. Nämnden har uppnått övervägande del av det den planerat för att bidra till inriktningsmålet.

Nämdmål	Status
N8.1: I Uppsala har alla som bor och verkar möjlighet till insyn och delaktighet i kommunens utveckling. Kommunens förmåga att säkra öppenhet och insyn och möjliggöra för medborgare att påverka kommunen har utvecklats. Nu genomförs regelbundet dialoger med olika grupper av medborgare i syfte att möjliggöra för att påverka kommunen. Några exempel är dialog inför framtagande av handlingsplan för psykisk hälsa som gjordes i december, dialog med minoriteterna som görs flera gånger årligen samt dialog med civilsamhället i samband med framtagandet av IT-system för bokning av lokaler. Arbetet med att stötta lokalt engagemang i kommunens landsbygder ingår som en del av grunduppdraget. Under 2019 har en innovativ metod använts i arbetet med medborgarbudget. Ytterligare servicepunkter har etablerats och föreningsstödet för 2019 är utbetalt. Arbetet med att sprida kunskap om överenskommelsen med föreningarna pågår inom ramen för handlingsplanen kopplat till överenskommelsen fortsatt under hela handlingsplansperioden som löper 2018–2023. Arbetet avvaktar resultatet av den pågående utredningen om föreningsbidrag och idéburet offentligt partnerskap.	2019

Kommunfullmäktiges uppdrag från Mål och budget	
Uppdrag	Status
8.1 Öka valdeltagande under 2019 i kommande EU-parlamentsval i områden och för grupper med lågt valdeltagande samt verka för ett mer jämlikt valdeltagande (KS, VLN) Kommunen drev under våren 2019 projektet Din rösträtt i EU-parlamentsvalet. Syftet var att öka valdeltagandet i målgrupper med lågt valdeltagande. Projektet fick stöd av Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor. I projektet arbetade 15 demokratiambassadörer med att informera kommuninvånare om varför det är viktigt att rösta och hur en gör. Ambassadörerna var verksamma i de stadsdelar där valdeltagandet tidigare varit lågt och har föreläst i skolor och arrangerat två paneldebatter. Projektet estimerar att 2 616 personer mött demokratiambassadörer i personliga möten. 15 skolbesök genomfördes och 784 personer deltog i utbildningsaktiviteter (så kallade Valskolor) som arrangerades av projektet. Därutöver genomfördes kunskapshöjande seminarier. Språkkompetenserna som fanns inom gruppen av demokratiambassadörer var förutom svenska och engelska persiska, dari, arabiska, tigrinja, kurdiska, turkiska, franska, spanska, och grekiska. För att inkludera och säkra att funktionsnedsatta personers behov tillgodoses och förmågor tillvaratas, engagerades tre demokratiambassadörer med egen erfarenhet av funktionsnedsättning. Valdeltagande ökade i flera distrikt där det tidigare varit mycket lågt, men gick också tillbaka i några distrikt. Som helhet ökade valdeltagandet i kommunen från 59,9 procent förra valet till 63,2 procent.	2019

Kommunfullmäktiges uppdrag från Mål och budget	
Uppdrag	Status
8.2 Utveckla och samordna kommunens synpunktshantering och felanmälan i form av en väg in för medborgare (KS) Kontaktcenter påbörjade sin verksamhet under hösten. Dit kan alla som vill kontakta kommunen med synpunkter och felanmälan men också andra frågor vända sig. Kontaktcenter kan nås via besök, telefon eller e-post. Den gemensamma första ingången kommer bland annat att vara ett formulär på kommunens hemsida där en kan skriva sina synpunkter, göra en felanmälan eller ställa frågor. För att skapa rätt kanaler till kommunen utifrån medborgarens behov genomförs i december och januari en undersökning där invånare i kommunen tillfrågas om hur de helst vill kunna lämna in åsikter till kommunen och vad de tycker är viktigast när det gäller hur kommunen hanterar dessa. Principer som ska vägleda det fortsatta arbetet med synpunktshantering och felanmälan är framtagna. Principerna redogör för hur "en tydlig väg in" ska förstås, beskriver den övergripande processen för hanteringen av synpunkter och anmälda fel, redogör för de samordningsinsatser och tar upp vilka förutsättningar som behöver finnas på plats för att en samordnad synpunktshantering ska fungera. Inom ramen för uppdraget ser kommunstyrelsen över och föreslår revideringar av nuvarande Riktlinje för synpunktshantering, felanmälan, avvikelser och servicemätning som gäller alla kommunens nämnder. Tanken är att riktlinjerna även ska gälla bolagen. Arbetet är något försenat då omfattningen på uppdraget är större än vad som först förväntades.	2019
8.3 Utöka e-tjänster och digitala lösningar för synpunkter, klagomål och frågor, med medborgaren i fokus (KS) Hanteringen av frågor, synpunkter och felanmälningar kräver ett väl fungerande IT-stöd för inlämning, utredning och svar samt statistik och verksamhetsutveckling. Under 2019 har kommunstyrelsens förvaltning tagit fram en målbild för digital utveckling avseende kontakter med medborgare. En förstudie våren 2019 rekommenderar att kommunen utvecklar en tjänsteplattform/invånarportal. Kommunstyrelsen anser att systemhanteringen av frågor, synpunkter och felanmälan på sikt bör samordnas med övrig ärendehantering i digitalt handläggarstöd (DHS). Kommunstyrelsen tar nu fram en kravspecifikation på det framtida systemet för synpunktshantering, bland annat utifrån vad invånare tycker om hur kontakter med kommunen ska gå till. Införande av denna systemlösning för hantering av synpunkter och felanmälan bedöms kunna påbörjas om tidigast ett år. För att inte tappa fart i det pågående utvecklingsarbetet kring hanteringen av synpunkter och felanmälan och för att kontaktcenter ska kunna bistå i arbetet från början bör kommunen till en början använda redan befintliga IT-lösningar. Hur detta ska fungera utreds nu och samordnas med arbetet att se över behovet av IT-stöd för nybildade Kontaktcenter. IT-stödet för synpunktshantering och felanmälan behöver vara integrerat med till exempel telefonisystem, kontaktcenterplattform och informationsdatabas för att skapa effektiva flöden i ärendehantering och för att ta ut statistik för verksamhetsutveckling.	2020
8.4 Förenkla administration och ansökning av föreningsstöd (KS) I enlighet med handlingsplan för lokal överenskommelse med föreningslivet pågår arbete inom flera områden. Det gäller bland annat arbete med att tydliggöra grundprinciper för föreningsbidrag och se över möjligheten att ta fram enhetliga riktlinjer och bidragsformer. Arbetet pågår också för att implementera likställd ärendehantering och återrapporering. Förutsättningar för en digital lösning där all information riktad till föreningslivet samlas, föreningar kan söka bidrag, återrapporera och ha möjlighet att skicka in frågor undersöks. Möjligheten att skapa en stödfunktion föreningar kan vända sig till för att få råd och stöd i föreningsrelaterade frågor ses över. Arbetet är förenat enligt den tidplan som sattes från början, arbetet fortsätter under 2020.	2019

Kommunfullmäktiges uppdrag från Mål och budget	
Uppdrag	Status
8.5 Genomföra trygghetsvandringar och medborgardialoger om trygghet för att tillsammans med invånare identifiera möjliga åtgärder för att öka tryggheten (KS, GSN) Trygghetsvandringar och dialoger om trygghet genomförs löpande. Vandringar har genomförts för resecentrum, Gottsunda och Kvarngärdet. Planering för vandringar under 2020 finns och sker löpande, bland annat i Gränby och utifrån medborgarlöftet för Gottsunda. Uppföljande medborgardialoger om trygghet har hållits vid resecentrum (september) och Gottsunda (december) utifrån de framtagna medborgarlöftena. I Gottsunda har även ett stort antal dialoger genomförts under året i samband med etapp 1 i genomförandet av det fastställda planprogrammet, med utveckling av Gottsunda centrum och ny Gottsundaskola. Frågor om trygghet är hela tiden närvarande i dessa dialoger.	2020
8.6 Inkludera unga i beslutsprocesser i frågor som rör dem, där samarbetet med elevkårer kan stå som förebild även för andra politikområden (KS, UBN) Genom arbetet med kompetenslyftet inom barnrätt så har dialoger med barn ökat. Dialoger har genomförts på flera nivåer i arbetet med framtagande av program och handlingsplan för Uppsala kommuns barn- och ungdomspolitik. Program och handlingsplan beslutades av kommunfullmäktige i december 2019. Program och handlingsplan ger förutsättningar för ett fortsatt systematiskt arbete med att inkludera unga i beslutsprocesser.	2019
8.8 Ta fram en informationshanteringsplan som utifrån verksamheternas processer stödjer en effektiv, rättssäker och digital informationshantering Stöd till nämnder för att ta fram informationsplaner finns på plats. Alla nämnder har påbörjat sitt arbete och beräknas bli färdiga senast under 2021. Framtagandet av en informationshanteringsplan för kommunstyrelsen pågår och förväntas bli färdig under 2020. Arbetet är något försenat då omfattningen på uppdraget är större än vad som först förväntades.	2020
8.10 Rättighetsbaserat arbetssätt vidareutvecklas utifrån erfarenheter av pilotprojekt 2018 (KS) Kommunen har under hösten 2019 genomfört introduktionsutbildningar i rättighetsbaserat arbetssätt för chefer och medarbetare. Utbildningarna har kompletterats med ett digitalt metodmaterial som publicerats på kommunens intranät. Informationen om hållbarhet på kommunens webbplats har utvecklats med tydligare information om kommunens arbete med mänskliga rättigheter. Uppsala kommun medverkade på årets mänskliga rättigheter-dagarna (MR-dagarna) i Linköping, dels med egna seminarier och dels som utställare i syfte att marknadsföra det kommande värdskapet för MR-dagarna i Uppsala år 2020. Arbetet med att ta fram en ny handlingsplan för arbetet med mänskliga rättigheter pågår.	2020

Tillkommande uppdrag från kommunfullmäktige	
Uppdrag	Status
att kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen i uppdrag att ta fram en lathund för könsneutralt språk för kommunen Beslutspunkten ingick i ärendet <i>Motion av Mona Camara Sylvan och Tomas Karlsson (båda FI) om avkodning av könsprefix vid politiska förtroendeuppdrag och arbete i offentlig förvaltning</i> (KSN-2016-2361), § 85 vid kommunfullmäktiges sammanträde 2017-03-27. Genomförandet av uppdraget är försenat.	2019

Tillkommande uppdrag från kommunfullmäktige	
Uppdrag	Status
att kommunstyrelsen får i uppdrag att fatta nödvändiga beslut för övergång till en digital arkivering. Beslutspunkten ingick i: <i>Övergång till digital arkivering</i> (KSN-2019-0944) §83 KF 2019-05-27.2 Utveckla och samordna kommunens synpunktshantering och felanmälan i form av en väg in för medborgare (2019) Arbete pågår med att fatta nödvändiga beslut och utarbeta den styrning som krävs.	2022

Kommunstyrelsen tillkommande uppdrag till förvaltningen	
Uppdrag	Status
att uppdra till kommunledningskontoret att återkomma med den fortsatta processen med föreningslivet efter genomförda dialoger Beslutspunkten ingick i ärendet <i>Utredning om bidrag till föreningslivet i Uppsala</i> (KSN-2017-0033), § 96 vid kommunstyrelsens sammanträde 2017-05-10.3 Utöka e-tjänster och digitala lösningar för synpunkter, klagomål Efter genomförda dialoger presenterades utredningen om bidrag till föreningslivet vid den årliga dialogkonferensen. Konferensen var startskottet på revideringen av den lokala överenskommelsen mellan Uppsala kommun och föreningslivet. Utredningen låg på så vis till grund för det fortsatta arbetet med revideringen av överenskommelsen. De rekommendationer som framgår av utredningen återspeglas också i den lokala överenskommelsen och dess handlingsplan.	2019
att ge kommunledningskontoret i uppdrag att ta fram en vägledning för tillämpning av medborgarbudget utifrån den föreslagna riktlinjen Beslutspunkten ingick <i>Riktlinjer för medborgarbudget</i> (KSN-2017-1599) vid kommunstyrelsens sammanträde 2018-05-30. Ett utkast till vägledning har tagits fram baserat på den beslutade riktlinjen och utifrån erfarenheter från det pågående pilotprojektet med medborgarbudget i kommunens landsbygdsområden. Beslut om vägledningen förväntas fattas under början av 2020.	2019

Inriktningsmål 9

Uppsala kommuns medarbetare ska ha bra arbetsvillkor och kan med hög kompetens möta Uppsala

Inriktningsmålet är i hög grad uppfyllt. Nämnden har uppnått övervägande del av det den planerat för att bidra till inriktningsmålet.

Nämdmål	Status
N9.1: Kommunen ska ha ett hållbart och hälsofrämjande arbetsliv. Alla medarbetare ska ges förutsättningar för att ta eget ansvar för sin arbetsmiljö. Medledarskap är förutsättningen för att alla ska kunna göra skillnad, arbeta tillsammans och välkomna nyskapande. Målet är i hög grad uppfyllt. Genomförande av åtgärder kopplade till målet sker enligt plan. Ett ledningssystem för systematiskt arbetsmiljöarbete finns på plats och den årliga uppföljningen av det systematiska arbetsmiljöarbetet visar att det är väl etablerat i hela kommunen. Hälsa och välmående hos kommunens medarbetare följs upp på flera sätt, bland annat i medarbetarundersökning och genom medarbetarsamtalet. I arbetet med medarbetarundersökningen får chefer och medarbetare stöd i att själva förbättra och förändra arbetsmiljön. Ett hållbart och hälsofrämjande arbetsliv måste alltid bygga på stabila rutiner för det förbyggande och reagerande arbetsmiljöarbetet. För närvarande pågår ett projekt som prövar metodik för att tidigt fånga in medarbetare med psykisk ohälsa. Projektet ska utvärderas för att bedöma om ledningssystemet kan kompletteras med prövade rutiner. Sedan ett par år har kommunstyrelsen även stärkt arbetet med rehabilitering av långtidssjuka. Det ger en snabbare hantering av rehabiliteringsärenden. Inom ramen för hållbart arbetsliv pågår även ett projekt om framtidens utmaningar vad gäller arbetstid. Kravet att jobba längre måste mötas med ett antal möjliggörare som till exempel generationsväxlingstjänster.	2021

Kommunstyrelsens mål N9.1

Kommunen ska ha ett hållbart och hälsofrämjande arbetsliv. Alla medarbetare ska ges förutsättningar för att ta eget ansvar för sin arbetsmiljö. Medledarskap är förutsättningen för att alla ska kunna göra skillnad, arbeta tillsammans och välkomna nyskapande.

Indikatorer	Nuvärde			Jämförvärde	Målsättning	Trend
	Totalt	Kvinnor	Män			
1. Medarbetare som har många frånvarotillfällen under de senaste 12 månaderna (6 eller fler), andel, tillsvidareanställda (2018)	10	11	7	10	Minska	↘
2. Totalindex HME (2019)	78	78	76	78	Öka	-
3. Andelen avslutade ärenden vad gäller rapporterade arbetsrelaterade arbetsskador och tillbud som registrerats i KIA (2018)	54	-	-	69	Öka	↘

N9.1.1 Källa: Egen uppföljning. Nuvärde avser 2018. Jämförvärde: motsvarande period 12 månader innan.

N9.1.2 Källa: Kolada (U00200). Nuvärde avser 2019. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner 2018 (utom Linköping och Norrköping som inte lämnat uppgift.)Måttet är för nytt för att visa på en trend.

N9.1.3 Källa: Egen uppföljning. Nuvärde avser 2018. Jämförvärde 2017.

Nämndmål	Status
N9.2: Ett kulturbärande ledar- och medarbetarskap möjliggör verksamhetsutveckling och medledarskap och allas del i att göra skillnad, arbeta tillsammans och välkomna nyskapande. Målet är i hög grad uppfyllt. Arbetet pågår enligt plan med de åtgärder som är kopplade till målet. Samordnade insatser kring aktivering av värdegrund och utveckling av chef och ledarskap har haft stort fokus 2019. Flera kompetensutvecklingsinsatser för chefer har i genomförts under året i form av workshops, seminarier och öppna utbildningar. Framtidens ledarskap har varit tema för koncernledningen och bildat underlag för rätt fokus framåt - utveckling av ledarprogram och utvecklingsvägar. Kommunkoncernens chefsdag genomfördes 5 december 2019 på tema Välkomna Nyskapande - Mod & Innovation. En ny introduktionsprocess för chefer lanseras under våren 2019. Fortsatt kvalitetssäkring av basutbildning för chefer har skett och fortsätter in i 2020. Ytterligare investering i mentorprogram har skett samt utbildningar i coachande förhållningssätt och facilitering. Utveckling av arbetsmetoder och arenor för dialog mellan chefer och medarbetare pågår bland annat i linje med det nya samverkansavtalet. Bred förankring sker för att skapa förståelse för metod, teori och varför vi behöver ha andra arenor för medskapande dialoger på framtidens arbetsplatser.	2021

Kommunstyrelsens mål N9.2

Ett kulturbärande ledar- och medarbetarskap möjliggör verksamhetsutveckling och medledarskap och allas del i att göra skillnad, arbeta tillsammans och välkomna nyskapande.

Indikatorer	Nuvärde			Jämförvärde	Målsättning	Trend
	Totalt	Kvinnor	Män			
1. Hållbart medarbetarengagemang (HME) avseende uppskattning, förtroende och förutsättningar från chef (ledarskapsindex, kommunen som helhet) (2019)	79	79	78	77	Öka	-

N9.2.1 Källa: Kolada (U00202). Nuvärde avser 2019. Jämförvärde: genomsnitt deltagande R9-kommuner 2018 (se 9.2.2). Måttet är för nytt för att visa på en trend.

Nämndmål	Status
N9.3 Kommunen kännetecknas av god service, tillgänglighet och effektivitet. Nämnden har enbart uppnått delar av det den planerat för att nå målet. De åtgärder som genomförts enligt plan har fått de effekter som förväntats. För några åtgärder är genomförandet försenat. Nämnden fortsätter arbetet under 2020 och bedömer att de förväntade effekterna kommer nås. Kommunens kontaktcenter öppnades den 6 november. Alla som vill kontakta kommunen med synpunkter, felanmälan och kan nu vända sig till Kontaktcenter både via besök, telefon och e-post. Arbetet fortsätter framåt med att säkra att Kontaktcenter ska bli en fullgod första ingång till Uppsala kommun. Det sker bland annat tillsammans med övriga nämnder i kommunen för att fånga upp vilka frågor som behöver kunna hanteras av Kontaktcenter. För att kommuninvånare ska känna sig trygga i att få likvärdig service från kommunen pågår ett arbete med att ta fram ett servicelöfte för Uppsala kommun. Den kommunikationspolicy som beslutades av kommunfullmäktige under 2017 ska kompletteras med vägledning för flerspråkig kommunikation och alternativ och kompletterande kommunikation. Arbetet med att ta fram vägledningarna är försenat och fortsätter under 2020. För att öka den interna effektiviteten säkerställs att förändringar i IT-miljön sker samordnat i kommunen. IT-styrningen har förstärkts och det arbetet fortsätter under nästa år. Det är också ett led i att säkra förutsättningar för att utforma tjänster utifrån att digitala tjänster är norm i kontakt med kommunen.	2021

Kommunstyrelsens mål N9.3

Kommunen kännetecknas av hög service, tillgänglighet och effektivitet

Indikatorer	Nuvärde			Jämförvärde	Målsättning	Trend
	Totalt	Kvinnor	Män			
1. Medborgarnas helhetsbedömning av kommunens verksamheter (Nöjd-Medborgar-Index) (2018)	56	58	54	58	Öka	~
2. Företagarnas uppfattning av kommunens service (2018)	71	-	-	72	Öka	↗
N9.3.1 Källa: Kolada (U00401). Nuvärde avser 2018. Jämförvärde: genomsnitt för deltagande kommuner med över 50 000 invånare.						
N9.3.2 Källa: Kolada (U07451). Nuvärde avser 2018. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner. (Uppdateras i april)						

Kommunfullmäktiges uppdrag från Mål och budget

Uppdrag	Status
9.1 Stärka den strategiska och operativa kompetensförsörjningen för kommunen som arbetsgivare med fokus på bristyrken (KS, AMN) Uppsala kommuns förmåga att arbeta effektivt och träffsäkert med arbetsmarknadspolitiska målsättningar är fortfarande en utmaning, en ökad tydlighet behövs för att kunna hantera dessa krav bättre. Ett efterfrågat stöd som är under produktion och som beräknas höja förmågan till en samlad, träffsäker och långsiktig kompetensförsörjning är en enhetlig metodik för kompetensplanering. Riktlinje och metodik för kompetensplanering är under framtagande och planeras införas under 2020. Strategin för employer branding/attraktiv arbetsgivare har realiserats genom olika aktiviteter som som synliggör att kommunen är en arbetsgivare där det finns möjligheter till utveckling och arbete i god arbetsmiljö. Uppsala kommun 2019 fick ta emot ett pris från Universum för årets employer-branding-kommun.	2019
9.3 I högre utsträckning erbjuda vikarier inom kommunens verksamhet utbildning och validering för att kunna få fast tjänst (KS) Arbetet med att hitta rätta verktyg och rätt stöd för att i högre grad kunna erbjuda anställning pågår.	2019
9.5 Förbättra företagets villkor i Uppsala med möjlighet till enklare kontakter, ökad ömsesidig förståelse och snabbare handläggning (KS, GSN, PBN) Utbildning i "Företagsservice, effektiv kommunikation och bemötande" genomförs som förbättringsåtgärd. Fokus för utbildningsinsatser verksamhetsår 2020 är stadsbyggnadsförvaltningen (bygglov, plan, markupplåtelse/trafikreglering), miljöförvaltningen, upphandlingsenheten samt avdelningen näringsliv och destination.	2022
9.6 Intensifiera arbetet med att åtgärda strukturella skillnader på grund av kön Arbetet pågår med analys av de skillnader som kunnat identifieras. Skillnader har identifierats bland annat i arbetsförhållanden, arbetstid, anställningsform och hälsa. Analysen kommer ligga till grund för förslag på åtgärder.	2019
9.8 Ta fram åtgärdsprogram för att främja fysisk aktivitet, frisknärvaro och ökade hälsotal bland anställda i Uppsala kommun samt ökad nyttningsgrad av friskvårdsbidraget (KS) Förarbete och analys genomfört och ligger till grund för framtagande av åtgärdsprogram.	2019
9.9 Identifiera riskgrupper för psykosocial sjukfrånvaro och utifrån det stärka arbetet med hälsofrämjande arbetssätt och hållbar arbetsmiljö för att minska sjukfrånvaro och upplevd negativ stress (KS, ÄLN, OSN, UBN) Projektet pågår i samarbete med äldreutskottet, utbildningsnämnden och omsorgsnämnden.	2019

Kommunfullmäktiges uppdrag från Mål och budget	
Uppdrag	Status
9.10 Ta fram en plan på hur kommunens utköpskostnader ska minska (KS) Analys av möjliga förändringsalternativ inklusive kostnader är genomförd. Revidering av riktlinjer för intern rörlighet, bemanning samt övertalighet i Uppsala kommun pågår med utgångspunkt i analysen. Syftet är bland annat att skapa bättre förutsättningar för omplacering. Karriärväxling ingår som en del i riktlinjerna.	2019

Tillkommande uppdrag från kommunfullmäktige	
Uppdrag	Status
att uppdra till kommunstyrelsen att revidera strategisk plan för IT-utveckling och digitalisering enligt förslag i bilaga 13 och i samband med revideringen byta namn på planen till program för Beslutspunkten ingick i: <i>Uppföljning av program och planer 2018</i> (KSN-2018-3089) §30 2019-01-28 Arbetet med att ta fram ett nytt program med tillhörande handlingsplan för digital transformation har pågått under större delen av 2019. Arbetet har inneburit ett omfattande beredningsarbete tillsammans med samtliga nämnder och flertalet bolagsstyrelser. Under beredningen har arbetet skiftat fokus från program och handlingsplan till policy och handlingsplan. Styrdokumenten förväntas färdigställas under det första halvåret 2020.	2019

Kommunstyrelsen tillkommande uppdrag till förvaltningen	
Uppdrag	Status
att ge kommunledningskontoret i uppdrag att se över rutiner och attestansvar för utbetalning av arvoden och ersättningar till förtroendevalda Beslutspunkterna ingick i <i>Yttrande över kommunrevisionens granskning av arvoden och ersättningar till förtroendevalda</i> (KSN-2018-1072) § 26 vid kommunstyrelsens sammanträde 2018-11-21. En översyn av arbetssätt för utbetalning av arvoden för förtroendevalda är genomförd. En uppdaterad rutin för attest och utbetalning är implementerad.	2019
att uppdra åt kommunledningskontoret att vidareutveckla arbetsplatsträffarna (APT) tillsammans med samtliga fackförbund med fokus på utbildningsförvaltningens verksamheter Beslutspunkterna ingick i <i>Förhandling om nytt samverkansavtal för ökat medarbetarinflytande</i> (KSN-2018-3483) § 13 vid kommunstyrelsens sammanträde 2018-12-12. Samarbetet med facken leds av centrala parter. Under 2019 har parternas inställning till arbetsplatsträffar (APT) diskuterats. Det har varit konstruktiva forum som resulterat i en plan för fortsatt arbete.	2019
att uppdra till kommunledningskontoret att ta fram förslag på reviderade riktlinjer för studentsamarbete. Beslutspunkten ingick i: <i>Ekonomiskt stöd till Uppsalas studentkårer 2019</i> (KSN-2019-0883) §68 2019-04-10. Samråd med studentföreträdare genomfördes i maj 2019. I arbetet med att uppdatera styrdokumentet för studentsamarbete konstaterades att en riktlinje inte krävs för att nå efterfrågad styrning. Revideringen resulterade i ett beslut om att en rutin för kommunstyrelsens förvaltning ger tillräcklig styrning för att nå tänkt effekt. En rutin för studentsamverkan är framtagen och beslutad.	2019

Bilaga 2 – Bedömning av status för åtgärder och aktiviteter

Till uppdragen från Mål och budget har kommunstyrelsen kopplat åtgärder och aktiviteter som visar hur nämnden planerar att genomföra uppdragen. Här redovisar status och kommentar för åtgärder och status för aktiviteter.

Status för åtgärder och aktiviteter markeras med följande färger:

Blått	Åtgärden/aktiviteten är genomförd
Grönt	Arbetet med åtgärden/aktiviteten går enligt plan
Gult	Arbetet med åtgärden/aktiviteten är inte påbörjat eller löper inte på enligt plan
Rosa	Åtgärden/aktiviteten genomförs inte

Inriktningsmål 1

Status

Nämndmål N1.1 Säkerställa långsiktigt hållbar styrning och redovisning av exploateringsverksamheten

N1.1.1 Säkerställa att förvaltningsorganisationen möjliggör tydliga resultat- och redovisningsenheter.

Den 1 april 2019 bildades tre enheter vid mark- och exploateringsavdelningen och budgetbeslut för respektive enhets projektportfölj förväntas fattas under februari 2020. Därefter är den nya förvaltningsorganisationen i full drift.

N1.1.2 Genomföra löpande rapportering av samtliga pågående projekt, i samband med delårsrapportering samt för specifika projekt vid större avvikelser och beslut.

Budgetbeslut för samtliga exploateringsprojekt kommer att beslutas av kommunstyrelsen med start i februari 2020. Därefter kommer löpande uppföljning och avvikelserrapportering att kunna ske.

N1.1.3 Tydligare beskriva exploaterings-verksamhetens ekonomiska konsekvenser i långsiktiga finansiella planeringsunderlag.

Sammanställningen och rapporteringen av mark och exploateringsverksamhetens ingående projekt utgör en grund för att kunna beskriva ett långsiktigt finansiellt planeringsunderlag. Det pågår en upphandling av ett projektstyrningsverktyg som kommer att implementeras under 2020/2021. Verktöget kommer vara ett stöd i att beskriva de ekonomiska konsekvenserna i projekten.

Uppdrag 1.1 I samarbete med övriga parter förstärka näringslivsutvecklingen utifrån intentionerna i näringslivsprogrammet

1.1.1 Arbeta för att Uppsala ska ha ett starkt platsvarumärke och vara en attraktiv kommun att bo, besöka och verka i.

Genom att vara ett stöd till lokala aktörer främjar kommunen produktutveckling av nya attraktiva upplevelser och aktiviteter i linje med platsvarumärket. Arbetet pågår med att ta fram en ny strategi för besöksnäring i Uppsala samt en reviderad sponsringpolicy för Uppsala kommun. Kommunstyrelsen samarbetar med Stockholm Business Alliance i syfte att marknadsföra Uppsala mot fokusbranscher i ett internationellt sammanhang. Samarbete pågår med fastighetsägare i Fyrislund och Främre Boländerna om framtida planer och etableringsmöjligheter. En Retail Guide för att presentera etableringsmöjligheter inom handel i Uppsala tas fram som beräknas vara klar första kvartalet 2020. Kommunen medverkar på utvalda evenemang så som Almedalsveckan, ICCA och Mpin med syfte att visa upp och stärka platsens attraktivitet. Uppsala stod även som arrangör för Business Arena i november med fokus att nå fastighetsmarknaden.

1.1.1A Arbeta för att synliggöra Uppsala som ett tydligt alternativ för företag som vill etablera sig i Stockholmsregionen.

Inriktningsmål 1	Status
1.1.1B Arbeta för fler företagare inom besöksnäringen där kultur och kreativa näringar har stor potential.	
1.1.1C Erbjud information som riktar sig till näringslivet på fler språk än svenska.	
1.1.1D Öka samverkan vid evenemang och liknande i hela kommunen samt med regionen/länet.	
1.1.2 Stödja och utveckla arbetet med företagsfrämjande aktörer. Uppföljning och avstämning med företagsfrämjande aktörer sker löpande. Särskilda insatser görs för att paketera erbjudanden och främja kvinnor som företagare. Uppsala kommuns långsiktiga engagemang i företagsinkubatorn UIC (Uppsala Innovation Centre) i samverkan med offentliga och privata aktörer ger positivt resultat. UIC har placerat sig som en globalt topprankad företagsinkubator.	
1.1.2A Främja utveckling, paketering och samordning av de lokala och nationella erbjudanden som finns för stöd, råd och information riktat till näringslivet.	
1.1.2B Främja projekt och aktiviteter som syftar till en ökad företagsamhet bland kvinnor.	
1.1.3 Stödja innovatörer och investerare i den lokala tech-sektorn. En aktör är upphandlad för att genomföra aktiviteter i enlighet med beslutad Tech-satsning (KSN-2018-1603) under en treårsperiod. Bland annat ska kontor och hotdesks skapas, event anordnas som främjar entreprenörskap och som är riktade mot minoriteter samt matchningsprogram skapas mellan investerare och startups. Arbetet är påbörjat och flera mål är väl uppfyllda för det första året. Aktiviteten att inrätta ett stipendium är stoppad på grund av att önskat samarbete med universiteten har uteblivit. Gottsunda Business har startat upp i december 2019 som utvecklas till ett labb tillsammans med Almi och arbetsmarknadsnämnden. En marknadsföringsinsats genomförs för att uppmärksamma Uppsala för sitt hållbarhetsarbete i internationella media.	
1.1.3A Skapa kontor och hotdesks.	
1.1.3B Inrätta stipendium för studenter.	
1.1.3C Anordna event och workshops som främjar entreprenörskap.	
1.1.3D Skapa matchningsprogram mellan investerare och startups.	
1.1.3E Anordna event riktade mot minoriteter.	
1.1.3F Anordna event för att öka företagande och entreprenörskap bland kvinnor.	
1.1.3G Främja internationell marknadsföring och kulturell förändring.	
Uppdrag 1.2 Identifiera tillgångar för möjlig avyttring för att lösa finansiering samtidigt som kommunen stärker soliditeten	
1.2.1 I samverkan med bolagsstyrelser kartlägga tillgångar eller objekt i kommunkoncernen som kan vara lämpliga att avyttra. I april beslutade kommunfullmäktige om att avyttring ska ske av delar av kommunkoncernens fastighetsbestånd. Det gäller identifierade fastigheter i Industrihus AB och i Uppsala kommun Fastighets AB. Sedan beslutet har ett projekt satts upp samt styrgrupper och arbetsgrupper införts, inklusive en politisk beredningsgrupp. Arbetet sker tillsammans med bolagen. Utredningar har genomförts och arbetet mot marknaden påbörjats, bland annat genom en så kallad teaser. Här har bolagen varit djupt involverade och samarbetet har fungerat mycket bra. Slutligt beslut om avyttring fattas av kommunstyrelsen, bortsett från Gottsunda centrum som ska beslutas av kommunfullmäktige. Arbetet med avyttringarna fortskrider enligt plan.	
1.2.2 Vidareutveckla en simuleringsmodell för att beräkna effekten på kommunkoncernens finansiella nyckeltal vid eventuella avyttringar. En simuleringsmodell togs under hösten 2018 fram tillsammans med Svefo. Modellen har börjat att testas under hösten 2019. Det är en tämligen komplex modell med mycket indata. Modellen syftar till att kunna simulera olika scenarion och räkna på effekten på kommunkoncernens finansiella nyckeltal. Arbetet är påbörjat och kommer att fortsätta under 2020.	

Inriktningsmål 1	Status
Uppdrag 1.3 Samordna användning och marknadsföring av lokaler, mark och anläggningar för ökad tillgänglighet för föreningar och andra grupper med behov och därigenom öka nyttjandegraden och intäkterna till kommunkoncernen.	
1.3.1 Samordna och utveckla användning och information om lokaler och anläggningar. Genom att inkludera många olika kompetenser på matchningsmöten för lokaler har processen kring att finna nya hyresgäster till vakanta lokaler effektiviserats. Mötesfrekvensen har anpassats för att fånga upp kommande vakanser i ett tidigare skede och mallar tagits fram för att effektivisera processen ytterligare. I arbetet med lokalförsörjningsplanerna tillsammans med kulturnämndens och idrotts- och fritidsnämndens verksamheter har behovskartläggningar genomförts för personer med funktionsnedsättning. Inom utbildningsnämnden pågår arbete med att tydliggöra särskolans krav på lokaler.	
1.3.2 Markanvisa på ett sätt som ger mångfunktionalitet. Inom etapp 3 för projektet Rosendal provas samnyttjande av mark mellan skolverksamhet och idrott/rekreation där skolan nyttjar mark som skolgård som under övrig tid används som allaktivitetsyta för allmänheten. Detta sker genom samverkan mellan Skolfastigheter AB, Sport och rekreationsfastigheter AB, utbildningsnämnden och idrott- och fritidsnämnden. Ett annat exempel är skolan vid Norra Hovstallängen, som kommer att samordnas med kontor, förskola och parkering. Under 2020 kommer arbetssättet att implementeras till fullo.	
Uppdrag 1.4 Fortsätta att utveckla kommunkoncernens förmåga att ställa sociala och miljömässiga krav vid upphandling.	
1.4.1 Utveckla och tillämpa miljökrav vid upphandling av transporter, maskiner och entreprenader. Arbetet med utveckling, uppföljning och tillämpning av miljökrav för fordon och drivmedel har fortsatt under hösten 2019. Krav och villkor används idag som regel i alla entreprenadupphandlingar samt i upphandlingar med direkta och indirekta transporter. Nivån på kraven varierar och det finns ett behov att utreda och utveckla förslag på miljökraven för respektive upphandlingsområde. Utöver detta behöver dialog föras kring hur uppföljningar ska genomföras och av vem.	
1.4.2 Ta fram förutsättningar så att upphandling av varor som barn och unga exponeras för följer Upphandlingsmyndighetens avancerade krav eller motsvarande. Arbetet är påbörjat men utredning av prioriterade upphandlingar och framtagande av standardiseringar har halkat efter. Under hösten har kemikaliekrav ställts i upphandlingar som berör barn och unga och detta fortsätter.	
1.4.3 Verka för att de företag som utför tjänster åt kommunen erbjuder praktikplatser och arbetstillfällen för utsatta och missgynnade grupper. Det kan ske genom att ställa sociala krav i kommunens upphandlingar. Arbete med att ställa krav på praktikplatser i upphandlingar fortlöper enligt plan. Ett uppföljningsmöte är planerat mellan kommunledningskontoret och arbetsmarknadsförvaltningen i januari.	
1.4.4 Från år 2020 ska kommunen ställa krav på att klimatpåverkan redovisas i nya bygg- och anläggningsprojekt. Från år 2023 ska kommunen ställa krav på att sänka klimatpåverkan från bygg- och anläggningsprojekt. Arbete med kravställan pågår tillsammans med Uppsala klimatprotokoll och dess fokusgrupp Byggmaterialval. Arbetet omfattar översyn, uppdatering och förtydliganden av krav för att nå minsta möjliga klimatpåverkan i byggandet. Arbetet utgår från Uppsalamodellen för marktilldelning för byggande och syftar till att utveckla Uppsalamodellen till att även inkludera uppföljning av ställda villkor. Kommunala bolag utvecklar löpande sin upphandling enligt åtagandet i klimatprotokollet.	

Inriktningsmål 1	Status
1.4.5 Verka för att upphandlingar genomförs på ett sätt som möjliggör för föreningslivet att delta. Upphandlingsmallarna har setts över för att förenkla för anbudsgivarna. Anpassning av annonseringstider med mera, som kan underlätta ytterligare för föreningslivet, görs i respektive upphandling där så är aktuellt. Upphandlingar har även börjat att förhandsannonseras i de fall där så är 1.4.5A Utred möjligheten att anpassa upphandlingsförfarandet så att föreningslivet kan delta. 1.4.5B Se över befintlig information och förtydliga vid behov. 1.4.5C Se till att upphandlingsenheten erbjuder utbildning till föreningslivet om regelverket och kommunens rutiner kring upphandling.	
1.4.6 Införa certifiering för säkerställande av hållbar och ansvarsfull produktion. Kommunens IT-upphandlingar för hårdvara innehåller hållbarhetskrav och hårdvaran täcks av olika miljöcertifieringar. Arbete med att planera åtgärder och följa upp effekter av miljöcertifiering av IT-produktion fortsätter i ny åtgärd i KSVP 2020.	
Uppdrag 1.5 Inrätta ett upphandlingsråd.	
1.5.1 Inrätta ett upphandlingsråd där berörda fackorganisationer och näringsliv bjuds in utifrån diskussionsämne. Syftet är att öka kunskap om upphandlingsförutsättningar för kommun, bolag, näringsliv och fackliga organisationer. Ett upphandlingsråd är inrättat och flera träffar har genomförts.	
Uppdrag 1.6 Utvärdera och utveckla arbetet med den sociala investeringsfonden samt riktlinje för sociala investeringar i syfte att lyfta in idrott- och friluftsliv.	
1.6.1 Revidera riktlinje för sociala investeringar så att idrotts- och friluftsföreningar kan inkluderas. En utvärdering av sociala investeringar är färdigställd, under våren förväntas beslut tas om framtida hantering.	
Uppdrag 1.7 Att som komplement överväga alternativet att hyra lokaler på långa kontrakt istället för att kommunkoncernen bygger och äger själv, utifrån vad som är mest ekonomiskt fördelaktigt.	
1.7.1 Utveckla systematik kring överväganden mellan att hyra alternativt att äga nya lokaler. Målsättningen är att ta fram en modell som kan användas på systemnivå för lokalförsörjningsarbetet. Modellen ska ge förutsättningar för att i varje enskilt projekt kunna avgöra om lokaler ska byggas av kommunen i egen regi eller hyras in. Det har varit svårt att hitta en bra modell för detta. Generellt är det långsiktigt dyrare att hyra in, men då investeringsmedlen är begränsade kan det ändå vara motiverat. Arbetet fortsätter inom ramen för KSVP 2020.	
Uppdrag 1.8 Ta fram en strategi för att arbeta med koncept vid nyproduktion av skolor.	
1.8.1 Ta fram ett koncept för nyproduktion av skolor. Ett koncept har tagits fram för nyproduktion av skolor, så kallat "steg 0" inför en ny beställning. Det innebär att alla intressen hanteras innan en beställning görs, vilket effektiviserar hela processen.	
Uppdrag 1.9 Utveckla den strategiska lokalförsörjningen för att möjliggöra ökad nyttjandegrad samt över tid sänkta kostnader i kommunkoncernen.	
1.9.1 Säkra den strategiska långsiktiga lokalförsörjningsplanen för att på utsatt tid leverera ändamålsenliga, ekonomiskt optimerade, lokalytor med hänsyn till social och ekologisk hållbarhet. Tio lokalförsörjningsplaner har beslutats av respektive nämnd och godkänts av kommunstyrelsen under hösten 2019.	

Inriktningsmål 1	Status
1.9.2 Säkerställa att processen kring trygga och tillgängliga utbildningsmiljöer utvecklas och förbättras. Utbildningsnämndens funktionsprogram är nu klart och godkänt. Fastighetsverksamheten säkerställer att programmet används på rätt sätt i samband med nyproduktion.	
1.9.3 Verka för ökat nyttjande av kommunens lokaler för föreningslivet. I samarbete med bland annat kulturnämnden och idrotts- och fritidsnämnden har ett förslag tagits fram på åtgärder för att öka och förbättra möjligheterna för föreningslivet att i större utsträckning nyttja lokaler som står tomma kvällstid. Arbetet fortsätter inom ramen för ordinarie verksamhet. En process för att utreda konsekvenser gällande likställighetsprincipen för lokalhyror är implementerad. Två lokaler har presenterats som möjliga föreningarnas hus, en i Gottsunda och en i Heidenstam. Nu återstår att undersöka intresset från föreningslivet att hyra in sig i en sådan lösning, samt kostnad för anpassning av lokalerna. 1.9.3A Utreda förutsättningar för ett föreningarnas hus. 1.9.3B Utreda konsekvenser gällande likställighetsprincipen för lokalhyror.	
Uppdrag 1.10 Inrätta en mikrofond för sociala företag. (KS)	
1.10.1 Implementera en mikrofond för att stötta lokalt engagemang och socialt företagande på landsbygden. Mikrofonden riktas till sociala företag, bygdebolag och andra relevanta organisationer med kreditgarantier till samhällsnyttiga lösningar och sociala innovationer. Arbetet med att inrätta en mikrofond har genomförts enligt uppdrag. Mikrofonden i Uppsala län bildades som en fristående ekonomisk förening i september 2019. Kommunstyrelsen fattade i december beslut om att uppdraga till kommunledningskontoret att underteckna avtal om det fortsatta samarbetet mellan parterna samt att utställa ett villkorat lån för mikrofondens finansiering, vilka har undertecknats av båda parter.	
Uppdrag 1.11 I samarbete med UKFAB möjliggöra för extern marknadsaktör att utveckla Storstora centrum.	
1.11.1 Möjliggöra för extern marknadsaktör att utveckla Storstora centrum. Arbete pågår med utveckling och detaljplanering av Storstora centrum. Diskussioner förs med externa parter.	
Uppdrag 1.12 Genomföra en koncernövergripande kartläggning hur resurser fördelas mellan män och kvinnor senast 2022 i syfte att uppnå en jämställd resursfördelning.	
1.12.1 Utveckla det strategiska arbetet med jämställdhetsintegrering inom styrning och uppföljning genom att utforma stöd till kommunkoncernen för att arbeta integrerat med jämställdhet utifrån behov, relevans, prioriterade områden och uppdrag. Arbetet med nätverket av jämställdhetssamordnare inom kommunen, den koncernövergripande uppföljningen av jämställdhet och metodstödet för nämnders och bolagsstyrelser verksamhetsplanering har utvecklats. Bland annat har koncernövergripande jämställdhetsindikatorer tagits fram. Ett stärkt samarbete inom ramen för arbetet med jämställd biståndsbedömning är även etablerat. Det finns ett fortsatt behov av att etablera tydligare samarbetsformer för att via jämställdhetsintegrering uppnå goda resultat med tydlig koppling till agenda 2030. Kommunstyrelsen stödjer löpande jämställdhetsrådet, bland annat i arbetet med jämställdhetspriset som delas ut årligen och bidrar till att synliggöra kommunens jämställdhetsarbete. Utveckling av ett transinkluderande jämställdhetsarbete pågår genom deltagande i ett RFSL-projekt, finansierat av jämställdhetsmyndigheten. Metodmaterial publiceras i slutet av januari 2020. Uppsala Kommuns engagemang som mentorkommun i SKR:s modellkommunprojekt avslutas med en resultatkonferens 4-5 februari 2020. Deltagandet i projektet har bidragit till att stärka arbetet med jämställdhetsintegrering inom ledning och styrning i Västerås kommun.	

Inriktningsmål 1	
	Status
1.12.2 Utveckla den interna och externa kommunikationen om jämställdhet och kommunens arbete för att nå ökad jämställdhet. Den interna och externa kommunikationen har utvecklats i syfte att ge invånare, förtroendevalda och kommunmedarbetare en bild över hur och varför kommunen arbetar för ett jämställt Uppsala och vad som behöver utvecklas. Jämställdhetspriset delades ut 8 mars 2019 under festliga former på Uppsala stadsteater. Kommunikationsinsatser och beredning av jämställdhetspriset 2020 har påbörjats. Filmer har tagits fram som visar de nominerades verksamheternas jämställdhetsarbete. Filmerna spreds externt och internt under hösten 2019. En populärversion av (O)jämställt i Uppsala 2018 har tagits fram och förmedlats till kommunmedarbetare och förtroendevalda. Ett första steg i arbetet med en plattform på uppsala.se för social hållbarhet är klart.	
Inriktningsmål 2	
	Status
Nämndmål N2.1 I Uppsala kommun är säkerhet en viktig värdering och säkerhetsarbetet utvecklas kontinuerligt	
N2.1.1 Utveckla arbetet med kameraövervakning i samråd med polisen samt ta fram styrdokument för kameraövervakning för såväl allmän som icke allmän plats. Riktlinjer för kamerabevakning är framtagna. Dialog förs med polisen beträffande kamerabevakning på nya platser. Kommunen har fått ett utökat tillstånd för kamerabevakning på Stora torget där kameror sätts upp. Tre nya ansökningar om kamerabevakning har lämnats in till datainspektionen. Ansökan om kamerabevakning vid cykelparkering skickades i maj och ansökan om kamerabevakning på Dragarbrunnsgatan och Olof Palmes plats skickades i december. Arbetet fortsätter nästa år.	
N2.1.1A Kontinuerligt se över behov av kameraövervakning i samråd med polisen i syfte att minska kriminaliteten.	
N2.1.1B Utöka arbetet med kameraövervakning i samråd med polisen i syfte att minska kriminaliteten.	
N2.1.1C Ta fram riktlinje för kameraövervakning.	
N2.1.2 Utveckla arbetet med ordningsvakter, bland annat genom att se över samarbetsmöjligheter med fastighetsägare. En ansökan har lämnats in och godkänts om utökning av LOV3-området i city rörande Mikaelsparken på grund av ordningsstörningar där. På senhösten kunde därför tillsynsområdet utökas. Ytterligare en ansökan rörande Bandstolsvägen har lämnats in. Allt sker i dialog med polisen. Kontakt är tagen med vissa fastighetsägare bland annat i ansökan om utökat LOV3. Polisen samordnar samtliga vaktbolag som bedriver verksamhet i city och utökad samverkan är på väg. Arbetet fortsätter inom ramen för ordinarie verksamhet.	

Inriktningsmål 2	Status
N2.1.3 Säkerställ en god säkerhetsnivå genom en levande säkerhetskultur och ett välanpassat skydd för kommunens medarbetare, utrustning, egendom och de som vistas i eller berörs av kommunens verksamheter. Arbeta för att uppnå nolltolerans mot hot, våld och trakasserier riktade mot medarbetare och förtroendevalda. Arbeta kontinuerligt och systematiskt för att säkerställa en hög personsäkerhet. Kommunstyrelsen säkerställer ett systematiskt arbete gällande personsäkerhet för medarbetare och förtroendevalda genom en arbetscykel bestående av vägledning, utbildning, stöd, uppföljning och utveckling. Psykosocialt stöd och skyddsinsatser ges utifrån hotbildsanalys och i bedömning med polismyndigheten. Uppföljning görs genom anmälningar i KIA, internkontroll, medarbetarundersökning och politikernas trygghetsundersökning. Utveckling sker genom samverkan med andra kommuner och regioner, polis, SKL, Brottsofferjouren med flera. En sammanställning ska tas fram där typ av skador och kostnader i samband med inbrott, bränder och skadegörelse framgår som underlag för ett utökat skadeförebyggande arbete. Punktsatser har gjorts rörande identifierade riskgrupper och en dialog med socialnämnden är inledd om en genomlysning av deras verksamhet. Utredning visar att behörighetsstyrning (fysiskt skydd) för utbildningsförvaltningens lokaler skulle vara fullt genomförbart. N2.1.3A Utveckla arbetssätt och ta fram rutiner för att säkerställa att kommunen har ett tillräckligt säkerhetsskydd. N2.1.3B Utredda möjligheter att reducera riskerna för och konsekvenserna av skadegörelse av kommunens egendom samt ta fram förslag på skadeförebyggande åtgärder. N2.1.3C Utredda möjligheter till gemensam upphandling av rondering i områden där behov identifierats. N2.1.3D Utredda möjligheten att identifiera riskgrupper inom kommunens verksamheter samt att ta fram anpassade förslag på säkerhetshöjande åtgärder för dessa. N2.1.3E Ta fram riktlinjer för hot och våld på verksamhetsnivå utifrån kommunövergripande rutiner. N2.1.3F Ta fram underlag gällande de mest förekommande typerna av skador och kostnader för åtgärder i samband med bränder, vattenskador, inbrott och skadegörelse. Underlaget kommer ge en konkret och tydlig bild av koncernens samlade skadetyper och kostnader samt åtgärder. N2.1.3G Utredda möjligheten till behörighetsstyrning (fysiskt skydd) för utbildningsförvaltningens lokaler.	
N2.1.4 Fastställ lämplig informations-säkerhetsnivå och se till att denna uppnås. Uppsala kommuns arbete inom informations- och cybersäkerhet ska hålla en hög nivå för att säkerställa att kommunens information är tillgänglig, riktig och hanteras på ett konfidentiellt och spårbart sätt utifrån ett verksamhetsperspektiv Under året har framsteg skett och några aktiviteter har avslutats medan andra har delvis genomförts. De största utmaningarna ligger i arbetssättet med informationssäkerhet vid verksamhetsutveckling samt frågor om säker lagring och meddelandehantering. Dessa är beroende av strukturella ändringar som inte bara berör informationssäkerhet, utan hela arbetssättet med digital transformation samt förmåga att starta upp uppdrag och projekt utifrån verksamhetens behov. Objektförvaltning med avseende på infrastruktur och digitala arbetsytor behöver etableras och uppnå en stärkt leveransförmåga. N2.1.4A Ta fram och implementera styrdokument för informationssäkerhet. N2.1.4B Stödja nämnder och bolag i implementering av nya styrdokument inom området. N2.1.4C Etablera en för kommunen gemensam funktion för informationssäkerhet. N2.1.4D Införa generell IT-lösning för säker lagring och kommunikation. N2.1.4E Vidareutveckla former och arbetssätt för informationssäkerhet inom verksamhetsutveckling.	

Inriktningsmål 2	Status
N2.1.4F Etablera process för informationssäkerhetsincidenter.	
N2.1.4G Genomföra en utbildning i informationssäkerhet för högre ledning, nämnder och styrelser.	
N2.1.4H Utvärdera styrning och effekthemtagning av funktion för informationssäkerhet samt vid behov besluta om åtgärder.	
N2.1.5 Utveckla och komplettera kommunövergripande rutiner för brandskyddsarbete. Arbetet med att ta fram rutiner för systematiskt brandskyddsarbete är färdigt. Rutinerna är publicerade på kommunens intranät.	
N2.1.6 Stärka samordningen av kommunens och samverkande parter trygghets- och säkerhetsarbete i områden med särskilda behov. Samverkan och samordning av trygghets- och säkerhetsarbete i områden med särskilda behov sker kontinuerligt och i flera olika former och konstellationer. Några exempel på detta är arbetsgruppen för handlingsplan Gottsunda/Valsätra, myndighetssamverkan mot organiserad brottslighet inom Kunskapscenter samt arbetsgruppen för bostadssamordning som arbetar mot trångboddhet, svarta hyreskontrakt med mera. Kommunen arbetar även fram en gemensam strategi för att öka tryggheten och säkerheten i Gottsunda/Valsätra i samverkan med polisen. Förutom arbetet i Gottsunda/Valsätra arbetar kommunstyrelsen nu med att ta fram en plan för Gränby.	
N2.1.7 Utveckla trygghets- och säkerhetsarbetet tillsammans med polisen genom samverkansavtal och medborgarlöfte. En ny och utvidgad överenskommelse mellan polisen och kommunen ligger till grund för en satsning mot grov och organiserad brottslighet. Arbetet med ett nytt samverkansavtal är påbörjat. Medborgardialoger som följer upp medborgarlöftet för resecentrum och medborgarlöftet för Gottsunda har genomförts under hösten.	
N2.1.7A Utveckla samverkan mellan kommun och polis genom delaktighet från flera nämnder.	
N2.1.8 Bidra till en ökad medvetenhet om säkerhetsfrågor i kommunen genom utbildning och information. Arbetet med en säkerhetsskyddsanalys pågår och har under året engagerat flera berörda nämnder. Särskilda utbildningar och breda informationsinsatser inom säkerhetsskydd har genomförts. Övning Havsörn genomfördes med ett brett deltagande under hösten. Förutom en bra krisberedskapsövning gav det ett stärkt säkerhetsmedvetande då övningen hade inslag av totalförsvar. Flera riktade informations- och utbildningsinsatser har också genomförts i verksamheter som av olika skäl haft behov av stärkt kunskap om bemötande av hot och våld.	
Nämndmål N2.2: Stärka krisberedskapen i kommunens alla verksamheter.	
N2.2.1 Genom utbildning och övning höja förmågan till krisberedskap och kriskommunikation i kommunens alla verksamheter. Under 2019 har förvaltningars och bolags ledningsgrupper genomfört utbildning och övning i krisledningsorganisation där aktivt hanterade har skett under ordnade former. Utbildningssatsningen följs nu upp med ytterligare utbildning och övning i stabsmetodik under 2020. Delar av kommunorganisationen deltog i krisledningsorganisation under övning Havsörn.	
N2.2.2 Aktualisera Risk- och sårbarhetsanalys och tillhörande styrdokument enligt överenskommelse för kommunernas krisberedskap. Risk- och sårbarhetsanalysen för 2019 är beslutad av kommunstyrelsen och inlämnad till länsstyrelsen. Återkopplingar till deltagande förvaltningar och bolag är påbörjad. Styrdokumentet är beslutat av kommunfullmäktige.	
N2.2.3 Utveckla kontinuitetsplaneringen vid kommunens samhällsviktiga verksamheter. Väntar enligt plan.	

Inriktningsmål 2	Status
N2.2.4 Utveckla beredskapsplaner för särskilda händelser, primära områden är extrema väderhändelser. Rutin för värmebölja finns framtagna för tjänsteperson i beredskap. Tjänsteperson i beredskap är initiativtagare till samordning mellan förvaltningar vid olika väderhändelser. Stadsbyggnadsförvaltningen har till tagit fram planer för snöfall.	
N2.2.5 Säkerställ att kommunen har en god beredskap för att hantera allvarliga störningar. Kontinuitet är säkerställd i kommunens samhällsviktiga verksamheter. Uppsalas invånare och andra aktörer har förutsättningar att fatta egna beslut genom snabb, tydlig och tillförlitlig information från kommunen. Den kommunövergripande risk- och sårbarhetsanalysen är fastställd av kommunstyrelsen. Arbete med kontinuitetsplaneringen kommer att påbörjas under året. Erfarenheter från Havsörn, specifika planeringar för händelser som har påbörjats samt arbetet med ledningsplaner gör att kommunens beredskap för att hantera allvarliga störningar har förbättrats. Fortsatt arbete kommer bland annat att fokusera på kontinuitetsplanering. N2.2.5A Arbeta med kommunövergripande risk- och sårbarhetsanalys enligt överenskommelse om kommunernas krisberedskap. N2.2.5B Ta fram eller uppdatera förvaltningars och bolags ledningsplaner vid allvarliga händelser. N2.2.5C Utred möjliga åtgärder för att minska risker för höga flöden i Fyrisån. N2.2.5D Upprätta en kriskommunikationsplan för kommunen. N2.2.5E Deltag i den regionala kärnkraftsövningen år 2019. N2.2.5F Aktualisera Styrel, den planeringsprocess under vilken statliga myndigheter, länsstyrelser, kommuner, privata aktörer och elnätsföretag samarbetar för att ta fram underlag för att kunna prioritera samhällsviktiga elanvändare. N2.2.5G Genomför utredningar avseende behov av reservkraft, prioritera och planera för kontinuitet hos samhällsviktig verksamhet. N2.2.5H Stärk krishanteringsförmågan genom samarbete med frivilliga organisationer. N2.2.5I Arbeta för fortsatt utveckling genom analyser, planering och övning.	
N2.2.6 Inför IT-lösningar som stärker säkerheten och möjliggör effektiv krisledning. Arbetet inväntar pågående arbete med krisledningsplan som behöver finnas på plats innan behov av IT-lösningar kan identifieras.	
Nämndmål N2.3: Utredda omfattning av framtida behov av resurser för att i ökad utsträckning locka arrangemang och event till Uppsala inom ramen för Convention Bureaus verksamhet. (KS, DUAB)	

Inriktningsmål 2	Status
N2.3.1 Utreda omfattning av framtida behov av resurser för att i ökad utsträckning locka arrangemang och event till Uppsala inom ramen för Convention Bureaus verksamhet. Uppsala fortsätter att ligga i topp i den nationella rankingen av mötesstäder och är enda stad som ökat antal möten varje år de senaste fyra åren. Uppsala behåller tredjeplatsen som internationell mötesstad i Sverige efter Stockholm och Göteborg. Aktiviteter i form av möten och evenemang är positiva för vår besöksnäring och ger goda förutsättningar för ett bra urval av restauranger, handel och hotell. De är bra marknadsföring för återkommande besök och är ofta våra besökares första möte med vår stad. Mätt i turistekonomiska termer så bidrar Uppsala Convention Bureaus (UCB) till i snitt 12 400 gästnätter per år. UCB överlämnar idag affärer till Uppsalas besöksnäring, genom värvning och hantering av inkommande förfrågningar, till ett värde om i snitt 21,3 miljoner kronor per år. Med ytterligare resurser till teamet ges möjlighet till en ökad införsäljning av möten och evenemang samt snabbare hantering av inkommande förfrågningar. För en fortsatt stark utveckling och att ligga i topp i Sverige ser kommunstyrelsen ett behov av nivåhöjande resurser på 2 miljoner kronor per år med start 2020. Medlen ska dels utgöra utökad värvningsbudget för fortsatt arbete enligt modellen om flerårssatsningar med "paketvärvning" tillsammans med framförallt idrottsförbunden. Dels användas för utökade personella resurser för att klara marknadens ökade efterfrågan på möten och evenemang samt för att uppnå största utväxling för ägarna, när det kommer till effekterna av värdskapen av möten och evenemang.	
Uppdrag 2.1 Stärk arbetet med att förebygga och förhindra social oro samt öka tryggheten.	
2.1.1 Ta fram relevanta underlag för hur den fysiska miljön kan utvecklas för att upplevas som inkluderande och välkomnande för alla och hur investeringar kan balansera socioekonomiska förutsättningar i olika områden. Öka kunskap om inkluderande fysiska miljöer genom att ta fram sociala strategier för minskad segregation och ökad inkludering på kommunövergripande nivå som kan kombineras med insatser för fysisk förändring på lokal nivå. En process finns för hur underlag tas fram löpande. Dessa används för att analysera utgångsförutsättningar för jämlikhet och segregation, och ger stöd för olika typer av insatser i den fysiska planeringen.	
2.1.1A Utveckla verktyg för sociala konsekvensanalyser i fysisk planering	
2.1.2 Säkerställ att det offentliga rummet och kommunens allmänna ytor utformas och underhålls på ett inkluderande sätt som bidrar till ökad trygghet, säkerhet och trivsel för alla som bor, verkar och vistas i Uppsala. Nämnden ser över indikatorer för det trygghetsskapande arbetet och arbetet kommer att intensifieras 2020. Nämnden utvecklar analyser som rör skillnader i trygghet, jämlikhet och segregation i Uppsala i syfte att bättre kunna prioritera insatser för en jämlik trygghet säkerhet och trivsel. För Gottsunda utvecklas planeringsunderlag som ska bidra till ökad trygghet och inkludering i det offentliga rummet. Inom detta arbete har synpunkter och idéer från boende omhändertagits. I Uppsala kommuns sexåriga satsning tillsammans med Polismyndigheten och Brottsförebyggande rådet för Gottsunda/Valsätra är kommunikation en av de bärande strukturerna, bland annat sprids resultat från trygghetsvandringar och trygghetsundersökningar. Medborgardialoger har genomförts på resecentrum och i Gottsunda.	
2.1.2A Skapa forum för dialog mellan boende, kommun och fastighetsägare i otrygga bostadsområden.	
2.1.2B Intensifiera arbetet med att arbeta för ett tryggare och säkrare Gottsunda/Valsätra parallellt med den fysiska stadsutvecklingen med förtätningar och kommande renoveringar	
2.1.2C Ta fram kommunikationsplan för regelbunden lägesbeskrivning och återkoppling av resultat från kommunens kartläggningar och undersökningar av trygghet till kommunens externa intressenter.	

Inriktningsmål 2	Status
2.1.2D Utveckla indikatorer för att följa upp åtgärder och utvecklingen inom trygghetsområdet.	
2.1.2E Utveckla och förbättra platser som identifierats som otrygga eller osäkra genom de undersökningar och kartläggningar kommunen genomför	
2.1.2F Utveckla planeringsunderlag för sociala aspekter, bl.a. trygghet och säkerhet, i fysisk planering.	
2.1.2G Ta fram analyser för utveckling av otrygga områden utifrån genomförda trygghetsvandringar.	
2.1.3 Genomför systematiska insatser i samverkan med polis och civilsamhälle, och ett aktivt brottsförebyggande arbete för att säkerställa en minskad brottslighet i hela kommunen. Samverkan med länsstyrelsen och Sveriges kommuner och regioner fortlöper. Ett nytt samarbetet med forskare vid Örebro Universitet har påbörjats och förväntas fortlöpa under 2020 med sikte på samordning kring det brottsförebyggande arbetet. En ny samverkansöverenskommelse undertecknades av Uppsala kommun och lokapolisområde Uppsala/Knivsta i december 2019. Samverkansöverenskommelsen reglerar det kunskapsbaserade arbetet med brottsförebyggande och trygghetsskapande åtgärder som inkluderar lägesbild, orsaksanalys, aktiviteter och uppföljning under perioden 2020-2023. Samverkansavtalet mot organiserad brottslighet i Gottsunda/Valsätra har påbörjats i form av fördjupade orsaksanalyser och framtagandet av aktivitetslista för ökad trygghet i Gottsunda centrum och på Bandstolen. Medborgardialog för att följa upp medborgarlöftet för Gottsunda genomfördes tillsammans med polisen och fastighetsägarföreningen i Gottsunda i december 2019. Medborgardialog för att följa upp medborgarlöftet för resecentrum genomfördes i september och ett nytt medborgarlöfte för resecentrum kommer att tas fram i början av 2020.	
2.1.3A Säkerställ att medarbetare inom verksamheter som kan beröras av våldsbejakande extremism har kunskaper och utvecklade metoder för att arbeta med frågan.	
2.1.3B Kartlägg regelbundet (årligen) brott och brottsutsatta platser som underlag för prioriterade insatser.	
2.1.3C Inventera vilka undersökningar och dialoger kommunen genomför med medborgare, särskilda grupper och civilsamhället där det kan vara relevant att kartlägga trygghet.	
2.1.3D Utveckla samverkan med högskolor och universitet gällande forskning om vad som skapar social oro och otrygghet samt vilka effekter kommunens åtgärder medför för minskad social oro och ökad trygghet.	
2.1.3E Se över hur det brottsförebyggande arbetet kan systematiseras och kunskapsbaseras utifrån det nationella brottsförebyggande programmet.	
2.1.3F Utveckla relevanta undersökningar och dialoger för att kartlägga känslan av trygghet i vissa grupper utifrån genomförd inventering av de undersökningar och dialoger kommunen genomför.	
2.1.3G Kartlägg regelbundet (var tredje år) otrygga platser som underlag för prioriterade insatser och för att möjliggöra uppföljning av genomförda insatser.	

Inriktningsmål 2	Status
2.1.4 Genomför ett aktivt förebyggande arbete för att identifiera riskbeteenden och risksituationer och vidta åtgärder för att motverka missbruk och beroende samt missbruksrelaterad brottslighet.	
Under året har kommunens samverkansavtal med polisen reviderats. I december antogs en ny överenskommelse som gäller 2020-2023 och där en trygg och säker skolmiljö fri från narkotika inkluderas bland andra fokusområden. Kommunens samverkan med polisen i Gottsunda/Valsätra har fördjupats. Dels genom ett gemensamt medborgarlöfte, dels genom ett nytt samarbete mot grov och organiserad brottslighet som bygger på systematiska åtgärder utifrån problembilder och orsaksanalyser. Satsningen innehåller sex målformuleringar varav nolltolerans mot narkotikaförsäljning är en. Arbetet med att revidera Uppsala kommuns drog- och ANDTS-politik och tillhörande handlingsplan har inte påbörjats på grund av otydlig politisk ambition inom området. Arbetet fortsätter med projekt Insats Sofia som beviljats resurser från den social investeringsfonden.	
2.1.4A Utveckla samverkan med Region Uppsala och polisen kring förebyggande arbete och samordna stöd och rutiner för att motverka att unga utvecklar missbruk.	
2.1.4B Ta fram ett reviderat program för Uppsala kommuns drog- och ANDTS-politik och tillhörande handlingsplan med hänsyn till brottsförebyggande åtgärder.	
2.1.4C Arbeta inom ramen för kommunens arbete med sociala investeringar för att identifiera behov av tidiga förebyggande insatser för barn med föräldrar med missbruk eller barn som riskerar att hamna i eller har utvecklat ett missbruk.	
2.1.5 Arbeta för att skapa ökad attraktivitet att bo i, verka i och besöka Gottsunda/Valsätraområdet.	
En arbetsgrupp för att minska trångboddhet är formerad och leds av Uppsalahem. Syftet är att få en bättre nulägesbild och ta fram insatser för att minska trångboddheten och osäkra boendesituationer i Gottsunda/Valsätra. En kontinuerlig dialog pågår med flera fastighetsägare gällande markförvärv i syfte att genomföra planprogrammets intentioner. Regionen kommer under 2020 att genomföra en pilot i Gottsunda gällande förstärkt geografiskt hälsouppdrag. Frågan om ett allaktivitetshus i Gottsunda är under utredning. Ett samarbete är etablerat med Delegationen mot segregation (Delmos). Syftet är att ta del av kunskap, nätverk och utlysningar av statsbidrag. Uppsala för löpande samtal med Delmos om utmaningar i arbetet med att motverka segregation. Ett nätverk med 32 kommuner har formerats genom Delmos och ett studiebesök i Örebro har genomförts för att lära och byta erfarenheter kring strategiskt och operativt arbete för att stärka bostadsområden och kommunens arbete med att motverka segregation. Samarbete med Uppsala universitet är under uppbyggnad. Genom universitetets arenor Aim Day och Access day där forskare och praktiker möts har frågor om segregation och arbetet i Gottsunda diskuterats.	
2.1.5A Etablera samarbete med Delegationen mot segregation och söka statliga medel för att motverka segregation.	
2.1.5B Etablera samarbete med högskolor och universitet för att öka forskningsbaserad kunskap samt se över möjligheten för följeforskning av Uppsalas arbete mot segregation och utvärdering av särskilda satsningar i Gottsunda/Valsätraområdet.	
2.1.5C Motverka trångboddhet och osäkra boendesituationer.	
2.1.5D Se över möjligheten till strategiska mark- och fastighetsförvärv.	
2.1.5E Utöka samverkan med Region Uppsala för att etablera fler vårdverksamheter i området.	
2.1.5G Se över möjligheten till ett allaktivitetshus i Gottsunda/Valsätra.	

Inriktningsmål 2	Status
2.1.6 Arbeta för att tryggheten i det offentliga rummet ska vara sådan att alla – oavsett kön, ålder och bakgrund – ska känna sig fria att röra sig överallt i Gottsunda/Valsätra alla tider på dygnet. Lågstanivån gällande ett rent och snyggt Gottsunda/Valsätra ska höjas till en acceptabel nivå (skadegörelse, brandskador, klotter mm). I november 2018 genomfördes en medborgardialog i Gottsunda/Valsätra som låg till grund för ett medborgarlöfte för ökad trygghet och minskad brottslighet. Medborgardialogen genomfördes av Uppsala kommun, polisen och den för året nybildade fastighetsägarföreningen i Gottsunda/Valsätra. Dialogen var till stor del uppsökande, där kvinnor och flickor som vanligtvis inte kommer till tals var prioriterade. Lokala aktörer och näringsidkare har bjudits in till en workshop kring en fördjupad orsaksanalys och framtagande av trygghetsåtgärder för Bandstolen och Gottsunda centrum. Arbete pågår inom ramen för överenskommelsen mellan polis och kommun kring gemensamma kommunikationsinsatser. Lägesbilder, analyser och information tas fram vid olika tillfällen och för olika verksamheter. En kontinuerlig dialog förs med säkerhetschefen på UL och det finns ett upparbetat arbetssätt för att vidareförmedla information till ordningsvakter och annan berörd verksamhet. En tydlig fördelning mellan kommun och polis har gjorts rörande kamerabevakning i Uppsala. Tillståndet från datainspektionen har utökats för Stora Torget och Påvel Snickares gränd och nya tillståndsansökningar för Dragarbrunnsgatan och Resecentrum har lämnats in. LOV3-området för ordningsvakter i city har utökats rörande Mikaelsparken på grund av ordningsstörningar där. Ytterligare en ansökan rörande Bandstolsvägen har lämnats in.	
2.1.6A Ta fram lägesbilder, statistik, expertkunskap, trygghetsmätningar och andra studier för att identifiera brottsproblem, utsatta områden eller grupper.	
2.1.6B Förbättra samarbetet med polisen kring kommunikationsinsatser – före – under – efter.	
2.1.6C Förbättra samarbete med UL för att förhindra stenkastning mot bussar och säkerställa att bussar alltid går till och från Gottsunda/Valsätra.	
2.1.6D Utveckla Gottsundasamverkan med näringsidkare och lokala aktörer i området med syfte att förebygga brott.	
2.1.6E Inled dialog med polisen om att se över möjligheten om gemensam medborgardialog och medborgarlöfte i Gottsunda/Valsätra.	
2.1.6F Se kontinuerligt över behov av trygghets och säkerhetsskapande åtgärder i samverkan med polismyndigheten, t.ex. vakter och kameraövervakning.	
2.1.6G Inför proaktiv kommunikation och dialog för bättre möjlighet till räddningsinsatser; mer riktat arbete mot skolungdom.	
2.1.6H Prioritera aktiviteter för jämnare könsfördelning i det offentliga rummet. Könskonsekvensbeskrivningar ska genomföras vid beslut inför start av ny aktivitet.	
2.1.6I Utveckla situationell prevention riktad mot tillfällen eller platser där brott sker, t ex kunskap om anlagd brand. Fler åtgärder vidtas för att motverka efterfrågan på stulna varor. Den som ansvarar för en verksamhet, tjänst eller plats där brott riskerar att begås ska bli medveten om vikten av förebyggande åtgärder.	
2.1.6J Utveckla arbete med brand- och trygghetsvårdar genom att aktivt Utbilda vårdar som kan informera om brandskydd i hemmet och bistå med trygghetsskapande åtgärder på andra sätt (uppmärksamma klotter/skadegörelse m.m.).	
2.1.6K Se till att brottsförebyggande aspekter beaktas i fysisk planering liksom vid ny- eller ombyggnation av bostäder och offentlig miljö.	
2.1.6L I samråd med polismyndigheten ansöka om ett utvidgat område för ordningsvakter enligt LOV 3 i Gottsunda/Valsätra, med fokus på verksamhetsnära miljöer och allmän plats vid/kring Bandstolsvägen.	

Inriktningsmål 2	Status
Uppdrag 2.2 Inled ett systematiskt arbete med att bekämpa de kriminellas ekonomi i samverkan med polis och andra myndigheter. (KS)	
2.2.1 Samverka med statliga myndigheter för att försvåra och förhindra otillåten påverkan och att den organiserade brottsligheten kan dra nytta av välfärdssystemet. Beslut om myndighetssamverkan i frågan togs i kommunstyrelsen 2016-09-15 (KSN-2016-1741) och arbetet fortgår löpande sedan dess. Frågor som har behandlats inom samverkan är kriminalitet kopplat till bostad, kriminalitet inom hemtjänst, hemsjukvård och assistans samt kriminalitet kopplat till föreningsbidrag. Samverkande myndigheter är Uppsala kommun, polismyndigheten, säkerhetspolisen, migrationsverket, försäkringskassan, skatteverket, ekobrottsmyndigheten, åklagarmyndigheten, arbetsförmedlingen och kronofogdemyndigheten. Arbetet fortsätter att utvecklas kontinuerligt.	
Uppdrag 2.3 Stärka planeringen av det civila försvaret	
2.3.1 Stärka kommunens förmåga att hantera känsliga uppgifter på ett säkert sätt. Rutin för att hantera säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter uppdateras. Säkerhetsskåp är inköpta. Utbildning och säkerhetsskyddsanalys har genomförts till viss del och kommer att fortsätta under 2020. Kommunledningskontoret och brandförsvaret är idag rustade för att kunna hantera sådan information.	
2.3.2 Säkerställ att Uppsala kommun har ett civilt försvar som har kapacitet att värna civilbefolkningen, säkerställa de viktigaste samhällsfunktionerna och bidra till Försvarsmaktens förmåga vid ett väpnat angrepp eller krig i vår omvärld. Uppsala kommun har under året arbetet med civilt försvar enligt den överenskommelse som träffats mellan MSB och SKR. Rutiner har tagits fram för hantering av säkerhetsskyddsklassificerad information (säkerhetsskydd). Kompetensen inom civilt försvar har utvecklats genom att delta i totalförsvarsövning 2020, anordna seminarier om civilt försvar, genomföra krisberedskapsveckan, delta i Försvarsmaktskonferenser samt utbildningar för förvaltningar och bolag i grundläggande civilt försvar och säkerhetsskydd. Arbetet är påbörjat med att utreda hur kommunen ska krigsorganiseras för att leda verksamheterna under höjd beredskap samt att planera för att krigsplacera kommunens personal som behövs under höjd beredskap och krig.	
2.3.2A Genomföra kunskapshöjande seminarier för ledningsgrupper och chefer om civilt försvar.	
2.3.2B Ta fram en kommungemensam ledningsplan för höjd beredskap.	
2.3.2C Fastställ krigsplacering och personalförsörjningsplan.	
2.3.2D Ta fram ett förslag till krigsorganisation för ledning av kommunens verksamheter.	
2.3.2E Genomför utredningar avseende behov av reservkraft och säkerhetsskydd.	
2.3.2F Ta fram och implementera förvaltnings- och bolagsspecifika ledningsplaner för höjd beredskap.	
2.3.2G Höj kompetensen genom att delta i regionala övningar avseende civilt försvar.	
2.3.2H Stärk förmågan genom deltagande i Totalförsvarsövningen TFÖ 2020.	
2.3.2I Ta fram detaljerade verksamhetsplaner för respektive verksamhet under höjd beredskap.	
2.3.2J Stärk förmågan genom övning av lednings- och verksamhetsplaner.	
Uppdrag 2.4 Utveckla årlig analys av förbättringsarbetet av näringslivsklimatet i samband med kommunkoncernens årsredovisning i syfte att successivt förbättra näringslivsklimatet. (KS och DUAB)	

Inriktningsmål 2	Status
2.4.1 Utveckla årlig analys av förbättringsarbetet av näringslivsklimatet i samband med kommunkoncernens årsredovisning. Arbete med att utveckla årlig analys av förbättringsarbetet av näringslivsklimatet har påbörjats. Resultat redovisas i årsberättelse. Preliminära resultat för helåret 2019 visar att Uppsala fortsatt ligger på en mycket bra nivå totalt sett (nöjd kund index 71). Flera myndighetsområden fortsätter att öka sitt NKI enligt preliminära resultat. Bygglov och brand har dock minskat med 6 respektive 5 enheter jämfört med 2018.	
Uppdrag 2.5 Främja företagande på landsbygden.	
2.5.1 Möjliggör bostads- och verksamhetsutveckling på landsbygden. Under 2019 har fyra servicepunkter invigts och resterande fem beräknas att invigas under 2020. Tillväxtverket har beslutat om förlängt projektstöd fram till juni 2020. Föreningar som är aktiva i att utveckla servicepunkter på landsbygden engageras i arbetet med att utveckla och starta servicepunkter. Ett mobilt projektkontor är under uppbyggnad inom ramen för projektet Uppsökarna som förväntas starta i våren 2020. Insatser för att synliggöra möjligheter för ökat företagande på landsbygden görs kontinuerligt, i servicepunktsprojektet och i samverkan med Upplandsbygd. Projektet Uppsökarna har även ett näringslivsperspektiv. Arbete pågår med att skapa nya samverkansformer mellan offentliga, ideella och privata aktörer kring service på landsbygden inom ramen för servicepunktssatsningen. 2.5.1A Landsbygdsutveckling om utvecklingen på Uppsalas landsbygd med fokus på bebyggelseutveckling ska arrangeras 2.5.1B Tillsammans med byggföretag, fastighetsutvecklare, markägare, föreningsliv och andra aktörer skapa incitament för byggnationer och marknadsföring av de prioriterade tätorterna och andra noder utpekade i översiktsplanen. 2.5.1C Tillsammans med Uppsalahem se över i vilka prioriterade tätorter trygghetsboende/seniorboende kan byggas. 2.5.1D Se över möjligheten med byggemensaker som arbetssätt.	
2.5.2 Verka för en stärkt näringslivsutveckling i kommunens landsbygder. Flera servicepunkter har invigts under 2019. Hittills är 4 servicepunkter invigda och resterande 5 beräknas invigas under 2020. Föreningar som är aktiva i att utveckla servicepunkter på landsbygden engageras i arbetet med att utveckla och starta servicepunkter. Ett mobilt projektkontor är under uppbyggnad inom ramen för projektet Uppsökarna. Arbete pågår kontinuerligt med att synliggöra möjligheter för ökat företagande på landsbygden i samverkan med Upplandsbygd. Projektet Uppsökarna har även ett näringslivsperspektiv och förväntas starta under våren 2020. Arbete pågår med att skapa nya samverkansformer mellan offentliga, ideella och privata aktörer kring service på landsbygden inom ramen för servicepunktssatsningen. 2.5.2A Skapa nya samarbetsformer och testa nya lösningar för att stärka och gynna en cirkulär livsmedelsförsörjning. 2.5.2B Se över möjligheter med att stärka landsbygdsutvecklingen och lokal livsmedelsproduktion genom samarbete med grossist. 2.5.2C Verka för delaktighet i att implementera mål för livsmedelsproduktion utifrån den regionala livsmedelsstrategin. 2.5.2D Undersök möjligheten och implementera ett arbetssätt som ger Jällaskolan en tydligare roll som producent av närproducerad mat till de kommunala verksamheterna. 2.5.2E Stärka företags- och föreningskluster kring besöksnäring på landsbygderna. 2.5.2F Sprid kunskap om vilka olika företagsstöd och möjligheter det finns för ett ökat ungt och jämställt företagande på landsbygden. 2.5.2G Synliggör möjligheter för ökat företagande på landsbygden.	

Inriktningsmål 2	Status
2.5.3 Bibehålla och utveckla servicefunktioner i kommunens landsbygder. Samtliga servicepunkter kommer att vara invigda i början av 2020. Rådgivningen på landsbygden stärks i och med slutförandet av servicepunktsprojektet. En riktlinje för pendlarparkeringar är antagen och en handlingsplan är under framtagande. Störvreta pendlarparkering färdigställdes 2019. Projektering av Vattholma pendlarparkering pågår. Nämnden har påbörjat arbete med att undersöka möjlighet till att upprust pendlarparkeringarna i Skyttorp och Järlåsa. En genomförandestrategi för full bredbandtäckning har tagits fram.	
2.5.3A Etablera sammanlagt tio servicepunkter i kommunens landsbygder.	
2.5.3B Skapa nya samverkansformer mellan offentliga, ideella och privata aktörer kring service på landsbygden.	
2.5.3C Stärk rådgivningen på landsbygden för att öka tillgängligheten till information och kommunal service.	
2.5.3D Verka för fler regionala cykelvägar på landsbygderna enligt förutsättningarna givna i översiktsplan och landsbygdsprogram.	
2.5.3E Färdigställ i samarbete med andra offentliga aktörer fler pendlarparkeringar, och om möjligt i kombination med cykelparkeringar och elladdstolpar, vid strategiska knutpunkter, kopplat till kollektivtrafikstråk utifrån behovet utpekade i landsbygdsprogrammet och översiktsplan.	
2.5.3F Skapa en delgeografisk grundstruktur för kommunala utvecklingsfrågor.	
2.5.3G Ta fram en genomförandestrategi för 100 % bredbandtäckning till år 2020.	
2.5.3H Ge råd och stötta medborgare i de frågor som kan uppstå och aktivt informera om fiberutbyggnadsläget.	
2.5.3I Hjälpa medborgare i processen att starta fiberföreningar och byalag.	
2.5.4 Säkerställ att tillgången till internetanslutning, med hög kapacitet och tillförlitlighet, är god i alla kommundelar. Under året har servicepunkter utrustats med nya datorer för att bidra till ett minskat digitalt utanförskap. Mätning av mobiltäckningen avseende 4G och mobilt bredband inom kommunen var klar i början av året och tas med som en del i genomförandestrategin. En rekrytering är initierad för genomförandet. Att stötta och initiera lokala fiberprojekt görs kontinuerligt. Kommunen har skapat och upprätthåller god kontakt med marknadens aktörer för att stötta utbyggnationen av bredband i hela Uppsala kommun. Under hösten kommer vidare initiativ tas för att öka samverkan mellan kommunen, regionen och nationellt.	
2.5.4A Säkerställ kommunens medverkan i regional och nationell samverkan.	
2.5.4B Verka för att bredbandsutvecklingen sker genom ett robust nät.	
2.5.4C Stötta och initiera lokala fiberprojekt.	
2.5.4D Ha god kontakt med marknadsaktörer.	
2.5.4E Mät mobiltäckningen avseende 4G och mobilt bredband inom kommunen.	
2.5.4F Ge råd och stötta medborgare i de frågor som kan uppstå och aktivt informera om bredbandsutbyggnadsläget.	
2.5.4G Informera om läget för bredbandsutbyggnad.	
2.5.4H Arbeta för att motverka digitalt utanförskap hos medborgare.	
2.5.4I Verka för ökad förekomst av publikt wi-fi.	
2.5.5 Stötta de föreningar som tar ett övergripande ansvar för sin bygds utveckling. Det ekonomiska stödet till föreningar som tar ett övergripande ansvar för sin bygds utveckling är utbetalt. Projektet Uppsökarna som är initierat via Upplandsbygd kommer att starta under våren 2020. Syftet med projektet är att bidra till en hållbar landsbygdsutveckling genom att öka kunskapen om Agenda 2030 och samhällets satsningar för ökad hållbarhet, stärka lokala aktörer och främja fler hållbara lokala utvecklingsprocesser. Servicepunktsprojektet går mot en avslutande fas och fyra servicepunkter är nu etablerade. De tre första vinnande medborgarbudgetförslagen är implementerade och avslutade.	

Inriktningsmål 2	Status
2.5.5A Att genom medborgarbudget arbeta för att föreningslivet på landsbygden involveras i prioriteringen av de gemensamma resurserna.	
2.5.5B Se över hur kommunen kan stötta de föreningar som är aktiva i att utveckla servicepunkter på landsbygden.	
2.5.5C Stötta genom medel till Upplandsbygd lokalt ledd utveckling.	
Uppdrag 2.6 Vidta de åtgärder som krävs för att nå EU:s luftkvalitetsmål i Uppsala.	
2.6.1 Revidera åtgärdsprogrammet för luft. Utredning av orsaker och åtgärder för att klara kväveoxidkraven är genomförd oktober-november 2019. Bland annat har en analys av genomfartstrafik genomförts. Förslag till reviderat åtgärdsprogram har påbörjats och kommer att vara klart tidigast tertiäl 2 2020 vilket är enligt plan. Åtgärder rörande kvävedioxid behöver sannolikt beslutas inför vintersäsongen 2020. Parallellt pågår löpande arbete med genomförande och utveckling för att klara kraven på partiklar. Resultatet för 2019 blev att normerna för partiklar klarades med marginal men att normerna för kvävedioxid överskreds. Eftersom partiklar klaras kan det i stället för revidering av programmet bli aktuellt med komplettering av nuvarande program. Samråd om detta har genomförts med Länsstyrelsen.	
2.6.2 Utveckla ekosystemtjänster som metod att förbättra luftkvalitet (träd, gröna väggar etc.). Cirka 12 000 naturvärdesobjekt har identifierats utifrån den nya naturdatabasen, vilket är en dubbling mot tidigare underlag. Naturvärdesobjekten och behoven av grön infrastruktur för fokusarter och ekosystemtjänster analyseras nu. Efter att underlagen har vägts samman med sociala värden och behov i befintliga och föreslagna grönområden bedöms skyddsbehoven.	
Uppdrag 2.9 Beakta näringslivsperspektivet i kommunala beslut.	
2.9.1 Möjliggöra för kommunkoncernen att beakta näringslivsperspektivet i kommunala beslut genom att ta fram stödmaterial. Rutinen för handläggning av ärenden har kompletterats med en checklista för att beakta näringslivsperspektivet i beslutsärenden. Rutinen riktar sig till tjänstepersoner i kommunorganisationen och finns publicerad på kommunen intranät. Checklistan grundar sig på målsättningarna i näringslivsprogrammet. Implementering av checklisten sker inom ordinarie verksamhet och följs upp genom avstämningar i ärendeberedningen inför nämnd- och styrelsesammanträden.	
Uppdrag 2.10 Utredda formerna för samordning, ansvar för utveckling och drift av vissa rekreationsanläggningar, Björklungebadet, Sunnerstagropen, Fjällnora, Ulva Kvarn och Hammarskog.	
2.10.1 Utredda formerna för samordning, ansvar för utveckling och drift av vissa rekreationsanläggningar. Arbete pågår med att ta fram en lokalförsörjningsplan för driftlokaler för gata, park, natur som kommer att underlätta förutsättningarna att koordinera driftlokalerna för rekreationsanläggningar. En lokalförsörjningsplan för friluftsområden har beslutats i gatu- och samhällsmiljönämnden och kommunstyrelsen. I arbetet med denna har möjligheter till samnyttjande och samarbete tydliggjorts och utvecklats. Särskilt fokus har inledningsvis riktats mot Hammarskog, Fjällnora, Ulva, Sunnersta och Björklunge. I samarbete med gatu- och samhällsmiljönämnden och Sport- och rekreationsfastighet formuleras ärenden till berörda nämnder utifrån detta. Utredning kring ansvar och tydligare gränsdragningar för drift bör utvecklas. Åtgärden bedöms klar under 2020.	
2.10.2 Uppdatera kommunens styrdokument för naturvård och friluftsliv. Arbetet med åtgärden är pausad och planeras att återupptas under 2020. Hanteras fortsättningsvis i KSVP2020 inom ramen för uppdrag 2.11 "Utredda ansvar och samordning av planering, utförande och drift av platser och anläggningar för fysisk aktivitet på offentlig plats."	

Inriktningsmål 2	
	Status
Uppdrag 2.11 Planera för ett nytt tillgänglighetsanpassat naturbad samt lekplats vid kommunens mark mellan Lyssnarängen och Vårdsätrabadet.	
2.11.1 Planera för ett nytt tillgänglighetsanpassat naturbad samt lekplats vid kommunens mark mellan Lyssnaängen och Vårdsätrabadet. En utredning är genomförd. Ett förslag har tagits fram tillsammans med gatu- och samhällsmiljönämnden som lyfts för beslut under våren 2020.	
Uppdrag 2.12 Färdigställa arbetet med Södra Åstråket.	
2.12.1 Ta fram en handlingsplan för färdigställande av Södra Åstråket inom 5–7 år. En utvecklingsplan är framtagen och underställs kommunstyrelsen och kommunfullmäktige för beslut under början av 2020.	
Uppdrag 2.14 Samordna upphandlingsarbetet rörande gaturummet i syfte att undvika onödiga grävarbeten.	
2.14.1 Ta fram en modell för kommunens samverkan med ledningsägare, samt för samordning av kommunens eget gatuarbete, i syfte att undvika onödiga grävarbeten. Kommunstyrelsen har haft en stödjande roll i arbetet. En samordningskarta är framtagen till stöd för att samordna upphandlingsarbetet. Kartan är tillgänglig för allmänheten på Uppsalas webbplats. Kartan uppdateras utifrån regelbundna samordningsmöten.	

Inriktningsmål 3	
	Status
Nämndmål N3.1 Uppsala ska vara i framkant i miljö- och klimatomställningen samt förbättra beredskapen för ett förändrat klimat.	
N3.1.1 Utveckla målformulering inom Giftfri miljö, samt relevanta handlingsplaner. Åtgärden att utveckla målformuleringar inom Giftfri miljö och tillhörande handlingsplaner har under året fått stå tillbaka. Istället har implementering och genomförande av befintliga mål på området prioriterats, till exempel kring ekologisk mat, giftfri förskola, plast, förorenade områden och hållbar upphandling. Behovet av strategisk styrning kvarstår och resursplaneras inom ramen för ny organisation för kommunens hållbarhetsarbete 2020.	
N3.1.2 Ta fram handlingsplaner för att klara miljökvalitetsnormerna för våra sjöar och vattendrag. Den första planen ska hantera Fyrisån. Ett lokalt åtgärdsprogram för Fyrisån och Hågaån är klart. Nästa åtgärdsprogram hanterar Sävjaån och den förväntas slutföras under 2020.	
N3.1.3 Delta aktivt i regeringens samarbete "Fossilfritt Sverige". Fossilfritt Sverige är regeringens arena för klimatsamverkan med företag, kommuner och andra organisationer. Uppsala kommun deltar aktivt bland annat genom att vidareutveckla och sprida deras klimatutmaningar. Det sker genom Uppsala klimatprotokoll. Fossilfritt Sverige har initierat att olika branscher gör klimatfärdplaner. Dessa kommer att vara en viktig komponent i Uppsalas klimatfärdplan som tas fram 2019–2021. Byggbranschens klimatfärdplan är en av de mest utvecklade. Hösten 2019 genomförde medlemmar i Uppsala klimatprotokoll ett heldagsmöte med Sveriges Byggindustrier för att utveckla byggbranschens klimatfärdplan lokalt. Fossilfritt Sveriges uppdrag skulle ha avslutats i augusti 2018, men har förlängts till och med 2020. Uppsala kommun deltog under 2019 i diskussioner om hur Fossilfritt Sverige skulle kunna vara ett direkt stöd för klimatarbetet i kommunerna.	

Inriktningsmål 3	Status
N3.1.4 Ta ett ledarskap inom Klimatkommunerna. Uppsala kommun är medlem av Klimatkommunerna som är en förening för spetskommuner inom klimat. Uppsala är aktiv för att utveckla sitt eget och andras kommuners konkreta och strategiska klimatarbete. Föreningen och dess medlemmar är aktiva i den nationella dialogen om att ta bort hinder och utveckla möjligheterna för att kunna komma längre och snabbare framåt i det lokala och regionala klimatarbetet. Uppsala deltar formellt i Klimatkommunernas arbete genom en nyvald politikerrepresentant samt genom kontaktperson på tjänstepersonsnivå. Kommunen närvarar vid regelbundna nätverksträffar och workshops och deltar bland annat med inspel till remisser och samverkan mellan medlemskommuner. Uppsala bidrar även med goda exempel inom till exempel plast, miljökrav i upphandling och klimatuppföljning. Under 2019 har kommunen deltagit i ovanstående men inte drivit några särskilda utvecklingsfrågor. Medlemskapet är långsiktigt och ingår framöver i ordinarie verksamhet.	
N3.1.5 Ta fram riktlinjer för den fysiska planeringen i syfte att åstadkomma en hållbar stadsutveckling. Inom ramen för Ulleråkersprojekt har en struktur och arbetssätt arbetats fram för hållbarhetsfrågor i stadsutvecklingsprojekt. Detta är tänkt att generaliseras till en modell som kan appliceras på andra projekt. Arbetet fortsätter inom ramen för en annan aktivitet där rutiner och vägledning för systematiskt hållbarhetsarbete i planprogram (Citylab) ska tas fram och implementeras i planprogram för Fyrislund.	
N3.1.6 Ta fram och implementera en modell för att kommunicera Uppsala kommuns samlade miljö- och klimatarbete. En modell och verktyg för visualisering av miljötillståndet och måluppfyllnad är upphandlad och arbetet med insamling av data pågår. Den första lanseringen är försenad och publicering kommer att göras under 2020.	
N3.1.7 Successivt öka andelen ekologisk mat i kommunens verksamheter i syfte att nå 100 % 2023. Ökningstakten i andel ekologiska livsmedel har avtagit under 2019. Bakgrunden är kraftigt höjda livsmedelspriser och brist på ekologiska livsmedel. Inom kommunstyrelsens måltidsverksamhet var andelen ekologiska inköp för helår 2019 är 55 procent. Inom övriga delar av kommunen är andelen lägre, 33 procent, vilket ger en andel på 51 procent för kommunen som helhet. För att nå 100 procent ekologiskt behöver alla verksamheter som köper in livsmedel öka sin takt av ekologiska inköp.	
N3.1.8 Senast 2020 ta bort minst tre produktgrupper med fossil plast, inventera plastanvändning i egen och upphandlad verksamhet samt ta fram en handlingsplan för att nå målen 2023 och 2030. Det praktiska genomförandet är påbörjat med start av tre pilotverksamheter.	
N3.1.9 Stödja och kravställa minskad energianvändning och klimatpåverkan från bygg- och anläggningsprocessen, både för egen verksamhet och inom stadsutvecklingsuppdrag. Arbete pågår bland annat utifrån samverkan inom Uppsala Klimatprotokoll och dess fokusgrupp Byggmateriälval. Metoder och behov kartläggs som underlag för en upphandlingsmodell för Uppsala Klimatprotokolls aktörer och andra. Även projektet EnOff (energieffektivisering i offentliga lokaler) behandlar upphandling med klimatpåverkanshänsyn enligt en livscykelmodell. EnOff pågår till 2021.	
N3.1.10 Ta fram en plan för systematisk uppföljning av klimatanpassningsarbetet. Arbetet kring klimatanpassning har 2019 granskats av kommunens revisorer som lämnar rapport i början av 2020. Arbetet med att systematisera uppföljningen av klimatanpassning i kommunen genomförs 2020, bland annat med utgångspunkt från revisorernas synpunkter.	
Nämndmål N3.2: Utveckla det strategiska arbetet för hållbar utveckling i enlighet med Agenda 2030.	

Inriktningsmål 3	Status
N3.2.1 Utveckla det strategiska arbetet med integrering av hållbarhetsperspektiv i enlighet med Agenda 2030 inom styrning och uppföljning. De globala målen för hållbar utveckling är integrerade i mål och budget. En mängd styrdokument inom området beslutades under året som gick. Arbetet förväntas pågå under flera år. Arbetet med att ta fram nyckeltal är försenat men förväntas genomföras under 2020 då vi även kommer att utveckla uppföljning och analys av hållbarhetsperspektiven.	
N3.2.2 Beslutsunderlag ska belysa och analyseras utifrån hållbarhetsaspekter. I beslutsärenden redogörs för hur hållbarhetsaspekter behandlats i beredningsarbetet. Arbete pågår med stödmaterial kring sociala hållbarhetsperspektiv i beslutsärenden. Arbetet har tagit längre tid än beräknat på grund av att resurserna har behövt prioritera annat. Åtgärden beräknas bli klar under första delen av 2020.	
N3.2.3 Tillsammans med föreningar, främst inom idrott, hitta former för att öka engagemanget för kommunens arbete för ett hållbart samhälle. Uppsala kommun arbetar aktivt tillsammans med föreningar med hållbarhetsfrågor. Till exempel har Uppsala kommun under 2019, genom kulturnämnden och idrotts- och fritidsnämnden, arbetat för ett idéburet offentligt partnerskap med Uppsala KFUK-KFUM med målsättningen att erbjuda en mer tillgänglig och jämlik verksamhet. Avtal planeras att ingås i början av 2020.	
N3.2.4 Utveckla metoder och stöd för insamling, uppföljning och hantering av klimat-, miljö- och andra hållbarhetsdata. Upphandling av nytt klimatredovisningsverktyg för Klimatprotokollet pågår, och bedöms vara klart i februari 2020. Införande av ett nytt systemstöd för kommunorganisatoriska miljöindikatorer planeras och en kartläggning av behoven kommer att göras under 2020. Möjligheterna till ökad uppföljning av indirekta utsläpp, bland annat från inköp, undersöks för kommunorganisationen och både för Klimatprotokollets medlemmar. Uppsala fortsätter att utveckla klimatmodellen för Uppsalas långsiktiga klimatmål (Färdplan klimatpositivt Uppsala 2050). Medel har tilldelats från Viable Cities (Energimyndigheten) för ett tvåårigt projekt kring detta tillsammans med Uppsala klimatprotokoll och andra aktörer. Uppsala har också medverkat i flera lokala projekt med syfte att utveckla metoder och verktyg för kommunal klimatuppföljning. Ett exempel är ett Vinnova-projekt med bland annat Uppsala universitet för att utveckla metod och verktyg för lokala koldioxidbudgetar. Ett projekt för att samla och presentera Uppsala kommuns miljöarbete på webben pågår.	
Uppdrag 3.1 Aktivt och strategiskt arbeta med digital utveckling och innovation, genom bland annat testbäddar, för att utveckla den egna verksamheten, stärka klimatarbetet och skapa ett smart och hållbart Uppsala.	
3.1.1 Genomför kontinuerliga testbäddsprojekt för verifiering av ny miljöteknik. Under året har sondering gjorts av nya testbäddsprojekt inom vätgasinfrastruktur/fordon och energilagring, delvis i samarbete med STUNS energi. Projekt "CRUNCH" är ett internationellt samforskningsprojekt för samarbete kring överlappningen av områdena energi, livsmedel, vatten och framtagningen av nya digitala verktyg för förbättrad analys. Projekt "SimpliCITY" syftar till att skapa en digital samlingsplats för spridning av användarcentrerade hållbarhetstjänster. Projekt "LoV-IoT" utvecklar med hjälp av IoT (internet of things) och sensorer ett effektivare system för att samla in information om luftens och vattnets kvalitet i städer. Målet är att bidra till bättre hälsa hos medborgare över hela världen genom att möjliggöra bättre beslutsunderlag och förändra människors beteenden.	

Inriktningsmål 3	Status
3.1.2 Efterfråga nya tekniska och innovativa lösningar i markanvisningsprocesser. Etablera utvärderingsmodell och villkor för efterlevnad. Enligt Stadsbyggnadsförvaltningen stadsbyggnadsidé ska stadsbyggande i Uppsala stödja innovation och nya lösningar. I Rosendal har en markanvisning skett till Raw property, ett nytt oinrett boendekoncept, för maximal flexibilitet för boende. Arbetet pågår tillsammans med Uppsala parkering AB i Rosendal för att utveckla innehållet i markanvisningar för ett utökat utbud av mobilitetstjänster. I kvarter Brandmästaren har markanvisning beslutats för ett mobilitetshus där Uppsala parkering AB ska hålla samman ett utbud av mobilitetstjänster Detta är kopplat till ett innovationsprojekt om mobilitet som tjänst tillsammans med bland annat energimyndigheten som beräknas vara klart 2020. I Rosendal testas ett pilotprojekt för att öka informationen om byggstök, både via hemsidor och via de boendeappar som finns i området. Uppsalas första byggemenskap planeras i Rosendal med byggstart 2020.	
3.1.3 Öka arbetet kring innovationer i offentlig verksamhet genom samverkan med näringsliv och universitet för investeringar och etableringar kring testbäddsverksamhet i stadsutvecklings-projekt. Stimulera och synliggör innovationer inom stads- och bebyggelseutveckling. Uppsala kommun har under 2019 ingått i pilotprojektet Ignite Public vars syfte är att koppla ihop start-upbolag med offentlig sektor för att testa i liten skala om bolagets produkt kan bidra i kommunens utvecklingsbehov. Via projektet har flera av koncernens verksamheter kunna träffa mindre företag och två piloter har testats. Dels en kring medborgardialog och en för utveckling av Stadsbiblioteket. En förstudie kring ett regionalt innovationslab för nära och effektiv vård har påbörjats. Tanken är att labbet ska kunna agera testbädd för vårdlösningar framåt. 3.1.3A Lyfta fram erfarenheterna från STUNS Energi och deras arbete med energieffektivisering i de kommunala bolagen IHUS, Sportfastigheter och Skolfastigheter som en lyckad testbäddsverksamhet inom Uppsala kommun. Planera och genomför relevant kunskapsöverföring.	
3.1.4 Etablera ett innovationsledningsstöd till kommunens bolag och nämnder i syfte att stötta och underlätta innovationer i kommunens verksamheter. Innovationsveckan genomfördes i oktober 2019. En vecka som erbjöd ett smörgåsbord av olika föreläsningar, workshops och utbildningar kring hur innovationsarbetet kan stärkas i en verksamhet. Under veckan presenterades resultatet av innovationsmätningen som genomfördes i slutet av augusti. Resultatet från enkäten har legat till grund för de prioriterade insatserna som genomförts under hösten och kommer även framåt vara ledstjärnan i arbetet. I december lanserades en webbsida för innovationsarbetet där tips, råd och annat inspirationsmaterial samlas. Under Chefsdagen var temat välkomna nyskapande där flera goda exempel på innovationsprojekt från koncernen lyftes fram.	
3.1.5 Främja samarbetet mellan de innovations- och företagsstödande organisationerna. Inom ramen för STUNS-samarbetet främjar Uppsala kommun samarbetet mellan flera av de innovations- och företagsfrämjande organisationerna. Samverkan främjas också löpande i andra nätverk där olika främjaraktörer kan mötas och nå ut till olika målgrupper av företagare. Ett nytt sådant exempel är Gottsunda Business.	

Inriktningsmål 3	Status
3.1.6 Underlätta för företag att erbjuda klimatsmart konsumtion samt minska kemikalieanvändning i varor och tjänster. Klimatlätt Uppsala (tidigare Klimathjälpen) är en öppen samarbetsplattform för företag, ideella organisationer, miljörelsen och offentlig sektor att erbjuda lösningar, tjänster, produkter, kunskap och engagemang för de som bor och arbetar i Uppsala län att leva och verka miljö- och klimatmedvetet. En mobilapplikation av en klimatkalkylator är en central del av kampanjen. Plattformen organiseras av kommunen. Ett första genomförandesteg pågår 2019 och våren 2020 med cirka åtta samarbetspartners. Kampanjen Klimatlätt Uppsala lanserades på Klimatveckan 2019. Under hösten går projektet och kampanjen in i en aktivare fas efter utvecklingsarbetet under våren. Olika arbetsgivare kommer då att med hjälp av kampanjen och appen att engagera sin medarbetare i klimatsstegtävlingar. Arbetet görs inom ramen för Uppsala Klimatprotokoll för att säkerställa en breddning. Samarbetet vill också bidra till att modellen sprids nationellt.	
3.1.7 Stödja miljö- och klimatdriven affärsutveckling i det lokala näringslivet bland annat genom upphandling med miljö- och innovationsinriktning samt genom effektiv samverkan mellan det lokala närings- och samhällslivet. Arbete pågår inom ramen för projektet Ignite public för mer innovativ upphandling kring miljö- och klimat. Kommunen samarbetar med Ramböll kring export av Uppsala klimatprotokoll.	
3.1.8 Främja ny teknik och bidra till att Uppsala etableras som region där innovationer och innovatörer frodas. Samarbetet med Ignite Public som inleddes under våren har intensifierats. Två framgångsrika piloter kring medborgardialog respektive flödesmätningar på biblioteket har genomförts. Ignite Sweden belönade också Uppsala som Sveriges ledande kommun för startups. Uppsala fick pris i klasserna Master of startups och Best startup collaborator.	
3.1.9 Stärka koordinering och prioritering av digitaliseringsinitiativ genom kommungemensam styrning av större utvecklingsprojekt. Arbete pågår med att konstituera portföljstyrning och ett portföljkontor, vilket kommer att fortsätta under 2020. I arbetet involveras olika perspektiv inom kommunledningskontoret såsom IT, ekonomi och projektledning. Resurssäkring och framtagande av styrdokument kommer att ske under 2020.	
3.1.10 Tillgängliggöra kommunens data för externt användande i största möjliga utsträckning (öppna data). Öppna data avser digital information som kan användas fritt av allmänheten. Uppsala kommun producerar stora mängder data av olika slag i avsikt att tillhandahålla tjänster för allmänheten så som hälsa, välfärd, miljö, ekonomi, geografi med mera. Genom att data struktureras, analyseras, kopplas ihop från olika källor för att sedan tillgängliggöras kan allmänheten skapa innovativa lösningar för att lösa samhällsutmaningar. För geodata finns en plattform för öppen data som förvaltas av en grupp GIS-specialister. Arbete pågår med att tillgängliggöra en utökad mängd geodata för allmänheten. Det finns även länkade data med nyckeltal från Kolada på externa webben. Kolada innehåller jämförbara nyckeltal om alla Sveriges kommuner och regioner. Informationen täcker allt från demografi till hur mycket olika tjänster kostar. Det saknas dock en kommunövergripande koordinering och plattform för öppna data. Arbete pågår med att skapa en systematik för att samordna, tillgängliggöra och vidare utnyttja data för att skapa innovativa lösningar för samhällsutmaningar. Uppsala kommun deltar även i ett nationellt samarbete för öppna data.	
Uppdrag 3.2 Utveckla den strategiska planeringen för ökad jämlikhet, ökad trygghet och minskad segregation.	

Inriktningsmål 3	Status
3.2.1 Ta fram en samordnad process för socialt hållbar fysisk planering som säkrar att alla insatser på helhet bidrar till måluppfyllelse och som utgår ifrån hela stadenperspektivet. Nämnden tar fram underlag som visar utgångsförutsättningar för segregation, jämlikhet och trygghet. Arbeta pågår med att ta fram en samordnad process för mer jämlika levnadsförutsättningar, minskad segregation och ökad trygghet i Uppsala.	
3.2.2 Utveckla det strategiska områdesarbetet för ökad trygghet och minskad segregation genom erfarenheter som gjorts inom ramen för Handlingsplan Gottsunda/Valsätra Arbetet och samordningen av handlingsplanen för Gottsunda/Valsätra löper på. Omvärldsbevakning, utvärdering och analys av resultat och erfarenheter är en del av arbetet. Resultat av strukturer för samordning och samverkan kommer att vara en viktig del av analysen. Erfarenheterna ligger till grund för en modell för att motverka segregation där det strategiska områdesarbetet är en del. En samverkanssatsning med Polisen och Brottsförebyggande rådet (Brå) har startat i Gottsunda och ska pågå i sex år. Satsningen rymmer flera olika åtgärdsområden och ska utgöra underlag för utveckling av arbetsmetoder i Uppsala som helhet. Trygghetsanalyser baserat på platsobservationer, intervjuer och statistik har genomförts i Gottsunda och Gränby. En handlingsplan för ökad trygghet i Gränby är under framtagande för beslut i kommunstyrelsen i början av 2020. Kommunstyrelsen stöttar även det pågående områdesarbetet för ökad trygghet.	
3.2.3 Genomför en jämställdhetsanalys kring tillgänglighet och delaktighet i samhället för personer med funktionsnedsättning som underlag för framtida insatser. Åtgärden avvaktar arbetet med att ta fram indikatorer för att möjliggöra uppföljning av bland annat jämställdhet. Kommunstyrelsen kommer att föra dialog med omsorgsnämnden inför aktualitetsbedömningen av programmet för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning om hur jämställdhetsperspektivet kan följas upp och säkerställas och var ansvaret för åtgärden bör ligga utifrån program- och sakansvar.	
3.2.4 Ta fram och godkänn direktiv för arbeten med program för Stabby-Flogsta, fördjupad översiktsplan för sydöstra stadsdelarna samt trafikstrategi. En strategisk förstudie inför arbete med planprogram Stabby-Flogsta är framtagen. Förstudien har resulterat i att planprogrammet skjuts på framtiden (cirka 10-15 år) och inte är relevant att påbörja i dagsläget. Dock har klartecken getts för att påbörja planläggning för cirka 300 bostäder i Flogsta, vilket motsvarar det antal bostäder som rymmer inom dagens VA-kapacitet för nordöstra staden.	
3.2.5 Genomför kontinuerligt analyser och utredningar för att kunna prioritera och välja områden för planläggning. Årets genomlysning är genomförd och de prioriterade områden som ska planläggas 2019 har identifierats. Detta görs alltid årsvis i början av året. Det ingår i grunduppdraget nu när projektet är avrapporterat och avslutat. Det ingick i projektet att ta fram en rutin för dessa analyser. Det underlag som tas fram används gemensamt av olika nämnder och styrelser.	
Uppdrag 3.3 Utveckla en modell för kompensations- och förstärkningsåtgärder av ekosystemtjänster och biologisk mångfald i den växande staden	
3.3.1 Stärka och utveckla ekosystemtjänster och gröna strukturer. Utveckla en modell för kompensations- och förstärkningsåtgärder av ekosystemtjänster och biologisk mångfald. Ett verktyg tas fram i arbetet med att modernisera naturvårdsarbetet. Detta ska användas för att ta fram en modell för kompensation och förstärkningsåtgärder. Arbetet med modellen har delvis påbörjats parallellt med att verktyget arbetas fram. Arbetet beräknas slutföras under 2020.	
Uppdrag 3.4 Ta fram en handlingsplan med årliga kontrollpunkter för att nå målet om fossilfritt Uppsala 2030.	

Inriktningsmål 3	Status
3.4.1 Ta fram en handlingsplan med årliga kontrollpunkter för att nå målet om fossilfritt Uppsala 2030. Framtagandet av en klimathandlingsplan är försenat men påbörjas 2020. Handlingsplanen tas fram parallellt med uppföljning och revidering av miljö- och klimatprogrammet.	
Uppdrag 3.5 Inventera tätortsnära natur- och friluftsområden lämpliga att skydda som naturreservat, exempelvis Linnéstigarna, Fjällnora, koppla ihop Hammarskog med Nåsten, gula stigen och norra åstråket.	
3.5.1 Öka kunskapen om och bredda kvalitéer i kulturmiljöer. En riktlinje för kulturmiljö finns framtagen och förväntas beslutas av kommunstyrelsen våren 2020	
3.5.2 Utreda lämpliga områden för reservatsskydd. Över 12 000 naturvärdesobjekt har identifierats utifrån den nya naturdatabasen. Arbeta pågår med att analysera dessa samt behovet av grön infrastruktur för fokusarter och ekosystemtjänster. Skyddsbehov bedöms utifrån dessa underlag efter att de har synkroniserats med sociala värden och behov i befintliga och föreslagna grönområden.	
Uppdrag 3.7 Inom ramen för klimatprotokollet tillsammans med näringslivet, universiteten och organisationer främja testbäddar och klimatsmart innovation i Uppsala.	
3.7.1 Ta fram handlingsplan till miljö- och klimatprogrammets långsiktiga kommungeografiska klimatmål. Uppsala kommun och Uppsala klimatprotokoll tar fram en klimafärdplan för kommunens klimatmål. Klimatfärdplanen fastställs av Klimatprotokollet. Ur klimafärdplanen kommer kommunen sedan att dra slutsatser inför politiska beslut för kommunens arbete framåt. Förberedelser har pågått 2018 och 2019. Finansiering har erhållits från den strategiska innovationsplattformen Viable Cities för att genomföra arbetet på två år: från oktober 2019 till september 2021. Arbetet sker i öppen process på Klimatprotokollets möten och med andra organisationer och allmänheten på Uppsala klimatvecka 2020 och 2021. Samarbete ska ske inom Viable Cities med de andra åtta kommunerna som också fått medel. Hanteras fortsättningsvis i KSVP2020 inom ramen för nämndmål "Uppsala ska vara i framkant i miljö- och klimatomställningen samt förbättra beredskapen för ett förändrat klimat."	
3.7.2 Verka för fler närproducerade energiresurser med inriktning på sol, biogas och vätgas. Vasakronan har fått bygglov för att bygga en 4,4 MW solpark i Fyrislund där Vattenfall förväntas att bygga parken under våren. Kommunens förfrågningsunderlag för en 1-2MW park med energilager är klar och tas vidare för upphandling. Solstrategin tas fram i samverkan med Uppsala klimatprotokoll och andra aktörer under våren 2020. Kommunen fick 2019 års biogas-utmärkelse på Biodriv Tinet för bland annat kommunens långtgående krav på fordon. Flera möten har genomförts med aktörer kopplat till infrastruktur för vätgas, offentliga sektorn och forskning. Möjligheter till tankningsställen och lokal produktion kommer att undersökas under våren 2020. Vätgas och energilager tas med i förslaget till solstrategi under våren. Hanteras fortsättningsvis i KSVP2020 inom ramen för uppdrag "Öka andelen förnybar energi och öka takten i arbetet med energieffektivisering och energisparande."	

Inriktningsmål 3	Status
3.7.3 Främja arbetet med klimatdriven affärsutveckling. Arbetet sker främst inom ramen för Uppsala klimatprotokoll. Ett kontinuerligt samarbete pågår för att främja klimatdriven affärsutveckling inom områden som exempelvis byggmaterialval, energi och transporter. Klimatlätt är en kampanj som drivs av Uppsala kommun med flera samarbetspartners kring hållbar konsumtion och produktion. Ett projekt riktat till restaurangbranschen för att underlätta för mer hållbara måltider håller på att avslutas. Kommunen kommer att lyfta frågan om cirkulär ekonomi som ett tema i Klimatprotokollet. Kommunen är representerad i ett samarbete med andra stora offentliga och privata organisationer i Norden för att främja en cirkulär elektronikbransch globalt. Kommunen är även representerad i den statliga delegationen för cirkulär ekonomi, utifrån det lokala arbetet med jakten på platen. Ingenjörsvetenskapsakademien (IVA) driver under 2018-2020 ett nationellt arbete för cirkulär ekonomi inom fem branscher, där kommunen deltagit i arbetsgruppen delningsekonomi för lokaler. Slutrapport presenteras i januari 2020. Hanteras fortsättningsvis i KSVP2020 inom ramen för uppdrag "Tillsammans med näringslivets olika aktörer skapa förutsättningar för 2000 nya arbetstillfällen årligen."	
3.7.4 Samordna ett första steg för en produktionsanläggning för framställning av biokol i Uppsala. Arbetet har integrerats med den fördjupade översiktsplanen för Bergsbrunna. Etablering av ett kretsloppsverk för bland annat kolinlagring med till exempel biokol ska utredas.	
3.7.5 I samarbete med forskning och näringsliv utveckla en modell för lokal klimatkompensation kring till exempel biokol. En modell kommer att tas fram inom ramen för arbetet med en klimafärdplan. Hela arbetet med färdplanen genomförs 2019-2021 som ett projekt med aktörer från forskning och näringsliv. Uppsala kommun har sökt och fått ekonomiskt stöd för projektet från Tillväxtverket genom utlysningen i det strategiska innovationsprogrammet Viable Cities. Deltagare i projektet är Energikontoret i Mälardalen, Ericsson AB, Internet of Planet AB, Kungliga tekniska Högskolan, Map Launcher Sweden AB, STUNS Stiftelse Upsala Science Park, Sveriges Lantbruksuniversitet, Uppsala innovation Centre AB och Uppsala Universitet.	
Uppdrag 3.8 Öka återanvändning och återvinning genom förbättrade och enklare möjligheter för invånare att källsortera, samt vidta åtgärder för att öka försäljningen på Återbruket.	
3.8.1 Arbete för ökad återanvändning och återvinning samt avfallshantering som genererar innovationer. Utveckla hanteringen av avfall och återvinning så att kommunens anläggningar håller världsklass. Det bidrar till nya innovationer, exportmöjligheter och arbetstillfällen. Arbetet med plastmålet är startat och kommunens samtliga verksamheter beräknas ha genomfört aktiviteter enligt plan 2020. Personalen uppmärksammas även på vikten av sortering av samtliga avfallsmaterial. En inventering av samtliga verksamheters miljörum pågår för att säkerställa att alla har möjlighet att sortera förpackningar, matavfall och brännbart samt i förekommande fall även elektronik, wellpapp och kontorspapper. I arbetet med att minska plast i kommunal verksamhet har samråd med branschorganisationer och upphandling använts som verktyg för att stimulera innovationer. Arbetet har uppmärksammat nationellt och Uppsala kommun ingår i Upphandlingmyndighetens arbete med kriterier för plast i upphandlingssammanhang. Arbetet kan utgöra modell för andra material. Att nå samma grad av resultat för all återvinning och återanvändning i samhället bedöms som en alltför omfattande åtgärd för att hanteras inom ramen för mål- och budget. Ny lagstiftning som träder ikraft vid årsskiftet ändrar förutsättningarna för återvinning av förpackningar. Ansvaret för den återvinningen och återvinningsstationer åvilar producenter av förpackade produkter. Kommunens bolag för avfallshantering och återvinningscentraler har ett nära samarbete med producenternas gemensamma bolag FTI AB.	

Inriktningsmål 3	Status
Uppdrag 3.10 Öka andelen förnybar energi och öka takten i arbetet med energieffektivisering och energisparande.	
3.10.1 Utveckla teknik och metoder för att samordna och utnyttja synergier mellan olika samhällstekniska system som VA, avfall och energi. Fasa in de samordnade lösningarna för systemen i ny bebyggelse. Projektet Teknisk försörjning leds av gatu- och samhällsmiljönämnden och Uppsala Vatten och Avfall AB med stöd av kommunstyrelsen och organisationen STUNS. Projektet leder en innovationsprocess i samverkan med marknaden för att ta fram ett förslag till systemval för teknisk försörjning av de sydöstra stadsdelarna, som en del av Uppsala-paketet. Projektet håller tidplan och har haft flera leveranser under hösten. Några exempel är en utredning om olika former av upphandling, dialog med nationella aktörer (Energimyndigheten, Ignite Sverige, med flera), deltagande på workshopar med Knivsta kopplat till energisystem, marknad- och aktörsanalys samt framtagande av upplägg för innovationsprocessen.	
3.10.2 Genomföra en lokaliseringsstudie för ett nytt reningsverk i Uppsala samt utreda möjligheterna till att delvis göra detta ihop med andra intressenter såsom närliggande kommuner och då även avseende dricksvatten. Studien är klar och ärendet hanterades i kommunstyrelsen 18 september 2019 (KSN-2017-3648).	
3.10.3 Avveckla kvarvarande oljepannor och övergå till klimatneutral fjärrvärme. Förbränning av fossila bränslen avvecklas under 2019.	
3.10.4 Säkerställ byggnation av en solpark kopplat till energilager. Olika platser tekniska förutsättningar är utredda. Etablering av park inklusive funktionen energilagring planeras under 2020. Gatu- och samhällsmiljönämnden har gjort klart ett upphandlingsunderlag som nu lämnas över till kommunstyrelsen för upphandling.	
3.10.5 Övergå till fossilfria och hållbara drivmedel för kommunens fordon. Utsläppen har minskats genom fortsatt arbete med utbyte av fossila fordon och ruttoptimering av våra interna transporter såsom post- och andra leveranser. Genom att köra kommunens lastbilar med HVO istället för diesel har utsläppen minskat med 20 ton/Co2 på ett år. Idag är 80 procent av kommunens fordonsflotta fossilfri. Kommunstyrelsen följer varje månad upp att kommunens verksamheter tankar rätt som underlag för analys och åtgärder. Under januari till oktober 2019 tankades 67 procent med fossilfritt drivmedel. Kommunen har även 33 elbilar som förbrukat 48 mwh. Eco-drivutbildningar genomfördes hösten 2018 med ett positivt resultat. Under 2019 påbörjades en upphandling för att utöka möjligheten till förarutbildningar som dock lades på is på grund av sparkrav från de flesta förvaltningarna. Intresset finns och underlaget är klart men det krävs ett ok från de större förvaltningarna innan detta kan startas i större omfattning. Kommunstyrelsen är även aktiva i arbetet för att skapa en bättre infrastruktur för tankning av fossilfria bränslen genom olika samverkansgrupper. Fokus är nu på att etablera bulk tankning för HVO100 för landsbygd samt säkra fler tankstationer för kommunens tunga fordon i ytterkanterna av staden.	
3.10.6 Utveckla arbets- och planeringsprocesser som främjar resurseffektiva, innovativa och hållbara tekniska försörjningssystem Med utgångspunkt i att det strategiska arbetet tillsammans med pågående samhällsutvecklingsprojekt skapar nämnden en plattform för testbäddssamverkan. Inom pågående samhällsbyggande sker samverkan för innovation och näringslivsutveckling med relevanta aktörer från akademi, samhällsbyggnadsbranch, myndigheter med flera. Arbetet fördjupas i och med framtagandet av kommunens färdplan för klimatpositiv Uppsala som har inletts under hösten 2019.	

Inriktningsmål 3	Status
3.10.6A Kommunen ska som en del av sitt åtagande i avtalet om nya städer med staten, i en fördjupad översiktsplan (FÖP) utveckla och svara på de målbilder, utmaningar och strategiska vägval som beskrivs i Energiprogrammet. I det blir en utvecklad Uppsala klimatmodell nödvändig att integrera i stadsutvecklingsprocessen för att kunna ge löpande uppföljning och återkoppling av måluppfyllelse.	
3.10.6B Kommunen ska utveckla planeringsprocessen för stadsnoder och tätorter, samt integrera den i den löpande fysiska planeringsprocessen för att främja resurseffektiva, innovativa och hållbara tekniska försörjningssystem.	
3.10.6C Kommunen ska ta fram en handlingsplan för ökad samförläggning av teknisk infrastruktur. Särskilt utvärderas och prövas så kallad multikulvert. Det gäller i befintliga, pågående utbyggnader av och nya stadsbyggnadsområden.	
3.10.7 Ta fram en handlingsplan för elektrifiering av transportsystemet samt utveckling och samspel mellan biobränslen, vätgas och el. Arbetet med Uppsala kommuns Klimatfärdplan 2050 har under hösten 2019 inletts och ska pågå till 2021. Arbetet integreras med klimatfärdplanearbetet och huvuddelen av arbetet förväntas ske under 2020.	
3.10.7A Kommunen ska driva en aktiv planering för transportsektorns elektrifiering med inriktning på gemensamma lösningar för flera transportslag, framförallt den tunga trafiken. På kommunal och regional nivå samt i dialog med den nationella nivån. Det avser både direkt matning, laddning samt bränsleceller med vätgas.	
3.10.7B Kommunen ska tillsammans med regionens kollektivtrafikmyndighet samplanera lämplig infrastruktur för hur delar av kollektivtrafiken kan elektrifieras så att den stödjer elektrifieringen för övriga transportslag, särskilt lastbilstrafiken. System för elektrifiering ska väljas för lägsta eleffektbehov och materialåtgång.	
3.10.7C Kommunen ska vid utredning av spårvägssystem även se över möjligheten för ett öppet system för att i framtiden ha en infrastruktur som kan användas av både kollektivtrafik och godstrafik.	
3.10.7D Kommunen ska med intresserade aktörer ta fram en samlad plan för bästa användningen av förnybara drivmedel och el samt kombinationer av dessa under olika skeden, innan, under och efter, av en fullskalig elektrifiering.	
3.10.7E Uppsala samverkar för utbyggnad av ett vätgassystem, inklusive lokal produktion, energilager och fordon.	
3.10.8 Samverka för att minska både energi- och kapacitetsbehov lokalt och regionalt. Det sker genom såväl energieffektivisering som effekteffektivisering, effekthantering- och styrning, samt med lokal produktionsberedskap. Samverkansprojektet Coordinet redovisade sina första aktiviteter för Uppsalas energisystem. Under hösten 2019 har planering gjorts för en testbädd kring energisystem i Uppsala. Det har skett i samarbetet mellan kommunens bolag och Stuns Energi. Kommunen deltog aktivt i att svara på utlysningar av energi- och klimatprojekt med finansiering både på EU- och nationell nivå. Bygget av solcellspark gick under hösten in i en upphandlingsfas.	
3.10.8A Uppsala samverkar för att skapa ett flexibla och öppnare nät som kopplar ihop små- och storskalig energiproduktion.	
3.10.8B Kommunen samverkar med andra aktörer för att ta fram säsongslagring och lösningar för reservkraft.	
3.10.9 Samverka för att kartlägga vilken ytterligare potential som finns för att använda spillvärme som idag inte nyttjas. Uppsala samverkar för att skapa en lokal effektmarknad för värme och el. Lokala el-effekt och spillvärme-marknader finns nu i Uppsala. Kartläggning av spillvärme med Vattenfall har gjorts.	
Uppdrag 3.11 Förbättra framkomligheten i staden med gående, cyklister och kollektivtrafik som utgångspunkt.	

Inriktningsmål 3	Status
3.11.1 Samverka i framtagande av en övergripande mobilitets- och trafikstrategi. Ett tjänstemannaförslag till program för mobilitet och trafik är framtaget. Kommunstyrelsen beslutade i oktober 2019 om att behandla programmet tillsammans med handlingsplan för trafik och mobilitet. Programmet är därför försenat. Kommunstyrelsen gav också i uppdrag att påbörja arbetet med handlingsplanen för trafik och mobilitet. Ett projektdirektiv för handlingsplanen planeras behandlas av Gatu- och samhällsmiljönämnden i februari 2020. Den planerade tidplanen är att en handlingsplan ska kunna godkännas av kommunstyrelsen, tillsammans med programmet, andra kvartalet 2021.	
Uppdrag 3.13 Förbättra cykelinfrastrukturen inom och till tätorter på landsbygden i samverkan med Region Uppsala och Trafikverket, till exempel genom att planera för en cykelväg mellan Gunsta och Länna.	
3.13.1 Initiera ett fördjupat samarbete med Region Uppsala och Trafikverket i syfte att förbättra cykelinfrastrukturen inom och till tätorter på landsbygden. En översyn pågår av planeringsunderlag kring regional cykelinfrastruktur för bättre prioriteringar och kravställande gentemot Trafikverket och region Uppsala. Det genomförs kontinuerligt avstämningar med region Uppsala och Trafikverket genom till exempel dialogmöten och årliga kommunsamråd. Frågor som diskuteras är bland annat prioriteringar, kommande åtgärder och projekt kopplat till regional infrastruktur som gång- och cykelvägar.	
Uppdrag 3.14 Skapa förutsättningar för fler mobilitetsanläggningar och förbättrad tillgång till säkra cykelparkeringar.	
3.14.1 Utveckla befintliga samt bygga nya, pendlarparkeringar där det även ska finnas säkra cykelparkeringar. En handlingsplan för pendlarparkeringar fastställs under våren 2020. Utbyggnad av pendlarparkeringar under 2020 planeras i Vattholma, Skyttorp och Almunge.	
Uppdrag 3.15 Bygga fler pendlarparkeringar under planperioden i anslutning till kollektivtrafikens knutpunkter i bland annat Storvreta, Almunge, Vattholma, Björklinge och Vänge.	
13.15.1 Inkludera bygget av fler pendlar- och infarts-parkeringar i anslutning till kollektivtrafikens knutpunkter och stadens infarter i arbetet med att ta fram en övergripande mobilitets- och trafikstrategi. Program för mobilitet och trafik avvaktar behandling i kommunstyrelsen tillsammans med handlingsplan för trafik och mobilitet, vilket planeras ske andra kvartalet 2021. I handlingsplanen konkretiseras behov av pendlarparkeringar i anslutning till knutpunkter i en åtgärds- och investeringsplan.	
Uppdrag 3.16 Undersöka möjligheterna till en Boexpo i södra Uppsala inom ramen för Uppsalapaketet. (KS)	
3.16.1 Undersök möjligheterna till en Boexpo i södra Uppsala inom ramen för Uppsalapaketet. Ett direktiv har tagits fram och projektledare håller på att utses. Under hösten har en genomgång gjorts av tidigare genomförda boexpon i Sverige samt arbete med målformulering, riskanalys och utredning av möjliga alternativa lösningar som uppnår samma mål. Därefter formuleras ett beslutsunderlag.	
Uppdrag 3.17 Möjliggöra för fler och mer blandat byggande i tätorterna på landsbygden.	
3.17.1 Paketering av markanvisningar, kombination av byggrätter i innerstaden och byggrätter i utpekade kransorter. Konkurrensutsättning för ankarbyggherrar (företrädare för övriga byggherrar i den första delen av planprocessen) med option på framtida markanvisning har genomförts för Södra Storvreta. Syftet är att kvalitetssäkra projektets genomförbarhet ur ett byggherreperspektiv, för att bland annat uppnå ett mer blandat byggande och boende i området. Arbetet pågår även inom ramen för bland annat Södra Gunsta.	

Inriktningsmål 3	Status
Uppdrag 3.18 Upprätta en solkommunstrategi, vilken bland annat rymmer mål om att samtliga av kommunkoncernen ägda fastigheter, där så är möjligt, ska ha solceller på sina tak år 2025.	
3.18.1 Ta fram en handlingsplan för att nå målen i miljö- och klimatprogrammet om solceller och med mål om att samtliga av kommunkoncernen ägda fastigheter, där så är möjligt, ska ha solceller på sina tak år 2025 tillsammans med övriga nämnder och bolagsstyrelser. Arbetet med handlingsplanen blev lite försenat under hösten men är nu igång med projektgrupp från kommunstyrelsen och gatu- och samhällsmiljönämnden. De kommunala bolagen och Uppsala klimatprotokoll fokusgrupp för energi har bjudits in till workshopar. Arbetet drivs tillsammans med klimatfärdplanen och förslag till kommunstyrelsen tas fram våren 2020.	
Inriktningsmål 4	Status
N4.1 HBTQ-personer, både invånare och medarbetare, ska känna sig välkomna, inkluderade och trygga med att bli professionellt bemötta i kommunens verksamheter.	
N4.1.1 Utveckla det strategiska arbetet för att arbeta normkritiskt och integrerat med hbtq och jämställdhet utifrån prioriterade områden och uppdrag. Kommunstyrelsen arbetar aktivt med att integrera hbtq-perspektiv i centrala delar av kommunens strategiska jämställdhetsarbete. I slutet av januari lanserar det RFSL-ledda projektet för transinkluderande jämställdhetsarbete en metodbok, vilken Uppsala kommun kommer att arbeta aktivt utifrån. Kommunens kommunikation utvecklas utifrån ett normkritiskt perspektiv, bland annat tas normkritiska och tillgängliga ikoner fram utifrån den nya grafiska profilen till nya Studenternas.	
Uppdrag 4.1 Utveckla en äldrevänlig kommun inom ramen för WHO:s nätverk.	
4.1.1 Verka för att höja kompetensen inom tillgänglighetsområdet internt och externt. Arbete pågår för att ge goda förutsättningar för bland annat tillgänglighetsanpassad stadsutveckling. Arbetet kommer att tas omhand i kommunens program för äldrevänlig stad.	
Uppdrag 4.2 Utveckla Uppsalamodellen inom mark- och exploatering för att stärka den sociala hållbarheten och arbetsmarknaden.	
4.2.1 Utveckla arbetet med att ställa sociala krav i markanvisningar Användning av verktyg för social kompass kommer att på försök implementeras i kommande markanvisningar. Syftet är att ge fördelar i utvärdering av markanvisningstävlingar för de byggutvecklare som hittar sätt att bidra till att öka den sociala hållbarheten och bidra till en positiv utveckling på den lokala arbetsmarknaden.	
Uppdrag 4.3 Ta fram handlingsplan i syfte att förbättra ungas psykiska hälsa samt stärka samordningen mellan Uppsala kommun, Region Uppsala och Upplandsstiftelsen.	
4.3.1 Ta fram en handlingsplan för att främja ungas psykiska hälsa i samverkan med relevanta nämnder och bolag. Se över samordningen på området psykisk hälsa och föreslå åtgärder för att stärka den. Ett utkast till handlingsplan finns. Handlingsplanen har arbetats fram i samverkan med berörda nämnder och bolagsstyrelser. Samtal har även förts med flera externa aktörer som till exempel Region Uppsala, Uppsala universitet och föreningsliv. Arbetet med handlingsplanens politiska förankring har blivit försenat, men kommer att fortsätta under våren 2020.	

Inriktningsmål 4	Status
Uppdrag 4.4 Fortsätta utvecklingen av främjande, förbyggande och tidiga insatser för barn och unga, bland annat genom att utöka Uppsala ungdomsjours arbete mot barn i lägre åldrar.	
4.4.1 Indikatorer tas fram för att möjliggöra uppföljning av perspektiven barn, äldre och jämställdhet. Arbete med att ta fram indikatorer är försenat.	
4.4.2 Stödja nämnder och bolag i arbete med behovsanalyser utifrån kartläggningen av levnadsvillkor och hälsa. Den sociala kompassen och trygghetsundersökningen har presenterats brett på frukostseminarium samt i förvaltningsledning, politiska nämnder och externt för exempelvis nattvandrarföreningar. Stödet fortsätter som en del av ordinarie uppdrag framöver när ny social kompass kommer att tas fram.	
4.4.3 Fortsätta arbetet med sociala investeringar och stödja förvaltningar och bolag i arbetet med sociala investeringar. Kommunstyrelsen ger kontinuerligt stöd i arbetet med sociala investeringar tills pågående projekt är slutförda. Under året har fyra sociala investeringar pågått, Supported education, Problematisk skolfrånvaro, Mötesplats Gottsunda samt Insats Sofia för barn i missbruksfamiljer. En utvärdering av de sociala investeringarna har slutförts och inriktningen på det fortsatta arbetet inom området ska beslutas av kommunstyrelsen under våren 2020.	
4.4.4 Arbeta för att Gottsundas och Valsättras alla barn, unga och elever ska klara sin utbildning och ha goda uppväxtvillkor. Gottsunda och Valsätra har attraktiva förskolor och skolor, deras elever har goda kunskapsresultat. Förskolorna och skolorna attraherar såväl boende i området som intilliggande områden för att skapa en allsidig barn- och elevsammansättning. Elever i Gottsunda/Valsätraområdet klarar kunskapskraven och har låg ogiltig frånvaro. Viktiga förutsättningar för barn och unga, och Gottsunda som helhet, är arbetet med den nya Gottsundaskolan där detaljplanen varit ute på samråd under slutet av 2019. Skolan ska möjliggöra samnyttjande för andra verksamheter och föreningsliv. En attraktiv Gottsundaskola har stor betydelse för möjligheten att nå en allsidig elevsammansättning och bidra till goda förutsättningar för eleverna. Förslag finns på samlokalisering av familjecentralen där öppna förskolan kommer att ligga i anslutning till vårdcentralen med barnvårdscentral och mödravårdscentral. Samlokalisering är en förutsättning för familjebaserat arbetssätt och samordnat stöd till familjer. Arbetet för att individer ska lämna kriminella eller extremistiska grupperingar utvecklas där kommunstyrelsen följer lägesbilder och genomför utbildningsdag för att genom ökad kunskap stärka det förebyggande arbetet. Att utreda utökad avhopparverksamhet har föreslagits i det nya samarbetet mot organiserad brottslighet mellan kommun, polis och Brottsförebyggande rådet (Brå). Beslut om åtgärder tas i början på nästa år. Inom ramen för arbetet med handlingsplan Gottsunda/Valsätra har socialnämnden förstärkt sitt arbete i området, bland annat genom stöd till livsstilsförändring. I samverkan mellan flera nämnder har dialogkvällar arrangerats i Gottsunda för unga vuxna där syftet bland annat varit att ge stöd för att hitta sysselsättning.	
4.4.4A Ta fram en plan för långsiktig lokalisering, inriktning och storlek för Gottsundaskolan.	
4.4.4B Se över om sociala investeringar kan vara medel för förebyggande insatser riktat till barn och unga, oavsett kön, ålder och bakgrund.	
4.4.4C Fördela praktikplatser och feriearbeten på ett sätt så att platsen som erbjuds inte styrs av traditionella könsbundna mönster (gäller hela perioden).	
4.4.4D Insatserna för att individer ska lämna kriminella eller extremistiska grupperingar utvecklas	
4.4.4E Utreda lokalisering och undersöka möjligheterna att utveckla och samlokalisera familjecentralen.	

Inriktningsmål 4	Status
Uppdrag 4.10 Ta fram en handlingsplan för snabbare etablering samt bättre och jämställd integration.	
4.10.1 Ta fram en handlingsplan för snabbare etablering och integration i samverkan med relevanta nämnder och bolagsstyrelser. En bakgrundsanalys är genomförd för att fastställa definitioner på nyckelbegrepp, ta fram förslag på lämpliga indikatorer som går att följa över tid samt fastställa ett nuläge avseende integrationen i Uppsala. Arbeta pågår med att ta fram åtgärder.	
4.10.2 Möjliggör för fler kvinnor, män och personer med annan könsidentitet och/eller annat könsuttryck att försörja sig via utbildning, egen anställning eller företagande. Ett samarbete har etablerats med arbetsmarknadsnämnden för att säkerställa att de anställningsstöd som kan användas följer övrig arbetsrättslig lagstiftning. Nya former för och behov av anställningsstöd som visar sig omhändertats och implementeras genom samarbetet. I ett längre perspektiv kan förvaltningar och bolag eventuellt nyttja anställningsstöd i större utsträckning. Vad som är lämpligt beror på verksamhetens uppdrag och förutsättningar i övrigt för kompetensförsörjning och bör ingå som en del i kompetensplaneringen. En utredning är påbörjad för att identifiera vägar att stödja och bidra till validering för olika yrkesgrupper. Genom kompetensbaserad rekrytering, där information finns gällande möjligheterna att validera betyg och intyg, pågår ett ständigt arbete för att möjliggöra nyanländas väg till arbete. Under året har samarbetsavtalet med Uppsala universitet reviderats med nya prioriterade insatser. En uppföljning har gjorts av 2019 års aktivitetsplan och en aktivitetsplan för 2020 fastställts.	
4.10.2A Säkerställa att olika statliga anställningsstöd används och prövas.	
4.10.2B Utreda kommunens möjligheter att bidra i arbetet med validering av kunskap bl.a. för att ta tillvara nyanländas kompetens.	
4.10.2C Utveckla samarbete med näringsliv, offentlig sektor, universitetet och det civila samhället samt inom Uppsala kommun.	
4.10.3 Öka samverkan med berörda parter för att utveckla arbetet för snabb etablering av nyanlända på arbetsmarknaden. Gottsunda Business har lanserats som en satsning för att skapa en plattform mellan olika parter som kan främja entreprenörskap och företagande. Berörda parter inom arbetsmarknadsområdet medverkar också i satsningen.	
4.10.4 Arbeta för rimlig hyra på nuvarande och framtida bostäder inom den bostadssociala resursen. En systematik har skapats för den bostadssociala resursen. Det har medfört ett bättre utnyttjande av kommunens egenägda bostäder vilka oftast är billigare än inhyrda. Ett bättre och mer strukturerat utnyttjande av kommunens bostadsrätter kan medföra att antalet inhyrda bostäder i nyproduktion kan minskas. Kommunstyrelsens fastighetsfunktion har deltagit i arbetet med det nya bostadsförsörjningsprogrammet. Där ingår frågan om rimlig hyra som en parameter och kan i framtiden resultera i lägre hyror för bostadssociala kontrakt.	
Uppdrag 4.11 Öka kännedomen och medvetenheten om barns rättigheter genom att genomföra ett kompetenslyft om barnrätt inom kommunens verksamheter.	

Inriktningsmål 4	Status
4.11.1 Genomför ett kompetenslyft i barnrätt för medarbetare i prioriterade verksamheter. Uppsala kommun har ett Idéburet offentligt partnerskap med Barnombudet i Uppsala län (BOiU). Genom samarbetet har utbildningsmaterial tagits fram för olika yrkesgrupper inom kommunen som publicerats på kommunens intranät. Där finns även en mall för aktivitetsplan med tydliga steg för kompetenshöjning inom barnrätt. Stödmaterial för strategier kring barnrätt har tagits fram samt stöd för medborgardialog med barn där BOiUs dialogkarta finns som vägledning. Inventeringar av behoven av kompetensutveckling har påbörjats på flera förvaltningar. Kommunstyrelsen erbjuder stöd i arbetet och ser över möjligheterna till samverkan inom området. Uppsala kommun är med i Partnerskap för barns rättigheter tillsammans med 10 andra kommuner där kontinuerligt kunskapsutbyte sker kring barnrättsfrågor. Avtalet har förlängts till och med 2021 med fokus på rättstillämpningen av barnkonventionen.	
Uppdrag 4.13 Utredda förutsättningar för att säkra den allmänna dricksvattenförsörjningen i Uppsala kommun (KS och Uppsala vatten)	
4.13.1 Ta fram riktlinjer för markanvändning på Uppsala- och Vattholmaåsarnas tillrinningsområde ur grundvattensynpunkt. Arbetet med att göra en sammanvägd riskbedömning för hela Uppsalaåsen med en strategi för markanvändning i syfte att bevara åsen som vattenreservoar har slutförts. Nästa steg med att ta fram en åtgärdsplan är påbörjat.	
4.13.2 Ta fram en nödvattenplan som klargör ansvarsförhållanden och ger stöd vid hantering av situation där rent dricksvatten av något skäl inte kan levereras i normal takt. Ett andra utkast till nödvattenplan är framtaget och finns hos styrgruppen. Nödvattenplanen planeras att underställas kommunfullmäktige för beslut under våren 2020. Tillhörande bilagor färdigställs under 2020.	
4.13.3 Gör en sammanvägd riskbedömning för hela Uppsalaåsen med en strategi för markanvändning i syfte att bevara åsen som vattenreservoar. Arbetet med att utreda formerna för samordning, ansvar för utveckling och drift är påbörjad. Effekten förväntas ge goda förutsättningar för en samordnad utveckling och drift av rekreationsanläggningar.	

Inriktningsmål 5	Status
Uppdrag 5.1 Tillsammans med näringslivets olika aktörer skapa förutsättningar för 2000 nya arbetstillfällen årligen.	
5.1.1 Arbeta för att öka tillgången till kompetens på arbetsmarknaden. Arbete pågår för att ta fram ett förslag på vad kommunen ska göra inom ramen för kompetensförsörjningsarbetet, exempelvis stärkt samarbete med nämnder som bedriver arbete kring kompetensförsörjning samt nya åtgärder i reviderat näringslivsprogram. Kommunstyrelsen har regelbunden dialog med företag i frågan. Operatörsutbildning för Life-science industrin är igång sedan september. Samverkan mellan skola och näringsliv främjas i nära samarbete med organisationer som UF, Drivhus och andra nätverk. Samarbetet med Uppsala universitet har fortlöpt under året och det gemensamma samarbetsavtalet har reviderats med nya prioriterade insatser. En utredning om information till företagare på annat språk än svenska beräknas vara klar 2020. I kommunens satsning Gottsunda Business sker kommunikationen även på engelska och genom flerspråkig personal finns möjlighet att tillgodogöra sig informationen på fler språk.	
5.1.1A Öka samverkan och mötesplatser mellan grund- och gymnasieskolor, vuxen- och arbetsmarknadsutbildningar och näringslivet.	
5.1.1B Säkerställ god intern samverkan kring det Strategiska samarbetsavtalet med Uppsala universitet.	

Inriktningsmål 5	Status
5.1.1C Utveckla information om Uppsala kommun i olika kanaler på andra språk än svenska.	
5.1.2 Verka för att det finns ett gott företagsklimat i Uppsala. För att förbättra företagsklimatet har förbättringsarbetet med företagsservice lyfts till koncernnivå. En utbildningsinsats avseende företagsservice, effektiv kommunikation och bemötande har inletts. Målgrupp för utbildningen är förvaltningar som jobbar med företagskontakter både gällande myndighetsutövning, entreprenadstyrning, upphandling och evenemang.	
5.1.3 Arbeta för att Uppsala har ett väl utvecklat näringsliv inom kunskapsintensiva branscher. Samarbete med STUNS har fördjupats kring att lyfta berättelsen om Uppsala internationellt och stötta positioneringsarbetet. Dialog förs löpande med Stockholm Business Alliance (SBA). En insats har påbörjats för att tillsammans med Uppsala Bio lyfta Testa Center internationellt. Nanoforum 2019 är genomfört. Kommunen har tillsammans med Tillväxtverkets satsning "Start Up Sweden" producerat en film som visar upp Uppsalas innovationssystem, dess aktörer samt start-up företag. Filmen kommer att spridas internationellt. Arbete är påbörjat för att etablera en mottagningsfunktion för talanger som rekryteras till Uppsala ska utvecklas. Information samlas in kring behov och åtgärder inom olika områden såsom skola, bostad, byråkrati, medföljandeprogram, social integration, språkurser, med mera.	
5.1.3A Synliggör de kunskapsintensiva branscherna samt företagare och företag från dessa.	
5.1.3B Etablera i samarbete med andra regionala aktörer en mottagningsfunktion för talanger och spetskompetens som rekryteras till Uppsala.	
5.1.4 Verka för att Uppsala kännetecknas av positiva attityder till företagande. En utbildning i företagsservice, effektiv kommunikation och bemötande genomförs. Fokus för utbildningsinsatser verksamhetsår 2020 är stadsbyggnadsförvaltningen, miljöförvaltningen, upphandling samt näringsliv och destination. Planeringsarbete pågår för att genomföra en Företagsservedag den 24 september. Då kommer politiker, medarbetare och företrädare för näringslivet diskutera utmaningar, mål, förbättringsåtgärder gällande kommunens företagsservice. Nya mötesplatser och nätverk startas löpande av organisationer, företag och akademien. Uppsala kommun deltar, främjar eller bidrar på olika sätt. Rosendals Företagarförening startar i årsskiftet 2019/2020.	
5.1.4A Främja mötesplatser, nätverk och annat som lyfter fram företagare och företagande i Uppsala och möjliggör för näringslivet, akademi och den offentliga sektorn att öka kunskapen om varandras verksamheter.	
5.1.5 Leda och samordna arbetet med att ta fram en ny besöksnärlingsstrategi. Besöksnäringen lyfts som en fokusbransch i samband med revidering av handlingsplanen till näringslivsprogrammet. Syftet är att bidra till en stärkt, hållbar och attraktiv besöksnäring i Uppsala kommun i linje med platsvarumärket. Strategin för besöksnäringen i Uppsala kommun har konkretiserats och samspel med handlingsplanens övriga delar har säkerställts. Turisteffektmätning 2018 för Uppsala kommun kvarstår.	
Uppdrag 5.2 Bidra till ökad tillgång på mark och lokaler i olika prisklasser och lägen för företag som behöver växa eller önskar etablera sig i Uppsala	

Inriktningsmål 5	Status
5.2.1 Verka för att öka utbudet av mark och lokaler i kommunen. Nya verksamhetsområden är under planering, bland annat Garverigatan och Västra Librobäck. Fullerö utreds som ett kommande verksamhetsområde. Samtidigt jobbar kommunen med att marknadsföra var tillgänglig mark finns att tillgå och har utvecklat och utökat marknadsföringskanalerna. Totalt ska detta leda fram till att företag lättare ska kunna planera för etablering och ge en ökad tillväxt i kommunen. Dialog och erfarenhetsöverföring omfattar såväl fastighetsbildningsfrågor som försäljningsstrategier och kommer att pågå även 2020 och framåt. Arbetet med att öka samverkan mellan kommun, byggbolag och näringslivet när nya områden planeras sker inom ramen för projektprioriteringen och kommer att tydliggöras i och med kommunstyrelsens arbete med delgeografier.	
5.2.1A Tydliggöra för näringslivet var byggbar mark finns på kort och lång sikt.	
5.2.1B Utveckla processerna för tillgängliggörande av mer byggbar mark för verksamheter i olika lägen i kommunen.	
5.2.1C Paketera erbjudanden om mark och lokaler i olika lägen för verksamheter.	
5.2.1D Skapa ökad samverkan mellan kommun, byggbolag och näringslivet när nya områden planeras med särskilt beaktande av verksamhetslokaler i bostadsområde.	
5.2.1E Vidareutveckla samverkan för ett attraktivt City ur ett näringslivsperspektiv.	
5.2.2 Verka för en utveckling av arbetsplatser och innovations- och utbildningsmiljöer av hög lokal och internationell klass. Dialog förs med det internationella forskningsinstitutet INL kring en möjlig pilotetablering i Uppsala. BASE10 som är en kontors- och mötesplats för entreprenörer inom tech flyttade i november in i fastigheten Juvelen.	
5.2.3 Öka de strategiska markförvärven och säkerställ en långsiktig buffert för exploatering, friluftsliv, rekreation, biologisk mångfald och hänsyn till vattenresurser - samt för markbyten till nämnda ändamål. Flertalet förhandlingar om markförvärv kopplat till stadsutveckling inom Uppsalapaketet pågår. Ett ärende avseende förvärv med Statens fastighetsverk har lyfts till kommunstyrelsen, men inväntar regeringsbeslut som troligtvis inkommer under kvartal 2 eller 3 2020. Ett förvärv av en fastighet i Storvreta inför kommande utbyggnad med inriktning verksamheter genomfördes under hösten. Kontakter med ytterligare markägare ska påbörjas för att försöka förvärva ytterligare mark i området. En fastighet inom Gamla Uppsala med ändamål att säkerställa fastighet för skola har förvärvats. Det sker även avstämningar internt med olika nämnder för att stämma av kommunens olika behov och förutsättningar i syfte att säkerställa utveckling, rekreation och biologisk mångfald med mera.	
Uppdrag 5.4 Etablera lärcentrum med vuxenutbildning, SFI och arbetsmarknadsverksamhet i Gottsunda för att förbättra tillgängligheten med avsikt att särskilt stärka nyanlända kvinnors ställning på arbetsmarknaden.	

Inriktningsmål 5	Status
5.4.1 Arbeta för att Gottsundas/Valsättras arbetskraftsdeltagande är i nivå med övriga delar av kommunen. I december startades Gottsunda Business som är en mötesplats för företagare och blivande entreprenörer. Kommunen samarbetar med centrumföreningen i Gottsunda och en workshop har genomförts med handlarna. Möjligheten att nyttja lediga lokaler för pop up-verksamhet ses över tillsammans med Uppsala kommun fastighet AB. Systematik utvecklas för att löpande kategorisera de upphandlingar där sysselsättningskrav är möjliga och relevanta att ställa. Arbetet pågår även med att ta fram standardiserade kravformuleringar. Uppsala kommun och Uppsala universitet har ingått ett nytt samarbete för att stärka och utveckla universitetets forskning om hållbar social samhällsutveckling. Genom universitetets arenor Aim Day och Access day där forskare och praktiker möts har frågor om segregation och arbetet i Gottsunda diskuterats. Särskild dialog har hållits med Institutet för urbanforskning (IBF).	
5.4.1A Nyttja ledig kapacitet i Gottsunda och aktivt arbeta för att stimulera entreprenörskap i Gottsunda/Valsätra.	
5.4.1B Möjliggöra lokala anställningar genom att ställa sociala krav i upphandling.	
5.4.1C Aktivt arbeta för att etablera fler arbetsplatser och kommunala verksamheter i Gottsunda/Valsätra.	
5.4.1D Utveckla samverkan med Universiteten för områdesutveckling.	
Uppdrag 5.5 I större utsträckning använda kommunens egna sysselsättnings- och arbetsmarknadsverksamheter för intern service.	
5.5.1 I större utsträckning använda kommunens egna sysselsättnings- och arbetsmarknadsverksamheter för intern service. Kommunstyrelsen verksamhet för gemensam service har under 2019 tagit emot totalt 62 personer via arbetsmarknadsinsatser: 26 personer inom måltidsverksamheten, 34 inom städverksamheten 2 inom receptionsservice, växel och transporttjänster. Samtliga har haft en handledare utsedd. Av dessa har 11 erbjudits anställning. Några har fått annat arbete och några har börjat studera till yrkesutbildningar. Flera har inte varit anställningsbara på grund av bristande språkkunskaper, men de är fortfarande kvar i praktik för att öva på språket. Några har inte hunnit utvärderas ännu. Orsaker till avslut är språksvårigheter, hög frånvaro och kvalitetsbrist i arbetet.	
Uppdrag 5.6 Underlätta ungas etablering på bostadsmarknaden genom fler ungdoms- och studentbostäder samt möjliggöra andra boendelösningar så som kompiskontrakt.	
5.6.1 Kartlägga yngres bostadsbehov, möjliga upplåtelseformer samt förutsättningar för att bo kvar i eller att flytta till Uppsala kommun. Inom ramen för ett nytt bostadsförsörjningsprogram för kommunen, kommer bland annat ungas bostadsbehov att kartläggas och möjliga åtgärder att föreslås. Beslut om bostadsförsörjningsprogrammet är planerat till andra kvartalet 2020.	
Uppdrag 5.7 Genom innovation och nya lösningar vid byggande och förnyelse av bostäder skapa förutsättningar som bidrar till lägre boendekostnader	
5.7.1 Verka för att bostäderna ska ha rimliga boendekostnader och ha lägre energianvändning än vad som gäller för övrig nyproduktion genom innovation och nya lösningar i samverkan med branschens aktörer. Markanvisning pågår i Rosendal för byggnation av lägenheter där hyran kommer att läsas till en relativt låg nivå.	
Uppdrag 5.8 Utveckla utbudet av bostäder för äldre genom att verka för fler seniorbostäder med gemensamhetslokaler och moderna servicehus.	

Inriktningsmål 5	
	Status
5.8.1 I samarbete med berörda nämnder arbeta fram en bostads- och lokalförsörjningsplan som utgår från äldres behov av tryggt boende samt lokaler som möjliggör social samvaro. Arbete pågår med en bostads- och lokalförsörjningsplan som utgår från äldres behov av tryggt boende samt lokaler som möjliggör social samvaro. I samarbete med äldrenämnden pågår arbete med att klargöra vilka behov ett modernt äldreboende ska tillgodose. Flera initiativ pågår för att stärka samarbetet med byggaktörer som utvecklar bostäder för äldre.	
Uppdrag 5.9 Fortsätta utvecklingen av en egenförvaltd bostadssocial resurs med 2 000 bostäder med tillhörande boendekedja för prioriterade målgrupper för att minska tillfälliga och dyra boendelösningar.	
5.9.1 Fortsätta utvecklingen av en egenförvaltd bostadssocial resurs för prioriterade målgrupper baserad på bostadsförsörjningsplanerna. I samarbete med socialnämnden har en systematik utvecklats för att klargöra och säkra behovet av en bostadssocial resurs. Bland annat görs en kategorisering av olika grupper utifrån behov och upplåtelseform. Utifrån dessa placeras rätt person i rätt upplåtelseform. Lägenheter inom den sociala resursen ska högst stå tomma i 3 månader, därefter säljs eller lämnas lägenheten tillbaka till hyresvärden.	
Inriktningsmål 6	
Uppdrag	Status
Uppdrag 6.1 Förbättra kompetensförsörjningen inom förskolan genom vidareutbildning och karriärbyttarspår för medarbetare.	
6.1.1 Stödja utbildningsnämnden i arbetet med kompetensförsörjningen inom förskolan och tillvarata erfarenheter för eventuell spridning till andra nämnder. Former för stöd till utbildningsnämndens verksamhetsområden har tagits fram och arbetats in i den löpande verksamheten. Dels pågår arbete med processer kopplade till anställningsgarantin inom förskolans område, dels finns baskravsprofiler vid rekrytering för vissa yrkesgrupper. Vidare sker all rekrytering enligt en kompetensbaserad metod. Utbildningsnämnden (förskolan och grundskolan) har även central vikariehantering, vilket inkluderar anställningsförfarandet, bemanning och kontakter med vikarier. Erfarenhetsutbytet är ständigt pågående mellan nämnder och kan anses ligga i ordinarie förvaltning.	
Uppdrag 6.3 Utöka verksamheten med förskolebussar och förbättra infrastruktur för målpunkterna och angoringspunkter så att barn kan erbjudas mer utomhuspedagogik och vistelse i naturen.	
6.3.1 Utveckla infrastruktur och minimera fysiska hinder avseende målpunkterna för förskolebussar i samverkan med berörda nämnder. För att skapa rätt förutsättningar för förskolebussar finns frågan med i ett tidigt skede av planeringen. På så sätt kan förskolan redan från början planeras så att det finns tillräckliga angoringsytor och ytor inne i byggnaden. En prioritering behöver göras från fall till fall. De krav som finns arbetas in i beställningar och eventuella upphandlingsunderlag.	
Uppdrag 6.5 Riktlinjer för tilläggsbelopp ska tas fram som ger varje barn det stöd som behövs för en fungerande skolgång.	
6.5.1 Ta fram riktlinjer för tilläggsbelopp i samarbete med utbildningsnämnden. Förslag till riktlinjer har tagits fram i samarbetet med utbildningsnämnden. Utbildningsnämnden beslutade om riktlinjer för tilläggsbelopp 19 juni 2019 i ärende UBN-2019-4649.	

Inriktningsmål 7	
Uppdrag	Status
Uppdrag 7.2 I syfte att skapa fler träffpunkter och möjlighet till anpassad friskvård utreda villkor samt finansiering för möjliga partnerskap med det civila samhället och näringslivet.	
7.2.1 Utreda villkor samt finansiering för möjliga partnerskap med det civila samhället. Arbetet med idéburet offentligt partnerskap (IOP) avvaktar den pågående utredningen om föreningsbidrag och IOP. Utredningen är en del av projektet "en väg in" som är kopplat till den lokala överenskommelsen mellan föreningslivet och Uppsala kommun.	
Uppdrag 7.4 Inleda arbete med Region Uppsala för införande av ett lokalt Seniorkort.	
7.4.1 Inleda fördjupad dialog med Region Uppsala i syfte att utreda förutsättningar för införande av ett lokalt Seniorkort. Dialog med region Uppsala slutförd och förberedelser för införande av seniorkort kommer pågå under 2020. Seniorkortet planeras införas 1 januari 2021.	
Uppdrag 7.6 Motverka det digitala utanförskapet hos äldre genom stödinsatser och inled arbetet med att wi-fi blir norm på vård- och omsorgsboenden.	
7.6.1 Inleda arbetet med att wi-fi blir norm på vård- och omsorgsboenden. I det nya funktionsprogrammet för vård- och omsorgsboenden (äldreboende) anger kravspecifikationen för IT att lokalerna skall vara utrustade med wi-fi. Ambitionen om att wi-fi även ska finnas i redan befintliga vård och omsorgsboenden är en fråga som är under utredning i samarbete med äldre nämnden.	

Inriktningsmål 8	
	Status
Nämndmål N8.1: I Uppsala har alla som bor och verkar möjlighet till insyn och delaktighet i kommunens utveckling.	
N8.1.1 Utveckla kommunens förmåga att säkra öppenhet och insyn samt möjliggöra för medborgare att påverka kommunala beslut och väcka demokratiska initiativ. Dialoger hålls regelbundet med olika grupper av medborgare i syfte att säkra öppenhet och ge möjlighet till delaktighet och påverkan. Kontinuerlig dialog hålls med minoriteterna i olika frågor. Dialoger hålls också i samband med förändringar i styrningen av områden som påverkar medborgarna. Till exempel genomfördes under december en medborgardialog som en del i framtagande av handlingsplan för psykisk hälsa. Dialog med civilsamhället genomfördes i samband med framtagandet av IT-system för bokning av lokaler.	
N8.1.2 Utveckla samarbetet med aktörer utanför kommunen, bland annat universitetet, för att öka kännedomen och användningen av arkiv. Former för samarbeten med aktörer utanför kommunen har tagits fram och arbetet med att öka kännedom och användning av arkiv fortsätter som en integrerad del i verksamheten. Under 2019 har till exempel flera tillfällen med workshops för skolan i samarbete med Folkrörelsearkivet för Uppsala län och stadsbiblioteket anordnats.	
N8.1.3 Alla ska ges förutsättningar till att använda och utveckla sin kommunikativa förmåga. Strukturer och system för brukarinflytande ska skapas och användas. Återkommande dialoger och samverkan ska ske mellan företrädare för Uppsala kommun, brukare, närstående och brukarorganisationer. Arbete med att ta fram strukturer och system för brukarinflytande är försenat.	

Inriktningsmål 8	Status
N8.1.4 Samordna och utvärdera alla evenemang ur ett medborgarperspektiv för att säkerställa önskade resultat, medborgarnytta och att därmed öka platsen Uppsalas attraktivitet. Resultatet av marknadsundersökning av besökare under Valborg 2019 presenterades för styrgruppen för Valborgsamverkan samt vid uppstartsmöte inför Valborg 2020. Medborgardialogenkät genomfördes dels på plats under genomförandet av medborgarskapsceremonin på Uppsala slott och dels via e-post veckan efter genomförandet. Besöksundersökningar har även gjorts i samband med genomförandet av Bandyfinalerna och Allt ljus på Uppsala i syfte att utveckla framtida evenemang. Resultaten tas nu in i planeringen av evenemangen inför genomförande 2020.	
N8.1.5 Stötta lokalt engagemang i kommunens landsbygder. Ingår som en del av grunduppdraget att stötta lokalt engagemang i hela kommunen. Innovativ metod i har använts i medborgarbudget, ytterligare servicepunkter har etablerats, föreningsstödet för 2019 är utbetalt. N8.1.5A Implementera ett pilotprojekt inom medborgarbudget. N8.1.5B Skapa ett lokalt jämställt engagemang genom att etablera servicepunkter och genom medborgarbudget. N8.1.5C Årligen utse en förening eller ett företag som gjort extra mycket för att nå målet att Uppsala kommun ska bli en av Sveriges bästa landsbygdskommuner. N8.1.5D Etablera ett mobilt projektkontor med stöd från Upplandsbygd - lokalt ledd utveckling som verkar för ökad hållbarhet och stärker lokalt engagemang.	
N8.1.6 Sprida kunskap om överenskommelsen. Utveckla former för samverkan mellan kommunens nämnder och förenings-livet samt att en gång per år bjuda in till en kommunövergripande dialogkonferens, där avstämning sker av överenskommelsen och andra utvecklingsfrågor. Medverka till att skapa arenor för samverkan och kompetensutbyte för föreningslivet. Flera aktiviteter genomförs för att sprida kunskapen om den lokala överenskommelsen mellan föreningslivet och Uppsala kommun. Det är viktigt att alla förvaltningar har kunskap om överenskommelsen för att det ska få effekt. Varje år i november anordnar kommunen en dialogkonferens med föreningslivet. Genom en handläggargrupp med företrädare för de nämnder som samverkar med föreningslivet utbyts information så att parallella processer undviks. På grund av att arbetet med en väg in för föreningslivet har varit prioriterat under året, är det några aktiviteter som ännu inte påbörjats. N8.1.6A Genomför internutbildning rörande Överenskommelsen till tjänstepersoner och politiker, vad den innebär och hur kommunen ska arbeta med den. N8.1.6B Informera på arbetsplatsträffar, i nyhetsbrev och genom information på utförmöten. N8.1.6C Informera om överenskommelsen i informationsmaterial för nyanställda. N8.1.6D Bjud in till föreläsningar, utbildningar och seminarier när så är aktuellt, samt tillvarata föreningslivets kompetens i utbildningar. N8.1.6E Använd europeiska koden som vägledning för arbetet med dialog. N8.1.6F Anordna dialogkonferens med tydligt syfte och mål. Skapa fler sätt att lämna synpunkter, inte enbart på årligt möte. N8.1.6G Eftersträva fysiska möten på olika geografiska platser. N8.1.6H Arrangera öppna tematiska möten om exempelvis bidragssystemet och kulturpolitiken. N8.1.6I Säkerställ att all samverkan sker inom ramen för överenskommelsen för att undvika parallella processer. N8.1.6J Skapa en förteckning (frivillig databas) över föreningar. Enkelt att hitta varandra, selekterbar på geografiskt område och verksamhetstyp (kompetensbank). N8.1.6K Utred möjligheten att upprätta databas genom GIS.	

Inriktningsmål 8	Status
N8.1.7 Utforma styrdokument i samråd med berörda föreningar. För en dialog med berörda föreningar när investeringar som direkt påverkar föreningslivet och dess intressen görs. Ta inte över verksamhet som föreningar driver utan föregående dialog med berörda parter.	
Arbete pågår inom flera områden för att skapa systematik för att styrdokument tas fram i samråd med de som berörs. Bland annat har den europeiska koden använts som vägledning rörande samråd och dialog med föreningslivet vid framtagandet av styrdokument.	
N8.1.7A Använd europeiska koden som vägledning för samverkansnivåer.	
N8.1.7B Implementera rutiner rörande samråd med föreningslivet vid framtagande av styrdokument.	
N8.1.7C Säkerställ att kännedom uppnås om detta åtagande via information/kommunikation.	
N8.1.7D Se över möjligheten att lägga till konsekvensbeskrivning i rutiner för investeringar.	
N8.1.7E Säkerställ att kännedom uppnås om detta åtagande via information/kommunikation.	
N8.1.7F Ta fram former för dialogen.	
N8.1.8 Involvera Gottsundas/Valsättras invånare och organisationer i att utforma samhället. Gottsunda/Valsätra ska ha ett rikt föreningsliv. Ett aktivt civilsamhälle som är medskapande i platsens utveckling.	
Målområdet syftar till att Gottsunda/Valsättras invånare och organisationer är delaktiga i att utforma samhället, att Gottsunda/Valsätra har ett rikt föreningsliv och ett aktivt civilsamhälle som är medskapande i platsens utveckling. Valdeltagandet måste öka i vissa valdistrikt med mycket lågt valdeltagande, och förtroende till samhällsinstitutioner behöver öka. Valet till europaparlamentet i maj visar att valdeltagandet i området är mycket ojämnt. Under vår-höst 2019 har mycket dialogarbete skett i Gottsunda, det mesta i anslutning till utvecklingen av stadsnod Gottsunda och ny Gottsundaskola. Aktiviteter för att förbättra information om vad som görs i området och möjlighet att lämna synpunkter har genomförts. Ett nyhetsbrev har getts ut varje månad med målgrupp boende och verksam i området. Delaktigheten behöver dock förbättras och resurser för proaktivt och involverande kommunikationsarbete finns sedan augusti på plats, vilket även ger förutsättningar för att arbeta mer med civilsamhälle och invånares delaktighet. En översyn gällande medborgarbudget har genomförts i dialog med berörda förvaltningar där den samlade bilden är att element ur medborgarbudgetmetoden kan komma att ingå i det omfattande delaktighets- och dialogarbetet i området, såsom platsutveckling. Vilka delar som blir aktuella kommer beaktas i den fortsatta planeringen och utgå från att tillvarata synergieffekter för stärkt delaktighet ur ett helhetsperspektiv liksom vilka arbetssätt som är lämpligast att använda för olika delaktighetsprojekt. En utredning om behov av samhällsinformation i Gottsunda/Valsätra har genomförts. Utredningens resultat bidrar till utvecklingen av den lokal som kommunen etablerat i centrumgången i Gottsunda centrum, och som ska utvecklas till en samverkansyta för bland annat informations- och mötesverksamhet. Skrivelse till regeringen gällande ett statligt servicekontor i Gottsunda har skickats. En förbättrad samhällsinformation där aktörer samverkar och är synliga för invånarna förväntas vara en del i att öka tilliten till samhällsinstitutioner.	
N8.1.8A Etablera former för delaktighet och dialog med kvinnor och män, flickor och pojkar samt personer med annan könstillhörighet och identitet, som bor och verkar i området.	
N8.1.8B Ta fram en övergripande kommunikationsstrategi för insatser och arbete som bedrivs i Gottsunda/Valsätra för att bredda, nyansera och utveckla "bilden av Gottsunda".	

Inriktningsmål 8	Status
N8.1.8C Utreda och utveckla hur formerna för hur föreningslivet kan komplettera det kommunala uppdraget och aktivt arbeta för att stärka samverkan mellan kommunen och det lokala föreningslivet i Gottsunda/Valsätra, bland annat mellan kommunens skolor och föreningslivet.	
N8.1.8D Se över möjligheten att använda metoden medborgarbudget.	
N8.1.8E Etablera en övergripande dialog- och delaktighetsprocess som kan tillämpas för dialoger inom ramen för planprogrammet.	
N8.1.8F Utreda hur behov av samhällsinformation kan tillgodoses.	
N8.1.9 Genomför informationsinsatser internt och externt avseende möjlighet och riktlinjer för partnerskap. En utredning pågår kring idéburna offentliga partnerskap (IOP) inom åtagandet "en väg in" i den lokala överenskommelsen mellan föreningslivet och Uppsala kommun. Inga nya IOP:er kommer startas innan utredning är färdig. Även informationsinsatser måste avvakta resultatet av utredningen.	
Uppdrag 8.1 Öka valdeltagande under 2019 i kommande EU-parlamentsval i områden och för grupper med lågt valdeltagande samt verka för ett mer jämlikt valdeltagande.	
8.1.1 Genomföra informationsinsats om hur man röstar, exempelvis genom olika kanaler och språk. Uppsala kommun har under våren 2019 drivit projektet Din rösträtt i EU-parlamentsvalet, med syftet att öka valdeltagandet. Projektet har fått stöd av Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor. Projektet har inneburit att 15 demokratiambassadörer arbetat med att informera kommuninvånare om varför det är viktigt att rösta – och hur man gör. De språkkompetenser som fanns inom gruppen av demokratiambassadörer var förutom svenska och engelska persiska, dari, arabiska, tigrinja, kurdiska, turkiska, franska, spanska, och grekiska. För att inkludera och säkra att funktionsnedsatta personers behov tillgodoses och förmågor tillvaratas, engagerades tre demokratiambassadörer med egen erfarenhet av funktionsnedsättning. Demokratiambassadörerna har varit verksamma i de stadsdelar där valdeltagandet tidigare varit lågt, man har föreläst i skolor och arrangerat 2 paneldebatter. Projektet estimerar att 2 616 personer mött demokratiambassadörer i personliga möten. 15 skolbesök genomfördes och 784 personer deltog i utbildningsaktiviteter (sk Valskolor) som arrangerades av projektet. Därutöver genomfördes kunskapshöjande seminarier och ett lag av demokratiambassadörer deltog och synliggjorde projektet i den populära löptävlingen Blodomloppet. Som en del av projektet producerades filmer som porträtterade demokratiambassadörernas arbete och spreds på Facebook och Instagram. Spridningen var god med tiotusentals visningar. Projektet uppmärksammades av pressen på lokala nyheterna i SVT, radio samt av Unt och Uppsalatidningen. Projektets uppsatta delmål överträffades och valdeltagandet	
8.1.2 Säkerställa ändamålsenliga och tillgänglighetanpassade vallokaler och lokaler för förtidsröstning. Samtliga vallokaler kartlades och anpassades för full tillgänglighet.	
Uppdrag 8.2 Utveckla och samordna kommunens synpunktshantering och felanmälan i form av en väg in för medborgare.	
8.2.1 Säkerställa en gemensam första ingång för synpunkter och felanmälan. Kontaktcenter påbörjade sin verksamhet under hösten. Dit kan alla som vill kontakta kommunen med synpunkter och felanmälan men också andra frågor vända sig. Kontaktcenter kan nås via besök, telefon eller e-post. Den gemensamma första ingången kommer bland annat att vara ett formulär på kommunens hemsida där en kan skriva sina synpunkter, göra en felanmälan eller ställa frågor.	

Inriktningsmål 8	Status
8.2.2 I framtagandet av samordnad hantering ska medborgardialog genomföras enligt SKL:s delaktighetstrappa för att skapa rätt kanaler till kommunen utifrån medborgarens behov. För att skapa rätt kanaler till kommunen utifrån medborgarens behov genomförs i december och januari en undersökning där invånare i kommunen tillfrågas om hur de helst vill kunna lämna in åsikter till kommunen och vad de tycker är viktigast när det gäller hur kommunen hanterar dessa. En del av undersökningen handlar om hur invånarna tycker att det ska se ut på kommunens hemsida där man kan lämna in synpunkter.	
8.2.3 Utveckla en systematik för att göra samlade bedömningar av inkomna synpunkter som underlag för ständiga förbättringar. Synpunkter från brukare, invånare och företagare hjälper kommunen att lära, förbättra och att ändra det som inte fungerar. Kommunstyrelsens förvaltning har kommit fram till viktiga förutsättningar för detta och hur det fortsatta arbetet med att omsätta synpunkter i verksamhetsutveckling ser ut. På kommunens intranät finns stöd för hur man kan använda synpunkter för att utveckla verksamheten. Framöver ska det skapas sammanhang över förvaltnings- och nämndgränser för erfarenhetsutbyte och analys. Först ska dock den nya riktlinjen beslutas och det behövs också en tidplan för när ett gemensamt IT-stöd kan finnas på plats.	
Uppdrag 8.3 Utöka e-tjänster och digitala lösningar för synpunkter, klagomål och frågor, med medborgaren i fokus.	
8.3.1 Samordna den digitala hanteringen av kommunens synpunkter och felanmälan. Hanteringen av frågor, synpunkter och felanmälningar kräver ett väl fungerande IT-stöd för inlämning, utredning och svar samt statistik och verksamhetsutveckling. Under 2019 har kommunstyrelsens förvaltning tagit fram en målbild för digital utveckling avseende kontakter med medborgare. En förstudie våren 2019 rekommenderar att kommunen utvecklar en tjänsteplattform/invånarportal. Kommunstyrelsen anser att systemhanteringen av frågor, synpunkter och felanmälan på sikt bör samordnas med övrig ärendehantering i digitalt handläggarstöd (DHS). Kommunstyrelsen tar nu fram en kravspecifikation på det framtida systemet för synpunktshantering, bl.a. utifrån vad invånare tycker om hur kontakter med kommunen ska gå till. Införande av denna systemlösning för hantering av synpunkter och felanmälan bedöms kunna påbörjas om tidigast ett år. För att inte tappa fart i det pågående utvecklingsarbetet kring hanteringen av synpunkter och felanmälan och för att kontaktcenter ska kunna bistå i arbetet från början bör kommunen till en början använda redan befintliga IT-lösningar. Hur detta ska fungera utreds nu och samordnas med arbetet att se över behovet av IT-stöd för nybildade Kontaktcenter. IT-stödet för synpunktshantering och felanmälan behöver vara integrerat med till exempel telefonisystem, kontaktcenterplattform och informationsdatabas för att skapa effektiva flöden i ärendehantering och för att ta ut statistik för verksamhetsutveckling.	
8.3.2 Gör en översyn av kommunens synpunktshantering för att identifiera moment som kan digitaliseras under planperioden och inom budgetramen Kommunstyrelsen har en god bild av kommunens synpunktshantering, utifrån det arbete som de senaste två åren bedrivits inom ramen för uppdrag i Mål och budget. Hela kedjan med inlämning, registrering, kategorisering, fördelning, utredning och återkoppling av synpunkter kan digitaliseras. Inom vissa delar av kommunen är arbetet redan digitaliserat. Flera olika systemlösningar används. Kommunen har redan ett inköpt system som kan användas i hela kommunen efter mindre justeringar och utbildning av användare. På sikt bör dock digitalt handläggarstöd (DHS) kompletteras med nödvändig funktionalitet.	
Uppdrag 8.4 Förenkla administration och ansökning av föreningsstöd.	

Inriktningsmål 8	Status
8.4.1 Utforma en funktion som gör det lätt att komma i kontakt med kommunen, få information och ansöka om föreningsbidrag. I enlighet med handlingsplan för lokal överenskommelse med föreningslivet pågår arbete inom flera områden. Det gäller bland annat arbete med att tydliggöra grundprinciper för föreningsbidrag och se över möjligheten att ta fram enhetliga riktlinjer och bidragsformer. Arbete pågår också för att implementera likställd ärendehantering och återrapportering. Förutsättningar för en digital lösning där all information riktad till föreningslivet samlas, föreningar kan söka bidrag, återrapportera och ha möjlighet att skicka in frågor undersöks. Möjligheten att skapa en stödfunktion föreningar kan vända sig till för att få råd och stöd i föreningsrelaterade frågor ses över. Arbetet är förenat enligt den tidplan som sattes från början, arbetet fortsätter under 2020. 8.4.1A Tydliggör grundprinciper för föreningsbidrag. 8.4.1B Se över möjligheten att öka andelen fleråriga föreningsbidrag. 8.4.1C Skapa förutsättningar, exempelvis tvärfunktionella team, för förvaltningsövergripande bidragsbedömningar. 8.4.1D Se över möjligheten att ta fram enhetliga riktlinjer och bidragsformer. 8.4.1E Implementera likställd ärendehantering och återrapportering. 8.4.1F Ta fram en digital lösning där all information riktad till föreningslivet samlas, föreningar kan söka bidrag, återrapportera och ha möjlighet att skicka in frågor. 8.4.1G Se över möjligheten att skapa en stödfunktion som föreningar kan vända sig till för att få råd och stöd i föreningsrelaterade frågor. 8.4.1H Se över under vilka förutsättningar kommunen kan vara medsökande när föreningar söker stöd hos andra instanser, exempelvis EU-stöd, bidrag från Länsstyrelsen och Allmänna arvsfonden.	
Uppdrag 8.5 Genomföra trygghetsvandringar och medborgardialoger om trygghet för att tillsammans med invånare identifiera möjliga åtgärder för att öka tryggheten.	
8.5.1 Bistå med underlag och kunskap inför utformning av medborgardialoger samt samordna medborgardialoger utifrån behov och efterfrågan. Gatu- och samhällsbyggnadsnämnden ansvarar för trygghetsvanvandringarna och har genomfört ett flertal vandringar under året. Kommunstyrelsen bistår med stöd i form av nätverk och samordning i enlighet med handlingsplan Gottsunda.	
Uppdrag 8.7 Inkludera unga i beslutsprocesser i frågor som rör dem, där samarbetet med elevkårer kan stå som förebild även för andra politikområden.	
8.7.1 I dialog med barn och unga ta fram program och handlingsplan för Uppsala kommuns barn- och ungdomspolitik. Genom arbete med kompetenslyftet inom barnrätt så har dialoger med barn ökat. Barnombudet i Uppsala län har en dialogkarta som används som stöd vid dialoger. Samarbete med organisationen We_change har fortsatt under året kring gymnasieungdomars inflytande och delaktighet utifrån Agenda 2030. Det har skett bland annat genom filmvisning, paneldebatt med kommunalråd och en genom en hackatontävling där utmaningen var att hitta lösningar på att förbättra den psykiska hälsan. Dialoger har genomförts på flera nivåer i arbetet med framtagande av program och handlingsplan för Uppsala kommuns barn- och ungdomspolitik. Program och handlingsplan beslutades av kommunfullmäktige i december 2019.	
Uppdrag 8.8 Ta fram en informationshanteringsplan som utifrån verksamheternas processer stödjer en effektiv, rättssäker och digital informationshantering.	
8.8.1 Ta fram underlag för beslut om en informationshanteringsplan för kommunstyrelsen utifrån iKLASSA. Arbetet med att ta fram en informationshanteringsplan för kommunstyrelsen pågår. Arbetet är mer omfattande än det bedömdes vara från början och har därför tagit längre tid än planerat att genomföra. Planen beräknas bli klart hösten 2020.	

Inriktningsmål 8	Status
8.8.2 Stödja kommunens verksamheter att ta fram informationshanteringsplaner enligt framtagen modell. Modell och metod för arbetet framtagen. Projektorganisation och plan framtagen och arbetet löper på enligt plan. Alla verksamheter har påbörjat sitt arbete och beräknas bli färdiga under 2019 eller 2020. Fortsatt stöd hanteras i den löpande verksamheten.	
Uppdrag 8.10 Rättighetsbaserat arbetssätt vidareutvecklas utifrån erfarenheter av pilotprojekt 2018.	
8.10.1 Stödja kommunens verksamheter med digitalt metodmaterial och utbildningar, i syfte att öka kunskapen om diskrimineringslagstiftningen, tillgänglighet, delaktighet och inflytande, mänskliga rättigheter. Under hösten har introduktionsutbildningar i rättighetsbaserat arbetssätt genomförts för medarbetare inom kommunen. Det rättighetsbaserade arbetssättet tar sin utgångspunkt i de mänskliga rättigheterna. Därigenom omfattas även de specialkonventionerna som Sverige skrivit under som kvinnokonventionen, barnkonventionen och konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Utbildningarna har kompletterats med ett digitalt metodmaterial som tillgängliggjorts på kommunens intranät. Utvärderingen av satsningen genomförs 2020.	
8.10.2 I samverkan med Region Uppsala, Uppsala universitet, länsstyrelsen, föreningar, näringsliv och andra samarbetspartners driva ett utvecklingsarbete som syftar till att Uppsala utnämns till Mänskliga rättigheter-kommun samt genomföra värdskapet för Mänskliga rättigheter-dagarna år 2020. Informationen om social hållbarhet på kommunens webbplats har utvecklats med tydligare information om kommunens arbete med mänskliga rättigheter. Webbsidorna utvecklas löpande. Kommunen medverkade aktivt på året mänskliga rättigheter-dagarna (MR-dagarna) i Linköping med bland annat en monter som var gemensam med Uppsala universitet, länsstyrelsen, regionen och föreningar. Syftet var att marknadsföra värdskapet för MR-dagarna i Uppsala år 2020. Arbetet med att ta fram en ny handlingsplan för mänskliga rättigheter pågår enligt plan.	

Inriktningsmål 9	Status
Nämndmål N9.1: Kommunen ska ha ett hållbart och hälsofrämjande arbetsliv. Alla medarbetare ska ges förutsättningar för att ta eget ansvar för sin arbetsmiljö. Medledarskap är förutsättningen för att alla ska kunna göra skillnad, arbeta tillsammans och välkomna nyskapande.	
N9.1.1 Chefer och medarbetare ska uppmuntras till en hälsosam livsstil. Genom att knyta resonemang om hälsosam livsstil och dess betydelse till det systematiska arbetsmiljöarbetet blir frågan integrerad i verksamheten. Just nu undersöks möjligheterna att mäta korrelationen mellan hälsosam livsstil och lägre sjuktal. Det ger förutsättningar för att i än högre grad kunna visa på vilka positiva effekter en hälsosam livsstil kan ge.	
N9.1.2 Fortsätta etablera ett systematiskt arbetsmiljöarbete. Det systematiska arbetsmiljöarbetet är väl etablerat i hela kommunen, vilket styrks av den årliga uppföljningen inom området. Ett ledningssystem för systematiskt arbetsmiljöarbete finns på plats med till exempel uppgiftsfördelning, processer och rutiner. Processer och rutiner digitaliseras löpande. Verksamhetsnära HR stödjer chefer i deras arbetsmiljöansvar. Utveckling av stödet för dialogen mellan chef och medarbetare om mål, förutsättningar och utveckling pågår enligt plan.	
N9.1.2A Utveckla stödet för dialogen mellan chef och medarbetare om mål, förutsättningar och utveckling.	

Inriktningsmål 9	Status
N9.1.3 Utveckla kommunens strategiska och taktiska förmåga att förändra och förbättra förutsättningar som krävs för en god arbetsmiljö. En förutsättning för att utveckla den taktiska förmågan att förändra förutsättningarna som krävs för en god arbetsmiljö är att öka kunskapen hos chefer, medarbetare och fackliga företrädare. Vi genomför årligen utbildningar och tillhandahåller stöd. Den största enskilda åtgärden är arbetet med den årliga medarbetarundersökningen. Inom ramen för medarbetarundersökningen får chefer och medarbetare stöd för att förbättra sin egen arbetsmiljö genom att bland annat ta fram åtgärdsplaner.	
Nämndmål N9.2 Ledarskapet ska fungera som stark kulturbärare som kan leda medarbetare i att göra skillnad, arbeta tillsammans och välkomna nyskapande.	
N9.2.1 Säkerställa att chefs- och ledaruppdragets ansvar och omfattning är rimligt och hanterbart. Sätta tydliga gemensamma förväntningar på ledarbeteenden. Fortsatt utveckling av samtal och dialogearenor för chefer och medarbetare är en förutsättning för att i dialog kunna leda mot mål och resultat. Många insatser är gjorda och verksamheterna börjar få en klarare bild av hur dialoger på jobbet sker i framtiden. Vi har inte tagit bort medarbetarsamtalet - vi har synliggjort att det är många samtal och kvaliteten i dem som är avgörande för en pågående bra dialog. Processer för framtagning/identifiering av ledarbeteenden fortsätter på flera fronter. Fortsatt stöd ges till förvaltningar i arbetet med ledarbeteenden och förväntningar på ledarskapet kopplat till värdegrunden. Flera förvaltningar genomför aktiviteter kring förväntningar på ledarskap/ledarbeteenden. Ledarlabbet med utveckling för nya chefer genomförs som en pilot 2020. Där är ledarens beteenden är en central fråga och avgörande för kompetensförsörjningen. Kompetensutveckling i nytt verktyg och metod baserat på forskning av en ledarmodell som heter Full Range Leadership Model har startat 2019. I ett första steg utbildas personer inom HR för att kunna handleda och stötta chefer i ett verktyg som är forskningsbaserat och som heter Lead Forward. Piloter planeras för 2020.	
N9.2.2 Säkerställa att chefs- och ledarförsörjning sker på ett långsiktigt och strukturerat sätt. Arbetet med långsiktig ledarförsörjning pågår inom flera områden. En övergripande kompetensförsörjningsplan med modell, rutin och guide är under framtagande. Ett förslag till aktiv ersättningsplanering är framtagen och utvärderad och ska införas under 2020. "Pilot ledarlabbet" har initierats mot bakgrund av betydelsen att träna medarbetare för framtiden i ledarskap. Idag (2019) är 60% av de nya cheferna internt rekryterade. Antingen som nya i chefsrollen eller från andra chefsuppdrag. Antalet internt rekryterade och i arbetet utvecklade medarbetare mot ledarskap måste öka. Ledarlabbet är en del av det arbetet och programmet är klart och förankrat i verksamheterna. En ny introduktionsprocess för chefer lanserades våren 2019 som en del av en långsiktig ledarförsörjning. Förvaltningsspecifik introduktion av chefer ska följa denna process som är generisk för kommunen. Målet är att alla chefer också ska ha en individuell utvecklingsplan. För att ytterligare utveckla kompetensförsörjningen av chefer genomförs bland annat mätning av kandidatupplevelsen. Förtydligande av koppling mellan rekrytering och introduktion för chefer är genomförd. Rutin för kontinuerlig uppföljning av chefsrekryteringar på plats	
N9.2.3 Säkerställ att det finns IT-lösningar för HR som underlättar för chefer i deras personalansvar och frigör tid att leda medarbetare mot en god prestation och proaktiv verksamhetsutveckling. Under hösten har upphandling av systemstöd genomförts inom projektet HR/Lön. Syftet var att identifiera nya lösningar för chefer och medarbetare inom området HR och lönehantering samt att stödja verksamheterna att etablera nya effektiva arbetssätt. Projektet går därmed över in i en implementeringsfas.	

Inriktningsmål 9	Status
Nämndmål N9.3 Kommunen kännetecknas av god service, tillgänglighet och effektivitet.	
N9.3.1 Utveckla ett kommungemensamt kontaktcenter som kan fungera som första ingång för ärenden till kommunen. Kontaktcenter öppnades i november 2019. Mycket arbete kvarstår innan Kontaktcenter kan anses vara en fullgod första ingång till Uppsala kommun. Alla som vill kontakta kommunen med synpunkter och felanmälan men också andra frågor, kan nu vända sig till Kontaktcenter både via besök, telefon och e-post. Arbetet med att utveckla ett kommungemensamt Kontaktcenter sker även fortsättningsvis i nära samarbete med kommunens förvaltningar och framåt även med bolagen.	
N9.3.2 Utveckla ett kommungemensamt servicelöfte för all verksamhet som möter brukare, näringsliv, besökare och medborgare. Arbete pågår med att ta fram ett servicelöfte för Uppsala kommun samt utbildningsinsatser av medarbetare i kommunikation, service och bemötande samt sociala medier.	
N9.3.3 Utforma tjänster utifrån att digitala tjänster är norm i kontakt med kommunen. Ett nytt förvaltningsobjekt "Tjänsteplattform/e-tjänster" är etablerat. Det ger förutsättningar för att nå målsättningen om en implementering av en kommunövergripande e-tjänsteplattform och utveckling av e-tjänster, med tillhörande förvaltningsorganisation som stödjer såväl medborgarna som kommunens verksamheter. Förvaltningsobjektet ska stödja alla förvaltningar, det vill säga vara ett stöd varje gång en förvaltning, verksamhet eller objekt vill utveckla, lansera eller förändra en e-tjänst. Objektets förmågor och kompetenser sträcker sig från stöd och hjälp vid kravställning inför upphandling eller utveckling av ny eller förändrad e-tjänst till löpande förvaltning.	
N9.3.4 Utredda hur kommunens flerspråkiga kommunikation ska utvecklas. Omvärldsanalys gjort i liknande kommuner i Sverige och klar. Vägledning återstår att ta fram. Beräknas klart februari	
N9.3.4A Utveckla information om Uppsala kommun i olika kanaler på andra språk än svenska.	
N9.3.5 Arbeta för att informera på ett sätt som når alla oavsett funktionsnedsättning. Alternativ och kompletterande kommunikation (AKK) ska utvecklas, användas och spridas inom Uppsala kommuns verksamheter. Delar finns med i Kommunikationspolicyn som KF beslutat. Vägledning behöver färdigställas för AKK. Beräknas klar februari.	
N9.3.6 Öka tillgängligheten i offentliga lokaler. En konsekvensanalys kring tillgänglighet och delaktighet i samhället för personer med funktionsnedsättning ska göras och dokumenteras i underlagen inför politiska beslut. Arbetet är försenat.	
N9.3.7 Säkerställ att förändringar i IT-miljön sker samordnat i kommunen och leder till samutnyttjande av IT-lösningar, minimerade dubbelfunktioner och ett effektivt underhåll. IT-styrningen är integrerad i kommunens ledarskap och stärker innovationskraft och utveckling av framtida samhällslösningar. Funktionsansvar för IT-styrning har förstärkts på flera fronter. Det handlar bland annat om nyttorealiserings, arkitektur och avtalshantering. Kompetensförstärkning pågår. Ett arbete med att uppdatera och komplettera styrdokument och processbeskrivningar för IT-styrningsprocesser har initierats utifrån arbetet med att ta fram ett nytt program och handlingsplan för IT och digitalisering. Merparten av de utvecklade styrdokumenterna förväntas beslutas under våren 2020. Detta arbete kommer att samlas i ett nytt uppdrag i KS VP 2020.	
N9.3.7A Enhetlig och dokumenterad IT-arkitektur för beslutsfattande och styrning	
N9.3.7B Konsekvent uppföljning och rapportering av kommunens IT	
N9.3.7C Samlat grepp om kommunens IT-leverantörer och IT-avtal.	

Inriktningsmål 9	Status
N9.3.7D Gemensam process för IT-utveckling styrd av kommungemensamma intressen.	
Uppdrag 9.1 Stärka den strategiska och operativa kompetensförsörjningen för kommunen som arbetsgivare med fokus på bristyrken. (KS och AMN)	
9.1.1 Förädla styrning, modell och metod för kompetensförsörjning och kompetensplanering. Ett förslag på normerande dokument har tagits fram. Modeller och metoder kommer att förädlas under hösten. Parallellt hanteras frågor om styrning för att skapa en sammanhållen verksamhetsstyrning inom kompetensförsörjningsområdet.	
9.1.2 Fortsätta ett gemensamt arbete med de nämnder som har svårt att rekrytera och behålla vissa yrkesgrupper. Det pågår kontinuerligt samarbete mellan kommunstyrelsen och andra nämnder som har svårt att rekrytera och behålla specifika yrkesgrupper. Exempelvis pågår samarbete inom socialnämndens område gällande socialsekreterare och socionomer. Vidare pågår arbete inom äldre- och omsorgsnämndens områden gällande yrkesgrupper med särskilda rekryteringsbehov. Det pågår även utåtriktade aktiviteter och skapas strategier för att stärka generell kompetensförsörjning, samt för övriga yrkesgrupper där särskilda behov föreligger. Med kontinuerligt gemensamt arbete mellan nämnder förväntas effekten bli att det är lättare att attrahera, rekrytera och behålla verksamhetskritiska kompetenser.	
9.1.3 Erbjuda en modern och effektiv digital arbetsplats som bidrar till Uppsalas attraktivitet som arbetsgivare. Implementering av Office 365 som en plattform för en digital arbetsmiljö fortsätter för att ge bättre möjligheter att dela information, kunskap och erfarenheter.	
9.1.4 I egenskap av den största arbetsgivaren i regionen vara en förebild som arbetsgivare i vår region när det gäller att skapa en inkluderande arbetsmarknad. Samtliga aktiviteter som är knutna till åtgärden är påbörjade. Uppsala kommunkoncern har ett bra utgångsläge, då flera väsentliga HR-processer finns på plats och är beprövade i sitt format för att stärka inkludering, till exempel kompetensbaserad rekrytering. Kommunstyrelsen har även utvecklat administrativa lösningar för att möta de som är intresserade av studentmedarbetarskap och praktik inom kommunen. Det finns goda skäl att förbättra kommunkoncernens förmåga, bland annat genom de aktiviteter som hör till åtgärden. Några av aktiviteterna som är kopplade till åtgärden är svåra att nå målsättningarna för. Bland annat är det oklart vilka målgrupper som fokusera ska ligga på, och hur relationen till andra styr signaler ser ut. Dessa utmaningar behöver diskuteras och analyseras närmare.	
9.1.4A Upprätta kompetensförsörjningsplaner.	
9.1.4B Kartlägga områden inom kommunen där det kan finnas behov av nya typer av tjänster.	
9.1.4C Utveckla nya metoder för att definiera vilka kompetenskrav som bör ställas för en viss tjänst i syfte att undvika att ställa för höga eller oproportionerliga kompetenskrav.	
9.1.4D Kommunen ska marknadsföras som en inkluderande och attraktiv arbetsgivare, bl.a. via mässor och sociala medier.	
9.1.4E Kommunen ska erbjuda praktikplatser i ökad omfattning.	
9.1.4F Praktikplatser och feriearbeten ska fördelas på ett sätt så att platsen som erbjuds inte styrs av traditionella könsbundna mönster.	
9.1.4G Utreda möjligheterna att införa traineeprogram för nyanlända akademiker.	

Inriktningsmål 9	Status
9.1.5 Vidga valmöjligheterna för kvinnor, män och personer med annan könsidentitet och/eller annat könsuttryck när det gäller utbildnings- och arbetsmarknadsinsatser. Samtliga aktiviteter är färdiga och hanteras i ordinarie förvaltning. Individuella möjligheter att arbeta deltid är framtaget som modell och införs från 1 januari 2020. För att lyfta förebilder och möjligheter genomförs utbildningar och utåtriktade aktiviteter i linje med attraktiv arbetsgivare och kompetensförsörjningsplanerna. Former och språk utvecklas för att hitta effektiva sätt att nå ut med informationen till olika målgrupper. Exempel på detta är klarspråksutbildning och arbete med ny in- och utsida för medarbetare och medborgare. 9.1.5A Skapa individuella möjligheter att arbeta deltid. 9.1.5B Lyfta förebilder och möjligheter i informationsmaterial till utbildningar och olika yrken. 9.1.5C Ge information om utbildningar och arbetsmarknadsinsatser etcetera på ett språk och i en form så att individen förstår.	
9.1.6 Säkerställa att arbetssätt för hur berörda verksamheter ska upptäcka och agera mot förtryck och våld finns och är kända. Information ska finnas för våldsutsatta om vilka möjligheter till stöd och hjälp som finns tillgängliga oavsett aktör. Indikatorer för att följa utvecklingen inom området (våld i nära relation) ska tas fram. En rutin har införts för att chefer som oroar sig ska kunna få direkt stöd från HR-personal som är specialutbildade.	
9.1.7 Verka för att företag i Uppsala och studenter hittar varandra och därmed tillsammans bidrar till Uppsalas utveckling. Under hösten arrangerade Uppsala kommun tillsammans med Region Uppsala och Svenskt näringsliv arrangera en dag för studie- och yrkesvägledare. Fokus låg på branscher med stort kompetensbehov. Flera bransch representanter berättade om utvecklingen och behoven av framtidarekryteringar. Avtal med studentkåren och Kuratorskonventet har förnyats. Fokus för samarbetet är bland annat trygghetsfrågor och genomförandet av Valborg.	
9.1.8 I samarbete med arbetsmarknads-nämnden införa möjligheter till grön rehab för anställda i Uppsala kommun i arbetsmarknadsverksamhetens praktiska verksamhet. Underlag är framställt. Ett första erbjudande presenterades på kommunens intranät i september 2019.	
9.1.9 Öka tillgången till praktikplatser för personer med funktionsnedsättning, exempelvis gymnasiesärskolans elever. Arbetet med att öka tillgången till praktikplatser för funktionsnedsatta har ytterligare aktualiserats i en arbetsgrupp med representanter från flera nämnder. Aktuella verksamheter har själva tagit fram planer för hur arbetet kan utvecklas.	
Uppdrag 9.3 I högre utsträckning erbjuda vikarier inom kommunens verksamhet utbildning och validering för att kunna få fast tjänst. (KS)	
9.3.1 Utredda vilket stöd verksamheten behöver för att kunna validera medarbetares kompetens och betyg. Ta fram metodstöd för urval av vikarieanställda som är aktuella för utbildning och validering i syfte att kunna erbjuda tillsvidareanställning. Utredningen är påbörjad och kommer ligga till grund för framtagandet av metodstöd. Gällande urval av vikarieanställda som är föremål för validering pågår redan idag olika initiativ.	
Uppdrag 9.5 Förbättra företagets villkor i Uppsala med möjlighet till enklare kontakter, ökad ömsesidig förståelse och snabbare handläggning.	

Inriktningsmål 9	Status
9.5.1 Säkerställ att Uppsala kommun är en part som bidrar till företagens utveckling och tillväxt. Två strategiska insatser under 2019 är start av Kontaktcenter och planeringsarbete för genomförande av utbildning i effektiv kommunikation, bemötande och företagsservice på koncernövergripande nivå. 9.5.1A Förbättra företagsservice vid myndighetsutövning och i all övrig kontakt med näringslivet. 9.5.1B Arbeta med digitalisering och e-tjänster som berör näringslivet. 9.5.1C Utveckla information och kommunikation för näringslivet med utgångspunkt i företagarnas behov. 9.5.1D Öka samverkan i kommunen kring näringslivsfrågor. 9.5.1E Öka kunskapen om kommunens service och dialog med näringslivet med fokus på jämställdhet.	
Uppdrag 9.6 Intensifiera arbetet med att åtgärda strukturella skillnader på grund av kön.	
9.6.1 Planera och samordna kommunens arbete och processer för att säkerställa ett långsiktigt och hållbart arbete för en jämställd arbetsplats. Jämställdhetsbudgetering har införts i kommunen, men inte lett till de resultat som förväntades. Ett arbete med att identifiera och beräkna kostnaderna för att öka graden av likabehandling mellan traditionellt manliga och traditionellt kvinnliga yrkesgrupper är påbörjat. En modell för att bedöma insatser och omfördelning för att uppnå jämställdhetsmålet tas fram under 2020. 9.6.1A Skapa metodik för att kartlägga skillnader i organisatoriska och sociala förutsättningar som grundar sig på könstillhörighet samt tillvägagångssätt för att omhänderta identifierade skillnader i planering och budgetering av verksamheten.	
Uppdrag 9.8 Ta fram åtgärdsprogram för att främja fysisk aktivitet, frisknärvaro och ökade hälsotal bland anställda i Uppsala kommun samt ökad nyttjandegrad av friskvårdsbidraget.	
9.8.1 Kompetenshöjande insatser för ledare och medarbetare kring hälsofrämjande och hållbart arbetsliv. Den främsta utmaningen just nu är arbetstidens förläggning, inte arbetsinnehållet. Ett koncernövergripande arbete med hållbar arbetstid har därför inletts under hösten och kommer att pågå hela 2020-2021.	
9.8.2 Utredda möjligheterna att införa en systematisk hantering av sjuk- och frisknämnan i delar av verksamheten i syfte att i tid kunna sätta in åtgärder. Utredningen är genomförd och ett förslag till fortsatt hantering är framtaget.	
9.8.3 Verka för en tobaksfri arbetstid i syfte att bidra till att fler slutar med tobak och nyrekryteringen minskar. Frågan utreds. Omvärldsbevakning har genomförts och resultaten ska nu sammanställas.	
9.8.4 Utredda vilka ytterligare satsningar som ska ingå i ett långsiktigt åtgärdsprogram. Utredning är genomförd och ett förslag på satsningar presenteras i början på 2020.	
Uppdrag 9.9 Identifiera riskgrupper för psykosocial sjukfrånvaro och utifrån det stärka arbetet med hälsofrämjande arbetssätt och hållbar arbetsmiljö för att minska sjukfrånvaro och upplevd negativ stress.	
9.9.1 I samverkan med berörda nämnder genomföra ett projekt för psykisk hälsa. Projektets första fas är avslutad. Den omfattade identifiering av riskarbetsplatser och riskindivider i verksamheter inom äldre- och utbildningsnämnden. Fas 2 pågår där chefer får prova att använda omtankessamtal som metod för att förebygga sjukfrånvaro på grund av psykisk ohälsa, med stöd från projektet. Utvärdering för beslut om fortsatt arbete planeras under 2020.	

Inriktningsmål 9	Status
Uppdrag 9.10 Ta fram en plan på hur kommunens utköpskostnader ska minska.	
9.10.1 Utredda förutsättningarna för en eventuell rutinförändring som kan minska kostnaderna för utköpsärenden vid sjukfrånvaro/rehabilitering. Nya rutiner för avgångsvederlag för den som inte längre har arbetsförmåga på grund av sjukdom är framtagna. Rutinerna syftar i första hand till att säkerställa lika och rättssäker behandling. I de fall där det finns saklig grund för uppsägning på grund av sjukdom ska kommunen ge medarbetaren ekonomiska och praktiska förutsättningar att komma vidare i livet. Därför innebär rutinen en betald uppsägningstid som går utöver den lagstadgade skyldigheten och ett karriärväxlingsstöd.	
9.10.2 Säkerställa styrning och uppföljning av intern rörlighet och karriärväxling. Analys har genomförts under 2019 och riktlinjerna kommer att omformuleras under 2020. Rutiner för uppföljning och utvärdering av ekonomin runt karriärväxling ska tas fram. Införandet av nytt personal- och lönesystem (planerat till 2021) ger förutsättningar för att följa upp avgångsorsak på ett nytt sätt och därmed även följa upp den interna rörligheten bättre.	

Förvaltning eller nämnd eller enhet
Rapport

Datum:
2020-02-08

Diarienummer:
KSN-2020-00077

Handläggare:
Kristina Eriksson, Milena Kraft

Uppsala kommuns jämslälldhetsbokslut 2019

Innehåll

Inledning	4
Underlag till rapporten	4
Rapportstruktur och läsanvisning	5
Del 1. Resultat av Uppsala kommuns jämställdhetsarbete 2019	6
Mål 1. Uppsala kommun ska ha en jämställd och hållbar ekonomi	6
Jämställdhetsutmaningar	6
Exempel från Uppsala kommun	6
Bedömning	7
Källor	7
Mål 2. Uppsala ska vara tryggt och attraktivt att leva, verka och vistas i	8
Jämställdhetsutmaningar	8
Exempel från Uppsala kommun	8
Bedömning	9
Källor	9
Mål 3. Uppsalas stad och landsbygd ska växa genom ett hållbart samhällsbyggande	10
Jämställdhetsutmaningar	10
Exempel från Uppsala kommun	10
Bedömning	10
Källor	11
Mål 4. Uppsala ska vara jämlikt och inkluderande med goda förutsättningar för folkhälsa och livskvalitet	12
Jämställdhetsutmaningar	12
Exempel från Uppsala kommun	13
Bedömning	13
Källor	13
Mål 5. Uppsalas invånare ska ha bostad och arbete	15
Jämställdhetsutmaningar	15
Exempel från Uppsala kommun	16
Bedömning	16
Källor	16
Mål 6. Uppsalas alla barn och elever ska klara sin utbildning, nå sin gymnasieexamen och utmanas i sitt lärande	18
Jämställdhetsutmaningar	18
Exempel från Uppsala kommun	18
Bedömning	19
Källor	19
Mål 7. Uppsala ska vara en äldrevänlig kommun och invånare med funktionsnedsättning ska uppleva trygghet, frihet och tillgänglighet	20

Jämställdhetsutmaningar.....	20
Exempel från Uppsala kommun	20
Bedömning.....	21
Källor.....	21
Mål 8. Uppsalas invånare, organisationer och näringsliv ska vara delaktiga i att utforma samhället	22
Jämställdhetsutmaningar.....	22
Exempel från Uppsala kommun	22
Bedömning.....	23
Källor.....	23
Mål 9. Uppsala kommuns medarbetare ska ha bra arbetsvillkor och kan med hög kompetens möta Uppsala	24
Jämställdhetsutmaningar.....	24
Exempel från Uppsala kommun	24
Bedömning.....	25
Källor.....	26
Sammanfattande bedömning del 1	27
Del 2. Förutsättningar för, och arbetet med, jämställdhetsintegrering i Uppsala kommun	29
Status och förflyttning 2019	29
Arbete med identifierade utvecklingsområden 2018	30
Sammanfattande bedömning del 2	31
Del 3. Slutsatser och medskick	32
Bilaga 1 - Förteckning över jämställdhetsindikatorer per inriktningsmål.....	34
Bilaga 2 - Jämförelse-, mål- och trendvärden för Uppsala kommuns jämställdhetsindikatorer	38
Inriktningsmål 1	38
Inriktningsmål 2	39
Inriktningsmål 3	40
Inriktningsmål 4	41
Inriktningsmål 5	43
Inriktningsmål 6	44
Inriktningsmål 7	45
Inriktningsmål 8	47
Inriktningsmål 9	49

Inledning

Uppsala kommun har som samhällsutvecklare, servicegivare och arbetsgivare höga jämställdhetspolitiska ambitioner. Kommunen arbetar för att förverkliga Sveriges jämställdhetspolitiska mål: Kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv. De sex delmålen är:

- Jämn fördelning av makt och inflytande.
- Ekonomisk jämställdhet.
- Jämställd utbildning.
- Jämn fördelning av det obetalda hem- och omsorgsarbetet.
- Jämställd hälsa.
- Mäns våld mot kvinnor ska upphöra.

Uppsala kommuns omvärldsanalys 2019 och kommunens jämställdhetsbokslut 2019 visar påtagliga skillnader mellan kvinnor och män när det gäller till exempel hälsa, utbildningsnivå och inkomstnivå. Skillnaderna är relativt konstanta sett över en 10-årsperiod.

Särskilt viktiga områden för Uppsala kommun att arbeta med är, enligt kommunens omvärldsanalys 2019, att värna ungas välmående och motverka framtida marginalisering, att bli en kommun fri från trakasserier och våld samt att bidra till att bryta den könsuppdelade arbetsmarknaden.

Rapporten Uppsala kommuns jämställdhetsbokslut 2019 redovisar med utgångspunkt i kommunens nio inriktningsmål en nulägesbild av lokala och nationella jämställdhetsutmaningar, exempel på jämställdhetsfrämjande arbete som Uppsala kommun genomfört under året och pekar ut viktiga utvecklingsområden för kommunen.

Jämställdhetsbokslutet tas fram mot bakgrund av KS-beslut (KSN-2018-3089):

- att Riktlinjen för Uppsala kommuns normkritiska arbete för ökad jämställdhet enligt CEMR utgår till förmån för en integrering av jämställdhet i ordinarie styrning, samt
- att kommunkoncernens måluppfyllelse av de jämställdhetspolitiska målen/CEMR ska redovisas till kommunfullmäktige i samband med årsredovisningen.

Underlag till rapporten

- Nämndernas och bolagsstyrelsernas augustiuppföljning
- Kommunens aktualitetsbedömning av program
- Könsuppdelade Mål-och-Budget-indikatorer inom respektive inriktningsmål (indikatorsbilaga)
- Kompletterande jämställdhetsindikatorer per inriktningsmål (indikatorsbilaga)
- Kompletterande underlag ang. status gällande förutsättningar för arbetet med jämställdhet från de flesta nämnder och bolagsstyrelser
- Kompletterande underlag från HR ang. kommunens arbete med arbetsmiljö
- Kompletterande underlag ang. pågående jämställdhetsarbete och identifierade jämställdhetsutmaningar från ett fåtal nämnder och bolagsstyrelser
- Övriga källor (se referenslista)

Rapportstruktur och läsanvisning

I Del 1 presenteras utmaningar och resultat av Uppsala kommuns jämställdhetsarbete 2019 utifrån Uppsala kommuns nio inriktningsmål. Varje målavsnitt inleds med en kort beskrivning av lokala och nationella jämställdhetsutmaningar som bedöms vara relevanta inom det aktuella målområdet. Därefter följer några exempel på insatser som kommunen har gjort 2019 för ökad måluppfyllelse. Varje målavsnitt avslutas med en kort bedömning av a) hur kommunens insatser svarar mot och bidrar till identifierade utmaningar samt b) kommunens utvecklingsbehov för att mer effektivt nå det aktuella målet. I Del 2 redovisas nuvarande interna förutsättningar för och utvecklingsområden i kommunorganisationens arbete med jämställdhetsintegrering. Rapporten avslutas med övergripande slutsatser och centrala utvecklingsområden.

Medverkande

Framtagandet av Uppsala kommuns jämställdhetsboksut 2019 har skett i samverkan med jämställdhetssamordnare i kommunens nämnder och bolagsstyrelser och medarbetare vid analysenheten, HR-stab och hållbarhetsavdelningen.

Del 1. Resultat av Uppsala kommuns jämställdhetsarbete 2019

Mål 1. Uppsala kommun ska ha en jämställd och hållbar ekonomi

Ett inriktningsmål som visar på Uppsala kommuns höga politiska ambitioner när det gäller jämställdhet och berör samtliga jämställdhetsutmaningar som finns på såväl nationell som lokal nivå. Inriktningsmålet är brett och syftar till att kommunen i sin verksamhet och resursanvändning säkerställer att alla grupper kvinnor och män, flickor och pojkar har lika rättigheter och ges lika villkor och möjligheter att själva forma sina liv och bidra till samhällets utveckling.

Jämställdhetsutmaningar

Nationella jämställdhetsutmaningar

- På en strukturell nivå har kvinnor mindre makt och inflytande, en sämre ekonomi, högre utbildning, lägger mer tid på hem- och omsorgsarbete, har en sämre hälsa, och är mer utsatta för våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck än män.
- Skillnaderna är ännu större bland utrikes födda kvinnor, kvinnor med funktionsnedsättning, unga, äldre, kvinnor med låg utbildningsnivå. Det gäller framförallt makt och inflytande, ekonomi, hälsa, och utsattheten för våld i nära relationer. Skillnader när det gäller hälsa och våldsutsattheten är även större för bisexuella kvinnor och homosexuella män, samt transpersoner.
- Några stora strukturella förändringar har inte skett de senaste åren.
- Uttag av föräldradagar är ett område där det skett en positiv förändring. Pappor tar ut en knapp tredjedel av föräldrapenningdagar.

Utmaningar i Uppsala

- Läget i Uppsala motsvarar i stort sett det nationella på övergripande nivå.

Exempel från Uppsala kommun

- Kommunfullmäktige gav samtliga nämnder och bolagsstyrelser i uppdrag att "genomföra en koncernövergripande kartläggning hur resurser fördelas mellan män och kvinnor senast 2022 i syfte att uppnå en jämställd resursfördelning". Arbetet tar utgångspunkt i stora budgetposter i kommun- och investeringsbudgeten med initialt fokus på vård och omsorg, utbildning och större investeringar. Äldre-, arbetsmarknads-, omsorgs- och socialnämnden har påbörjat kartläggningen av insatser och resurser utifrån kön.
- Utbildningsnämnden har genomfört kartlagt och analyserat fördelningen av resurser för särskilt stöd. Idrotts- och fritidsnämnden har analyserat hur nämndens resurser fördelas i form av föreningsbidrag, lokalsubvention och användningen av is-ytor. I båda fallen kommer resurserna pojkarna till godo i större utsträckning än flickorna. Delar av skillnaderna kan motiveras.

Mål 2. Uppsala ska vara tryggt och attraktivt att leva, verka och vistas i

Ett inriktningsmål som ska bidra till att trygghet är en rättighet för alla, en jämlik, jämställd och tillgänglig kultur, idrott och fritid samt goda villkor för nyetableringar och företagande.

Jämställdhetsutmaningar

Nationella jämställdhetsutmaningar

- Ungdomar i åldern 15–24 år är den grupp i samhället som är mest utsatt för våld. Unga kvinnor utsätts oftare för psykiskt och sexuellt våld. Våldet utövas oftast i någons hem. Unga män blir oftare utsatta för fysiskt våld, och våldet äger oftast rum i offentliga miljöer.
- Vanligare att kvinnor känner sig otrygga vid utevistelse på kvällen än att män gör det. Andelen otrygga är särskilt stor bland de yngsta och äldsta kvinnorna.
- Mycket vanligare att kvinnor känner oro för att utsättas för våldtäkt eller sexuella angrepp jämfört med män. Allra störst är andelen bland kvinnor i åldersgruppen 20–24 år.
- Vanligare att kvinnor väljer att ta en annan väg eller ett annat färdssätt och avstår från någon aktivitet på grund av oro än män.
- De allra flesta unga i Sverige deltar i fritidsaktiviteter. Utrikesfödda tjejer och unga hbtq-personer deltar i mindre utsträckning organiserade fritidsaktiviteter än andra unga.
- Andel kvinnliga företagare är ca 30 procent. Entreprenörskapet i Sverige minskade totalt sett under 2017 och nedgången berodde uteslutande på en minskning i kvinnors entreprenörskap.

Utmaningar i Uppsala

- Läget i Uppsala motsvarar i stort sett det nationella på övergripande nivå.
- Uppsala kommuns trygghetsundersökning visa små skillnader mellan kön vad gäller trygghet generellt. Tydliga könsskillnader finns dock när det gäller oro för att utsättas för sexuella trakasserier och våldtäkt samt att ta andra vägar och avstå från att gå på kvällen på grund av upplevd otrygghet. Gruppen ensamstående, främst kvinnor, uppger i högre utsträckning utsatthet för personbrott och upplever större oro än övriga.
- Utrikes födda tjejer anger i mindre utsträckning att de är med i en förening, klubb, sällskap eller organisation än inrikes födda tjejer och inrikes/utrikes födda pojkar (40 procent jämfört med 62–64 procent).
- Andelen tjejer på Uppsala kommuns fritidsgårdar har nästan fördubblats sedan 2016 och är idag 42 procent.

Exempel från Uppsala kommun

- Trygghetsområdet är sedan flera år ett politiskt prioriterat område vilket avspeglas i mängden och bredden av pågående aktiviteter. Flera av aktiviteterna syftar till att stärka kvinnors och flickors möjligheter till deltagande i aktiviteter, arbete, studier och användande av det offentliga rummet. Till exempel har samverkan kring trygghetsskapande åtgärder etablerats med fastighetsägarna i Gottsunda. Det pågår vidare flera

investeringsinsatser i parker och anläggningar, så som parkeringshus, för att öka tryggheten.

- Kulturnämnden planerar och följer upp sin fritidsverksamhet sedan många år utifrån könsuppdelad statistik och har genom ett systematiskt arbete och områdesspecifika åtgärder kunnat öka andelen tjejer på fritidsgårdar och fritidsklubbar. Under 2019 öppnades en ny fritidsklubb i Gottsunda som även erbjuder öppna aktiviteter i anslutning till skoldagen för att möjliggöra för framförallt fler flickor att delta i aktiviteter.
- Kommunen ställer krav på företagsfrämjande aktörer att insatser ska riktas till kvinnor i lika utsträckning som män. Bland annat ska nätverket Vakna Uppsala arbeta aktivt för att främja kvinnors företagande.

Bedömning

Pågående insatser för att öka kvinnors och tjejers trygghet i det offentliga rummet och stärka det förebyggande arbete bidrar till jämn makt och inflytande, jämställd hälsa, samt målet om att mäns våld mot kvinnor ska upphöra.

Inom området fritid är bedömningen att kommunens arbete svarar väl mot identifierade utmaningar. Kommunen gör insatser vad gäller kvinnors företagande men underlaget möjliggör inte en bedömning av omfattning eller kvalitet på aktiviteterna. Kommunens insatser kan svara bättre mot identifierade jämställdhetsutmaningar genom att utveckla sina metoder för att mäta vilka resultat insatser för trygghet leder till i olika grupper, där kön är en given variabel. När det gäller fritiden behöver det låga deltagandet i föreningsverksamhet bland utrikes födda flickor fortsatt följas för att möjliggöra lämpliga åtgärder. Arbetet för att främja kvinnors företagande behöver synliggöras och kan sannolikt intensifieras.

Källor

- Brottsförebyggande rådet (brå), Rapport 2019:11, Nationella trygghetsundersökningen 2019. https://www.bra.se/download/18.62c6cfa2166eca5d70ec536d/1570520930995/2019_11_Nationella_trygghetsundersokningen_2019.pdf
- Entreprenörskap i Sverige – nationell GEM-rapport 2018. https://entreprenorsforum.se/wp-content/uploads/2018/06/GEM_Nationell_Rapport_2018_Webb.pdf
- Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (2014): Fokus 14 Ungas fritid och organisering. https://www.mucf.se/sites/default/files/publikationer_uploads/fokus-14.pdf
- Region Uppsala (2019), Psykisk hälsa och ohälsa hos unga i Uppsala län. En rapport från undersökningen Liv och hälsa ung 2019. <http://www.lul.se/Global/Regional%20utveckling/Folkhalsa/Liv%20och%20halsa%20ung/Rapport%20psykisk%20halsa%20barn%20och%20unga%202019.pdf>
- Tillväxtverket, statistik 2018:06, Främja kvinnors företagande – en statistiksammanställning. https://www.tillvaxtanalys.se/download/18.347b5cf7166740f99f1c946f/1544619864072/statistik_2018_06_Fr%C3%A4mja%20kvinnors%20%C3%B6retagande.pdf
- Uppsala kommun (2017), Uppsala kommuns trygghetsundersökning 2017. <https://www.uppsala.se/contentassets/35350f7719c348b382efe14ceb97b301/upsala-kommun-trygghetsundersokning-2017.pdf>

Mål 3. Uppsalas stad och landsbygd ska växa genom ett hållbart samhällsbyggande

Ett inriktningsmål för att stads- och landsbygdsutvecklingen ska säkerställa likvärdig tillgång till boende, kommunikationer, samhällsservice och offentliga platser.

Jämställdhetsutmaningar

Nationella jämställdhetsutmaningar

- Skillnader i resmönster påverkas främst av ålder, inkomst och utbildningsnivå, men även av kön. Män använder i genomsnitt oftare bilen och reser totalt längre för alla ärenden. Kvinnor använder oftare olika färdvägar och kollektivtrafik samt göra flera ärenden och byten under en resa.
- Kvinnor har generellt mer positiva attityder och värderingar än män till hållbarhet och är mer motiverade att ändra sina res- och konsumtionsvanor.
- Andelen företag med en kvinna eller utlands född person som operativ företagsledare är generellt sett lägre i landsbygdskommuner än i stadskommuner.

Utmaningar i Uppsala

- Läget i Uppsala tycks motsvara i stort sett det nationella på övergripande nivå.

Exempel från Uppsala kommun

- I pågående arbete inom transport, återvinning och landsbygd är jämställdhetsaspekten inte särskilt synlig.
- Kommunen tar för närvarande fram ett program för mobilitet och trafik som bland annat ska bidra till mer jämlika villkor för kvinnor och män när det gäller fysiska resor och transporter.
- Kommunen har påbörjat integreringen av Agenda 2030 i styrning och ledning bland annat i Mål och budget och i revidering och framtagande av styrdokument. Ett stödmaterial för integrering av social hållbarhet i beslutsunderlag till kommunstyrelsen testas för tillfället. Kommunen arbetar intensivt med integrering av agenda 2030 inom samhällsbyggnad där bland annat processer utvecklas som möjliggör värdering av flera sociala perspektiv i planeringen samtidigt.

Bedömning

Pågående styrningsarbete stärker förutsättningar för att olika grupper kvinnor och män beaktas i planering och har således bäring på jämställd makt och inflytande. Givet den kraftiga tillväxt som Uppsala påbörjat, inte minst genom Uppsala paketet, är pågående utvecklingsarbete vad gäller integrering av Agenda 2030, bland annat jämställdhet, av särskild vikt.

Inom mobilitet och trafik bedriver kommunen arbete som har bäring på de ovan beskrivna utmaningarna. Hur kommunen arbetar med jämställdhet inom landsbygdsutvecklingen framgår inte av jämställdhetsboksutlåtets underlag.

Uppföljningen av kommunens insatser behöver utvecklas för att säkerställa att insatserna bidrar till likvärdig tillgång till boende, kommunikationer, samhällsservice och offentliga platser för både kvinnor/flickor och män/pojkar i stad och landsbygd.

Källor

- Jordbruksverket (2009), Vem leder våra landsbygdsföretag?
<http://www.jordbruksverket.se/download/18.4ef62786124a59a20bf80003628/Vem+leder+v%C3%A5ra+landsbygdsf%C3%B6retag.pdf>
- Nationellt kunskapscentrum för kollektivtrafik (K2), Outreach 2019:3, Jämställdhetens betydelse för transportsystemets utveckling.
http://www.k2centrum.se/sites/default/files/fields/field_uppladdad_rapport/k2_outreach_2019_3.pdf

Mål 4. Uppsala ska vara jämlikt och inkluderande med goda förutsättningar för folkhälsa och livskvalitet

Ett inriktningsmål med fokus på folkhälsa, särskilt psykisk hälsa, och integration med syfte att säkerställa välfärd och god folkhälsa för alla invånare, där barn, äldre och utrikes födda är viktiga målgrupper.

Jämställdhetsutmaningar

Nationella jämställdhetsutmaningar

- Det finns betydande könsskillnader när det gäller upplevt hälsa generellt och när det gäller psykisk hälsa. Det gäller framförallt unga och äldre. Den psykiska hälsan varierar även beroende på födelseland, funktionsnedsättning, könsidentitet och sexuell läggning.
- (O)hälsa påverkar individens ekonomi och livskvalitet. Tillgång och utövande av idrott och kultur skiljer sig delvis mellan könen och påverkar hälsan. Idrott är ofta präglad av manliga normer och maktstrukturer. Under senare år har elit- och breddidrotten på såväl nationell och lokal nivå blivit mer jämställd.
- Könsskillnader är relativt små när det gäller bruk av alkohol, tobak och narkotika.
- Mäns våld mot kvinnor leder till mycket stort lidande för individer och enorma kostnader för individ och samhälle.
- Var femte ungdom har någon gång utsatts för brott i en nära relation. Unga kvinnor utsätts oftare för psykiskt och sexuellt våld. Våldet utövas oftast i någons hem.
- Cirka hälften av tonårskillarna (13–18 år) och drygt 20 procent av tjejerna har sett pornografi det senaste året. 26 procent av killarna och 3 procent av tjejerna tittar en eller flera gånger i veckan. Kunskapen om eventuella negativa konsekvenser för barns och ungas hälsa och relationer, till exempel våldsamt beteende i intima relationer, är begränsad¹.

Utmaningar i Uppsala

- Jämställdhetsutmaningarna i Uppsala kommun överensstämmer i stort med nationella mönster.
- Utrikes födda flickor upplever betydligt oftare än inrikes födda flickor och pojkar i Uppsala län krav och förväntningar på deras beteenden som begränsar deras frihet, handlingsutrymme och livskvalitet. Även utrikes födda pojkar upplever begränsande krav och förväntningar, men i mindre utsträckning och av delvis annan karaktär än utrikesfödda flickor.
- Antalet medlemmar i idrotts- och fritidsförening ökar bland båda könen i Uppsala kommun, och särskilt bland flickor i ålder 13 - 16 år. Bland flickor ökar också antal unika aktiviteter för varje år medan pojkars aktiviteter ligger på samma nivå eller går ned något.

¹ Regeringen gav i februari 2020 ett uppdrag till Barnombudsmannen att kartlägga kunskap om hur barns och ungas hälsa och relationer påverkas av pornografi.

Exempel från Uppsala kommun

- För att säkerställa en rättssäker handläggning utifrån individens behov har kommunen under året genomfört kunskapssatsningen *projekt våldsombud*. Ett 90-tal medarbetare från social-, omsorgs-, arbetsmarknads- och äldre- och barnnämnden har tagit del av en omfattande utbildning och kunskaper på hög nivå med forskare och utbildare inom området.
- Arbetet med hedersrelaterat våld och förtryck har fortsatt med utgångspunkt i den tidigare genomförda kartläggningen Ung 018. Kommunen har tillsammans med TRIS – Tjejers rätt i samhället bland annat tagit fram riktade utbildningspaket till medarbetare vid utbildningsnämnden, socialnämnden och kulturnämnden.
- Arbetet pågår med att ta fram en handlingsplan för att förbättra den psykiska hälsan.
- Indikatorer och en nulägesbild har under året tagits fram för snabbare etablering och bättre och jämställd integration.
- Uppsala kommun arbetar systematiskt och aktivt för en jämlik och jämställd tillgång på idrotts- och fritidsanläggningar. Arbetet präglas av ett intersektionellt perspektiv som utöver kön inbegriper äldres, ungas, personer med funktionsnedsättningar och hbtq-personers perspektiv och behov. Kommunen utbildar också föreningar i hbtq-frågor.
- Kommunen arbetar på olika sätt med äldre när det gäller idrott och kultur. De öppna förebyggande insatser har stort fokus på folkhälsa, är kostnadsfria eller till självkostnadspris och välbesökta. Kommunens träffpunkter är hbtq-diplomerade.

Bedömning

Kommunens arbete är i linje med identifierade utmaningar vad gäller hälsa, inte minst psykisk hälsa, integration och mäns våld mot kvinnor och hedersrelaterat våld och bidrar således till jämn fördelning av makt och inflytande, jämställd hälsa och målet om att mäns våld mot kvinnor ska minska. För att inriktningsmålet ska nås är det viktigt att fortsättningsvis säkerställa att kommunens insatser utgår från ett intersektionellt perspektiv för att nå alla grupper, bland annat utrikesfödda, kvinnor och personer med funktionsnedsättning.

Källor

- Anderberg, Mats, Dahlberg Mikael (2018), Gender differences among adolescents with substance abuse problems at Maria clinics in Sweden, in *Nordic Studies on Alcohol and Drugs*.
- Brottsförebyggande rådet (Brå), Rapport 2019:8, Grov kvinnofridskränkning. Brottets hantering och utveckling i rättskedjan 1998-2017.
https://www.bra.se/download/18.62c6cfa2166eca5d70e23bd7/1560418491128/2019_8_Grov_kvinnofridskrankning.pdf
- Brottsförebyggande rådet (Brå), Kortanalys 6/2018, Brott i nära relationer bland unga.
https://www.bra.se/download/18.c4ecee2162e20d258c4a9ea/1553612799682/2018_Brott_i_nara_relationer_bland_unga.pdf
- Folkhälsomyndigheten (2015), Hälsan och hälsans bestämningsfaktorer för transpersoner. En rapport om hälsoläget bland transpersoner i Sverige.
<https://www.folkhalsomyndigheten.se/contentassets/a55cb89cab14498caf47f2798e8da7af/halsan-halsans-bestamningsfaktorer-transpersoner-15038-webb.pdf>
- Folkhälsomyndigheten (2019), Ojämlighet i psykisk hälsa i Sverige. Hur är den psykiska hälsan fördelad och vad beror det på?
<https://www.folkhalsomyndigheten.se/contentassets/6db68e38e372406aab877b4669736eec/oja-mlighet-psykisk-halsa-sverige-kortversion.pdf>

- Nationellt Centrum för Kvinnofrid, NCK-rapport 2016:1, Våld mot äldre kvinnor. En forsknings- och kunskapsöversikt.
<https://nck.uu.se/kunskapsbanken/amnesguider/sarskild-utsatthet/vald-mot-aldre-kvinnor/>
- Socialstyrelsen (2015), Psykisk ohälsa hos asylsökande och nyanlända migranter. Ett kunskapsunderlag för primärvården.
<https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/kunskapsstod/2015-1-19.pdf>
- Socialstyrelsen (2020-03-03) Statistik över äldres psykiska hälsa,
<https://www.folkhalsomyndigheten.se/livsvillkor-levnadsvanor/psykisk-halsa-och-suicidprevention/statistik-psykisk-halsa/statistik-over-aldres-psykiska-halsa/>
- Socialstyrelsen (2018), Psykisk ohälsa hos personer 65 år och äldre. Uppföljning av vård och omsorg vid psykisk ohälsa hos äldre.
<https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/oppna-jamforelser/2018-9-12.pdf>
- Statens medieråd (2019), Ungar och medier 2019.
<https://statensmedierad.se/download/18.126747f416d00e1ba946903a/1568041620554/Ungar%20och%20medier%202019%20tillganglighetsanpassad.pdf>
- Statens offentliga utredningar (SOU) 2015:55, Nationell strategi mot mäns våld mot kvinnor och hedersrelaterat våld och förtryck. Slutbetänkande av Utredningen som ska föreslå en nationell strategi mot mäns våld mot kvinnor.
https://www.regeringen.se/49c72e/contentassets/738becd6961e4a3d8d986c00b8c8bc9e/nationell-strategi-mot-mans-vald-mot-kvinnor-och-hedersrelaterat-vald-och-fortryck-sou_2015_55.pdf
- TRIS – tjejers rätt i samhället (2018), Ung 018 – En kartläggning av hedersrelaterat våld och förtryck bland unga i Uppsala. <http://www.hedersfortryck.se/wp-content/uploads/2019/03/UNG-018-En-kartl%C3%A4ggning-av-hedersrelaterat-v%C3%A5ld-och-f%C3%B6rtryck-i-Uppsala.pdf>
- Ungdomsstyrelsen (2014), Sammanfattning av rapporten Unga och våld.
https://www.mucf.se/sites/default/files/publikationer_uploads/sammanfattning-av-unga-och-vald.pdf

Mål 5. Uppsalas invånare ska ha bostad och arbete

Ett mål som syftar till att Uppsala ska ha en flexibel bostadsmarknad med mångfald i utbudet, i täta och blandade miljöer, och en integrerad arbetsmarknad där alla som kan ska ha ett arbete och därigenom egen försörjning.

Jämställdhetsutmaningar

Nationella jämställdhetsutmaningar

- Höga boendekostnader och bostadsbrist är en utmaning för flera invånargrupper och för kommuner, som ofta löser bostadsbehovet till utsatta målgrupper med dyra och kortsiktiga lösningar.
- Grupper som behöver uppmärksammas särskilt när det gäller bostadsfrågan är ungdomar och unga vuxna, studenter, personer med funktionsnedsättning, äldre, ensamkommande barn och ungdomar samt nyanlända, kvinnor i behov av skyddat boende samt ekonomiskt svaga grupper på bostadsmarknaden.
- Svensk arbetsmarknad är både horisontellt och vertikalt könssegregerad. Män och kvinnor arbetar ofta i olika sektorer och branscher. Män är oftare chefer och kvinnor arbetar oftare deltid.
- Utrikesfödda kvinnor har lägre sysselsättning och får i lägre utsträckning ta del av insatser som tycks ha bäst resultat för övergångar till arbete.
- Kvinnor har lägre lön (89 procent av mäns lön), lägre pension och därmed betydligt lägre livsinkomst än män. Utrikes födda kvinnor har lägst pension och störst behov av bostadstillägg samt äldreförsörjningsstöd. Ensamstående, äldre kvinnor löper störst risk att hamna under inkomstgränsen.
- Egenförsörjning genom arbete är mindre vanligt för personer med låg utbildningsnivå, utrikes födda, i synnerhet utrikes födda kvinnor, och personer med funktionsnedsättning, särskilt kvinnor.

Utmaningar i Uppsala

- Uppsala kommun har i stort samma jämställdhetsutmaningar som utmaningarna på nationell nivå.
- Andel förvärvsarbetande bland utrikes födda kvinnor och män i Uppsala kommun har ökat över en tioårsperiod, något mer bland män.
- Andelen personer som lämnat etableringsuppdraget och börjat arbeta eller studera är högre i Uppsala än i jämförbara kommuner, det gäller för både kvinnor och män. En tredjedel av gruppen är kvinnor, två tredjedelar är män vilket är i likhet med jämförbara kommuner.
- Uppsala har lägst antal hyresrätter och flest bostadsrätter per invånare av jämförbara kommuner, vilket har olika konsekvenser för kvinnor och män beroende på kapital och inkomst.
- Uppsalas utbud och kostnader för boende svarar sämre mot yngres och äldre kvinnors behov än mot många andra gruppers behov och möjligheter.
- Uppsala kommun har en ökande andel invånare i behov av ekonomiskt bistånd.

Exempel från Uppsala kommun

- Unga, våldsutsatta personer och ekonomiskt utsatta grupper, bland annat äldre kvinnor, är några målgrupper för kommunens arbete för en bostad för alla. Kommunen har bland annat arbetat med ungas bostadsbehov och etablering på bostadsmarknaden, olika boendelösningar och bostadsformer och lägre bygg-, förnyelse- och boendekostnader.
- Kommunen har fortsatt utvecklingen av en egenförvaltnad bostadssocial resurs med 2 000 bostäder med tillhörande boendekedja för prioriterade målgrupper för att minska tillfälliga och dyra boendelösningar. Arbetet är inriktat på målgrupperna ensamkommande, våldsutsatta och personer med missbruksproblematik.
- Berörda nämnder har tillsammans med Uppsalahem AB påbörjat innovationsprojektet Max 4 lax. Projektet tar sin utgångspunkt i målgruppen äldre kvinnor som identifierats som en ekonomiskt särskilt utsatt grupp, med syftet att skapa prisöverkomliga bostäder.
- För att förbättra tillgängligheten med avsikt att särskilt stärka nyanlända kvinnors ställning på arbetsmarknaden har kommunen öppnat utbildnings- och jobbcentrum med vuxenutbildning, SFI och arbetsmarknadsverksamhet i Gottsunda.
- Arbetsmarknadsnämnden har vidtagit flera olika åtgärder för att minska andelen biståndsmottagare och få fler människor i en egen hållbar försörjning. Nämnden beslutade 2019 om en 26-punktsplan med aktiviteter som syftar till att minska andelen mottagare av försörjningsstöd. Prioriterade målgrupper i planen är barnfamiljer där föräldrarna/föräldern studerar SFI samt utrikesfödda kvinnor och kvinnor i etablering/SFI. Planen och insatserna väntas bidra till jämställdhet då fokus riktas på insatser som ska stärka kvinnors möjligheter till inträde på arbetsmarknaden. Andel personer som lämnat arbetsmarknadsverksamheten för arbete eller studier var högre de sju första månaderna 2019 än motsvarande månader 2018.

Bedömning

Genom att identifiera och arbeta utifrån prioriterade målgrupper, såsom, ekonomiskt utsatta grupper, bland annat utlands födda kvinnor, äldre kvinnor och våldsutsatta kvinnor, riktar Uppsala kommun arbetet mot identifierade jämställdhetsutmaningar. Kommunen utgår från en identifierad problembild i planering och genomförande av insatser för att Uppsalas invånare ska ha bostad och arbete. Bedömningen är att Uppsala kommun genom relevanta bredd- såväl som riktade insatser bidrar till en utveckling mot jämställd ekonomi.

Kvinnors och mäns olika möjligheter och strukturella förutsättningar när det gäller boende, arbete och ekonomi kvarstår dock. Kommunen har inte ensam rådighet över utvecklingen, men för en fortsatt utveckling mot minskade skillnader bör kommunen fortsätta sitt systematiska arbete med ett tydligt fokus på prioriterade målgrupper. Om möjligt bör arbetet intensifieras för att utrikes födda kvinnor, men också utrikes födda män, ska kunna lönearbeta och uppbära en egen försörjning. Samverkan med andra aktörer såsom arbetsförmedlingen och region Uppsala är central och behöver utvecklas.

Källor

- Arbetsförmedlingen (2020), Utrikesfödda kvinnor. Arbetsförmedlingens återslagrapportering 2019.

- <https://arbetsformedlingen.se/om-oss/statistik-och-analyser/analyser-och-prognoser/analys-och-utvardering/utrikes-fodda-kvinnor>
- Boverket, <https://www.boverket.se/sv/kommunernas-bostadsforsorjning/underlag-for-bostadsforsorjningen/olika-grupper-pa-bostadsmarknaden/>. Hämtad 2020-03-03.
 - Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering (IFAU) Rapport 2018:10, Hur ojämlig är hälsan i Sverige? Sociala och regionala skillnader i dödsrisker bland 30-60-åringar 1994–2014.
<https://www.ifau.se/globalassets/pdf/se/2018/r-2018-10-hur-ojamlikt-ar-sverige.pdf>
 - Pensionsmyndigheten (2018), Äldre med låga inkomster.
<https://www.pensionsmyndigheten.se/nyheter-och-press/pressrum/ny-rapport-aldre-med-laga-inkomster>
 - Statistiska centralbyrån (SCB), <https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/levnadsforhallanden/jamstalldhet/jamstalldhetsstatistik/>. Hämtad 2020-03-03.
 - Statistiska centralbyrån (SCB) (2018), På tal om kvinnor och män. Lathund om jämställdhet 2018.
https://www.scb.se/contentassets/528dd6d093b64a38895735f333a89a8a/le0201_2017b18_br_x10br1801.pdf
 - Statistiska centralbyrån (SCB) (2019), Situationen på arbetsmarknaden för personer med funktionsnedsättning 2018. Information om utbildning och arbetsmarknad (IAM) 2019:2.
https://www.scb.se/contentassets/14e6562ea76147f3a18e06419fd0466f/am0503_2018a01_br_a_m78br1902.pdf
 - Statistiska centralbyrån (SCB), Lönestrukturstatistiken.
<https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/arbetsmarknad/loner-och-arbetskostnader/lonestrukturstatistik-hela-ekonomin/>. Hämtad 2020-03-03.
 - Statistiska centralbyrån (SCB) (2017), Låg ekonomisk standard vanligt för äldre kvinnor.
<https://www.scb.se/hitta-statistik/artiklar/2017/Lag-ekonomisk-standard-vanligt-for-aldre-kvinnor/>
 - Statistiska Centralbyrån (2012) Integration: Rapport 5, Integration - utrikesfödda i pensionsåldern.
https://www.scb.se/contentassets/b25bf0693cc74e539f37ecbe74545777/le0105_2012a01_br_be57br1201.pdf
 - Sveriges Kvinnolobby (2019), Jämställdhet mot segregation! Utrikes födda kvinnors livsvillkor makt och inflytande.
<https://sverigeskvinnolobby.se/wp-content/uploads/2019/08/Jamstalldhet-mot-segregation-1.pdf>.
 - Uppsala kommun (2017), Program för Uppsala kommuns arbetsmarknadspolitik 2018-2022.
<https://www.uppsala.se/contentassets/2a49419caf67440f806be59a69cf3c32/program-for-uppsala-kommuns-arbetsmarknadspolitik.pdf>
 - Uppsala kommun (2019), Årsredovisning 2018 Uppsala kommunkoncern.
<https://www.uppsala.se/contentassets/d626b637588d4d84baf4b35c0c9e9965/arsbokslut-och-arsredovisning-for-2018.pdf>

Mål 6. Uppsalas alla barn och elever ska klara sin utbildning, nå sin gymnasieexamen och utmanas i sitt lärande

Ett inriktningsmål med fokus på barn och ungas utbildning och lärande som syftar till att bidra till en utbildning av god kvalitet för alla.

Jämställdhetsutmaningar

Nationella jämställdhetsutmaningar

- Pojkar, särskilt pojkar med särskilda behov, har sämre betyg och meritvärden än flickor.
- Flickor mår och trivs sämre i skolan och upplever mer stress än pojkar.
- Det finns en stark koppling mellan ekonomisk ojämlikhet och skillnader i såväl skolresultat som hälsa.
- Normer för kön påverkar elevernas studie- och yrkesval, vilket bidrar till att upprätthålla den könssegregerade arbetsmarknaden, en skev fördelning av inflytande och ojämställda ekonomiska förutsättningar mellan kvinnor och män.

Utmaningar i Uppsala

- Jämställdhetsutmaningarna i Uppsala kommun överensstämmer i stort sett med nationella mönster.
- I Uppsala kommun har meritvärdet för både pojkar och flickor i årskurs 9 ökat de senaste tre åren och skillnaden mellan flickors högre och pojkars lägre meritvärden har minskat något. Elevernas meritvärde är för både pojkar och flickor är högre i Uppsala kommun än i jämförbara kommuner.
- Kommunens särskilda insatser och resurser går i större utsträckning till pojkar.

Exempel från Uppsala kommun

- Grundskolan i Uppsala kommun har 2019 identifierat flera jämställdhetsutmaningar i sin verksamhet. Några av dessa är den höga andelen pojkar hos skolkoordinatorerna för ökad skolnärvaro, att fler pojkar än flickor är förövare i kränkingsärenden, att flickor i högre utsträckning anger stressrelaterade symptom och att flickor i högre grad får ett högre slutbetyg än provbetyg.
- För att skapa tryggare lärandemiljöer, förbättra den sociala kompetensen och minska utmanande beteenden bland eleverna samt öka inkluderingen har kommunen arbetat med IBIS – inkluderande beteendestöd i skolan på 19 skolor i samarbete med Uppsala universitet.
- För att anpassa arbetsmiljön i grundskolan för elever med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar har kommunen påbörjat implementeringen av Specialpedagogiska skolmyndighetens (SPSM) värderingsverktyg på samtliga kommunala skolor.
- Gymnasieskolan i Uppsala genomför en satsning på elevhälsan för att utveckla skolornas hälsofrämjande arbete utifrån sambandet mellan psykosocial situation och skolframgång.
- Som ett led i att fler barn i social utsatthet ska klara sin utbildning samverkar grundskolan med socialnämnden inom ramen för SSPF (samverkan mellan skola, socialtjänst, polis och fritid).

Bedömning

Uppsala kommuns insatser för att alla barn och elever ska klara sin utbildning, nå sin gymnasieexamen och utmanas i sitt lärande adresserar de jämställdhetsutmaningar som har identifierats inom området.

Kommunen har avsatt stödresurser och arbetat med fokus på barn med särskilda behov för att uppnå kunskapsmålen, där pojkar är klart överrepresenterade. Flera insatser har också genomförts för att skapa en bättre lär- och arbetsmiljö som kan bidra till ökat välmående och minskad stress – där flickor är överrepresenterade – bland såväl flickor som pojkar och personal. Bedömningen är att Uppsala kommun i arbetet som har genomförts inom ramen för inriktningsmål 6 har bidragit till jämställd utbildning och till jämställd hälsa.

Utbildningsnämnden har konstaterat att kommunens skolor ger mer resurser till pojkar än flickor inom ramen för många av sina särskilda stödinsatser. Det pågår en diskussion om resurserna kan och ska omfördelas framöver och hur det i så fall ska göras så att nämndens insatser och resurser motsvarar elevgruppernas olika behov. Det är viktigt att åtgärder vidtas och resurser avsätts för att adressera flickors sämre mående.

Källor

- Skolverket (2016), Invandringens betydelse för skolresultaten.
<https://www.skolverket.se/getFile?file=3604>
- Sveriges kommuner och landsting (2019), Könsskillnader i skolresultat. Nationell statistik i urval.
<https://webbutik.skr.se/bilder/artiklar/pdf/7585-724-4.pdf>
- Sveriges kommuner och regioner (SKR), Jämställd skola.
<https://skr.se/skolakulturfritid/forskolagrundochgymnasieskola/jamstalldskola.14638.html>. Hämtad 2020-03-03.
- Underlag från Utbildningsförvaltningen 2019.
- Region Uppsala (2019), Psykisk hälsa och ohälsa hos unga i Uppsala län. En rapport från undersökningen Liv och hälsa ung 2019.
<http://www.lul.se/Global/Regional%20utveckling/Folkhalsa/Liv%20och%20halsa%20ung/Rapport%20psykisk%20halsa%20barn%20och%20unga%202019.pdf>

Mål 7. Uppsala ska vara en äldrevänlig kommun och invånare med funktionsnedsättning ska uppleva trygghet, frihet och tillgänglighet

Ett inriktningsmål som sätter fokus på äldre och personer med funktionsnedsättning med syfte att säkerställa möjligheten till ett aktivt liv där alla har rätten att bestämma över sitt liv och styra sin vardag.

Jämställdhetsutmaningar

Nationella jämställdhetsutmaningar

- Äldre kvinnor och kvinnor i alla åldrar med funktionsnedsättning har sämre ekonomi, upplever större otrygghet och är mer våldsutsatta än män i motsvarande grupper.
- Kvinnor står för merparten vård och omsorg av barn.
- Minskade hemtjänsttimmar och ökat kvarboende leder till ökad anhängigomsorg och påverkar i större utsträckning kvinnor, deras ekonomiska situation och hälsa.
- Det finns könsskillnader vad gäller anhängigomsorg. Bland annat ombesörjer kvinnor oftare anhöriga och står i större utsträckning för den kroppsnära omsorgen. Männen står i högre grad för transport, betala räkningar, kontakt med myndigheter och sjukvård.
- Personer med funktionsnedsättning är extra utsatta för diskriminering och kränkningar.
- Ökad andel flickor med funktionsnedsättning känner sig otrygga i samband med idrottsaktiviteter.

Utmaningar i Uppsala

- Jämställdhetsutmaningarna i Uppsala kommun tycks i stort sett motsvara de på nationell nivå.
- Andelen kvinnor som bor i gruppboende och aldrig är rädda hemma är lägre än andelen män och än i jämförbara kommuner medan andelen män är högre i Uppsala kommun.
- Betydligt fler kvinnor än män deltar i kommunens öppna förebyggande insatser så som träffpunkterna.
- Nio av tio som söker anhängigstöd är kvinnor.

Exempel från Uppsala kommun

- Kommunen arbetar på olika sätt för att utveckla brukarinflytande för personer med funktionsnedsättning och äldre. Bland annat genom att lyfta brukarperspektivet i arbetet med utvecklingen av Uppsala kommuns kontaktcenter, som syftar till att ge en samlad ingång till kommunens verksamheter och som också ska bidra till att stärka demokrati och delaktighet för personer med funktionsnedsättning. Ett annat exempel är samverkan mellan olika nämnder i syfte att skapa en tydlig och effektiv kontaktväg in till kommunen för personer med funktionsnedsättning och deras anhöriga.
- Flera verksamheter som arbetar med äldre har deltagit i kommunens hbtq-utbildningar, till exempel har samtliga kommunala träffpunktverksamheter hbtq-diplomerats.

- Kommunens verksamheter riktade till äldre och personer med funktionsnedsättning har deltagit i kunskapssatsningen Projekt våldsbud (se inriktningsmål 4) samt utvecklat rutiner för att upptäcka och hantera våldsutsatthet.
- Kommunen har också ett generöst anhängstöd jämfört med andra kommuner.

Bedömning

Kommunen har genomfört insatser som bidrar till måluppfyllelse för de prioriterade målgrupperna. Insatserna gynnar sannolikt i många fall kvinnor och män utifrån deras behov men svarar inte på ett tydligt sätt mot kommunens identifierade jämställdhetsutmaningar, med undantag för kommunens arbete mot våld i nära relationer. Uppsala kommun har goda möjligheter att bidra till jämställdhet inom ramen för inriktningsmålet. Samverkan mellan olika nämnder behöver utvecklas för att tillgängliggöra kultur och fritid för äldre och personer med funktionsnedsättning. Det kan exempelvis handla om planering och samnyttjande av lokaler. För detta behöver kommunen utveckla jämställdhetsintegreringen i sitt ordinarie arbete, ta fram samt genomföra åtgärder som i högre grad svarar mot identifierade utmaningar och bättre synliggöra jämställdhetsarbetet.

Källor

- Apeldoorn, Elisabeth (2014), "En chans att vara med som alla andra".
<https://www.idrottsforskning.se/en-chans-att-vara-med-som-alla-andra/>
- Jämställdhetsmyndigheten, Analys i korthet 2019:1, Kvinnor med funktionsnedsättning missgynnas ekonomiskt. <https://www.jamstalldhetsmyndigheten.se/files/2019/07/kvinnor-med-funktionsnedsattning-missgynnas-ekonomiskt-2019-06-28.pdf>
- Jämställdhetsmyndigheten, Rapport 2019:5, Ekonomisk jämställdhet för kvinnor med funktionsnedsättning. Kartläggning av utmaningar för att nå det andra jämställdhetspolitiska delmålet. <https://www.mfd.se/contentassets/4a83dd50ab084b79a86f69594f3a0915/2019-8-ekonomisk-jamstalldhet-for-kvinnor-med-funktionsnedsattning.pdf>
- Szebehely, Marta, Ulmanen, Petra & Sand, Ann-Britt (2014), Att ge omsorg mitt i livet: hur påverkar det arbete och försörjning? Arbetsrapport 2014:1, Stockholms universitet.
<http://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:684124/FULLTEXT01.pdf>
- Ulmanen, Petra (2018), Anhörigomsorg i stad och land. Ett kapitel i boken "Äldreomsorger i Sverige". Stockholm universitet.
https://www.socarb.su.se/polopoly_fs/1.379342.1522219560!/menu/standard/file/Ulmanen%202018.pdf
- Uppsala kommun (2017), Äldrevänlig stad. Om hur det är att åldras i Uppsala – skillnader mellan olika områden.
<https://www.uppsala.se/contentassets/ceafbf2803034fa2a70124041a4cc754/huvudrapport-aldrevanlig-stad-2017>

Mål 8. Uppsalas invånare, organisationer och näringsliv ska vara delaktiga i att utforma samhället

Ett inriktningsmål med syfte att stärka kommunens demokratiarbete för att säkerställa alla invånares möjlighet till att vara delaktiga och utöva inflytande.

Jämställdhetsutmaningar

Nationella jämställdhetsutmaningar

- Andelen kvinnor och män är i stort sett jämställd i politiska församlingar men skiljer sig mellan partierna och kommunerna. Det finns en större andel kvinnor på direktvalda positioner som riksdagsledamöter och kommunfullmäktigeledamöter än på utnämnda positioner så som kommun- och landstingsstyrelsens ordförande, eller i rollen statsminister.
- Kvinnliga förtroendevalda, framför allt unga, upplever större krav och är mer oroliga för att begå misstag. Unga kvinnor är också en grupp som riskerar att tystas på sociala medier, men även personer som på grund av sitt namn eller utseende rasifieras samt hbtq-personer.
- Något fler kvinnor än män är medlem i en facklig organisation, i en kultur-, musik-, dans- eller teaterförening, liksom i pensionärsförening. Betydligt fler män än kvinnor är medlem i en idrotts- eller friluftsförening.

Utmaningar i Uppsala

- Uppsala kommun följer i flera avseenden det nationella mönstret, bland annat vad gäller medlemskap i olika organisation.
- I Uppsala kommun är könsfördelningen inom gruppen politiker och tjänstepersoner relativt jämn. Betydligt fler kvinnor än män lämnade kommunfullmäktige under föregående mandatperiod.
- Kvinnor och män i Uppsala kommun bedömer i samma utsträckning att de har möjligheter till påverkan och inflytande i kommunen. Bland unga invånare uppfattar en större andel pojkar än flickor att de har möjlighet att föra fram sina åsikter till de som bestämmer i kommunen, men andelen flickor som vill vara med och påverka är högre än andelen pojkar. Skillnaderna har minskat sedan 2015.
- Medborgarnas samlade uppfattning om Uppsala kommuns bemötande och tillgänglighet skiljer sig inte åt utifrån kön.

Exempel från Uppsala kommun

- För att öka valdeltagandet drev Uppsala kommun under våren 2019 projektet Din rösträtt i EU-parlamentsvalet. 15 demokratiambassadörer med bred språkkompetens (11 olika språk) utbildades och arbetade i stadsdelar med tidigare lågt valdeltagande för att informera kommuninvånare, bland annat utrikesfödda kvinnor, om varför det är viktigt att rösta och hur man gör. För att inkludera och säkra att funktionsnedsatta personers behov tillgodosågs och förmågor tillvaratogs, engagerades tre demokratiambassadörer med egen erfarenhet av funktionsnedsättning.
- För att öka delaktigheten och transparensen för invånarna har kommunen under året genomfört ett stort antal medborgar- och andra typer av dialoger. På detta sätt har bland annat Gottsunda/Valsättras invånare och organisationer varit delaktiga och medskapande i att utforma samhället och bidra till att

stärka Gottsunda/Valsätras föreningsliv och till platsens utveckling. Andra dialoger har bland annat rört tryggheten vid resecentrum, WeChange (barn och unga), nationella minoriteter och brukarrevisioner.

- Uppsala kommun har arbetat intensivt med målsättningen att bli Sveriges bästa och mest jämställda idrottskommun. Kommunen har bland annat genomfört utbildningen Jämställd, jämlik och normkritisk förening, tagit fram olika typer av stöd- och utbildningsmaterial, analyserat hur kommunen fördelar tid och resurser mellan kvinno- och mansdominerade idrotter och påbörjat hbtq-diplomering för föreningar som vistas på Studenternas samt hbtq-anpassning av Studenternas Arena. För att fånga behoven från alla målgrupper har kommunen fört dialoger med intresseorganisationer och besökt samt stött föreningar i deras utvecklingsarbete. Idrotts- och fritidsnämnden har även fattat beslut om ett särskilt bidrag som kvinnliga elitlag kan söka för att ha råd att nyttja de nya kommunala elitarenorna.

Bedömning

Givet att kommunen säkerställer olika grupper kvinnors och mäns, flickors och pojkars delaktighet i olika typer av invånardialoger, som används alltmer frekvent i kommunens verksamheter, bidrar kommunen till en jämn fördelning av makt och inflytande för kvinnor och män. Uppsala kommuns arbete för att bli Sveriges bästa och mest jämställda idrottskommun bidrar vidare starkt till ökat inflytande och delaktighet för olika grupper kvinnor och flickor och till jämställd hälsa. Informationen om och hur kommunen bidrar till att öka kvinnors representation, inflytande och delaktighet i näringslivet är bristfällig. Tillgängligt underlag visar att kommunen arbetar för att näringslivet ska vara delaktiga i att utforma samhället, men arbetet saknar utifrån tillgängligt underlag ett jämställdhetsperspektiv.

Det är viktigt att kommunens arbete med olika typer av invånardialoger fortsätter som ett centralt verktyg för en jämn fördelning av makt och inflytande för olika grupper kvinnor och män, flickor och pojkar.

Källor

- Jämställdhetsmyndigheten, Analys i korthet 2019:2, Kvinnor har det tuffare än män inom politiken.
<https://www.jamstalldetsmyndigheten.se/files/2019/07/kvinnor-har-det-tuffare-an-man-inom-politiken-2019-10-24.pdf>
- Riksidrottsförbundet, Riksidrottsrörelsen i siffror 2018.
<https://www.rf.se/globalassets/riksidrottsforbundet/nya-dokument/nya-dokumentbanken/idrottsrorelsen-i-siffror/2018-idrotten-i-siffror---sisu.pdf?w=900&h=900>.
- Statistiska centralbyrån (SCB) 2020.
<https://www.scb.se/hitta-statistik/temaomraden/jamstalldhet/jamn-fordelning-av-makt-och-inflytande/>. Hämtad 2020-03-04.
- Statistiska centralbyrån (SCB) 2020.
<https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/levnadsforhallanden/jamstalldhet/jamstalldetsstatistik/>. Hämtad 2020-03-04.
- Uppsala kommun (2019), Uppsala kommuns omvärldsanalys 2019.
https://www.uppsala.se/contentassets/4afdc33cea354bd5aa84d39c57837cb3/omvarldsanalys_2019.pdf

Mål 9. Uppsala kommuns medarbetare ska ha bra arbetsvillkor och kan med hög kompetens möta Uppsala

Ett inriktningsmål som fokuserar och syftar till att Uppsala kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare med en säkerställd kompetensförsörjning.

Jämställdhetsutmaningar

Nationella jämställdhetsutmaningar

- Den könssegregerade kommunorganisationen innebär att kvinnor ofta arbetar i mer krävande arbetsmiljöer med sämre arbetsvillkor, såsom bland annat lön och chefstäthet, än män. Kvinnor arbetar också i större utsträckning deltid än män.
- Betydligt fler kvinnor än män arbetar i kommunsektorn i Sverige. Ohälsa och sjukskrivningar kostar kvinnorna lidande, sämre ekonomi och potentiellt professionell och karriärutveckling. Ohälsan har också stora konsekvenser för kommunen både vad gäller resurser och verksamhetskvalitet och kan leda till sämre och mindre kontinuerlig service till invånarna.

Utmaningar i Uppsala

- Uppsala kommuns jämställdhetsutmaningar överensstämmer i stora drag med utmaningarna på nationell nivå.
- Uppsala kommun har som organisation en tydlig könssegregering mellan yrken (horisontell segregering) men skillnaden i könsfördelningen mellan chefer och medarbetare är relativt liten (vertikal segregering). 2018 var 85 procent av kvinnorna och 87 procent av männen i Uppsala kommun heltidsanställda. Samtidigt arbetar endast 64 procent av kvinnorna heltid medan motsvarande siffra för männen är 80 procent. Skillnaderna är i paritet med jämförbara kommuner och trenden är minskande i Uppsala.
- Lönegapet mellan kvinnor och män (median) anställda i Uppsala kommun var 135 kronor år 2018. Arbete pågår sedan 2017 för att säkra rätt lön för varje medarbetare 2020 och löneskillnader har successivt minskat sedan dess. När det gäller kvinnors och mäns löner för likvärdigt arbete kvarstår alltså skillnader.
- Den totala sjukfrånvarotiden, ackumulerad under året, bland Uppsala kommuns anställda är nästan dubbelt så hög bland kvinnor som bland män. Totalt har sjukfrånvaron dock minskat mellan 2017 och 2018, både totalt sett och även skillnaden mellan kvinnor och män. Minskningen i Uppsala kommun är större än för grannkommunerna och majoriteten av jämförbara kommuner (R9). Hot eller våld i arbetet förekommer i kommunen och drabbade 2019 kvinnor och män i ungefär samma omfattning. Utsattheten för hot och våld är i nivå med föregående år.
- Andelen medarbetare med sex eller flera frånvarotillfällen har dock ökat, och mer bland kvinnor än bland män.

Exempel från Uppsala kommun

- Uppsala kommun har under året fortsatt att utveckla systematiken i arbetsmiljöarbetet och rehabiliteringsarbetet. Kommunen har bland annat tagit fram riskindivider (individer med fler än 6 korttidssjukfrånvaro på 12 månader) och riskarbetsplatser (med större antal riskindivider). Kommunens

sjuktal visar att kvinnodominerade arbetsplatser procentuellt sett har högre sjukfrånvaro än mansdominerade arbetsplatser. En identifiering av riskindivider och riskarbetsplatser visar att det också är kvinnodominerade arbetsplatser som sticker ut.

- Inom ramen för projektet "Förebygga psykisk ohälsa i arbetslivet" ger kommunen stöd till chefer att arbeta med korttidssjukfrånvaro på just kvinnodominerade arbetsplatser såsom inom äldre- och utbildningsnämnden. För att i ett tidigt stadium identifiera stundande ohälsa och på så sätt förhindra långtidssjukskrivningar har rebaseamteamet utvecklat och utbildat chefer i att genomföra "utökade omtankesamtal".
- Utifrån den årliga medarbetarundersökningen och den årliga uppföljningen av det systematiska arbetsmiljöarbetet har behovet av att se över chefers resurser och förutsättningar lyfts till central nivå. Ett uppdrag om att upprätta ett riktmärke över hur många medarbetare varje chef har finns i Mål och budget 2020. Eftersom de största arbetsgrupperna finns i kvinnodominerade arbetsplatser förväntas ett riktmärke på sikt bidra till en jämställd hälsa för kommunens medarbetare.
- Kommunen har också tagit fram en rutin för att säkerställa att chefer i berörda verksamheter känner till och vet hur de kan upptäcka och agera mot förtryck och våld och för att våldsutsatta ska veta om sina möjligheter till stöd och hjälp oavsett aktör. Äldre- och utbildningsnämnden har vidare tagit fram stöd i arbete för handläggare gällande hot och våld i nära relationer och hemvårdens chefer har deltagit i utbildning om våld i nära relationer för att öka kunskap och kunna implementera arbetet ute på enheterna.
- För att åtgärda strukturella skillnader på grund av kön har kommunen analyserat de skillnader som kunnat identifieras föregående år. Skillnaderna rör bland annat arbetsförhållanden, arbetstid, anställningsform och hälsa. För att bibehålla kompetensen kring jämställd lönesättning genomför kommunen chefsseminarier om löneöversynen i hela organisationen enligt före, under och efter översynen. Under året har kommunen även gjort en satsning på att utbilda chefer i samtalsteknik. Cirka 85 procent av cheferna deltar i informations- / utbildningstillfällen kring löneöversynen varje år.

Bedömning

Uppsala kommuns insatser som arbetsgivare svarar mot flera identifierade jämställdhetsutmaningar i kommunen, särskilt arbetet för goda arbetsvillkor och hälsa. Den höga andelen kvinnor bland kommunens medarbetare i allmänhet och kvinnors påtagligt högre risk för ohälsa/sjukfrånvaro i synnerhet innebär att många av kommunens insatser som arbetsgivare bidrar till att förbättra kvinnors arbetsvillkor, hälsa och ekonomi. För att bidra än mer till en jämställd kommunorganisation bör kommunen fortsätta att utveckla arbetet med arbetsmiljön inom kvinnodominerade områden, bland annat gällande antal medarbetare per chef. Kommunen behöver också säkerställa system och resurser för genomförande av årlig löneanalys samt utveckla arbetet med lika lön för likvärdigt arbete och uppföljningen av det.

Källor

- Statistiska centralbyrån (SCB) (2018), På tal om kvinnor och män. Lathund om jämställdhet 2018.
https://www.scb.se/contentassets/528dd6d093b64a38895735f333a89a8a/le0201_2017b18_br_x10br1801.pdf
- Sveriges Kommuner och Regioner, Heltidsarbete som norm.
<https://skr.se/arbetsgivarekollektivavtal/personalochkompetensforsorjning/heltid.11441>.
Hämtad 2020-03-04.
- Uppsala Kommun (2017), Resultat av 2017 års löneanalys. Bilaga 5 Årsredovisning 2017.
- Underlag från HR-stab.

Sammanfattande bedömning del 1

Uppsala kommuns omvärldsanalys 2019 och kommunens jämställdhetsbokslut 2019 visar påtagliga skillnader mellan kvinnor och män när det gäller till exempel hälsa, utbildningsnivå och inkomstnivå. Skillnaderna är relativt konstanta sett över en 10-årsperiod.

Uppsala kommun har inom ramen för sin verksamhet 2019 – som samhällsutvecklare, servicegivare och arbetsgivare – identifierat och arbetat med många av kommunens identifierade jämställdhetsutmaningar inom respektive inriktningsmål.

Flera insatser har genomförts som adresserar de tre prioriterade jämställdhetsområden i Uppsala kommuns omvärldsanalys 2019: att värna ungas välmående och motverka framtida marginalisering, att bli en kommun fri från trakasserier och våld samt att bidra till att bryta den könsuppdelade arbetsmarknaden. Idrotts- och fritidsnämndens strategiska arbete för en jämställd idrott, kulturnämndens jämställdhetsarbete inom fritid Uppsala, utbildningsnämndens systematiska jämställdhetsanalyser av sin verksamhet, socialnämndens kommunövergripande utbildning av våldsbud, arbetsmarknadsnämndens målgruppsorienterade arbete och kommunens områdesarbete i Gottsunda/Valsätra är alla exempel på särskilt viktiga insatser i sammanhanget. Dessa insatser har tillsammans med annat arbete i kommunens nämnder och bolagsstyrelser väsentligt bidragit till ett eller flera av de jämställdhetspolitiska delmålen.

Bedömning av bidrag till jämställdhetspolitiska delmål utifrån aktuella jämställdhetsutmaningar i respektive inriktningsmål

	Bidrar i låg utsträckning					
	Bidrar i viss utsträckning					
	Bidrar i hög utsträckning					
	IM förväntas inte bidra till aktuellt jämställdhetspolitiskt delmål					
	Jämn makt och inflytande	Jämställd ekonomi	Jämställd utbildning	Obetalt hem- och omsorgsarbete	Jämställt hälsa	Mäns våld mot kvinnor ska upphöra
IM1						
IM2						
IM3						
IM4						
IM5						
IM6						
IM7						
IM8						
IM9						

Uppsala kommun har inom ramen för sina nio inriktningsmål 2019 främst arbetat med och bidragit till de jämställdhetspolitiska delmålen jämn makt och inflytande, jämställd hälsa, och mäns våld mot kvinnor ska upphöra. Kommunen har även bidragit

till övriga jämställdhetspolitiska delmål. Kommunen har svag koppling till och rådighet över delmålet obetalt hem- och omsorgsarbete där kommunens bidrag är begränsat.

Den samlade bedömningen är att Uppsala kommun 2019 har identifierat, arbetat med och mött de jämställdhetsutmaningar som är aktuella och prioriterade i kommunen på ett adekvat sätt. Jämställdhetsarbetet bedrivs alltmer systematiskt i flera nämnder och bolagsstyrelser: åtgärder tas fram och genomförs utifrån könsuppdelad statistik och jämställdhetsanalyser och riktas i många fall till prioriterade målgrupper. Systematiken brister dock i flera fall när det gäller att integrera och/eller synliggöra insatser och resultaten av insatserna i ordinarie verksamhetsuppföljning.

Förändringar vad gäller samhälleliga mönster och strukturella skillnader på grund av kön tar tid. Det innebär att Uppsala kommun behöver fortsätta att utveckla systematiken och långsiktigheten i sitt arbete i synnerhet inom prioriterade områden som lyfts i avsnittet Slutsatser och medskick.

Del 2. Förutsättningar för, och arbetet med, jämställdhetsintegrering i Uppsala kommun

För att uppnå långsiktiga och hållbara resultat som bidrar till att förverkliga politikens mål och ambitioner avseenden jämställdhet, arbetar Uppsala kommun sedan flera år utifrån strategin jämställdhetsintegrering. Strategin innebär att jämställdhetsperspektivet ingår i ordinarie styrning, ledning och verksamhet. I en jämställdhetsintegrerad politiskt styrd verksamhet är jämställdhetsperspektivet integrerat och synligt i styrningen från politiken och ledningen. Nämnderna och de kommunala bolagsstyrelserna ska omsätta och förverkliga jämställdhetsambitionerna i sina ordinarie verksamheter på alla nivåer på ett systematiskt sätt.

Status och förflyttning 2019

I detta avsnitt görs en bedömning av Uppsala kommuns status och utvecklingsbehov avseende jämställdhetsintegrering 2019, utifrån Sveriges kommuner och regioners (SKR) checklista. Checklistan omfattar 10 viktiga förutsättningar för en väl jämställdhetsintegrerad verksamhet.

Kriterier för jämställdhetsintegrering (SKR) – lägg bilaga.

1. Den politiska församlingen fattat beslut om jämställdhetsintegrering.
2. Ledningen efterfrågar jämställdhet i verksamhetens resultat.
3. De högsta cheferna säkerställer att beslut om jämställdhetsintegrering verkställs i organisationen.
4. Ledningen säkerställer organisationens kompetens för att arbeta med jämställdhetsintegrering.
5. Jämställdhetsperspektivet är synligt i mål, budget och andra styrdokument.
6. All individbaserad statistik redovisas och analyseras med kön som indelningsgrund.
7. I beslutsunderlag beskrivs konsekvenserna för kvinnor och män, flickor och pojkar.
8. Verksamheternas resultat för kvinnor och män, flickor och pojkar, kan utläsas ur ordinarie verksamhets- och budgetuppföljning.
9. Jämställdhetsintegreringen har lett till konkreta och hållbara förbättringar i verksamheterna.
10. Tillvägagångssättet för jämställdhetsintegrering kan systematiseras och överföras till andra verksamheter.

Jämställdhetsboksutlåtets underlag visar tydligt att jämställdhetsintegreringen har kommit olika långt i olika delar av kommunkoncernens bolagsstyrelser och nämnder. Den samlade bilden är att förutsättningar som rör den centrala styr- och ledningsnivån finns mer eller mindre på plats i majoriteten av kommunens nämnder och bolagsstyrelser: politiska beslut om jämställdhetsintegrering har fattats, flera av de högsta cheferna säkerställer genomförandet av jämställdhetsintegrering i organisationen, kompetens säkerställs för att arbeta med jämställdhetsintegrering och jämställdhetsperspektivet är synligt i mål och budget och andra styrdokument (kriterium 1-5). Kommunala bolagsstyrelser instämmer i något högre grad än nämnderna i ovan nämnda påståenden. Vad gäller den politiska efterfrågan indikerar underlaget att några bolagsstyrelser och nämnder inte alls instämmer i att den politiska ledningen efterfrågar resultat av arbetet med jämställdhetsintegrering.

Detsamma gäller om de högsta cheferna säkerställer att politikernas beslut om jämställdhetsintegrering genomförs i organisationen.

När det gäller de mer verksamhetsnära operativa kriterierna (6-10), som indikerar grad av jämställdhetsintegrering i ordinarie verksamhet, visar kartläggningen tydligt att den centrala styrningen och ledningen av jämställdhet har ett relativt svagt genomslag i nämndernas och bolagsstyrelsernas ordinarie processer och verksamheter. Några nämnder och bolagsstyrelser instämmer inte alls i att individbaserad statistik redovisas och analyseras könsuppdelat, att beslutsunderlag beskriver konsekvenser för olika grupper, kvinnor och män eller i påståendet att verksamheternas resultat för kvinnor och män, flickor och pojkar, kan utläsas ur ordinarie verksamhets- och budgetuppföljning. Nämnderna instämmer i något högre grad än bolagsstyrelserna i att jämställdhetsintegreringen har lett till konkreta och hållbara förbättringar och att tillvägagångssättet för jämställdhetsintegrering kan systematiseras och överföras till andra verksamheter.

En koncernövergripande kartläggning av kommunens förutsättningar för arbetet med jämställdhetsintegrering genomfördes första gången 2018. Någon direkt jämförelse är inte möjlig på grund av förändringar i checklistan och ett mindre antal svarande bolagsstyrelser och nämnder 2018. Resultaten 2018 och 2019 överensstämmer dock i stora delar. En svag indikation finns om att flera bolagsstyrelser och nämnder har blivit bättre på att redovisa och analysera könsuppdelad statistik. Samtidigt rapporterar ett stort antal nämnder och bolagsstyrelser att verksamheternas resultat för kvinnor och män, flickor och pojkar inte kan utläsas ur ordinarie verksamhets- och budgetuppföljning.

Arbete med identifierade utvecklingsområden 2018

I Uppsala kommun jämställdhetsuppföljning 2018 identifierades fem områden som behövde utvecklas framöver:

- Utveckla stödet i arbetet mot en jämställd och hållbar ekonomi.
- Utveckla intern och extern kommunikation om jämställdhetsintegrering.
- Öka förmågan att tänka och arbeta utifrån ett intersektionellt perspektiv.
- Utveckla arbetet med att följa upp och analysera jämställdhet i den ordinarie verksamheten.
- Utveckla arbetet med att ta fram åtgärder som svarar mot nämndens/bolagsstyrelsens jämställdhetsutmaningar.

Alla identifierade utvecklingsområden var aktuella, för de flesta nämnder och bolagsstyrelser. Nedan följer några exempel på förflyttningar inom områdena.

Idrotts- och fritidsnämnden har bland annat utvecklat stöd i arbetet med jämställd ekonomi genom att implementera verktyget WBS (Work Breakdown Structure) och checklista för beställning av anläggningsprojekt. Stödet har ökat förståelsen för jämställdhet i tidigt skede. Projektet *Jämställd biståndsbedömning*, som är en del i uppdraget för en jämställd ekonomi, har för aktuella nämnder bidragit till större fokus på och stöd i arbetet med jämställd ekonomi. Projektet har även, tillsammans med arbetet med äldrevänlig kommun, bidragit till ett mer intersektionellt arbetssätt.

Uppsalahem har under året arbetat utifrån en aktivitetsplan för jämställdhet där kommunikation har varit ett av fyra prioriterade områden. Genom arbetet har intern och extern kommunikation tydligt förbättrats, vilket har resulterat i flera utmärkelser för, och artiklar om, bolagsstyrelsens jämställdhetsarbete.

Det har inte skett någon större förflyttning i kommunen när det gäller arbetet med uppföljning och analys av jämställdhet i ordinarie verksamhet. Dock kan nämnas att Skolfastigheters väsentlighetsanalys ur hållbarhetsperspektiv har bidragit till att bolagsstyrelsens arbete med jämställdhet och integration blivit tydligare.

Idrotts- och fritidsnämnden har gjort ett tydligt ställningstagande att jämställdhet ska finnas med i alla nämndens processer. Nämnden har infört en ny åtgärd i verksamhetsplanen, jämställdhet för en framgångsrik idrott. Där arbetar nämnden med jämställdhetsbidrag, jämställdhetsanalyser inför nya investeringar, checklistor i byggprojekt och utbildningsinsatser för föreningslivet.

Sammanfattande bedömning del 2

Jämställdhetsperspektivet är relativt väl integrerat i central styrning och ledning men har ett varierande och i många fall svagt genomslag i kommunkoncernens olika verksamheter. Kommunstyrelsens bedömning är därmed att styrkedjan inte fungerar tillfredsställande hela vägen från beslutande organ och högsta ledning till kommunens operativa verksamheter. Analys och uppföljning som inbegriper och synliggör jämställdhet är svag inom ramen för ordinarie verksamhet i allmänhet och i verksamhets- och budgetuppföljning i synnerhet. Uppsala kommuns höga politiska ambition för jämställdhet speglas inte i en konkret efterfråga på resultat från vare sig den politiska ledningen eller chefer.

Del 3. Slutsatser och medskick

I detta avsnitt sammanfattas sex övergripande slutsatser om vad Uppsala kommun behöver göra för att möta några av kommunen särskilda utmaningar. De tre inledande slutsatserna (1-3) rör Uppsala kommuns jämställdhetsutmaningar och bygger på underlag och bedömningar i del 1. De tre avslutande slutsatserna (4-6) rör förutsättningar för kommunens arbete med jämställdhetsintegrering och grundas på underlag och bedömningar i del 2.

1. Prioritera utrikes födda kvinnor och flickor i kommunens verksamheter

Utrikes födda kvinnor som står utanför arbetsmarknaden möter strukturella och institutionella hinder som har stora konsekvenser för individens inflytande och delaktighet, ekonomi och hälsa. Att hantera dessa konsekvenser medför även stora kostnader för kommunen och samhället. Därför behöver kommunen fortsatt prioritera stödjande insatser för utrikes födda kvinnor och flickor i alla sina verksamheter, inte minst inom arbetsmarknadsområdet. Kommunen behöver också stödja organisationer som främjar utrikes födda kvinnors och flickors livssituation liksom kvinnors och flickors delaktighet i utformningen av det offentliga rummet. Det är viktigt att kommunen säkerställer ett likvärdigt bemötande av alla. Ett likvärdigt bemötande minimerar risken för stereotypa bedömningar, exempelvis grundade på låga förväntningar på utrikes födda kvinnors och flickors kapacitet. Insatser riktade till målgruppen utrikes födda kvinnor och flickor stärker deras förutsättningar till ett gott liv och stärker även andra gruppers förutsättningar och en positiv samhällsutveckling – för alla.

2. Konsekvenser för kvinnor utifrån demografiska och finansiella utmaningar behöver följas nogsamt

Uppsala kommun står inför stora demografiska utmaningar framöver. Med en växande grupp äldre och unga invånare ökar behovet av stöd, vård, omsorg och utbildning samtidigt som resurserna för den gemensamma välfärden minskar. När den gemensamma välfärden inte kan möta äldres och ungas samlade behov ökar behoven av anhängigvård. Givet hur det ser ut i dag är det framför allt kvinnor som kommer att ta hand om anhöriga, vilket medför en risk för sämre ekonomi och hälsa. Eventuella nedskärningar i kommunala verksamheter såsom vård, omsorg och utbildning, där majoriteten av medarbetarna är kvinnor, riskerar att försämra arbetsvillkoren. Detta drabbar i huvudsak kvinnors hälsa och ekonomi. Det är ytterst viktigt att Uppsala kommun i det fortsatta arbetet för att hantera och möta kommunens kommande demografiska och finansiella utmaningar är medveten om riskerna ovan och att konsekvensanalys utifrån kön är en självklar del i det arbetet. Kommunen behöver därtill fortsätta sitt förebyggande arbetsmiljö- och hälsofrämjande arbete, både för medarbetarnas hälsa och för att säkra kommunens kompetensförsörjning och ekonomi.

3. Prioritera flickors välmående

Ohälsan bland både flickor och pojkar har ökat drastiskt sedan 2013 och bland flickor påtagligt mer än bland pojkar. Ohälsan är också stor bland unga med annan könsidentitet. Trots att flickor mår sämre än pojkar uppnår flickor kunskapsmålen i högre utsträckning än pojkar. Slutförd utbildning har stor betydelse för ungas möjligheter att forma samhället och sina egna liv. Därför har insatser för att alla elever ska uppnå kunskapsmålen länge prioriterats i Uppsala kommuns arbete. Insatser som rör särskilt stöd, där pojkar är starkt överrepresenterade, förklarar kommunens större

resurstilldelning till pojkar. Mot bakgrund av ungas allt sämre mående och konsekvenserna för de ungas framtid och för samhället i stort behöver kommunen ta ett krafttag och prioritera resurser för att förbättra ungas, framförallt flickors och hbtq-personers, hälsa och välmående.

4. Tåta de organisatoriska mellanrummen

Avgränsade ansvarsområden, perspektivträngsel, en stor mängd prioriterade områden och fokus på aktiviteter snarare än på resultat begränsar kommunens möjligheter att möta dagens komplexa utmaningar. Med nytänkande, innovativa lösningar och arbetsformer kan Uppsala kommun bättre möta dagens och framtidens komplexa utmaningar inom hållbarhet – inte minst jämställdhetsutmaningar. Nya sätt att samverka behöver prioriteras och testas för att tåta de organisatoriska mellanrummen. Helhetssyn, gemensamt ansvarstagande och processinriktad arbetsform behöver genomsyra kommunens verksamheter och kultur. En förutsättning för detta är att tid och pengar avsätts för ändamålet och att chefer aktivt leder och stödjer en sådan utveckling.

5. Kommunen behöver jämställdhetsintegrera och stärka analys och uppföljning

Analys och uppföljning inom och mellan nämnder och bolagsstyrelser brister i många fall i integrering och synliggörande av jämställdhetsperspektivet. Förflyttning behöver ske vad gäller kommunkoncernens samlade förmåga att analysera, följa upp och synliggöra resultat och effekter av genomförda insatser. Med löpande och systematiska analyser och uppföljning kan kommunen säkerställa att de insatser kommunen gör och avsätter resurser för bidrar på ett effektivt sätt till avsedda resultat och mål. Den här utvecklingen har påbörjats men behöver få fart. I ljuset av en minskande skattebas, en växande befolkning och ett växande omsorgsbehov, framför allt i gruppen barn och äldre, behöver detta prioriteras högt.

6. Chefernas verksamhetsansvar behöver tydliggöras och följas upp

Uppsala kommuns politiska ambitioner vad gäller Agenda 2030 och jämställdhet är höga. Dock saknas överlag en konkret och löpande efterfrågan, från såväl politiken som chefer, på resultat av arbetet med jämställdhetsintegrering i nämndernas och bolagsstyrelserna ordinarie verksamheter. I chefernas verksamhetsansvar ingår att säkerställa att den egna verksamheten är jämställdhetsintegrerad. Genom en jämställdhetsintegrerad verksamhet får den politiska ledningen förutsättningar att kunna utveckla politiken inom kommunens alla verksamhetsområden för alla grupper kvinnor och män, flickor och pojkar. För att kommunens höga ambitioner för jämställdhet och Agenda 2030 ska förverkligas, behöver chefernas verksamhetsansvar tydliggöras och följas upp. För att ge cheferna förutsättningar att leda en jämställdhets- och hållbarhetsintegrerad verksamhet behöver kommunen utveckla sitt chefsstöd och sin interna styrning och kontroll, dvs. utveckla sina processer och arbetssätt.

Bilaga 1 - Förteckning över jämställdhetsindikatorer per inriktningsmål

Uppföljningen bygger på könsuppdelade indikatorer i Uppsala kommuns Mål och budget (MoB) samt särskilda icke-MoB-relaterade indikatorer för de nationella jämställdhetspolitiska delmålen.

MoB+nummer = Indikator ur Uppsala kommuns Mål och budget.

J+nummer = Särskilda indikator för aktuellt jämställdhetspolitiskt delmål (1-6), utan koppling till MoB.

Inriktningsmål 1. Uppsala kommun ska ha en jämställd och hållbar ekonomi
Könsuppdelade indikatorer från Mål och Budget 2019
MoB 1.5 Kvinnors andel av mäns medianinkomst
MoB 8.3 Medborgarnas uppfattning om möjligheter till insyn och inflytande.
Indikatorer som kompletterar indikatorerna som finns med i Mål och budget för IM1 utifrån jämställdhet
J 1.2 Medborgarnas uppfattning om kommunens bemötande och tillgänglighet
J 1.4 Andelen kvinnor bland förtroendevalda
J 5.1 Ohälsotal bland Uppsalas invånare 16-64 år
J 4.1 Uttagna dagar med föräldrapenning
J 6.1 Anmällda brott om grov kvinnofridskränkning, antal/100 000 inv
J 3.1 Genomsnittligt meritvärde i grundskolans årskurs 9, 17 ämnen, lägeskommun

Inriktningsmål 2. Uppsala ska vara tryggt och attraktivt att leva, verka och vistas i
Könsuppdelade indikatorer från Mål och Budget 2019
MoB 2.3a Upplevd trygghet utomhus på kväll och natt, andel vuxna
MoB 2.4.a-c Upplevda möjligheter till fritidsaktiviteter
MoB 2.4b. Ungdomars uppfattning om möjligheter att delta i fritidsaktiviteter, andel
Indikatorer som kompletterar indikatorerna som finns med i Mål och budget för IM2 utifrån jämställdhet
J 2.5 Antal kvinnliga företagare i Uppsala
J 1.10 Unga som uppger att de är med i en förening, klubb, sällskap eller organisation uppdelat på kön och inrikes-/utrikesfödda.
J 3.2 Elever som känner sig trygga i skolan.
J 5.10 Könsfördelning bland Uppsala Fritids besökare

Inriktningsmål 3. Uppsalas stad och landsbygd ska växa genom ett hållbart samhällsbyggande
Könsuppdelade indikatorer från Mål och Budget 2019
MoB 3.1. Medborgarnas uppfattning om kommunens insatser för att kommuninvånarna ska kunna leva miljövänligt
MoB 3.1. Medborgarnas bedömning av kommunens gång- och cykelvägar
MoB 3.3 Medborgarnas uppfattning om kommunikationer
MoB 3.4 Medborgarnas uppfattning om tillgången på parker, grönområden och natur

Inriktningsmål 4. Uppsala ska vara jämlikt och inkluderande med goda förutsättningar för folkhälsa och livskvalitet.

Könsuppdelade indikatorer från Mål och Budget 2019
MoB 4.1 Ohälsotal bland Uppsalas invånare 16-64 år
MoB 4.2 a + c Självskattad hälsa; bland a) unga och b) vuxna
MoB 4.3. Invånare 16–84 år som blivit utsatta för kränkande behandling, genomsnittlig andel de fyra senaste åren
MoB 4.4. Invånare 16–84 år som saknar tillit till andra, genomsnittlig andel de fyra senaste åren
MoB 4.5. Ungdomar som tycker att man kan lita på de flesta människor, andel
MoB 4.5a. Ungdomar som bott i Sverige 10 år eller mer.
MoB 4.5b. Ungdomar som bott i Sverige 5–9 år.
MoB 4.5c. Ungdomar som bott i Sverige mindre än 5 år
MoB 7.8. Alkohol-Narkotika-Tobak
Indikatorer som kompletterar indikatorerna som finns med i Mål och budget för IM4 utifrån jämställdhet
J 5.6 Antal medlemmar som är medlem i en idrotts- eller fritidsförening uppdelad på kön och ålder (5-25)
J 5.7 Antal aktiviteter uppdelad på kön och ålder (5-25)
J 5.3 Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg - hälsotillstånd, andel (%)
J 5.5 Fallskador personer 80+ antal per 1000 inv
J 6.1 Anmällda brott om grov kvinnofridskränkning, antal/100 000 inv
J 6.2 Anmällda misshandelsbrott mot kvinna, inomhus i nära relationer med offret, antal/100 000 inv
J 6.4 Brukarbedömning gruppbostad LSS - Brukaren är aldrig rädd för något hemma, andel (%)

Inriktningsmål 5. Uppsalas invånare ska ha bostad och arbete.
Könsuppdelade indikatorer från Mål och Budget 2019
MoB 5.5 a+c Förvärvsarbetande 20-64 år, uppdelad på inrikes födda och utrikes födda, andel
MoB 5.6. Invånare 17–24 år som varken studerar eller arbetar (UVAS), andel
MoB 5.3. Genomsnittlig väntetid till särskilt boende för 65– år, antal dagar
MoB 5.4. Arbetslösa, andel
MoB 5.7. Lämnat etableringsuppdraget och börjat arbeta eller studera (status efter 90 dagar), andel (%)
MoB 1.5 Kvinnors andel av mäns medianinkomst
Indikatorer som kompletterar indikatorerna som finns med i Mål och budget för IM5 utifrån jämställdhet
2.2 Sammanräknad förvärvsinkomst i åldern 20-64 år kommun (median), kr

Inriktningsmål 6. Uppsalas alla barn och elever ska klara sin utbildning, nå sin gymnasieexamen och utmanas i sitt lärande.
Könsuppdelade indikatorer från Mål och Budget 2019
MoB 6.2. Trivsel i skolan
MoB 6.3. Grundskoleelever som är behöriga till yrkesinriktade program i gymnasieskolan, lägeskommun, andel
MoB 6.4. Genomsnittligt meritvärde i grundskolans årskurs 9, 17 ämnen, lägeskommun
MoB 6.5. Elever med minst B i samtliga ämnen årskurs 9, kommunala skolor, andel
MoB 6.6. Gymnasieelever med examen inom tre år, lägeskommun, andel
MoB 6.7. Elever med minst E i samtliga kurser, avgångselever gymnasieskolan, kommunala skolor, andel
MoB 6.8. Grundläggande kurser vuxenutbildning, andel godkända
MoB 6.9. Gymnasiala teoretiska kurser vuxenutbildning, andel godkända
MoB 6.10 Yrkesutbildningar vuxenutbildning, andel godkända
Indikatorer som kompletterar indikatorerna som finns med i Mål och budget för IM6 utifrån jämställdhet
J 3.4 Andel ämnen i Kulturskolan med jämn könsfördelning

Inriktningsmål 7. Uppsala ska vara en äldrevänlig kommun och invånare med funktionsnedsättning ska uppleva trygghet, frihet och tillgänglighet.
Könsuppdelade indikatorer från Mål och Budget 2019
MoB 7.1. Medborgarnas uppfattning om det stöd och den hjälp som utsatta personer får i kommunen
MoB 7.2. Ej återaktualiserade ett år efter avslutad utredning eller insats, andel uppdelad på barn 0-12år, ungdomar 13-20år, vuxna med missbruksproblem
MoB 7.3. Brukare inom daglig verksamhet som trivs på sin dagliga verksamhet, andel
MoB 7.4. Brukare som är nöjda med sin äldreomsorg, andel och uppdelat på särskilt boende och hemtjänst
MoB 7.5. Personalkontinuitet, antal personal som en hemtjänsttagare möter under 14 dagar, medelvärde
MoB 7.7. Invånare 16–84 år med normalvikt, genomsnittlig andel de fyra senaste åren
Indikatorer som kompletterar indikatorerna som finns med i Mål och budget för IM7 utifrån jämställdhet
J 1.6 Brukarbedömning gruppbostad LSS - Brukaren är aldrig rädd för något hemma, andel (%)
J 1.7 Brukarbedömning daglig verksamhet LSS - Brukaren får bestämma om saker som är viktiga, andel (%)
J 1.6 Brukarbedömning särskilt boende äldre omsorg_offentlig regi_inflytande och tillräckligt med tid
J 1.8 Brukarbedömning barn och ungdomsvård IFO - inflytande andel
J 5.9 Andel personer som får bostadsanpassning och upplever att anpassningen har gjort att de klarar sig bättre i sitt dagliga liv.

Inriktningsmål 8. Uppsalas invånare, organisationer och näringsliv ska vara delaktiga i att utforma samhället.
Könsuppdelade indikatorer från Mål och Budget 2019
MoB 8.2. Ledarmöter som lämnat kommunfullmäktige under mandatperioden
MoB 8.3 Medborgarnas uppfattning om möjligheter till insyn och inflytande.
MoB 8.4. Ungdomars uppfattning om att påverka kommunen
MoB 8.6. Kommunens samarbete med föreningslivet
Indikatorer som kompletterar indikatorerna som finns med i Mål och budget för IM8 utifrån jämställdhet
J1.2 Medborgarnas uppfattning om kommunens bemötande och tillgänglighet
J 1.4 Andelen kvinnor bland förtroendevalda
J 1. 6 Brukarbedömning särskilt boende äldre omsorg_offentlig regi_inflytande och tillräckligt med tid
J 1.7 Brukarbedömning daglig verksamhet LSS - Brukaren får bestämma om saker som är viktiga, andel (%)
J 1.8 Brukarbedömning barn och ungdomsvård IFO - inflytande andel
J 1.10 Unga som uppger att de är med i en förening, klubb, sällskap eller organisation uppdelat på kön och inrikes-/utrikesfödda.

Inriktningsmål 9. Uppsala kommuns medarbetare ska ha bra arbetsvillkor och kan med hög kompetens möta Uppsala
Könsuppdelade indikatorer från Mål och Budget 2019
MoB 9.4. Hållbart medarbetarengagemang (HME), totalindex
MoB 9.6. Sjukfrånvaro kommunalt anställda totalt, procent
MoB 9.7. Medarbetare som har många frånvarotillfällen under de senaste 12 månaderna (6 eller fler), andel
MoB 9.8. Lönegap median kvinnor - median män anställda av kommunen, kr
MoB 9.9. Könsfördelning hos kommunanställda
MoB 9.10. Heltidsanställda månadsavlönade, andel
Indikatorer som kompletterar indikatorerna som finns med i Mål och budget för IM9 utifrån jämställdhet
J 4.3 Heltidsarbetande månadsavlönade, kommun, andel
J 5.9 Under det senaste året har jag i mitt arbete utsatts för hot eller våld

Bilaga 2 - Jämförelse-, mål- och trendvärden för Uppsala kommuns jämställdhetsindikatorer

Inriktningsmål 1

	Nuvärde			Jämförvärde			Mål total	trend total	Mål jämställdhet	Trend jämställdhet
	totalt	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män				
Könsuppdelade indikatorer från Mål och Budget 2019										
MoB 1.5 Kvinnors andel av mäns medianinkomst	82			80			Öka			
MoB 8.3 Medborgarnas uppfattning om möjligheter till insyn och inflytande.	40	38	42	39	40	38	Öka	↗	Bibehåll	
Indikatorer som kompletterar MoB-indikatorerna för IM1 utifrån jämställdhet										
J 1.2 Medborgarnas uppfattning om kommunens bemötande och tillgänglighet	52	55	49	53	55	51	Öka	→	Bibehåll	→
J 1.4 Andelen kvinnor bland förtroendevalda	43,5			45,7			Bibehåll	→		
J 5.1 Ohälsotal bland Uppsalas invånare 16–64 år	20,6	24,3	16,8	24,1	28,8	19,5	Minska	↘	Minska skillnader	
J 4.1 Uttagna dagar med föräldrapenning av kvinnor respektive män		68,2	31,8		70,8	29,2	–	–	Minska skillnader	↗
J 6.1 Anmälda brott om grov kvinnofridskränkning, antal/100 000 inv.	20			15			–	–	–	↘
J 3.1 Genomsnittligt meritvärde i grundskola i årskurs 9, 17 ämnen, lägeskommun	241,9	254,7	229,8	227,7	241,1	213,6	Öka	↗	Minska skillnader	→

- MoB 1.5 Beräkning utifrån Kolada (N00905). Nuvärde avser 2017. Jämförvärde avser ovägt medel R9-kommunerna 2017.
- MoB 8.3 Källa: Kolada (U00408). Nuvärde avser 2019. Jämförvärde: genomsnitt för deltagande kommuner med över 50 000 invånare. Uppdateras en gång per år (januari).
- J 1.2 Källa: Kolada (U00400). Nuvärde avser 2019. Jämförvärde avser ovägt medel R9-kommunerna. Uppdateras en gång per år (januari).
- J 1.4 Källa: Kolada (N05814). Nuvärde avser 2017. Jämförvärde avser ovägt medel R9-kommunerna.
- J 5.1 Källa: Kolada (N00957). Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner. Nuvärde avser 2018. Uppdateras en gång per år (februari).
- J 4.1 Källa: Kolada (N00942), (N00943). Nuvärde avser 2018. Jämförvärde avser ovägt medel R9-kommunerna 2018.
- J 6.1 Källa: Kolada (N07402). Nuvärde avser 2019. Jämförvärde avser ovägt medel R9-kommunerna.
- J 3.1 Källa: Kolada (N15504). Elevernas sammanlagda meritvärde dividerat med antal elever som fått betyg i minst ett ämne enligt det mål- och kunskapsrelaterade betygssystemet i årskurs 9. Meritvärdet för en elev utgörs av summan för de 17 bästa betygen i elevens slutbetyg (E=10, D=12.5, C=15, B=17.5 och A=20). Det möjliga maxvärdet är 340 poäng. 2016 exkluderades elever med okänd bakgrund. Nuvärde avser 2019. Jämförvärde avser R9-kommunerna.

Inriktningsmål 2

	Nuvärde			Jämförvärde			Mål total	trend total	Mål jämförddhet	Trend jämförddhet
	totalt	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män				
Könsuppdelade indikatorer från Mål och Budget 2019										
MoB 2.3a Upplevd trygghet utomhus på kväll och natt, andel vuxna	20	13	27	27	22	33	Öka	↘	Minska skillnader	
MoB 2.4a Medborgarnas uppfattning om möjligheterna till fritidsaktiviteter, andel	68	69	66	66			Öka	→		
MoB 2.4b. Ungdomars uppfattning om möjligheter att delta i fritidsaktiviteter, andel	86	86	88	85			Öka	→		
Indikatorer som kompletterar MoB-indikatorerna för IM2 utifrån jämförddhet										
2.5 Antal kvinnliga företagare i Uppsala	8351	2649	5702	4794	1420	3373	Öka	→	Minska skillnaden	→
1.10 Unga som uppger att de är med i en förening, klubb, sällskap eller organisation uppdelat på kön och inrikes-/utrikesfödda.	Inrikes-födda	61,69	65,25	Inrikes-födda	71,43	73,82	Öka	↘	Bibehåll	→
	Utrikes-födda	37,86	63,87	Utrikes-födda	47,40	70,03	Öka	↘	Öka andelen utrikesfödda tjejer	↘
3.2 Andel elever som känner sig trygga i skolan.	Grundskola	92,1	92,6		91,6	92,4	Öka	↘	Bibehåll	→
	Gymnasieskola	94,4	94		94	93,1	Öka		Bibehåll	→
5.10a Andel flickor bland fritidsgårdar	42			36			–	–	Bibehåll/minska skillnader	↗
5.10b Andel flickor bland fritidsklubbar	47			46			–	–	Bibehåll	↗

- MoB 2.3a SCB:s medborgarundersökning. Nuvärde avser 2019. Jämförvärde: Uppsala 2018. Uppdateras en gång per år (januari).
- MoB 2.4b-b. Källa: Liv och hälsa ung. Avser ungdomar i årskurs 7 och 9 i grundskolan och årskurs 2 i gymnasieskolan. Nuvärde avser 2019. Jämförvärde: länet totalt. Uppdateras vartannat år (hösten samma år som undersökningen genomförs)
- J 2.5 Källa: Kolada (N00922). Avser egna företagare och fåmansaktiebolagsdelägare (företagare i eget AB). Företagare räknas som individer (inte företag). Nuvärde avser 2018. Jämförvärde avser R9-kommunerna.
- J 1.10 Källa: Liv och hälsa ung, manuell beräkning från Sidsoft. Nuvärde avser 2017. Jämförvärde avser 2015.
- J 3.2 Källa: Utbildningsförvaltningens elevenkät. Nuvärde avser 2019. Jämförvärde avser 2018
- J 5.10 Källa: egen uppföljning/Kulturnämnden

Inriktningsmål 3

Nuvärde			Jämförvärde			Mål total	trend total	Mål jämfäställdhet	Trend jämfäställdhet
totalt			kvinnor	män	totalt	kvinnor	män		
Könsuppdelade indikatorer från Mål och Budget 2019									
MoB 3.1. Medborgarnas uppfattning om kommunens insatser för att kommuninvånarna ska kunna leva miljövänligt	56	58	55	59			Öka	–	
MoB 3.2. Medborgarnas bedömning av kommunens gång- och cykelvägar	59	60	58	57			Öka	→	
MoB 3.3. Medborgarnas uppfattning om kommunikationer	68	69	66	66			Öka	→	
MoB 3.4. Medborgarnas uppfattning om tillgången på parker, grönområden och natur	7,3	7,4	7,1	7,8			Öka	→	

- MoB 3.1. Källa: Kolada (U07402), SCB:s medborgarundersökning. Nuvärde avser 2019. Jämförvärde: genomsnitt för deltagande kommuner med över 50 000 invånare. Uppdateras en gång per år (januari).
- MoB 3.2. Källa: Kolada (U07401), SCB:s medborgarundersökning. Se 3.1 för detaljer.
- MoB 3.3. Källa: Kolada (U45400). Se 3.1 för detaljer.
- MoB 3.4. Källa: SCB:s medborgarundersökning. Nuvärde avser 2018. Jämförvärde: Samtliga deltagande kommuner 2018. Uppdateras en gång per år (januari).

Inriktningsmål 4

	Nuvärde			Jämförvärde			Mål total	trend total	Mål jämförddhet	Trend jämförddhet
	totalt	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män				
Könsuppdelade indikatorer från Mål och Budget 2019										
MoB 4.1 Ohälsotal bland Uppsalas invånare 16-64 år	20,6	24,3	16,8	24,1	28,8	19,5	Minska	↘	Minska skillnader	
MoB 4.2 a+ c Självskattad hälsa; bland c) unga och a) vuxna	unga	61,0	80,0	unga	63,6	81,9	Öka	↘	Minska skillnader	
	vuxna	74	78	vuxna	70	76	Öka	→	Bibehåll	
MoB 4.3. Invånare 16–84 år som blivit utsatta för kränkande behandling, genomsnittlig andel de fyra senaste åren	22	24	20	28			Minska	–		
MoB 4.4. Invånare 16–84 år som saknar tillit till andra, genomsnittlig andel de fyra senaste åren	22	24	20	28			Minska	→		
MoB 4.5. Ungdomar som tycker att man kan lita på de flesta människor, andel	55	50	59	53			Öka	–		
MoB 4.5a. Ungdomar som bott i Sverige 10 år eller mer.	56	52	61	55			Minska skillnad	–		
MoB 4.5b. Ungdomar som bott i Sverige 5–9 år.	45	49	43	43			Minska skillnad	–		
4.5c. Ungdomar som bott i Sverige mindre än 5 år	40	38	41	36			Minska skillnad	–		
MoB 7.8. Alkohol-Narkotika-Tobak										
7.8a. Invånare 16-84 år med riskabla alkoholvanor kommun, andel (%)	19	15	22	15			Minska	→		
7.8b. Gymnasieungdomar som aldrig druckit alkohol	25	20	29	26			Öka	→		
7.8c. Gymnasieungdomar som aldrig använt narkotika	85	85	79	84			Öka	→		
7.8d. Gymnasieungdomar som aldrig har rökt	45	43	48	48			Öka	→		
Indikatorer som kompletterar MoB-indikatorerna för IM4 utifrån jämförddhet										
J 5.6 Antal medlemmar som är medlem i en idrotts- eller fritidsförening uppdelad på kön och ålder (5-25)	18199	20202		16189	22315		Öka	↗	Minska skillnader	↗
J 5.7 Antal aktiviteter uppdelad på kön och ålder (5-25)	557911	690319		553729	711220		Öka	–	Minska skillnader	↘

J 5.3 Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg - hälsotillstånd, andel (%)	31	32	29	32	32	32	Öka	→	Bibehåll	→
J 5.5 Fallskador personer 80+ antal per 1000 inv	53	59	43	57	63	47	Minska	↘	Minska skillnader	→
J 6.1 Anmälda brott om grov kvinnofridskränkning, antal/100 000 inv	20			15			-	-	-	↘
J 6.2 Anmälda misshandelsbrott mot kvinna, inomhus i nära relationer med offret, antal/100 000 inv	83			114			-	-	-	↘
J 6.4 Brukarbedömning gruppbostad LSS - Brukaren är aldrig rädd för något hemma, andel (%)	62	49	70	61	55	65	Minska	-	Minska skillnader	-

- MoB 4.1. Kolada (N00957). Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner. Nuvärde avser 2018. Uppdateras en gång per år (februari).
- MoB 4.2c Liv och hälsa ung. Nuvärde avser 2019. Jämförvärde avser 2017. Uppdateras vartannat år (hösten samma år som undersökningen genomförs)
- MoB 4.2 a Kolada (U01405). Nationella folkhälsoenkäten. Nuvärde avser 2018. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner. Uppdateras vartannat år (november).
- MoB 4.3. Källa: Folkhälsomyndigheten, Nationella folkhälsoenkäten. Nuvärde avser 2018. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner. Uppdateras vartannat år (november).
- MoB 4.4. Källa: Kolada (U01413), Nationella folkhälsoenkäten. Nuvärde avser 2018. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner. Uppdateras vartannat år (november).
- MoB 4.5. Källa: Liv och hälsa ung. Måttet avser ungdomar i årskurs 7 och 9 i grundskolan och årskurs 2 i gymnasieskolan. Nuvärde avser 2019. Jämförvärde: länet totalt. Frågan är så ny att det inte går att utläsa någon trend. Uppdateras vartannat år (hösten samma år som undersökningen genomförs).
- MoB 7.8a. Källa: Kolada (U01404). Nuvärde avser 2018. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommunerna. Uppdateras vartannat år (november).
- MoB 7.8b-d. Källa: Liv och hälsa ung, gymnasieskolan åk 2. Nuvärde avser 2017. Jämförvärde: länet totalt. Uppdateras vartannat år (hösten samma år som undersökningen genomförs).
- J 5.6 Källa: Intern statistik från Idrott och fritid/stadsbyggnadsförvaltningen. Nuvärde avser 2018. Jämförvärde avser 2017.
- J 5.7 Källa: Intern statistik från Idrott och fritid/stadsbyggnadsförvaltningen. Nuvärde avser 2018. Jämförvärde avser 2017.
- J 5.3 Källa: Kolada (U21447). Nuvärde avser 2019. Jämförvärde avser ovägt medel R9-kommunerna.
- J 5.5 Källa: Kolada (N20402). Nuvärde avser 2018. Jämförvärde avser ovägt medel R9-kommunerna.
- J 6.1 Källa: Kolada (N07402). Nuvärde avser 2019. Jämförvärde avser ovägt medel R9-kommunerna.
- J 6.2 Källa: Kolada (N07401). Nuvärde avser 2018. Jämförvärde avser ovägt medel R9-kommunerna.
- J 6.4 Källa: Kolada (U28523). Nuvärde avser 2019. Jämförvärde avser ovägt medel R9-kommunerna.

Inriktningsmål 5

	Nuvärde			Jämförvärde			Mål total	trend total	Mål jämförbarhet	Trend jämförbarhet
	totalt	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män				
Könsuppdelade indikatorer från Mål och Budget 2019										
MoB 5.5 a + c Förvärvsarbete 20-64 år, uppdelad på inrikes födda och utrikes födda, andel	inrikes födda	80,6	81,8	inrikes födda	82,9	84,2	Öka	↗	Behåll	→
	utrikes födda	58,9	64,6	utrikes födda	57,5	66,6	Öka	↗	Minska skillnaden	↘
MoB 5.6. Invånare 17–24 år som varken studerar eller arbetar (UVAS), andel	5,5	4,8	6,3	7,5			Minska	↘		
MoB 5.3. Genomsnittlig väntetid till särskilt boende för 65– år, antal dagar	33	39	28	55			Minska	↘		
MoB 5.4. Arbetslösa, andel	4,3	3,8	4,7				Minska	→		
MoB 5.7. Lämnat etableringsuppdraget och börjat arbeta eller studera (status efter 90 dagar), andel (%)	51	35	61	45	29	56	Öka	↗	Minska skillnaden	–
MoB 1.5 Kvinnors andel av mäns medianinkomst	82			80			Öka	↗	–	–
Indikatorer som kompletterar MoB-indikatorerna för IM5 utifrån jämförbarhet										
J2.2 Sammanräknad förvärvsinkomst i åldern 20-64 år kommun (median), kr	307587	281222	337696	307005	277335	340079			Minska skillnader	↗

- MoB 5.5a + c 5.5. Källa: SCB. Nuvärde avser 2018. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner. Uppdateras en gång per år (december).
- MoB 5.6 Källa: Kolada (N02906). Nuvärde avser 2017. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner. Uppdateras en gång per år (oktober).
- MoB 5.3 Källa: Kolada (U23401). Nuvärde avser 2019. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner. Uppdateras en gång per år (januari).
- MoB 5.4 Källa: SCB per nyckelkodsområde 5. Nuvärde avser 2018-10-31. Jämförvärde saknas eftersom 2017 baseras på en ny områdesindelning. Det går därför inte att göra detaljerade jämförelser mellan år. Uppdateras en gång per år.
- MoB 5.7 Källa: Kolada (N00973). Nuvärde avser 2018. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner. Uppdateras en gång per år (maj)
- MoB 1.5 Källa: Beräkning utifrån Kolada (N00905). Nuvärde avser 2017. Jämförvärde avser ovägt medel R9-kommunerna 2017.
- J2.2 Källa: Kolada (N00906). Nuvärde avser 2017. Jämförvärde avser ovägt medel R9-kommunerna 2017.

Inriktningsmål 6

	Nuvärde			Jämförvärde			Mål total	trend total	Mål jämförddhet	Trend jämförddhet
	totalt	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män				
Könsuppdelade indikatorer från Mål och Budget 2019										
MoB 6.2. Trivsel i skolan	79	78	82	77			Öka	–		
MoB 6.3. Grundskoleelever som är behöriga till yrkesinriktade program i gymnasieskolan, lägeskommun, andel	87	88	86	83			Öka	–		
MoB 6.4 Genomsnittligt meritvärde i grundskolans årskurs 9, 17 ämnen, lägeskommun	241,9	254,7	229,8	227,7	241,1	213,6	Öka	↗	Minska skillnader	→
MoB 6.5. Elever med minst B i samtliga ämnen årskurs 9, kommunala skolor, andel	5,6	9,4	2,6	4,5			Öka	→		
MoB 6.6 Gymnasieelever med examen inom tre år, lägeskommun, andel	69,9	75	64,7	64,9	67,6	64,9	Öka	↗	Minska skillnader	–
MoB 6.7. Elever med minst E i samtliga kurser, avgångselever gymnasieskolan, kommunala skolor, andel	70	77	64	74			Öka	–		
MoB 6.8. Grundläggande kurser vuxenutbildning, andel godkända	89	91	86	91	93	88	Öka	→	Bibehåll/ Minska skillnader	–
MoB 6.9. Gymnasiala teoretiska kurser vuxenutbildning, andel godkända	87	88	83	86	88	82	Öka	↗	Bibehåll/ Minska skillnader	→
MoB 6.10 Yrkesutbildningar vuxenutbildning, andel godkända	96	95	96	95	94	95	Öka	↗	Bibehåll	→
Indikatorer som kompletterar MoB-indikatorerna för IM6 utifrån jämförddhet										
J 3.4 Andel ämnen i Kulturskolan med jämn könsfördelning	20						Öka			–

- MoB 6.1. Källa: Egen uppföljning. Nuvärde avser 2019. Jämförvärde: föregående år. Uppdateras en gång per år (maj).
- MoB 6.3 Källa: Kolada (N15424). Nuvärde avser läsåret 2018/19. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner. Från och med år 2016 finns inte elever med okänd bakgrund (tillfälliga personnummer) med i den officiella statistiken. Uppdateras en gång per år (oktober).
- MoB 6.4 Källa: Kolada (N15504). Nuvärde avser läsåret 2018/19. Från och med år 2016 finns inte elever med okänd bakgrund (tillfälliga personnummer) med i den officiella statistiken. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner. Uppdateras en gång per år (oktober).
- MoB 6.5. Källa: Egen uppföljning. Nuvärde avser 2019. Jämförvärde: Uppsala 2018. Uppdateras en gång per år (preliminärt augusti, definitivt november).
- MoB 6.6. Källa: Kolada (N17448). Nuvärde avser läsåret 2018/19. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner. Ökningen består åtminstone delvis av att elever med okänd bakgrund (tillfälliga personnummer) inte längre finns med i den officiella statistiken från och med 2016. Uppdateras en gång per år (december).
- MoB 6.7 Källa: Egen uppföljning. Nuvärde avser 2019. Jämförvärde: Uppsala 2018. Måttet är så nytt att det inte går att utläsa trend. Uppdateras en gång per år (augusti).
- MoB 6.8 Källa: Arbetsmarknadsförvaltningens egna data. Nuvärde avser 2019. Jämförvärde 2018.
- MoB 6.9 Källa: Arbetsmarknadsförvaltningens egna data. Nuvärde avser 2019. Jämförvärde 2018.
- MoB 6.10 Källa: Arbetsmarknadsförvaltningens egna data. Nuvärde avser 2019. Jämförvärde 2018.
- J 3.4 Källa: Kulturförvaltningens egna data. Nuvärde avser 2019. Jämfördata saknas.

Inriktningsmål 7

	Nuvärde			Jämförvärde			Mål total	trend total	Mål jämförbarhet	Trend jämförbarhet
	totalt	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män				
Könsuppdelade indikatorer från Mål och Budget 2019										
MoB 7.1. Medborgarnas uppfattning om det stöd och den hjälp som utsatta personer får i kommunen	47	47	46	49			Öka	→		
MoB 7.2. Ej återaktualiserade ett år efter avslutad utredning eller insats, andel uppdelad på barn 0-12år, ungdomar 13-20år, vuxna med missbruksproblem										
7.2a barn 0-12år	63	67	49	71			Öka	→		
7.2b ungdomar 13-20år	55	57	53	72			Öka	↘		
7.2c vuxna med missbruksproblem	67	66	68	64			Öka	↘		
MoB 7.3 Brukare inom daglig verksamhet som trivs på sin dagliga verksamhet, andel	87	85	89	86			Öka	–		
MoB 7.4. Brukare som är nöjda med sin äldreomsorg, andel och uppdelat på särskilt boende och hemtjänst										
7.4a särskilt boende	74	75	72	80			Öka	–		
7.4b hemtjänst	86	85	88	87			Öka	–		
MoB 7.5. Personalkontinuitet, antal personal som en hemtjänsttagare möter under 14 dagar, medelvärde	12			15			Minska	↘		
MoB 7.6. Invånare 16–84 år med normalvikt, genomsnittlig andel de fyra senaste åren	53	58	49	44			Öka	↘		
Indikatorer som kompletterar MoB-indikatorerna för IM1 utifrån jämförbarhet										
J 1.6 Brukarbedömning särskilt boende äldre omsorg_offentlig och enskild regi_inflytande och tillräckligt med tid	39	38	42	41	40	43	Öka	↗	Bibehåll	→
J 1.7 Brukarbedömning daglig verksamhet LSS - Brukaren får bestämma om	74	85	73	73	86	77	Öka	→	Minska skillnader	–

saker som är viktiga, andel (%)										
J 1.8 Brukarbedömning barn och ungdomsvård IFO - inflytande andel	90	88	93	95	92	96	Öka	↗	Bibehåll	→
J 5.9 Andel personer som får bostadsanpassning och upplever att anpassningen har gjort att de klarar sig bättre i sitt dagliga liv.		91	92		91	89	Öka/Bibe håll	→	Bibehåll	→
J 6.4 Brukarbedömning gruppboad LSS - Brukaren är aldrig rädd för något hemma, andel (%)	62	49	70	61	55	65	Minska	–	Minska skillnader	–

- MoB 7.1. Källa: Kolada (U30400). Nuvärde avser 2019. Jämförvärde: genomsnitt för deltagande kommuner med över 50 000 invånare. Uppdateras en gång per år (januari).
- MoB 7.2. Källa: Kolada (U33461, U33400, Det är pojkarna som står för ökningen U35409). Bland vuxna så är det kvinnor som ökar mest Nuvärde avser 2019. Jämförvärde: R9-kommunerna. Uppdateras en gång per år.
- MoB 7.3. Källa: Kolada (U28538). Nuvärde avser 2019. Jämförvärde: R9-kommunerna (förutom Gävle och Linköping, som inte lämnat uppgift). Uppdateras en gång per år.
- MoB 7.4. Källa: Kolada (U23471, U21468). Andel som svarat mycket nöjd eller ganska nöjd. Nuvärde avser 2019. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommunerna. Uppdateras en gång per år (oktober).
- MoB 7.5. Källa: Kolada (U21401). Nuvärde avser 2018. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommunerna (förutom Norrköping och Södertälje som inte lämnat uppgift). Uppdateras en gång per år.
- MoB 7.6. Källa: Kolada (U28423, U23432). Nuvärde avser 2018. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommunerna (förutom Norrköping och Örebro som inte lämnat uppgift). Uppdateras en gång per år (januari).
- J 1.6 Källa: Kolada (U23414). Nuvärde avser 2018, andelen äldre som svarat med ja, alltid eller oftast på frågor om inflytande och personalens tid för att kunna utföra sina arbetsuppgifter. Jämförvärde avser ovägt medel R9-kommunerna.
- J 1.7 Källa: Kolada (U28532). Nuvärde avser 2019 antal personer i daglig verksamhet LSS som har svarat Ja på frågan Får du bestämma om saker som är viktiga? dividerat med samtliga personer i daglig verksamhet LSS som har besvarat frågan. Svartalternativen var Ja, Ibland, Nej. Jämförvärde avser R9-kommunerna.
- J 1.8 Källa: Kolada (U33578). Nuvärde avser 2019. Antal personer 13 år eller äldre med kontakt med sociala barn- och ungdomsvården som har svarat Ja på frågan Frågar socialsekreteraren efter dina synpunkter på hur din situation skulle kunna förändras? dividerat med samtliga personer 13 år eller äldre med kontakt med sociala barn- och ungdomsvården som har besvarat frågan. . Jämförvärde avser R9-kommunerna.
- J 5.9 Källa: Intern statistik från bostadsanpassning/stadsbyggnadsförvaltningen. Nuvärde avser 2019. Jämförvärde avser 2018.
- J 6.4 Källa: Kolada (U28523). Nuvärde avser 2019. Jämförvärde avser ovägt medel R9-kommunerna.

Inriktningsmål 8

	Nuvärde			Jämförvärde			Mål total	trend total	Mål jämförddhet	Trend jämförddhet
	totalt	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män				
Könsuppdelade indikatorer från Mål och Budget 2019										
MoB 8.2. Ledarmöter som lämnat kommunfullmäktige under mandatperioden	4	1	3				Minska	–		
MoB 8.3 Medborgarnas uppfattning om möjligheter till insyn och inflytande.	40	38	42	39	40	38	Öka	→	Bibehåll	→
MoB 8.4. Ungdomars uppfattning om att påverka kommunen	22	25,4	18,4	21,2	15,8	26,5	Öka	→	Minska skillnader	↘
MoB 8.6. Kommunens samarbete med föreningslivet										
a) Föreningar som anslutit sig till Lokal överenskommelse med föreningslivet, antal	138			128			Öka	↗		
b) Idéburet-offentliga partnerskap, antal	7			5			Öka	→		
Indikatorer som kompletterar MoB-indikatorerna för IM8 utifrån jämförddhet										
J1.2 Medborgarnas uppfattning om kommunens bemötande och tillgänglighet	52	55	49	53	55	51	Öka	→	Bibehåll	→
J 1.4 Andelen kvinnor bland förtroendevalda	43,5			45,7			Bibehåll			
J 1. 6 Brukarbedömning särskilt boende äldre omsorg_offentlig regi_inflytande och tillräckligt med tid	39	38	42	41	40	43	Öka	→	Bibehåll	→
J 1.7 Brukarbedömning daglig verksamhet LSS - Brukaren får bestämma om saker som är viktiga, andel (%)	74	85	73	73	86	77	Öka		Minska skillnader	
J 1.8 Brukarbedömning barn och ungdomsvård IFO - inflytande andel	90	88	93	95	92	96	Öka	↗	Bibehåll	→
J 1.10 Unga som uppger att de är med i en förening, klubb, sällskap eller organisation uppdelat på kön och inrikes-/utrikesfödda.	Inrikes födda	61,69	65,25	Inrikes födda	71,43	73,82	Öka	↘	Bibehåll	→
	Utrikes födda	37,86	63,87	utrikes födda	47,40	70,03	Öka	↘	Öka andelen utrikesfödda tjejer	↘

- MoB 8.2. Källa: Valmyndigheten. Nuvärde avser 2019. Jämförvärde saknas. Uppdateras varje tertial.
- MoB 8. 3 Källa: Kolada (U00400). Nuvärde avser 2019. Jämförvärde avser ovägt medel R9-kommunerna. Uppdateras en gång per år (januari).
- MoB 8.4 Källa: Liv och hälsa ung. Nuvärde avser 2019. Jämförvärde avser år 2017. Undersökningen genomförs vartannat år.
- MoB 8.6 Källa: Egen uppföljning. Nuvärde avser 2018. Jämförvärde: 2017. Uppdateras årligen.
- J1.2 Källa: Kolada (U00400). Nuvärde avser 2019. Jämförvärde avser ovägt medel R9-kommunerna. Uppdateras en gång per år (januari).

- J 1.4 Källa: Kolada (N05814). Nuvärde avser 2017. Jämförvärde avser ovägt medel R9-kommunerna.
- J 1.6 Källa: Kolada (U23414). Nuvärde avser 2018, andelen äldre som svarat med ja, alltid eller oftast på frågor om inflytande och personalens tid för att kunna utföra sina arbetsuppgifter. Jämförvärde avser ovägt medel R9-kommunerna.
- J 1.7 Källa: Kolada (U28532). Nuvärde avser 2019 antal personer i daglig verksamhet LSS som har svarat Ja på frågan Får du bestämma om saker som är viktiga? dividerat med samtliga personer i daglig verksamhet LSS som har besvarat frågan. Svarsalternativen var Ja, Ibland, Nej. Jämförvärde avser R9-kommunerna.
- J 1.8 Källa: Kolada (U33578). Nuvärde avser 2019. Antal personer 13 år eller äldre med kontakt med sociala barn- och ungdomsvården som har svarat Ja på frågan Frågar socialsekreteraren efter dina synpunkter på hur din situation skulle kunna förändras? dividerat med samtliga personer 13 år eller äldre med kontakt med sociala barn- och ungdomsvården som har besvarat frågan. Jämförvärde avser R9-kommunerna.
- J 1.10 Källa: Liv och hälsa ung, manuell beräkning från Sidsoft. Nuvärde avser 2017. Jämförvärde avser 2015.

Inriktningsmål 9

	Nuvärde			Jämförvärde			Mål total	trend total	Mål jämförbarhet	Trend jämförbarhet
	totalt	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män				
Könsuppdelade indikatorer från Mål och Budget 2019										
MoB 9.4 Hållbart medarbetarengagemang (HME), totalindex	78	78	76	78			Öka	→		
MoB 9.6. Sjukfrånvaro kommunalt anställda totalt, procent	6,3	7,1	4,2	6,6			Minska	→		
MoB 9.7. Medarbetare som har många frånvarotillfällen under de senaste 12 månaderna (6 eller fler), andel	13	14	8	10			Minska	↗		
MoB 9.8. Lönegap median kvinnor - median män anställda av kommunen, kr	135			-33			0	↗		
MoB 9.9. Könsfördelning hos kommunanställda		73	27				50%	Skillnader minskar över tid		
MoB 9.10. Heltidsanställda månadsavlönade, andel	90	90	91	83			Öka	↗		
Indikatorer som kompletterar MoB-indikatorerna för IM9 utifrån jämförbarhet										
J 4.3 Heltidsarbetande månadsavlönade, kommun, andel	69	64	80	72	68	84	Öka	↗	Minska skillnader	↘
J 6.5 Under det senaste året har jag i mitt arbete utsatts för hot eller våld	83	83	81	83	84	81	Minska	–	Bibehåll/minska skillnad	–

- MoB 9.4. Källa: Kolada (U00200). Nuvärde avser 2019. Uppsala har ännu inte genomfört undersökningen tillräckligt ofta för att det ska gå att se en trend. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner 2018 (utom Linköping och Norrköping som inte lämnat uppgift.). Uppdateras en gång per år.
- MoB 9.6. Källa: Kolada (N00090). Nuvärde avser 2018. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner. Uppdateras en gång per år (mars).
- MoB 9.7. Källa: Egen uppföljning. Nuvärde avser 2019. Jämförvärde 2018. Uppdateras varje tertiäl.
- MoB 9.8. Källa: Kolada (N00951). Nuvärde avser 2018. Lönegapet avser skillnad i medianmånadslön mellan kvinnor och män. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner. Uppdateras en gång per år (maj).
- MoB 9.9. Källa: Egen uppföljning (Heroma/Hypergene). Nuvärde avser 2019. 9.9 a-c Nuvärde avser 2019. Jämförvärde: genomsnitt för andel kvinnor 2015-2017. Uppdateras en gång per år.
- MoB 9.10. Källa: Kolada (N00206). Nuvärde avser 2018. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner. Uppdateras en gång per år (april).
- J 4.3 Källa: Kolada (N00209). Nuvärde avser 2018. Jämförvärde avser ovägt medel R9-kommunerna.
- J 6.5 Källa: Uppsala kommuns medarbetarundersökning. Nuvärde avser 2019. Jämförvärde avser 2018.

Uppsala Stadshus AB
556500-0642
Årsredovisning
räkenskapsår 2019

Innehåll

Ordförande har ordet.....	4
Ledning och styrning	5
Kommunfullmäktige	5
Lagstiftning.....	5
Ägarpolicy	5
Den operativa ägarstyrningen.....	6
Internkontroll	6
Översikt Stadshuskoncernen.....	7
Ägardirektiv för samtliga bolag	9
Uppsala Stadshus AB	10
AB Uppsala Kommuns Industrihus	12
Destination Uppsala AB	14
Fyrishov AB.....	15
Uppsalahem AB	17
Uppsala bostadsförmedling AB.....	19
Uppsala Kommuns Fastighets AB	21
Uppsala Kommun Förvaltningsfastigheter AB	23
Uppsala Kommun Skolfastigheter AB	24
Uppsala Kommun Sport- och Rekreattionsfastigheter AB	26
Uppsala Konsert och Kongress AB	28
Uppsala Parkerings AB	30
Uppsala R2 AB.....	32
Uppsala Stadshus Holding AB	32
Uppsala stadsteater AB	32
Uppsala Vatten och Avfall AB.....	34
Förvaltningsberättelse	38
Väsentliga händelser i bolagskoncernen 2019	38
Resultat och ställning.....	41
Fem år i sammandrag.....	41
Koncernen	42
Moderbolaget.....	42
Investeringar	43

Finansiering.....	44
Miljöredovisning.....	44
Förväntad framtida utveckling samt väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer	45
Förslag till vinstdisposition	48
Resultaträkning för koncernen.....	49
Balansräkning för koncernen	50
Kassaflödesanalys för koncernen	53
Resultaträkning för moderbolaget	54
Balansräkning för moderbolaget	55
Kassaflödesanalys för moderbolaget	58
Redovisningsprinciper och värderingsregler	59
Noter till resultat- och balansräkningar	66

Ordförande har ordet

Uppsala är en av Sveriges mest attraktiva kommuner. Antalet Uppsalabor ökar snabbt, arbetsmarknaden växer och tillväxten är stark. Det är ett fint kvitto på vårt gemensamma arbete!

Vi gör idag många investeringar för vår framtid och många företag och andra aktörer väljer att etablera sig här. Vi bygger bostäder, skolor, förskolor, idrottsanläggningar och förstärker på flera sätt hela vår kommunala infrastruktur. Vi satsar samtidigt på att ställa om vår kommun för att bli klimatneutral och hållbar. Vi intensifierar vårt arbete för att öka tryggheten bland Uppsalaborna, minska klyftorna mellan människor som lever här och för att göra Uppsala mer jämlikt.

Vår starka befolkningsökning, kombinerat med att vi blir allt fler barn och äldre, ställer krav på att vi arbetar långsiktigt och har en hållbar ekonomi. Ordning och reda i hela kommunkoncernens ekonomi är en förutsättning för morgondagens välfärd. Under året har vi därför utvecklat vårt arbete med ägarstyrning och tydliga uppföljningar för att använda våra ekonomiska resurser på ett så effektivt och bra sätt som möjligt.

De kommunala bolagen i Uppsala kommun är viktiga aktörer i hela Uppsalas utveckling. Bolagen svarar för en stor del av investeringarna och utvecklingen av den kommunala infrastrukturen såsom skolor, bostäder, vatten- och avfallssystem, transportinfrastruktur samt platser för umgänge och motion. Bolagens bidrag är därför avgörande för att kunna skapa framtidens Uppsala.

2019 präglades av ett intensivt arbete med underhålls-, om- och tillbyggnadsprojekt i de kommunala fastighetsbolagen. Bland annat har en ny modulskola i Gottsunda kommit på plats, bara tio månader efter den stora branden av Gottsundaskolan. Två nya förskolor med 180 nya förskoleplatser har färdigställts och ombyggnationen av den anrika Katedralskolan har slutförts. Uppsalahem AB har under året bland annat haft fem renoveringsprojekt i gång. I en av renoveringarna har Uppsalahems nya renoveringsmodell testats, där hyresgästerna får möjlighet att påverka renoveringen och därmed också sin framtida hyra. Ombyggnationen av Studenternas idrottsplats pågår för fullt och kommer invigas under 2020. Två idrottsanläggningar har färdigställts. Om- och tillbyggnationen av stadshuset pågår och förväntas stå klart i början av 2021.

Även kommunkoncernens dotterbolag bidrar i hög grad till att stärka Uppsalas roll som en kulturell och demokratisk mötesplats. Uppsala konsert- och kongress AB har under året besökts av närmare 325 000 personer. Totalt genomfördes 273 publika evenemang och 252 konferenser. Stadsteatern har haft välbesökta föreställningar på teaterns alla fyra scener. Under året spelades 468 föreställningar med drygt 76 000 besökare, vilket är en ökning med 9 procent. Fyrishov har fortsatt att lära Uppsalas förskolebarn att simma och har, i samverkan med Destination Uppsala AB, även genomfört flera välbesökta utställningar och event. Uppsala bostadsförmedling AB förmedlade 6 177 lediga bostäder, vilket är en ökning med drygt 8 procent sedan förra året. Totalt står 106 115 bostadssökande i bolagets bostadskö.

I Uppsala är vi stolta över våra framgångsrika kommunala bolag. En tydligt uttalad samsyn – ett Uppsala - skapar en stark grund att arbeta utifrån. År 2019 var överlag ett bra år för bolagen i kommunkoncernen. Ägardirektiven är i hög grad uppfyllda och resultatet före skatt uppgick till 258 miljoner kronor.

Helt enkelt, ett fint kvitto på vårt gemensamma arbete!

Jag vill slutligen rikta ett stort tack till alla medarbetare och förtroendevalda i de kommunala bolagen som alla har bidragit till Uppsalas goda utveckling under 2019. Nu fortsätter vi att göra skillnad för Uppsalas kommuninvånare och tillsammans ta oss an framtidens utmaningar och möjligheter.

Erik Pelling
Ordförande i Uppsala Stadshus AB

Ledning och styrning

Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige i Uppsala har det övergripande ansvaret för och beslutar om vilka verksamheter som ska bedrivas av kommunen. Vissa av dessa har organiserats i aktiebolagsform. Uppsala kommuns fullmäktige beslutar årligen en Mål och budget, vilket är det främsta styrdokumentet för all kommunal verksamhet, oavsett i vilken associationsform verksamheten bedrivs. Mål och budget gäller en treårsperiod med ett budgetår och två planår. Styrdokumentet består av inriktningsmål med underliggande uppdrag och ägardirektiv samt ekonomiska direktiv i form av resultatkrav och investeringsramar. Kommunfullmäktiges fastställda ägardirektiv är dels bolagsgemensamma och gäller samtliga bolag, dels specifika för respektive bolag.

Lagstiftning

Kommunala bolag omfattas av en lagstiftning som är mer omfattande än för privata och publika bolag. Kommunala bolag lyder under både aktiebolagslagen och kommunallagen. Därutöver gäller även förvaltningslagen samt offentlighets- och sekretesslagen som reglerar rätten att ta del av allmänna handlingar. Offentlighets- och sekretesslagens bestämmelser tillgodoses bland annat genom att bolagens handlingar är offentliga och att moderbolagets och dotterbolagens styrelseprotokoll publiceras på kommunens webbplats. Offentligheten har utökats genom att moderbolaget och dotterbolagen publicerar kallelse och dagordning till kommande styrelsemöten på kommunens webbplats. Dessutom finns arkivlagen, lagen om offentlig upphandling och lagen om allmänna vattentjänster.

Ägarpolicy

I styrdokumentet Ägarpolicy för Uppsala kommun regleras förhållandet mellan kommunen och dess bolag. Ägarpolicyn syftar till att effektivisera den kommunala verksamheten som bedrivs i bolagsform. Därför ska kommunen vägleda sina bolag i frågor som rör strategisk inriktning, mål, ambitions- samt risknivåer. Utöver det säkerställs att kommunfullmäktige utövar ett bestämmande inflytande över den kommunala verksamheten som sker i bolagsform. Inflytandet ska ske på ett sådant sätt att kommunkoncernens totala verksamhet blir ändamålsenlig och effektiv samt styrbar ur både ett professionellt och ett demokratiskt perspektiv. Precis som de verksamheter som bedrivs i förvaltningsform är bolagens verksamheter en del av kommunkoncernen.

Den operativa ägarstyrningen

De kommunala bolagen bildar en bolagskoncern med Uppsala Stadshus AB som moderbolag. Uppsala Stadshus AB äger 15 dotterbolaget, varav fyra dotterbolag är underkoncerner. Bolagskoncernen ägs till 100 procent av Uppsala kommun.

Bolagen i koncernen arbetar inom områden som är till nytta för kommunens invånare, till exempel med fastighetsförvaltning, bostadsförsörjning, idrotts- och fritidsverksamhet, kulturverksamhet, vatten- och avfallsverksamhet samt produktion av biogas.

Kommunfullmäktige har delegerat den operativa ägarstyrningen till styrelsen i Uppsala Stadshus AB. Moderbolagets roll definieras av såväl bolagsordningen som av de ägardirektiv som kommunfullmäktige årligen fastställer i Mål och budget.

Den löpande förvaltningen i Uppsala Stadshus AB utförs av bolagets verkställande direktör, i enlighet med 8 kap 29 § i aktiebolagslagen.

Uppföljning av de kommunala bolagen

Uppsala kommuns årsredovisning omfattar även de kommunala bolagen i och med att de är en del av kommunkoncernen. Uppföljning av de kommunala bolagens verksamhet och ekonomi sker löpande. Tertialbokslut upprättas per april och per augusti. Årsbokslut upprättas per december.

Bolagens styrelser och verkställande ledningar har det operativa ansvaret för att kommunfullmäktiges beslut verkställs.

Revision

Koncernens bolag revideras av upphandlade revisorer och av lekmannarevisorer utsedda av kommunfullmäktige.

Internkontroll

År 2007 fattade kommunfullmäktige ett beslut om ett reglemente för internkontroll som gäller för alla nämnder och styrelser inom kommunkoncernen. Utöver det beslutade fullmäktige 2016 om riktlinjer för riskanalys och internkontroll med tillhörande mallar. Reglementet och riktlinjerna sätter en miniminivå för arbetet med internkontroll inom Uppsala kommun.

Syftet med internkontrollreglementet är att säkerställa ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet, en tillförlitlig ekonomisk rapportering och information om verksamheten samt att lagar, föreskrifter, policies och riktlinjer följs. I reglementet tar kommunfullmäktige hänsyn till Uppsala kommuns styrmodell och ägarstyrningen av de kommunala bolagen.

Kommunstyrelsen har enligt kommunallagen uppsiktsplikt över all verksamhet i den kommunala organisationen. Därför är uppföljningen av alla internkontrollplaner ett viktigt moment för att säkerställa en fullgod uppsikt över verksamheterna.

Samtliga bolag i kommunkoncernen upprättar årligen en internkontrollplan. Uppföljning av internkontrollplanen sker löpande och resultatet ska årligen

rapporteras till styrelsen. Bolagens uppföljning av internkontrollplanerna översänds till och sammanställs av kommunledningskontoret. En samlad avrapportering och utvärdering över bolagens och nämndernas system för intern kontroll sker till kommunfullmäktige i samband med att årsredovisningen för kommunkoncernen läggs fram.

Översikt Stadshuskoncernen

Uppsala stadshuskoncern består av moderbolaget Uppsala Stadshus AB och dess 15 dotterbolag, varav 4 är underkoncerner. Under året har Uppsala Stadshus Holding AB (organisationsnummer 559226-7537) med dotterbolag tillkommit i koncernen. Bolagen i Uppsala Stadshus Holding AB koncernen har ett första förlängt räkenskapsår. Ett av dotterbolagen, Uppsala R2 AB, är sedan flera år tillbaka ett vilande bolag.

Uppsala Stadshus AB ägs i sin helhet av Uppsala kommun.

Resultat och nyckeltal - koncernen

Nedan presenteras resultat och nyckeltal för Uppsala Stadshuskoncernen för de senaste fem åren.

	2019	2018	2017	2016	2015
Medelantalet anställda	1 019	952	912	868	807
Nettoomsättning, miljoner kronor	3 235	3 047	2 853	2 740	2 636
Rörelsens intäkter, miljoner kronor	3 376	3 278	3 038	2 808	2 721
Resultat efter finansiella poster, mnkr	258	280	621	157	111
Resultat efter skatt, miljoner kronor	167	209	465	77	58
Balansomslutning, miljoner kronor*	27 795	25 725	23 666	21 401	19 707
Justerat eget kapital, miljoner kronor	5 197	4 960	4 675	4 210	4 200
Investeringar, miljoner kronor	2 834	2 906	2 746	1 898	1 626
Räntabilitet på eget kapital, %	5%	6%	13%	4%	3%
Soliditet, %	19%	19%	20%	20%	21%

*I 2019 års balansomslutning har interna poster nettoredovisats

Resultatet efter finansiella poster i koncernen uppgick 2019 till 258 (280) miljoner kronor. I resultatet ingår jämförelsestörande poster, så som kostnader hänförliga till avyttringar av fastigheter, realisationsresultat och utrangeringar. Rensat för dessa poster av engångskaraktär var resultatet 297 (283) miljoner kronor. Nettoomsättningen ökade under året med 188 (240) miljoner kronor, vilket huvudsakligen förklaras av fler färdigställda och uthyrda fastigheter och anläggningar. Koncernen är inne i en expansiv fas där flera stora fastighetsprojekt pågår. Projekten driver ökade kostnader och där intäkterna kommer först under senare år.

Koncernens balansomslutning per 31 december 2019 var 27 795 (25 725) miljoner kronor. Balansomslutningen har ökat med 2 070 miljoner kronor sedan förra året, vilket är en följd av den höga investeringstakten i koncernen. Trots investeringsnivåerna bibehölls en soliditet på 19 (19) procent.

Resultatet och investeringarna kommenteras vidare under bolagsavsnitten i årsredovisningen.

Resultat och nyckeltal - bolag

Nedan presenteras nyckeltal för stadshuskoncernens bolag och underkoncerner. Två av dotterbolagen är vilande och bedriver ingen verksamhet. Uppsala R2 AB sedan flera år tillbaka och Uppsala Stadshus Holding AB som tillkommit i koncernen i slutet av 2019.

	Medelantal anställda		Netto-omsättning		Resultat efter finansiella poster		Balans-omslutning		Justerat eget kapital		Soliditet (%)		Investeringar	
Belopp i miljoner kronor	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018
Uppsala Stadshus AB	0	0	7	7	-12	-24	6 546	6 554	4 003	4 056	61%	62%	0	0
AB Uppsala Kommuns Industrihus AB, koncern	24	26	157	159	12	33	1 565	1 446	694	712	44%	49%	213	214
Fyrishov AB	107	98	111	104	-3	-10	375	389	51	51	13%	13%	4	7
Destination Uppsala AB	22	20	18	23	1	2	11	12	1	1	7%	10%	0	0
Uppsala bostadsförmedling AB	37	27	28	26	-1,1	-0,8	26	29	7	7	26%	25%	0	2
Uppsalahem AB, koncern	274	259	1 409	1 351	289	294	12 272	11 991	4 621	4 368	38%	36%	620	866
Uppsala Kommuns Fastighets AB, koncern	15	18	96	99	-13	42	1 026	1 042	241	207	23%	20%	82	46
Uppsala Kommun Förvaltningsfastigheter AB	0	0	26	25	-15	-13	1 005	604	245	208	24%	38%	347	191
Uppsala Kommun Skolfastigheter AB	83	72	630	562	89	42	6 549	6 203	901	785	14%	13%	571	807
Uppsala Kommun Sport- och Rekreatjonsfastigheter AB	21	18	96	73	0	2	1 614	1 094	45	43	3%	4%	615	365
Uppsala Konsert & Kongress AB	66	67	50	57	-39	-34	63	61	36	36	57	59%	6	4
Uppsala Parkerings AB	30	29	87	89	28	31	264	233	29	14	11%	6%	94	37
Uppsala R2 AB	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	92%	92%	0	0
Uppsala Stadshus Holding AB	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0
Uppsala stadsteater AB	104	97	14	12	-76	-73	110	105	87	88	79%	83%	5	4
Uppsala Vatten och Avfall AB	236	221	609	576	35	5	3 231	3 091	393	386	12%	12%	278	362

Ägardirektiv för samtliga bolag

Kommunfullmäktige fastställer ägardirektiv som gäller för samtliga dotterbolag och bolagsspecifika ägardirektiv. De bolagsspecifika ägardirektiven och vad som görs inom ramen för dessa framgår av respektive bolagsavsnitt nedan.

De generella ägardirektiven är helt eller i hög grad uppfyllda av samtliga bolag i koncernen.

Ägardirektiv för samtliga bolag

Kommunfullmäktige har beslutat om ett antal styrdokument. Dessa omfattar och ska tillämpas av samtliga nämnder och bolag.

Dotterbolagen ska verkställa kommunfullmäktiges och moderbolagets beslut som är av ägarkaraktär.

Bolagen ska se till både bolagskoncernens och kommunens bästa i såväl verksamhetsbeslut såsom strategiska beslut. Bolagen ska verka för värdeskapande samarbeten inom bolags- och kommunkoncernen.

Respektive bolag ska genom affärsplanen synliggöra dess bidrag till uppfyllelse av fullmäktiges inriktningsmål, uppdrag och prioriteringar uttryckta i styrdokument samt generella och bolagsspecifika ägardirektiv (se kapitel Mål och uppdrag för nämnder och styrelser). Samråd och dialog mellan bolag och ägare ska ske inför styrelsens fastställande av affärsplan.

Bolagen ska hos Uppsala Stadshus AB söka igångsättningstillstånd för investeringar över 50 miljoner kronor.

Bolagen ska arbeta med klimatdriven affärsutveckling och energieffektiviseringar.

Bolagen ska stödja systematisk tillämpning av ny energiteknik, energisnåla uppvärmningslösningar, klimatneutrala transporter samt materialval med hög miljöprestanda.

Bolagen ska bidra till en hållbar utveckling genom grön finansiering där så är tillämpligt.

Bolagen ska sträva mot att ha godkänd miljöcertifiering.

Dotterbolagen ska följa fastställda redovisningsprinciper för koncernen. Särskilda värderingsfrågor ska lösas i samråd med Uppsala Stadshus AB.

Dotterbolagen ska anmäla följande till Uppsala Stadshus AB

1. årligt fastställande av affärsplaner med strategiska mål för de närmaste tre åren,
2. fastställande av budget och prognos för verksamheten,
3. pågående och planerade investeringar,
4. ställande av säkerheter,
5. bildande/avveckling av bolag,
6. köp eller försäljning av bolag eller andel i sådant,
7. köp eller försäljning av fast egendom,
8. månadsrapportering samt
9. årsbokslut och delårsbokslut.

Investeringar eller annat strategiskt beslut som påverkar annat kommunalt bolag eller nämnd inom Uppsala kommun ska anmälas till eller godkännas av Uppsala Stadshus AB. Frågor av principiell beskaffenhet ska godkännas av kommunfullmäktige.

Rekrytering och förhandling av anställningsvillkor för verkställande direktören i dotterbolagen ska ske i enlighet med process fastställd av styrelsen för Uppsala Stadshus AB.

Uppsala Stadshus AB

Uppsala Stadshus AB är moderbolag i stadshuskoncernen och ägs till 100 procent av Uppsala kommun. Uppsala Stadshus AB äger i sin tur 100 procent av aktierna i stadshuskoncernens samtliga 15 dotterbolag, varav 4 är underkoncerner. Under året har Uppsala Stadshus Holding AB (organisationsnummer 559226-7537) med dotterbolag tillkommit i koncernen.

Moderbolaget svarar för övergripande utveckling, strategisk planering, löpande översyn och omprövning samt ekonomisk kontroll och uppföljning av dotterbolagen i koncernen. Moderbolaget har inga anställda.

	2019	2018	2017	2016	2015
Medelantalet anställda	-	-	-	-	-
Nettoomsättning, mnkr	7	7	7	8	5
Andel av koncernens nettoomsättning, %	0%	0%	0%	0%	0%
Resultat efter finansiella poster, mnkr	-12	-24	-22	-23	97
Balansomslutning, mnkr*	6 546	6 554	6 267	5 745	5 547
Justerat eget kapital, mnkr	4 003	4 056	4 042	4 000	3 975
Investeringar, mnkr	-	-	-	-	-
Räntabilitet på eget kapital, %	neg	neg	neg	neg	2%
Soliditet, %	61%	62%	65%	70%	72%

*I 2019 års balansomslutning har interna poster nettoredovisats

Ekonomiskt utfall

Resultatet efter finansiella poster uppgick till -12 (-24) miljoner kronor. Det högre resultatet 2019 beror i huvudsak på utdelningar som skett från AB Uppsala Kommuns Industrihus med 13 miljoner kronor och från Uppsalahem AB med knappt 3 miljoner kronor. Utdelningarna har skett efter beslut på årsstämman i april. Bolaget har haft högre initiala utrednings- och konsultkostnader till följd av Uppsala kommunfullmäktiges beslut den 29 april 2019 om att genomföra förändringar i Uppsala kommuns fastighetsägande. Uppsala Stadshus AB fick i uppdrag av kommunfullmäktige att, i samråd med dotterbolagen, leda och samordna genomförandet av dessa försäljningar. Bolaget har även lägre räntekostnader än föregående år som följd av att lån har refinansierats till lägre räntenivåer.

Bolagets låneskuld per balansdagen var 1 676 (1 715) miljoner kronor, vilket är en minskning med 39 miljoner kronor sedan föregående år. Den lägre låneskulden är en följd av en aktiv koncernövergripande likvidplanering och översyn av koncerninterna transaktioner.

Bolagsspecifika ägardirektiv

Moderbolaget ska verkställa kommunfullmäktiges beslut som är av ägarkaraktär och följa upp att dotterbolagen arbetar utifrån de av kommunfullmäktige uppsatta ägardirektiven. Uppsala Stadshus AB svarar för aktiv ägarstyrning och strategisk planering inom bolagskoncernen.

Moderbolaget ska svara för samordningen av bolagskoncernen samt avgöra frågor som är gemensamma för bolagen.

Moderbolaget ska säkerställa att största möjliga samordning sker mellan bolagen och inom kommunkoncernen.

Moderbolaget ska svara för löpande ekonomisk kontroll och uppföljning av bolagskoncernen samt för utveckling av effektivare styrning.

Moderbolaget ska samordna och nyttja möjligheter till resultatutjämning inom Stadshuskoncernen, bland annat koncernbidragsmöjligheter. Moderbolaget ska även samordna och planera likviditetsflödet inom Stadshuskoncernen. I det ingår bland annat hantering av att lämna och erhålla aktieägartillskott. I planeringen av koncernens likviditetsflöde ska både krav och möjligheter i särskild lagstiftning beaktas, exempelvis Lag (2010:879) om allmännyttiga bostadsföretag.

Moderbolaget ska vara en central funktion som möjliggör och skapar förutsättningar för dotterbolagen att fokusera på sina kärnverksamheter. I syfte att uppnå detta ska moderbolaget bland annat ansvara för:

- Ägardirektiven och uppföljningen av dessa
- Löpande dialog med dotterbolagen
- Initiera samarbete i samordnings-/utvecklingsgrupper inom t.ex. ekonomi-, fastighets-, värderings-, investerings- och miljöfrågor och underlätta/driva projektinriktat arbete
- I samverkan med dotterbolagen sätta upp förslag på resultatkrav samt följa upp och avrapporterar dessa.
- Löpande bevakning och uppföljning av investeringar och avyttringar.

Till följd av kommunfullmäktiges beslut om utökade investeringsramar för projekten nya studenternas och om- och tillbyggnad av stadshuset ges Uppsala Stadshus AB möjlighet att utöka investeringsramen för Uppsala kommun Sport- och rekreationsfastigheter AB med 30 miljoner kronor och Uppsala kommun Förvaltningsfastigheter AB med 80 miljoner kronor. Medlen avser oförutsedda ej budgeterade kostnader i projekten och får tas i anspråk efter Uppsala Stadshus AB:s godkännande.

Uppsala Stadshus AB ska hantera ansökningar om igångsättningstillstånd för investeringar över 50 miljoner kronor. Uppsala Stadshus AB har rätt att inom bolagskoncernen omdisponera den av kommunfullmäktige beslutade investeringsramen för respektive år.

Bolaget uppfyller helt kommunfullmäktiges ägardirektiv.

Ägarstyrning och uppföljning

Uppsala Stadshus AB svarar för ägarstyrning, strategisk planering och samordning, löpande översyn samt ekonomisk kontroll och uppföljning. Under året har en ny ägarpolicy med tillhörande riktlinjer för bolagsstyrning och stödmaterial arbetats fram. Styrdokumentet beslutades i maj av kommunstyrelsen och kommunfullmäktige. Som en följd av den nya riktlinjen kommer bolagen i koncernen för första gången 2019 ta fram en bolagsstyrningsrapport.

Ägardialoger har skett vid två tillfällen, varav en var en halvårsuppföljning. Fyra verkställande direktörer och en styrelseordförande har närvarat vid moderbolagets styrelsesammanträde i syfte att informera om verksamheten i dotterbolagen.

Dotterbolagens avrapporteringar följs löpande upp och återkopplas till moderbolagets styrelse samt till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.

Samordning

Bolaget har under året svarat för att fler samordningar skett inom koncernen. Bland annat har en gemensam utvärdering av styrelsens och verkställande direktörens arbete skett via en webbenkät. En styrelseutbildning genomfördes i början av året där samtliga styrelseledamöter, suppleanter och verkställande direktörer bjöds in. Ett gemensamt HR-system har upphandlats och tre av dotterbolagen har under året anslutit sig till koncernens gemensamma IT-drift. All uppläning sker samordnat genom internbanken.

Genom olika mötesforum fångas möjliga samordningar upp för att tillsammans inom koncernen diskutera och hitta den mest effektiva lösningen.

Resultatutjämnning och likviditetsplanering

Bolaget arbetar kontinuerligt med resultatutjämnning i koncernen, i form av att bolag med skattemässiga överskott lämnar koncernbidrag och att bolag med skattemässiga underskott erhåller koncernbidrag. En aktiv planeringen av koncernens likviditetsflöde har bland annat resulterat i effektivare likviditetsprognoser och att moderbolagets låneskuld kunnat minska.

Igångsättningstillstånd

Under året har fyra ansökningar om igångsättningstillstånd för investeringar i dotterbolag överstigande 50 miljoner kronor hanterats av moderbolaget.

AB Uppsala Kommuns Industrihus

AB Uppsala Kommuns Industrihus är ett strategiskt instrument för tillväxt och utveckling av näringslivet i kommunen.

Bolaget startades 1972 och hyr sedan dess ut kontors-, industri- och lagerlokaler till Uppsalas näringsliv och offentliga sektor. Den uthyrningsbara ytan uppgår till cirka 190 000 kvadratmeter fördelade på 33 fastigheter. Bolaget erbjuder lokaler för olika ändamål till konkurrenskraftiga priser, för att öka nyföretagandet och för att erbjuda lösningar till Uppsalas näringsliv när lokalbehovet ändras.

Verksamheten bedrivs i huvudsak inom tre huvudområden; förvaltning, uthyrning och utveckling. Bolaget arbetar kontinuerligt med att anpassa verksamheten utifrån ägardirektiven och med att utveckla och förädla fastighetsbeståndet utifrån hållbarhet. Det kontinuerliga utvecklingsarbetet består i ett flertal mindre underhållsprojekt och ett fåtal stora genomgripande om- och nybyggnationer.

AB Uppsala Kommuns Industrihus bildar tillsammans med sina nio dotterbolag en underkoncern till Uppsala Stadshus AB.

	2019	2018	2017	2016	2015
Medelantalet anställda	24	26	27	24	22
Nettoomsättning, mnkr	157	159	170	168	152
Andel av koncernens nettoomsättning, %	4%	4%	5%	5%	5%
Resultat efter finansiella poster, mnkr	12	33	25	32	9
Balansomslutning, mnkr*	1 565	1 446	1 243	1 146	1 089
Justerat eget kapital, mnkr	694	712	672	614	650
Investeringar, mnkr	213	214	121	94	106
Räntabilitet på eget kapital, %	2%	5%	4%	5%	1%
Soliditet, %	44%	49%	54%	54%	60%

*I 2019 års balansomslutning har interna poster nettoredovisats

Ekonomiskt utfall

Resultatet efter finansiella poster uppgick till 12 (33) miljoner kronor. Årets resultat innehåller en förgäveskostnad på 9 miljoner kronor avseende projektering av tillbyggnaden av Cykelfabriken då projektet har lagts ned i och med att fastigheten ska säljas. Försäljningen är en följd av kommunfullmäktiges beslut i april om att förändra

fastighetsägandet i Uppsala kommun. Resultatet belastas även med andra externa kostnader kopplat till försäljningen av bolagets fastighetsbestånd samt utrangeringar på sammanlagt 2 miljoner kronor. Justerat för dessa jämförelsestörande poster var årets resultat 30 (32) miljoner kronor. Det lägre resultatet 2019 förklaras i huvudsak av högre kostnader för underhåll av de befintliga fastigheterna och högre fastighetsskatt som följd av årets omtaxering.

Investeringarna uppgick till 213 (214) miljoner kronor. Årets enskilt största investering är ombyggnationen av Cykelfabriken och motsvarar knappt 50 procent av årets investeringsnivå. Därutöver har bland annat nybyggnationen av två hus på fastigheten Vaksala Eke färdigställts under året.

Det totala marknadsvärdet på bolagets fastigheter bedömdes per den 31 december vara 2 461 (2 195) miljoner kronor. Fastigheternas bokförda värde uppgick till 1 265 (1 099) miljoner kronor.

Bolaget uppfyller kommunfullmäktiges fastställda resultatkrav på 17 miljoner kronor i och med att resultatet före finansiella poster uppgick till 30 miljoner kronor.

Bolagsspecifika ägardirektiv

AB Uppsala Kommuns Industrihus ska vara ett strategiskt instrument för tillväxt och utveckling av näringslivet i kommunen. Det näringspolitiska uppdraget ska leda till en attraktiv kommun byggd på ett mångfacetterat och diversifierat näringsliv.

Bolaget ska på ett effektivt sätt erbjuda ändamålsenliga lokaler inom kommunen till konkurrenskraftiga priser.

Bolaget ska pröva särskilda lokaler för inkubatorverksamhet.

Bolaget ska arbeta strategiskt för att säkerställa en god omsättningshastighet på sina fastigheter och genom uppföljning, löpande för ägaren, redovisa sin omsättningsstrategi.

Bolaget uppfyller helt eller i hög grad kommunfullmäktiges ägardirektiv.

Ändamålsenliga lokaler

AB Uppsala kommuns Industrihus ser kontinuerligt över fastighetsbeståndet och bevakar marknaden så att bolaget kan identifiera de behov som finns i Uppsala. Genom att bolaget erbjuder alternativ till privata fastighetsägare och bidrar till en större mångfald av lokaler får fler företag möjlighet att hitta en lokal som passar just deras verksamhet till ett konkurrenskraftigt pris.

Vakansgraden den 31 december 2019 var 18 (17) procent. Den ökade vakansgraden beror på tomställning av lokaler i Librobäck inför kommande förändringar av området.

Näringslivets utveckling, nyetableringar och inkubatorsverksamheter

AB Uppsala kommuns Industrihus har ett nära samarbete med näringslivsenheten i Uppsala kommun som aktivt deltar i nätverk och olika entreprenörssammanhang för att skapa nya kontakter med potentiella egenföretagare, näringsidkare och inkubatorsverksamheter. Bolaget har även en kontinuerlig dialog med olika företagforum, studenter och forskare som har behov att testa produkter och affärsidéer. Under 2019 har det arbetet trappats ned som en följd av kommunfullmäktiges beslut om att bolagets fastigheter ska avyttras externt eller inom kommunkoncernen och att bolagets verksamhet, i sin nuvarande form, ska avvecklas.

Destination Uppsala AB

Destination Uppsala AB ansvarar för stadens turistinformation, att projektleda kommunens större evenemang och att samarbeta med den lokala näringen i syfte att bidra till tillväxt och utveckla mötes- och evenemangindustrin i Uppsala. Bolaget ansvarar även för marknadsföringen av Uppsala som besöksmål samt för besöksdelen av platsvarumärket Uppsala.

Bolaget ska positionera Uppsala som destination genom att marknadsföra staden till utvalda marknader och målgrupper. Målet är att skapa förutsättningar som genererar intäkter och möjliggör utveckling för Uppsalas besöksnäring.

1 januari 2017 förvärvade det vilande bolaget Uppsala R3 AB inkråmet från Destination Uppsala AB, (org.nr. 556307-5042), ett av Uppsala kommuns delägda bolag. I samband med inkråmsförvärvet ändrades bolagets namn till Nya Destination Uppsala AB och i början av 2018 ändrades bolagets namn åter till Destination Uppsala AB.

Jämförelsesiffrorna i tabellen nedan avser den vilande verksamheten i Uppsala R3 AB för åren 2015–2016.

	2019	2018	2017	2016**	2015**
Medelantalet anställda	22	20	19	-	-
Nettoomsättning, mnkr	18	23	13	0	0
Andel av koncernens nettoomsättning, %	1%	1%	0%	0%	0%
Resultat efter finansiella poster, mnkr	1	2	2	0	0
Balansomslutning, mnkr*	11	12	19	0	0
Justerat eget kapital, mnkr	1	1	2	0	0
Investeringar, mnkr	0	0	0	-	-
Räntabilitet på eget kapital, %	1	2	1	0	0
Soliditet, %	7%	10%	9%	97%	97%

*I 2019 års balansomslutning har interna poster nettoredovisats

**Jämförelsesiffrorna avser den vilande verksamheten i Uppsala R3 AB

Ekonomiskt utfall

Resultatet efter finansiella poster uppgick till 1 (2) miljoner kronor och är i stort i nivå med föregående år.

Bolaget uppfyller kommunfullmäktiges fastställda resultatkrav på 0 miljoner kronor i och med att resultatet före finansiella poster var 1 miljoner kronor.

Bolagsspecifika ägardirektiv

Bolaget ska arbeta i enlighet med den fastställda Strategi för besöksnäringen. (KF 2014-11-24)

Bolaget ska utveckla och marknadsföra den del av varumärket Uppsala som rör besöksnäringen. Detta ska ske i nära samarbete med näringslivet och andra externa aktörer utifrån den av kommunstyrelsen beslutade varumärkespositionen. (KS 2016-04-06)

Bolaget ska värva och utveckla evenemang, möten och besöksrelaterade etableringar i Uppsala. Arbetet sker i nära samarbete med angränsade kommuner, organisationer, näringslivet och universiteten i syfte att stärka Uppsalas position inom besöksnäringen.

Bolaget ska koordinera samverkan mellan de arenor som kommunen helt eller delvis finansierar samt projektleder evenemang på uppdrag av Uppsala kommun eller externa aktörer.

Bolaget uppfyller helt kommunfullmäktiges ägardirektiv.

Besöksnäringstrategi

Bolaget har under året arbetat i enlighet med den fastställda Strategi för besöksnäringen och baserat val av insatser utifrån lagd strategi.

Platsvarumärke Uppsala

Under året har bolaget gjort flertalet marknadskampanjer och insatser för att stärka platsvarumärke Uppsala och öka platsens attraktivitet som besöksmål. Insatser har gjorts mot valda marknader och målgrupper, i samarbete med näringslivet och andra externa aktörer.

Värkning av evenemang

Bolaget värvar och utvecklar evenemang, möten och besöksrelaterade etableringar till Uppsala. Arbetet har skett i nära samarbete med lokala förvaltningar, föreningsliv och näringslivet. På grund av Uppsalas periodvisa brist på hotellkapacitet har fokus legat på att värva beläggning under helger och månader som statistiskt är mindre intensiva. Ett stort fokus har också lagts på utvecklings- och utvärderingsmätningar med återkommande uppsalaevenemang.

Arenor

Bolaget koordinerar samverkan mellan de arenor som kommunen helt eller delvis finansierar genom partnerskapet Uppsala Convention Bureau.

Projektledning

Bolaget projektleder evenemang och utvecklings- och samverkansprojekt på uppdrag av Uppsala kommun eller externa uppdragsgivare. Under året har femton uppdrag genomförts, åtta evenemang och sju utvecklings- och samverkansprojekt inklusive nätverksuppdrag. Uppdragen varierar i storlek, tid och resurser.

Fyrishov AB

Fyrishov AB äger och driver besöksmålet Fyrishov, en av Sveriges mest besökta arenor med drygt 1,4 miljoner besök under 2019. Bolaget driver också det populära stadsdelsbadet Gottsundabadet i Gottsunda Centrum med nästan 95 000 besök under 2019.

På Fyrishov finns en stor badanläggning som innehåller ett äventyrsbad, en simbassäng med olympiska mått, undervisnings- och träningsbassänger, relaxavdelning och utomhusbad med tillhörande parkområde. Här erbjuds även träning, tävlingar och aktiviteter för både nybörjare och elitidrottare. Varje år genomförs på Fyrishov tävlingar och evenemang inom idrott, men även många möten, mässor och evenemang inom andra områden. Till verksamheten hör också en stugby och camping som har öppet året runt samt ett aktivitets- och parkområde utomhus med beachvolleyboll, bangolf, fotboll och kanotuthyrning och parkeringar.

I april 2017 beslutade Uppsala kommunfullmäktige om att ge bolaget i uppdrag att bygga en ny simhall samt att utveckla den befintliga badanläggningen på Fyrishov. Därutöver fick bolaget i uppdrag att utreda byggnationen av en ny entré till

Fyrishovsanläggning. Under 2019 har arbete med en arkitekttävling för projektet påbörjats, arkitekttävlingen kommer att pågå under våren/sommaren 2020.

	2019	2018	2017	2016	2015
Medelantalet anställda	107	98	97	96	96
Nettoomsättning, mnkr	111	104	91	101	103
Andel av koncernens nettoomsättning, %	3%	3%	3%	4%	4%
Resultat efter finansiella poster, mnkr	-3	-10	-16	-8	-4
Balansomslutning, mnkr*	375	389	384	332	334
Justerat eget kapital, mnkr	51	51	51	9	7
Investeringar, mnkr	4	7	32	9	19
Räntabilitet på eget kapital, %	neg	neg	neg	neg	neg
Soliditet, %	13%	13%	13%	3%	2%

*I 2019 års balansomslutning har interna poster netto redovisats

Ekonomiskt utfall

Resultatet efter finansiella poster uppgick till -3 (-10) miljoner kronor. Under 2018 var Gottsundabadet stängt för renovering under perioden maj-augusti. Årets högre resultat beror dels på att Gottsundabadet varit i drift under hela 2019, dels att besökarna har en högre snittnota efter nyöppningen av Gottsundabadet. Bolaget har även sedan halvårsskiftet ett nytt uppdragsavtal med Idrotts- och fritidsnämnden. Indexuppräknningen i det nya avtalet har ökat bolagets intäkter. Därtill har det nya avtalet möjliggjort för en annan planering och uthyrning av hallarna, exempelvis för utställningar, möten och evenemang. Sommarsäsongen var även välbesökt med många aktiviteter i hela anläggningen.

Årets investeringar var 4 (7) miljoner kronor. Under året har bolaget gjort reinvesteringar i simhallen.

Bolaget uppfyller kommunfullmäktiges resultatkrav på -10 miljoner kronor i och med att resultatet före finansnetto var -1 miljoner kronor.

Bolagsspecifika ägardirektiv

Fyrishov AB ska bidra till en ökad folkhälsa genom att erbjuda en arena för fritid, idrott, bad, och rekreation som är välkomnande för alla.

Arenan och badet, som besöksattraktion, ska stärka den positiva bilden av Uppsala som bostadsort, besöksmål och som en attraktiv stad för lokalisering av företag.

Bolaget ska ansvara för driften av verksamheten i Fyrishovsanläggningen och efter uppdrag Gottsundabadet i Uppsala kommun.

Bolaget ska samverka med andra aktörer inom besöksnäringen, och särskilt inom Uppsala Stadshuskoncernen, för att stärka Uppsala som besöksmål och uppnå samordningsvinster.

Bolaget ska tillhandahålla en plats för aktiviteter för förbättrad folkhälsa, särskilt bland äldre, samt för skolidrott till Uppsalas skolor.

Bolaget ska verka för ökad simkunnighet i Uppsala, bland annat genom att tillhandahålla en plats för simundervisning till Uppsalas skolor.

Bolaget uppfyller helt kommunfullmäktiges ägardirektiv.

Bad, idrott och fritid

Bolagets kärnverksamheter är bad, idrott, fritid och rekreation med fokus på folkhälsa och simkunnighet. Simskolor för barn, unga, vuxna och anpassade grupper finns både på Fyrishov och på Gottsundabadet.

Många Uppsalabor tränar på Fyrishov eller Gottsundabadet, genom skolan, i en förening eller individuellt. Fyrishov är också hemmaarena för många av Uppsalas idrottare.

Flertalet av evenemangen på Fyrishov under 2019 var skol- och idrottsevenemang. Fyrishov är plats för den årliga Störvreta innebandy cup som är världens största innebandy cup med över 800 deltagande lag, och som pågår mellan jul och trettonhelg.

På Fyrishov ryms också en rad andra event som helgfirande för allmänheten under midsommar, lucia, jul och nyår, tävlingar, möten, mässor och andra aktiviteter. Under året tog Fyrishov hand om några större evenemang som Uppsala Reggae-festival samt sommarens vandringsutställning Titanic.

Affärsmässig samhällsnytta

Bolaget bidrar direkt genom sin verksamhet till en ökad samhällsnytta för Uppsala, till exempel med ökad simkunnighet, ökad folkhälsa och en del av besöksnäringens utveckling.

Bolagets anläggningar har hög tillgänglighet, i öppettider, fysisk tillgänglighet och socioekonomiska faktorer. Bolaget erbjuder även en rad hälsoaktiviteter för seniorer både i vatten och hallar, exempelvis simträning, aquazumba, aufguss, bowling och seniorgymnastik.

Bolaget har en genomarbetad miljö- och klimatprofil med en Svanen-certifierad restaurang, Green Building certifierade multihallar och två egna solcellsanläggningar. På kundparkeringen finns laddstolpar för elbilar och bolagets fordonspark består av elfordon.

Kollektivtrafiken har nära hållplatser i anslutning till Fyrishov och i entréerna finns realtidsvisning av tidtabellerna.

Uppsalahem AB

Uppsalahem AB är ett allmännyttigt kommunalt bostadsbolag. Bolaget bidrar till att stärka kommunens utveckling genom att med hög kompetens äga, förvalta och utveckla hyresfastigheter och erbjuda boenden för olika faser i livet. Bolaget erbjuder även bostäder för studenter, ungdomar och seniorer. Målet är att skapa trygga, trivsamma hem där många vill bo.

Uppsalahem AB är Uppsalas ledande bostadsbolag som bygger och förvaltar närmare 17 000 hyresbostäder, inklusive studentbostäder. Nästan 30 000 Uppsalabor bor i bolagets hyresrätter runt om i hela staden.

Uppsalahem AB bildar tillsammans med sina fyra dotterbolag en underkoncern till Uppsala Stadshus AB.

	2019	2018	2017	2016	2015
Medelantalet anställda	274	259	256	269	262
Nettoomsättning, mnkr	1 409	1 351	1 284	1 222	1 181
Andel av koncernens nettoomsättning, %	44%	44%	45%	45%	45%
Resultat efter finansiella poster, mnkr	289	294	665	224	233
Balansomslutning, mnkr*	12 272	11 991	11 735	10 618	9 652
Justerat eget kapital, mnkr	4 621	4 368	4 137	3 533	3 306
Investeringar, mnkr	620	866	1 161	832	847
Räntabilitet på eget kapital, %	6%	7%	16%	6%	7%
Soliditet, %	38%	36%	35%	33%	34%

*I 2019 års balansomslutning har interna poster netto redovisats

Ekonomiskt utfall

Uppsalahem redovisade 2019 ett resultat efter finansiella poster på 289 (294) miljoner kronor, vilket är 5 miljoner kronor lägre än föregående år. I resultatet föregående år ingick flera jämförelsestörande poster från realisationsvinster- och förluster, utrangering samt nedskrivning på totalt 19 miljoner kronor. Även årets resultat innehåller jämförelsestörande poster, men med ett betydligt lägre belopp. Justerat för dessa poster av engångskaraktär uppgick årets resultat till 285 (275) miljoner kronor. Det högre resultatet 2019 förklaras huvudsakligen av att beståndet ökat med fler nyproducerade hyresbostäder. Trots högre resultat ökar de underliggande kostnaderna mer än den årliga hyresjusteringen. 2018 års hyresökning var 0,9 procent, medan KPI ökade med cirka 2 procent. Kostnadsutvecklingen i bostadsbranschen har de senaste åren dessutom väsentligt överstigit KPI.

Bolagsspecifika ägardirektiv

Uppsalahem AB ska, som allmännyttigt bostadsbolag bidra till att stärka kommunens utveckling genom att med hög kompetens äga, förvalta och bygga bostäder, främst hyresfastigheter i Uppsala.

Uppsalahem AB ska erbjuda kunderna boende för olika faser i livet. Med utgångspunkt i den av kommunfullmäktige antagna riktlinjer för bostadsförsörjning, ska Uppsalahem bidra till att nya lägenheter tillkommer i kommunen.

Utifrån allmännyttans grunder och affärsmässiga principer ska Uppsalahem söka uppnå en hög nyproduktionsnivå av hyreslägenheter genom att komma treårsperiod ha minst tre nystartade projekt.

Uppsalahem ska vara en aktiv part i Uppsalas stadsutveckling och därmed samverka med övriga bolag och nämnder i arbetet med att utveckla nya och renovera befintliga stadsdelar.

Uppsalahem ska öka byggande av flerfamiljshus på landsbygden.

I arbetet med hållbar stadsutveckling ska Uppsalahem särskilt fokusera på energibesparingar i hållbara renoveringsmodeller utifrån socialt, ekologiskt såväl som ekonomiskt perspektiv samt att minska boendesegregationen och social oro.

Uppsalahem ska verka för ett brett utbud av kommersiell och samhällelig service i de områden där Uppsalahem verkar.

Uppsalahem ska erbjuda mellan sju och femton procent av nyuthyrningen per år till personer som av särskilda ekonomiska och/eller sociala skäl inte kan få en bostad på egen hand och till personer som omfattas av bostättningslagen. (Nyuthyrning definieras som det antal lägenheter AB Uppsalahem hyr ut per år).

Uppsalahem ska använda bostadsförmedlingen för förmedling av befintliga och tillkommande lediga hyresbostäder enligt särskilt avtal i likhet med andra aktörer.

Bolaget uppfyller helt kommunfullmäktiges ägardirektiv.

Uppsalahem bidrar till hållbar tillväxt

En del av nyuthyrningen är dedikerad till bostadssociala ändamål. Uppsala kommun har fått 128 (215) erbjudanden på lägenheter för bostadssociala ändamål vilket resulterat i 113 (49) skrivna kontrakt. Uppsala kommun hyr totalt 808 (856) bostäder för bostadssociala ändamål.

Under 2019 renoverade Uppsalahem de första lägenheter i Eriksberg enligt en ny modell för socialt hållbar renovering.

Fortsatt nyproduktion

Bolaget har inte påbörjat någon produktion av bostäder under året, men har haft inflyttning i 54 nya färdigställda bostäder.

Marknaden

Kommunens ambition är att bostadsbyggandet ska uppgå till 2 000 - 3 000 nya bostäder årligen. I detta läge är det viktigt för bolaget att dels prioritera mellan nyproduktionsprojekt, dels hålla nere hyrorna vid nyproduktion och renovering. Under 2019 stabiliserades bostadsrättspriserna efter några turbulenta år, vilket tyder på att köpare och säljares förväntningar på den ägda marknaden närmar sig varandra. De lägre priserna resulterade också i att takten på påbörjade nya bostäder i kommunen avtog. Uppsalahem är beredda att öka takten i nybyggnation framöver, samtidigt som tempot hålls uppe i renoveringsprojekten.

Klimatarbete

Bolagets mål är att minska energianvändningen med 40 procent vid alla renoveringar. Uppsalahem har fortsatt sin energibesparingsplan och har genom den minskat energianvändningen ytterligare cirka 2 procent under året. Förra årsskiftet antog bolaget Allmännyttans klimatinitiativ, ett samarbetsinitiativ mellan 176 allmännyttiga bostadsbolag, med syfte att minska utsläppen av växthusgaser genom mål, samverkan och aktivt erfarenhetsutbyte.

Uppsala bostadsförmedling AB

Uppsala bostadsförmedling AB förmedlar hyresrätter från hyresvärdar till bostadssökande i Uppsalaregionen. Hyresvärdar är både privata och allmännyttiga bostadsbolag. Förmedling av bostäder sker i en öppen och transparent förmedlingstjänst till den bostadssökande som har längst kötid och uppfyller hyresvärdens kriterier. God service, enkelhet och tillgänglighet präglar bolagets tjänster och kontakter med bostadssökande, hyresvärdar och övriga intressenter.

Under 2019 förmedlade bostadsförmedlingen 6 177 lediga bostäder. Den 31 december 2019 fanns 106 115 bostadssökande i bostadskön.

	2019	2018	2017	2016	2015
Medelantalet anställda	37	27	21	18	3
Nettoomsättning, mnkr	28	26	24	7	0
Andel av koncernens nettoomsättning, %	1%	1%	1%	0%	0%
Resultat efter finansiella poster, mnkr	-1	-1	2	-6	-2
Balansomslutning, mnkr*	26	29	28	26	13
Justerat eget kapital, mnkr	7	7	7	7	7
Investeringar, mnkr	0	2	3	8	3
Räntabilitet på eget kapital, %	neg	neg	24%	neg	neg
Soliditet, %	26%	25%	26%	28%	56%

*I 2019 års balansomslutning har interna poster nettoredovisats

Ekonomiskt utfall

Resultatet efter finansiella poster uppgick till -1,1 (-0,8) miljoner kronor och är 0,3 miljoner kronor lägre än föregående år. I utfallet ingick kostnader av engångskaraktär där merparten var sjukersättningar hänförliga till år 2018 och en utrangering. Rensat för dessa poster av engångskaraktär var resultatet 0,8 miljoner kronor lägre än föregående år. Avvikelsen beror på högre personalkostnader till följd av en växande organisation. Kostnadsökningen möts till viss del av att bolaget har haft en högre nettoomsättning från ett ökat antal bostadssökande och fler antal förmedlade bostäder.

Bolaget uppfyller kommunfullmäktiges fastställda resultatkrav på -2 miljoner kronor då resultatet före finansiella poster var -1,4 miljoner kronor.

Årets investeringar uppgick till 0,2 (2) miljoner kronor och avser investeringar i bolagets lokaler samt inventarier.

Bolagsspecifika ägardirektiv

Uppsala bostadsförmedling AB ska vara kommunens verktyg för att säkerställa en effektiv hyresrättsmarknad i Uppsala-regionen.

Bostadsförmedlingen ska ha god kunskap om och marknadsför bostadsmarknaden i Uppsala-regionen.

Bostadsförmedlingen ska verka för att underlätta inträde på bostadsmarknaden med fokus på grupper som har det särskilt svårt att ta sig in på bostadsmarknaden.

Bostadsförmedlingen ska bära sina egna kostnader och finansieras genom avgiftsbelagd kö samt vid behov avgift för förmedling.

Bostadsförmedlingen ska ha möjlighet att erbjuda efterfrågade tjänster mot ersättning.

Bolaget ska spela en viktig roll inom det bostadssociala området.

Bolaget uppfyller helt eller i hög grad kommunfullmäktiges ägardirektiv. Bolaget bär 2019 inte sina egna kostnader men har en plan för att uppnå en ekonomi i balans 2021/2022.

En effektiv hyresrättsmarknad med enkelt inträde

Uppsala bostadsförmedling AB ska bidra till en effektiv hyresrättsmarknad. Bolagets strategi är att erbjuda en enkel, trygg, transparent och effektiv förmedlingsprocess som

säkerställer förmedling efter kötid och hyresvärdarnas kriterier. Under 2019 har bostadsförmedlingen avtal med 28 hyresvärdar och har förmedlat 6 177 bostäder.

Uppsala bostadsförmedling AB verkar för att underlätta inträde på bostadsmarknaden och har under 2019 harmoniserat publicerings- och svarstider gällande trygghetsboenden för samtliga hyresvärdar. För att uppnå en mer effektiv förmedlingsprocess och förenkla för de bostadssökande har även bolaget arbetat med att harmonisera kraven mellan olika hyresvärdar. Fokus ligger på att vara tillgängliga samt erbjuda service och tjänster med hänsyn till målgruppers olika förutsättningar och behov.

Verksamhet i Uppsalaregionen

Verksamheten stärker regionens attraktionskraft och underlättar för de bostadssökande. En ökad andel hyresrätter möjliggör för fler att skaffa eget boende. Bostadsförmedlingen tillhandahåller en förmedlingstjänst som underlättar för aktörer som bygger hyresrätter i regionen. Under 2019 har bostäder förmedlats i fem olika kommuner. Uppsala bostadsförmedling spelar en viktig roll inom det bostadssociala området. Samverkan med andra verksamheter i kommunen och intresseorganisationer genomförs i syfte att underlätta för olika målgrupper att kunna söka bostäder via bostadsförmedlingen.

Uppsala Kommuns Fastighets AB

Uppsala Kommuns Fastighets AB äger och förvaltar cirka 72 000 kvadratmeter uthyrningsbar yta fördelat på tio fastigheter. De flesta fastigheterna finns i stadsdelen Gottsunda. Fastigheterna omfattar tre centrumanläggningar för handel, varav den största är Gottsunda Centrum, och cirka 300 hyresbostäder. Utöver det förvaltar bolaget även lokaler för vård, skola, idrott och kultur.

Uppsala Kommuns Fastighets AB bildar tillsammans med sina tre dotterbolag en underkoncern till Uppsala Stadshus AB.

	2019	2018	2017	2016	2015
Medelantalet anställda	15	18	17	19	18
Nettoomsättning, mnkr	96	99	91	87	85
Andel av koncernens nettoomsättning, %	3%	3%	3%	3%	3%
Resultat efter finansiella poster, mnkr	-13	42	-1	-3	-3
Balansomslutning, mnkr*	1 026	1 042	959	913	859
Justerat eget kapital, mnkr	241	207	206	204	226
Investeringar, mnkr	82	46	75	95	56
Räntabilitet på eget kapital, %	neg	20%	neg	neg	neg
Soliditet, %	23%	20%	22%	22%	26%

*I 2019 års balansomslutning har interna poster nettoredovisats

Ekonomiskt utfall

Resultatet efter finansiella poster uppgick till -13 (42) miljoner kronor, vilket är 54 miljoner kronor lägre än föregående år. I årets resultat finns jämförelsestörande poster till följd av kommunfullmäktiges beslut om att bolagets fastighetsbestånd ska avyttras. Ytterligare jämförelsestörande poster är kostnader för säkerhetsåtgärder, återläggning av en avsättning från 2018 hänförlig till branden av Gottsundaskolan och kostnader för vattenskador i hyresbostäderna. Rensat för dessa poster av engångskaraktär är resultatet 2,5 miljoner kronor lägre än föregående år.

Den 29 april 2019 tog kommunfullmäktige beslut om att bolagets fastigheter ska avyttras. Kommunfullmäktige beslutade även att avyttringen av bolagets fastighet Gottsunda Centrum ska ske genom en idékoncepttävling. Beslutet innebär omprioriteringar i bolaget där avyttringsprocessen tagit resurser från andra delar av verksamheten. Därtill har planerade rekryteringar och tillsättandet av vakanta tjänster lagts på is vilket ger lägre personalkostnader men högre kostnader för externa konsulter.

Bolagets resultat före finansiella poster och rensat för jämförelsestörande poster uppgick till 0,1 miljoner kronor. Bolaget uppfyller därmed kommunfullmäktiges fastställda resultatkrav på 0 miljoner kronor.

Årets investeringar uppgick till 82 (46) miljoner kronor och är 36 miljoner kronor högre än föregående år. Ökningen beror på färdigställandet av plan 5 och 6 i Gottsunda Centrum.

Bolagsspecifika ägardirektiv

Uppsala kommuns Fastighets AB är kommunens redskap för att bygga, äga och utveckla samt förvalta lokaler och centrumanläggningar och andra lokaler för handel. Bolaget kan även äga bostäder i anslutning till centrumanläggning.

Bolaget ska vara en motor i utvecklingen av lokala stadsdels- och tätortscentrum och stärkt social sammanhållning i kommunen.

Bolaget ska erbjuda, om kommunen begär det, upp till fem procent av nyuthyrningen per år till personer som av särskilda ekonomiska och/eller sociala skäl inte kan få en bostad på egen hand. (Nyuthyrning definieras som det antal lägenheter Uppsala Kommuns Fastighets AB hyr ut per år).

Bolaget ska använda bostadsförmedlingen för förmedling av befintliga och tillkommande lediga hyresbostäder enligt särskilt avtal i likhet med andra aktörer.

Bolaget uppfyller helt eller i hög grad kommunfullmäktiges ägardirektiv.

Gottsunda Centrum

I strategin för Gottsunda Centrum utgår bolaget från de viktigaste framgångsfaktorerna; dagligvaruhandeln, parkeringarna och kulturen. Gottsunda Centrum har idag mycket framgångsrika livsmedelsaktörer som tillsammans med Systembolaget utgör centrumets ryggrad. Markparkeringar är en ovärderlig resurs och en viktig framgångsfaktor. Gottsunda Kulturhus har ett omfattande utbud av kulturella aktiviteter. Här finns bibliotek, samlingssalar, biosalong, konstateljéer och olika scener för dans och musik. Sammantaget ger det centrumet en unik prägel och ett mervärde som saknas på andra håll.

Social sammanhållning

Genom att följa strategin för Gottsunda Centrum kommer, enligt bolaget, arbetet för stärkt social sammanhållning att utvecklas. Även om centrumutvecklingen kraftigt bidragit till en positiv utveckling för stadsdelen de senaste 6–9 åren är det dock långt

kvar innan Gottsundas stämpel som utanförskapsområde försvunnit. Nyckeln till att långsiktigt säkra utvecklingen ligger i att stärka stadsdelen socialt och skapa en enhet av södra Uppsala.

Bolaget har arbetat med detta genom att driva Kulturpunkten som aktivt samverkar med de fasta institutionerna i kommunen. Exempel på evenemang är Gottsundadagen, BUSIG2019 som är en scenkostfestival för barn, temavecka samt olika aktiviteter som danskvällar, utställningar och workshops.

Bolaget arbetar aktivt med Handlingsplan Gottsunda/Valsätra, med säkerhets- och trygghetsfrågor och deltar i att utveckla Gottsundasamverkan med näringsidkare och lokala aktörer i syfte att reducera och förebygga brott och skadegörelse.

Uppsala Kommun Förvaltningsfastigheter AB

Uppsala Kommun Förvaltningsfastigheter AB bedriver uthyrning av lokaler, huvudsakligen till de olika specialverksamheter som Uppsala kommun har ansvar för. Bolaget äger bland annat stadshuset och Uppsala konsert- och kongresshuset samt flera brandstationer. Det övergripande verksamhetsmålet är långsiktig förvaltning av fastigheterna genom förvärv, avyttring, ägande och bebyggande. Medborgarnas, de kommunala verksamheternas och de berörda nämndernas behov ska säkerställas.

Verksamheten bedrivs i huvudsak inom tre områden; förvaltning, uthyrning och projektutveckling. Bolaget arbetar kontinuerligt med att anpassa verksamheten utifrån ägardirektiven och att utveckla och förädla fastighetsbeståndet med hållbarhet som ledstjärna.

Bolaget har gemensam administration med systerbolaget AB Uppsala Kommun Industrihus. Bolagets styrelse utgörs av representanter från systerbolagets styrelse. Sammantaget innebär det att bolaget drivs utifrån samma regler och rutiner som AB Uppsala Kommun Industrihus.

	2019	2018	2017	2016	2015
Medelantalet anställda	0	0	0	0	0
Nettoomsättning, mnkr	26	25	34	41	37
Andel av koncernens nettoomsättning, %	0%	1%	1%	1%	1%
Resultat efter finansiella poster, mnkr	-15	-13	-7	1	-7
Balansomslutning, mnkr*	1 005	604	371	357	378
Justerat eget kapital, mnkr	245	208	175	180	186
Investeringar, mnkr	347	191	47	9	5
Räntabilitet på eget kapital, %	neg	neg	neg	1%	neg
Soliditet, %	24%	38%	47%	50%	49%

*I 2019 års balansomslutning har interna poster nettoredovisats

Ekonomiskt utfall

Resultatet efter finansiella poster uppgick till -15 (-13) miljoner kronor. Det lägre resultatet 2019 är till övervägande del en konsekvens av den högre fastighetsskatten som följde av årets genomförda fastighetstaxering samt högre räntekostnader på grund av den ökade upplåningen för ombyggnaden av stadshuset.

Årets investeringar var 347 (191) miljoner kronor. Den högre investeringsnivån beror på om- och tillbyggnaden av stadshuset.

Bolagets resultat före finansiella poster uppgick till -9 miljoner kronor. Bolaget uppfyller därmed inte kommunfullmäktiges resultatkrav på - 6 miljoner kronor.

Bolagsspecifika ägardirektiv

Bolaget ska särskilt fokusera på att hitta rätt och lämplig förvaltningsform för var och en av de olikartade specialfastigheter som ingår i beståndet.

Utifrån tidigare beslut att utveckla stadshuset ska Förvaltningsfastigheter AB genomföra byggprojektet Stadshus 2020.

Bolaget uppfyller helt eller i hög grad kommunfullmäktiges ägardirektiv.

Förvaltning och utveckling

Bolaget har fortsatt arbetet med att identifiera, planera och genomföra underhåll i fastighetsbeståndet. En rad underhållsåtgärder har genomförts under 2019, exempelvis byte av ventilationsaggregat på Järlåsa brandstation och nytt brandlarm i Grand. En ny upphandling och idrifttagande har gjorts av nya avtal för yttre skötsel, ventilationsarbeten och elarbeten.

I stadshusprojektet har under 2019 arbete utförts med bland annat invändig rivning, sanering avslutats och stomme, glastak och huvuddelen av fasaderna har färdigställts. Invändigt arbete och installationer har påbörjats. Det nya stadshuset beräknas vara klart för inflyttning i slutet av 2021.

Hållbarhet

Flera åtgärder har gjorts för att spara energi i fastighetsbeståndet och energideklarationer har gjorts på samtliga fastigheter.

Stadshusprojektet är det projekt som har störst påverkan i närmiljön. Bolaget fokus på hållbarhet är hög där målet är att certifiera stadshuset enligt kraven för BREEAM Excellent.

Bikupor har placerats ut i Ekeby på fastigheten vid Vänortsgatan för att bidra till ökad biologisk mångfald.

Uppsala Kommun Skolfastigheter AB

Uppsala Kommun Skolfastigheter AB äger, förvärvar, avyttrar, bygger och förvaltar skolfastigheter. Beståndet omfattar idag 134 fastigheter och växer i takt med att nya skolor och förskolor byggs. Fastighetsbeståndet är förskolor, grundskolor och gymnasieskolor. Bolagets uppgift är att erbjuda ändamålsenliga lokaler för skol- och barnomsorgs verksamhet inom Uppsala kommun. Därigenom ska bolaget bidra till bästa möjliga nyttjande av den samlade fasta egendom, tomträtter och lokaler som

används i alla de verksamheter som Uppsala kommun bedriver. Bolagets fastighetsbestånd hyrs till största delen ut till Uppsala kommun.

	2019	2018	2017	2016	2015
Medelantalet anställda	83	72	57	38	37
Nettoomsättning, mnkr	630	562	519	497	477
Andel av koncernens nettoomsättning, %	19%	18%	18%	18%	18%
Resultat efter finansiella poster, mnkr	89	42	47	22	2
Balansomslutning, mnkr*	6 549	6 203	5 590	4 882	4 657
Justerat eget kapital, mnkr	901	785	760	694	734
Investeringar, mnkr	571	807	784	500	249
Räntabilitet på eget kapital, %	10%	5%	6%	3%	0%
Soliditet, %	14%	13%	14%	14%	16%

*I 2019 års balansomslutning har interna poster nettoredovisats

Ekonomiskt utfall

Resultatet efter finansiella poster uppgick till 89 (42) miljoner kronor. I resultatet ingår jämförelsestörande poster i form av en realisationsvinst, försäkringsersättningar och utrangeringar. Justeras årets och föregående års resultat med poster av engångskaraktär var resultatet 25 miljoner kronor högre än föregående år. Uthyrning av fler nyproduktioner och moduler har ökat årets nettoomsättning, där de största är Jälla bygghall och Katedralskolan samt Gottsunda och Liljeförsskolans moduler. Ökningen genererar även högre fastighetsrelaterade kostnader. Bolaget har under året stärkt driftnettot på sina fastigheter som följd av en effektiv fastighetsförvaltning och att den i drifttagna nyproduktionen har en stärkande effekt på resultatet. Bolagets organisation fortsätter att växa och är relaterat till bolagets utökade fastighetsbestånd och många pågående fastighetsprojekt. Det gynnsamma ränteläget och refinansiering av lån bidrar till lägre finansiella kostnader.

Resultatet före finansiella poster, och rensat för jämförelsestörande poster, uppgick till 176 miljoner kronor. Bolaget uppfyller därmed kommunfullmäktiges fastställda resultatkrav på 153 miljoner kronor.

Bolagets marknadsvärde på fastighetsbeståndet, exklusive pågående projekt, uppgår per 31 december 2019 till 7 449 (6 434) miljoner kronor, vilket är en ökning med 1 015 miljoner kronor jämfört med föregående år. Ökningen härrör främst till färdigställda fastigheter för nyproduktion och värdehöjande renoveringar, bland annat Jällas nya bygghall, Parkens- och Grindstugans förskola samt ombyggnationen av Katedralskolan.

Direktavkastning på fastighetsbeståndet är 5,54 (5,7) procent. Den lägre direktavkastningen beror på ett ökat antal nyproduktioner och renoveringar som ger ett högre fastighetsvärde.

Årets investeringar uppgick till 571 (807) miljoner kronor. Investeringarna består i huvudsak av nyproduktion av förskolor, skolor samt underhåll och anpassningar av lokaler. Under året har två nya förskolor, Parkens förskola samt Grindstugan, färdigställts vilka bidragit till 180 nya förskoleplatser i Uppsala. Den större pågående ombyggnationen av Katedralskolan har färdigställts enligt tidplan. Utöver detta har ca nya 350 elever flyttat in i Jällas nya bygghall.

Bolagsspecifika ägardirektiv

Bolaget ska tillsammans med kommunstyrelsen och utbildningsnämnden arbeta fram samverkansmodeller för kostnads- och energieffektiva och ändamålsenliga lokallösningar.

Bolaget ska ha en ledande roll i planeringen och genomföra utbyggnaden av pedagogiska fastigheter för ett växande Uppsala och ta särskilt ansvar för att erbjuda lokaler av god kvalitet och konkurrenskraftiga hyror.

Bolaget ska utgå från det generella lokalprogrammet för funktions- och kvalitetskrav för kommunala verksamhetslokaler.

Bolaget ska arbeta för att skapa hälsosamma utbildningslokaler, bland annat i enlighet med beslutet om giftfria förskolor.

Bolaget uppfyller helt eller i hög grad kommunfullmäktiges ägardirektiv.

Fortsatt arbete för att uppnå giftfria förskolor

Hälsosamma utbildningslokaler/miljöer innebär att barn och vuxna ska kunna vistas i lokalerna och miljöerna utan risk för en försämrad hälsa. Detta innebär att luften ska vara frisk att andas och ingen ska exponeras för farliga ämnen inom- eller utomhus.

Skolfastigheter miljöprövar varor och produkter som används i större nybyggnads- och ombyggnadsprojekt. Detta innebär att bästa produkt ur ett kemikalieperspektiv alltid ska användas och särskilt farliga ämnen inte byggs in.

Bolaget har genomfört inventering av skolgårdar och då fokuserat på gummimaterial och äldre slipers (kan innehålla kreosot). Äldre slipers har plockats bort nästan helt och hållet, några kvarstår och plockas bort under 2020. Fokus har också legat på platsguten gummiasfalt.

En översyn över sanerade höga halter PCB i fasadfog har genomförts under 2019 i syfte att säkerställa att markprovtagning genomförs där sådan saknas. Detta eftersom PCB kan ha hamnat i marken under sådan fog och i förekommande fall ska marken saneras.

Uppsala växer smart och hållbart

Genom ansvarsfull resursanvändning och bra materialval har Uppsala kommun Skolfastigheter AB bidragit till att Uppsala växer smart och hållbart. Flera utvecklingsprojekt har skett inom ramen för samarbetet med STUNS.

Uppsala Kommun Sport- och Rekreationsfastigheter AB

Uppsala kommun Sport- och Rekreationsfastigheter AB äger 47 fastigheter med en sammanlagd yta på 51 600 kvadratmeter. Utöver de fastigheterna äger bolaget 270 hektar mark. Bolaget utvecklar och förvaltar Uppsalas största utbud av arenor och platser för idrott, fritid, rekreation och evenemang. Anläggningarna finns på attraktiva platser i centrala Uppsala och i natursköna områden inom hela Uppsala kommun.

Uppsala kommun Sport- och Rekreationsfastigheter AB ska genom nytänkande och ett klimatsmart tänkande förbättra standarden i fastighetsbeståndet och bidra till bästa möjliga tillgänglighet och användande av mark och lokaler.

	2019	2018	2017	2016	2015
Medelantalet anställda	21	18	14	12	9
Nettoomsättning, mnkr	96	73	57	72	69
Andel av koncernens nettoomsättning, %	3%	2%	2%	3%	3%
Resultat efter finansiella poster, mnkr	0	2	-3	16	5
Balansomslutning, mnkr*	1 614	1 094	736	552	357
Justerat eget kapital, mnkr	45	43	46	43	44
Investeringar, mnkr	615	365	174	114	49
Räntabilitet på eget kapital, %	1%	5%	neg	37%	11%
Soliditet, %	3%	4%	6%	8%	12%

*I 2019 års balansomslutning har interna poster nettoredovisats

Ekonomiskt utfall

Resultatet efter finansiella poster uppgick till 0,3 (2) miljoner kronor. I resultatet ingår jämförelsestörande poster avseende utrangeringar och en realisationsvinst. Föregående år förekom inga sådana jämförelsestörande poster av betydande belopp. Rensat för dessa poster av engångskaraktär var resultatet 12 miljoner kronor lägre än föregående år. Bolaget är inne i en expansionsfas där flera stora investeringar pågår samtidigt som underhållsbehovet är stort i det befintliga beståndet. Upplåning i pågående investeringsprojekt belastar resultatet med räntekostnader från upplåningstillfället och möter inte hyresintäkter förrän investeringen tas i drift. Tillväxten driver även en större organisation. Bolagets resultat belastas även av en så kallad förgäveskostnad på 2,5 miljoner kronor avseende arkitektkostnader och projekteringskostnader för de kommersiella lokalerna på Studenternas. Anledningen är att husets utformning väsentligt förändrats jämfört med ursprungsförslaget.

Bolagets resultat före finansiella poster och rensat för jämförelsestörande poster uppgick till 6,3 miljoner kronor. Bolaget uppfyller därmed kommunfullmäktiges fastställda resultatkrav på 1,8 miljoner kronor.

Årets investeringar uppgick till 615 (365) miljoner kronor. Den enskilt största investeringen var pågående om- och tillbyggnaden av Studenternas. Anläggningen förväntas stå klar under 2020. Under året har även Lindbackens idrottshall färdigställts.

Bolagsspecifika ägardirektiv

Bolaget ska tillsammans med idrotts- och fritidsnämnden och gatu- och samhällsmiljönämnden planera för en flerfunktionell användning av lokaler, mark och anläggningar.

Bolaget ska fokusera på att genom underhåll och erforderliga investeringar förbättra standarden på fastighetsbeståndet.

Bolaget ska verka för att erbjuda bra och kostnadseffektiva lokaler och anläggningar.

Bolaget ska, vid uppförande eller tillbyggnation av anläggning, eftersträva att fritids-, sport-, evenemangs- och rekreationsanläggningar kan kombineras med kommersiella/verksamhetslokaler och/eller bostäder genom lämplig fastighetsbildning.

Bolaget ska verka för att ytterligare förbättra tillgängligheten.

Bolaget uppfyller helt kommunfullmäktiges ägardirektiv.

Klimatdriven affärsutveckling och energieffektivisering

Bolaget arbetar med energieffektiviseringsåtgärder i samband med varje större underhållsprojekt. De större åtgärderna som påbörjades på Balingebadet under 2018 har slutförts under 2019 och avser ombyggnation av styrsystemet för badanläggningen inklusive solpanelerna, installation av luftvärmepumpar och ombyggt va-system. Naturvårdsverket beviljade under 2018 en ansökan inom ramen för programmet Stadsinnovationer – spetsteknik. I och med detta fick bolaget möjlighet att testa en hydrofobsand som förväntades reducera uppvärmningsbehovet av konstgräsplaner och därmed minska miljö- och hälsopåverkan från dessa. Testet som utfördes på Stenhagens konstgräsplan, har under 2019 utvärderats och de önskade effekterna har uppnåtts och metoden ska fortsätta användas på de planer som läggs om härnäst.

Tillämpning av ny energiteknik

Bolaget medverkar sedan 2018 i ett Vinnovaprojekt inom utlysningssområdet "Testbäddar inom miljöteknikområdet", i samarbete med STUNS och några systerbolag. Projektet - Live-in Smartgrid - syftar till att skapa testbäddar där olika typer av förbrukare får tillgång till teknik som styr och samordnar förbrukning och effektuttag i syfte att minska effekttoppar. En av dessa studie visar till exempel hur hela Gränby Sportfältets effektuttag skulle kunna minskas.

Förbättrad standard och kostnadseffektivitet

Bolaget arbetar systematiskt för att öka anläggningarnas standard, ändamålsenlighet och kostnadseffektivitet. I underhållsarbetet prioriteras alltid förbättring av styr- och reglersystem, ventilation, värmeåtervinning, vilket avsevärt sänker energikostnader. I det bestånd som togs över vid bolagiseringen var underhållet väldigt eftersatt, och bolaget har därför under 2019 ytterligare ökat takten i underhållsarbetet.

Förbättrad tillgänglighet

Underhållsplanen innehåller alltid åtgärder för att förbättra tillgängligheten, både utanför och intill anläggningarna. Under 2018 sattes målet att inom 3-årsperioden ha åtgärdat 80% av de identifierade otrygga miljöerna, såsom svag belysning, buskage vid entréer. Detta arbete har fortsatt under 2019.

Uppsala Konsert och Kongress AB

Uppsala Konsert och Kongress AB bedriver konsert-, kultur-, kongress- och restaurangverksamhet i konsert- och kongresshuset vid Vaksala torg. Bolaget hyr även ut lokaler samt arrangerar kongresser, konferenser, möten, mässor, utställningar och evenemang. Bolaget driver även en restaurang och lunchservering.

Konsert och kongresshuset består av stora salen (1 150 platser), sal B (600 platser), sal C (120 platser), sal D (800 platser bankett, alternativt 1 500 platser stående publik) och flera konferens- och mötesrum. Det finns ytterligare en scen i restaurangdelen som rymmer mellan 200 och 600 besökare.

	2019	2018	2017	2016	2015
Medelantalet anställda	66	67	68	67	67
Nettoomsättning, mnkr	50	57	51	60	52
Andel av koncernens nettoomsättning, %	2%	1%	1%	2%	2%
Resultat efter finansiella poster, mnkr	-39	-34	-34	-28	-34
Balansomslutning, mnkr*	63	61	83	55	48
Justerat eget kapital, mnkr	36	36	36	3	3
Investeringar, mnkr	6	4	4	6	2
Räntabilitet på eget kapital, %	neg	neg	neg	neg	neg
Soliditet, %	57%	59%	44%	5%	5%

*I 2019 års balansomslutning har interna poster netto-redovisats

Ekonomiskt utfall

Resultatet efter finansiella poster uppgick till -39 (-34) miljoner kronor. Rensat för jämförelsestörande poster blev resultatet -35 miljoner kronor, vilket är knappt 2 miljoner kronor lägre än föregående år. Årets jämförelsestörande poster är huvudsakligen hänförliga till den turbulens som varit i bolaget vilket resulterat i bland annat ett avgångsvederlag till den tidigare verkställande direktören och kostnader för konsulter som stöttat i arbetet med att förbättra bolagets arbetsmiljö. Under året har hela konferensbranschen märkt av en tydlig nedgång i antalet bokade konferenser, så även Uppsala Konsert och Kongress AB. Detta har påverkat nettoomsättningen med lägre intäkter från konferenser och från restaurangen som följd. Tappet har dämpats något av lägre kostnader för personal då tjänstledigheter och sjukskrivningar täckts upp av befintlig personal

Bolaget uppfyller inte kommunfullmäktiges fastställda resultatkrav om -33 miljoner då det redovisade resultatet före finansiella poster, justerat för jämförelsestörande poster, uppgår till -35 miljoner kronor.

Årets investeringar var 6 (4) miljoner kronor och avsåg teknisk utrustning samt inredning i restaurang, kök och övriga lokaler.

Bolagsspecifika ägardirektiv

Uppsala Konsert & Kongress AB ska tillhandahålla en mötesplats för musik och övrig kultur för alla målgrupper.

Bolaget ska aktivt bidra till utveckling av besöksnäringen i Uppsala och stärka bilden av Uppsala som en attraktiv stad att besöka och bo i.

Bolaget ska föra dialog och samverka med kulturnämnden, andra kulturinstitutioner och besöksmål för att stärka kulturlivet, uppnå samordningsvinster samt bidra till Uppsalas kulturella utveckling.

Bolaget uppfyller helt eller i hög grad kommunfullmäktiges ägardirektiv.

Ett hus för alla

UKK strävar efter att nå fler och fler målgrupper. För att lyckas med detta gör bolaget satsningar inom valda områden så som klassisk musik, Uppsala konsert och kongress var Pride House 2019, bolaget arrangerade citykollo för barn och unga med tema kultur och vetenskap. Kollot var kostnadsfritt och erbjöds främst till familjer med försörjningsstöd.

UKK arrangerar drygt 250 kulturevenemang årligen för olika målgrupper och i olika format. Målet är att vara en angelägenhet för alla Uppsalabor och att komplettera det övriga utbudet i staden. Ett relevant och levande kulturliv är en viktig faktor för en vital stad, och via det program som UKK arrangerar – för egen maskin eller i samarbete med andra aktörer – bidrar bolaget till Uppsalas attraktionskraft.

UKK arbetar med samarbeten på flera nivåer, lokalt, nationellt och internationellt. Samarbeten är en viktig del av bolagets verksamhet. Det skapar möjligheter att få hit artister och produktioner som annars inte skulle ha kommit till Uppsala.

Uppsala Parkerings AB

Uppsala Parkerings AB erbjuder parkeringskunder, såväl privatpersoner, fastighetsägare som fastighetsägare och näringsidkare i Uppsala kommun, parkeringslösningar med hög kvalitet till rimliga priser. Bolaget har en aktiv roll i de olika samhällsbyggnadsprocesserna i syfte att bidra till att de övergripande trafikpolitiska målen uppnås.

Bolaget äger ett parkeringsgarage (Centralgaraget) och förvaltar ytterligare ett garage (Kvarnengaraget) med sammanlagt cirka 600 platser. Bolaget förvaltar dessutom all gatumarksparkering på allmän plats (cirka 10 000 parkeringsplatser) och 2 500 platser på kommunal kvartersmark. Bolaget deltar i ett antal garageprojekt, där projektet Dansmästaren är inne i en byggprocess.

	2019	2018	2017	2016	2015
Medelantalet anställda	30	29	35	28	5
Nettoomsättning, mnkr	87	89	81	70	65
Andel av koncernens nettoomsättning, %	3%	3%	3%	3%	2%
Resultat efter finansiella poster, mnkr	28	31	27	19	16
Balansomslutning, mnkr*	264	233	207	180	178
Justerat eget kapital, mnkr	29	14	13	13	20
Investeringar, mnkr	94	37	2	2	0
Räntabilitet på eget kapital, %	99%	221%	208%	146%	80%
Soliditet, %	11%	6%	6%	7%	11%

*I 2019 års balansomslutning har interna poster nettoredovisats

Ekonomiskt utfall

Resultatet efter finansiella poster uppgick till 28 (31) miljoner kronor. Rensat från jämförelsestörande poster, vilket 2019 avsåg en utrangering i Centralgaraget och 2018 ett avgångsvederlag, är resultatet 1,5 miljoner lägre än föregående år. Avvikelsen beror främst på lägre intäkter från parkeringsanmärkningar i och med att antalet

parkeringsvakter minskat under året som följd av sjukfrånvaro och att ersättningsrekryteringar inte kommit igång. Intäktstappet dämpas något av att renoveringen av Centralgaraget ger ett minskat behov av underhåll och därmed lägre underhållskostnader samt att bolaget har lägre kostnader för förbrukningsinventarier och förbrukningsmaterial som följd av nya rutiner och en ökad kostnadsmedvetenhet

Bolaget uppfyller inte kommunfullmäktiges fastställda resultatkrav på 33 miljoner kronor då det redovisade resultatet före finansiella poster uppgick till 32,6 miljoner kronor.

Årets investeringar uppgick till 94 (37) miljoner kronor. Den högre investeringsvolymen är hänförlig till den pågående byggnationen av parkeringsanläggningen Dansmästaren och renoveringen av Centralgaraget.

Bolagsspecifika ägardirektiv

Uppsala Parkering AB ska i samarbete med gatu- och samhällsmiljönämnden pröva strategi avseende parkeringslösningar med syfte att säkerställa en framtida hållbar finansiering.	Bolaget ska säkerställa att, i syfte att tillgodose parkeringsbehovet i centrala Uppsala, senast 2021 skapa 600 nya parkeringsplatser i ett eller flera parkeringsgarage och/eller vid kollektivtrafikförsörjda pendlarparkeringsgarage. Utbyggnaden ska mötas av borttagna parkeringsplatser på markplan.
Bolaget ska aktivt bidra till att målen i Parkeringspolicy för Uppsala kommun uppnås.	Bolaget ska, vid uppförande av anläggning, eftersträva att parkeringsanläggningar kan kombineras med kommersiella-/verksamhetslokaler och/eller bostäder genom lämplig fastighetsbildning.
Bolaget ska arbeta för en ökad digitalisering av verksamheten, exempelvis digitala parkeringslednings- och betalsystem.	Bolaget ska i de egna parkeringsanläggningarna arbeta med differentierade avgifter och andra marknadsincitament i syfte att hålla hög belägningsgrad i garagen.
Bolaget ska verka för ett mobilitetsperspektiv på resande genom att tillhandahålla parkering för bil- och cykelpool.	Bolaget ska i samverkan med övriga aktörer i kommunen arbeta för utökade möjligheter för laddning av elbilar.

Bolaget uppfyller helt eller delvis kommunfullmäktiges ägardirektiv. Bolaget samverkar med Uppsala Kommun för att hitta de bästa förutsättningarna för en optimal trafiklösning och utreder möjligheten att bygga ett centralt parkeringsgarage.

Digitala möjligheter

Bolaget jobbar ständigt med att se över de digitala möjligheterna och har implementerat det digitala tillståndet för hyrparkering. I detta projekt återstår boendeparkering där bolagets roll blir att stötta upp och assistera uppsättningen som Uppsala kommun ansvarar för. Redan under 2018 digitaliserade bolaget alla betalautomater och under 2020 kommer kontaktlösa betalningar (blipp-funktion) att införas för samtliga betalautomater (lagkravet träder i kraft först årsskiftet 2021).

Mobility management

Bolaget driver tillsammans med stadsbyggnadsförvaltningen dels ett projekt med cykelgarage vid stationen, dels utvecklingen av nya avgiftsbelagda områden. Utöver detta arbetar bolaget aktivt tillsammans med gatu- och samhällsmiljönämnden kring mobility management där cykelparkeringshuset och bolagets kommande mobilitetsanläggningar studeras utifrån perspektivet hållbart resande. En gemensam ansökan där Energimyndigheten står som finansiär har lämnats in och beviljats under 2019. Finansiering går till STUNS som tillämpat och testat sina idéer inom bolagets projekt Dansmästaren.

Bolaget arbetar med frågan om att etablera ett centralt parkeringsgarage med 600 platser i syfte att minska gatumarksparkeringarna i stadens centrala delar.

Utökad möjlighet för laddning av elbilar

Bolaget arbetar kontinuerligt med utbyggnaden av laddstolpar, både i centrala lägen som i yttre delar. Under 2019 installerades 100 laddplatser fördelat på 20 områden. Arbete pågår med en laddinfraplan för centrala Uppsala.

Uppsala R2 AB

Uppsala R2 AB är ett vilande bolag och bedriver för närvarande ingen verksamhet.

Uppsala Stadshus Holding AB

Uppsala Stadshus Holding AB med fyra dotterbolag har tillkommit under året. Samtliga bolag i den nya Uppsala Stadshus Holding AB koncernen har ett första förlängt räkenskapsår, från november 2019 till 31 december 2020. Ingen verksamhet bedrivs i koncernen per den 31 december 2019.

Uppsala stadsteater AB

Uppsala stadsteater AB är en Sveriges främsta konstnärliga teater med en stark lokal förankring med goda nationella och internationella relationer. Bolaget strävar efter att aktivt bidra till en utveckling av kulturlivet i Uppsala och stärka Uppsala som en attraktiv stad. Genom kombinationen av en bred och spetsig repertoar är teatern en av landets mest uppmärksammade stadsteatrar. Bolaget strävar efter att aktivt bidra till en utveckling av kulturlivet i Uppsala och stärka Uppsala som en attraktiv stad.

Varje år tar omkring 80 000 personer del av stadsteaterns utbud med ett 20-tal egna produktioner, gästspel och andra aktiviteter. Teatern bedriver även gästspel utanför huset inom performance, nycirkus och dans samt samarbetar med teatrar i och utanför Sverige. Uppsala stadsteater har också dramapedagogisk verksamhet som vilar på fyra grundpelare, ungdomsensemblen, pedagogiskt arbete i skolorna, teaterföreställningar och pedagogiskt arbete på teatern.

Förutom dekorateljéerna som ligger på Bolandsgatan ryms alla scener samt kontor och tillverkning i teaterhuset på Kungsgatan. I teaterhuset finns också Teaterrestaurangen, Teaterbaren, Kulturkaféet och galleriet Offkonsten c/o Teatergalleriet.

	2019	2018	2017	2016	2015
Medelantalet anställda	104	97	95	98	97
Nettoomsättning, mnkr	14	12	17	14	13
Andel av koncernens nettoomsättning, %	0%	0%	1%	0%	0%
Resultat efter finansiella poster, mnkr	-76	-73	-70	-71	-68
Balansomslutning, mnkr*	110	105	103	33	30
Justerat eget kapital, mnkr	87	88	85	11	11
Investeringar, mnkr	5	4	2	7	1
Räntabilitet på eget kapital, %	neg	neg	neg	neg	neg
Soliditet, %	79%	83%	83%	34%	38%

*I 2019 års balansomslutning har interna poster nettoredovisats

Ekonomiskt utfall

Resultatet efter finansiella poster uppgick till -76 (-73) miljoner kronor. Rensat för jämförelsestörande post är resultatet 1,8 miljoner kronor lägre än föregående år. Under 2019 har teatern haft en större ensemble och fler personalintensiva produktioner vilket drivit högre personalkostnader jämfört med föregående år då bolaget hade vakanta tjänster och även långtidsfrånvaro. Bolaget har påbörjat ett effektiviseringsarbete, men dessa omställningar tar tid då avtal gällande produktioner och skådespelare tecknas flera år i förväg.

Under 2019 genomförde teatern 468 (443) föreställningar vilket är en ökning med 25 föreställningar jämfört med föregående år. Antalet besökare ökade med drygt 6 000 stycken till 76 068 (69 781) besökare. Beläggningsgraden, som mäter antalet sålda biljetter i relation till antalet platser, var 78(73) procent, vilket är en ökning med 5 procentenheter jämfört med föregående år.

Bolaget uppfyller inte kommunfullmäktiges fastställda resultatkrav på -74 miljoner kronor då resultatet före finansiella poster uppgick till -75 miljoner kronor.

Årets investeringar var 6 (4) miljoner kronor och avsåg till övervägande del interiör och scenteknik.

Bolagsspecifika ägardirektiv

Uppsala stadsteater AB ska, främst genom produktion av scenkonst med egen ensemble, aktivt bidra till en utveckling av kulturlivet i Uppsala.

Bolaget ska aktivt bidra till utveckling av besöksnäringen i Uppsala och stärka bilden av Uppsala som en attraktiv stad att besöka och bo i.

Uppsala stadsteater AB ska presentera egna produktioner och samarbeten, samt tillhandahålla en arena för gästspel och andra aktiviteter.

Bolaget ska föra dialog och samverka med kulturnämnden, andra kulturinstitutioner och besöksmål för att stärka kulturlivet, uppnå samordningsvinster samt bidra till Uppsalas kulturella utveckling.

Bolaget uppfyller helt eller i hög grad kommunfullmäktiges ägardirektiv.

Bidrar till utveckling av kulturlivet

Under en säsong arbetar ett stort antal konstnärer från Sverige och övriga världen tillsammans med teaterns ensemble i längre perioder. Detta bidrar till den konstnärliga utvecklingen och är avgörande för att teatern ska behålla sin starka position nationellt.

Teatern tar fram originalverk och fyller huset med verksamhet under högsäsong. Under året har intressanta gästspel bjudits in som ska komplettera teaterns egen repertoar och berika teaterns utveckling och publiken.

Dialog och samarbeten förs på flera nivåer med kulturförvaltningen i hela dess bredd samt fria teatergrupper och föreningar. Det sker även samarbeten med Uppsala universitet. I alla dessa forum dras nytta av varandras kompetens och stärker kulturlivet samt hittar samordningsvinster på olika plan.

Uppsala - en attraktiv stad

Teaterns position på Kungsgatan och med dess rika program som under säsongen innehåller repertoar på fyra scener bidrar till att sätta Uppsalas kulturliv på kartan. Teaterns repertoar lockar inte bara Uppsalabor utan även publik från hela länet och angränsande län. Produktioner recenserar alltid i riksmidia och har en betydande plats på Sveriges kulturkarta.

De gränsöverskridande samarbetena med universitet, högskolor, föreningar och andra teatrar har gjort teatern attraktiv inom fler områden än just scenkonstområdet både i och utanför kommunen.

Uppsala Vatten och Avfall AB

Uppsala Vatten och Avfall AB ansvarar för kommunens vatten- och avloppsförsörjning (VA) samt avfallshantering. Med avancerad teknik och stort kunnande tillgodoser bolaget Uppsalas behov av vattenförsörjning och avlopp. Bolaget tar hand om hushållsavfall, producerar biogas samt återvinner avfall. Sammantaget levererar bolaget dricksvatten och hanterar avloppsvatten för cirka 200 000 personer och ansvarar för hämtning och behandling av hushållsavfall från alla hushåll och företag inom Uppsala kommun. Bolaget producerar och levererar även biogas till bland annat stadsbussarna i Uppsala. Vid bolagets avfallsanläggning Hovgården sorteras och behandlas grov-, bygg- och industriavfall, askor, förorenade jordmassor med mera.

VA-försörjningen och den för kommunen obligatoriska avfallshanteringen finansieras via taxor enligt lagen om allmänna vattentjänster respektive miljöbalken. Verksamheterna regleras även till stor del av nationella lagar och förordningar. Dessa kompletteras med föreskrifter som fastställs av kommunfullmäktige som reglerar de lokala förhållandena. VA-försörjningen och avfallshanteringen redovisas i VA-monopolet.

Biogasproduktion och Hovgårdens avfallsanläggning bedrivs enligt affärsmässiga principer. Den verksamheten redovisas i den konkurrensutsatta verksamheten.

	2019	2018	2017	2016	2015
Medelantalet anställda	236	221	206	199	191
Nettoomsättning, mnkr	609	576	520	492	480
Andel av koncernens nettoomsättning, %	17%	17%	16%	16%	16%
Resultat efter finansiella poster, mnkr	35	5	21	-3	8
Balansomslutning, mnkr*	3 231	3 091	2 655	2 275	2 111
Justerat eget kapital, mnkr	393	386	243	140	141
Investeringar, mnkr	278	362	340	224	283
Räntabilitet på eget kapital, %	9%	1%	9%	neg	5%
Soliditet, %	12%	12%	9%	6%	7%

*I 2019 års balansomslutning har interna poster netto redovisats

Ekonomiskt utfall

Resultat efter finansiella poster uppgick till 35(5) miljoner kronor. I resultatet 2019 ingick jämförelsestörandeposter om 6 miljoner kronor som främst avser utrangeringar. 2018 hade bolaget jämförelsestörande poster hänförliga till det skadestånd som ålades bolaget i och med skyfallet i juli 2018. Rensat för dessa poster av engångskaraktär var resultatet 6 miljoner kronor högre än föregående år.

Kostnaden för skadestånden som ålades bolaget efter skyfallet i juli 2018 återfinns i sin helhet inom VA-monopolet. Uppkomna resultat inom VA-monopolet ska enligt lag regleras mot fonder i balansräkningen, mot de förutbetalda avgifterna. VA-monopolets resultat ska därför alltid vara noll. Då de förutbetalda avgifterna i den så kallade brukningstaxefonden inte täckte det underskott som uppkom i monopolverksamheten 2018, till följd av skadeståndet, belastade VA-monopolet resultatet under 2019 med 21 miljoner kronor. Monopolet har under året haft ökade kostnader för den växande organisationen och för underhåll av VA-infrastrukturen. Taxehöjningen som genomfördes 1 april i år har bidragit till att stärka resultatet.

Resultatet från den konkurrensutsatta verksamheten uppgår till 15 miljoner kronor, vilket är 22 miljoner kronor lägre än föregående år. Avvikelsen förklaras i huvudsak av den ovanligt höga återbetalningen av avfallsskatt under 2018 som är hänförlig till materialhanteringen på Hovgården. Biogasens resultat uppgick till 9 (1) miljoner kronor vilket avviker 8 miljoner från föregående år. Under året har intäkterna ökat som följd av en ökad gasförsäljning och högre statliga bidrag.

Bolaget uppfyller inte kommunfullmäktiges fastställda resultatkrav på 11 miljoner kronor då resultatet före finansiella poster, rensat för jämförelsestörande poster, uppgick till 9 miljoner kronor. Bolaget resultatkrav avser endast den konkurrensutsatta verksamheten.

Investeringarna var 278 (362) miljoner kronor. Investeringarna är framför allt hänförliga till upprustningen av reningsverket och utbyggnaden av ledningsnätet för att möta en växande stad.

Bolagsspecifika ägardirektiv

Bolaget ska utarbeta, för beslut i kommunfullmäktige, förslag till bestämmelser för brukande av den allmänna vatten- och avloppsanläggningen i Uppsala kommun (ABVA) och föreskrifter om taxa för brukande av den allmänna anläggningen samt förslag till verksamhetsområde. Bolaget får besluta om avgifternas belopp enligt beräkningsgrunder i taxeföreskrifterna.

Bolaget ska utarbeta, för beslut i kommunfullmäktige, förslag till renhållningsordning och avfallsplan samt förslag till taxa för hushållsavfallstjänster.

Bolaget ska ha planeringsansvar för att utveckla och tillämpa principerna som bidrar till en långsiktigt hållbar dagvattenhantering inom kommunen, att ta recipienthänsyn och att planera för alternativa avrinningsvägar är viktiga faktorer i detta. Ansvar ska inkludera planering för hantering av markvatten i fysisk planering. Bolaget ska vara kommunens kompetensresurs avseende dagvatten.

Uppsala vatten ska utveckla strategier för att kunna ställa miljökrav på upphandlade tjänster och därigenom åstadkomma en klimatomställning av fordonsflottan. Bolaget bidrar till cirkulär ekonomi i kommunen och har ett strategiskt utvecklingsansvar för biogas, samt verkar för att ytterligare tankställen för biogas etableras.

Bolaget ska vara kommunens kompetensresurs avseende förvaltning av yt- och grundvattenresurser och har inom kommunen ansvar för Riksintresse för anläggningar för vattenförsörjning. Kompetenser nyttjas även för innovation och utveckling inom miljöteknikområdet.

Bolaget ska aktivt medverka i samhällsplaneringen och delta i Mälarens Vattenvårdsförbundsprojekt "Mälaren en sjö för miljoner".

Bolaget ska äga, driva och utveckla kommunens anläggningar för biogasverksamhet och Hovgårdens avfallsanläggning.

Bolaget uppfyller helt kommunfullmäktiges ägardirektiv.

Bolagets ansvar och roll i samhällsutvecklingen

Under året har en helt ny VA-taxekonstruktion arbetats fram och beslutats av kommunfullmäktige. Den nya konstruktionen följer Svenskt Vattens basförslag och ökar andelen fasta intäkter vilket bättre speglar fördelningen mellan fasta och rörliga kostnader. Den rörliga avgiften minskas men finns kvar. Förutom en ny konstruktion så har kommunfullmäktige beslutat om en intäktsförstärkning om 12 procent för VA-kollektivet. Motiv till höjningen är behov av att täcka ökade omkostnader såsom ökade krav och behov av säkerhet och skyddsåtgärder och behov av ökad kapacitet i samband med att staden växer.

Uppsalas expansiva läge och kraftiga tillväxt innebär fler invånare, ökad utbyggnadstakt och nya arbetsplatser. Det ställer krav på de samhällsviktiga tjänster som bolaget levererar. Uppsala Vatten har en central roll att leverera rent vatten och smarta kretslopp för möjligheten att leva hållbart i ett växande Uppsala. Bolaget har under året arbetat med att säkerställa kapacitet, skydda dricksvattenresursen och ta fram förslag till möjligheter att säkra den strategiska vattenförsörjningen på lång sikt. Bolaget arbetar med en dagvattenplan där åtgärder för att minska föroreningar i dagvattnet identifieras. Bolaget bevakar påverkan på grundvatten genom att vara remissinstans i dispensärenden samt följa grundvattennivåerna och förbereder för olika scenarier.

För ett hållbart Uppsala

Bolaget har under året arbetat inom ett flertal områden för att på olika sätt öka återanvändning och återvinning genom förbättrade och enklare möjligheter för invånare att källsortera. En milstolpe i införandet av papperspåse som obligatoriskt emballage för matavfall passerades under året då förändringen av avfallsföreskrifterna beslutades. I väntan på att alla hushåll har tillhandahållits papperspåsar och hållare har ett frivilligt införande av papperspåse påbörjats. Runt 10 000 hushåll har hittills själva tagit initiativ och gått över till papperspåse. Bolaget har under året ökat antalet fraktioner som samlas in separat på återvinningscentralerna. Till exempel böcker med

hård pärm och flyttkartonger. Beslut har också fattats om installation av en Panatemera express på Librobäcks ÅVC vilket leder till ökat service för våra besökare.

Ett av målen i bolagets kommunikationspolicy är att inspirera kunder till att leva mer hållbart. Runt 14 000 personer har besökt Uppsala Vattens utställning på Pumphuset och därmed lärt sig mer om sopsortering och att använda vårt dricksvatten smart.

Klimatomställning i fordonsflottan

Arbetet med att nå målet fossilfri fordonsflotta år 2020 fortgår genom en hög utbytestakt av egna fordon och kravställning på entreprenörers fordon och bränsle.

Utveckling av biogasverksamheten

Bolaget har under året utvecklat biogasverksamheten ytterligare. Kapacitet och produktion har under året ökat. Den nya utrustningen har kraftigt reducerat köbildning vid lossning. Kostnaderna för reparationer och underhåll har också reducerats. En gaslagringsstation samt en gastankstation har byggts vid Kungsängens gård och den togs i drift i början på 2019. En gasledning har byggts till den nya stadsbussdepån i Fyrislund under 2019 och den kommer att tas i drift under sommaren 2020.

Förvaltningsberättelse

Styrelsen och verkställande direktören för Uppsala Stadshus AB avger härmed berättelse över bolagets verksamhet för räkenskapsåret 1 januari - 31 december 2019.

Uppsala Stadshus AB (organisationsnummer 556500-0642) ägs till 100 procent av Uppsala kommun (organisationsnummer 212000-3005). Uppsala Stadshus AB med 15 helägda dotterbolag utgör Uppsala stadshuskoncern. Denna ingår och konsolideras in i Uppsala kommunkoncern, vilken redovisas i Uppsala kommuns årsredovisning.

Moderbolaget Uppsala Stadshus AB har ett övergripande ansvar för att leda och samordna verksamheten i koncernen i enlighet med ägardirektiv och resultatkrav som beslutas av kommunfullmäktige i Uppsala kommun.

I Uppsala stadshuskoncernen bedrivs bostadsförsörjning, fastighetsförvaltning, kultur- och fritidsverksamhet, vatten- och avfallsverksamhet, parkeringsverksamhet, bostadsförmedling och produktion av biogas.

Enligt beslut i kommunfullmäktige råder personunion mellan Uppsala Stadshus AB och kommunstyrelsens arbetsutskott. Därigenom består styrelsen av nio ledamöter, varav en är arbetstagarrepresentant. Utöver det finns fyra suppleanter. Verkställande direktör i moderbolaget är Joachim Danielsson, tillika stadsdirektör i Uppsala kommun.

Väsentliga händelser i bolagskoncernen 2019

Förändring i Uppsala kommuns fastighetsäggande

Uppsala kommunfullmäktige fattade i april beslut om att genomföra förändringar i Uppsala kommuns fastighetsäggande. Beslutet innebär att fastighetsbeståndet i de kommunala bolagen Aktiebolaget Uppsala Kommuns Industrihus och Uppsala Kommuns Fastighets AB ska avyttras, antingen till extern part eller internt inom kommunkoncernen. Kommunfullmäktige beslutade samtidigt att ge Uppsalahem AB ökade möjligheter att sälja mindre delar av sitt bestånd till aktörer som har ambition att långsiktigt äga hyresrätter.

Beslutet att sälja fastigheterna har sin utgångspunkt i Uppsalas höga tillväxt. En utmaning är behovet av att utveckla de fastigheter som koncernen äger och den tekniska och sociala infrastruktur som tillkommer när fler väljer att flytta till Uppsala. För att säkerställa den långsiktiga finansieringen av detta är försäljningar ett komplement till kommunkoncernens ordinarie finansieringskällor. Att sälja delar av kommunkoncernens befintliga tillgångar möjliggör för nya investeringar och fortsätta bygga upp nya tillgångar. Samtidigt som försäljningar av fastigheter ger intäkter till kommunkoncernen öppnar försäljningar upp för att nya aktörer kommer in med ny kompetens och utvecklingskraft. Detta kommer kunna bidra till Uppsalas ekonomiska och sociala utveckling. Försäljningen av fastigheterna kommer även att minska de tidigare identifierade investeringsbehoven då delar av de planerade investeringarna är för de fastigheter som ska avyttras.

Den samlade försäljningen av fastighetsbeståndet i Aktiebolaget Uppsala Kommuns Industrihus och Uppsala Kommuns Fastighets AB bedöms över tid generera en intäkt

på runt 5,3 miljarder kronor. Kostnaden för att genomföra försäljningarna av fastighetsbestånden bedöms sammanlagt kosta cirka 30 miljoner kronor.

Efter kommunfullmäktiges beslut i april har försäljningsprocessen förberetts och möten med potentiella köpare ägt rum. De färdigutvecklade fastigheterna i fastighetsbeståndet har delats in i tre fastighetsportföljer. I slutet av 2019 gick ett fåtal aktörer vidare in i en så kallad due diligence process. Förväntan är att försäljningen av de tre fastighetsportföljerna kommer kunna ske under våren 2020.

Avyttringen av Uppsala Kommuns Fastighets AB:s fastighet Gottsunda Centrum ska enligt kommunfullmäktiges beslut ske genom en idékoncepttävling. Förväntan är kommunstyrelsen beslutar om tävlingsprogrammet under våren 2020 och att idékoncepttävlingen därefter påbörjas. Försäljningsprocessen kommer kunna starta först efter att idékoncepttävlingen är genomförd.

Fortsatt hög investeringstakt

Uppsala växer vilket ökar behovet av infrastruktur, så som bostäder, skolor, vatten- och avfallshantering, anläggningar för idrott, fritid och parkering med mera. Investeringarna i koncernen har ökat de senaste åren och har under 2019 fortsatt vara på en hög nivå.

Bland de investeringstillstånd som beviljats under året för investeringar över 50 miljoner kronor kan nämnas Uppsalahems AB:s renovering av lägenheter på Granitvägen i Eriksberg, Uppsala Vatten och Avfall AB:s utbyggnad av befintliga va-huvudledningar i Svia-Skölsta och Uppsala Kommun Skolfastigheter AB:s uppförande av en förskola i Lindbacken.

Bland större pågående projekt märks om- och tillbyggnad av stadshuset, nybyggnad av Brantingsskolan, ombyggnad av Studenternas, nybyggnad av studentbostäder och parkeringshuset Dansmästaren i Rosendal samt byggnation av överföringsledningsledningar i Rosendal- och Ulleråkersområdet. I Gottsunda kom en ny modulskola på plats, bara tio månader efter den stora brand som drabbade Gottsundaskolan 2018.

Uppsala Kommun Skolfastigheter AB avslutade under året både renoveringar och nybyggnationer, däribland totalrenoveringen av Katedralskolan och färdigställandet av två nya förskolor med 180 nya förskoleplatser. Bolaget har kommit i fas med underhållet av fastighetsbeståndet, med följd att kostnaderna för reparationer minskar.

Uppsalahem AB:s nyproduktionsplan kommer framöver att delvis styras av omvärldens produktionstakt. I tider då andra aktörer har en hög produktionstakt av nya hyresrätter i Uppsala, kommer Uppsalahem fokusera på underhåll och renoveringar i befintligt bestånd. I tider då det saknas satsningar på nya hyresrättsinvesteringar i Uppsala kommer Uppsalahem istället öka sin nyproduktionstakt. Genom att fokusera mer på varje enskilt nyproduktionsprojekt får bolaget bättre möjligheter erbjuda bostäder med rimliga boendekostnader. Det har under året inneburit att något nyproduktionsprojekt tvingats stoppats då kalkylerna inte varit de rätta, men det har också medfört att bolaget planerar för 100 nya prisrimliga hyresrätter i södra Uppsala. Dessa bör även kunna kvalificera sig för det nya investeringsstödet som troligtvis införs under 2020.

Under året har Uppsalahem AB renoverat det första huset i Eriksberg där bolagets nya renoveringsmodell testades, den så kallade Eriksbergsmodellen. Modellen innebär att hyresgäster får möjlighet att påverka renoveringens omfattning och därmed också sin framtida hyra.

Dom i hovrätten påverkar hyresnivåerna i nyproduktionen

En utmaning för framtida nyproduktion av hyresrätter i Uppsala är den hovrättsdom som under året tvingade Uppsalahem AB att i efterhand sänka hyran för nyproducerade lägenheter i en fastighet i centrala Uppsala. Då bolaget före inflyttning inte lyckades nå en presumtionshyresöverenskommelse satte bolaget en hyra för att lägenheterna skulle kunna hyras ut. Hyrorna blev därefter prövade i hyresnämnden och jämfördes då med det så kallade bruksvärdet för likvärdiga bostäder i det befintliga beståndet. Följden blev en lägre hyra än vad som behövdes för att projektet skulle bli lönsamt. Under 2019 bekräftade hovrätten hyresnämndens dom.

Osäkerheten över framtida intäkter då en presumtionshyresöverenskommelse inte kan nås, riskerar innebära en lägre nyproduktionstakt av hyresrätter i Uppsala framöver.

Planering för ny isarena på Gränby sportfält

Uppsala Kommun Sport-och Rekreationsfastigheter AB fick under året ett uppdrag av kommunstyrelsen att planera för och uppföra en ny isarena på Gränby sportfält med utrymme för 5 000 åskådare. Projektledare är på plats sedan i september 2019 och programarbetet pågår fram till februari 2020.

Låga grundvattennivåer och bevattningsförbud

Som en följd av de låga grundvattennivåerna på flera håll i Uppsala kommun infördes bevattningsförbud i Vattholma, Skyttorp, Lövstalöt och Bälinge under perioden 1 maj till 30 september. Nederbörden från oktober 2018 till april 2019, då huvuddelen av grundvattenbildningen sker, var ungefär 15 procent lägre än normalt. Bevattningsförbudet gav önskat resultat med en besparing på runt 10 miljoner liter vatten, vilket motsvarar cirka 70 000 personers genomsnittliga vattenförbrukning under ett dygn. Allt vatten som sparas ger grundvattenförråden välbehövlig tid att återhämta sig.

Nytt köhanteringssystem för hyrparkeringar och ökad användning av betalappar

Uppsala Parkerings AB har under året arbetat med införande av ett nytt system som hanterar såväl parkeringsköen som administrationen av parkeringstillstånd för hyrparkeringar. Större delen av systemet för digitala tillstånd för hyrparkeringar är implementerat. Det finns även en strävan om att tillstånd för boendeparkeringar ska hanteras i det nya digitala systemet. Arbetet leds av Uppsala kommun som har huvudmannaansvaret för boendeparkeringstillstånd med Uppsala Parkering AB som stöd.

Sedan några år tillbaka kan parkörer betala sin parkering via mobilbetalningar direkt i parkeringsappar. Andelen app-betalningar fortsätter att öka. I december 2019 gjordes 75 procent av betalningarna på detta sätt, att jämföra med 27 procent 2017.

Nekat prövningstillstånd i Högsta förvaltningsdomstolen

Flera dotterbolag har av skatteverket nekats avdrag för räntor på vissa lån från Uppsala kommun. Bolagen har sedan tidigare överklagat skatteverkets beslut. Frågan prövades i förvaltningsrätten under våren 2018 som dömde till skatteverkets fördel. Bolagen överklagade domslutet till kammarrätten då den bevisning som lagts fram i förvaltningsrätten inte beaktats fullt ut. Kammarrätten gick på förvaltningsrättens linje. Bolagen ansökte därefter om prövningstillstånd hos högsta förvaltningsdomstolen. Prövningstillstånd nekades dock. De bolag som berörs har sedan tidigare gjort avsättningar i samband med sina bokslut som motsvarar effekten av de nekade avdragen. För beskattningsår 2015 – 2018 pågår en diskussion om skatteverkets beslut om nekade avdrag ska överklagas. Här finns delvis andra omständigheter och förutsättningar som talar till bolagens fördel.

Fortsatt hög prioritering av klimatarbete och energibesparingar

Klimatarbetet har haft fortsatt hög prioritering i koncernens bolag. Uppsalahem AB:s vindkraftverk genererar cirka en tredjedel av fastighetsbeståndets elbehov. Bolaget fortsätter att installera solceller och har lagt en plan för att öka solcellsinnehavet på hela fastighetsbeståndet. Energianvändningen minskade med 2 procent under året. Sedan förra årsskiftet är bolaget med i Allmännyttans klimatinitiativ, ett samarbete som har som mål att minska utsläppen av växthusgaser.

Uppsala Kommuns Sportfastigheter AB använder ny teknik för att reducera uppvärmningsbehov av konstgräsplaner och utvärderar av ny teknik för belysning med lägre energiförbrukning.

Uppsala Kommun Skolfastigheter AB arbetar med att installera solpaneler. Vid takomläggning och nyproduktion görs alltid en utredning om soleanläggning kan installeras. Idag finns totalt 13 anläggningar och cirka 0,8 kWp installerad effekt i beståndet.

Även i övriga bolag har klimatarbetet och arbetet med energibesparingar hög prioritet.

Resultat och ställning

Fem år i sammandrag

	2019	2018	2017	2016	2015
Medelantalet anställda	1 019	952	912	868	807
Nettoomsättning, miljoner kronor	3 235	3 047	2 853	2 740	2 636
Rörelsens intäkter, miljoner kronor	3 376	3 278	3 038	2 808	2 721
Resultat efter finansiella poster, mnkr	258	280	621	157	111
Resultat efter skatt, miljoner kronor	167	209	465	77	58
Balansomslutning, miljoner kronor*	27 795	25 725	23 666	21 401	19 707
Justerat eget kapital, miljoner kronor	5 197	4 960	4 675	4 210	4 200
Investeringar, miljoner kronor	2 834	2 906	2 746	1 898	1 626
Räntabilitet på eget kapital, %	5%	6%	13%	4%	3%
Soliditet, %	19%	19%	20%	20%	21%

*I 2019 års balansomslutning har interna poster nettoredovisats

Koncernen

Koncernens nettoomsättning ökade under året med 188 (240) miljoner kronor, vilket huvudsakligen förklaras av fler färdigställda och uthyrda fastigheter och anläggningar. Koncernen är inne i en expansiv fas där flera stora fastighetsprojekt pågår. Projekten driver ökade kostnader och där intäkterna kommer först under senare år.

Finansnettot var negativt och uppgick till 260 (279) miljoner kronor. De lägre räntekostnaderna är en följd av det rådande gynnsamma ränteläget. Nyupplåning och refinansiering av lån har skett till lägre räntenivåer än tidigare erhållna räntevillkor, som bidragit till ett lägre finansnetto.

Resultat efter finansiella poster uppgick till 258 (280) miljoner kronor. I resultatet ingår jämförelsestörande poster, så som kostnader kopplade till avyttringar av fastigheter, realisationsresultat och utrangeringar. Rensat för dessa poster av engångskaraktär var resultatet 297 (283) miljoner kronor. Trots ett utökat fastighetsbestånd är resultatet i stort i nivå med föregående år. Det förklaras i huvudsak av att koncernen är inne i en expansiv fas där flera stora fastighetsprojekt pågår. Projekten driver ökade kostnader och där intäkterna kommer först under senare år.

Resultatet efter skatt var 167 miljoner kronor. I detta ingår en skattekostnad på 91 miljoner kronor, varav 92 miljoner kronor avsåg uppskjuten skatt och en skatteintäkt på 1 miljoner kronor avsåg aktuell skatt som beror på en korrigerings av tidigare års skattekostnad.

Balansomslutningen per 31 december 2019 var 27 795 (25 725) miljoner kronor. Den högre balansomslutningen speglar investeringstakten i koncernen och är en följd av flera och stora fastighetsprojekt. Årets investeringar uppgick till 2 834 (2 906) miljoner kronor.

En stor del av investeringarna finansieras genom externa lån. Koncernens låneskuld ökade med 1 565 miljoner kronor, från 18 566 miljoner kronor vid årets ingång till 20 222 miljoner kronor vid årets utgång. Låneskulden möter väsentliga övervärden i koncernens fastighetsbestånd.

Soliditeten uppgick till 19 procent och är i nivå med föregående år. Att soliditeten sjunkit med 2 procentenheter sedan 2015 förklaras av att balansomslutningen ökat, som följd av koncernens pågående investeringarna och att de till stor del lånefinansierats.

Moderbolaget

Moderbolagets intäkter uppgick till 7 (7) miljoner kronor och avser försäljning och vidarefakturerings av tjänster till koncernens dotterbolag. Kostnader för köp av tjänster från Uppsala kommun och externa konsulter uppgick till 18 (9) miljoner kronor. Årets resultat har belastats med initiala utrednings- och konsultkostnader hänförliga till kommunfullmäktiges beslut om att delar av koncernens fastigheter ska avyttras.

Räntekostnaderna uppgick till 17 (22) miljoner kronor. Moderbolagets låneskuld vid årets utgång var 1 676 (1 715) miljoner kronor.

Resultatutjämnings sker i koncernen, i form av att bolag med skattemässiga överskott lämnar koncernbidrag och att bolag med skattemässiga underskott erhåller koncernbidrag. Då några av fastighetsbolagen i koncernen gjort stora skattemässiga direktavdrag har moderbolaget lämnat större koncernbidrag än vad som erhållits,

totalt med 111 miljoner kronor. Efter resultatutjämnning i koncernen redovisar moderbolaget ett negativt resultat efter skatt på 123 miljoner kronor.

Investeringar

Uppsala växer vilket ökar behovet av infrastruktur, så som bostäder, skolor, vatten- och avfallshantering, anläggningar för idrott, fritid och parkering med mera. Merparten av Uppsala kommuns investeringar sker i de kommunala bolagen, i stadshuskoncernen. Investeringsbehovet bedöms vara stort även de kommande åren och omfattar både ny infrastruktur och förnyelse av befintlig infrastruktur.

Kommunkoncernen arbetar strategiskt för att växa på ett ansvarsfullt sätt och på lång sikt klara finansiering av investeringar och de kapitalkostnader som följer av investeringarna. I april 2019 beslutade kommunfullmäktige att genomföra förändringar i Uppsala kommuns fastighetsäggande. Beslutet innebär att fastighetsbeståndet i dotterbolagen Aktiebolaget Uppsala Kommuns Industrihus och Uppsala Kommuns Fastighets AB ska avyttras. Likviden från de kommande avyttringarna ska användas till att finansiera pågående investeringar och begränsa låneskulden utveckling. Därtill behöver självfinansieringsgraden öka och resultaten i bolagen fortsätta vara starka.

För investeringar över 50 miljoner kronor krävs ett igångsättningstillstånd från styrelsen i Uppsala Stadshus AB. Prövningen av styrelsen ska visa om det går att begränsa investeringen, skjuta på investeringen i tid eller helt avstå om konsekvenserna till exempel visar på en bristande lönsamhet eller nytta.

Investeringarna i koncernen uppgick 2019 till 2 834 (2 906) miljoner kronor.

De största investeringarna har under året skett i Uppsalahem AB, totalt med 620 (866) miljoner kronor. De senaste åren har antalet byggherrar som bygger hyresrätter i Uppsala ökat, vilket medfört att Uppsalahem kunnat sänka sin nyproduktionstakt. Årets investeringar omfattar både nyproduktion och förnyelse av befintligt fastighetsbestånd.

Uppsala Kommun Skolfastigheter AB har investerat 571 (807) miljoner kronor i ny- och tillbyggnader, ombyggnationer samt underhåll av befintliga skolor och förskolor. Under 2019 har bland annat ombyggnaden av Katedralskolan färdigställts, moduler för att ersätta Gottsundaskolan satts upp och rivningen av Brantingskolan färdigställts. Därutöver färdigställde bolaget två nya förskolor vilket gav 180 nya förskoleplatser. Bolaget har fortsatt höga investeringsnivåer framöver i och med att antalet kommuninvånare i åldern 0–19 år blir fler och behov av skolor och förskolor därmed är stort.

Uppsala Vatten och Avfall AB:s investeringar uppgick till 278 (362) miljoner kronor. De enskilt stora investeringarna under året är den påbörjade utbyggnaden av huvudledningar för vatten och avlopp mellan Rosendal och Ulleråker till Kungsängen, utbyggnaden av vatten- och avlopps nätet och investeringar i Kungsängsverket. Upprustningen av reningsverket och de nya huvudledningarna är en av förutsättningarna för att kunna klara stadens utbyggnad.

Uppsala kommun Sport- och rekreationsfastigheter AB har investerat 616 (365) miljoner kronor under 2019. Studenternas är den enskilt största investeringen och avser fotbollsarenan och de kommersiella delarna i anslutning till den nya arenan.

AB Uppsala Kommuns Industrihus investerade 213 (214) miljoner kronor under året och avser främst om- och nybyggnationer av Cykelfabriken och utveckling av fastigheten i Vaksala Eke.

Finansiering

Finanspolicyn för Uppsala koncern, med tillhörande finansiella riktlinjer, reglerar finansverksamheten i de kommunala bolagen.

Koncernens dagliga likviditetsflöden samordnas i ett gemensamt koncernkontosystem, där det kortsiktiga likviditetsbehovet tillgodoses. Det långsiktiga likviditetsbehovet sker genom upplåning från kommunens internbank, lån som kommunen i sin tur speglar externt. Utlåningen från kommunen till bolagen sker till marknadsmässiga villkor och motsvarar den finansieringskostnad som bolagen skulle ha haft om motsvarande upplåning skett i eget namn.

Koncernens samlade låneskuld uppgick per 31 december 2019 till 20 222 (18 566) miljoner kronor, varav låneskuld till kreditinstitut 2 900 (4 000) miljoner kronor och låneskuld till Uppsala kommun 17 323 (14 566). Skuldökningen beror på en fortsatt hög investeringsnivå i koncernen som till stor del lånefinansieras. Koncernens genomsnittliga ränta uppgick till 1,3 (1,4) procent och har under året sjunkit med 0,1 procentenheter. I och med det gynnsamma ränteläget har nyupplåning och refinansiering av lån skett till lägre räntenivåer och därmed påverkat den genomsnittliga räntan.

Moderbolagets låneskuld uppgick per 31 december 2019 till 1 676 (1 715) miljoner kronor. Låneskulden har minskat med 39 miljoner kronor som följd av lägre nyttjande av koncernkontokredit. Moderbolagets genomsnittliga ränta uppgick till 1,0 (1,4) procent och har under året sjunkit med 0,4 procentenheter.

Miljöredovisning

Av koncernens bolag är det endast Uppsala Vatten och Avfall AB och Fyrishov AB som bedriver en tillstånds- och anmälningspliktig verksamhet. Fastighetsbolagen kan, vid enstaka tillfällen, omfattas av tillstånds- och anmälningsplikten vid vissa ny- och ombyggnationer.

Den tillstånds- och anmälningspliktiga verksamheten i Uppsala Vatten och Avfall AB gäller uttag av yt- och grundvatten för vattenproduktion, utsläpp till recipient av renat avloppsvatten och dagvatten, biogasproduktion samt verksamheten vid Hovgårdens avfallsanläggning. Den tillstånds- och anmälningspliktiga verksamheten utgör 100 procent av bolagets nettoomsättning. Bolaget arbetar kontinuerligt med att minska energianvändningen i verksamheten och öka produktionen av biogas som ett alternativ till fossila bränslen. Inom energiområdet pågår en översyn av värmesystemen på de olika verken som ska öka systemens resurseffektivitet. Solceller på Kungsängsverket är monterade, men inte i drift. Arbetet med att nå målet fossilfri fordonsflotta år 2020 fortsätter genom en hög utbytestakt för egna fordon och kravställning gentemot olika entreprenörers fordon.

Efter översvämningen som skedde på Kungsängsverket 2018 har arbete påbörjats för att klimatanpassa anläggningen och minska risken för översvämningar i framtiden. Bolaget har arbetat med att förbereda tillståndsansökan för mark- och miljödomstolen under 2019. Även en livscykelanalys har genomförts för att belysa alternativ

slamhantering vid eventuellt slamspridningsförbud med fosforåterföringskrav. Studien leds av IVL svenska miljöinstitutet och flera av landets kommuner och bolag deltar i studien. Slutrapport väntas under första kvartalet 2020.

Fyrishov AB, som bland annat erbjuder bassängbad för allmänheten, bedriver anmälningspliktig verksamhet enligt § 38 förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd. Den anmälningspliktiga verksamheten utgör 52 procent av bolagets nettoomsättning. Bolaget har under året arbetat utifrån fem strategiska miljömål. Dessa mål är inspiration för besökare, miljöhänsyn vid affärsutveckling, energianvändning, källsortering och återvinning av avfall samt miljömärkning av verksamheten.

Hållbarhet är i fokus när Uppsala växer. Bolagen arbetar aktivt för att hållbarhetsperspektivet ska lyftas fram och vara väl inarbetade i sina organisationer. De kommunala bolagen ska föregå med gott exempel och vara ledande och drivande inom dessa områden. Flera av bolagen är involverade i STUNS för att utveckla och sprida användningen av nya energisystem. Bolagen arbetar kontinuerligt med energieffektiviseringar och fastighetsbolagen arbetar aktivt med giftminskningar och miljöanpassning av underhåll. Som ett led i ett hållbart Uppsala satsas det i allt större utsträckning på solceller och även att byta ut den befintliga fordonsflottan till fossilfria fordon. I ett växande Uppsala behöver en hållbar utbyggnad ske av bland annat vattenförsörjningen och avfallshanteringen. Bolagen har på olika sätt arbetat med att minska påverkan på miljön och även konsekvenserna av framtida klimatförändringar. Särskilda miljöprogram och planer fastställs vid vissa större projekt.

Uppsala kommun genomför varje år en omfattande hållbarhetsstudie som även innefattar Uppsala Stadshus AB, bolaget hänvisar till denna rapport gällande hållbarhetsredovisningen för 2019. Rapporten ingår som en del i årsredovisningen för Uppsala kommun och finns tillgänglig på Uppsala kommuns hemsida www.uppsala.se

Tre av bolagen i koncernen ska enligt lag upprätta hållbarhetsredovisning. De tre bolagen är Uppsalahem AB, Uppsala Vatten och Avfall AB och Uppsala kommun Skolfastigheter AB.

Förväntad framtida utveckling samt väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer

Uppsalas utveckling

Uppsala kommun växer och står inför en fortsatt stor befolkningstillväxt. Bolagen i stadshuskoncernen står för en stor del av den kommunala infrastruktur och de investeringar som behöver göras för att möta tillväxten och Uppsalabornas framtida behov. De senaste åren har många nya bostäder och fastigheter byggts. Uppsvinget i byggproduktionen har pågått under ett antal år, med kapacitetsproblem inom byggsektorn och stigande byggpriser som följd.

Bostadsbyggandet i landet har stabiliserats efter ett kraftigt fall under 2018. Boverket har skrivit upp prognosen för 2020, men bedömer samtidigt att byggandet behöver öka ytterligare. Trots marknads- och konjunktursvängningar är Uppsala en fortsatt attraktiv kommun med hög tillväxt. De kommande åren sker stora satsningar på infrastruktur och stadsutveckling, bland annat med fler järnvägsspår mellan Stockholm och Uppsala. I och med detta blir arbetsmarknadsregionerna allt mer

integrerade. De närmaste åren förväntas Uppsala kommun växa med cirka 2 000 arbetstillfällen årligen. År 2050 förväntas Uppsala ha ca 350 000 kommuninvånare.

Investeringar och ränteutveckling

En växande stad behöver investera i infrastruktur för att kunna möta en växande befolkning och för att kunna skapa förutsättningar för ett växande näringsliv. De kommunala bolagen är kommunens verktyg för att skapa nödvändiga förutsättningarna för ett framtida Uppsala. Det här återspeglas i bolagens fortsatt höga investeringstakt. Många och stora investeringar medför ett större behov av extern finansiering, som till stor del kommer från upplåning. Förväntan är att låneskulden kommer fortsätta att öka de närmaste åren, i takt med att Uppsala växer och att investeringarna ökar. För att begränsa låneskuldens utveckling behöver självfinansieringsgraden vara på en hög nivå och balansräkningen stärkas. I och med kommunfullmäktiges beslut i april 2019 om försäljning av fastighetsbeståndet i AB Uppsala Kommuns Industrihus och Uppsala Kommuns Fastighets AB kommer det externa upplåningsbehovet och låneskulden kunna reduceras. Likviden från försäljningarna är tänkt att användas för att finansiera pågående investeringar eller amortera lån som förfaller till betalning.

Inflationen har varit nära Riksbankens inflationsmål på 2 procent sedan början av 2017. Riksbanken bedömer att det finns goda förutsättningar för att inflationen ska vara nära målet även framöver. Riksbanken höjde under året reporäntan från -0,25 till noll procent. Prognosen är att reporäntan kommer att vara oförändrad och ligga kvar på noll procent de närmaste åren. Skulle marknadsräntorna i motsats till Riksbanken nuvarande bedömning stiga, kommer det på sikt att leda till högre räntekostnader i koncernen. En stor del av låneskulden är emellertid räntesäkrad med olika löptider. Räntehöjningar får därmed inte ett direkt genomslag på resultatet. Genom en ökad låneskuld och högre räntenivåer kommer resultatet successivt påverkas. Låneskulden möts emellertid av väsentliga övervärden i koncernens fastighetsbestånd.

Framtida nyproduktion av hyresrätter

Den framtida nyproduktionen av hyresrätter kan komma att påverkas av den hovrättsdom som kom under året och som fick till följd att Uppsalahem AB tvingades sätta hyrorna i nyproduktion på en sådan nivå att projektet inte är lönsamt. Konsekvensen kan bli en lägre nyproduktionstakt av hyresrätter i framtiden.

Väderrelaterade händelser och dricksvattenproduktion

Väderrelaterade händelser kan påverka de kommunala bolagen väsentligt och en hög beredskap behöver finnas för framtida förändrade väderförhållanden. Det kan handla om kraftiga mängder nederbörd, översvämningar, stormar eller torka. I juli 2018 kom exempelvis ett skyfall i Uppsala som medförde översvämningar och skador på koncernens fastigheter. Nuvarande dagvattensystem förmår inte heller hantera så stora mängder nederbörd på kort tid.

En risk är även att kapacitetsbrist kan uppstå för dricksvattenproduktionen vid låga grundvattennivåer och vid perioder med torka och värmeböljor. Risken bevakas aktivt och systematiskt. Nederbörden under perioden oktober 2018 till april 2019 var lägre än normalt. Under slutet av 2019 har väderförhållanden varit gynnsamma och

grundvattennivåerna kontinuerligt fyllts på. Risken bedöms för närvarande inte som överhängande, men kan uppstå igen utifrån kommande väderförhållanden.

Skadeståndstalan med anledning av grundvattenförorening

Uppsala Vatten och Avfall AB lämnade i juni 2019 in en skadeståndsansökan mot försvarsmakten till mark-och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt. Ansökan, som är på 252 miljoner kronor, gäller förekomsten av perfluorerade ämnen (PFAS) i Uppsalaåsen. Spridning av PFAS till grundvattnet har upptäckts och bolaget anser att föroreningarna har en tydlig koppling till brandskumsövningar vid Ärna flygplats. Försvarsmakten anser å sin sida att det inte är klarlagt att det är utsläppet från Ärna som är orsaken. Bolagets bedömning är att möjligheterna att träffa en överenskommelse med försvarsmakten är uttömda.

Skadeståndsanspråket om 252 miljoner kronor omfattar både bolagets hittills upparbetade kostnader och bolagets framtida kostnader för rening. Bolaget har sedan 2012 haft omfattande kostnader till följd av att grundvattnet förorenats och kommer för all framtid ha kostnader för att rena grundvattnet.

Bränder i skolor och förskolor

Bränder i skolor och förskolor utgör en ständig risk och har stor påverkan på samhällets funktioner. För att hantera risken har övergång skett till larmöverförda brandlarm. Ett förebyggande arbete pågår också tillsammans med verksamheterna i skollokaler. Incidenter som skadegörelse och sabotage av skolor, förskolor och utemiljöer får konsekvenser i form av såväl ökade kostnader som upplevelsen av trygghet.

Social oro och trygghetsskapande åtgärder

Situationen i Gottsunda och i dess närområde är fortfarande orolig och under året har flera incidenter inträffat, bland annat skjutningar och bilbränder, men framförallt skadegörelse. Det nya vaktbolaget i Gottsunda Centrum har haft problem med hot sedan de påbörjade sitt uppdrag och har under året valt att säga upp sitt avtal. En ny upphandling har genomförts och ett beslut om tilldelning har fattats. Beslutet har dock överklagats till Förvaltningsrätten. Stora oförutsedda kostnader har tillkommit i och med skadegörelser och försäkringsskador.

Samhällsklimatet har hårdnat vilket dels driver på socialt inkluderande och trygghetsskapande åtgärder, dels ökar säkerhetskraven i och runt olika anläggningar, bland annat anläggningar för idrotts- och fritidsändamål. Utvecklingen kan driva kostnader, samtidigt som anläggningarna är en viktigt infrastrukturell tillgång i arbetet med att skapa möten, inkludering och aktiviteter som blandar såväl olika verksamheter som åldrar.

Hållbarhet

Sverige såväl som Uppsala kommun har antagit FN:s globala hållbarhetsprogram Agenda 2030 som stakar ut vägen mot ett ekologiskt, socialt, och ekonomiskt hållbart samhälle. Hållbarhetsarbetet genomsyrar alla de kommunala verksamheterna i Uppsala kommun. De kommunala bolagen ska föregå med gott exempel genom att vara ledande och drivande aktörer inom dessa områden.

Uppsala ska växa smart och hållbart. För att möta utvecklingen och tillväxten samt bibehålla en ekonomi i balans krävs en strategi för hur verksamheter och investeringar ska vara långsiktigt hållbara. De kommunala bolagen har sedan flera år tillbaka arbetat intensivt med hållbarhetsfrågor.

Fastighetsbolagen i koncernen har inom ramen för det arbetet bland annat sett över energifrågor och satsat i allt större utsträckning på solceller, fossilfria fordon och giftfria material vid byggnationer. För att möta Uppsalas framtida befolkningsökning behöver en hållbar utbyggnad ske av bland annat vattenförsörjningen och avfallshantering. Bolagen har på olika sätt arbetat med att minska påverkan på miljön och även konsekvenserna av framtida klimatförändringar.

Hållbarhetsarbetet omfattar även arbetet med jämställdhetsfrågor. Jämställdhetsintegrering främjar verksamhetsutvecklingen och är därför ett prioriterat område för kommunen och de kommunala bolagen. Den service och de tjänster som bolagen erbjuder ska tillgodose invånarnas behov på ett likvärdigt och bra sätt. Genom att belysa jämställdhetsperspektivet i samband med framtagning av investeringsunderlag kan man säkerställa att kommunal verksamhet når alla utifrån deras behov, oavsett kön, sexuell läggning, ålder, etnisk tillhörighet, religion eller funktionsvariationer.

Förslag till vinstdisposition

Till årsstämman förfogande står följande vinstmedel, i kronor:

Balanserade vinstmedel	1 909 761 856
Årets resultat	<u>- 123 140 730</u>
Utgående balanserade vinstmedel	1 786 621 126

Styrelsen föreslår att de stående vinstmedlen disponeras så att 1 786 621 126 kronor överförs i ny räkning.

Resultaträkning för koncernen

RESULTATRÄKNING FÖR KONCERNEN

1 januari - 31 december

Belopp i miljoner kronor

		2019	2018
Rörelsens intäkter			
Nettoomsättning	not 1, 26	3 235	3 047
Punktskatter		-3	21
Aktiverat arbete		4	3
Övriga rörelseintäkter	not 2, 25	140	207
Summa rörelsens intäkter		3 376	3 278
Rörelsens kostnader			
Driftskostnader	not 26	-855	-784
Handelsvaror		-109	-124
Övriga externa kostnader	not 3	-390	-404
Personalkostnader	not 3	-639	-598
Av- och nedskrivningar	not 4	-825	-729
Övriga rörelsekostnader	not 5	-41	-78
Summa rörelsens kostnader		-2 858	-2 718
Rörelseresultat		518	560
Resultat från finansiella investeringar			
Ränteintäkter och liknande resultatposter	not 6	5	22
Räntekostnader och liknande resultatposter	not 7	-265	-301
Summa resultat från finansiella investeringar		-260	-279
Resultat efter finansiella poster	not 1	258	280
Skatt	not 8	-91	-72
Årets resultat		167	209
Hänförligt till			
Moderbolagets aktieägare		167	209
Minoritetsintresse		0	0

Balansräkning för koncernen

BALANSRÄKNING FÖR KONCERNEN

per 31 december

Belopp i miljoner kronor**2019****2018****TILLGÅNGAR****Anläggningstillgångar****Immateriella anläggningstillgångar**

Övriga immateriella anläggningstillgångar

9

10

9**10****Materiella anläggningstillgångar**

Byggnader och mark

not 9

20 649

19 350

Maskiner och andra tekniska anläggningar

not 10

250

219

Inventarier, verktyg och installationer

not 11

2 237

1 984

Pågående nyanläggningar

not 12

3 363

2 969

26 498**24 521****Finansiella anläggningstillgångar**

Andra långfristiga värdepappersinnehav

not 14

299

305

Uppskjutna skattefordringar

not 8,15

27

25

Fodringar hos Uppsala kommun

0

0

Andra långfristiga fordringar

not 15

155

164

480**495****Summa anläggningstillgångar****26 988****25 026****Omsättningstillgångar****Varulager**

Handelsvaror

1

1

1**1****Kortfristiga fordringar**

Kundfordringar

134

123

Fordringar hos Uppsala kommun

292

232

Övriga fordringar

38

19

Skattefordringar

279

275

Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

not 16

57

40

801**688****Likvida medel**

not 17

5

9

Summa omsättningstillgångar**808****699****SUMMA TILLGÅNGAR****27 795****25 727**

BALANSRÄKNING FÖR KONCERNEN

per 31 december

Belopp i miljoner kronor**2019****2018****EGET KAPITAL OCH SKULDER****Eget kapital**

Aktiekapital	not 23	370	370
--------------	--------	-----	-----

Övrigt tillskjutet kapital		3 007	3 007
----------------------------	--	-------	-------

Annat eget kapital inklusive årets resultat		1 820	1 583
---	--	-------	-------

Eget kapital hänförligt till moderbolagets aktieägare		5 197	4 960
--	--	--------------	--------------

Avsättningar

Avsättningar för pensioner	not 18	5	4
----------------------------	--------	---	---

Avsättningar för övriga skatter	not 8	16	35
---------------------------------	-------	----	----

Avsättningar för uppskjuten skatt	not 8	409	315
-----------------------------------	-------	-----	-----

Övriga avsättningar		69	71
---------------------	--	----	----

		500	426
--	--	------------	------------

Långfristiga skulder

Obligationslån	not 19,22,24	800	1 200
----------------	--------------	-----	-------

Skulder till kreditinstitut		800	1 200
-----------------------------	--	-----	-------

Skulder till Uppsala kommun		13 616	11 204
-----------------------------	--	--------	--------

Övriga långfristiga skulder		612	552
-----------------------------	--	-----	-----

		15 829	14 157
--	--	---------------	---------------

Kortfristiga skulder

Skulder till kreditinstitut	not 22	1 300	1 600
-----------------------------	--------	-------	-------

Skulder koncernkonto hos Uppsala kommun	not 20	348	316
---	--------	-----	-----

Skulder till Uppsala kommun		3 684	3 353
-----------------------------	--	-------	-------

Leverantörsskulder		438	461
--------------------	--	-----	-----

Skatteskulder	not 8	4	2
---------------	-------	---	---

Övriga skulder		132	81
----------------	--	-----	----

Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	not 21	364	370
--	--------	-----	-----

		6 270	6 183
--	--	--------------	--------------

SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER**27 795****25 727**

RAPPORT ÖVER FÖRÄNDRINGAR I KONCERNENS EGET KAPITAL					
Belopp i miljoner kronor	Aktie- kapital	Övrigt tillskjutet kapital	Annat eget kapital inkl. årets resultat	Minoritets- intresse	Totalt
Ingående balans 2018-01-01	370	3 007	1 298	0	4 675
Erhållet aktieägartillskott			70		70
Effekt av ändrad skattesats			6		6
Årets resultat			209		209
Utgående balans 2018-12-31	370	3 007	1 582	0	4 960
Erhållet aktieägartillskott			70		70
Årets resultat			167		167
Utgående balans 2019-12-31	370	3 007	1 819	0	5 197
			2019-12-31		2018-12-31
Ej återbetalade villkorade aktieägartillskott			269		269
Fordringsägaren, Uppsala kommun, har rätt att erhålla återbetalning ur disponibla vinstmedel enligt fastställd balansräkning under förutsättning att sådan betalning är förenlig med aktiebolagslagens vinstutdelningsregler.					

Kassaflödesanalys för koncernen

KASSAFLÖDESANALYS FÖR KONCERNEN		
per 31 december		
Belopp i miljoner kronor	2019	2018
Den löpande verksamheten		
Rörelseresultat	518	560
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet		
- avskrivningar (+)	814	720
- nedskrivningar (+) / återförda nedskrivningar (-)	11	10
- realisationsvinster (-) / -förluster (+)	17	12
- avsättningar (+)	-2	54
- övriga ej kassapåverkande poster (+) / (-)	3	-8
Betald inkomstskatt (-)	-35	-2
Erhållen ränta	5	22
Erlagd ränta	-265	-301
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital	1 067	1 066
Förändring i rörelsekapital		
- ökning (-) / minskning (+) av varulager	0	0
- ökning (-) / minskning (+) av kortfr. fordringar och placeringar	-94	-239
- ökning (+) / minskning (-) av leverantörsskulder	-23	-128
- ökning (+) / minskning (-) av övriga kortfristiga skulder	94	301
Kassaflöde från den löpande verksamheten	1 044	1 000
Investeringsverksamheten		
Förvärv (-) / försäljning (+) av dotterbolag	0	0
Förvärv av materiella anläggningstillgångar (-)	-2 834	-2 906
Förvärv av immateriella anläggningstillgångar (-)	0	0
Försäljning av anläggningstillgångar (+)	17	69
Förändring av övriga finansiella anläggningstillgångar	14	-15
Ökning (-) / minskning (+) av kortfristiga placeringar	0	0
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-2 803	-2 851
Finansieringsverksamheten		
Aktieägartillskott (+)	70	70
Upptagna lån (+)	10 510	1 616
Amortering av skuld (-)	-8 885	-141
Ökning (+) / minskning (-) av kortfristiga skulder till kreditinstitut	0	0
Ökning (+) / minskning (-) av övriga långfristiga skulder	60	48
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	1 755	1 594
Ökning (+) / minskning (-) av kassa och bank	-4	-258
Kassa och bank vid årets början	9	268
Kassa och bank vid årets slut	5	9

Resultaträkning för moderbolaget

RESULTATRÄKNING FÖR MODERBOLAGET			
1 januari - 31 december			
Belopp i miljoner kronor		2019	2018
Rörelsens intäkter			
Fakturerad försäljning	not 2	7	7
Övriga rörelseintäkter ext		0	0
Summa rörelsens intäkter		7	7
Rörelsens kostnader			
Övriga externa kostnader	not 3	-18	-9
Summa rörelsens kostnader		-18	-9
Rörelseresultat		-10	-2
Resultat från finansiella investeringar			
Utdelning		15	0
Ränteintäkter		0	0
Räntekostnader	not 7	-17	-22
Summa resultat från finansiella investeringar		-1	-22
Resultat efter finansiella poster		-12	-24
Mottaget koncernbidrag		158	336
Lämnat koncernbidrag		-269	-380
Avsättning periodiseringsfond		0	56
Skatt	not 8	0	0
Årets resultat		-123	-12

Balansräkning för moderbolaget

BALANSRÄKNING FÖR MODERBOLAGET

per 31 december

Belopp i miljoner kronor**2019****2018****TILLGÅNGAR****Anläggningstillgångar****Finansiella anläggningstillgångar**

Aktier och andelar i dotterbolag

not 13

6 497

6 411

Fordringar hos dotterbolag

86

48

Summa finansiella anläggningstillgångar**6 583****6 459****Summa anläggningstillgångar****6 583****6 459****Omsättningstillgångar****Kortfristiga fordringar**

Fordringar hos dotterbolag

36

95

Fordran koncernkonto Uppsala kommun

0

0

Skattefordringar

1

0

Summa kortfristiga fordringar**37****95****Likvida medel****0****0****Summa omsättningstillgångar****37****95****SUMMA TILLGÅNGAR****6 620****6 554**

BALANSRÄKNING FÖR MODERBOLAGET

per 31 december

Belopp i miljoner kronor**2019****2018****EGET KAPITAL OCH SKULDER****Eget kapital**

not 23

Bundet eget kapital

Aktiekapital

370

370

Reservfond

1 846

1 846

Summa bundet eget kapital**2 216****2 216***Fritt eget kapital*

Balanserad vinst

1 910

1 852

Årets resultat

-123

-12

Summa fritt eget kapital**1 787****1 840****Summa eget kapital****4 003****4 056****Långfristiga skulder**

not 19

Skulder till dotterbolag

824

661

Skulder till Uppsala kommun

1 475

1 075

Summa långfristiga skulder**2 299****1 736****Kortfristiga skulder**

Skulder till dotterbolag

106

108

Skulder till Uppsala kommun

206

533

Skatteskulder

Leverantörsskuld

4

0

Skulder till intresseföretag

Skulder koncernkonto hos Uppsala kommun

1

120

Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

0

1

Summa kortfristiga skulder**318****761****SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER****6 620****6 554**

Not 20

RAPPORT ÖVER FÖRÄNDRINGAR I MODERBOLAGETS EGET KAPITAL

Belopp i miljoner kronor	Aktie- kapital	Reserv- fond	Balanserat resultat	Årets resultat	Totalt
Ingående balans 2018-01-01	370	1 846	1 783	-1	3 998
Överföring resultat föregående år			-1	1	0
Erhållet aktieägartillskott			70		70
Årets resultat				-12	-12
Utgående balans 2018-12-31	370	1 846	1 852	-12	4 056
Överföring resultat föregående år			-12	12	0
Erhållet aktieägartillskott			70		70
Årets resultat				-123	-123
Utgående balans 2019-12-31	370	1 846	1 910	-123	4 003
			2019-12-31		2018-12-31
Ej återbetalade villkorade aktieägartillskott			246		246

Fordringsägaren, Uppsala kommun, har rätt att erhålla återbetalning ur disponibla vinstmedel enligt fastställd balansräkning under förutsättning att sådan betalning är förenlig med aktiebolagslagens vinstutdelningsregler.

Kassaflödesanalys för moderbolaget

KASSAFLÖDESANALYS FÖR MODERBOLAGET		
per 31 december		
Belopp i miljoner kronor	2019	2018
Den löpande verksamheten		
Rörelseresultat	-10	-2
Justeringsposter som inte ingår i kassaflödet		
- avskrivningar/nedskrivningar (+)	0	0
- realisationsvinster (-) / -förluster (+)	0	0
- avsättningar (+)	0	0
- övriga ej kassapåverkande poster (+) / (-)	0	-1
Betald inkomstskatt (-)	-1	13
- erhållen ränta	0	0
- erlagd ränta	-24	-22
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital	-35	-12
Förändring i rörelsekapital		
- ökning (-) / minskning (+) av kortfr fordringar och placeringar	-36	-55
- ökning (+) / minskning (-) av kortfristiga skulder	-121	-193
Kassaflöde från den löpande verksamheten	-191	-260
Investeringsverksamheten		
Lämnade aktieägartillskott (-)	-233	0
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-233	0
Finansieringsverksamheten		
Erhållna aktieägartillskott	70	70
Erhållet koncernbidrag (+)	328	25
Lämnat koncernbidrag (-)	-108	-133
Utdelning	15	0
Upptagna lån (+)	600	400
Amortering (-)	-520	-200
Ökning (-) / minskning (+) av övriga finansiella anläggningstillgångar	-124	-48
Ökning (+) / minskning (-) av övriga långfristiga skulder	163	146
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	424	260
Ökning (+) / minskning (-) av kassa och bank	0	0
Kassa och bank vid årets början	0	0
Kassa och bank vid årets slut	0	0

Redovisningsprinciper och värderingsregler

Allmänna redovisningsprinciper

Årsredovisningen har upprättats enligt årsredovisningslagen (1995:1554) och BFNAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3).

Bedömningar och uppskattningar

Företagsledningen gör bedömningen att fastigheternas verkliga värden överstiger de bokförda värdena och att inga nedskrivningsbehov föreligger. I not 9 framgår hur värderingarna har gjorts och vilka antaganden som använts.

Flera dotterbolag har av skatteverket nekats avdrag för räntor på vissa lån från Uppsala kommun för åren 2014–2018. Frågan prövades under 2018 i förvaltningsrätten och kommarrätten som båda dömde till skatteverkets fördel. Högsta förvaltningsdomstolen nekade prövningstillstånd. De bolag som berörs har sedan tidigare gjort avsättningar i samband med sina bokslut som motsvarar effekten av de nekade avdragen. Från och med beskattningsår 2019 har ett nytt regelverk införts som ger större möjlighet att göra skattemässiga avdrag för räntor på koncerninterna lån. Bedömningen är att de nya reglerna kommer innebära att koncerninterna räntor, för vilka avdrag tidigare är inte medgivits, kommer vara skattemässigt avdragsgilla. Det nya regelverket begränsar dock i övrigt möjligheten att göra skattemässiga avdrag för räntekostnader, såväl externa som koncerninterna.

Intäkter

Intäkter har upptagits till verkligt värde av vad som erhållits eller kommer att erhållas. De redovisas i den omfattning som det är sannolikt att de ekonomiska fördelarna kommer att tillgodogöras bolaget, därför kan intäkterna beräknas på ett tillförlitligt sätt. Försäljning av varor och tjänster redovisas vid leverans av produkten eller tjänsten till kunden, i enlighet med försäljningsvillkoren. Försäljning redovisas netto efter moms och rabatter.

Ränteintäkter och utdelning har upptagits till verkligt värde av vad som erhållits eller kommer att erhållas.

Hysesintäkter redovisas i den period som uthyrningen avser.

I koncernredovisningen elimineras koncernintern försäljning.

Prissättning för försäljning av produkter och tjänster för vatten- och avfallsverksamhet, som bland annat regleras i va-lagen, sker med hänsyn till självkostnadsprincipen.

Taxorna ska täcka verksamhetens kostnader över tid.

Offentliga bidrag

Offentliga bidrag som inte är förenade med krav på framtida prestationer redovisas som intäkt, när villkoren för att få bidraget uppfyllts. Ett offentligt bidrag som är förenat med krav på framtida prestation redovisas som intäkt, när prestationen utförs. Offentliga bidrag som hänför sig till förvärv av en anläggningstillgång minskar tillgångens anskaffningsvärde (eller redovisas som en förutbetalad intäkt).

Finansiella instrument

Finansiella omsättningstillgångar värderas efter första redovisningstillfället till det lägsta av anskaffningsvärdet och nettoförsäljningsvärdet på balansdagen.

Kundfordringar och övriga fordringar som är omsättningstillgångar värderas individuellt till det belopp som beräknas inflyta.

Finansiella anläggningstillgångar värderas efter första redovisningstillfället till anskaffningsvärde med avdrag för eventuella nedskrivningar och med tillägg för eventuella uppskrivningar.

Räntebärande finansiella tillgångar värderas till upplupet anskaffningsvärde med tillämpning av effektivräntemetoden.

Finansiella skulder värderas till upplupet anskaffningsvärde. Utgifter som direkt kan hänföras till upptagande av lån korrigerar lånets anskaffningsvärde och periodiseras enligt effektivräntemetoden

I likvida medel ingår kassa, disponibla tillgodohavanden och kortfristiga placeringar.

Leverantörsskulder värderas till det belopp som leverantörerna väntas betala.

Säkringsredovisning

Då transaktionen sker dokumenterar koncernen förhållandet mellan säkringsinstrumentet och den säkrade posten, även koncernens mål för riskhanteringen och riskhanteringsstrategin avseende säkringen. Koncernen dokumenterar också sin bedömning, både när säkringen ingås och fortlöpande, av huruvida de derivatinstrument som används i säkringstransaktioner är effektiva under den period som säkringen har identifierats.

Orealiserade värdeförändringar på säkringsinstrumentet och den säkrade posten, som är hänförliga till den säkrade risken, redovisas inte givet att kraven för säkringsredovisning uppfylls. Vid säkring av ränterisk redovisas den erlagda respektive erhållna räntan på säkringsinstrumentet i samma period som den då räntan på den säkrade posten redovisas, det vill säga de realiserade värdeförändringarna redovisas i samma period i resultatet.

Säkringsredovisningen kan avslutas av två huvudsakliga skäl:

- Säkringsinstrumentet förfaller, säljs, löses eller avslutas på annat liknande sätt.
- Säkringen inte längre uppfyller kraven för säkringsredovisning.

Upphör säkringsredovisningen värderas och redovisas både säkringsinstrumentet och den säkrade posten enligt principerna för värdering vid det första redovisningstillfället men utifrån förhållandena vid den tidpunkt när säkringen upphör. Principerna för värdering vid det första redovisningstillfället innebär att en derivattillgång värderas enligt lägsta värdets princip och en derivatskuld värderas till det negativa verkliga värdet på balansdagen. Resultateffekter som uppkommer när säkringen upphör redovisas i resultaträkningen.

Varulager

Varulager har värderats till det lägsta av anskaffningsvärde och nettoförsäljningsvärde på balansdagen. Med nettoförsäljningsvärdet avses varornas beräknade försäljningspris minskade med försäljningskostnader. Den valda värderingsmetoden innebär att eventuell inkurans i varulagret har beaktats.

Materiella anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde minskat med ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar.

Materiella anläggningstillgångar har delats upp på betydande komponenter när komponenterna har väsentligt olika nyttjandeperioder.

Avskrivningsbart belopp utgörs av anskaffningsvärdet minskat med ett beräknat restvärde om detta är väsentligt. Avskrivning sker linjärt över den förväntade nyttjandeperioden.

Inom koncernen sker årlig värdering av koncernens fastigheter. Uppsalahem AB gör en samordnad värdering varje år. Övriga fastighetsbolag gör årliga interna värderingar, men låter externa värderare göra kontrollvärdering av ett antal fastigheter.

Byggnader och mark skrivs ned i de fall marknadsvärdet bedöms understiga det bokförda värdet och skillnaden är av bestående karaktär. Nedskrivning sker till det lägsta av det bokförda värdet och marknadsvärdet. Återföring av tidigare nedskrivningar sker i de fall fastigheternas värde återhämtas.

Avyttringar och förvärv av fastigheter redovisas per tillträdesdatum.

Immateriella anläggningstillgångar

Immateriella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde minskat med ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar.

Företaget och koncernen tillämpar den så kallade "aktiveringsmodellen" avseende internt upparbetade immateriella anläggningstillgångar. Metoden innebär att samtliga utgifter som uppfyller kriterierna i K3 aktiveras som immateriell anläggningstillgång och skrivs av under tillgångens beräknade nyttjandeperiod.

Avskrivningar

Avskrivningar enligt plan på byggnader och mark, maskiner, inventarier med mera har beräknats på dotterbolagens ursprungliga anskaffningsvärden och beräknad nyttjandeperiod. Dessutom har koncernens resultat belastats med avskrivningar enligt plan på övervärden som hänför sig till byggnader.

Avskrivningstider

Följande avskrivningstider tillämpas inom koncernen:

Komponent	År	Procent
Fastighetsrelaterade komponenter:		
Markanläggning	20–27	3,7–5,0
Markinventarier	3–50	2,0–33,3
Byggnadsinventarier	3–50	2,0–33,3
Somme och grund	20–100	1,0–5,0
Tak	15–50	2,0–6,7
Fasad	25–100	1–4
Installationer	15–50	2,0–6,7
Inre ytskikt	15–50	2,0–6,7
Hyresgästanpassning (lokaler)	Antagen längd på hyresgästanpassning	
Övrigt	50	2
Övriga anläggningstillgångar:		
Inventarier	3–5	33–20
Datorer, IT-investeringar	3–4	33–25
Maskiner och andra tekniska anläggningar	5–20	20–5
Fordon	5–10	20–10
Immateriella anläggningstillgångar	5	20

Avsättningar

Avsättningar redovisas i balansräkningen när bolaget har en förpliktelse, legal eller formell, på grund av en inträffad händelse och när det är sannolikt att ett utflöde av resurser som är förknippat med ekonomiska fördelar kommer att krävas för att uppfylla förpliktelsen och beloppet kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Fonderade medel inom taxefinansierad verksamhet

För den taxefinansierade va- och hushållsavfallsverksamheten regleras balansposternas saldon för förutbetalda intäkter och avgifter mot resultatet. Reglering innebär att de redovisade resultaten för dessa verksamheter är noll. Intäkterna och avgifterna har som mål att balansera över en tre till fem års cykel.

Leasing

Ett leasingavtal enligt de ekonomiska risker och fördelar som förknippas med ägandet av ett objekt i allt väsentligt överförs från leasegivaren till leasetagaren, klassificeras som ett finansiellt leasingavtal. De leasingavtal som inte är finansiella klassificeras som operationella.

Tillgångar som hyrs enligt finansiella leasingavtal redovisas som en materiell anläggningstillgång och värderas initialt till det lägsta av leasingobjektets verkliga värde och nuvärdet av minimileasing-avgifterna vid ingången av avtalet. Förpliktelsen

att betala framtida leasingavgifter redovisas som lång- och kortfristiga skulder. De leasade tillgångarna skrivs av över respektive tillgångs nyttjandeperiod. Leasingbetalningarna redovisas som ränta och amortering av skulderna.

Leasingavgifter som erläggs under operationella leasingavtal redovisas som en kostnad linjärt över leasingperioden.

Leasingintäkter från operationella leasingavtal där bolag inom Uppsala Stadshuskoncernen är leasegivare intäktsredovisas linjärt över leasingperioden.

I juridisk person redovisas samtliga leasingavtal, både finansiella och operationella.

I koncernen redovisas tillgångar som leasas genom ett finansiellt leasingavtal som en materiell anläggningstillgång samtidigt som framtida leasingavgifter redovisas som skuld.

För närvarande har bolagen i Uppsala Stadshuskoncernen endast tecknat operationella leasingavtal.

Ersättning till anställda efter avslutad anställning

Koncernen har endast avgiftsbestämda pensionsplaner. Som avgiftsbestämda planer klassificeras planer där fastställda avgifter betalas och det inte finns förpliktelser att betala något ytterligare, utöver dessa avgifter. Utgifter för avgiftsbestämda planer redovisas som en kostnad under den period de anställda utför de tjänster som ligger till grund för förpliktelsen.

Skatter

Redovisad skatt utgörs av aktuell samt uppskjuten skatt. Den aktuella skatten baseras på periodens resultat och beräknas på balansdagens skattesats. Skatt som betalas eller erhålls under det aktuella året klassificeras som aktuell skatt. Hit hör även justering av aktuell skatt hänförlig till tidigare perioder. Vid ändring av skattesatser redovisas förändringen i koncernens resultaträkning.

Skatter redovisas i resultaträkningen förutom då underliggande transaktion redovisas direkt mot eget kapital.

Uppskjuten skatt vilken betalas i framtiden eller reducerar framtida skatt, redovisas för differenser mellan redovisade och skattemässiga värden på tillgångar och skulder, så kallade temporära skillnader. De temporära skillnaderna har i huvudsak uppkommit genom förvärv av fastigheter efter 2001.

Även kostnader som är skattemässigt avdragsgilla, senare än de redovisas i resultaträkningen, kan ge upphov till uppskjutna skattefordringar. Uppskjuten skatt beräknas på de skattesatser som har beslutats eller aviserats per balansdagen och som förväntas gälla när den uppskjutna skattefordran realiserar eller den uppskjutna skatteskulden regleras. Uppskjutna skattefordringar hänförliga till skattemässiga underskottsavdrag redovisas, i den mån det bedöms som sannolikt att de kommer att kunna utnyttjas i framtiden. Vid varje balansdag omprövas den uppskjutna skattefordrans redovisade värde och reduceras i den mån det inte längre är sannolikt att tillräckliga skattepliktiga överskott kommer att finnas tillgängliga. I den mån det senare bedöms som sannolikt, att tillräckliga överskott kommer att finnas tillgängliga, återförs reduktionen.

Värdering av samtliga skatteskulder och skattefordringar sker till nominella belopp.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen upprättas enligt indirekt metod. Det redovisade kassaflödet omfattar endast transaktioner som medför in- eller utbetalningar. Som likvida medel klassificeras endast kassa- och banktillgodohavanden.

Koncernredovisning

Förvärvsmetoden

Koncernredovisningen omfattar de bolag, i vilka moderbolaget har direkt eller indirekt, ett bestämmande inflytande.

Koncernredovisningen har upprättats enligt förvärvsmetoden. Metoden innebär att förvärv av ett dotterföretag betraktas som en transaktion där koncernen indirekt förvärvar dotterföretagets tillgångar och övertar dess skulder. I förvärvsanalysen fastställs anskaffningsvärdet på förvärvsdagen av förvärvade identifierbara tillgångar och övertagna skulder samt eventuellt minoritetsintresse.

Skillnaden mellan anskaffningskostnaden för dotterbolagsaktierna och de genom förvärvsanalysen bestämda nettotillgångarna hos dotterbolagen utgör koncernmässigt övervärde i fastigheter. Övervärden som hänförs till specifika tillgångar har en avskrivningstid som motsvarar den underliggande tillgångens avskrivningstid.

I förvärvsalkylen för Uppsala Stadshus AB:s förvärv av fastighetsbolag från Uppsala kommun uppkom ett övervärde som allokerades till fastigheter. Någon uppskjuten skatt hänförlig till övervärdet vid förvärvet redovisas inte då någon uppskjuten skatt inte kalkylerades vid värderingen av köpeskillingen.

Minoritetsintresse redovisas till verkligt värde, det innebär att minoritetsintresse har andel i goodwill. Förvärv eller avyttring av andelar i företag som är dotterföretag, både före och efter förändringen, redovisas som en transaktion mellan ägarna inom eget kapital.

I koncernredovisningen faller koncern-företagens bokslutsdispositioner bort och ingår i det redovisade resultatet efter avdrag för uppskjuten skatt. Detta innebär att koncernföretagens obeskattade reserver i koncernens balansräkning fördelas mellan uppskjuten skatteskuld och eget kapital.

Utöver vad som framgår om bokslutsdispositioner och obeskattade reserver så överensstämmer samtliga i koncernredovisningen tillämpade redovisnings- och värderingsprinciper med de som beskrivs och tillämpas av moderföretaget.

Närmast överordnade moderföretag, som upprättar koncernredovisning, i vilken företaget ingår är Uppsala kommun (org.nr. 212000-3005) som också är moderföretag för hela koncernen. Moderföretaget har säte i Uppsala.

Redovisning av tillskott och koncernbidrag i moderbolaget

Lämnade aktieägartillskott redovisas som en ökning av andelens redovisade värde.
Erhållna aktieägartillskott redovisas som en ökning av eget kapital.

Både erhållna och lämnade koncernbidrag redovisas som bokslutsdisposition.

Fordringar, skulder och avsättningar

Om inget annat anges ovan värderas kortfristiga fordringar till det lägsta av dess anskaffningsvärde och det belopp varmed de beräknas bli reglerade. Långfristiga fordringar och långfristiga skulder värderas efter det första värderingstillfället till upplupet anskaffningsvärde. Övriga skulder och avsättningar värderas till de belopp varmed de beräknas bli reglerade. Övriga tillgångar redovisas till anskaffningsvärde om inget annat anges ovan (se även finansiella instrument och avsättningar ovan)

Redovisade belopp i resultaträkningar, balansräkningar och noter

Alla poster i resultaträkningar, balansräkningar och noter är registrerade med sina exakta värden i tusentals kronor. Avrundningsdifferenser kan därför förekomma då beloppen, som anges i miljoner kronor, i resultaträkningarna, balansräkningarna och noterna i årsredovisningen, summeras.

Nyckeltal

Justerat eget kapital = Eget kapital + 79,4 procent av obeskattade reserver

Räntabilitet på eget kapital = $\frac{\text{Resultat efter finansiella poster}}{\text{Justerat eget kapital}}$

Soliditet = $\frac{\text{Justerat eget kapital}}{\text{Balansomslutning}}$

Balansomslutning = Summan på vardera sidan av en balansräkning, det vill säga summan av tillgångar eller summan av eget kapital och skulder.

Noter till resultat- och balansräkningar

NOT 1 - SEGMENTSREDOVISNING		
Belopp i miljoner kronor	2019	2018
Fastighetsförvaltning		
Bruttoomsättning	2 502	2 359
Koncerninternt	-31	-43
Nettoomsättning	2 471	2 316
Resultat efter finansiella poster	369	416
Fritid och kultur		
Bruttoomsättning	175	173
Koncerninternt	-1	-2
Nettoomsättning	174	171
	0	0
Resultat efter finansiella poster	-118	-117
VA och avfall		
Bruttoomsättning	609	576
Koncerninternt	-65	-65
Nettoomsättning	544	511
	0	0
Resultat efter finansiella poster	35	5
Övrigt		
Bruttoomsättning	54	57
Koncerninternt	-8	-8
Nettoomsättning	46	49
	0	0
Resultat efter finansiella poster	-28	-23
Totalt		
Bruttoomsättning	3 340	3 165
Koncerninternt	-104	-118
Nettoomsättning	3 235	3 047
		0
Resultat efter finansiella poster	258	280

**NOT 2 - ÖVRIGA RÖRELSEINTÄKTER I KONCERNEN RESP. FAKTURERAD FÖRSÄLJNING
I MODERBOLAGET**

Belopp i miljoner kronor	2019	2018
Övriga rörelseintäkter koncernen		
Förvaltningsarvoden och diverse försäljning	4	5
Realisationsvinst avyttring anläggningstillgång	18	43
Statligt bidrag teaterverksamhet	11	4
Ersättning för skador- försäkringsersättningar	8	61
Övriga intäkter	99	93
	140	207
Fakturerad försäljning moderbolaget	2019	2018
Fakturerad försäljning	7	7
Varav till andra koncernföretag	100%	100%
Inga inköp från andra koncernbolag har skett under året		

NOT 3 - PERSONALKOSTNADER OCH ÖVRIGA EXTERNA KOSTNADER**Belopp i miljoner kronor****2019****2018****Medelantalet medarbetare**

	Antal	varav män	Antal	varav män
Moderbolaget	-	-	-	-
Dotterbolag	1 019	56%	952	56%
Koncernen totalt	1 019	56%	952	56%

Fördelning mellan kvinnor och män i ledning**2019****2018**

	kvinnor	män	kvinnor	män
Koncernen				
Styrelseledamöter	32%	68%	36%	64%
VD och övr. ledande befattningshavare	48%	52%	55%	45%
Moderbolaget				
Styrelseledamöter	11%	89%	20%	80%
VD och övr. ledande befattningshavare	0%	100%	0%	100%

Löner, andra ersättningar och sociala kostnader**2019****2018**

	Löner och andra ersättningar*	Sociala kost- nader (varav pensions- kostnader)**	Löner och andra ersättningar	Sociala kost- nader (varav pensions- kostnader)
Moderbolaget	-	-	-	-
Dotterbolag	438	176 (42)	404	169 (38)
Koncernen totalt	438	176 (42)	404	169 (38)

* Lön till moderbolagets VD ingår i stadsdirektörens lön i Uppsala Kommun.

** Av koncernens pensionskostnader avser 4,4 mnkr (3,0 mnkr) gruppen styrelse och VD. Koncernens utestående pensionsförpliktelser till dessa uppgår till 4,4 mnkr (4,5 mnkr).

Löner och andra ersättningar fördelad mellan styrelseledamöter m fl och medarbetare**2019****2018**

	Styrelse och VD	Övriga anställda	Styrelse och VD	Övriga anställda
Moderbolaget	-	-	-	-
Dotterbolag	16	422	16	388
Koncernen totalt	16	422	16	388

NOT 3 - PERSONALKOSTNADER OCH ÖVRIGA EXTERNA KOSTNADER - fortsättning**Förpliktelser till verkställande direktör****Uppsalahem AB**

Uppsägningstiden för vd är 6 månader. Vid uppsägning från företagets sida är uppsägningstiden 6 månader med en omställningsersättning motsvarande 12 månader, samma villkor oavsett vem som säger upp. Omställningsersättningen samordnas med inkomst av tjänst. Omställningsersättningen är inte semesterlönegrundande och ger inte rätt till avsättning till tjänstepension.

Uppsala Kommuns Fastighets AB

Uppsägningstiden för vd är 3 månader. Vid uppsägning från företagets sida är uppsägningstiden 12 månader med lön.

AB Uppsala Kommuns Industrihus

Vid uppsägning av vd från arbetsgivarens sida gäller en uppsägningstid om 12 månader. Vid uppsägning från vd:s sida gäller en uppsägningstid om 6 månader. Vid uppsägning från bolagets sida ska ersättning motsvarande 12 månadslöner (omställningsersättning) utbetalas efter sista arbetsdag. Omställningsersättningen är inte semesterlönegrundande och ger inte rätt till avsättning av tjänstepension.

Uppsala Kommun Skolfastigheter AB

Från vd:s sida är uppsägningstiden 6 månader. Vid uppsägning från företagets sida är uppsägningstiden 6 månader. Vid uppsägning från bolagets sida ska ersättning motsvarande 6 månader plus 12 månader utbetalas månadsvis om uppsägning inte är att likställa med avskedande enligt § 18 LAS i vilket fall reglerna uppsägningslön och engångsersättning inte gäller.

Uppsala Kommun Sport- och Rekreationsfastigheter AB

Från vd:s sida är uppsägningstiden 6 månader. Vid uppsägning från företagets sida är uppsägningstiden 6 månader.

Vid uppsägning från bolaget återgår vd till ospecificerad tillsvidare anställning vid kommunledningskontoret i Uppsala kommun.

Uppsala Parkerings AB

VD och bolaget har en ömsesidig uppsägning om 6 månader. Om bolaget säger upp avtalet har VD rätt till omställningsersättning motsvarande 12 månadslöner.

Fyrishov AB

Enligt anställningsavtal med vd gäller 6 månaders uppsägning från dennes sida. Vid uppsägning från företagets sida är uppsägningstiden 12 månader.

Uppsala stadsteater AB

Uppsala stadsteaters vd har ett tidsbegränsat förordnande fram till 31 juli 2025. Ingen möjlighet till uppsägning finns för VD. Om arbetsgivaren säger upp avtalet i förtid har VD rätt till omställningsersättning motsvarande 12 månadslöner. Om kortare tid än 12 månader till avtalets utgång föreligger så blir omställningsersättningen motsvarande den återstående tiden.

Uppsala Konsert & Kongress AB

Vid uppsägning från bolagets sida äger vd rätt till en uppsägningstid på 6 månader, samt en omställningsersättning på 12 månadslöner. Vid uppsägning från vd:s sida föreligger en uppsägningstid om 6 månader.

Uppsala Vatten och Avfall AB

Vid uppsägning från bolagets sida äger vd rätt till en uppsägningstid på 6 månader, samt en omställningsersättning på 12 månadslöner. Vid uppsägning från vd:s sida föreligger en uppsägningstid om 6 månader.

NOT 3 - PERSONALKOSTNADER OCH ÖVRIGA EXTERNA KOSTNADER fortsättning**Belopp i miljoner kronor****Revisors arvode**

	Koncernen		Moderbolaget	
	2019	2018	2019	2018
Revisionsuppdrag (lagstadgad revision)				
EY	0,0	0	0,0	0
PWC	1,9	2	0,2	0
KPMG	0,5	1	0,0	0
Lekmannarevisorer	0,3	0	0,1	0
Totalt	2,8	2,7	0,2	0,2
Revisionsverksamhet (utöver revisionsuppdraget)				
EY	0,0	0	0,0	0
PWC	0,2	0	0,0	0
KPMG	0,0	0	0,0	0
Totalt	0,2	0,2	0,0	0,0
Skatterådgivning				
EY	0,2	1	0,0	1
PWC	0,9	0	0,3	0
KPMG	0,0	0	0,0	0
Totalt	1,0	1,5	0,3	1,5
Övriga tjänster (t.ex. juridiska tjänster som rör annat än skatter)				
EY	1,6	0	0,0	0
PWC	0,9	1	0,0	0
KPMG	0,0	0	0,0	0
Övriga	0,1	0	0,0	0
Totalt	2,6	1,2	0,0	0,4

NOT 4 - AV- OCH NEDSKRIVNINGAR**Belopp i miljoner kronor**

	2019	2018
(koncernen)		
Mark och markanläggning	50	38
Byggnader som utgör anläggningstillgång	624	563
- varav nedskrivningar	6	7
- varav avskrivning på återförd nedskrivning	1	0
Maskiner	26	18
Inventarier	124	109
Övriga immateriella anläggningstillgångar	1	1
Totalt	825	729

NOT 5 - ÖVRIGA RÖRELSEKOSTNADER**Belopp i miljoner kronor**

	2019	2018
(koncernen)		
Bokfört värde vid utrangering av inventarier	-35	43
Reaförlust vid avyttring av anläggningstillgång	-1	11
Diskonteringsränta deponifond	-1	0
Övrigt	-5	25
Totalt	-41	78

NOT 6 - RÄNTEINTÄKTER OCH LIKANDE RESULTATPOSTER

Belopp i miljoner kronor	2019	2018
(koncernen)		
Ränteintäkter och liknande resultatposter	5	22
varav avseende Uppsala kommun	1	13

NOT 7 - RÄNTEKOSTNADER OCH LIKANDE RESULTATPOSTER

Belopp i miljoner kronor	2019	2018
Moderbolaget		
Ränta till Uppsala kommun	-17	22
Koncernen		
Ränta	-265	301
Räntebidrag	0	0
Totalt	-265	301
varav avseende Uppsala kommun	-170	162

NOT 8 - SKATT				
Belopp i miljoner kronor	Koncernen		Moderbolaget	
	2019	2018	2019	2018
Skatt på årets resultat				
Aktuell skatt	1	-18	0	0
Uppskjuten skatt	-93	-53	0	0
Summa skatt på årets resultat	-91	-72	0	0
Avstämning av effektiv skattesats				
Redovisat resultat före skatt	259	280	-12	-24
Skatt på redovisat resultat enligt gällande skattesats (21,4%)	-55	-62	3	5
skatteeffekt av:	0	0	0	0
Bokföringsmässiga avskrivningar på byggnader	-139	-122	0	0
Ej avdragsgill nedskrivning	0	0	0	0
Avskrivning på uppskrivningar	-2	-2	0	0
Övriga ej avdragsgilla kostnader	-12	-14	0	0
Skatt på årets ej avdragsgilla räntor	0	-16	0	0
Skattemässiga avskrivningar på byggnader	191	136	0	0
Ej skattepliktiga intäkter	5	1	3	0
Uppskjuten skattekostnad avseende temporära skillnader	-94	-53	0	0
Uppskjuten skatteintäkt avseende temporära skillnader	0	0	0	0
Effekt av koncernbidrag	0	0	24	10
Effekt av underskottsavdrag	0	0	-26	0
Effekt av periodiseringsfonder/boksl disp	9	48	0	-12
Övrigt	6	13	-4	-2
Redovisad skatt	-91	-72	0	0
Nominell skattesats för svenska aktiebolag utgör för år 2019 21,4 % (22,0 % för år 2018).				
Uppskjutna skattefordringar				
Redovisade uppskjutna skattefordringar avser:				
Nedskrivning av fordringar	0	0	0	0
Underskottsavdrag	0	0	0	0
Temporära skillnader	26	26	0	0
Övrigt	1	-1	0	0
Summa uppskjutna skattefordringar	27	25	0	0
Uppskjutna skatteskulder				
Redovisade uppskjutna skatteskulder avser:				
Skattemässiga överavskrivningar	0	2	0	0
Periodiseringsfonder	1	5	0	0
Temporära skillnader	410	310	0	0
Övrigt	-1	-2	0	0
Summa uppskjutna skatteskulder	409	315	0	0
Skatteskulder				
Avser inkomstskatt	4	2		

NOT 9 - BYGGNADER OCH MARK**Belopp i miljoner kronor****2019****2018**

(koncernen)

Mark och markanläggningar

Ingående anskaffningsvärden

3 326

2 889

Årets anskaffningar

42

20

Årets försäljningar/utrangeringar

-3

-46

Omklassificeringar

249

463

Utgående ackumulerade anskaffningsvärden**3 615****3 326**

Ingående avskrivningar

-164

-132

Ack avskrivningar sålt utrangerat

0

0

Årets avskrivningar

-50

-32

Omklassificeringar

0

0

Utgående ackumulerade avskrivningar**-214****-164**

Ingående nedskrivningar

-7

0

Årets nedskrivning

0

-7

Utgående ackumulerade nedskrivningar**-7****-7****Utgående planenligt restvärde****3 395****3 156**

NOT 9 - BYGGNADER OCH MARK - fortsättning

Belopp i miljoner kronor	2019	2018
(koncernen)		
Byggnader		
Ingående anskaffningsvärden	22 159	19 979
Årets anskaffningar	75	24
Årets försäljningar/utrangeringar	-48	-70
Omklassificeringar	1 632	2 227
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	23 818	22 159
Ingående investeringsbidrag	-254	-254
Årets investeringsbidrag	0	0
Utgående investeringsbidrag	-254	-254
Ingående avskrivningar	-5 357	-4 828
Årets försäljningar/utrangeringar	22	20
Årets avskrivningar	-608	-549
Omklassificeringar	0	0
Utgående ackumulerade avskrivningar	-5 943	-5 357
Ingående uppskrivningar	347	360
Ackumulerade uppskrivningar sålt/utrangerat	0	0
Omklassificeringar uppskrivningar	0	0
Årets avskrivning på Uppskrivning	-13	-13
Utgående ackumulerade uppskrivningar	335	347
Ingående nedskrivningar	-701	-711
Årets försäljningar/utrangeringar	0	0
Ackumulerade nedskrivning sålt/utrangerat	0	0
Återförd nedskrivning	4	9
Omklassificeringar	0	0
Årets nedskrivningar	-6	0
Årets avskrivning på återförd nedskrivning (+)	1	0
Utgående ackumulerade nedskrivningar	-702	-701
Utgående planenligt restvärde	17 254	16 194
Byggnader och mark totalt		
Utgående planenligt restvärde	20 649	19 350
Taxeringsvärde	0	5 935 814
Uppgifter om förvaltningsfastigheter		
Redovisat värde	19 652	18 724
Verkligt värde	37 027	34 644

Uppsalahem AB värderar hela sitt bestånd med hjälp av extern värderare. Uppsala Fastighets AB har gjort interna värderingar. Övriga bolag har utfört interna värderingar, men låtit externa värderare göra kontrollvärdering av ett antal fastigheter. Samtliga bolagsvärderingar bygger på kassaflödesberäkningar. Uppsalahem AB tillämpar en så kallad samordnad värdering. Kalkylräntan för hyresbostäder varierar mellan 3,0 (3,0) och 7,1 (7,1) procent beroende på risk, med ett viktat snitt på 5,6 (5,6) procent.

För övriga typer av fastigheter ligger kalkylräntan på ca 8 procent.

Sport- och Rekreationsfastigheter AB samt Fyrishov AB är svårvärderade och ingår därför inte i värdena på förvaltningsfastigheterna.

Förvaltningsfastigheter AB genomför en omfattande om- och nybyggnation av Stadshuset (Dragarbrunn 25:1).

NOT 10 - MASKINER OCH ANDRA TEKNISKA ANLÄGGNINGAR

Belopp i miljoner kronor	2019	2018
(koncernen)		
Ingående anskaffningsvärden	330	230
Anskaffning genom inkrämsöverlåtelse	0	0
Årets anskaffningar	0	2
varav finansiell lease	0	0
Årets försäljningar/utrangeringar	-2	0
Omklassificeringar	56	98
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	384	330
Ingående avskrivningar	-111	-93
varav finansiell lease	0	0
Ackumulerade avskrivningar sålt/utrangerat	2	0
Årets avskrivningar	-26	-18
Omklassificeringar	0	0
Utgående ackumulerade avskrivningar	-134	-111
Utgående planenligt restvärde	250	219

NOT 11 - INVENTARIER, VERKTYG OCH INSTALLATIONER

Belopp i miljoner kronor	2019	2018
(koncernen)		
Ingående anskaffningsvärden	2 706	2 360
Årets anskaffningar	21	29
Årets försäljningar/utrangeringar	-40	-11
Omklassificeringar	364	329
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	3 051	2 706
Ingående investeringsbidrag	-14	-14
Årets investeringsbidrag	0	0
Utgående investeringsbidrag	-14	-14
Ingående avskrivningar	-708	-610
Ackumulerade avskrivningar sålt/utrangerat	32	12
Årets avskrivningar	-124	-109
Omklassificeringar	0	0
Utgående ackumulerade avskrivningar	-800	-708
Utgående planenligt restvärde	2 237	1 984

NOT 12 - PÅGÅENDE NYANLÄGGNINGAR

Belopp i miljoner kronor	2019	2018
(koncernen)		
Ingående anskaffningsvärden	2 969	3 255
Årets anskaffningar	2 696	2 831
Årets försäljningar/utrangeringar	0	0
Omklassificeringar	-2 301	-3 117
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	3 363	2 969
Ingående investeringsbidrag	0	0
Årets investeringsbidrag	0	0
Utgående investeringsbidrag	0	0
Utgående planenligt restvärde	3 363	2 969

NOT 13 - AKTIER OCH ANDELAR I DOTTERBOLAG

Belopp i miljoner kronor	2019	2018
Ingående värde	6 495	6 262
Lämnade aktieägartillskott	86	233
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	6 582	6 495
Ingående nedskrivningar	-84	-84
Utgående ackumulerade nedskrivningar	-84	-84
Utgående planenligt restvärde	6 497	6 411

NOT 13 - AKTIER OCH ANDELAR I DOTTERBOLAG -

fortsättning

Dotterbolag	Kapital- andel	Rösträtts- andel	Antal aktier och andelar	Ägd del av aktiekapital	Bokfört värde	
Belopp i miljoner kronor					2019	2018
Uppsalahem AB	100%	100%	1 668	166,8	4 194	4 107
Uppsala Kommuns Fastighets AB	100%	100%	6 000	6,0	167	167
Uppsala Parkerings AB	100%	100%	50	0,3	22	22
AB Uppsala Kommuns Industrihus	100%	100%	5 650	56,5	809	809
Fyrishov AB	100%	100%	5 000	5,0	21	21
Uppsala stadsteater AB	100%	100%	20 560	5,1	80	80
Uppsala Konsert och Kongress AB	100%	100%	1 550	1,5	36	36
Uppsala Vatten och Avfall AB	100%	100%	5 000	5,0	189	189
Uppsala bostadsförmedling AB	100%	100%	1 000	0,1	7	7
Uppsala Kommun Skolfastigheter AB	100%	100%	10 000	10,0	731	731
Uppsala Kommun Sport- och Rekreationsfastigheter AB	100%	100%	10 000	10,0	50	50
Uppsala Kommun Förvaltningsfastigheter AB	100%	100%	10 000	10,0	191	191
Uppsala R2 AB	100%	100%	2 000	0,2	0	0
Destination Uppsala AB	100%	100%	2 000	0,2	0	0
Uppsala Stadshus Holding AB	100%	100%	50 000	0,1	0	0
					6 497	6 411

**NOT 13 - AKTIER OCH ANDELAR I DOTTERBOLAG -
fortsättning**

Dotterbolag och dotterdotterbolag	Organisationsnummer	Säte
Uppsalahem AB	556137-3589	Uppsala
- Kretia i Uppsala Kvarngärdet AB	556831-8348	Uppsala
- Uppsalahem Eksättagården AB	556862-0461	Uppsala
- Kretia 2 Fastighets AB	556938-3929	Uppsala
- Uppsalahem Elmer AB	556862-0453	Uppsala
Uppsala Kommuns Fastighets AB	556099-5077	Uppsala
- Storvreta Centrum AB	556833-8312	Uppsala
- Fastighetsbolaget Storvreta HB	916514-6029	Uppsala
- Gottsunda Marknad AB	556643-0608	Uppsala
Uppsala Parkerings AB	556044-4498	Uppsala
AB Uppsala Kommuns Industrihus	556162-6606	Uppsala
- Uppsala Kommuns Industrihus Förvaltnings AB	556396-3403	Uppsala
- Uppsala Kommuns Industrihus Rälsen HB	916671-9535	Uppsala
- Uppsala Kommuns Industrihus Brand HB	969643-4480	Uppsala
- Förvaltningsbolaget Industrihus Kölen KB	916634-0183	Uppsala
- Uppsala Industrihus Cykeln AB	556445-3859	Uppsala
- Uppsala Industrihus Västland AB	556181-2412	Uppsala
- DLIJ Förvaltning AB	556694-5183	Uppsala
- Industrihus i Eke AB	556701-2157	Uppsala
- AB Boländerna 32:2	556997-5591	Uppsala
Fyrishov AB	556380-4524	Uppsala
Uppsala stadsteater AB	556009-4095	Uppsala
Uppsala Konsert och Kongress AB	556414-8301	Uppsala
Uppsala Vatten och Avfall AB	556025-0051	Uppsala
Uppsala bostadsförmedling AB	556109-6628	Uppsala
Uppsala Kommun Skolfastigheter AB	556911-0751	Uppsala
Uppsala Kommun Sport-och Rekreationsfastigheter AB	556911-0744	Uppsala
Uppsala Kommun Förvaltningsfastigheter AB	556911-0736	Uppsala
Uppsala R 2 AB	556457-1452	Uppsala
Destination Uppsala AB	556457-1460	Uppsala
Uppsala Stadshus Holding AB	559226-7537	Uppsala
-Storvreta Centrumfastigheter AB	559226-7546	Uppsala
--AB Storvreta 1:103	559226-7552	Uppsala
--AB Storvreta 44:28	559226-7560	Uppsala
--AB Storvreta 44:29	559226-7578	Uppsala
--AB Storvreta 46:21	559226-7586	Uppsala
-Uppsala Ifastigheter AB	559226-7594	Uppsala
--AB Boländerna 19:1	559226-7602	Uppsala
--AB Boländerna 27:3	559226-7610	Uppsala
--AB Boländerna 20:1	559226-7628	Uppsala
-Uppsala Ifast AB	559226-7636	Uppsala
--Uppsala Libro 3:4	559226-7644	Uppsala
Uppsala Kvarngärdet 27:2 AB	559226-7651	Uppsala

NOT 14 - ANDRA LÅNGFRISTIGA VÄRDEPAPPERSINNEHAV

Belopp i miljoner kronor	2019	2018
(koncernen)		
Ingående värden	305,28	311,84
Årets anskaffning	0,00	0,00
Årets avyttringar	-6,56	-6,56
Utgående värde	298,72	305,28

Avser	Bokfört värde		Marknadsvärde	
	2019	2018	2019	2018
Insatskapital SCR	0,01	0,01	0,01	0,01
Obligation	298,72	305,28	305,12	309,05
HBV andel	0,04	0,04	0,04	0,04
Totalt	298,76	305,33	305,17	309,10

NOT 15 - ANDRA LÅNGFRISTIGA FORDRINGAR

Belopp i miljoner kronor	2019	2018
(koncernen)		
Ägarandel Brf	0	0
Uppskjuten skattefordran	27	25
Fordran investeringsmoms	123	132
Övriga långfristiga fordringar	1	2
Handpenning	30	30
Totalt	182	189

NOT 16 - FÖRUTBETALDA KOSTNADER OCH UPPLUPNA INTÄKTER

Belopp i miljoner kronor	2019	2018
(koncernen)		
Förutbetalda hyror	5	5
Övriga förutbetalda kostnader	29	20
Upplupen ränta	0	0
Upplupna intäkter	16	10
Övriga poster	7	4
Totalt	57	40

NOT 17 - KASSA OCH BANK

Belopp i miljoner kronor	2019	2018
(koncernen)		
Kassamedel	0	0
Disponibla tillgodohavanden	5	9
Kortfristiga likvida placeringar	0	0
Totalt	5	9

NOT 18 - AVSÄTTNINGAR		
Belopp i miljoner kronor	2019	2018
Pensioner		
Pensioner och liknande förpliktelser		
Belopp vid årets ingång	4	4
Årets avsättningar	0	0
Under året ianspråktaga belopp	0	0
Under året återförda belopp	0	0
Belopp vid årets utgång	4	4
Övriga skatter		
Belopp vid årets ingång	35	32
Justering IB föregående år	0	3
Årets avsättningar	1	18
Under året ianspråktaga belopp	-10	-18
Under året återförda belopp	-9	0
Belopp vid årets utgång	16	35
Uppskjuten skatteskuld		
Belopp vid årets ingång	315	272
Justering IB föregående år	0	-3
Årets avsättningar	103	55
Under året ianspråktaga belopp	-4	-1
Under året återförda belopp	-4	-8
Belopp vid årets utgång	409	315
Övriga avsättningar		
Belopp vid årets ingång	71	63
Årets avsättningar	1	8
Under året ianspråktaga belopp	0	0
Under året återförda belopp	-2	0
Belopp vid årets utgång	69	72
Totalt belopp vid årets utgång	500	426

Uppsala Vatten och Avfall AB har gjort fondering av medel för den framtida återställningen av Hovgårdens avfallsanläggning. Fondering är beräknad utifrån ett nuvärde på den bedömda framtida återställningskostnaden. Deponifonden uppgår till 34,4 mnkr i årsbokslut 2019.

NOT 19 - LÅNGFRISTIGA SKULDER**Belopp i miljoner kronor**

Nedan anges den del av långfristiga skulder som förfaller till betalning 1–5 år efter balansdagen.

	2019	2018
Moderbolaget		
Skulder till dotterbolag	824	661
Skulder till Uppsala kommun	1 475	1 075
	2 299	1 736
Koncernen		
Skulder till kreditinstitut	1 400	2 200
Skulder till Uppsala kommun	12 016	9 804
Övriga långfristiga skulder	55	40
	13 472	12 045

Nedan anges den del av långfristiga skulder som förfaller till betalning senare än fem år efter balansdagen.

	2019	2018
Moderbolaget		
Skulder till dotterbolag	0	0
Skulder till Uppsala kommun	0	0
	0	0
Koncernen		
Skulder till kreditinstitut	200	200
Skulder till Uppsala kommun	1 600	1 400
Övriga långfristiga skulder	557	512
	2 357	2 112

NOT 20 - CHECKRÄKNINGSKREDIT**Belopp i miljoner kronor**

	2019	2018
Moderbolaget		
Beviljad kredit	150	150
Koncernen		
Beviljad kredit	1 380	1 379

NOT 21 - UPPLUPNA KOSTNADER OCH FÖRUTBETALDA INTÄKTER**Belopp i miljoner kronor**

	2019	2018
(koncernen)		
Semesterlöneskuld	27	26
Sociala avgifter	5	4
Upplupna räntor	17	29
Upplupna lönekostnader	9	8
Förskottsbetalade hyror	101	97
Förutbetalda intäkter	84	92
Förutbetalda bruksintäkter VA-verksamhet	0	0
Förutbetalda hushållsavfallsavgifter	50	3
Skadestånd	26	29
Övrigt	44	83
Totalt	364	370

NOT 22 - STÄLLDA SÄKERHETER OCH EVENTUALFÖRPLIKTELSE

Belopp i miljoner kronor	2019	2018
--------------------------	------	------

Koncernen**Ställda säkerheter**

För egna skulder och avsättningar	0	0
avseende långfristiga skulder till kreditinstitut:	0	0
- Fastighetsinteckningar	206	601
Summa ställda panter	206	601

Eventualförpliktelser

Borgensförbindelser	0	0
Garantiförbindelser	2	2
Övriga eventualförpliktelser	3	3
Summa eventualförpliktelser	5	5

Moderbolaget

Ställda panter	Inga	Inga
-----------------------	-------------	-------------

Eventualförpliktelser

Moderbolaget har lämnat kapitaltäckningsgaranti till samtliga dotterbolag.

Not 23 - ANTAL AKTIER

	2019		2018	
	Kvotvärde	Antal	Kvotvärde	Antal
Koncernen	1 000 kr	370 000	1000 kr	370 000
Moderbolaget	1 000 kr	370 000	1000 kr	370 000

NOT 24 - UPPLYSNINGAR OM FINANSIELLA INSTRUMENT**Säkringsredovisning****Uppsalahem AB**

I Uppsalahems finanspolicyavsnitt 9 Derivatinstrument, står det:

”Derivatinstrument, s.k. kurssäkringsinstrument, får endast användas för att förändra eller eliminera de ränte- och valutarisker som uppstår i koncernen och ska därför alltid vara kopplade till en underliggande exponering. Framtida upplåning för planerade investeringar får också säkras.

Endast sådana derivatinstrument eller kombinationer av instrument får användas där finansfunktionen har god insikt om instrumentens funktion, prissättning och risker. Användandet av derivatinstrument förutsätter också administrativa rutiner som kan hantera dessa affärer.”

Uppsalahem kommer att använda ränteswappar, ränteswappar med framtida start (forwardswappar) samt räntetak (cappar). Säkringsinstrument kan vara ett instrument, en andel av ett instrument eller en grupp av instrument.

Uppsala Kommuns Fastighets AB

Omvandling från rörlig till fast ränta på 2 lån om totalt 170 Mkr. Effektiviteten är 100% av beloppet, men med en längre löptid på derivatet än kapitalbindningen på lånen. Dock är detta godkänt av kommunens finansutskott och därmed är risken pga. skillnaden i löptid övertagen kommunen som är motpart för bägge transaktionerna.

NOT 25 - OFFENTLIGA BIDRAG**Uppsala Parkerings AB**

Bolaget gjorde en ansökan till Naturvårdsverket under 2017 om 108 st laddstationer, de erhållit 75 procent i bidrag samma år. Resterande 47 tkr utbetalades 2019 efter slutrapportering som omfattade

106 st laddstationer istället för 108 st. Bolaget sökte även bidrag 2017 hos Klimatklivet för laddstolpar.

i Gottsunda Centrum. Slutlig utbetalning skedde under 2019 med 14 tkr. Uppsala Parkering har även

blivit beviljade medel från Naturvårdsverket i samband med "Morgondagens Mobilitetshus". Slutredovisning gjordes under 2019 och bolaget erhöll 384 tkr.

Uppsala stadsteater AB

Bolaget har erhållit verksamhetsstöd från Samverkansmodellen om 16,9 miljoner kronor, till vilken Statens kulturråd fördelar medel till län och regioner, som i sin tur fördelar anslagen inom respektive län/region. Bidraget söks årligen från Kultur och bildning i Region Uppsala. Under verksamhetsåret har teatern även tagit del av projektstöd från Kultur och bildning Region Uppsala och från Statens kulturråd gällande barn och ungdomsprojekt.

Uppsala Vatten och Avfall AB

Bolaget har erhållit lönebidrag samt trygghetsanställningsbidrag på sammanlagt 0,3 miljoner kronor av arbetsförmedlingen för år 2019.

Uppsala Vatten har även beviljats klimatinvesteringsstöd med 7,9 miljoner kronor från Naturvårdsverket för uppförande av tankstation för komprimerad biogas. Årets utbetalda investeringsbidrag från Naturvårdsverket är de resterande 25 % av totalbeloppet det vill säga 31,5 miljoner kronor. (Bokfört i balansräkningen)

Bolaget har även beviljats bidrag från Länsstyrelsen på 0,5 miljoner kronor avseende lokalt vattenvårds projekt. Årets utbetalda del uppgår till 25 % dvs 125 tkr. (Bokfört i resultaträkningen) Uppsala Vatten har även beviljats bidrag från Naturvårdsverket på 350 tkr avseende projektet smarta vattennät. Årets utbetalda del uppgår till 50 % dvs 175 tkr. (Bokfört i resultaträkningen). Driftbidrag från Jordbruksverket har även erhållits på 8,3 miljoner kronor avseende stöd för gas som uppgraderas till fordonsgas. Uppsala Vatten har även beviljats bidrag från Länsstyrelsen på 250 tkr avseende VA-plan. Årets utbetalda del uppgår till 75%, 188 tkr. (Bokfört i resultaträkningen). Uppsala Vatten har även beviljats bidrag från Länsstyrelsen på 700 tkr respektive 440 tkr avseende systemanalys för vattentäkt och vattenåtgärder i Järlåsa. Årets utbetalda del är 75%, 525 tkr respektive 330 tkr. (Bokfört i resultaträkningen)

Uppsala Kommuns Skolfastigheter AB

Bolaget har under året mottagit 215 400 kr i statligt bidrag. Bidraget avsåg solcellstöd för Katedralskolan.

Uppsalahem AB redovisar i resultaträkningen 2019

Bolaget har under året mottagit 457 tkr i bidrag från Uppsala kommun för en trygghetsvårdinna i ett av deras områden. Bolaget har även fått 184 tkr från Boverket för stöd av upprustning av utemiljön, samt

208 tkr, social investering i Gottsunda.

Uppsala Bostadsförmedling AB

Bolaget har under året mottagit 220 tkr från Arbetsförmedlingen som avser nystartsjobb.

Not 26 - OPERATIONELL LEASING**Belopp i miljoner kronor**

	2019	2018	2019	2018
	Koncernen		Moderföretaget	
Kostnadsförda leasingavgifter avseende operationella leasingavtal	59	60	0	0
Framtida minimileaseavgifter avseende ej uppsägningsbara operationella leasingavtal				
Ska betalas inom 1 år	56	54	0	0
Ska betalas inom 1-5 år	184	143	0	0
Ska betalas senare än 5 år	7	15	0	0
Tillgångsslag				
Fordon	2	3	0	0
Kontorsinventarier	1	1	0	0
Lokaler	55	55	0	0
Övrigt	1	1	0	0
	59	60	0	0

Koncernen har väsentliga leasingavtal som avser olika typer av lokaler, t.ex. teater, kontor, arkiv, verkstad och garage.

Hyresintäkter

	2019		2019	
	Koncernen		Moderföretaget	
Kontraktsförfallostruktur	Antal kontrakt	Kontraktsvärde	Antal kontrakt	Kontraktsvärde
Lokaler				
inom ett år	1	402	0	0
senare än ett år men före fem år	1	1 141	0	0
senare än fem år	0	329	0	0
Summa lokaler	1	1 872	0	0
Bostäder	17	1 310	0	0
Garage och p-platser	8	39	0	0
Övrigt	0	2	0	0

Hyresavtal avseende bostäder och garage ingås normalt tillsvidare där hyresgästen har möjlighet att säga upp avtalet med 3 månaders uppsägningstid.

Not 27 - FÖRSLAG TILL VINSTDISPOSITION**Belopp i kronor**

Till årsstämman förfogande står följande vinstmedel:

Balanserade vinstmedel	1 909 761 856
Årets resultat	-123 140 730
Utgående balanserade vinstmedel	1 786 621 126

Styrelsen föreslår att vinstmedlen disponeras så att:

Till aktieägarna utdelas	0
i ny räkning överförs	1 786 621 126
	1 786 621 126

Not 28 - VÄSENTLIGA HÄNDELSE EFTER BALANSDAGENS SLUT

Inga väsentliga händelser efter balansdagen har identifierats.

Uppsala den 10 / 3 2020

Erik Pelling
Ordförande

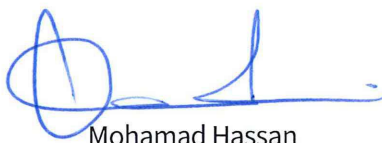
Caroline Hoffstedt

Fredrik Ahlstedt

Jonas Petersson

Mohamad Hassan

Rickard Malmström

Jonas Segersam

Tobias Smedberg

Torsten Falk
Arbetsstagarrepresentant

Joachim Danielsson
Verkställande Direktör

Vår revisionsberättelse har avgivits den 17 / 3 2020

Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB

Helene Westberg
Auktoriserad revisor
Huvudansvarig revisor

Revisionsberättelse

Till bolagsstämman i Uppsala Stadshus AB, org.nr 556500-0642

Rapport om årsredovisningen och koncernredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen och koncernredovisningen för Uppsala Stadshus AB för år 2019.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen och koncernredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av moderbolagets och koncernens finansiella ställning per den 31 december 2019 och av dessas finansiella resultat och kassaflöde för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för moderbolaget och koncernen.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att årsredovisningen och koncernredovisningen upprättas och att de ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning och koncernredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av bolagets och koncernens förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen och verkställande direktören avser att likvidera bolaget, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen och koncernredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen och koncernredovisningen.

En ytterligare beskrivning av vårt ansvar för revisionen av årsredovisningen och koncernredovisningen finns på Revisorsinspektionens webbplats: www.revisorsinspektionen.se/revisornsansvar. Denna beskrivning är en del av revisionsberättelsen.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalanden

Utöver vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för Uppsala Stadshus AB för år 2019 samt av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust.

Vi tillstyrker att bolagsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust. Vid förslag till utdelning innefattar detta bland annat en bedömning av om utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som bolagets och koncernens verksamhetsart, omfattning och risker ställer på storleken av moderbolagets och koncernens egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma bolagets och koncernens ekonomiska situation, och att tillse att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt. Den verkställande direktören ska sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar och bland annat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bolagets bokföring ska fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen ska skötas på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget
- på något annat sätt handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen.

Vårt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust, och därmed vårt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller att ett förslag till dispositioner av bolagets vinst eller förlust inte är förenligt med aktiebolagslagen.

En ytterligare beskrivning av vårt ansvar för revisionen av förvaltningen finns på Revisorsinspektionens webbplats: www.revisorsinspektionen.se/revisornsansvar. Denna beskrivning är en del av revisionsberättelsen.

Uppsala den 17 mars 2020

Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB

Helene Westberg
Auktoriserad revisor